

11022
380
4

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΠΥΡΟΥ Δ. ΜΑΛΑΦΟΥΡΗ

Πόλ. ἀριθ. βιβλ. 11022

Λεὶρά τάξεως

11022

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- διὰ τοὺς

ΠΑΙΔΑΣ,

ΣΥΝΕΡΑΝΙΣΘΕΝΤΑ

ὑπὸ

Κωνσταντίνου Βαρδαλάχου.

ΤΟ ΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

Περίοδος Δευτέρα.

„Ὡς διδάχθῃσι πολλοί, καὶ πληθυνθῇ
ἡ γνώσις.“

Δανιήλ. Κεφ. 13. Σελ. 4.

ΕΝ ΟΛΗΣΩ,

Ἐν τῇ Τυπογραφίᾳ τοῦ τῶν Ἑλλήνων Ἐμπόρων Σχολείου,

1830.

ΠΕЧАТАТЬ ПОЗВОЛЕНО:

съ пѣмъ, чѣмъ по напечатаніи, до выпуска изъ
Типографіи, преданаемы были въ Главный Цензур-
ный Комитетъ семь экземпляровъ сей книги, для
препровожденія куда слѣдуетъ, на основаніи узаконе-
ній. Одесса, Іюня 19 дня 1829 года.

Цензоръ Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ
Е. Персіани.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Διὰ τοὺς παῖδας.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΨΤΕΡΑ.

ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Πῶς μανθάνουσιν οἱ ἄνθρωποι.

Δ. Διὰ νὰ μάθετε, παιδί μου! καὶ ἄλλα
πράγματα, πρέπει ν' ἀρχίσετε ἀπ' ἐκεῖνα, τὰ
ὅποια ἠξεύρετε. — Μ. Ω, διδάσκαλε! ἡμεῖς τίποτε
δὲν ἠξεύρομεν.

Δ. Τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθινόν, παιδί μου!
διότι ἄνθρωπος δὲν εἶναι εἰς τὸν κόσμον, ὁ ὅποιος
τίποτε δὲν ἠξεύρει.

Ἔ. Δὲν ἠξεύρετε, ὅτι τοῦτο εἶναι δωμάτιον,
καὶ ὅτι τὸ δωμάτιον ἔχει τέσσαρας τοίχους, στέ-

γην καὶ ἔδαφος; — Μ. Ω! ὅσον δι' αὐτά, πολλὰ πράγματα ἠξεύρομεν.

Δ. Ἰ Καὶ πῶς τὰ ἐμάθετε; — Μ. Ἰ Ποῦ ἐνθυμούμεθα, πῶς τὰ ἐμάθαμεν, ὅταν ἡμεῖς ἀκόμη βρέφῃ;

Δ. Ἄν τὰ ἐνθυμῆσθε, ἤθελα σᾶς εἰπεῖ νὰ μεταχειρίζεσθε τὸν αὐτὸν τρόπον, διὰ νὰ μανθάνετε πάντοτε. Μ' ὅλον τοῦτο ἄς ἐξετάσωμεν, τί κάμνει τὸ βρέφος, καὶ κατ' ὀλίγον μανθάνει, καὶ προχωρεῖ εἰς τὸ νὰ μανθάνῃ. Ἰ Ποῖον πρῶτον γνωρίζει τὸ βρέφος; — Μ. Τὴν μητέρα του, ἢ ἐκείνην, ἢ ὁποῖα τὸ βυζάνει.

Δ. Ἰ Καὶ διὰ τί πρῶτον ἐκείνην γνωρίζει; — Μ. Ἐπειδὴ, ὅταν πεινᾷ, καταλαμβάνει, ὅτι ἐκείνη τοῦ παύει τὴν πείναν.

Δ. Ὅταν πεινᾷ λοιπόν, ἔχει χρεῖαν διὰ νὰ φάγῃ. ἢ πείνα λοιπόν, ἡγουν, ἢ χρεῖα τὸ ἀναγκάζει νὰ γνωρίσῃ ἐκεῖνο τὸ ὑποκείμενον, τὸ ὁποῖον παύει τὴν χρεῖαν του. — Μ. Βέβαια.

Δ. Καὶ σῆς, ὅταν ἦσθε κουρασμένοι ἀπὸ δρόμον, ἢ πεινᾶτε, διψᾶτε, νυστάζετε, ἢ τί κάμνετε; — Μ. Καθήμεθα, τρώγομεν, πίνομεν, κοιμούμεθα.

Δ. Ἰ Καὶ τί σᾶς παρακινεῖ νὰ κάθεσθε, νὰ τρώγετε, νὰ πίνετε, νὰ κοιμᾶσθε; — Μ. Ἡ κούρασσις, ἢ πείνα, ἢ δίψα, ὁ νυσταγμός.

Δ. Ἡγουν αἱ χρεῖαι ἔχετε λοιπόν χρεῖαν νὰ καθήσετε, νὰ φάγετε, νὰ πíteτε, νὰ κοιμηθῆτε. — Μ. Βέβαια ἡ χρεῖα μᾶς ἀναγκάζει.

Δ. Ὁ ἄνθρωπος λοιπόν φυσικὰ ἔχει χρεῖας. —

Μ. Τί καλὸν ἦτον, ἂν δὲν εἶχε χρεῖαν νὰ τρώγῃ, νὰ πίνῃ, νὰ κοιμᾶται!

Δ. Ὅχι, παιδία μου! Ἀλλὰ περὶ τούτου αὔριον θέλομεν ὁμιλήσει.

Γεωγραφία.

Βασίλειον τῆς Τουρκίας *).

Ἡ Τουρκία διαιρεῖται εἰς Εὐρωπαϊκὴν, Ἀσιατικὴν καὶ Ἀφρικανὴν.

Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία.

Περιορίζεται πρὸς ἄρκτον ἀπὸ τὴν Ρωσσίαν, Τρανσυλβανίαν, Οὐγγαρίαν καὶ Γαλλικίαν πρὸς δυσμᾶς, ἀπὸ τὴν Δαλματίαν, ἀπὸ τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον, καὶ ἀπὸ τὴν Μεσόγειον πρὸς μεσημβρίαν, ἀπὸ τὴν Μεσίγειον καὶ πρὸς ἀνατολάς, ἀπὸ τὴν Ρωσσίαν, ἀπὸ τὴν Μαύρην Θάλασσαν, ἀπὸ τὴν Προποντίδα (Θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ), καὶ ἀπὸ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος (Ἀρχιπέλαγος, Ἀσπρην Θάλασσαν). ἔχει πρὸς ἄρκτον τὸ Κραπαδίον ὄρος σύνορον.

Περιέχει τὴν Ελλάδα, τὴν Θεσσαλίαν, Ἡπειρον, Μακεδονίαν, Θράκην, νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους, Βλαχίαν, Μπογδανίαν, Βουλγαρίαν, Σερβίαν, Βόσναν, Κροατίαν καὶ τὴν Δαλματίαν. Ἡ

*) Ἐδοὶ ἀρχίζει ἡ σπουδὴ τῆς γραμματικῆς τῆς Κοινῆς μαθ. γλώσσης, ἢ ὁποῖα ἐξεύθη μὲ τὴν γραμματικὴν τῆς Παλαιᾶς ἑλληνικῆς.

Ἑλλάς περιέχει καὶ τὴν Πελοπόννησον. Γενικώτερον ἔμως θεωρουμένη ἡ Ἑλλάς περιέχει καὶ τὴν Θεσσαλίαν, Μακεδονίαν, Ἡπειρόν, μὲ τὴν Ἀλβανίαν, Θράκην, Κρήτην, τὰς λοιπὰς Εὐρωπαϊκὰς νήσους, καὶ τὰς νήσους τοῦ Ἰονίου πελάγους, αἱ ὁποῖαι τὴν σήμερον ὑπόκεινται εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον θεωρουμένη ἡ Ἑλλάς, ἔχει πρὸς ἄρκτον τὴν Μαύρην Θάλασσαν, τὴν Βουλγαρίαν, τὴν Σερβίαν, καὶ τὴν Βόσναν πρὸς ἀνατολὰς, τὸν Βόσπορον, τὴν Προποντίδα, τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος πρὸς νότον τὸ Σικελικὸν καὶ Κρητικὸν πέλαγος καὶ πρὸς δυσμὰς, τὸ Σικελικόν, ἢ Ἰονικὸν πέλαγος, καὶ τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον.

Πελοπόννησος *).

Ἡ Πελοπόννησος εἶναι χερσόνησος, καὶ ἐνώνεται μὲ τὴν ξηρὰν διὰ μέσου τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορινθοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι στενός, καὶ τὴν σήμερον λέγεται Ἑξάμιλλιον, καὶ σφίγγεται πρὸς ἀνατολὰς ἀπὸ τὸν Σαρωνικὸν κόλπον, ὅστις λέγεται καὶ Σαλαμίνιος, καὶ κοινῶς Κόλπος τῆς Αἰγίνης καὶ πρὸς δυσμὰς, ἀπὸ τὸν Κορινθιακόν. Ἀπὸ δυσμὰς εἰς ἀνατολὰς εἶναι σαράνγα μιλίων, καὶ τριάντα μιλίων ἀπὸ μεσημβρίαν εἰς ἄρκτον. Κατοίκους ἄλλοτε εἶχε πολλὰς μυριάδας, εἰς τὰς ἡμέρας μας ὅμως, πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, εἶχε τετρακοσίας χιλ. Αἱ ἐπαρχίαι τῆς εἶναι ὀκτώ.

*) Δὲν ἀρχίζομεν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινουπόλιν, διὰ τὰ μὴ ἀναγκαζόμεθα νὰ υπαγαίνωμεν πρὸς βορρᾶν, εἰτὰ νὰ ἐπιστρέψωμεν πρὸς μεσημβρίαν.

Λακωνική, Μεσσηνία, Ἡλις ἢ Ἡλεία, Ἀρκαδία, Ἀργεῖα, Σικυωνία καὶ Κόρινθος.

α'. Λακωνική.

Αὕτη εἶναι ἡ νοτιωτάτη ἐπαρχία. Μέρος αὐτῆς εἶναι ἡ Μάνη, καὶ μέρος λέγεται Τσακωνία (ἀντὶ Λακωνία). Ἀπλώνεται ἀπὸ τὰ ἀνατολικά πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, καὶ ἀπὸ τὰ δυτικά εἰς τὴν ἀριστερὰν τοῦ Μεσσηνιακοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι ὁ Λακωνικὸς κόλπος, ὁ ὁποῖος περιδρίζεται ἀπὸ δύο ἀκρωτήρια, ἡγουν τὸ Ταΐναρον (Ματαπαῖν) ἀπὸ δυσμὰς, καὶ ἀπὸ τὸν Μαλαίαν (Κάπο - σάντ - Ἀγγελο) πρὸς ἀνατολὰς. Πρὸς βορρᾶν εἶναι ἡ Ἀργολίς καὶ ἡ Ἀρκαδία. Ἡ Λακεδαιμών ἐλέγετο καὶ Σπάρτη.

Ἀπὸ τὴν μέσην ὅλης τῆς Λακωνικῆς ἀπλώνεται τὸ βουνὸν Ταῦγέτον (τῆς Μάνης τὰ βουνὰ) πολλὰ ὑψηλὸν ἀρχίζει ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Ἀρκαδίας, καὶ τελειώνει εἰς τὸ Ταΐναρον, ὅπου εἶχαν βάλλει οἱ Παλαιοὶ τὸ ἔμβασμα εἰς τὸν ἄδην.

Ὁ Εὐρώτας ποταμὸς (Βασιλοπόταμον) ἀναβρῦει ἀπὸ τὸ Ἀρκαδικὸν ὄρος, περνᾷ ἀπὸ ὅλην τὴν Λακωνίαν, καὶ χύνεται εἰς τὸν μυχόν (τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ κόλπου) τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου, καὶ εἶναι ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τοῦ τόπου.

Πέντε ἢ ἕξ ὥρας μακρὰν ἀπὸ τὴν Θάλασσαν, κεῖται ἡ Σπάρτη (ὁ Μιστράς) εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ταῦγέτου. Σιμᾶ ἔχει ῥύακα, ὅστις χύνεται εἰς τὸν Εὐρώταν. ἔχει δεκαπέντε χιλ. κατοίκων. Ἡ πόλις αὕτη, ἢ καὶ τὸ προάστειον, εἶναι ἡ περίφημος Σπάρτη, ἢ Λακεδαιμών.

Διαιρεῖται αὕτη εἰς τέσσαρα μέρη, ἡγουν εἰς τὴν πόλιν, εἰς τὸ Φρούριον, (τὸ ὁποῖον ἐκτίσθη ἀπὸ τοὺς δεσπότας), καὶ εἰς δύο προάστεια. Εἰς τὸ ἓνα, λεγόμενον Μεσοχώρι, κεῖται μία βρύσις, ἥτις εἶναι ἡ παλαιὰ Δόρκεια. Γήθειον (Παλαιόπολις, ἡ Κολοκυθία) πόλις παραθαλάσσιος. Οἱ κάτοικοι ὠνομάζοντο Ἐλευθερολάκωνες· διότι ὁ Αὐγουστος εἶχε κηρύξει τὸ παραθαλάσσιον τῆς Λακωνίας, ἀπὸ τὴν Μεσσηνίαν ἕως εἰς τὴν Ἀργολίδα, ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὴν Σπάρτην.

Ἡ Μάνη διαιρεῖται εἰς μέσα Μάνην, ἡ ὁποία λέγεται Κακαβούλια, καὶ εἰς ἔξω Μάνην. Λέγουν, ὅτι εἰς τὰ βουνὰ τῆς Μάνης εὐρίσκονται τριακόσια ἐξηντα πέντε χωρία. Φηραί, ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τὴν Θάλασσαν ἑπτὰ στάδια. Λέγουν, ὅτι εἶναι τὸ κοινῶς Κεραμίδι, σιμὰ εἰς τὸν Μεδωνα ποταμόν. Γερανία, ἡ καὶ Ἐνώπη, ὠνομάζεται κοινῶς Γερέμαν, Λέγουν, ὅτι εἶναι ὁ Λασσαβάς. Θαλάμη, κοινῶς Καλαμάτα. Κενή, ἡ Κοινόπολις, κοινῶς Καμάρα. Σιμὰ εἰς τὸ Ταινάρων εἶναι ἡ Ταιναρία ἄκρα, ἡ ὁποία χωρίζει τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον ἀπὸ τὸν Λακωνικόν. Ταινάρως ὠνομάζετο καὶ ὁ λιμὴν, καὶ κοινῶς Πόρτο Κάιο. Δέκα στάδια μακρὰν ἀπὸ τὸν αἰγιαλὸν εἶναι ἡ πόλις Λάας, κοινῶς Λάσας, ἡ Βαθύ. Ἀντικρὺ εἰς τὸ στόμα τοῦ Εὐρώτα εἶναι αἱ Ἀμύκλαι (Σκλαβοχώρι). Μεταξὺ τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀμυκλῶν τρέχει ποταμὸς Τίεσσα λεγόμενος. Εἰς τὰ ἐνδότεα τοῦ Λακωνικοῦ ἀκρωτηρίου εἶναι ἡ πόλις Ἐλος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶναι οἱ Εἰλωτες.

β. Μεσσηνία.

Ἐχει πρὸς ἀνατολὰς τὴν Λακωνικὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν χωρίζεται μὲ τὸν ποταμὸν Πάμισον (Παρνάτσα), καὶ μὲ ἓνα κλάδον τοῦ Ταυγέτου πρὸς Μεσημβρίαν, τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον, πρὸς δυσμὰς, τὸ Ἰόνιον πέλαγος, καὶ πρὸς βορρᾶν τὴν Ἀρκαδίαν.

Τὰ ἀκρωτήριά της εἶναι ὁ Ἀκρίτης (Κάπο Γάλλο), ἡ δυτικὴ ἄκρα τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου ἀντικρὺ τοῦ Ταινάρου. Κορυφάσιον (Παλαιὰ Ναυαρία) ἀντικρὺ τῆς νήσου Σφακτηρίας. Κυπαρίσσιον (Ἀπιδολία) εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἡλείας. Κόλπος αὐτῆς εἶναι ὁ Μεσσηνιακὸς (Κόρφος τῆς Κορώνης).

Ποταμοὶ εἶναι ὁ Πάμις (Παρνάτσα), ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τῆς Πελοποννήσου· χύνεται εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου. Εἰς τὰ ἀνατολικά εἶναι ὁ ἐλάσσων Πάμις. Ἡ Νέδα ἐχώριζε τὴν Μεσσηνίαν ἀπὸ τὴν Ἡλίαν.

Βουνὰ εἶναι Εὐα καὶ Ἰθάμη, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτον ἡ πόλις Ἰθάμη.

Πόλεις· Ἀνδανία (ἡ παλαιὰ μητρόπολις), εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἡλείας. Θουρία, Φηραί, εἶναι εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον. Στενίκλαρος (Νισί). Ἰθάμη (Βουλκάνο) εἰς τὸ βουνόν, Φρούριον. Ἰρή, Φρούριον, εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἀρκαδίας. Πύλος (ὅχι ἡ καθεδρὰ τοῦ Νέστορος) παραθαλάσσιος βλέπουσα πρὸς τὸ Ἰόνιον πέλαγος. Μεσσήνη (Μοσσηνίγο) Κορώνη, νοτιωτέρα ἀπὸ τὴν σημερινὴν Κορώνην. Μεθώνη, παραθαλάσσιος εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος, λι-

μὴν καὶ Φρούριον. Σφακτηρία νῆσος (Προδόνα, καὶ Σαπιέντσα) πρὸ τοῦ λιμένος τῆς Πύλου.

Ἑλληνικὴ Ἱστορία.

Ἡρώικοι χρόνοι.

Ἡ παλαιότητα τῶν Ἑλλήνων ἱστορίας εἶναι τῶν Ἡρώων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ ἐθεοποιήθησαν ὕστερον, ἂν καὶ ᾗσαν τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλ' ἡ πρὸς τὸ θαυμαστοποιῶν κλίσις τῶν ἀνθρώπων ἔνωσε μὲ τὴν ἱστορίαν πολλοὺς μύθους· ὅθεν ἔγενεν ἡ μυθολογία ἰδιαιτέρον μάθημα.

Τῆς Ἑλλάδος οἱ παλαιοὶ κάτοικοι ᾗσαν ἀκόμη ἀπολίτευτοι, ὅταν οἱ Αἰγύπτιοι νομοθέται ἔφεραν ἐκεῖ τοὺς πρώτους νόμους, καὶ ἔβαλαν τοῦ πολιτισμοῦ τὰ θεμέλια. Ὁ Γναχος, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Φωρωνεύς, ἔγειναν εὐεργέται τοῦ Ἀργους, τῆς Ἀρκადίας, καὶ μερικῶν πλησιοχώρων τόπων. Μετὰ τριακοσίους χρόνους ἔφάνη ὁ Κέρκωψ εἰς τὴν Ἀττικὴν, ὁ Κάδμος εἰς τὴν Βοιωτίαν καὶ ὁ Δαναὸς εἰς τὴν Ἀργολίδα. Οἱ πολιτισθέντες ἀπὸ τούτους τοὺς νομοθέτας λαοὶ ἐδέχθησαν τούτων τοὺς θεοὺς· μερικοὶ ὅμως θεοὶ ἔλαβαν ἰδιαιτέραν λατρείαν εἰς τοὺς τόπους, ὅπου ᾗσαν ἀφιερωμένοι, καθὼς ἡ Ἀθηνᾶ εἰς τὰς Ἀθήνας κ. τ. λ.

Εἰς τούτους τοὺς χρόνους οἱ Ἡῤῥωες ἔδειξαν μεγάλην ἀνδρίαν, ἡ ὁποία ὕστερον ἐκίνησε τὸν ἐνθουσιασμόν τῶν ποιητῶν, καὶ τὸν θαυμάσιον τοῦ λαοῦ. Οἱ Ἡῤῥωες ἐζητοῦσαν θεληματικῶς τοὺς κιν-

δύνους καὶ ἐκαταπολεμοῦσαν τὰ τέρατα καὶ τοὺς τυράννους. Ὅθεν πολλάκις ἐγίνοντο φοβεροὶ διότι ἔστρεφον τὰ ὅπλα ἐναντίον ἐκείνων, οἱ ὅποιοι τοὺς ἐπροσκαλοῦσαν εἰς βοήθειαν.

Δὲν πρέπει ν' ἀποσιωπήσωμεν μίαν ἀξιόλογον πρᾶξιν τῆς ζωῆς τοῦ Θησέως. Ὅταν εἶδε τὸν ἑαυτὸν τοῦ κύριον τοῦ θρόνου τῶν Ἀθηνῶν, ἐπερίορισε θεληματικῶς τὴν ἰδίαν του ἐξουσίαν, καὶ ἐσύστησε δημοκρατίαν. Μ' ὅλον τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι ἐπαναστάτησαν ἐναντίον του, καὶ τὸν ἠνάγκασαν νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν Λυκομήδην, βασιλέα τῆς Σκύρου. Μετὰ τὸν θάνατόν του ὅμως πολλὰ ἐτίμησαν τὴν μνήμην του. Τοιούτου χαρακτῆρος ᾗσαν οἱ Ἀθηναῖοι.

Ἡ θεωρία τῆς Φύσεως.

Δ. Παιδίᾳ μου! καὶ ὅσα ἕως τῶρα ἐδιαβάσαμεν, εἶναι περιεργα, περιεργότερα ὅμως εἶναι τὰ ἀκόλουθα μαθήματα, ἡγοῦν ἡ Θεωρία τῆς Φύσεως· διότι θέλομεν σπουδάσει τὸ πᾶν εἰς τοῦτο τὸ μάθημα· καὶ διὰ νὰ μὴ κοπιᾶτε σεῖς, ἐγὼ κρατῶ τὸ βιβλίον, καὶ διαβάζω, καὶ σεῖς ἀκούετε, ὅμως μὲ προσοχήν, διὰ νὰ ὠφεληθῆτε.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Θεοῦ, καὶ περὶ τοῦ Παντός, γενικῶς.

Εἰσαγωγή.

Υψόνομαι πρὸς τὸν αἰώνιον λόγον, μελετῶ τοὺς νόμους, καὶ τοὺς λατρεύω. Θιγῶ τὸ πᾶν μὲ

Φιλοσοφικὸν ὄμμα. Ζητῶ τὰς σχέσεις, αἱ ὁποῖαι καταστένουσι ταύτην τὴν ἀπέραντον ἄλυσσον ἐν μόνον ὅλῳ· στάματῶ, διὰ τὸ παρατηρήσω μερικοὺς κρίκους *) καὶ ἐκπληττόμενος ἀπὸ τούτων χαράκτῃρας τῆς σοφίας, τῆς δυνάμεως, τῆς μεγαλειότητος, τοὺς ὁποίους ἀνακαλύπτω, σπουδαίζω καὶ τοὺς σχεδιάσω, χωρὶς καὶ τοὺς ἀδυνατίσω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Ἡ Πρώτη Αἰτία.

Τὸ καὶ ἦναι ἀφ' ἑαυτῆς, τὸ καὶ δύναται εἰς ὅλα, τὸ καὶ θέλει μὲ ἀπειρον σοφίαν, εἶναι αἱ προσκυνηταὶ τελειότητες τῆς Πρώτης Αἰτίας. — Τὸ πᾶν κρέμεται διόλου ἀπὸ ταύτην τὴν αἰτίαν. Ματαιῶς θέλομεν ζητήσαι ἄλλου τὸν λόγον τῶν ὄντων. Παντοῦ θέλομεν παρατηρήσαι Τάξιν καὶ Τέλη, ἀλλ' αὕτη ἡ τάξις, ταῦτα τὰ τέλη, εἶναι ἀποτελέσματα. Ἔστι Ποία εἶναι ἡ ἀρχὴ τῶν; — Τὸ καὶ λέγομεν ὅτι ὁ κόσμος εἶναι αἰδίδιος, εἶναι ὡς καὶ δεχώμεθα Ἀπειρον διαδοχὴν Πεπερασμένων ὄντων. — Τὸ καὶ προστρέχωμεν εἰς τὴν αἰδίδιον κίνησιν, εἶναι ὡς καὶ δεχώμεθα αἰδίδιον ἀποτέλεσμα. — Τὸ καὶ φρονῶμεν, ὅτι ἡ νόησις εἶναι τὸ προϊόν ἐκ τῆς ὕλης καὶ τῆς κινήσεως, εἶναι ὡς καὶ φρονῶμεν ὅτι ἡ τοῦ Νεύτωνος Ὀπτική εἶναι ἔργον ἐκ γένε- τῆς τυφλοῦ. — Ἄς, ἴδωμεν λοιπόν.

*) Τὸ πᾶν εἶναι ὡς μία ἄλυσσος, τῆς ὁποίας αἱ κρίκοι δέονται ἀναλλήλων. ἢ εἶναι ὡς δίκτυον, ἐπὶ τῷ τῷ μέσῳ τοῦ παντός ἀκολουθοῦν ἀλλήλα, ὅχι μένον κατ' εἰθεῖαν, ἀλλὰ καὶ ἐκ πλαγίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἡ Δημιουργία.

Ἔστι Ποῖος νοῦς ἡμπορεῖ καὶ μετρήσῃ τὸ βάθος ταύτης τῆς ἀβύσσου; Ἔστι Ποῖος λογισμὸς ἡμπορεῖ καὶ ἐξηγήσῃ τὴν δύναμιν, ἢ ὁποῖα καλεῖται τὰ μὴ ὄντα, ὡς ὄντα; Ὁ Θεὸς ἠθέλησε καὶ ὑπάρξῃ τὸ πᾶν, καὶ τὸ πᾶν ὑπῆρξεν.

Ἐἰς τὴν οἰκίαν πρὸ τοῦ γεύματος.

Ἡ Θύκη.

Πατήρ! Παιδίαι μου! ὁ διδάσκαλος σᾶς διδάσκει εὐμορφὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐγὼ δὲν ἤξεύρω καὶ σᾶς τὰ διδάξω· τὸ χρέος μου ὅμως εἶναι καὶ σᾶς διδάξω καὶ ἐγὼ ὅ,τι ἤξεύρω προσέχετε λοιπόν.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τοῦ ἀνθρώπου ὡς πρὸς τὰς σχέσεις του μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους θεωρουμένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Τὸ νεογεννηθὲν βρέφος.

Γεννᾶται τὸ βρέφος· ὁποῖα χάρις εἰς τὸν πατέρα! καὶ ἡ μήτηρ του πόσον εἶναι εὐτυχής! ὅταν

ἐκεῖνο χαμογελαῖ πρὸς αὐτήν, ἐκεῖνη ὅλους τῆς τοῦς πόνους λησμονεῖ, καὶ τὸ ἀγκαλιάζει πρῶτην φοράν, καὶ δὲν ἐνθυμεῖται ποσῶς τὰς ὁποίας κακοπαθείας τὸ βρέφος εἰς αὐτήν ἐπροξένησε. Τὸ βρέφος τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, γυμνὸν, πᾶσχει, μόλις, ἢ καὶ τίποτε δὲν βλέπει, τίποτε δὲν καταλαμβάνει· δὲν εἶναι ἄξιον νὰ προβλέψῃ τίποτε διὰ τὸν ἑαυτὸν του· ἢ θελεν ἀποθάνει, ἂν τὸ ἐπαραιτούσαν. Ἀλλ' ἡ Θεία Πρόνοια ἐφρόντισε δι' ἑλπίας του· τὰς χρείας. Ἐχυσεν εἰς τὴν καρδίαν τῶν γονέων του τὴν ἀγάπην, ἡ ὁποία θέλει τὸ βοηθήσει, ὅταν ἐμβαίῃ εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ἡ ὁποία, διωρισμένη εἰς τὸ νὰ χαροποιῇ ὅλην του τὴν ὑπαρξίν, ἀναπληρᾷ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν στιγμὴν εἶδε τὸ φῶς, ὅσα λείπουν εἰς τὴν ἀδυναμίαν του. Πολὺν καιρὸν, πρὶν κἀνεὶς ὑποπτευθῇ τὴν μέλλουσαν ὑπαρξίν τοῦ εἰς τὸν κόσμον γεννηθέντος βρέφους, ἡ παντοδύναμος ἀγαθότης προετοίμασε πρὸ καιροῦ τοὺς τῆς οἰκογενείας δεσμούς, ἡ ὁποία ἡτοιμάζετο νὰ τὸ δεχθῇ, νὰ τὸ ἀναθρέψῃ, καὶ νὰ τὸ ἀγαπᾷ. Ἡ οἰκογένεια αὕτη, ἡ ὁποία μὲ ζέσιν τὸ περικυκλόνει, ἦτον καὶ αὕτη ὑπερασπιζομένη ἀπὸ τὴν κοινωνικὴν διάταξιν (πολὺν καιρὸν πρὶν συσταθῇ), ἡ ὁποία καὶ τώρα ἀγρυπνεῖ διὰ τὴν φύλαξιν τῆς ὅθεν τὸ νεογεννηθὲν, ὅταν ἐμβαίῃ εἰς τὸν κόσμον, ἔχει τὸν τόπον του προσδιωρισμένον εἰς τὴν οἰκογένειαν, τὸ ὄνομά του καὶ τὰ δίκαιά του προασφαλισμένα ἀπὸ τὴν ἐπικράτειαν.

Θέλει ἔλθει μία ἡμέρα, εἰς τὴν ὁποίαν τοῦτο τὸ ταλαίπωρον παιδίον, ἀφοῦ γείνη ἀνὴρ, ῥίπτων τὰ βλέμματα του ὁλόγυρα εἰς τὸν ἑαυτὸν του, θέλει γνωρίσει

τοὺς ὅσοι ἔχυσαν ἐπ' αὐτῷ του εὐεργεσίας, διὰ νὰ τὸν ὀδηγήσωσιν ἀπὸ ἐκείνην τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν μὲ τίστην δυσκολίαν ἐβλάσταινεν, ἕως εἰς μίαν ζωὴν γέμουσαν ἀπὸ δραστηριότητος, κατὰληψιν καὶ δύναμιν. Θέλει μάθει, ὁποῖα ἱερὰ δικαιώματα ἀπέκτησεν ἐπ' αὐτῷ εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην του, ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ, ἡ οἰκογένειά του, ἡ πατρίς του, καὶ ἡ θαυμαστὴ τῶν νόμων διάταξις, ἡ ὁποία ἡγρύπνησε δι' αὐτὸν, καθὼς καὶ δι' ὅλους, ὡς καὶ ὁ αἷς, ὁ ὁποῖος τυλίσσει καὶ τρέφει εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν πᾶσαν ψυχὴν ζῶσαν. Διὰ μόνην του τὴν γέννησιν, τὸ βρέφος ἔλαβεν ἐνοχὰς (ὑποχρεώσεις), τὰς ὁποίας εἰς τὸ ἐξῆς θέλει πληρώσει. Διὰ μισθὸν τῶν φροντίδων, τὰς ὁποίας δείχνουσιν εἰς αὐτό, καὶ διὰ τὴν ἀγαθότητα, ἡ ὁποία τὸν ὑπερασπίζει, χρέος ἔχει νὰ φροντίσῃ καὶ νὰ ὑπερασπίζῃ εἰς τὸ μέρος του, τὸ ὁποῖον βρέφος μέλλει νὰ γεννηθῇ, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς θέλει ὀδηγηθῇ ἀπὸ τὰς εὐεργεσίας τῶν ὁμοειδῶν του ἕως εἰς τὴν ὁποίαν ἡλικίαν πρέπει νὰ εὐεργετῇ.

Οὕτω, μὲ ἀδιάκοπον μετάδοσιν εὐγνωμοσύνης καὶ εὐεργεσιῶν, πρέπει νὰ πληρώσωμεν εἰς τὰ βρέφῃ μας, ὅ,τι χρεωστοῦμεν εἰς τοὺς γονεῖς μας. Ὅθεν τὸ νεογεννηθὲν ἔχει ἐγγυητὰς τῶν περὶ αὐτοῦ φροντίδων τὴν ὑπαρξίν αὐτὴν τῶν ὅσα ὄντα τὸν περικυκλόνουν, καὶ τὴν πίστιν ὅλης τῆς κοινωνίας αὐτῆς, ἡ ὁποία χρεωστῇ εἰς αὐτό, ὅ,τι ἔλαβεν ἰδιαιτέρως καθὲν ἀπὸ τὰ μέλη τῆς, ὅταν ἐμβῇ εἰς τὴν ζωὴν. Πίστις θαυμαστὴ, ἡ ὁποία δὲν θέλει σβυσθῇ εἰς ὅσον καιρὸν ὑπάρχει τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Εἰς τὸ σχολεῖον μετὰ τὸ γεῦμα.

Γεωμετρία *).

Δ. § α'. Ἀπὸ τὸν τόπον Α (Σχ. 1'.) θέλω νὰ ὑπάγω εἰς τὸν τόπον Β'. Οἱ δρόμοι εἶναι διάφοροι ἢ μπορῶ νὰ ὑπάγω τὸν γῦρον ΑΒ. ἢ μπορῶ νὰ ὑπάγω εἰς τὸ Γ, ἔπειτα νὰ στραφῶ πρὸς τὸ Β. ὁ πλέον ὁμῶς σύντομος δρόμος εἶναι ὁ ἴσος ἀπὸ τὸ Α εἰς τὸ Β. Οἱ δρόμοι οὗτοι λέγονται Γραμμαί. ἡ ΑΒ λέγεται Καμπύλη ἢ Γραμμὴ ἡ ΑΓΒ. Ὁλασμένη, ἢ γουν τσακισμένη. καὶ ἡ ΑΒ. Εὐθεΐα. Μεταξὺ λοιπὸν δύο σημείων ἢ συντομωτέρα γραμμὴ εἶναι ἡ εὐθεΐα. Διὰ τοῦτο ὅλα τὰ μέτρα, ἡ πῆχη, ἡ πιθαμή, ἡ ὀξυγιά, μετὰ ὅποια μετροῦμεν τὰ μεταξὺ δύο σημείων διαστήματα, εἶναι εὐθεΐαι γραμμαί.

§ β'. Εἰάν κερψῶ εἰς τὸ α (Σχ. 2'.) τὸ ξυλάριον αβ, μετὰ τρόπον, ὥστε νὰ κινῆται ὁλόγυρα εἰς τὸ κερφίον α, καὶ βάλω μελάνην εἰς τὴν ἄκρην β, καὶ στρεφογυρίσω τὸ ξυλάριον, ἕως νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν πρῶτον τοῦ τόπον αβ, τὸ ξυλάριον θέλει καταγράψῃ σχῆμα, τὸ ὁποῖον λέγεται Κύκλος. Ἡ καμπύλη γραμμὴ ΑΓΒΔ λέγεται Περιφέρεια τοῦ κύκλου. Τὸ σημεῖον α λέγεται Κέντρον τοῦ κύκλου. Ἡ εὐθεΐα αβ, Ἀκτὶς καὶ Ἡ μίδιάμετρος. Εἰάν συρθῇ εἰς τὸ Α, λέγεται Διάμετρος, ἢ γουν, εὐθεΐα, ἢ τις περνᾷ ἀπὸ τὸ κέντρον,

*) Διὰ τοὺς ἀρχαίους παῖδας εἶναι ἀρκετὴ αἴτις ἡ Γεωμετρία, ἂν καὶ δὲν ἦναι κατὰ πάντα ἀκριβής.

καὶ τελειώνει εἰς τὰ δύο ἀντικρὺ σημεῖα τῆς περιφέρειας τοῦ κύκλου.

Γεωμετρικὰ αἰτήματα καὶ ἀξιώματα.

§ γ'. Δύο μόναι ἐργαλεῖα μᾶς δίδει τὴν ἀδειαν νὰ μεταχειρίζομεθα ἡ στοιχειώδης Γεωμετρία, ἢ γουν, τὸν κανόνα, μετὰ τὸν ὁποῖον σύρομεν εὐθεΐαν γραμμὴν, καὶ τὸν διαβήτην, διὰ νὰ γράφωμεν κύκλον. — Μᾶς δίδει ἀδειαν 1'. Ἀπὸ δοσμένον σημεῖον εἰς ἄλλο δοσμένον νὰ σύρωμεν εὐθεΐαν γραμμὴν 2'. Τὴν δοθεῖσαν εὐθεΐαν νὰ τὴν μακρύνωμεν, ὅσον θέλομεν, καὶ ἀπὸ τὰς δύο ἄκρας. 3'. Μετὰ δοσμένον κέντρον, καὶ μετὰ δοσμένον διάστημα, ἢ ἀνοίγμα τοῦ διαβήτου, νὰ γράφωμεν κύκλον.

Τὰ ἀξιώματα εἶναι 1'. Εἰάν δύο ποσότητες ἦναι ἴσαι ἄλλῃς τρίτης, αὗται αἱ δύο ποσότητες εἶναι συναλλήλως ἴσαι. 2'. Εἰάν δύο ποσότητες, ἦναι συναλλήλως ἴσαι, ὁποῖαν ἀριθμητικὴν πράξιν κάμνωμεν ἐξίσου καὶ εἰς τὰς δύο, μένουσιν πάλιν ἴσαι. ἐπεὶ δὲ $8 = 8$, *) εἰάν καὶ εἰς τὰς δύο ποσότητας προσθέσωμεν 2, θέλει εἶσθαι $10 = 10$. Εἰάν ἀφαιρέσωμεν 2, θέλει εἶσθαι $6 = 6$. Εἰάν πολυπλασιάσωμεν, ἢ μοιράσωμεν μετὰ 2, θέλει εἶσθαι $16 = 16$, καὶ $4 = 4$.

Ἰδιότητες τῶν Εὐθειῶν.

§ δ'. Εἰάν βαλθῇ ἓνα ξυλάριον ἐπάνω εἰς ἄλλο, εἰς ἓν μόνον σημεῖον ἐγγίζονται καὶ ἂν ἐγ-

*) $10 = 10$ θέλει νὰ εἴπῃ ἴσον.

γινθθούν εἰς πλειότερα, πίπτει τὸ ἐν ἐπάνω εἰς τὸ ἄλλο· καὶ ὅταν τὸ ἐν ἔν ἐξέχη ἀπὸ τὸ ἄλλο εἰς κένενα μέρος, τὰ δύο εἶναι συναλλήλως ἴσα· καὶ τοῦτο εἶναι τρίτον ἀξίωμα, ἡγουν, ὅσα συναλλήλως ἐφαρμόζονται, εἶναι ἴσα.

Πρόβλημα α'. Ἀπὸ τὴν ἀπροσδιόριστον εὐθεῖαν αβ (σχ. 3'.) νὰ κόψωμεν εὐθεῖαν ἴσην τῆς προσδιωρισμένης γδ. — Λύσις. Μὲ κέντρον α, καὶ μὲ διάστημα γδ, γράφω κύκλον, ἢ μόνον τὸ τόξον ζε. (δ γ. 3.) Ἡ αε εἶναι ἴση τῆς γδ.

Περὶ τῶν θεωρουμένων εἰς τὸν κύκλον εὐθειῶν.

§ ε'. Ἡ εὐθεῖα αβ (σχ. 2) ἔγραψεν ὅλην τὴν περιφέρειαν τοῦ κύκλου· ἢ ἄκρα τῆς λοιπὸν β ἔγγιξεν ὅλα τὰ σημεῖα τῆς περιφέρειας. Εἶναι λοιπὸν κοινὸν μέτρον τοῦ διαστήματος μεταξὺ τοῦ κέντρον, καὶ κάθε σημείου τῆς περιφέρειας. Λοιπὸν 1, ὅλαι αἱ ἡμιδιάμετροι, καὶ ἀκολουθῶς, αἱ διάμετροι τοῦ αὐτοῦ κύκλου, ἢ τῶν ἴσων κύκλων εἶναι συναλλήλως ἴσαι. 2'. Ἡ διάμετρος κόπτει εἰς δύο ἴσα μέρη τὸν κύκλον, ἢ εἰς δύο ἡμικύκλια· διότι περνᾷ ἀπὸ τὸ κέντρον.

§ ε'. Ἐὰν θελήσωμεν νὰ καταιβάσωμεν παρὰκάτω τὴν διάμετρον αβ (σχ. 2.) μέσα εἰς τὸν κύκλον, ἐπειδὴ ὁ κύκλος στενεύεται, αὕτη ἐξέχει ἀπὸ τὰ δύο ἄκρα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ κοποῦν, διὰ νὰ γείνη ἡ εὐθεῖα γδ, ἢ ὅποια δὲν λέγεται πλέον διάμετρος, ἀλλὰ χορδὴ. καὶ τὸ ὑποκάτω τῆς κομμάτιον τοῦ κύκλου, ἡγουν τὸ γοδδ, δὲν εἶναι

ἐπὶ τὸν ἡμικύκλιον, ἀλλὰ λέγεται Τμήμα κύκλου· καὶ ὅλον τὸ γδδ κομμάτιον τῆς περιφέρειας, λέγεται Τόξον, καὶ ἡ χορδὴ γδ λέγεται καὶ ὕποτείνουσα τοῦ τόξου γδδ. 1'. Ὅσον λοιπὸν ἡ χορδὴ μακρύνεται ἀπὸ τὸ κέντρον, ἢ ἀπὸ τὴν διάμετρον, γίνεται μικρότερα· καὶ ἀκολουθῶς, ὅσον σιμῶναι, γίνεται μεγαλητέρα. 2'. Καὶ ἂν δύο χορδαὶ ἴσα ἀπέχουσιν ἀπὸ τὴν διάμετρον, ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο, εἶναι συναλλήλως ἴσαι· καὶ τὸ ἐναντίον, ἂν ἦναι ἴσαι, ἴσα ἀπέχουσιν ἀπὸ τὴν διάμετρον. 3'. Ἡ μεγαλητέρα χορδὴ εἶναι ὑποτείνουσα μεγαλητέρου τόξου· καὶ ἡ μικρότερα ὑποτείνει μικρότερον τόξον· καὶ αἱ ἴσαι ὑποτείνουσιν ἴσα τόξα. 4'. Λοιπὸν ἡ διάμετρος εἶναι μεγαλητέρα ἀπ' ὅλας τὰς χορδὰς· διότι ὑποτείνει ἡμικύκλιον.

Εἰς τὸ σχολεῖον μετὰ τὸ γεῦμα.

Ἱστορία τῶν Εἰθνῶν.

Δ. Διὰ νὰ σᾶς δώσω κάποιαν διατριβὴν, παιδία μου! θέλω σᾶς διηγηθῇ τὰς ἱστορίας τῶν Εἰθνῶν. Προσέχετε λοιπόν.

Περὶ τῶν Αἰγυπτίων.

Οἱ πρῶτοι χρόνοι τῆς μοναρχίας τῶν Αἰγυπτίων εἶναι σκοτεινοί. Δισχυρίζονται, ὅτι διήρκεσε 1663 χρόνους ἀπὸ τὴν θεμελίωσιν τῆς ἀπὸ τὸν Μῆνα, ἕως τὴν κατὰκτησιν τῆς ἀπὸ τὸν Καμβύσην, εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας τοῦ Ψαμμη-

νίτου. — 1816. Μυστράϊμ, υἱὸς τοῦ Χαΐμ, λεγόμενος Μήν, εἰς τὴν κοσμικὴν ἱστορίαν, ἐθεμελίωσε τὴν μοναρχίαν τῆς Αἰγύπτου, ἡ ὁποία οὕτως ὠνομάσθη ἀπὸ τὸν Αἴγυπτον, ἑννατον βασιλέα. ὁ Μυστράϊμ ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν περίφημον Ἰσιν. Μετὰ τὸν θάνατόν του, ἐμοιρέσθη τὸ βασίλειον εἰς τέσσαρας δυναστείας· εἰς τὴν τῶν Θηβῶν, τὴν ἑκατοντάφυλον, εἰς τὴν τοῦ Θίνου, εἰς τὴν τῆς Μέμφεως, καὶ εἰς τὴν τῆς Τάνεως, ὅπου ἐβασίλευαν οἱ Φαραῶ. — 1964. Μοῖρις, ἓνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους βασιλεῖς τῶν Θηβῶν, ἔσκαψε τὴν περίφημον λίμνην, ἡ ὁποία ἔλαβε τὸ ὄνομά του. — Σιφόας ὁ υἱὸς του, τὸν ὁποῖον οἱ Ἕλληνες ὀνομάζουσιν Ἑρμῆν, ἦτον βασιλεὺς δίκαιος καὶ θεοσεβής· ἐθεμελίωσε τὴν θρησκείαν καὶ τοὺς νόμους τοῦ βασιλείου. — 2519. Εἰς ταύτην τὴν ἐποχὴν φαίνεται ὅτι ἐβασίλευσεν ὁ Σέσωστρις, ὁ πλέον περίφημος ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου.

Κατὰ τὸν Διόδωρον τὸν Σικελιώτην, ὁ πατήρ τούτου τοῦ νικητοῦ, ἐπειδὴ ἐπληροφορήθη ἀπὸ τὸν χρησμόν περὶ τῆς τύχης τοῦ υἱοῦ του, τὸν ἀνέθρεψε μὲ τρόπον, ὥστε νὰ γείνη ἥρωας. Διὰ προσταγῆς του, ὅσοι παῖδες ἐγεννήθησαν τὴν αὐτὴν σμέραν μὲ τὸν Σέσωστριν, ἐφέρθησαν εἰς τὴν Βαήλικὴν αὐλὴν, καὶ ἀνετράφησαν μὲ αὐτόν εἰς τὰς τοῦ σώματος ἀσκήσεις καὶ εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς ὅπους. Νέος ἀκόμη, ἔκαμε τὰς πρώτας τῶν κπλων δοκιμαῖας εἰς τὸν κατὰ τῶν Ἀράβων πόλεμον, τοὺς ὁποίους ὑπέταξε. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, ἐπροχώρησεν εἰς τὰς Ἰνδίας ἕως ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἔφθασεν ἔπειτα ὁ μέγας Ἀλέξανδρος.

διότι ἐκυρίευσεν τοὺς τόπους πέραν τοῦ Γάγγου, ἔπλωσε τὰς κατακτήσεις του ἀπὸ τοῦτον τὸν ποταμὸν ἕως τὸν Δούναβιν. — 2578. Ράμφης, ὁ μεγαλύτερος υἱὸς τοῦ Σεσώστριος ἐπρόσταξε νὰ κατασκευασθῇ ὁ περίφημος ὀβελίσκος, ὁ ὁποῖος ἐμεταφέρθη εἰς τὴν Ῥώμην. Ἀποδίδουν ὅμως τούτοις τὴν κατασκευὴν εἰς ἄλλον βασιλέα μὲ τὸ αὐτὸ ὄνομα, ὅστις εἶναι πολὺ νεώτερος. — Ἀμένεφισ Γ'. διαδέχεται τὸν Ράμφην. Σφάλλουν ὅσοι νομίζουν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Φαραῶ, ὁ ὁποῖος ἐπνίγη εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν· διότι ἡ διάβασις αὕτη ἠκολούθησεν εἰς τοὺς 2513. — 3237. Σαβακῶς, ὁ ὀνομασθεὶς Αἰθίοψ, διώχνει ἀπὸ τὸν θρόνον τὸν Ἀνυσιν, τυφλὸν βασιλέα, καὶ ἀρπάζει τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν. — 3344. Ψαμμήτιχος ἀνανέωσε τὸ βασίλειον τῆς Αἰγύπτου, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀδυνατίσθῃ διὰ τοὺς πολυχρονίους ἐμφυλίους πολέμους· ἐβοήθησε τὸ ἐμπόριον. — 3388. Νεχαῶ ἐπρόσταξε τοὺς Φοίνικας νὰ κάμουν τὸν γύρον τῆς Ἀφρικῆς, ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ ἀπὸ τὸν Ωκεανόν. — 3439. Ἀμασις ἔκαμε σοφοὺς νόμους, μάλιστα ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος προστάζει κάθε Αἰγύπτιον, νὰ ᾔηται εἰς χρέος νὰ παραστήνῃ κάθε χρόνον τὸ ἐπάγγελμά του, ἢ τὰ μέσα, μὲ τὰ ὁποῖα ἀπολαμβάνεται πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα καὶ ἡ τιμωρία θάνατος δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠμποροῦσαν νὰ δώσουν λίγον τῆς διαγωγῆς των, ἢ νὰ ἀποδείξουν, ὅτι ζῶσι μὲ τιμημένον ἐπάγγελμα. — 3479. Ψαμμήνιτος διαδέχεται τὸν Ἀμασιν, ὅστις ἐβασίλευσε μόνους ἑξ μηνῶν. Καμβύσης, υἱὸς τοῦ Κύρου, ἐξουσιάζει τὴν Αἴγυπτον, καὶ τὴν ἐνώνει μὲ τὸ βασίλειον τῆς

Περσίας. — Ἐκτοτε ἡ Αἴγυπτος ἔγεινεν ὑποτελής εἰς τὴν Περσίαν, ἕως ὃς μέγας Ἀλέξανδρος ἐκυρίευσε τὴν Περσίαν. — 3681. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου, Πτολεμαῖος ὁ Ἀΰγος, ἓνας ἀπὸ τοὺς στρατηγούς του, ἐκηρύχθη βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου· ἠπλώσε τὰ σύνορα τοῦ βασιλείου του, ὑπέταξε τὴν Συρίαν, τὴν Φοινίκην, τὴν νῆσον τῆς Κύπρου, καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἐβασίλευσε σαράντα χρόνους. — 3720. Τοῦτον διαδέχθη ὁ υἱὸς του Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος. Εἰς τὸν καιρὸν του ἠκμασεν ἡ εἰρήνη, τὸ ἐμπόριον, αἱ τέχναι, ἔδειξαν ἀγάπην καὶ ζῆλον πρὸς τὰς ἐπιστήμας, διὰ τὴν ἀξιόλογον βιβλιοθήκην, τὴν ὁποίαν ἔκτισεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἡ ὁποία περιεῖχε πλεονέστερα ἀπὸ διακοσίας χιλιάδας κομμάτια. — 3783. Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ ἦτον σκληρὸς βασιλεὺς· λέγουσι, ὅτι ἐφαρμάκευσε τὸν πατέρα του Πτολεμαῖον τὸν εὐεργέτην· ἐθανάτωσε τὴν μητέρα του, τὸν ἀδελφόν του, τὴν ἀδελφήν του, τὴν γυναῖκα του, καὶ ἐδόθη ὅλος εἰς τὰς ἡδονάς· ἐνίκησε μὲν ὅλον τοῦτο τὸν Μέγαν Ἀντίοχον, βασιλέα τῆς Συρίας. — 3953. Πτολεμαῖος ὁ Διονύσιος ἢ Βάκχος, βασιλεὺς μετὰ τὴν ἀδελφὴν του Κλεοπάτραν τὴν Γ'. Οὗτος ἐδέχθη, καὶ ἐδολοφόνησε τὸν Πομπήιον, μετὰ τὴν εἰς τὰ Φάρσαλα μάχην· οὔτε πρὸς τὸν Καίσαρα ἐφάνη πιστότερος. Ἔστησεν ἐνέδρας δι' αὐτόν, ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἀλλ' ὁ Καῖσαρ ἐφυλάχθη, καὶ ὁ Πτολεμαῖος, εἰς καιρὸν τῆς παρασχῆς, ἐπνίγη εἰς τὸν Νεῖλον. — 3958. Κλεοπάτρα ἡ Γ'. ἦτον ὡραία, καὶ μὲν πνεῦμα καὶ παιδείαν, καὶ ὠμιλοῦσε πολλὰς γλώσσας,

Μετὰ τὴν ἦγταν καὶ θάνατον τοῦ Ἀντωνίου, ἔβαλεν ἀσπίδα καὶ τὴν δαγκάση, καὶ μὲ τοιοῦτον τρόπον ἀπέθανεν. — Τὴν Αἴγυπτον κατέστησεν ὁ Αὐγούστος Ρωμαϊκὴν ἐπαρχίαν, τριάντα χρόνους πρὸ Χριστοῦ. — Ἡ μοναρχία τῆς Αἰγύπτου διήρκεσεν ἀπὸ τὸν Πτολεμαῖον Λάγον ἕως εἰς τὴν Κλεοπάτραν, χρόνους 293.

Μνημεῖα, Νόμοι, καὶ Θρησκεία τῶν Αἰγυπτίων.

Ἡ Αἴγυπτος, κατὰ τὴν γενικωτέραν γνώμην, ἐχρημάτισεν ἡ μήτηρ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν. Οἱ κάτοικοι εἶναι τούτων ἐφευρεταί, καὶ ἡ Εὐρώπη χρεωστεῖ εἰς αὐτοὺς τὸν βλαστὸν τούτων τῶν γνώσεων.

Ἀπὸ τὸν καιρὸν ἀκόμη τῶν πατριαρχῶν, εἰσέρισκοντο εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅχι μόνον αἱ ἀναγκαῖαι τέχναι, ἀλλὰ καὶ αἱ τῆς πολυτελείας καὶ τῆς τρυφῆς. Ὅλοι οἱ ἱστορικοὶ ὁμιλοῦν διὰ τὰ λεπτὰ ὑφάσματα των, διὰ τὰ χρυσοῦφανα, διὰ τὰ ἀγγεῖα, καὶ εἰς ἓνα λόγον, διὰ τὴν μεγαλοπρέπειάν των. Οἱ Αἰγύπτιοι ἐπαινοῦντο μάλιστα διὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν. — Ὁ χρόνος ἐσεβάσθη τὰς Πυραμίδας, τὰς ὁποίας κατεσκεύασαν οἱ βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου. Οὗτοι ἦσαν τάφοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἤθελαν καὶ θάπτονται, διὰ καὶ ἦναι εἰς ἀσφάλειαν τὰ πτώματά των, καὶ ἀδιάφθορα. Οἱ Αἰγύπτιοι ἐνόμιζαν ξενοδοχεῖα τὰς εἰς τὴν γῆν οἰκίας καὶ τοὺς τάφους ὡς ἀληθεῖς κατοικίας τῶν νεκρῶν· καὶ ἐκ τούτου προῆλθεν αὕτη τῶν τάφων ἡ μεγαλοπρέπεια.

Οἱ μεγαλήτερος πόθος τῶν Αἰγυπτίων ἦτον γὰρ φυλάττωσιν ἀδιάφθορα τὰ πτώματα, διὰ τοῦτο δὲν ἠμπόρεσαν οἱ μεταγενέστεροι νὰ τοὺς φθάσωσιν εἰς τὴν τέχνην νὰ βαλσαμόνωσι τοὺς νεκρούς. Αἱ μούμιαί των ἀκόμη διαρκοῦσιν. Εὐρίσκονται σπήλαια σκαμμένα εἰς τὸν βράχον, γέμοντα ἀπὸ τοιαῦτα. — Ἡ συνήθεια αὕτη ἦτον παλαιωτάτη. Οἱ Ἕλληες ἔκαιαν ἢ ἔθαπταν τοὺς νεκρούς· οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς ἔκαιαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν· ὅθεν πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν τὴν συνήθειαν τοῦ βαλσαμώματος, εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἰς αἰῶνας ἀρχαιοτέρους ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Ἑλλήνων. Οἱ Ἰακώβ, ὁ Ἰωσήφ, καὶ οἱ ἀδελφοί του ἐπρόσταξαν νὰ βαλσαμώσουν τὰ σώματά των.

Μεταξὺ τῶν Οὐβελίσκων διακρίνεται ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς Ῥαμφῆς νὰ κατασκευάσῃ. Εἰς αὐτὸν ἐργάζαντο, λέγουσιν, εἰκοσι χιλιάδες ἄνθρωποι. Οἱ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος τὸν μετεκόμισεν εἰς τὴν Ῥώμην.

Ἐπειδὴ ὁ Οὐρανὸς τῆς Αἰγύπτου ἦτον πάντοτε ἀνέφελος, πρῶτοι οἱ Αἰγύπτιοι ἐπαρατήρησαν τὸν δρόμον τῶν ἀστέρων. Δὲν ἠξεύρομεν, ἂν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἢ εἰς τὴν Χαλδαίαν ἀρχίσεν ἡ ἀστρονομία. Τούλächιστον ὅμως φαίνεται, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι πρῶτοι εὗρηκαν χρόνον δώδεκα μηνῶν, παρατηροῦντες τὰς φάσεις τῆς σελήνης. Οἱ χρόνος οὗτος ἦτον εἰς τὴν ἀρχὴν σεληνιακὸς 354 ἡμερῶν, τόσον διαφορετικὸς ἀπὸ τὸν ἀληθῆ χρόνον, ὥστε εἰς διάστημα ὀλιγώτερον ἀπὸ 17 χρόνους, ἢ τάξις τῶν ὥρῶν τοῦ ἔτους ἐμεταβάλλθη.

Διὰ νὰ γνωρίζουν τὰ χωράφιά των, τὰ ὁποῖα ἐπέπαζεν ὁ Νεῖλος, ἐπρόστρεξαν εἰς τὸ μέτρημα τῆς γῆς, καὶ ἐκ τούτου ἐπενοήθη ἡ Γεωμετρία. — Ἐδίδοντο βραβεῖα εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ τὰς ἐφευρέσεις. — Πρῶτοι οἱ Αἰγύπτιοι ἐσύστησαν βιβλιοθήκας, καὶ τὰς ὠνόμασαν Θησαυρὸν τῶν τῆς ψυχῆς θεραιῶν.

Οἱ λοιποὶ ὁμολογοῦν, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι εἶχαν σοφοὺς νόμους. Ὅποιος ἠμποροῦσε νὰ σώσῃ τινὰ ἀπὸ τοὺς ληστὰς, καὶ δὲν τὸ ἔκαμνεν, ἐκαταδικάζετο εἰς θάνατον, καθὼς καὶ ὁ ληστής. Καὶ ἂν δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐμποδίσῃ τὸν φόνον, ἔπρεπε νὰ μαρτυρήσῃ τὸν πταίστην, εἰδὲ μὴ, ἐδαίρετο. Οἱ συκοφάντης ἐτιμωρεῖτο, καθὼς ἤθελε τιμωρηθῇ ὁ συκοφαντούμενος, ἂν ἐφαίνετο πταίστης. Εἰάν ὁ πατήρ ἐφόνευσεν τὸν υἱὸν του, ἦτον καταδικασμένος νὰ κρατῇ τὸν υἱὸν εἰς τοῖς ἀγκάλας του τρεῖς ἡμερονύχθια. Δὲν ἦτον συγχωρημένον νὰ ᾔναι τινὰς ἀχρηστος εἰς τὸν τόπον. Ἡ διοίκησις τὸν ἐδιόριζεν εἰς ἐπάγγελμα, τὸ ὁποῖον ὑπῆγαινε κατὰ διαδοχὴν. Κάθε ἐπάγγελμα εἶχε τὴν ἐνορίαν τῆς. Ἦτον κριτήριον συνθεμένον ἀπὸ τριάντα κριτὰς διαλεγμένους ἀπὸ τὰς πρώτας πόλεις, διὰ νὰ κρίνωσιν ὅλον τὸ βασίλειον· ὁ βασιλεὺς, ὅταν τοὺς ἐδιόριζε, τοὺς ὥρμιζε νὰ μὴ τὸν ὑπακούουν, ἂν αὐτὸς ἀπεφάσιζεν ἀδικον κρίσιν. Κριταὶ ἐγίνοντο, ὅσοι ἦσαν ἀξιοί, καὶ ἐπληρόνοντο ἀπὸ τὴν ἐπικράτειαν. Αἱ κρισολογίαι ἐγίνοντο ἐγγράφως. Οἱ πρόεδροι ἐφοροῦσε περιτραχήλιον χρυσοῦν καὶ με πετράδια, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκρέμετο εἰκὼν χωρὶς ὀμμάτων, ἢ ὁποῖα ὠνομάζετο Ἀλήθεια. ἠγγίζε με

αὐτὴν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸ δίκαιον, ὡς καὶ ἀποφάσιζεν ἡ ἀλήθεια αὐτή. Ἦτον εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἄλλο φοβερώτερον κριτήριον. Εὐθὺς ὡς ἀπέθνησκε τινὰς, τὸν ἔκριναν, καὶ καθεὶς εἶχε τὸ δικαίωμα καὶ ὁμιλήσῃ διὰ αὐτόν. Ἄν ἀπεδείχνυτο, ὅτι ἡ διαγωγή του ἦτον κακὴ, κατεδίκασαν τὴν μνήμην του, καὶ δὲν ἐνταφιάζετο· ἀν' ὅμως ἐκρίνετο καλὸς, τὸν ἔθαπταν με τιμὴν, καὶ ἐπρόφερναν τὸν πανηγυρικὸν του λόγον· καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτοὶ ἐκρίνοντο μετὰ θάνατον.

Οἱ θρόνος ἦτον διαδοχικός· ἀλλ' οἱ βασιλεῖς ἦσαν ὑποχρεωμένοι, περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους, καὶ ζῶσι κατὰ τοὺς νόμους. Οἱ αὐλικοὶ των ἔπρεπε καὶ ἦναι γνωστοὶ διὰ τὴν ἀρετὴν των. Ἡ μεταχείρισις τῶν ὥρων, τὰ φαγητὰ τῆς θεραπείας των, ὅλα ἦσαν κανονισμένα. Κάθε πρῶτ' ὑπήγαγιναν εἰς τὸν γαόν με ὅλους τοὺς αὐλικούς. Οἱ μέγας ἱερεὺς ἔκαμνε διδασχὴν διὰ τὰς εἰς τὸν βασιλέα ἀναγκαίας ἀρετάς· ἑκαταρᾶτο τοὺς ὑπουργούς, ὅσοι κακὰ τὸν ἐσυμβούλευαν. Μετὰ τὴν προσηυχὴν καὶ τὴν θυσίαν, ἐδίδασκε πάλιν τὸν βασιλέα με τὴν ἀνάγνωσιν τῶν καλητέρων γνωμῶν, καὶ με μερικὰς ἱστορίας ἀρμοδίας εἰς τὸ καὶ ἐμπνέωσι τὴν ἀρετὴν.

Ἐγυμνάζοντο οἱ Αἰγύπτιοι εἰς τὸν δρόμον (πυλάαν) με τοὺς πόδας, με τὸ ἄλογον, καὶ με τὴν ὁμαξίαν, με πολλὴν ἐπιτηδειότητα, καὶ οὕτως οἱ νέοι ἀποκτοῦσαν δυνατὴν κρᾶσιν. — Ἡ Αἴγυπτος εἶχε τετρακοσίας χιλιάδας στρατιωτῶν, τοὺς ὁποῖους ἐγύμναζαν με ἐπιμέλειαν καὶ τὸ στρατιωτικὸν ἐπάγγελμα ὑπήγαγε κατὰ διαδοχὴν· καὶ

ἀπὸ τὰς ἱερατικὰς οἰκογενείας, ἐκείνη ἐτιμᾶτο περισσότερον, ἢ ὅποια ἦτον διωρισμένη διὰ τὰ ὅπλα. Ἡ Αἴγυπτος εἶχε τὰ στρατεύματα διὰ μόνην φύλαξιν.

Ἡ τῶν Αἰγυπτίων φιλοσοφία ἀνέβαιεν ἕως εἰς τὸ πρῶτον "Ον, τὸ ὁποῖον ἐπαράσταναν ὡς ἄνθρωπον ἔχοντα αὐγὸν εἰς τὸ στόμα, καὶ σκῆπτρον εἰς τὴν χεῖρα· τὸ αὐγὸν ἦτον σύμβολον τοῦ κόσμου· τὸ αὐτὸ εὐρίσκομεν καὶ εἰς τοὺς Χαλδαίους, Πέρσας, Ἰνδοὺς, Ἕλληνας καὶ Σίνας (Κινέζους).

Οἱ Αἰγύπτιοι, μ' ὅλας των τὰς δεισιδαιμονίας, ἐφύλατταν τὴν ἰδέαν τοῦ ὑπερτάτου ὄντος· ἡ τοῦ Θεοῦ ἐνότης ἦτον ἐν ἀπὸ τὰ μυστήρια, τὰ ὅποια ἐδίδασκαν εἰς τοὺς μουμένους· ἀλλ' ἡ πίστις αὕτη ἦτον ἐνωμένη με τοὺς πλέον γελοιώδεις μύθους τῆς εἰδωλολατρείας.

Πιθανόν, ὅτι ἀρχισαν ἀπὸ τὴν λατρείαν τῶν ἀστρῶν, μάλιστα τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, με τὸ ὄνομα Ο' σι ρ ι ς καὶ Ι' σ ι ς. Τέλος ὅμως, ἐλάτρευσαν καὶ τὰ κτήνη. Ἡ πρώτη τῶν Αἰγυπτίων θεότης ἦτον ὁ βοῦς Ἀ' π ι ς, ὁ ὁποῖος ἐπαράστανε τὸν Σέσωτριν. Οὗτος ἦτον μαῦροσταῦρος με κάποιαν κηλῖδας· τὸν ἐτιμοῦσαν ὅσον ἐξουῖσεν, καὶ ἀφ' οὗ ἀπέθνησκαν, ἐπάσχισαν καὶ τοῦ εὗρωσι διάδοχον. Ο' κάτος, ὁ σκύλος, ὁ ἱέραξ, ὁ λύκος ἦσαν ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν Αἰγυπτίων θεῶν. Οἱ ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου εἶχαν ἀπόλυτον ἐξουσίαν. Ὅταν ἐσβύνετο ἡ βασιλεύουσα οἰκογένεια, ἔπρεπε καὶ βασιλεύσῃ ἱερεὺς· ἠμποροῦσε καὶ βασιλεύσῃ καὶ στρατιωτικός, ὅμως ἔπρεπε καὶ συναριθμῆται με τὸ ἱερατεῖον.

Οἱ Αἰγύπτιοι ἐφύλατταν τὰ πλέον καθαρά

ἦθ' πολὺ σέβας πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ πρὸς τοὺς γέροντας· ἐμιοῦσαν τοὺς ξένους καὶ τοὺς νεωτερισμοὺς εἰς τὰ ἦθ'η. — Εἰς τὰ συμπόσια ἔφερναν νεκροκράββατον, ὅπου ἦτον ξύλινος νεκρὸς, καὶ ἔλεγαν εἰς τοὺς συμπότας, Φάγετε καὶ ξεφάντωσέ τε· διότι ἰδοὺ τί θέλετε γεῖναι καὶ μίαν φορὰν.

Ὁ Νεῖλος ποταμὸς πλουτίζει τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἀναπληρώνει τὴν ἔλλειψιν τῶν βροχῶν· αἱ ἀρχαὶ τοῦ εἶναι εἰς ἓνα βουνὸν τῆς Αἰθιοπίας βρέχει ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιον ἕως τὸν Σεπτέμβριον, καὶ αὕτη εἶναι ἡ αἰτία τῆς πλημμύρας τοῦ Νείλου εἰς τὴν Αἴγυπτον. Πρὶν εὐρεθῶσιν οἱ χαρὰκτῆρες τοῦ ἀλφαβήτου, οἱ Αἰγύπτιοι ἐμεταχειρίζοντο τὰ ἱερογλυφικὰ σύμβολα, καὶ ἔγραφαν ἐπάνω εἰς πάπυρον, φυτὸν τῆς Αἰγύπτου.

Τὸ ἔσπερος.

Μήτηρ. παιδίά μου! βλέπετε, ὅτι κάθομαι καὶ ῥάπτω μὲ τὸν λύχνον τὰ φορέματά σας· εἶμαι μόνη, κάμετέ με συντροφίαν, διαβάσετέ μου καὶ νένα καλὸν πρᾶγμα, ἕως νὰ ἐτοιμασθῇ τὸ δεῖπνον, Ἰδοὺ ἓνα βιβλίον.

Μυθολογία.

Παῖδ'. Ἀφοῦ ἀδυνατίσθῃ ἡ ἔννοια ἐνὸς Δημιουργοῦ Θεοῦ, ἀρχισαν οἱ ἄνθρωποι νὰ τὸν λατρεύωσι μὲ μόνας τὰς αἰσθήσεις. Ὅθεν ἐπροσκύνησαν

ὡς Θεὸν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. Νῖνος ὁ υἱὸς τοῦ Βήλου, βασιλέως τῶν Ἀσσυρίων, ἔστησε τὴν εἰκόνα τοῦ πατρὸς του, καὶ ἐπρόσταξε νὰ τὴν λατρεύωσιν ὡς Θεόν. Κατὰ ταύτην λοιπὸν τὴν μίμησιν καὶ οἱ πλησιόχωροι λαοὶ ἐπροσκύνησαν τὰς εἰκόνας τῶν βασιλέων, τῶν στρατηγῶν, καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων ἀνδρῶν. — Οἱ Θεοὶ τῶν Ἑλλήνων διαίρουνται εἰς τέσσαρας τάξεις· ἡ πρώτη περιέχει τοὺς εἴκοσι μεγάλους Θεοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους μόνοι δώδεκα ἐμβαίνουν εἰς τὸ συνέδριον τοῦ οὐρανοῦ, ἡγουν ὁ Ζεὺς, ἡ Ἥρα, ὁ Ποσειδῶν, ἡ Δήμητρα, ὁ Ἑρμῆς, ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ Ἑστία, ὁ Ἀπόλλων, ἡ Ἀρτεμις, ἡ Ἀφροδίτη, ὁ Ἄρης, καὶ ὁ Ἡφαιστος· οἱ ἄλλοι ὀκτὼ ἦσαν ἡ Εἰμαρμένη, ὁ Κρόνος, ὁ ἀγαθὸς Δαίμων, ὁ Πλούτων, ὁ Διόνυσος, ὁ Ἑρως, ἡ Ῥέα, καὶ ἡ Περσεφὼνη. — Ἡ δευτέρα τάξις περιέχει τοὺς κατωτέρους Θεοὺς, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἔφοροι τῶν ἀγρῶν, τῶν ποταμῶν, τῶν πηγῶν κ. τ. λ. καθὼς ὁ Πᾶν καὶ οἱ ἄλλοι. — Ἡ τρίτη τάξις περιέχει τοὺς ἡμιθέους, τῶν ὁποίων ἓνας ἀπὸ τοὺς γονεῖς ἦτον Θεός, καὶ ὁ ἄλλος θνητός· καθὼς ὁ Ἡρακλῆς, καὶ ἄλλοι. — Ἡ τετάρτη τάξις περιέχει τοὺς ἥρωας, ἡγουν τοὺς ἀνδρείους καὶ μαχίμους βασιλεῖς· τοιοῦτος ἦτον ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Ἀχιλλεὺς, καὶ ἄλλοι.

Εἰμαρμένη.

Ἡ Εἰμαρμένη εἶναι τυφλὴ Θεὰ, ἡ ὁποία ἐκυβερνοῦσε τὸ πᾶν δι' ἀναπόφευκτον ἀνάγκην. Οἱ ἄλλοι Θεοὶ, καὶ αὐτὸς ὁ Ζεὺς, ὑποτάσσοντο εἰς τὴν ἀπόφασίν της. Τὴν ἐπαράσταναν μὲ δεμένα ὀμμάτια, καὶ εἰς τὰς χεῖράς της ἐκρατοῦσε τὸν κῆδον,

ὅπου ἦτον ἡ τύχη καὶ θε ἀνθρώπου· καὶ ἕνα βιβλίον, εἰς τὸ ὅποιον ἦτον γραμμένον τὸ μέλλον με ἀμετάβλητον τρόπον. Οἱ Θεοὶ ἐλάμβαναν συμβουλὰς ἀπὸ τοῦτο τὸ βιβλίον, ὅμως δὲν ἤμποροῦσαν τίποτε νὰ μεταβάλωσιν. Ἡ Θεὰ αὕτη ἦτον θυγάτηρ τῆς νυκτός.

Χάος.

Τὸ χάος εἶναι ἀμορφὸς ὕλη, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ οὐρανός, ἡ γῆ, ἡ θάλασσα, καὶ ὅλα τὰ στοιχεῖα ἦσαν χωσμένα.

ΜΑΘΗΜΑ Β'.

Ἀκολουθία τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως περὶ τοῦ πῶς μανθάνουσιν οἱ ἄνθρωποι.

Δ. Ο' Θεὸς ἔκαμεν ὅλα τὰ ζῶα με χρεῖας, διὰ νὰ ἀναγκάζωνται νὰ εὕρισκωσι τρόπον, διὰ νὰ θεραπεύωσι τὴν πείναν, τὴν δίψαν καὶ τὰς λοιπὰς των χρεῖας. Τὸν ἄνθρωπον ὅμως τὸν ἔκαμε με πλειότερας χρεῖας· διότι στοχασθῆτε, παιδία μου! ὅλα τὰ ἄλλα ζῶα γεννῶνται ἐνδυμένα με τρίχας, με μαλλία, με πτερὰ, διὰ νὰ σκεπάζωνται, καὶ μόνος ὁ ἄνθρωπος γεννᾶται γυμνός, καὶ ἀκολουθῶς πρέπει αὐτὸς νὰ φροντίσῃ διὰ τὸν ἑαυτὸν του. Τὰ ἄλλα ζῶα εὐθὺς εὕρισκουν τὴν τροφήν των ἀφ' ἑαυτῶν, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ κοπιᾷ, καὶ νὰ

δοκιμάσῃ πολλά πράγματα, διὰ νὰ μάθῃ, ποῖον εἶναι τὸ ἀρμόδιον εἰς τὴν τροφήν του.

Ἀλλ' εἰάν ἔκαμεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον με πλειότερας χρεῖας, τὸν ἔδωκεν ὅμως καὶ πλείοτερον νοῦν, διὰ νὰ εὕρισκῃ πλειότερους τρόπους, ὥστε νὰ τελειόνη ὅλας του τὰς χρεῖας. Τὸν ἔδωκε λοιπὸν πολλὰς χρεῖας, καὶ νοῦν πολὺν, διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου, καὶ με σκοπὸν νὰ θεραπεύῃ τὰς χρεῖας του, νὰ μανθάνῃ τὰ εἰς τὸν κόσμον εὕρισκόμενα. Οὕτω λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ἐξετάζων, διὰ νὰ εὕρῃ τὰ εἰς τὰς χρεῖας του ἀναγκαῖα, μανθάνει πολλά πράγματα. Παραδείγματος χάριν, ἐπειδὴ ὑπόκειται εἰς πολλὰς ἀρρώστιας, ἐξετάζων νὰ εὕρῃ τὸ εἰς πᾶσαν ἀρρώστιαν του ἀρμόδιον, ἔμαθε τόσα ὀρυκτὰ, τόσα φυτὰ, τόσα ζῶα, ὁμοίως καὶ τὰς δυνάμεις καὶ ἐνεργείας των· εἰς ἕνα λόγον, ἔκαμε σύστημα τὴν ἰατρικὴν.

Με τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον, ἡγουν, ἀπὸ τὰς χρεῖας παρακινούμενοι οἱ ἄνθρωποι νὰ ζητῶσι τὰ εἰς αὐτοὺς ἀναγκαῖα, καὶ παρατηροῦντες, εὕρισκαν τὰς ἐπιστήμας, αἱ ὅποιαι μᾶς διδάσκουν ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα· καὶ τὸ νὰ μανθάνῃ τινὰς, θέλει νὰ εἰπῇ, ὅτι τελειοποιεῖ τὸν νοῦν του, ἢ τὸν ἑαυτὸν του. Ο' Θεὸς λοιπὸν ἔκαμε τὸν ἄνθρωπον λογικόν, ἡγουν ἐπιτήδειον νὰ σκέπτεται, καὶ με τὰς σκέψεις του νὰ μανθάνῃ πράγματα· τὸν ἀφῆκεν ὅμως νὰ τελειοποιῇ τὸν νοῦν του ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ διὰ νὰ κινήται πρὸς τοῦτο τὸν ἔδωκε τὰς πολλὰς χρεῖας.

Στοχασθῆτε καὶ τοῦτο, παιδία μου! Διὰ νὰ φυλάττῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν ζωὴν του, τὸν ἔδωκεν ὁ Θε-

ὅς δύο τινὰς, πόνον, καὶ ἡδονήν· παραδείγματος χάριν, ὅταν τὸ σῶμα του χρειάζεται τροφήν, αἰσθάνεται πείναν, καὶ δίψαν· ἢ πείνα εἶναι πόνος, καὶ ἢ δίψα ἄλλος πόνος. Ἐὰν δὲν εἶχεν ὁ ἄνθρωπος τοῦτον τὸν πόνον, δὲν ἐφρόντιζε διὰ τὴν φάγην, καὶ τὴν πίνην, καὶ οὕτως ἀπέθνησκεν. Διὰ τὴν διώξιν τοῦτον τὸν πόνον, ἂν καὶ δὲν ἡξεύρης, ὅτι σοῦ προξενεῖ θάνατον, τρώγεις, καὶ πίνεις, καὶ πάραυτα αἰσθάνεσαι κάποιαν ἡδονήν. Πολλὰς ἡδονὰς Παιδίᾳ μου! μᾶς ἔδωκεν ὁ Θεὸς καὶ ἀπολαμβάνωμεν καὶ δὲν ἠθέλωμεν τὰς ἀπολαμβάνει, ἂν δὲν μᾶς ἔδιδε καὶ τὸν πόνον, ἡγουν τὰς χρειὰς.

Γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος.

γ. Περί τῆς Ἡΐτιδος.

Ἡ Ἡΐτις ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὴν Ἀρκαδίαν· πρὸς Νότον τὴν Μεσσηνίαν· πρὸς δυσμὰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος, καὶ πρὸς Βορρᾶν τὴν Ἀχαιίαν. Εἶναι ὁ πλέον καρποφόρος τόπος τῆς Πελοποννήσου.

Ἀκρωτήρια εἶναι ὁ Χελωνάτας αὐτοῦ, καὶ ἡ δυτικωτάτη ἄκρη τῆς Πελοποννήσου, ἀντικρὺ τῆς Ζακύνθου.

Κόλποι εἶναι ὁ Χελωνάτας, εἰς τὸ ὁμώνυμόν του ἀκρωτήριον· ὁ τῆς Κυλλήνης (Κλαρέντσα).

Ποταμοί. Νέδα, σύνορον τῆς Μεσσηνίας. Ἀλφειὸς (Καρχών), περίφημος εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἐρύμανθος, τὸ πρὸς τὴν Ἀρκαδίαν σύνορον, χύνεται εἰς τὸν

Ἀλφειόν. Πηνειὸς, περνᾷ ἀπὸ τὴν Ἡΐτιν, καὶ χύνεται εἰς τὴν Θάλασσαν, σιμὰ εἰς τὸν Χελωνάταν. Σελλήεις, χύνεται εἰς τὴν Θάλασσαν μεταξύ Πηνειοῦ καὶ Ἀλφειοῦ. Λάρισσα, σύνορον τῆς Ἀχαιίας.

Βουνά. Φιλίη, ὅχι μακρὰν ἀπὸ τὴν Πύλον. Κρόνιον, σιμὰ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν. Σκόλλις, εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἀχαιίας.

Πόλεις. Πίσσα, εἰς τὸν Ἀλφειόν. Ὀλυμπία, σιμὰ εἰς τὴν Πίσσαν. Ἡΐτις (Γαστούνη). Κυλλήνη (Κλαρέντσα).

Νῆσος τῆς Ἡΐτιδος εἶναι ἡ Ζάκυνθος, ἡ ὁποία ἔχει κατοίκους σαράντα πέντε χιλ. δίδει κατ' ἔτος περίπου ἑξήντα χιλ. καντάρια Κορινθιακῆς σταφίδος.

δ. Περί τῆς Ἀρκαδίας.

Ἡ Ἀρκαδία ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὴν Ἀργολίδα, ἢ Ἀργεῖαν· πρὸς μεσημβρίαν, τὴν Λακωνικὴν καὶ Μεσσηνίαν· πρὸς δυσμὰς, τὴν Ἡΐτιν, καὶ πρὸς Βορρᾶν, τὴν Ἀχαιίαν· ὅθεν εἶναι πρὸς τὸ κέντρον τῆς Πελοποννήσου.

Ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς ἦτον ὁ Ἀλφειὸς. Ἡ Στύξ, τῆς ὁποίας τὰ καταβρωτικά νερά τὴν ἑκάμαν καὶ ὀνομάζεται ποταμὸς τοῦ Ἀΐδου· χύνεται σιμὰ εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἀχαιίας, εἰς τὸν ποταμὸν Κραῖθον. Στύμφαλος, ὅπου συνέρχονται τὰ σύνορα τῆς Ἀρκαδίας, Σικυῶνος καὶ Ἀργούς.

Ὅλη ἡ Ἀρκαδία εἶναι ὄρεινή. Τὰ ἐπίσημα βουνά της εἶναι ἡ Κυλλήνη, εἰς τὰ σύνορα τῆς

Σικυῶνος. Ἐρύμανθος, εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἡλιδος· αὐτοῦ εἶναι τὴν σήμερον ἡ Δημισάνα. Μαίναλον, μεταξύ Τεγέας καὶ Μεγαλοπόλεως. Λύκαιον, εἰς τὰ σύνορα τῆς Μεσσηνίας.

Πόλεις. Μεγαλόπολις (Λεοντάρι), εἰς τὸν ποταμὸν Σελινούντα. Μαντίνεια (Τριπολιτσά), εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἀργολίδος. Ἄλλοι λέγουν, ὅτι ἡ Τριπολιτσά ἦτον χωρίον, καὶ εἰς τὸν καιρὸν τῶν Τούρκων ἔγινε μεγάλη, καὶ ὅτι ἡ Μαντίνεια ἦτον εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Τριπολιτσᾶς. Τέγεια (Μοκλία), εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἀργείας. Ὁρχομενός, παραπάνω ἀπὸ τὴν Μαντίνειαν, εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἀργείας.

Ε. Περὶ τῆς Ἀργείας.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη ἐλέγετο καὶ Ἀργολίς, καὶ Μυκῆναι. Πρὸς θάλασσαν ἔχει εἰς τὸ βορειοανατολικὸν τὸν Σαρωνικὸν κόλπον (Κόρφος τῆς Αἰγίνης). πρὸς τὸ νοτιοδυτικόν, τὸν Ἀργολικὸν (Κόρφος τοῦ Ναυπλίου). πρὸς βορρᾶν τὴν Κόρινθον καὶ τὴν Σικυῶνα· πρὸς δυσμὰς τὴν Ἀρκαδίαν· πρὸς μεσημβρίαν τὴν Λακωνίαν καὶ πρὸς ἀνατολὰς τὸ Μυρτώον πέλαγος.

Κόλποι. Σάρωνικός, ὁ ὁποῖος τελειώνει εἰς τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου. Ἀργολικός, μεταξύ Ἀργολίδος καὶ Λακωνικῆς, καὶ τελειώνει ὅχι μακρὰν τοῦ Ἀργους ὁμοῦ μὲ τὸν κόλπον τῆς Ναυπλίας.

Ποταμοί. Ἰναχος (Πλανίτσα), ὁ ὁποῖος δέχεται τὸν Κηφισὸν καὶ Χάραδρον, καὶ χύνεται εἰς τὸν Ἀργολικὸν κόλπον.

Τὸ μεγαλύτερον ἀκρωτήριο ὅλης τῆς Πελοποννήσου εἶναι τὸ Σκύλλαιον (κατά τινας, τοῦ Δαμαλᾶ). Ὅλη ἡ Ἀργολίς χωρίζεται κατὰ τὸ μακρὸς ἀπὸ βουνά.

Πόλεις. Ἀργος, εἰς τὸν Ἰναχον ποταμὸν. Κάτοικοι τέσσαρες χιλ. Μυκῆναι (Ἅγιος Ἀδριανός κατ' ἄλλους, ἦτον ἔμπροσθεν τοῦ χωρίου, τὸ ὁποῖον λέγεται τὴν σήμερον Ἅγιος Γεώργιος). Τίριυνς (Τιρό), πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἀργους. Ἐπίδαυρος, ἀντικρὺ τῆς νήσου Αἰγίνης. Σιμαὶ εἶναι ἡ Μονεμβασία, μὲ λιμένα. Νεμέα, ἀγρὸς μεταξύ Ἀργους καὶ Σικυῶνος. Ναυπλία, ὁ λιμὴν τοῦ Ἀργους, ἡ ἀκρόπολις ὀνομάζεται Λυκίμνη. Κάτ. ἔξ. χιλ. Λέρνη, ἀγρὸς πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Ἀργους, εἰς τὴν ὁμώνυμόν της λίμνην. Τροιζήν (σιμαὶ τοῦ Δαμαλᾶ). Ἐρμιόνη (Καστρί) εἰς τὴν νότιον ἄκραν τῆς Ἀργολικῆς χερσονήσου. Ἀσίνη (Παλαιόκαστρον) ἀντικρὺ τῆς Ἐπιδάυρου, εἰς τὸν Ἀργολικὸν κόλπον. Κλεωναί, μεταξύ Ἀργους καὶ Κορίνθου.

Ἡ νῆσος Αἶγινα, εἶναι τῆς Ἀργείας. Καλαβρία (ἡ νῦν Ὑδρα). Εἰς τ' ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου εἰς τὸν Σαρωνικὸν εὐρίσκεται ὁ Πόρος.

Σ. Περὶ τῆς Ἀχαΐας.

Ἡ Ἀχαΐα ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον· πρὸς μεσημβρίαν τὴν Ἀργολίδα, τὴν Ἀρκαδίαν, καὶ τὴν Ἡλιν· πρὸς δυσμὰς καὶ βορέαν τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, καὶ τὴν Μεγαρίδα.

Ὁ Κορινθιακὸς κόλπος χωρίζει τὴν Πελοπόννησον ἀπὸ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα· εἰσχωρεῖ εἰς τὸ ἀκρωτή-

ριον Ἀ'ραξον, καὶ εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ῥ'ϊον, σχηματίζει ἕνα κατάστενον, καὶ ἀπὸ μόνον τὸν Ἰσθμὸν ἐμποδίζει ἀπὸ τὸ νὰ χωρίσῃ ὁλότελα τὴν Ἑλλάδα.

Ποταμοί. Λάρισσος, χωρίζει τὴν Ἀ'χαΐαν ἀπὸ τὴν Ἡ'λιαν. Πεῖρος ἢ Ἀ'χελλῶος, χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν, πρὸς τὸ βόρειον τῆς Σικυῶνος. Σελινόυς (Λεοντάρι), χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν, σιμὰ εἰς τὴν Σικυῶνα. Νεμέα, τὸ μετὰξὺ τῆς Σικυῶνος καὶ τῆς Κορίνθου σύνορον.

Βουνὰ καὶ Ἀ'κρωτήρια. Σίπυλον, εἰς τὰ σύνορα τῆς Σικυῶνος. Ὀ'νειον, εἰς τὸν Ἰσθμὸν. Ῥ'ϊον, ἀκρωτήριον, ἢ Δρέπανον ἀντικρὺ τούτου στέκεται τὸ Ἀ'ντίρριον, καὶ μετὰξὺ τῶν δύο εἶναι τὸ κατάστενον καὶ τὰ δύο ὀνομάζονται τῶρα Μικρὰ Δαρδανέλλια. Ὀ'λμιαί (Ἀ'γορ-λιος), εἰς τὴν ἀνατολικὴν τοῦ Ἰσθμοῦ ἄκραν.

Πόλεις. Πάτραι (Παλαιὰ Πάτρα), εἰς τὸ ἔμβασμα τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου μακρῆτε-ρα ἦτον τὸ Ἀ'ίγιον (Βοστίτσα). Βοῦρα, αὐτοῦ λέγουσι εἶναι τὴν σήμερον τὸ Διακοφτό· παραπάνω ἕως δύο ὥρων διάστημα εἶναι τὸ Μέγα Σπήλαιον, περίφημον μοναστήριον. Σιμὰ εἰς τὴν Βοῦραν ἦτον ἢ Κερύνεια (Τσερνίτσα) Πελλήνη, Ὡ'λενος (Καμενίτσα) παραθαλάσσιος καὶ Καλαΐβριτα.

ζ. Περὶ τῆς Σικυῶνος.

Ἡ Σικυωνία ὀνομάσθη ἀπὸ τὴν μητρόπολιν τῆς, ἢ ὅποια ἦτον πόλις ἀρχαιοτάτη, καὶ κτισμένη ἐπάνω εἰς λόφον ὀχυρόν.

η'. Περὶ τοῦ Ἰσθμοῦ καὶ τῆς Κορινθίας.

Ὁ Ἰσθμὸς ἐνώνει τὴν Πελοπόννησόν μετὰ τὴν Ξηράν. Πόλεις τοῦ Ἰσθμοῦ ἦτον μόνη ἢ Κρομμύων. Μετὰ ταύτην ἦτον τὸ τεῖχος, τὸ ὅποιον ἔκτισαν οἱ Κορίνθιοι. Σιμὰ εἰς τὸν Ἰσθμὸν, ὅστις τὴν σήμερον λέγεται Ἐξάμιλι, μετὰξὺ Κρομμύωνος καὶ Κεγχρεῶν, πρὸς τὸν αἰγιαλὸν τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, ἦτον ἢ Σχινουντία, καὶ ὁ Σχινόυς λιμὴν. Αὐτοῦ ἦτον καὶ τὸ θέατρον, ὅπου ἐγίνοντο τὰ Ἰσθμια, καὶ τὸ στάδιον. Πρὸς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον ἦσαν αἱ Κεγχρεαί, λιμὴν καὶ νεώριον τῶν Κορινθίων, καὶ χωρίον. Ἀντικρὺ τῶν Κεγχρεῶν, εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, ἦτον ὁ ἄλλος λιμὴν Λεχαῖος. Οὗτοι οἱ δύο λιμένες ἦσαν ἐνωμένοι μετὰ τὴν Κόρινθον μετὰ δύο μακρὰ τεῖχη, ὡς μετὰ δύο βραχίονας.

Ἡ Κόρινθος εἶναι βουνώδης καὶ διὰ τοῦτο ὀλίγον καρποφόρος. Κεῖται εἰς τοὺς πρόποδας ἑνὸς βουνοῦ ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὸν Ἰσθμὸν, καὶ ἀπὸ τὸν Σαρωνικὸν κόλπον. Μίαν ὥραν μακρὰν ἀπὸ τὴν πόλιν, ἐπάνω εἰς ἀπότομον βράχον, εἶναι ἢ ἀκρόπολις λεγομένη, Ἀ'κροκόρινθος. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορίνθου εἶναι τέσσαρες χιλιάδες.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Δυκοῦργος ἤγαγεν εἰς τοὺς 3120 ἀπὸ τῆς Δημιουργίας.

Ὁ περίφημος οὗτος νομοθέτης ἦτον Ἡ'ρακλεῖς.

δης, ἤγουν καταγόμενος ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἡρακλεί-
ους, καὶ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Πο-
λυδέκτου, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου ἐπροσκα-
λέσθη ὁ Λυκούργος εἰς τὸν θρόνον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ
Βασίλισσα ἦτον ἔγκυος, ὁ Λυκούργος ἐδέχθη μό-
νην τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ βρέφους. Ἡ χήρα Βασίλισ-
σα ἐπρόβαλεν εἰς αὐτὸν, ὅτι θέλει θανατώσει τὸ
βρέφος, ἂν τὴν λάβῃ εἰς γυναῖκα. Ἐδῶκε λοιπὸν
εἰς αὐτὴν καλὰς ἐλπίδας, διὰ τὴν ἐμποδίσιν ἀπὸ
ταύτην τὴν ἄνομον πράξιν.

Ἀφοῦ τὸ βρέφος ἐγεννήθη, καὶ ἦτον ἀρσενι-
κόν, ὁ Λυκούργος τὸ ἐπαράστησεν εἰς τοὺς ἄρχον-
τας, λέγων „Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σας ἐγεννή-
θη,“ καὶ διὰ τὴν δειξὴν τὴν χαρὰν τοῦ λαοῦ, τὸ
ὀνόμασε Χαρίλαον. Ἀλλ' ἡ τόσον μεγάλη του ἀρε-
τὴ δὲν ἐμαλάκωσε τοὺς ἐχθρούς του. Ἡ Βασίλισ-
σα καὶ ἡ φατρία τῆς ἐφώναζαν, ὅτι δὲν ἔπρεπε
να ἐμπιστεύωνται τὸν νέον βασιλέα εἰς ἄνθρωπον,
ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ τὸν θάνατόν του. Ὁ Λυκούργος
λοιπὸν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Σπάρτην. κ' ἔκαμε τὰς
περιηγήσεις του, μὲ σκοπὸν νὰ δώσῃ νόμους εἰς
τὴν πατρίδα του.

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του, ἐπάσχισε νὰ βάλῃ
τὰ θεμέλια τῶν νόμων του, καὶ πολλάκις ἐδοκί-
μασε μεγάλην ἐναντιότητα. Εἰς μίαν λογοτριβὴν
τὸν ἐκτύπησαν, καὶ τοῦ ἔβγαλαν ἓνα ὀμμάτιον.
Οἱ ἐχθροὶ, βλέποντες τὸ πρόσωπόν του αἵματω-
μένον, ἐντράπησαν καὶ ἐλυπήθησαν· ὅθεν ἔδωσαν εἰς
χεῖρας του τὸν αὐτουργὸν τοῦ κακοῦ· ὁ Λυκούρ-
γος τὸν ἐπῆρεν εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ μὲ τοὺς
γλυκεῖς ἐλέγχους ἐνέπνευσεν εἰς αὐτὸν εὐγνωμο-

σύνης αἰσθήματα, καὶ οὕτως ἐκέρδησε τὴν εὐνοίαν-
του.

Ἀφοῦ ἐκατέρωθωσε νὰ δεχθῇ ὁ λαὸς ὅλους
τοὺς νόμους, τοὺς εἶπεν, ὅτι μέλλει νὰ τοὺς δείξῃ
τὸ ἀναγκαιότερον ἄρθρον· ὅμως πρέπει νὰ λάβῃ
πρότερον συμβουλήν ἀπὸ τὸ Δελφικὸν μαντεῖον.
Τοὺς ἔβαλεν εἰς ὄρκον, ὅτι δὲν θέλουν ἀλλάξει τί-
ποτε, ἕως τὴν ἐπιστροφὴν του· καὶ οὕτως ἀνεχώ-
ρησε, μὲ σκοπὸν νὰ μὴν ἐπιστρέψῃ πλέον· τοὺς
ἔστειλεν ὅμως τὸν χρησμόν, ὁ ὁποῖος ἔλεγεν, ὅτι
ἡ Σπάρτη θέλει ἀκμάζει καλήτερα ἀπ' ὅλας τὰς
πόλεις τῆς Ἑλλάδος, εἰς ὅσον καιρὸν ὑποτάσσεται
εἰς τοὺς νόμους τοῦ Λυκούργου. Οὗτος ἀπέθανεν
εἰς τὴν θεληματικὴν του ἐξορίαν καὶ μετὰ τὸν θά-
νατόν του, ἡ Σπάρτη ἀφιέρωσε ναὸν εἰς αὐτὸν,
ὅπου καθεὶς χρόνον ἐπρόσφεραν θυσίαν.

Πρὸ τοῦ Λυκούργου δύο βασιλεῖς ἐβασίλευαν
εἰς τὴν Σπάρτην, καθεὶς ἀρχηγὸς ἑνὸς κλάδου τῶν
Ἡρακλειδῶν· ἦτον καὶ γερουσία, ἡ ὁποία εἶχε καὶ
αὐτὴ τὴν ἐξουσίαν. Ὁ βασιλεὺς Θεόπομπος ἐσύστη-
σεν εἰς τοὺς 3461, πέντε ἄρχοντας ὀνομαζομένους
Ἐφόρους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τὴν ἐπιστάσιαν νὰ κατα-
σκοπεύωσι τὰ κινήματα τῶν βασιλέων, καὶ νὰ ὑπε-
ρασπίζωσι τοῦ λαοῦ τὴν ἐλευθερίαν. Ὁ Λυκούργος
ἐκύρωσε τούτους τοὺς νόμους· εἰς τὸ ἐξῆς ὅμως οἱ
δύο βασιλεῖς ἦσαν πολλάκις ἐναντίοι. Οἱ Ἐφοροὶ
ἦσαν πότε μὲ τὸ μέρος τοῦ ἑνός, καὶ πότε μὲ τὸ
μέρος τοῦ ἄλλου· ἢ ἦσαν ἐναντίοι καὶ τῶν δύο, τὸ
ὁποῖον ἐπροξένησε πολιτικὰς διχονοίας εἰς τὴν Σπάρ-
την, καθὼς ἐπροξενούντο συχναὶ διχονοαὶ καὶ εἰς
τοὺς λοιποὺς λαοὺς τῆς Ἑλλάδος, μ' ὅλον, ὅτι ἡ

Ἱστορία μᾶς βεβαιώνει, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Λυκούργου ἦτον νὰ καταστήσῃ τοὺς πολίτας Φρονίμους καὶ εὐτυχεῖς.

II^α θεωρία τῆς Φύσεως.

Εὐνότης καὶ καλλονὴ τοῦ Παντός.

Ἡ εὐνότης τοῦ σχεδίου μᾶς φέρει εἰς τὴν εὐνότητα τοῦ ὑψίστου νοῦς, ὁ ὁποῖος τὴν συνέλαβεν. Ἡ ἁρμονία τοῦ παντός, καὶ αἱ πρὸς ἀλλήλας σχέσεις τῶν διαφόρων μερῶν ταύτης τῆς εὐρυχώρου οἰκοδομῆς, ἀποδείχνουσιν, ὅτι καὶ ἡ ταύτης αἰτία εἶναι μία καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ταύτης τῆς αἰτίας ὁμοίως εἶναι ἓν. Τὸ Πᾶν εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα.

Εἶναι ὅλον ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον εἶναι καὶ ὅλον ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον ἠμποροῦσε νὰ ᾔῃ. Τὸ ἀντικείμενον τῆς δυνάμεως ἦτον καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς σοφίας.

Ἡ δραστήριος λοιπὸν θέλησις ἔβαλεν εἰς πρᾶξιν, ὅ,τι ἠμποροῦσε νὰ ᾔῃ. Μία μόνη πρᾶξις ταύτης τῆς θελήσεως παρήγαγε τὸ Πᾶν καὶ ἡ αὐτὴ πρᾶξις τὸ διαφυλάττει. ὁ Θεὸς εἶναι ὁ ὢν, καὶ ὁ ὁποῖος πάντοτε θέλει εἶσθαι ὅ,τι ἠθέλησε, πάντοτε τὸ θέλει. — Ὁ νοῦς, ὁ ὁποῖος βλέπει εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὅλας τῶν δυνατῶν πραγμάτων τὰς ἐνώσεις, εἶδε πρὸ πάντων τῶν αἰώνων τὸ ἀληθινὸν καλόν, καὶ ποτὲ σύμβουλον δὲν ἔλαβεν. Εὐνήργησεν, ἐξήγησε τὴν ὑπερτάτην του ἐλευθερίαν, καὶ τὸ Πᾶν ἔλαβεν ὑπαρξιν. — Τὸ πᾶν λοιπὸν ἔχει ὅλην τὴν τελειότητα, τὴν ὁποί-

αν ἠμποροῦσε νὰ λάβῃ ἀπὸ αἰτίας, ἡ πρώτη τῆς ὁποίας ιδιότης εἶναι ἡ σοφία, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ σοφία εἶναι τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. — Δὲν εἶναι λοιπὸν εἰς τὸ Πᾶν κανένα ἀπύλον κακόν. Εἰάν κάθε πρᾶγμα ἦτον μονήρης, δὲν ἠθέλων εἶσθαι ἁρμονία. Εἰάν ἔλειπε κανένα πρᾶγμα, ἠθέλων εἶσθαι κενὸν εἰς τὴν ἄλυσσον. — Ὁ τροχίσκος τῆς μηχανῆς θέλει παραπονεῖται ἴσως, διότι δὲν εἶναι ὁ ἴπρωτος τροχός; καὶ αὐτός, ὃν ἦτον τροχίσκος, ἠθέλε παραπονεῖται ἐξίσου καὶ διὰ νὰ λείψωσι τὰ ἀνάσθητα ταῦτα παρὰ πονα, ἔπρεπε νὰ χαλαῶσωμεν ὁλότελα ταύτην τὴν μηχανήν. — Λέγετε; διατί ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι τόσο τέλειος ὡς ὁ ἄγγελος; Εἰρωτᾶτε λοιπὸν ὁμοίως, ὁ διατί ἡ ἐλάφος δὲν εἶναι ἄνθρωπος; Ἀλλ' ἡ ὑπαρξίς τῆς ἐλάφου ὑποθέτει τὴν τοῦ χόρτου, τὸ ὅποῖον τὴν τρέφει. Ὁ θέλετε λοιπὸν ταῦτα τὰ χόρτα νὰ ᾔσαν τόσοι μικροὶ ἄνθρωποι; Ἡ διατήρησις καὶ ὁ πολυπλασιασμός των ἔπρεπε νὰ κρέμεται ἀπὸ τὴν γῆν, ἀπὸ τὸ ὕδωρ, ἀπὸ τὸν αἶρα, καὶ ἀπὸ τὸ πῦρ. Ὁ θέλετε ἐρωτήσῃ, ὁ διατί τὰ συστατικὰ τούτων, μόρια δὲν εἶναι ἄνθρωποι; — Ὁμολογήσετε τὴν πλάνην σας καὶ μάθετε, ὅτι καθεὶν ὃν εἶναι τέλειον, διὰ τὸ ὅποῖον τέλος ἔγεινεν. Θέλει παύσει νὰ τὸ ἐκπληρόνῃ, ὃν παύσῃ νὰ ᾔῃ ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον εἶναι ὅταν ἀλλάξῃ φύσιν, θέλει ἀλλάξῃ καὶ θέσιν καὶ ὅ,τι βαλθῇ εἰς τὸν τόπον του, πρέπει νὰ ᾔῃ ὁμοίον του, εἰδὲ μὴ, παύει ἡ ἁρμονία. — Ἀς μὴ κρίνωμεν λοιπὸν περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων, θεωρουμένων καθ' ἑαυτὰ, ἀλλ' ἄς τὰ ἐκτιμῶμεν κατὰ τὴν ὁποίαν θέσιν κρατοῦσι.

εἰς τὸ σύστημα τοῦ Παντός. Μερικὰ πράγματα προερχόμενα ἀπὸ τὴν αὐτῶν φύσιν εἶναι κακὰ· διὰ τὰ κάμωμεν καὶ μὴν ὑπάρχωσιν αὐτὰ τὰ κακὰ, πρέπει καὶ φέρωμεν εἰς τὸ μὴ ὄν ταῦτα καὶ ἀποτελεσμάτα, ἢ καὶ πλάσωμεν ἄλλον κόσμον. Ἀπὸ τὴν ἀμοιβαίαν ἐνέργειαν τῶν στερεῶν καὶ τῶν ρευστῶν προέρχεται ἡ ζωὴ καὶ ἡ αὐτὴ ἐνέργεια κατὰ συνέχειαν γινομένη εἶναι ἡ φυσικὴ τοῦ θανάτου αἰτία. Ἡ ἀθανασία λοιπὸν ἤθελεν ὑποθέσει ἄλλο σχέδιον· διότι ὁ ἡμέτερος πλανήτης δὲν ἔχει σχέσιν μὲ ἐκεῖνα τὰ ἀθάνατα ὄντα. — Ἡ ἔνωσις ὅλων τῶν τάξεων τῆς ἀμοιβαίας τελειότητος καταστένει τὴν ἀπόλυτον τελειότητα τούτου τοῦ παντός, περὶ τοῦ οὐοῦ αὐτὸς ὁ Θεὸς εἶπεν, ὅτι τὰ πάντα καλὰ λίαν. Τοῦτο τὸ ἀπέραντον σύστημα τῶν ὄντων, τὰ ὅποια διαδέχονται ἀλλήλα, δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἢ εἰς τὴν διαδοχὴν, παρὰ εἰς τὴν σύνταξιν· διότι ὁ πρῶτος κρῖνας εἶναι δεμένος μὲ τὸν τελευταῖον διὰ μέσου τῶν μεσαζόντων κρῖνων. Ὅσα τώρα γίνονται, προετοιμάζουσι τὰ μακράν. Ὁ ὅποιος βλαστὸς ἀνεπτύχθη εἰς τὴν κοιλίαν τῆς Σάρβρας, ἐτοίμαζε τὴν ὑπαρξιν μεγάλου λαοῦ καὶ τὴν τῶν ἐθνῶν σωτηρίαν.

Η Θ Ι Κ Η.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ τῶν Πατέρων καὶ Μητέρων.

§ Α΄. Ἀγάπη τῶν γονέων πρὸς τὰ ἴδια τέκνα.

Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον, ὅτι ὁ Πελεκάν, ὅταν ἀποθάνωσι τὰ τέκνα του, σχίζει τὴν πλευράν του, διὰ καὶ δώσῃ ζωὴν εἰς αὐτὰ μὲ τὸ ἴδιόν του αἷμα. Ἀλλ' οὗτος εἶναι μῦθος, ἔμβλημα ὅμως τῆς πατρικῆς φιλοστοργείας, ἡ ὁποία ἐμψυχώνει ὅλην τὴν φύσιν, καὶ ὑποτάσσει καὶ αὐτὰ τὰ ἄλογα ζῶα.

Τὸ ὅποιον βρέφος ἔρχεται εἰς τὸν κόσμον θέλει ἔχει καμμίαν φεραν χρεὴν, διὰ καὶ πληρώσῃ· δὲν θέλει ὅμως τὰ ἔχει, εἰμὴ ὅταν τὰ γνωρίσῃ· ἔως τότε ὅλοι αἱ ὑποχρεώσεις εἶναι ἐκ μέρους τῶν γεννητόρων. Προβλεπτικὴ ἀγαθότης ἀνέπτυξεν εἰς τὰς καρδίας τῶν γονέων τὸ αἶσθημα τῶν ἰδίων χρεῶν μὲ τὴν πλέον θερμὴν καὶ διαρκῆ φιλοστοργίαν· κατέστησε τὴν πατρικὴν ταύτην ἀγάπην πάθος, καὶ χρεῖαν, ἀναγκαίαν εἰς τὴν ὑπαρξιν τοῦ βρέφους, καὶ χωρὶς τὴν ὁποίαν τὸ ἀνθρώπινον γένος δὲν ἤθελεν ὑπάρχει.

Εἰς τὴν γέννησιν τῶν βρεφῶν ἀρχίζει ἡ ἀνατροφὴ των. Ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν τῆς ζωῆς, ὁ φιλόστοργος πατήρ, μεταχειριζόμενος τὴν παροῦσαν του εὐδαιμονίαν, κοπιᾷ διὰ τὴν μέλλουσαν εὐδαιμονίαν των. Ἡ τῶν τέκνων ἀνατροφὴ εἶναι τὸ

ιερώτερον ἀπ' ὅλας τὰς χρεῖς τῶν γονέων· αὕτη εἶναι ἰδιαιτέρα τῶν ἀποστολῇ ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, καὶ εἰς ὅσον εἶναι καρὰ ἢ καρδία τῶν, τοιαύτη εἶναι δι' αὐτοὺς ἢ ὑπερτάτη εὐδαιμονία. Οἱ μεγαλύτεροι ἄνδρες μετεχειρίζοντο τὴν τῶν τέκνων ἀνατροφὴν διὰ τὴν ἀνάπαυσιν τῶν ἰδίων κόπων. Κάτων ὁ παλαιός, ὁ αὐστηρὸς ἐκεῖνος Ῥωμαῖος, μεγάλην ἡδονὴν ἐδοκίμαζε καὶ βλέπων τὴν γυναῖκα του καὶ πλύνει, καὶ καὶ φροντίζει διὰ τὸν υἱὸν τῆς, καὶ ἐκλεπτε τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀπὸ τὰς δημοσίων ὑποθέσεις, διὰ καὶ τὸν διδάσκει αὐτὸς μόνος καὶ διαβάσει.

Ἡθελε σχεδὸν σφάλει τινὰς, ὃν ἐτολμοῦσε καὶ εἶπε, Πατέρες καὶ μητέρες! πρέπει ν' ἀγαπᾶτε τὰ τέκνα σας. Ἡ φύσις μεγαλοφώνως ὁμιλεῖ εἰς τὰς καρδίας τῶν ὅθεν δὲν καταδέχονται ν' ἀκούσουν ταύτην τὴν ὑβριστικὴν συμβουλήν. Δι' συνεχεῖς εὐεργεσίαι, τὰς ὁποίας χύνουσιν ἐπάνω μας, ἢ ἀκένωτος φροντίς, αἱ στενοχωρίαι, καὶ τὰς ὁποίας τοὺς ἐνοχλοῦμεν εἰς πᾶσάν των ἡλικίαν, μαρτυροῦσιν εὐγλωττότερα, παρ' ὅλοι οἱ λόγοι, τὴν ζωντανὴν φιλοστοργίαν τῶν. Ὅποιοι λόγοι δὲν ἠθέλαν εἰσθαι ἀνίσχυροι ἐπάνω εἰς τὴν ψυχὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔπρεπε καὶ καλέσωσι τὸ φυσικώτατον ἀπ' ὅλας τὰς αἰσθήματα, τὴν πλέον ἀφιλοκερδῆ ἀπ' ὅλας τὰς ἡδονάς, τὴν πλέον βίαιον ἀπ' ὅλας τὰς χρεῖας; Ἀλλ' ἡμπορεῖ τινὰς καὶ εἶπε πρὸς τοὺς γονεῖς, Ἰδοὺ πῶς πρέπει καὶ ἀγαπᾶτε τὰ τέκνα σας· διότι πολλάκις ἢ φιλοστοργία εἶναι τυφλή καὶ ἀπατάται. Δὲν ἠξεύρετε καλά καὶ ἀγαπᾶτε τὰ τέκνα σας· σείς, οἱ ὅποιοι, ὥπλισμένοι μετ' αὐστηρότητα, τὴν ὁποίαν τίποτε δὲν

κάμπτει, θέλετε καὶ τὰ διοικῆτε μετ' τὸν φόβον, καὶ νομίζετε, ὅτι σᾶς σέβονται, ὅταν τρέμωσιν ἐμπροσθέν σας. Δὲν ἠξεύρετε καλά καὶ ἀγαπᾶτε τὰ τέκνα σας· σείς, τῶν ὁποίων ἢ σκληρὰ αἰδυναμία ἐκνευρίζει καὶ βλάπτει τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα τῶν, καὶ οἱ ὅποιοι, παρόμοιοι μετὰς πιθήκους, αἱ ὁποῖαι, ὡς λέγουν, πνίγουν πολλάκις τὰ βρέφη τῶν μετὰ σφίγκτά των ἐναγκαλίσματα, καὶ χάνετε διὰ τὴν ἀνεπιτήδειόν σας φιλοστοργίαν, καὶ τὰ ἐκθέτετε, χωρὶς ὑπεράσπισιν, εἰς ὅλας τὰς κακὰς τῆς ζωῆς. Διὰ καὶ ἐπαριθμήσω τὰς χρεῖς καὶ τὰς ἡδονάς τῶν πατέρων καὶ τῶν μητέρων, καὶ διὰ καὶ διδάξω τὴν φιλοστοργίαν τῶν, ἔπρεπε καὶ ἡμπορῶ ν' ἀκολουθήσω λεπτομερῶς ὅλην τὴν ζωὴν τῶν γονέων καὶ τῶν τέκνων. ἔχουν ἀμοιβαίας ὑποχρεώσεις, αἱ ὁποῖαι ποτὲ δὲν ἐξαλείφονται καὶ ἀδιάκοπος ἀλλαγὴ χρεῶν, εὐδαιμονίας καὶ ἀγάπης, ἐνόνει ὅλας τὰς στιγμὰς τῆς ὑπάρξεώς των μετ' ἀχωρίστους δεσμούς.

Δὲν εἶναι πολὺ τὸ καὶ εἶπωμεν, ὅτι τὰς χρεῖς τῶν πατέρων ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν γέννησιν τῶν τέκνων. Ὑπόκεινται εἰς χρεῖς καὶ πολὺν καιρὸν, πρὶν τὰ γεννήσωσιν. Ἐπιστήμη, υἰεία, ἀρετὴ, εἶναι οἱ θεσαυροὶ, τοὺς ὁποίους πρέπει καὶ συνάξωσι πρὸ τοῦ δι' αὐτά. Καὶ ὅταν, διὰ καὶ παρακινῶμεν τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὴν ἀπὸ τὴν πολυφαγίαν ἀποχὴν, πρὸς τὴν σωφροσύνην, πρὸς ὅλας τῆς ἐγκρατείας τὰς ἀρετάς, ἔχουσι τοῦτον μόνον τὸν λογισμόν, ὅτι τὰ τέκνα θέλουσιν αἰσθάνθῃ καμμίαν φορὰν τὰ ἐλαττώματα, ἢ τὰς ἀρετάς τῶν γονέων. Δὲν εἶναι τοῦτο ἀρκετὸν καὶ προφυλάξῃ τὸν ἄνθρωπον

ἀπὸ τὰς ὀλεθρίους ἀπάταις; Εὐθὺς ὡς ἀποκτή-
σῃ ὁ ἄνθρωπος ἀρετὴν φρόνησιν, διὰ τὴν καταλάβ-
βῃ τὸ βάρος τῆς ἱερᾶς ὑπουργίας τοῦ πατρὸς,
εἰς τοῦτον τὸν εὐγενῆ λογισμὸν πρέπει νὰ ἀναφέρει
ὅλην του τὴν ζωὴν. Πρέπει πρὸ πολλοῦ νὰ μορφώ-
σῃ τὴν καρδίαν του, νὰ στολίσῃ τὸν νοῦν του, διὰ
νὰ ἦναι ἱκανὸς νὰ σχηματίσῃ καμμίαν φουρὰν τὴν
καρδίαν καὶ τὸν νοῦν τοῦ υἱοῦ του· πρέπει νὰ πα-
σχίσῃ νὰ ἀποκτήσῃ δι' αὐτὸν κάποιον τρόπον ζω-
ῆς, νὰ τοῦ ἀφήσῃ τιμημένον ὄνομα, πρέπει μάλι-
στα νὰ τοῦ προξενήσῃ τὴν εὐτυχίαν, ὥστε νὰ ἡμ-
πορῇ πάντοτε νὰ σέβεται, καὶ νὰ θαυμάζῃ τὸν
πατέρα του.

Γεωμετρία.

Ἀκολουθία.

Δ. ζ'. Εὐνῶ τὰ δύο ξυλάκια ΑΒ, ΑΓ (Σχ. 4.)
εἰς τὴν μίαν των ἄκρας Α, καὶ κάμνω γωνίαν, ἥγουν
ἀνοιγμά των δύο εὐθειῶν. Τὸ σημεῖον Α, ὅπου ἐγ-
γίζονται αἱ δύο εὐθεῖαι, λέγεται Κορυφή τῆς γω-
νίας· καὶ τὰ δύο ξυλάκια ΑΒ, ΑΓ, λέγονται Σκέ-
λη, ἢ Πλευραὶ τῆς γωνίας.

„ Τὸν κύκλον μοιράζουν οἱ Γεωμέτραι εἰς τρι-
ακόσια ἐξήντα μέρη, τὰ ὅποια ὀνομάζουν Μοίρας.
Καὶ ἐπειδὴ ἄλλον τρόπον δὲν ἔχουν, διὰ νὰ μετρώσι
τὴν γωνίαν, γράφουν, κάμνοντες κέντρον τὴν κορυφήν
(Σχ. 4'. α'.) μεταξύ των πλευρῶν τὸ τόξον αβ·
καὶ ὅσων μοιρῶν εἶναι τὸ τόξον, τόσων λέγουν, ὅτι
εἶναι καὶ ἡ γωνία.

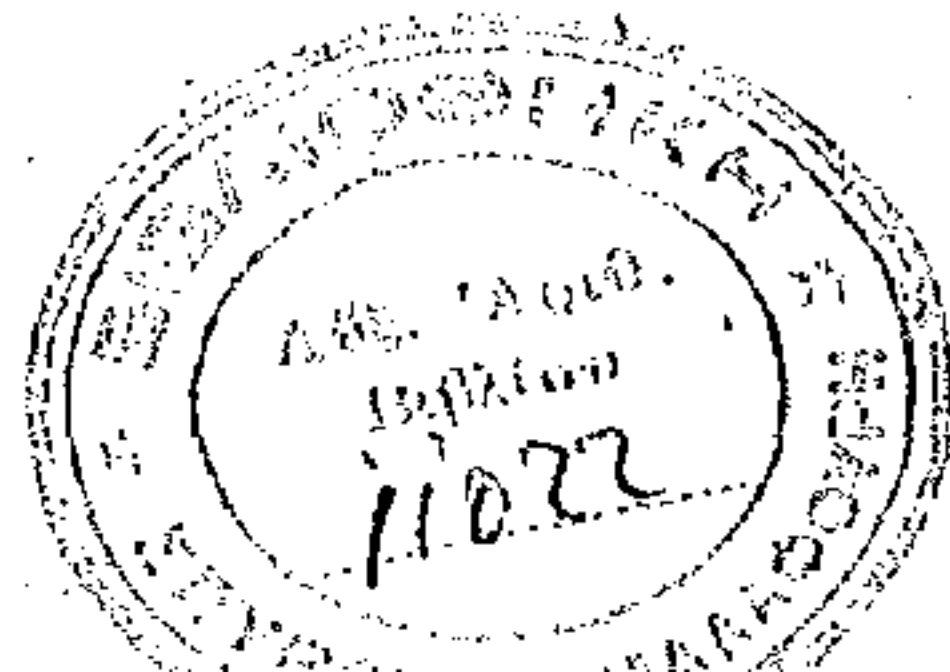
„ Εἰς τὴν πρακτικὴν γεωμετρίαν ἔχομεν τοῦτο
τὸ ἐργαλεῖον (Σχ. 5'.) τὸ ὁποῖον εἶναι ἡμικύκλι-
ον ΑΒΓ. Βάλλομεν τὸ κέντρον α εἰς τὴν κορυφήν
τῆς γωνίας, καὶ τὴν μίαν ἡμιδιάμετρον ἐπάνω εἰς
μίαν πλευράν, καὶ βλέπομεν, πόσον μοιρῶν εἶναι
τὸ τόξον τὸ περιεχόμενον μεταξύ των πλευρῶν.

Πρόβλημα α'. Νὰ γράψῃς γωνίαν π. χ.
30 μοιρῶν εἰς τὸ σημεῖον Α (Σχ. 4'. α'.) τῆς δο-
θείσης εὐθείας ΑΒ. — Λύσις. Βάλλω τὸ κέντρον
τοῦ ἡμικυκλίου εἰς τὸ Α, ὡς ἀνωτέρω, μετρῶ 30.
μοίρας ἀπὸ τὸ α ἕως τὸ β. σύρω τὴν εὐθεῖαν ΒΑ,
καὶ ἔγεινεν ἡ ζητούμενη γωνία.

Πρόβλημα β'. Νὰ γράψῃς γωνίαν ἴσιν
τῆς δοθείσης ΒΑΓ. (Σχ. 4'. β'.) — Λύσις. Σύ-
ρω τὴν ἀπροσδιόριστον ΡΚ. Μὲ κέντρον Α. γράφω
τὸ τόξον αβ. (Σχ. 4'. α'.). Μὲ κέντρον Ρ γρά-
φω ἀπροσδιόριστον τόξον. Μὲ κέντρον Κ, καὶ μὲ
διάστημα αβ γράφω τόξον, τὸ ὁποῖον κόπτει τὸ
ἀπροσδιόριστον εἰς τὸ τυχὸν σημεῖον Π. Σύρω τὴν
ΡΠ, καὶ ἔγεινεν ἡ γωνία· διότι τὸ τόξον ΚΠ, εἶναι
ἴσον τοῦ αβ.

„ Ἀπὸ τὴν κορυφήν τῆς γωνίας Α, (Σχ. 4'.
α'.) γράφω δύο τόξα αβ, ΒΓ. Ἡ γωνία μένει ἡ
αὐτή. Λοιπὸν τὸ μεγαλύτερον τόξον ΒΓ, περιέχει
τόσας μοίρας, ὅσας καὶ τὸ μικρότερον αβ. Λοιπὸν

1'. ὅλοι οἱ κύκλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, περιέ-
χουν 360°. ἀλλ' αἱ μοῖραι τοῦ μεγαλητέρου κύ-
κλου εἶναι καὶ μεγαλητέραι.

Μυθολογία.

Κρόνος.

Ο Κρόνος ἦτον υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, τῶν πλέονι παλαιότερων Θεῶν. Ἡ Γῆ ὀνομάζεται καὶ Ἑστία, καὶ ἦτον ἑφορος τοῦ πυρός καὶ τῆς παρθενίας. Πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ ἦτον ὁ Τιτάν, ὁ ὁποῖος διὰ τὴν εὐχαριστήσιν τὴν μητέρα του, ἐπαραιχώρησε τὸ βασίλειον τοῦ κόσμου εἰς τὸν Κρόνον, μὲ συμφωνίαν νὰ μὴν ἀναθρέψῃ ἀρσενικὸν παιδίον· διὰ τοῦτο ὁ Κρόνος τὰ ἐκατάτρωγεν, εὐθὺς ὥς ἐγεννῶντο. Ἀλλ' ἡ γυνὴ τοῦ Κυβέλης, γεννήσασα εἰς μίαν μόνην κοίτην τὸν Δία καὶ τὴν Ἡραν, ἔκρυψε τὸν Δία, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Κρόνον μίαν πέτραν σπαργανωμένην, τὴν ὁποῖαν ἐκεῖνος ἐκατάπιεν. Ἡ Κυβέλη ἀνέθρεψε κρυφὰ τὸν Δία εἰς τὴν νῆσον τῆς Κρήτης, ἀλλ' ὁ Τιτάν τὸ ἐνόησε, καὶ πάραυτα ἐκήρυξε πόλεμον κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του· τὸν ἐνίκησε, καὶ τὸν ἐκλείσεν εἰς στενὴν φυλακὴν μὲ τὴν Κυβέλην. Ὁ Ζεὺς φθάσας εἰς ἀνδρικήν ἡλικίαν, τοὺς ἡλευθέρωσεν. Ἀναβαὶς εἰς τὸν θρόνον ὁ Κρόνος, ἐδιάβασεν εἰς τὰ βιβλία τῆς Εἰμαρμένης, ὅτι ὁ Ζεὺς θέλει ἀρπάξει τὴν βασιλείαν. Διὰ τὴν προλάβῃ λοιπὸν τὸ κακόν, ἐκήρυξε πόλεμον ἐναντίον τοῦ υἱοῦ του, καὶ τὸν ἐπιβουλεύθη, διὰ νὰ τὸν κάμῃ καὶ χάθῃ· ἀλλ' ὁ Ζεὺς τὸν ἐνίκησε, καὶ τὸν ἐδίωξε διὰ πάντα ἀπὸ τοῦ Οὐρανό.

Ὁ Κρόνος κατέφυγεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, πρὸς τὸν Ἴανόν, βασιλέα τῆς χώρας ἐκείνης, ἡ ὁποία ἕστερον ὀνομάσθη Λάτιον, ἀπὸ τὴν Λατινικὴν λέ-

ξιν Λάτεο, ἡγουν κρύπτω· διότι εἰς αὐτὴν ἐκρύφθη ὁ Κρόνος. Ὁ Ἴανὸς τὸν ἐδέχθη, καὶ τὸν ἔκαμε τοῦ θρόνου τοῦ σύντροφον. Ὁ Κρόνος ἐδίδασκεν εἰς τὸ Λάτιον τὴν γεωργικὴν, καὶ ἔκαμε νὰ ἀνθήσουν αἱ τέχναι καὶ ἡ ἀρετή. Ὅλος ὁ καιρὸς, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκεῖ διέτριψεν, ὀνομάσθη Χρυσοῦς αἰὼν, καὶ οἱ μετὰ ταῦτα αἰῶνες ὀνομάσθησαν ἀργυροί, χαλκοὶ καὶ σιδηροὶ διότι ἐμεταβάλλοντο οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸ κακὸν εἰς τὸ χεῖρον.

Ὁ Κρόνος ἐχάρισεν εἰς τὸν Ἴανόν τὴν γνῶσιν τῶν παρελθόντων καὶ τῶν μελλόντων· διὰ τοῦτο ὁ Ἴανὸς παραστένεται μὲ δύο πρόσωπα, καὶ ἀπὸ αὐτὸν ὀνομάσθη ὁ Ἰανουάριος μῆν. Ἐδίδαν εἰς τὴν δεξιάν τοῦ κλειδίου, διὰ νὰ ἀνοίγῃ τὸν χρόνον· καὶ εἰς τὴν ἀριστεράν του, ῥάβδον· διότι ἐνομιζέτο πρόεδρος τῶν μάντεων. Οἱ Ῥωμαῖοι οἰκοδόμησαν ναὸν δι' αὐτόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἦσαν δώδεκα θυσιαστήρια, ἕνα διὰ κάθε μῆνα. Εἰς καιρὸν πολέμου ὁ ναὸς ἦτον πάντοτε ἀνοικτός, καὶ ἐκλείετο εἰς καιρὸν εἰρήνης.

Κρόνος ἐνοεῖτο ὁ χρόνος, ὁ ὁποῖος ἐπαραστένετο εἰς σχῆμα γέροντος, καὶ ἐκράτει μὲ τὴν δεξιάν δρέπανον, καὶ μὲ τὴν ἀριστεράν, ὄφιν, ὁ ὁποῖος ἐδάγκανε τὴν οὐρὰν τοῦ τοῦ ἐδίδαν καὶ πτερὰ, καὶ σιμὰ τοῦ ὥρολόγιον μὲ ἄμμον. Τὸ δρέπανον σημαίνει, ὅτι ὁ χρόνος ὅλα τὰ θερίζει. Ὁ ὄφις εἰς σχῆμα κύκλου, παραστένει τὴν αἰδιότητα, ἡ ὁποία δὲν ἔχει οὔτε ἀρχὴν, οὔτε τέλος. Τὸ ὥρολόγιον σημαίνει τὸ μέτρον τοῦ χρόνου, καὶ τὰ πτερὰ τὴν ταχύτητα του.

Λί ἐορταὶ τοῦ Κρόνου ἐλέγοντο Κρόνια, καὶ τὰς ἐώρταζαν εἰς τὴν Ῥώμην τὸν Δεκέμβριον μῆνα. Εἰς τὸ διάστημα τῶν ἐορτῶν δὲν ἐσυνήρχοντο

εἰς Βουλὴν ἢ γερουσίαν, τὰ δημόσια σχολεῖα ἦσαν κλεισμένα, ἢ κήρυξις τοῦ πολέμου καὶ τὰ δικαστήρια ἔπαυον· οἱ κύριοι ὑπηρετοῦσαν εἰς τὴν τράπεζαν τοὺς δούλους των, διὰ τὰ δείξουν, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἴσοι, καὶ ὅτι ὅλα τὰ ὑπάρχοντα ἦσαν κοινὰ εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας τοῦ Κρόνου.

Κυβέλη.

Αὕτη ὠνομάζετο καὶ Μεγάλη Μήτηρ· διότι ἦτον ἡ μήτηρ τῶν πλειοτέρων Θεῶν. Ἐλέγτο καὶ Γῆ· διότι ἦτον ἄφορος τῆς γῆς, καθὼς ὁ Κρόνος τοῦ οὐρανοῦ. ὠνομάζετο καὶ Ρέα ἀπὸ τὸ Ρέω, ἡγουν χύνομαι· διότι, ὅσα ἔρχονται ἀπὸ τὴν γῆν, χύνονται καὶ τρέχουν εἰς αὐτήν. Τὴν ἐπαράσταν καθεμένην· διότι οἱ παλαιοὶ ἐνόμιζαν ἀκίνητον τὴν γῆν. Ἐκρατοῦσε δίσκον, ἢ τύμπανον, σύμβολον τῶν ἀνέμων, τοὺς ὁποίους περιέχει εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἡ γῆς, καὶ ἐβγαίνουν μὲ κρότον. Ἐβαλάν εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς ὀστέφανον μὲ πύργους καὶ ἐπάλξεις τείχεων, ὅθεν ἐλέγτο Πυργοφόρος.

Αἱ ἐορταὶ τῆς Κυβέλης ἐλέγοντο Μεγαλήσια· διότι ἦσαν τῆς Μεγάλης Θεᾶς· ἐορτάζοντο μὲ τύμπανα, καὶ μὲ ἀλλοκότους κραυγὰς. Οἱ Ἱερεῖς ταύτης τῆς Θεᾶς ἐλέγοντο Κορύβαντες. Οἱ Ποιηταὶ ἀναφέρουν τρεῖς Ἑστίας, μίαν, γυναῖκα τοῦ οὐρανοῦ, ἄλλην, γυναῖκα τοῦ Κρόνου, καὶ τρίτην τὴν θυγατέρα τούτου τοῦ Θεοῦ. Νουμᾶς ὁ Πομπίλιος, ὁ δεύτερος τῆς Ρώμης βασιλεὺς, ἀφιέρωσεν εἰς τὴν Κυβέλην, μὲ τὸ ὄνομα Ἑστία, τὸ ἄσβεστον πῦρ, τοῦ ὁποίου εἶχαν τὴν φροντίδα αἱ παρ-

θῆναι Ἑστιάδες. Ἀνάπτετο τοῦτο τὸ πῦρ μὲ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου. Ἐὰν ἐσβύνητο, ἢ ἐὰν αἱ Ἑστιάδες ἐμίαιναν τὴν παρθενίαν των, ἐθάπτοντο ζωνταναί.

ΜΑΘΗΜΑ Γ'.

Ἀκολουθία τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως περὶ τοῦ πῶς μανθάνουσιν οἱ ἄνθρωποι.

Δ. Εἰπέτε με, παιδία μου! ἐὰν δὲν ἡμποροῦσете νὰ διπλώσετε τοὺς πόδας σας, διὰ νὰ καθήσετε, καὶ νὰ ἀναπαυθῆτε, ἢ διὰ νὰ πλαγιάσετε καὶ νὰ κοιμηθῆτε, τί ἠθέλετε κάμει; — Μ. Ἡθέλαμεν στηρίξει τὸ σῶμα ἐπάνω εἰς τὸν τοῖχον, ἢ εἰς δένδρον, καὶ οὕτως ἠθέλαμεν ἀναπαυθῆ καὶ κοιμηθῆ.

Δ. Κοπιαστικὴ ὁμῶς ἀνάπαυσις ἠθέλεν εἶσθαι. Καὶ ἀπὸ τοῦτο ἡμπορεῖτε νὰ καταλάβετε τὴν σοφίαν καὶ ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ· διότι ἔκαμε τὴν κατασκευὴν τοῦ σώματός μας τοιαύτην, ὥστε νὰ διπλόνωνται οἱ πόδες, καὶ νὰ ἐξαπλόνεται τὸ σῶμα, καὶ εἰς ἓνα λόγον, τὴν ἔκαμεν ἁρμοδίαν εἰς τὸ νὰ τελειώνωμεν τὰς χρεῖας μας. Ὁ Θεὸς λοιπὸν μάς ἔκαμε τοιαύτης φύσεως, ἡγουν μάς ἔδωκεν ἀληθινὰ χρεῖας, ὁμῶς μάς ἔδωκε καὶ ἁρμοδίαν τοῦ σώματος τὴν κατασκευὴν, διὰ νὰ ἡμποροῦμεν νὰ τελειώνωμεν τὰς χρεῖας μας. Ἡ φύσις λοιπὸν αὕτη μάς διδάσκει, μὲ ποῖον τρόπον πρέπει νὰ μεταχειριζώμεθα τὰ μέλη τοῦ σώμα-

τος, διὰ τὸ τελειόνωμεν τὸν σκοπὸν μας. — Μ.
ἰ Καὶ τί θέλει νὰ εἶπῃ Φύσις;

Δ. Ὅταν λέγωμεν Φύσιν, νοοῦμεν τὸν Θεὸν
τὸν δημιουργὸν τοῦ Πάντος· καθὼς ὅταν λέγωμεν,
ἡ Φύσις ὅλα μὲ σοφίαν τὰ ἔκαμεν ἢ νοοῦμεν
τούς νόμους, τούς ὁποίους αὐτὸς ἔδωκεν εἰς ὅλα
τοῦ τὰ κτίσματα, διὰ τὸ νὰ φυλάττωνται; καὶ
νὰ τελειόνουν τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον τὰ ἔκα-
μεν· καθὼς ὅταν λέγωμεν, ἡ Φύσις παρακινεῖ τὰ
ζῶα εἰς τὸ νὰ τρώγωσι, διὰ τὸ νὰ φυλάττωσι τὴν ἰδί-
αν των ζωὴν· ὁμοίως Φύσις καὶ ζῶον εἶναι αἱ
χρεῖαί του· καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ σώματός του.
Παραδείγματός χάριν, ὁ Θεὸς ἔκαμε τὰ πουλῖα
νὰ ζῶσι μὲ κόκκους· ἔδωκε λοιπὸν εἰς αὐτὰ καὶ
μύτην ἀρμοδίαν, καὶ στόμαχον ἐπιτήδειον εἰς τὸ νὰ
τούς χωνεύῃ.

Ὁ πρῶτος διδάσκαλος, παιδίᾳ μου! εἶναι ἡ
Φύσις· αὕτη πρώτη ἀρχίζει νὰ μᾶς διδάσκῃ, καὶ
ἀρχίζει πάντοτε καλά· διότι ἀρχίζει μόνη, ἀπο-
βλέπουσα εἰς τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν φύλαξιν τῆς
ζωῆς μας, καὶ διὰ τὴν τελειοποίησιν μας. Ὁ Πάν-
σοφος τῆς φύσεως δημιουργὸς τὴν ἐδιόρισε νὰ ἀγρυ-
πνῇ πρὸς φύλαξιν μας· ὅθεν ἀπὸ τὴν πρώτην
πτυγμὴν τῆς γεννήσεώς μας, ἀρχίζει νὰ μᾶς διδά-
σκῃ τὰ εἰς ἡμᾶς συμφέροντα μαθήματα. Τὸ βρέφος
μὰνθάνει πράγματα, ἐπειδὴ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγ-
κην νὰ μὰνθάνῃ. Συμφέρον του εἶναι νὰ μάθῃ νὰ
γνωρίξῃ τὴν βυζάστραν, καὶ πάραυτα τὴν μὰνθά-
νει, τὴν διακρίνει μεταξύ πολλῶν γυναικῶν· καὶ ἂν,
κατὰ τύχην ἀντὶ τῆς βυζάστρας του, ἐκλάβῃ
ἄλλην γυναῖκα, ἡ Φύσις εὐθὺς τὸ κάμνει νὰ κα-

ταλάβῃ, ὅτι ἔσφαλεν εἰς τὴν κρίσιν του. ὅθεν πα-
σχίζει νὰ διορθώσῃ τὸ σφάλμα του, καὶ μὲ τὰ
ὀμμάτιά του ζητεῖ νὰ εὑρῇ τὴν βυζάστραν. Καὶ
παρατηρήσετε, παιδίᾳ μου! ὅταν ζητῶμεν νὰ θε-
ραπεύσωμεν τὰς πρώτας μας ἀναγκαῖας χρεῖας,
ἡ Φύσις αὕτη πρὸς τοῦτο μᾶς ὁδηγεῖ· ἀλλ' ὅταν
ζητῶμεν πράγματα τῆς φαντασίας μας, τότε
παύει ἡ Φύσις ἀπὸ τὸ νὰ μᾶς διδάσκῃ· διὰ τοῦτο
πίπτομεν εἰς τόσα ἄτοπα, κρίνοντας πολλάκις σφαλ-
μένα.

Περὶ τῆς τοῦ Πάντος Σφαίρας.

Ἡ Ἐπιστήμη αὕτη, παιδίᾳ μου! μᾶς δείχνει
τὴν σχέσιν τοῦ οὐρανοῦ μὲ τὴν γῆν, καὶ ἀκολου-
θῶς μᾶς διδάσκει τὰς ἀρχὰς τῆς Ἀστρονομίας,
ἢ Οὐρανολογίας.

Ἐὰν στεκόμενοι εἰς ὑψηλὸν τόπον, σηκώσετε
τὰ ὀμμάτια πρὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ ὀλόγυρά σας,
θέλετε ἰδεῖ ὡς καμάραν τὸν οὐρανὸν, ἢ ὁποῖα μᾶς
περικυκλῶναι ὁλοῦθεν, καὶ εἰς τὸ κάτω μέρος φαί-
νεται ὁ γύρος ταύτης τῆς καμάρας ὡς νὰ ἐγγί-
ξῃ τὴν γῆν ὀλόγυρα ὡς ζώνη.

Αὕτη ἡ καμάρα λέγεται Ἡμισφαίριον· διότι
κάθε στρογγυλὸν σῶμα λέγεται Σφαῖρα· ἡ ζώνη
λέγεται Ὀρίζων, ἐπειδὴ μᾶς περιορίζει. Πρέπει βέ-
βαια νὰ ᾔναι καὶ ἄλλο Ἡμισφαίριον, διὰ τὸ νὰ ᾔναι
σωστὴ ἡ σφαῖρα. Τοῦτο τὸ Ἡμισφαίριον, τὸ ὁποῖον
βλέπομεν, λέγεται Ἀνω Ἡμισφαίριον, καὶ τὸ ἄλλο
πρέπει νὰ ᾔναι ὑποκάτω μας, καὶ διὰ τοῦτο λέγε-
ται Κάτω Ἡμισφαίριον· καὶ ὅλος ὁ οὐρανὸς μᾶς

Φαίνεται στρογγυλός ὡς σφαῖρα, εἰς τὸ κέντρον τῆς ὁποίας ὑποθέτομεν τὴν γῆν.

Βλέπομεν, ὅτι ὅλοι οἱ ἀστέρες ἀνατέλλουν καὶ δύνουν ὁμοῦ, κυκλοφοροῦντες ὁλόγυρα εἰς τὴν γῆν. Ὑποθέτομεν λοιπὸν, ὅτι ἡ σφαῖρα τοῦ κόσμου κυκλοφορεῖ εἰς διάστημα εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν ὁλόγυρα εἰς τὴν γῆν. Κάθε τροχὸς γυρίζει ὁλόγυρα εἰς τὸν ἄξονά του. Ὑποθέτομεν λοιπὸν μίαν γραμμὴν, ἡ ὁποία περκαὶ ἀπὸ τὸ κέντρον τῆς γῆς, ἀπὸ τὴν ἄρκτον εἰς τὴν μεσημβρίαν. Οὗτος λέγεται ὁ Ἀΐων τοῦ κόσμου. Τὰ ἄκρα τοῦ ἄξονος λέγονται Πόλοι. ὁ πρὸς ἄρκτον λέγεται Ἀρκτικός Πόλος, καὶ ὁ πρὸς μεσημβρίαν, Μεσημβρινός, ἢ Ἀνταρκτικός Πόλος. Τὴν νύκτα βλέπομεν πρὸς ἄρκτον τέσσαρα ἀστέρας, καὶ τρία παρεκεῖ· τὰ ὅποια σχηματίζουν ὡς ἓν αἰλῆτρι. Αὕτη λέγεται Μεγάλη Ἀρκτος. Ἐν ἄστρον εἰς τὴν οὐρὰν τῆς Ἀρκτου λέγεται Πολικός Ἀστήρ· διότι ἐκεῖ σιμαὶ εἶναι ὁ ἀρκτικός πόλος.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Νόμοι καὶ ἥθη τῶν Σπαρτιατῶν.

Παράξενα ἦσαν τὰ ἥθη τῶν Σπαρτιατῶν· διότι ὁ Λυκούργος εἶχεν ἀποφασίσει νὰ πολεμῇ πάντοτε μὲ τοὺς νόμους τοῦ τὴν φύσιν τοῦ λαοῦ, τὸν ὁποῖον ἤθελε νὰ μορφώσῃ.

Τὸ βρέφος τῆς Σπάρτης, εἰς τὴν στιγμὴν τῆς γεννήσεώς του, ἐξετάζετο αὐστηρῶς, καὶ ἂν ἐφαίνετο, ὅτι δὲν ἦτον εὐρυστόν, καὶ ὑγιεὺς κρᾶ-

σεως, ἐρρίπτετο εἰς ἕνα λάκκον, ὅπου ἐρρίπτοντο οἱ αἰχμάλωτοι, διὰ νὰ ἀποθάνῃ τῆς πείνας. Ὅταν τὸ παιδίον ἐγίνετο ἑπτὰ χρόνων, ἀφιερώνετο εἰς τὴν ἐπικράτειαν. Ἀνετρέφετο σκληρά, στρεφόμενον ἀπ' ὅλα, καθὼς ἦτον ἡ ζωὴ τῶν ἀγρίανθρώπων. Πολλάκις δεκαοκτὰ χρόνων νέοι ἐμοιράζοντο εἰς δύο σώματα, καὶ ἐπολεμοῦσαν μὲ τοὺς πόδας, μὲ τὰς χεῖρας, καὶ μὲ τοὺς ὄνυχας καὶ ὀδόντας. Τούτων τῶν ἀσκήσεων ἐπιστάται ἦσαν οἱ πέντε ἄρχοντες, καὶ πολλοὶ θεωροὶ ἐπαρευρίσκοντο, οἱ ὅποιοι ἐκροτοῦσαν τοὺς νικητάς, καὶ ἐπεριγελοῦσαν τοὺς νικημένους. Κάθε χρόνον, εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀρτέμιδος λεγομένης Ὀρθίας, ἐκατάσχισαν μὲ μάστιγας τὰ σώματα τῶν νέων, οἱ ὅποιοι ἐνόμιζαν δόξαν τὸ νὰ ὑποφέρωσι μὲ σταθερότητα ὅλας ταύτας τὰς τρομερὰς βασάνους, καὶ ἂν οἱ δῆμιοι (οὕτω πρέπει νὰ ὀνομάζωνται οἱ ὑπουργοὶ ταύτης τῆς ἀπανθρωπίας) ἀργοποροῦσαν εἰς τὰς μαστιγώσεις, παροῦσα ἡ Ἰέρεια, καὶ κρατοῦσα μικρὸν ἀγαλμα τῆς θεᾶς, ἀφώναζεν, ὅτι δὲν ἤμπορεῖ πλέον νὰ βαστάξῃ τὸ βάρος. Ὅθεν εἰς τὴν Σπάρτην εὐρίσκουσι τὸν τρόπον νὰ ἐνθαρρύνωσι τὴν σκληρότητα μὲ τὴν δεισιδαιμονίαν, καὶ διὰ ὑπερβολὴν σκληρότητος, οἱ γονεῖς μὲ τὰς παρὰ φύσιν συμβουλὰς των, ἐπαραινοῦσαν τὰ νέα θύματα νὰ φανῶσιν ἀναισθητὰ πρὸς τὸν πόνον. Βλέπομεν εἰς τὴν ἱστορίαν, ὅτι διὰ παράδοξον φιλοτιμίαν, ἕνας νέος, ὁ ὁποῖος ἔκλεψε μίαν ἀλώπεκα, καὶ τὴν ἐκρυψεν ὑποκάτω εἰς τὸ φόρεμά του, εὐχαριστήθη καλῆτερα ν' ἀφήσῃ τὴν ἀλώπεκα νὰ καταφάγῃ τὰ σπλάγχνα του, παρὰ νὰ ὁμολογήσῃ τὴν κλοπὴν.

διότι εἰς τὴν Σπάρτην, ἢ μὲ ἐπιτηδειότητά κλοπῇ ἐπαινείτο καὶ ἀνταμείβετο· ἢ ἀνεπιτηδεῖα ὅμως ἐψέγετο καὶ ἐτιμωρεῖτο.

Φυσικὴ Ἀστρονομία.

Ἡ ὄρασις, Παιδίᾳ μου! πολλάκις μᾶς δείχνει ἀλλέως τὰ πράγματα, παρ' ὅτι εἶναι, καὶ πρῶτον, ὅταν ἔχωμεν ἀπλωμένον ἔμπροσθέν μας μακρὸ ξύλον, μᾶς φαίνεται καμπύλον. Ὅταν σιμώνωμεν διὰ θαλάσσης εἰς κανένα τόπον, μᾶς φαίνεται ἡ ξηρὰ, ὡς νὰ μᾶς περικυκλῶν· παρομοίως μᾶς φαίνονται τὰ βουνὰ, τὰ δάση, αἱ πεδιάδες. Διὰ τοῦτο, ὅταν βλέπωμεν τὸν ἀπλωμένον οὐρανὸν, μᾶς φαίνεται, ὅτι μᾶς περικυκλῶν, καὶ ὅτι στέκεται ἐπάνωθέν μας ὡς καμάρα. Τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ μᾶς τὸ παραστένουν τοιοῦτον, αἱ ἀκτίνες τοῦ φωτός, αἱ ὁποῖαι προσβάλλουσιν εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, καὶ στρέφονται πρὸς ἡμᾶς. Ἄν παρατηρήσωμεν τὴν νύκτα τοὺς ἀστέρας, βλέπομεν, ὅτι αὐτοὶ δὲν ἀλλάζουν θέσιν ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλον. Ὅθεν φαίνονται καρφωμένοι εἰς τὴν Καμάραν τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς τὴν ὠνομάσαμεν, ἢ Ἡμισφαίριον· καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ὠνόμασαν κατεστηριγμένους, μ' ὅλον ὅτι κρέμονται εἰς τὸ ἀπέραντον τοῦτο διάστημα, καὶ βαστάζονται ἀπὸ τὴν παντοδύναμον πρόνοιαν. Ὅταν βλέπωμεν ἀπὸ μακρὰν ἕνα βουνόν, καὶ εἶναι δάσος μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ βουνοῦ, τοῦ ὁποῦ δάσους τὰ δένδρα εἶναι μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων, ἐπειδὴ μεταξὺ τοῦ βουνοῦ καὶ τοῦ δάσους δὲν εἶναι ἄλλο τί, ἢ ὄρασις δὲν ἡμπορεῖ νὰ

διακρίνῃ τὸ μεταξὺ διάστημα, ὅθεν ὑποθέτει ὅλα τὰ δένδρα σιμὰ τὸ ἕνα εἰς τὸ ἄλλο, καὶ ὅλα ὁμοῦ ὡς εἰς τοὺς πρέποδας τοῦ βουνοῦ. Οὕτω, μ' ὅλον ὅτι κάθε ἀστὴρ εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὸν ἄλλον πολλὰ μιλλιόνια τῶν μιλλιονίων μίλια, φαίνονται σιμὰ ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον, καὶ ὅτι ὅλοι εἶναι καρφωμένοι εἰς τὴν καμάραν τοῦ οὐρανοῦ.

Ὅσον μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς εἶναι τὸ πρᾶγμα, τόσον μικρότερον τὸ βλέπομεν· καὶ διὰ τοῦτο κάθε ἀστὴρ μᾶς φαίνεται μικρός, μ' ὅλον ὅτι εἶναι πολὺ μεγαλήτερος ἀπὸ τὴν γῆν, εἰς τὴν ὁποίαν κατοικοῦμεν. Ὅταν ἦναι τὴν νύκτα καθαρὸς ὁ οὐρανός, βλέπομεν ὅτι τὸ φῶς τῶν ἀστέρων κινεῖται καὶ ὡς νὰ χορεύῃ. Ὅθεν συμπεραίνομεν, ὅτι οἱ ἀστέρες ἔχουν ἴδιον φῶς, καθὼς καὶ ὁ ἰδικός μας ἥλιος. Οἱ ἀστέρες λοιπὸν εἶναι τόσοι ἥλιοι.

Ἡ Θεικὴ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

§. Β'. Ἡ Φυσικὴ Ἀνατροφή.

Εἶναι πολύτιμον εἰς τὸ βρέφος δῶρον τὸ νὰ τοῦ ἐτοιμάσωμεν ἔγκαιρα εὐκρατον ὑγείαν. Ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐπιδεξιότης τοῦ σώματος, αἱ τόσον ὠφέλιμοι εἰς πολλὰς περιστάσεις τῆς ζωῆς, καὶ τόσον ἀναγκαῖαι εἰς μερικὰ ἐπαγγέλματα, προξενούνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν φυσικὴν κρεῖσιν ἐκάστου ἀτόμου, ὅμως κρέμονται παρὰ πολὺ ἀπὸ τὴν ἀνατροφήν.

Ἡ μήτηρ χρεωστὴ ναὶ φροντίζει διὰ τὸ βρέφος της, ὅταν ἀκόμη τὸ ἔχη εἰς τὴν κοιλίαν· τότε μάλιστα ἡ ἐγκράτεια καὶ ἡ εὐταξία πρέπει ναὶ προσδρεύη εἰς τὴν διαγωγὴν της. Ἀφοῦ τὸ γεννησῇ, ἐπὶ πρῶτον χρέος της εἶναι ναὶ τὸ τρέφῃ μετὰ γάλα της. Τὴ λύπη εἶναι, ναὶ μὴν ἀπολαύσῃ πρῶτη ἀπ' ὅλους τὴν ἀγάπην τοῦ υἱοῦ της, ναὶ μὴ δεχθῇ πρῶτα τὰ φιλήματά του, ναὶ μὴ τὴν φωνάζῃ αὐτὴν μετὰ κλαυθμυρισμάτων! Ἡ Μήτηρ τοῦ βασιλέως τῶν Γάλλων Λουδοβίκου Θ'. δὲν ἤθελε ναὶ βυζάξῃ τὸν υἱὸν της κάμμία ἄλλη γυνή· καὶ ἐπειδὴ μίαν φοράν τὸ ἐβύζαξε μία ἀρχόντισσα, ἐθύμωσε τόσο ἡ μήτηρ, ὥστε ἐβίασε τὸ βρέφος ναὶ ἐξεράσῃ τὸ γάλα, λέγουσα „Δὲν ὑποφέρω „ναὶ λάβῃ ἄλλη τὸ προνόμιον τῆς μητρός, τὸ ὅποιον „ἔλαβα ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ τὴν φύσιν.“

Πολλάκις ἡ μήτηρ, διὰ τὴν ἀσθενείαν της, παραχωρεῖ τὴν τροφὴν τοῦ υἱοῦ της εἰς ἄλλην, καὶ ὅχι δι' ἑλλειψιν φιλοστοργίας. Διὰ τοῦτο ἡ Θεία Πρόνοια ἔδωκε τὸ γάλα εἰς τὰς μητέρας μετὰ τὴν γέννα, καὶ πολλαὶ ἀρρώστοι, ὅταν δὲν βυζάνουν τὰ τέκνα των. Τὸ βρέφος ἀποκτᾷ κάποιον χαρακτῆρα ἀπὸ τὸ γάλα, τὸ ὅποιον βυζάνει τοῦ Νέρονος ἢ βυζάστρα ἦτον μέθυσος. Ἡ φύσις κάμνει τὸ βρέφος τῆς αὐτῆς κρείσσεως μετὰ τὴν μητέρα. Ὅταν τὸ βρέφος ἔχη χρεῖαν ναὶ τρεφῇ πολὺν καιρὸν, ἡ φύσις ἰδίδει πολὺ γάλα εἰς τὴν μητέρα. — Χρέος προστούτοις καὶ τοῦ πατρὸς εἶναι ναὶ κάμῃ τὴν γυναῖκα του ναὶ ἡξέυρῃ ναὶ ἦναι μήτηρ.

Εὐτυχὴς ἡ οἰκογένεια, ὅπου ἡ μήτηρ πληροῦναι τὰ χρεῖα τῆς μητρικῆς φιλοστοργίας. Δυστυχὴς, ὅποιος δὲν θέλει αἰ φωναὶ τοῦ βρέφους ναὶ τὸν ἐξυπνίσωσιν ἀπὸ τὸν ὕπνον, καὶ ναὶ τοῦ συγχίζωσι τὴν ἡσυχίαν *). Θέλουσι σὰς ἐξυπνίσει κάμμιαν φοράν αἱ θλιβεραὶ φροντίδες, αἱ ὁποῖαι θέλουν κατατρώγει τὴν καρδίαν σας.

Τὰ βρέφη εἶναι ὑποκείμενα εἰς πολλὰς ἀρρώστιας. Μὴ ζητῆς συμβουλὰς σοφῶν ἰατρῶν, ἀλλ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν πολυχρόνιον πείραν τῆς τῶν παιδῶν θεραπείας. Κάθε σοφὸς ἀσχολεῖται εἰς ἓν εἶδος τῆς ἐπιστήμης· καὶ εἰς καθεστὸς πρᾶγμα, μάλιστα εἰς τὴν ἰατρικὴν, ἡ ἡμιμάθεια εἶναι χειρότερα ἀπὸ τὴν ἀμάθειαν **). Βέβαιον σημεῖον εἶναι, διὰ ναὶ γνωρίζῃς τὸν καλὸν ἰατρὸν, ὅτι ἀκολουθεῖ τὴν φύσιν, καὶ δὲν τὴν κάμνει ναὶ κοπιάζῃ. Ἡ πρώτη πρόβλεψις εἶναι ὁ δαμαλισμός, τὸν ὅποιον ἡ Θεία Πρόνοια ἀνεκάλυψεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Γίνεται ὑπεύθυνος πρὸς τὰ τέκνα του ὁ

*) Πολλοὶ πατέρες φεύγουσιν ἀπὸ τὴν οἰκίαν, διὰ ναὶ μὴν ἀκούωσι τῶν ἰδίων τέκνων τὰς φωνάς. Ἄθλιοι γονεῖς! δὲν ἴσατε εὐφραίνουσι τὰ ψελλίσματα, καὶ τὰ παίγνια τῶν βρεφῶν σας; Δεῖτε ἐπρεπε ναὶ παίζετε μετὰ αὐτὰ, διὰ ναὶ ῥυθμίζετε καὶ τὰς σωματικὰς καὶ τὰς ἠθικὰς των δυνάμεις. Τοῦτο ἔκαμιν πολλοὶ μεγάλοι βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες. Πολλοὶ γονεῖς διώχνουσι τὰ παῖδιά των, διὰ ναὶ ἐπάγωσι ναὶ παίζωσιν εἰς τοὺς δρόμους μετὰ τοὺς συνομιλήκους. Καθεὶς ἂν συμπαιρᾷ, ὅπου ἡδη ἀποκτῶσιν οἱ παῖδες οὗτοι τοῦ δρόμου. Ἡ πείρα ἀποδείχνει, ὅτι οἱ τοιοῦτοι παῖδες, ἀφοῦ ἀνδρυνθῶσι, καὶ ἂν γείνωσι καὶ τῆς πατρίδος των προσηυτέ, ἔχουν ἡδη βάρβαρα καὶ σκυιά.

**) Ὁ ἡμιμαθὴς εἶναι τὸ χειρότερον θηρίον, τὸ ὅποιον ἔκαμιν ἡ φύσις. Εἰς ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα ἡ ἡμιμάθεια εἶναι ἐκτενὴς ἢ ὅπου προξενεῖ τὰ κακά· ὁ πολυμαθὴς γνωρίζει ὅσα τὸν λείπουν· ὁ ἀμαθὴς γνωρίζει, ὅτι ὅλα τὸν λείπουν· ἀλλ' ὁ ἡμιμαθὴς νομίζει, ὅτι τίποτε δὲν τὸν λείπει· ὅτι δὲν ἡξεύρει τὸ νομίζει περὶ τὸν ἡ ἐσφαλμένον μετὰ τὰς πολυμαθεῖς ὁμῶς πρέπει ναὶ συναριθμοῦνται οἱ ἀμαθεῖς μὲν, ἀλλὰ φιλομαθεῖς. „Ἐὰν ἦς φιλομαθὴς, ἴση καὶ „πολυμαθὴς“ εἶπεν ὁ Γουκράτης.

πατήρ, ὅταν τὰ ὑστερῇ ἀπὸ τοῦτο τὸ θεῖον δῶρον.

Ἡ καλητέρα διαιτητικὴ διὰ τὰ παιδία εἶναι ἡ σωμασκή. Σύγκαιρα πρέπει τὸ παιδίον νὰ συνειθίσθῃ εἰς τὴν χρῆσιν ὅλων τοῦ τῶν μελῶν. Πολλοὶ σοφοὶ ἔγραψαν, καὶ ἐφώναζαν ἐναντίον τῆς κακῆς συνηθείας νὰ φυλακίζουν τὰ ἀπαλὰ μέλη τοῦ βρέφους, καὶ νὰ τὸ τυλίσσουν δυνατὰ εἰς τὰ σπάργανα. Ἀπεδείχθη, ὅτι αἱ ἀρρώστιαί, αἱ κολοβώσεις, καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀποτελέσματα ταύτης τῆς θανατηφόρου προλήψεως. Ἀφινε τὸν υἱόν σου νὰ κινή χεῖρας καὶ πόδας, καὶ ὅλον τὸ σῶμα, διὰ νὰ ἀναπτυχθῇ εὐκολώτερα. Αἱ πληγαί, καὶ αἱ ἀρρώστιαί κυριεύουν τὰ τρυφήλα σώματα, καὶ ὅχι τόσο τὰ μὲ τὴν ἀσκήσιν δυναμωμένα. Ἀλλ' ὅταν ἀφίνης τὰ μέλη των ἐλεύθερα νὰ κινῶνται πρόσθε εἰς τὰς κινήσεις των ἢ προσοχὴ ὅμως πρέπει νὰ ἦναι φρόνιμος, καὶ ὅχι οὐτιδανή, ἢ ὅποια τὰ κάμνει νὰ τρέμωσι. Ἐρρίκος ὁ τέταρτος ἐτρέφετο καὶ ἐνδύετο ὡς τ' ἄλλα παιδία τοῦ τόπου, ἐσυνείθιζε νὰ περιπατῇ γυμνοπόδης, καὶ χωρὶς πῖλον ἔτρεχε καὶ εἴρπιζεν εἰς τοὺς βράχους, καὶ οὕτως ἀπέκτησεν ὑγίαν καὶ βώμην.

Τὸ σῶμα τοῦ παιδὸς, ὅταν μεγαλόνῃ καὶ ἀναπτύσσεται, χρειάζεται κίνησιν. Οἱ φρόνιμοι γονεῖς, ἀντὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὰ παιγνίδιά του, πρέπει νὰ τὸν παρακινῶσι καὶ νὰ τὸν βοηθῶσιν εἰς ταῦτα. Ἡ κλίσις τῶν παιδῶν πρὸς τὰ παιγνίδια εἶναι σημεῖον, ὅτι χρεῖαν ἔχουσι τούτων. Τὸ σῶμα, καθὼς καὶ ὁ νοῦς, δυναμόνεται μὲ τὴν καλλιέργειαν. Τὸ τρέξιμον, τὸ πῆδημα, τὸ λιθάρι, καὶ

τὰ τοιαῦτα εἶναι ἀναγκαῖαι γυμνάσεις· καὶ πρέπει τὰ παιδία, τὰ ὅποια θέλομεν νὰ τὰ κάμωμεν ἀνθρώπους, νὰ ἡξεύρουν νὰ μεταχειρίζονται ὅλα των τὰ μέλη, νὰ ρίπτωσι τὴν πέτραν, νὰ σηκώνουν βάρος, νὰ δαμάζουν τὸ ἄλογον· καὶ ἕκαστον παιδίον πρέπει νὰ ἐκλέγῃ τὸ ἀρεστόν εἰς αὐτό. Ἡ γύμνασις ἐμποδίζει τὴν πρὸ καιροῦ γέννησιν τῶν παθῶν, καὶ τὴν ἐκ τούτων θανατηφόρον βλάβην.

Γύμνασις, καθαριότης, καὶ ἐγκράτεια εἶναι ἡ φροντίς καὶ ἡλικίας, ἀκένωτοί τῆς υἱείας πηγαι. Ὅταν ἡ ζωὴ ἦναι τακτικὴ, ὁ ἄνθρωπος ἀποκτᾷ ἀγάπην πρὸς τὴν τάξιν. Ἡ καλητέρα προφύλαξις εἶναι ὁ κόπος καὶ ἡ πρᾶξις τῆς ἀρετῆς, ἢ ὅποια ἀπομακρύνει τὰς ὑπερβολάς, καὶ μᾶς ἐνδυναμώνει ἐναντίον τῶν παθῶν.

Γ ε ω μ ε τ ρ ί α.

Περὶ τῶν Καθέτων καὶ πλαγίων εὐθειῶν.

§ 4'. Ἐὰν ἀπὸ τὸ κέντρον αὐ τοῦ κύκλου (σχ. 6.) σύρωμεν τὴν αβ ἕως εἰς τὴν περιφέρειαν, ὥστε νὰ κόψῃ τὸ ἡμικύκλιον εἰς δύο ἴσα μέρη, θέλει κάμει μὲ τὴν διάμετρον δύο γωνίας, 1'. Κάθε μία ἀπὸ τὰς ὁποίας θέλει μετρεῖται μὲ τὸ τεταρτημόριον τοῦ κύκλου ΒΑ, ΒΒ, ἢ γούν εἶναι ἐνεννῆντα μοιρῶν. 2'. Καὶ ἀκολουθῶς, συναλλήλως ἴσαι. Αἱ τοιαῦται γωνίαι λέγονται ὀρθαί, καὶ ἡ εὐθεῖα αβ, Κάθετος· διότι τῶνόντι καταβαίνει ἴσα ἐπάνω εἰς τὴν ἄλλην, καὶ δὲν κλίνει οὔτε πρὸς τὸ

ἐν μέρος ἐκείνης, οὔτε πρὸς τὸ ἄλλο. 3'. Τὸ σημεῖον λοιπὸν β. ἴσα ἀπέχει καὶ ἀπὸ τοῦ Α, καὶ ἀπὸ τοῦ Β. ἀλλὰ καὶ τὸ σημεῖον α ἴσα ἀπέχει ἀπὸ τοῦ Α καὶ ἀπὸ τοῦ Β (§ Ε'. 6'.) 4'. Ὅλα λοιπὸν τὰ σημεῖα τῆς καθετοῦ ἴσα ἀπέχουσι καὶ ἀπὸ τοῦ Α, καὶ ἀπὸ τοῦ Β.

Πρόβλημα. Εἰάν μᾶς δοθῇ σημεῖον τὸ α (Σχ. 7'.) καὶ εὐθεῖα ἡ βγ, διὰ τὰ καταβιάσωμεν κάθετον ἐπάνω εἰς τὴν βγ, πρέπει νὰ εὗρωμεν δύο σημεῖα ἐξίτου μακρὰν ἀπὸ δύο σημεῖα τῆς βγ. Λαμβάνω τῆς εὐθείας ἀπροσδιόριστον σημεῖον τὸ δ, καὶ μὲ διάστημα δβ γράφω τὸ τόξον Ε. ἔχομεν λοιπὸν τὸ ἐν σημεῖον τῆς καθετοῦ· διότι δβ = δε. Εὔπειτα μὲ κέντρον α, β, ε, καὶ μὲ διάστημα βα γράφομεν δύο τόξα, τὰ ὅποια κόπτονται εἰς κοινὸν σημεῖον τὸ α. Λοιπὸν καὶ τὸ α ἐξίτου ἀπέχει ἀπὸ τοῦ β, καὶ ἀπὸ τοῦ Ε. (διότι ἂν σύρωμεν αε, αβ, θέλουν εἶσθαι ἡμιδιάμετροι ἴσων κύκλων). Σύρω τὴν αδ, καὶ αὕτη εἶναι ἡ ζητούμενη κάθετος.

Εἰάν τὸ πρόβλημα ἦναι, ἀπὸ τοῦ δοθέν σημείου δ, τῆς δοθείσης εὐθείας, βγ, νὰ ὑψώσωμεν κάθετον, κάμνομεν ὁμοίως δε = δβ. μὲ κέντρα β, ε, καὶ μὲ διάστημα ἀπροσδιόριστον γράφομεν δύο τόξα, τὰ ὅποια κόπτονται εἰς κοινὸν σημεῖον α. Σύρω τὴν δα, καὶ ἐλύθη τὸ πρόβλημα.

„Εἰς τὴν πρᾶξιν ἔχομεν τὸ ὄργανον τοῦτο (Σχ. 8'.), καὶ διὰ νὰ καταβιάσωμεν κάθετον, βάλλομεν τὴν πλευρὰν αβ ἐπάνω εἰς τὴν δοθεῖσαν εὐθεῖαν, καὶ τὴν αγ κατευθεῖαν πρὸς τὸ δοθὲν σημεῖον, καὶ σύρωμεν τὴν γα. Διὰ νὰ ὑψώσωμεν κά-

θετον, βάλλομεν τὴν ἄκραν α ἐπάνω εἰς τὸ δοθὲν σημεῖον, καὶ τὴν πλευρὰν αβ ἐπάνω εἰς τὴν δοθεῖσαν εὐθεῖαν, καὶ σύρωμεν τὴν αγ.

§ 9'. Εἰάν σύρωμεν τὴν κάθετον βα (Σχ. 6'.) πρὸς τὸ ἄλλο μέρος ἕως εἰς τὴν περιφέρειαν, θέλει τὴν κόψει εἰς δύο ἴσα μέρη, καὶ θέλει κάμει καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τῆς διαμέτρου, ἄλλας δύο ὀρθὰς γωνίας. Εἰάν λοιπὸν 5'. εὐθεῖα ἦναι κάθετος ἐπάνω εἰς ἄλλην, καὶ ἐκείνη εἶναι κάθετος ἐπάνω εἰς ταύτην.

§ 1'. Ἡ βα = ββ. Λοιπὸν 6'. ἀπὸ τὰ δύο μέρη τῆς καθετοῦ δύο μόναι συναλλήλως ἴσαι πλάγαι εὐθεῖαι ἡμποροῦν νὰ συρθῶν.

§ 1α'. Ὅσον ἡ ββ σιμόνει εἰς τὴν κάθετον βα, γίνεται μικρότερα· διότι πρέπει νὰ κόπτεται τὸ κάτω ἄκρον τῆς καὶ ὅσον ἀπομακρύνεται, τόσον γίνεται μεγαλητέρα. Λοιπὸν 7'. τὸ ἀληθινὸν διάστημα μεταξύ δύο σημείων β, α, εἶναι ἡ κάθετος (ἴδε καὶ § α'.)

§ 1β'. Εἰάν ἡ κάθετος βα (Σχ. 9'.) κλίνη πρὸς τὸ ἐν μέρος τῆς ὑποκάτω τῆς εὐθείας, ἡγουν εἰάν γείνηται δα, δὲν εἶναι πλέον ὀρθαὶ αἱ δύο γωνίαι, ἀλλ' ἡ μικρότερα ἀπὸ τὴν ὀρθὴν λέγεται ὀξεῖα, καὶ ἡ μεγαλητέρα. Α' μ β λ ε ῖ α.

1'. Αἱ δύο ὁμως ὁμοῦ ἔχουν μέτρον τὸ ἡμικύκλιον ὅθεν εἶναι ἴσαι δύο ὀρθῶν.

2'. Εἰάν λοιπὸν εὐθεῖα πέσῃ ἐπάνω εἰς ἄλλην εὐθεῖαν, κάμνει ἡ δύο ὀρθὰς γωνίας, ἡ δύο γωνίας ἴσας δύο ὀρθῶν.

3'. Ὅταν λοιπὸν ἡξεύρωμεν, πόσων μοιρῶν εἶναι ἡ μία γωνία, ἡξεύρωμεν πόσων μοιρῶν εἶναι καὶ

ἢ ἄλλη· διότι εἶναι τὸ πλήρωμα τῶν ἑκατὸν ὄγδοῶν μοιρῶν.

4'. Εἰάν καὶ πολλαὶ εὐθεῖαι πέσουν εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον α, κάμνουν τόσας γωνίας, αἱ ὁποῖαι ὅλαι ὁμοῦ εἶναι ἴσαι δύο ὀρθῶν.

5'. Καὶ εἰ ὅλαι αὗται αἱ εὐθεῖαι περάσουν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ μέρους, θέλουν κάμει γωνίας ὁλόγυρα εἰς τὸ α, αἱ ὁποῖαι ὅλαι εἶναι ἴσαι τεσσαέρων ὀρθῶν.

§ 19'. Η' κάθετος βγ ἄς κλίνῃ, καὶ ἄς γεινῇ δε (σχ. 9'). Εἶναι φανερόν ὅτι ὅσα βήματα ἔκαμεν ἡ ἄκρᾳ τῆς β, διὰ ναῦ ἔλθῃ ἕως εἰς τὸ δ, τόσα ἔκαμε καὶ ἡ ἄλλη τῆς ἄκρᾳ, ἕως ναῦ ἔλθῃ εἰς τὸ Ε. τὸ τόξον λοιπὸν βδ = γε. καὶ ἀκολουθῶς ἡ γωνία $\tau = \theta$ (§ 8. "). Λοιπὸν 7'. ὅταν εὐθεῖα κόψῃ εὐθεῖαν, κάμνει τὰς κατὰ κορυφὴν ἴσας. Ἀπὸ τὰς τέσσαρας λοιπὸν γωνίας, εἰάν ἡ μία ὀξεῖα ᾖναι τριάντα μοιρῶν, καὶ ἡ ἄλλη ἡ κατὰ κορυφὴν ὀξεῖα θέλει εἶσθαι τριάντα μοιρῶν· αἱ δύο λοιπὸν ἀμβλεῖαι θέλουν εἶσθαι τριακοσίων μοιρῶν. καὶ ἐπειδὴ εἶναι συναλλήλων ἴσαι, ὥς κατὰ κορυφὴν, κάθε μία εἶναι ἑκατὸν πενήντα μοιρῶν.

Ἱστορία τῶν Ἑθνῶν.

Οἱ Ἀσσύριοι καὶ Βαβυλώνιοι.

Η' χρονολογία τῆς ἱστορίας τῶν παλαιῶν Ἀσσυρίων εἶναι πολλὰ ἀβέβαιος. ἡμεῖς θέλομεν ἀκολουθήσει ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἐδέχθησαν οἱ πλείότεροι. — Τὸ πρῶτον βασίλειον τῶν Ἀσσυρίων

ἐβάσταξεν, ἀπὸ τὸν Νεβρώδ ἕως εἰς τὸν Σαρδανάπαλον, 1384 χρόνους περίπου. — 1800 περίπου ὁ Νεβρώδ ἐθεμελίωσε τὸ πρῶτον βασίλειον, περὶ τοῦ ὁποῖου ὁμιλεῖ ἡ Θεία Γραφή· τοῦτο εἶναι τῆς Βαβυλώνος. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ὀνομάζεται Βῆλος ὁ Βαβυλώνιος, ἀπὸ τοὺς πολιτικούς ἱστορικούς. — Βῆλος ὁ Ἀσσύριος ἐθεμελίωσε τὸ βασίλειον τῶν Ἀσσυρίων. Φαίνεται ὅτι ὁ Ἀσσοὺρ ἔδωκε τὸ ὄνομα τοῦ εἰς τοὺς κατοίκους. — 2707'. Ο' Νῖνος ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Ἀσσυρίαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βήλου· αἱ κατάκτησεις τοῦ ἀπλώθησαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἕως εἰς τὰς Ἰνδίας· καὶ ἀνέβαλε τὰς κατάκτησεις τοῦ, διὰ ναῦ οἰκοδομήσῃ ἐπάγω εἰς τὸν Τίγριν τὴν πόλιν Νινευῆ, τὴν ὁποίαν κατέστησε μητρόπολιν τῆς μοναρχίας τῶν Ἀσσυρίων· ἐξαναπῆρε τὰ ὅπλα, καὶ ἐκίνησε μ' ἓνα μιλλιόνιον στρατιωτῶν πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς. — Σεμίραμις, γυνὴ ἑνὸς τῶν ἀξιοματικῶν τοῦ, ἔδειξεν ἀνδραγαθίας· ὁ βασιλεὺς τὴν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα, καὶ εἰς τὸν θάνατόν τοῦ, εἰς τοὺς 2732, ἀφῆκεν εἰς αὐτὴν τὸ βασίλειον. Ἡ Σεμίραμις ἠκολούθησε τοὺς σκοποὺς τοῦ ἀνδρός της, καὶ ἐσχημάτισε ταύτην τὴν μοναρχίαν. Οἰκοδόμησε τὴν Βαβυλώνα εἰς ὀλίγους χρόνους, πλέον ἀξιόλογον παρὰ τὴν Νινευῆ. Ἐστόλισε ταύτην τὴν πόλιν μὲ γέφυραν ἐπάγω εἰς τὸν Εὐφράτην, μὲ μεγαλοπρεπῆ περιβόλια, μὲ θαυμαστὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ γλυπτικὴν, τέλος μὲ ναὸν ἀφιερωμένον εἰς τὸν θεὸν Βῆλον. Ἐκίνησεν ἔπειτα μὲ πολυάριθμα στρατεύματα, καὶ ἐκυρίευσεν πολλὰ βασίλεια, καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφήν της ἀπέθανεν εἰς τὴν βασιλείαν της. — Ο' Νι-

νίας ἦτον εἶδωλον βασιλέως. Οἱ διάδοχοί του ἦσαν τόσον ἔκδοτοι εἰς τὴν τρυφήν, ὥστε μόλις τὰ ὀνόματά των ἔφθασαν εἰς ἡμᾶς. — 3184. Τὸ βασίλειον τῆς Ἀσσυρίας ἐβαστάχθη ἕως Ἀρβάκης, διοικητῆς τῶν Μήδων, ἦλθε κ' ἐπολιόρκησε τὸν Σαρδανάπαλον εἰς τὸ βασίλειόν του, ὅπου ὁ ἄσπας οὗτος βασιλεὺς ἐκάη, ὡς λέγουν, μετὰ τὰς γυναῖκας του καὶ μετὰ τοὺς θησαυροὺς του. Πάραυτὰ ἐνώθησαν εἰς ἓνα σῶμα, καὶ ὑποκάτω εἰς μίαν ἐξουσίαν, οἱ Ἀσσύριοι καὶ οἱ Βαβυλώνιοι. — Μετὰ τὸν Σαρδανάπαλον, τὸ βασίλειον τῶν Ἀσσυρίων καὶ τῶν Βαβυλωνίων ἐχάθη ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν, ὅτε ἡ Νινευὴ καὶ ἡ Βαβυλὼν εἶχαν μέγα ὄνομα εἰς τὴν Ἰερὰν ἱστορίαν. Ἀπὸ τὰ ἐρεῖπια τοῦ πρώτου βασιλείου τῶν Ἀσσυρίων καὶ Βαβυλωνίων ἐβγῆκε τὸ τῆς Νινευὴ καὶ Βαβυλῶνος. Οἱ βασιλεῖς τῆς Νινευὴ ἐφύλαξαν τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως τῶν Ἀσσυρίων, τῶν ὁποίων ὁ Φούλ θεωρεῖται ὡς ὁ πρῶτος βασιλεὺς. Οἱ διάδοχοί του, σιμὰ εἰς τὰς ἄλλας κατακτήσεις, ἐκυρίευσαν καὶ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ. — 3257. Ναβονασσάρ, βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος. Ἀρχίζει ἡ ἐποχὴ, ἡ ὁποία φέρει τὸ ὄνομά του. — 3378. Ναβοπολλασσάρ ἀρχισε καὶ βασιλεύει εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ἀφ' οὗ ἤνωσε μετὰ τοῦτο τὸ βασίλειον τὸ τῶν Ἀσσυρίων. — 3398. Βασίλειον τοῦ Ναβουχοδονόσορ τοῦ υἱοῦ του, ὅστις εἶναι περίφημος διὰ τὴν κυρίευσιν τῆς Ἱερουσαλήμ, τῆς ὁποίας τοὺς κατοίκους ἔφερεν αἰχμαλώτους εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἦνωσε τὰς δυνάμεις του μετὰ τὰς τοῦ Κυαζάρους, βασιλέως τῶν Μήδων, καὶ ἐκρήμνισε τὴν Νινευὴ. — 3466. Ναβονάδιος, τὸν ὁποῖον ἡ

Γραφὴ ὀνομάζει Βαλτάσαρ, τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος. Οἱ Κῦρος ἐξουσιάζει τοῦτο τὸ βασίλειον. — Τὸ δεύτερον βασίλειον τῶν Ἀσσυρίων καὶ τῶν Βαβυλωνίων ἐβάσταξει, ἀπὸ τὸν Φούλ ἕως τὸν Ναβονάδιον, χρόνους 259'.

Ἀνακαλύψεις, Θρησκεία καὶ Ἡθὴ τῶν Βαβυλωνίων.

Ἡ Χαλδαία, ὡς καὶ ἡ Αἴγυπτος, ἐχρημάτισεν ἀρχὴν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν. — Οἱ Βαβυλώνιοι, ἢ καλῆτερα, οἱ Χαλδαῖοι, οἱ ἱερεῖς των, τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα ἔλαβεν ἡ Χαλδαία, ἐχρημάτισαν, ὡς καὶ οἱ Αἰγύπτιοι, πρῶτοι ἀστρονόμοι αἱ εὐρύχωροι πεδιάδες τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ὁ καθαρός οὐρανός, τοὺς ἐβοηθοῦσαν εἰς τὰς ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις. — Εἰμοίρασαν τὸν χρόνον εἰς 365 ἡμέρας, εἰς τὰς ὁποίας ἐπρόσθεσαν τὰς πέντε ὥρας, καὶ μερικὰ λεπτά. — Ἀποδίδουν εἰς αὐτοὺς τὸ τεταρτημόριον τοῦ κύκλου διὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἡλίου. Εἶχαν ἀστεροσκοπεῖον, τὸ ὁποῖον ἦτον ὑψηλὸς πύργος εἰς τὸ κέντρον τοῦ ναοῦ τοῦ Βήλου. — Ἐπροσκυνοῦσαν τὰ ἄστρα. Ὀνόμαζαν τὸν ἥλιον Βήλον, καὶ τὴν σελήνην Νεβῶ. Οὗτοι ἦσαν οἱ πρῶτοι θεοὶ των. Ἀπὸ τὴν προσκύνῃσιν τῶν ἀστρῶν ἐπέρασαν πάραυτα εἰς τὴν ἀστρολογίαν. — Οἱ Βερώσης διηγεῖται ἓνα κατακλυσμὸν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ δεκάτου βασιλέως τῆς Βαβυλῶνος. Οὗτος ὁ βασιλεὺς κατασκεύασε πλοῖον, διὰ προσταγῆς τοῦ Κρόνου, ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸ μετὰ τὴν οἰκογένειάν του, μετὰ τὰ λοιπὰ ζῶα, καὶ μετὰ τὰς *

ἀναγκαίᾳς τροφᾶς· μετὰ τὸν κατακλυσμόν, ἀπέλυσε μερικὰ πούλια, τὰ ὅποια ὑπῆγαν ἕως ὅπου ἡ γῆ ἦτον στεγνὴ· καὶ αὕτη εἶναι παράδοσις σύμφωνος μὲ τὴν Γραφήν. — Ἀπὸ ἀμνημονεύτους αἰῶνας φαίνονται εἰς τὴν Ἀσσυρίαν καὶ Βαβυλῶνα τέχναι, ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ ἀσωτεία ἐνωμέναι μ' ὅλον τοῦτο τὰ ἦδη δὲν ἐφθάρησαν τόσον, καθὼς μετὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ Κύρου.

Μυθολογία.

Ζεὺς.

Ὁ Ζεὺς, υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Κυβέλης, ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ δυνατώτερος καὶ μεγαλήτερος ἀπ' ὅλους τοὺς θεούς, καὶ ἦτον ὁ βασιλεὺς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Οὗτος ἀνετράφη κρυφὰ εἰς τὴν Κρήτην, εἰς τὸ ὄρος Ἰδὴν, καὶ διὰ τὰ μὴν ἀκούωνται τὰ κλαυθμυρίσματά του ἀπὸ τὸν Κρόνον καὶ ἀπὸ τὸν Τιτᾶνα, οἱ Κορύβαντες ἐπενόησαν εἶδος χοροῦ, εἰς τὸν ὅποιον ἐκτυπῶντο συναλλήλως με χαλκᾶς ἀσπίδας. Ἀνετράφη μὲ τὸ γάλα τῆς αἰγὸς Ἀμαλθείας, τὴν ὅποιαν ἔθεσεν ὕστερον εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν εὐγνώμοσύνην του. Ἐδωκεν ἕνα τῆς κέρατον εἰς τὰς νύμφας, αἱ ὅποια εἶχαν τὴν περὶ αὐτοῦ φροντίδα εἰς τὴν βρεφικὴν του ἡλικίαν. Τὸ κέρατον τοῦτο εἶχε τοιοῦτον προτέρημα· ὅποιος τὸ ἀποκτοῦσεν, ἀπολάμβανεν ὅ,τι ἐπιθυμοῦσεν· ὅθεν ἔγινε παροιμία „Τὸ κέρατος τῆς Ἀμαλθείας.“

Ἀφοῦ ἀνδρύνθη ὁ Ζεὺς, ἐξεθρόνισε τὸν πατέρα του Κρόνον· ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν του Ἥραν, καὶ ἐμοίρασε τὸ βασίλειον τοῦ κόσμου μὲ τοὺς δύο τοὺς ἀδελφούς. Ἐδωκεν εἰς τὸν Ποσειδῶνα τὸ βασίλειον τῶν θαλασσῶν. Εἰς τὸν Πλούτωνα τὸ βασίλειον τοῦ ᾄδου· καὶ αὐτὸς ἐκράτησε τὸν οὐρανόν.

Οἱ Τιτᾶνες, εἴτε Γίγαντες, υἱοὶ τῆς Γῆς καὶ τοῦ Τιτᾶνος, ἐπεχείρησαν ν' ἀποκαταστήσωσιν εἰς τὸν θρόνον τὸν πατέρα των, καὶ γὰρ διώξωσι τὸν Δία. Οἱ πλέον περίφημοι ἦσαν ὁ Βριάρεως, ὅστις εἶχεν ἑκατὸν χεῖρας· Ὁ Ἐγκέλαδος, ὁ ὅποιος ἐσφενδόνιζε τοὺς φοβεροὺς βράχους πρὸς τὸν οὐρανόν. Ὁ Τιφεὺς, ὅστις ἦτον μισὸς ἄνθρωπος, καὶ μισὸς ὄφιν, καὶ ἡ κεφαλὴ του ἔφθανεν ἕως εἰς τὸν οὐρανόν. Οὗτοι ἐσυνάχθησαν εἰς τὴν Θεσσαλίαν, καὶ ἔβαλαν βουνὰ ἐπάνω εἰς βουνά, διὰ νὰ ἀναίβωσιν εἰς τὸν οὐρανόν. Ἀλλ' ὁ Ζεὺς τοὺς ἐκρήμνισε μὲ τὸν κεραυνόν, καὶ τοὺς ἔχωσεν ὑποκάτω εἰς τὰ βουνά, τὰ ὅποια εἶχαν συνάξει. Οἱ θεοί, ἀντὶ τὰ βόηθήσωσι τὸν Δία, φοβηθέντες τοὺς γίγαντας, κατέφυγαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἐκρύφθησαν, μεταμορφωθέντες εἰς διάφορα ζῶα. Διὰ τοῦτο ἐλάτρευαν οἱ Αἰγύπτιοι τὰ ζῶα καὶ μόνος ὁ τροφὸς τοῦ Βάκχου Σιληνὸς δὲν ἐπαραιτήσῃ τὸν Δία. Ἡ μυθολογία αὕτη αἰνίττεται τὴν πυργοποιίαν.

Ἀφοῦ ἐκυρίευσεν τὸ βασίλειον τοῦ κόσμου ὁ Ζεὺς, ἀσχολήθη εἰς τὸ νὰ πλάσῃ τὸν ἄνθρωπον. Προμηθεὺς, ὁ ἑγγονος τοῦ οὐρανοῦ, θέλων νὰ μιμηθῇ τὸν Δία, ἔπλασεν ἀπὸ τὸ χῶμα μερικὰ ἄνθρωπινὰ εἶδωλα, καὶ διὰ τὰ ἐμψυχώσῃ, ἀνέβη

εἰς τὸν οὐρανὸν μετὰ τὴν βοήθειαν τῆς Παλλάδος (Ἀθηνᾶς), καὶ ἔκλεψε τὸ πῦρ ἀπὸ τὴν ἄμαξαν τοῦ Ἡλίου. Ὁ Ζεὺς, ὀργισθεὶς διὰ τούτην τὴν τολμήν, ἐπρόσταξε τὸν Ἑρμῆν νὰ δέσῃ τὸν Προμηθεῖα εἰς τὸ ὄρος Καύκασον, ὅπου ἕνας αἰετὸς τοῦ κατέτρωγε τὸ σικότιον, τὸ ὁποῖον πάλιν ἀνεκαίνιζέτο, καὶ ἡ τιμωρία του ἦτον ἀκατάπαυστος, ἕως ὃ Ἡρακλῆς ἐφόνευσε τὸν αἰετὸν, καὶ ἐλευθέρωσε τὸν Προμηθεῖα.

Οἱ ἄλλοι θεοὶ παροξυνθέντες, ἐπειδὴ ὁ Ζεὺς ἐνόμιζεν, ὅτι μόνος αὐτὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πλάττῃ ἀνθρώπους, ἐκατασκεύασαν μετὰ τὸ μέσον τοῦ Ἡφαίστου, μίαν γυναῖκα, καὶ διὰ νὰ τὴν καταστήσωσι τελείαν, τῆς ἐπρόσφερε καθῆς δῶρον. Ἡ Ἀθηνᾶ τῆς ἔδωκε τὴν σοφίαν, ἡ Ἀφροδίτη τὸ κάλλος, ὁ Ἑρμῆς τὴν εὐγλωττίαν κ. τ. λ. καὶ τὴν ὀνόμασαν Πανδώραν. Ὁ Ζεὺς, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν ἀλαζονείαν τῶν θεῶν ἐπροσποιήθη, ὅτι θέλει καὶ αὐτὸς νὰ τῆς δώσῃ δῶρον· τῆς ἐπρόσφερε λοιπὸν ἓνα κουτίον, καὶ τὴν ἐπρόσταξε νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὸν Ἐπιμηθεῖα ἀδελφὸν τοῦ Προμηθεῖως. Ὁ Ἐπιμηθεύς, ἀπὸ ὀλεθρίαν περιέργειαν παρακινήθεὶς, ἀνοίξε τὸ κουτίον, καὶ εὐθὺς ὅλα τὰ κακὰ τῆς φύσεως, τὰ ὅποια ἦσαν ἐκεῖ κλεισμένα, ἐσκορπίσθησαν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, καὶ μόνη ἡ ἐλπίς ἔμεινεν εἰς τὸ βάθος. Αἰνίττεται τὴν παράβασιν τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὕας.

Ὁ Ζεὺς πολλάκις ἐμεταμορφώθη, διὰ νὰ πληρώσῃ τὰς ἀσελγείας του. Ἐμετασχηματίσθη εἰς κύκνον, καὶ ἀπάτησε τὴν Λήδαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης. Ἐμεταβλή-

θη εἰς χρυσὴν βροχήν, διὰ νὰ διαπεράσῃ τὸν χαλκοῦν πύργον, ὅπου ἦτον κλεισμένη ἡ Δανάη, ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸν Περσεῖα. Ἐλαβε ταύρου μορφήν, διὰ ν' ἀρπάσῃ τὴν Εὐρώπην, ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸν Μίνωα καὶ τὸν Ραδάμανθυ. Ἐμεταμορφώθη εἰς Σάτυρον, διὰ ν' ἀρπάσῃ τὴν Ἀντιόπην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ὁ Ζῆθος, καὶ ὁ Ἀμφίων. Ἐπαραστάθη εἰς τὴν Ἀλκμήνην, γυναῖκα τοῦ Ἀμφιτρυῶνος, βασιλέως τῶν Μυκηνῶν, μετὰ τὸ σχῆμα τοῦ ἀνδρός της καὶ ἐγέννησε τὸν Ἡρακλέα. Ἐμεταμορφώθη εἰς γέον, διὰ ν' ἀρέσῃ εἰς τὴν Σεμέλην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ὁ Διόνυσος, ἡ Βάκχος. Ἐλαβε τὴν μορφήν τῆς Ἀρτέμιδος, διὰ ν' ἀπατήσῃ τὴν νύμφην Καλλιστώ, ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸν Ἀρκάδα. Ἐγένετο αἰετὸς, καὶ ἀρπάξε τὸν Γανυμήδην. Τέλος, ἔγενε βοσκός, διὰ νὰ πλανέσῃ τὴν Μνημοσύνην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθησαν αἱ ἐννέα Μοῦσαι.

Ζωγραφίζουν τὸν Δία καθήμενον ἐπάνω εἰς αἰετὸν, ἢ εἰς χρυσοῦν θρόνον, ἢ εἰς σύννεφον. Εἰς τοὺς πόδας του εἶναι τὰ δύο ποτήρια, τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τὰ ὅποια χύνει, κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του, εἰς τὸν κόσμον. Τὸ μέτωπόν του σκεπάζεται ἀπὸ ἀκοτεινὰ σύννεφα. Τὰ φοβερά του ὀμμάτια ἀκτινοβολοῦν ὑποκάτω εἰς τὰ μαῦρα του ὀφρύδια. Ὁ πῶγων σκεπάζεται ἀπὸ μεγαλοπρεπῆ γενειάδα. Μετὰ τὴν μίαν χεῖρα κρατεῖ τὸ σιῆπτρον, καὶ μετὰ τὴν ἄλλην ῥίπτει τὸν κεραυνὸν δι' ἐκδίκησιν, ἂν τὸν παροργίσῃ τις. Αἱ ἀρεταὶ καίθονται σιμά του. Φορεῖ χρυσὴν χλαμύδα, καὶ διάδημα χρυσοῦν.

Ο ἄετός τοῦ Διὸς ἐπλάσθη διὰ τὴν ἀκόλου-
θον αἰτίαν. Ο βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν Περίφας,
τόσον ἦτον ἀγαπημένος ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους του,
ὥστε ἠθέλησαν καὶ τὸν λατρεύωσιν ὡς τὸν Δία.
Ο βασιλεὺς τῶν θεῶν τόσον ἀργίσθη, ὥστε ἠθέ-
λησε καὶ κεραυνώσῃ τὸν Περίφαντα· ἀλλ' ὁ Ἀπόλ-
λων ἐμεσίτευσεν δι' αὐτόν, καὶ ἐπέτυχεν, ὥστε καὶ
τὸν μεταβάλλῃ εἰς αἶτόν, τὸν ὅποιον ἐμεταχειρί-
ζετο ὁ Ζεὺς, διὰ καὶ ταξιδεύῃ εἰς τὸν αἶρα.

Μ Λ Θ Η Μ Λ Δ.

Ἀκολουθία τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, πε-
ρὶ τοῦ πῶς μαθαίνουν οἱ ἄνθρωποι.

Δ. Εἰπέτε με, ὅταν ἦσθε κουρασμένοι, ἔ ποῦ
κάθεσθε; — Μ. Κατὰ γῆς· εἶναι ὅμως κόπος καὶ
ξίφθῃ τινὰς εἰς τὴν γῆν, διὰ καὶ καθήσῃ· ὅθεν εὐ-
ρίσκομεν πέτραν, καὶ καθήμεθα ἐπάνω της.

Δ. ἔ Καὶ ἂν ἡ πέτρα ἦναι κρύα, ἢ ἀνώμα-
λος; — Μ. Τότε εὐρίσκομεν σανίδα, καὶ ἱβάλλομεν
ὑποκάτω της στιγῆματα τέσσαρα ξύλα. — Δ. Ἐκα-
τασκευάσετε λοιπὸν σκαμνίον, χωρὶς καὶ ἔχετε τὴν
ιδεάν τοῦ σκαμνίου. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον,
παιδίᾳ μου! εὐρέθησαν αἱ τέχναι, ἡγουν κατὰ τύ-
χην, χωρὶς καὶ ἔχωσι σκοπὸν οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰς
εὐρωσιν. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἀναγκαζόμενοι ἀπὸ τὰς
χρείας των, πασχίζουσιν καὶ τὰς τελειόνωσι μὲ τὴν
ἀεμοδίαν τοῦ σώματος των κατασκευὴν ἢ πείραν

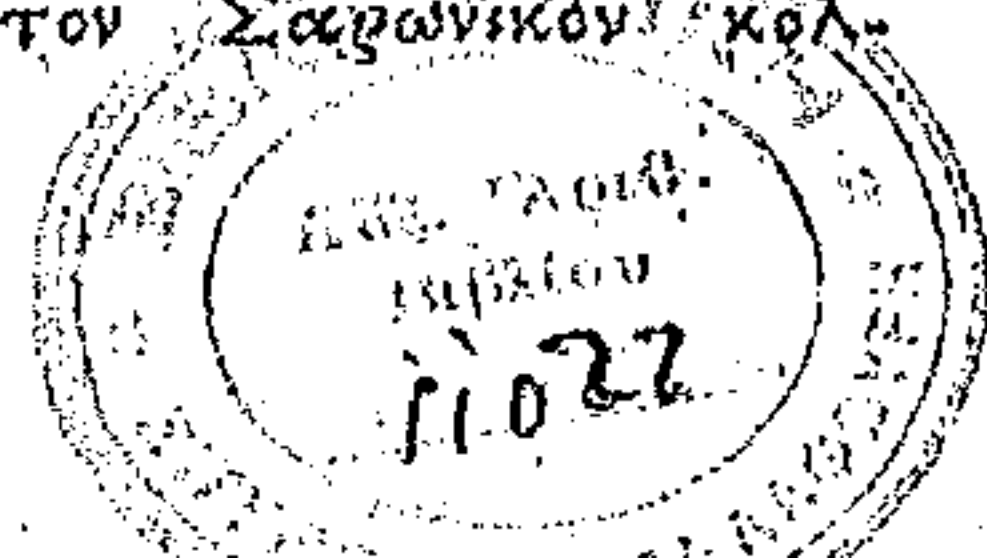
ὅμως καὶ ἡ παρατήρησις τοὺς κάμνει καὶ καταλά-
βουν, ὅτι εἶναι κοπιαστικόν, παραδείγματος χάριν,
καὶ ξίφθῃσι κατὰ γῆς διὰ καὶ ἐξεκουρασθῶσιν· ὅθεν
εἶναι εἰς αὐτοὺς εὐκολώτερον καὶ καθήσων ἐπάνω
εἰς τὴν πέτραν. Ἡ αὐτὴ παρατήρησις τοὺς κάμνει
καὶ καταλάβωσιν, ὅτι ἀναπαυτικώτερον εἶναι καὶ κά-
μωσι σκαμνίον, καθὼς εἶπετε. Ο ἄνθρωπος λοιπὸν
ἀρχίζει ἀπὸ τὰ πλέον ἀναγκαῖα· καὶ ἀφοῦ τὰ
κατασκευάσῃ, πασχίζει καὶ κάμνῃ καὶ ἀναπαυτι-
κώτερα, καὶ ἡδονικώτερα, καὶ εὐκολώτερα, καὶ εὐ-
θηνότερα· καὶ μὲ τοιοῦτον τρόπον ἀρχίζουν καὶ
τελειοποιοῦνται ὅλαι αἱ τέχναι. Ἐχόντες λοιπὸν καὶ
σεῖς χρείας, καὶ ἀεμοδίαν τοῦ σώματος κατασκευ-
ήν, δὲν μένει ἄλλο, εἰμὴ καὶ παρατηρήτε, διὰ καὶ μαν-
θάνετε· καὶ τοιαύτην μέθοδον ἀκολουθήσετε ἀπὸ
τὴν βρεφικὴν σας ἡλικίαν, χωρὶς καὶ ἡξεύρετε, καὶ
ἐμάθετε, ὅσα τώρα ἡξεύρετε.

Γ Ε Ω Ρ Α Φ Ι Α.

Περὶ τῆς ἰδίας Ἑλλάδος.

Ἡ Ἑλλάς εἶχε τὸν παλαιὸν καιρὸν τὴν Με-
γαρίδα, τὴν Ἀττικὴν, τὴν Βοιωτίαν, τὴν Φωκίδα,
τὴν Λοκρίδα, τὴν Αἰτωλίαν, τὴν Ἀκαρνανίαν, καὶ
τὴν Δωρίδα· ὅλαι αὗται αἱ ἐπαρχίαι ἐλέγοντο Λε-
βαδίαι.

Ἡ Ἑλλάς ἔχει πρὸς βορρᾶν τὴν Θεσσαλίαν
πρὸς ἀνατολὰς, τὸ Αἰγαῖον πέλαγος· πρὸς δυσμὰς,
τὴν Ἡπειρον· καὶ πρὸς νότον, τὸν Σαρωνικὸν κόλ-
πον καὶ τὸν Κορινθιακόν.

α'. Μεγαρίς.

Ἡ Μεγαρίς ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὴν Ἀττικὴν πρὸς μεσημβρίαν τὸν Σαρωνικὸν κόλπον πρὸς δυσμὰς, τὸν Ἰσθμὸν, καὶ πρὸς βορρᾶν τὴν Βοιωτίαν.

Βουνά, Ὀνεία ὄρη, χωρίζουν τὴν Μεγαρίδα ἀπὸ τὴν Κόρινθον. Μινώα ἄκρα, εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον. Κέρατα, χωρίζει τὴν Μεγαρίδα ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν.

Πόλεις. Μέγαρα, πρωτεύουσα. Νίσεα, ὁ λιμὴν, ἐσυνέχετο διὰ τῶν τειχῶν μὲ τὴν πόλιν. Ὁ τόπος εἶναι βουνώδης καὶ τραχύς.

β'. Ἀττικὴ.

Ἡ Ἀττικὴ ἔχει πρὸς βορρᾶν τὴν Βοιωτίαν, πρὸς δυσμὰς τὴν Μεγαρίδα, πρὸς ἀνατολὰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, καὶ πρὸς νότον τὸν Σαρωνικὸν κόλπον.

Ἀκρωτήρια. Ἀμφιάλη, Ἐτιόνεια καὶ Ἀλκίμος ἐπερικλείαν τὸν Πειραιᾶ. Κωλιάς, Ζωστήρ, Ἀστυπάλαια, Σούνιον, Κωλόνη, ἡ πλέον ἔξω ἄκρα τῆς Ἀττικῆς καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Κυνόσσαυρα καὶ Χερσόνησος.

Ποταμοί. Κηφισσὸς, ποτίζει τὰ βόρεια τῶν Ἀθηνῶν. Εἰλισσὸς (Καλιγρόη) ποτίζει τὰ μεσημβρινά. Ὁ πρῶτος ἔτρεχεν ἀπὸ τὰ μακρὰ τείχη καὶ σμιγόμενος μὲ τὸν δεύτερον, ἐχύνετο εἰς τὴν θάλασσαν, σιμὰ εἰς τὸν Φαληρόν.

Βουνά, Πάρνη (Πεντέλη), μεταξύ Μαραθῶνος καὶ Ἀθηνῶν. Ἐδίδε κάλλιστα καὶ λευκὰ μάρμαρα. Ὑμηττός (Τηλεβοῦνι) πρὸς τὰ νότια τῶν Ἀθηνῶν. Ἐδῶ γίνεται τὸ περίφημον Ὑμήττειον μέλι. Κορυδαλὸς, Ἀντικρὺ τῆς Σαλαμῖνος. Βριλησσὸς (Ὁξείας), Λυκαβυττός, σιμὰ εἰς τὸν Ὑμηττόν, ὅλος ἐλαιῶνες.

Πόλεις καὶ τόποι. Ἀθῆναι, ἡ ποτὲ περίφημος πόλις. Τρία ἦσαν τὰ κυριώτερα μέρη της. Ἡ Ἀκρόπολις, τὸ Ἄστυ, καὶ ἡ Πόλις· οἱ τρεῖς λιμένες, Πειραιεύς, Φαληρός καὶ Μουνυχία, ἦσαν δεμένοι μὲ τὴν πόλιν διὰ τῶν μακρῶν τειχέων. Ἡ Ἀκρόπολις ἦτον ἐπάνω εἰς βράχον, καὶ ἐδῶ εὕρισκοντο τὰ ἀριστουργήματα τῆς τέχνης. Λαμπρότατος ἦτον ὁ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, Παρθενὸν ὀνομαζόμενος. Ἐδῶ ἦτον τὸ περίφημον ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς, ἔργον τοῦ Φειδίου. Εἰς τὸν ναὸν τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς ἐφυλάττετο ὁ δημόσιος θησαυρὸς. Ἡ πόλις ἐπερικύκλωνε τὴν ἀκρόπολιν, ἔχουσα δώδεκα πύλας. Τρία ἦσαν τὰ μέρη της, ὁ Κεραμεικός, ἡ Μελίτη, καὶ ἡ Λίμνη. Τοῦ Κεραμικοῦ ἕνα μέρος ἦτον μέσα ἀπὸ τὰ τείχη τῆς πόλεως, καὶ ἄλλο ἔξω μέσα ἦτον ἡ Ἀκαδημία, γυμνάσιον μὲ κήπους καὶ περιπάτους, ὅπου ἐδίδασκεν ὁ Πλάτων. Ἐδῶ ἦσαν καὶ τὰ μνημεῖα τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνισαμένων. Μέσα εἰς τὴν πόλιν, εἰς τὸν Κεραμικόν, ἦτον ἡ ἀγορὰ, εἰς το μέσον τῆς ὁποίας εὕρισκετο ἡ κατοικία τῶν Σκυθῶν, τοὺς ὁποίους εἶχαν μισθωτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τοὺς ἐμεταχειρίζοντο φύλακας τῆς πόλεως. Ὁλόγυρα εἰς τὴν ἀγορὰν ἦσαν ναοὶ, δημόσιοι οἰκοδομαὶ, στοαί, καὶ

ἀνδριάντας. Ἐδῶ ἦτον καὶ ἡ Ποικίλη Στοά, στολισμένη μὲ εἰκόνας, ἀνδριάντας, καὶ μὲ διάφορα τοῦ πολέμου λάφυρα. Σιμὰ εἰς αὐτὴν ἦτον ἡ Βουλὴ. Κάτω ἀπὸ τὴν ἀγορὰν πρὸς τὴν ἀκρόπολιν ἦτον ὁ Ἀγρίος Πάγος, καὶ σιμὰ εἰς αὐτὸν ἡ Βασίλειος Στοά. Ἀπὸ ταύτην ἤρχετο τινὰς εἰς τὴν ἀγορὰν ἀπὸ δύο ἀγυιάς· ἡ μία ἦτον στολισμένη μὲ πλῆθος Ἑρμῶν καὶ ἡ ἄλλη ὑπήγαγε κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Ποικίλην Στοάν. Πρὸς δυσμὰς τῆς ἀκροπόλεως, ἐπάνω εἰς λόφον, ἦτον ἡ Πνύξ, ὅπου ἐσυνάζετο ὁ δῆμος. Πρὸς μεσημβρίαν τῆς Πνυκὸς ἦτον τὸ Μουσεῖον ἐπάνω εἰς λόφον. Πρὸς βορρᾶν τῆς ἀκροπόλεως ἦτον τὸ Πρυτανεῖον, ὅπου ἡ διοίκησις ἔτρεφεν ἕξ ἰδίων πολίτας, τινὰς, οἱ ὅποιοι κατ' ἐξοχὴν ἐδούλευσαν τὴν πατρίδα. Πρὸς τὸ ἀνατολικονότιον ἦτον τὸ Ωδεῖον, διωρισμένον εἰς μουσικοὺς ἀγῶνας. Ἐξω ἀπὸ τὴν πόλιν ἦσαν πρὸς τούτοις καὶ δύο γυμνάσια περικυκλωμένα ἀπὸ κήπους, καὶ ἀπὸ ἑνα ἱερὸν δάσος. Πρὸς ἀνατολὰς ἦτον τὸ Λύκειον, καὶ πρὸς βορρᾶν τὸ Κυνόσαργες.

Ἐλευσίς (Λευσίνα), εἶναι ἀντικρὺ τῆς Σαλαμῖνος. Μαργαθών (Μοργάτ), Ἀφειδνα, βόρειος τῶν Ἀθηνῶν τόπος. Οἶνός, Φυλή, Φρούριον εἰς τὰ σύνορα τῆς Βοιωτίας. Σοῦνιον, δῆμος εἰς τὸ ὁμώνυμον ἀκρωτήριον.

Νῆσοι. Σαλαμίς (Κολοῦρι), ἡ μεγαλύτερα ἀπὸ τὰς πέριξ εἰς τὴν Ἀττικὴν νήσους. Φαρμακοῦσαι. δύο μικραὶ νῆσοι μεταξὺ Ἀττικῆς καὶ Σαλαμῖνος. Ψυτταλεια, νῆσος ἔρημος καὶ πετρώδης εἰς τὸν Πειραιᾶ. — Οἱ κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν εἶναι δέκα χιλιάδες.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Ἀκολουθία τῶν νόμων τῶν Σπαρτιατῶν.

Ἡ Κρυπτεία, ἡγουν ἡ παραμόνευσις ἔκαμε νὰ ἐντραπῶσι πολλοὶ ἐπαινέται τῶν νόμων τοῦ Λυκούργου. Οἱ νέοι ἐμοιράζοντο εἰς τὰς πεδιάδας, ὅπου οἱ Εἰλωτες ἐκαλλιεργοῦσαν τὴν γῆν τῶν ἰδίων δεσποτῶν. Τὴν ἡμέραν ἐπαραμόνευαν, καὶ τὴν νύκτα καλὰ ὥπλισμένοι ἐφόνευαν χωρὶς κίνδυνον ἐκείνους τοὺς δυστυχεῖς, ἐκ μέρους τῶν ὁποίων ἡ παραμικρὰ ἀντίστασις ἐνομίζετο ἔγκλημα. Τοῦτο ἔκαμναν οἱ Σπαρτιάται, ἢ διὰ τὰ καταστήσωσι τοὺς παῖδας πολεμικοὺς, ἢ διὰ νὰ μὴ πολυπλασιασθῶσιν οἱ Εἰλωτες. Ἡμποροῦν ταῦτα τὰ αἷτια νὰ ὀλιγοστεύσωσι τὴν φρίκην, τὴν ὁποίαν ἐμπνέει τὸ τοιοῦτον ἔγκλημα;

Ἡ τῶν θυγατέρων ἀνατροφὴ ἦτον παρομοίως αὐστηρά, χωρὶς καμμίαν περὶ τοῦ ἀσθενοῦς μέρους σκέψιν. Εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, καὶ μάλιστα εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀνετρέφοντο μὲ πολλὴν σεμνότητα, μὲ τὴν φύλαξιν, μὲ τὴν πρὸς τὸ ἐργόχειρον κλίσιν, ἀλλ' εἰς τὴν Σπάρτην αἱ κόραι ἐγυμνάζοντο εἰς τὸ νὰ ἀγωνίζωνται συναλλήλως, διὰ νὰ λαμβάνωσι τὸ βραβεῖον τοῦ δρόμου, καὶ νὰ ῥίπτωσι τὸν δίσκον, ἢ τὸ ἀκόντιον, ὡς νὰ ἦσαν διωρισμένοι διὰ τὸν πόλεμον. Οἱ βασιλεῖς, οἱ ἄρχοντες, οἱ πολῖται καὶ αὐτοὶ οἱ νέοι τὰς ἔβλεπαν, ὅταν ἐγυμνάζοντο ὑμίγυμνοι. Ὁ ὑπαινδρὸς νέος ἔπρεπε νὰ κοιμᾶται εἰς τὸ κοινὸν μὲ τοὺς συντρόφους του. Εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ γάμου, πολ-

λάκεις καὶ εἰς διάστημα πολλῶν χρόνων, ἔπρεπε νὰ ὑπαγαίνῃ κρυφὰ εἰς ἐπίσκεψιν τῆς γυναικὸς του, καὶ ἐνομιζέτο ἐντροπὴ νὰ τὸν βλέπουν νὰ ἐβγαίνει ἀπὸ τὴν οἰκίαν του. Λέγουσι μερικοὶ, πρὸς ἀπολογία, ὅτι μὲ τοιοῦτον τρόπον αὐξάνετο ἡ πρὸς ἀλλήλους τῶν συζύγων ἀγάπη. Ἐκ τούτου ὁμῶς ἔπρεπε νὰ προέρχωνται πολλὰ ἄτοπα διὰ τὸν πολυκαιρινὸν μακρυσμὸν.

Εἶναι ἀληθινόν, ὅτι τῶν γυναικῶν τῆς Σπάρτης ὁ χαρακτήρ, ὁ ὁποῖος ἐμορφόνετο σύγκαιρα, καὶ τὰ ὁποῖα γυμνάσια ἐμεταχειρίζοντο, δὲν ἀφίναν νὰ σιμῶσιν εἰς αὐτάς ἡ δολιότης, μὲ ὅλον ὅτι αἱ ἀθέμιτοι προσβολαὶ δὲν ἦσαν ἀγνώριστοι εἰς τὴν Σπάρτην, μάλιστα ἀφοῦ παρεκτρέπησαν ἀπὸ τοὺς αὐστηροὺς τοῦ Λυκούργου νόμους.

Ἡ ἀγάμία ἦτον φανερά ἐμποδισμένη εἰς τὴν Σπάρτην ἢ ζημία ὁμῶς καὶ ἡ ἀτιμία, τὴν ὅποian ἐδοκίμαζεν ὁ ἀγάμος, ἐπαρακινούσε τοὺς πλείοτέρους νὰ ὑπανδρεύωνται. Μία ἀπὸ τὰς τιμωρίας διὰ τοὺς ὅσοι ἔλυαν τὸν γάμον ἦεν, ὅτι δὲν ἀφίναν νὰ βλέπωσι τὰς νέας, ὅταν ἐγυμνάζοντο ἡμίγυμνοι. Ἐπρεπε πρὸς τούτοις οἱ ἀγάμοι νὰ κάμνωσιν ἕνα γύρον εἰς τὴν πλατεῖαν γυμνοὶ εἰς καιρὸν χειμῶνος, ψάλλοντες ὕμνους, μὲ τοὺς ὁποίους ἔδειχναν, ὅτι ἦσαν τιμωρίας ἄξιοι. Οἱ ἄρχοντες ἦσαν καὶ αὐτοὶ θεωροὶ ταύτης τῆς πομπῆς.

Φυσική.

Ἡ Θεωρία τῆς Φύσεως.

Εἰάν παρατηρήσωμεν, βλέπομεν μερικά σώματα ὡς ἀστέρας, τὰ ὁποῖα κινούνται, ἡγουν ἀλλάζουν θέσιν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ φῶς των δὲν ἀκτινοβολεῖ. Ταῦτα λοιπὸν λαμβάνουν τὸ φῶς ἀπὸ τὸν ἥλιον, καθὼς καὶ ἡ γῆ μας καὶ ἡ σελήνη, καὶ λέγονται Πλανῆται, καὶ εἶναι, κατὰ τὴν θέσιν των πρὸς τὸν ἥλιον. 1. Ἑρμῆς, 2. Ἀφροδίτη, 3. Γῆ, 4. Ἀρης, 5. Ἑστία, 6. Ἡ'ρα, 7. Δημήτης, 8. Παλλάς, 9. Ζεὺς, 10. Κρόνος, καὶ 11. Οὐρανός. Οἱ πέντε πλανῆται εὐρέθησαν εἰς τὰς ἡμέρας μας, 1. Ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τὸν Ἑρσχειλον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, εἰς τοὺς 1781. — 2. Ἡ Δημήτης ἀπὸ τὸν Πιάτσιν εἰς τὸ Παλέρμον, εἰς τοὺς 1801. — 3. Ἡ Παλλάς ἀπὸ τὸν Ὀλβεργ εἰς τὴν Βρέμην τῆς Γερμανίας, εἰς τοὺς 1802. — 4. Ἡ Ἡ'ρα ἀπὸ τὸν Ἀρδίγγ εἰς Διλιενθελ, εἰς τοὺς 1804. 5. Ἡ Ἑστία ἀπὸ τὸν αὐτὸν Ὀλβεργ εἰς τοὺς 1807.

Ἡ Γῆ μας, κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Κοπερνίκου, το ὁποῖον δέχονται οἱ νεώτεροι, εἶναι πλανήτης, καὶ κινεῖται. Καὶ πρῶτον, ἡ Γῆ εἶναι στρογγυλή καὶ τοῦτο ἀπεδείχθη ἀπὸ τὰς περιηγήσεις διότι πολλοὶ ἐταξείδευσαν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν πρὸς δυσμὰς, καὶ ἔφθασαν εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς ἀγαθῆς ἐλπίδος ἦλθαν εἰς τὴν Εὐρώπην. Προστούτοις, ὅσον μακρυνόμεθα ἀπὸ τὴν ἄρκτον, πρὸς μεσημβρίαν, βλέ-

πομεν ἄλλους ἀστέρας, καὶ χάνομεν τοὺς εἰς τὴν ἄρκτον. Ἐὰν λοιπὸν ἡ γῆ ἦτον ἀπλωμένη ὡς πεδιάς, ἔπρεπε νὰ βλέπωμεν πάντοτε τοὺς αὐτοὺς ἀστέρας, ὅπου ἂν ὑπάγωμεν ὅλα λοιπὸν αὐτὰ μᾶς βεβαιόνουν, ὅτι ἡ γῆ εἶναι στρογγυλή.

Δὲν εἶναι παράξενον, ἂν δὲν αἰσθανόμεθα τὴν κίνησιν τῆς γῆς διότι οὔτε τὸ βάρος τῆς ἀτμοσφαίρας αἰσθανόμεθα. Ὅταν ταξειδεύωμεν μὲ τακτικὸν δρόμον, ἡγουν, ὅταν τὸ καράβι δὲν ἀναίβοκαταιβαίνει, δὲν αἰσθανόμεθα τὴν κίνησιν, καὶ τόσον περισσότερον, ὅσον μεγαλήτερον εἶναι τὸ καράβι. Πόσον περισσότερον δὲν πρέπει νὰ αἰσθανόμεθα τὴν κίνησιν τῆς γῆς;

Ἡ γῆ ὁλόγυρα κατοικεῖται καὶ εἰς τοὺς ἀντίποδας μᾶς ἐνδέχεται νὰ κατοικοῦν ἄνθρωποι καὶ δὲν λέγομεν, ὅτι περιπατοῦν ἀ-ἀποδα διότι καὶ ἐκεῖνοι ἔχουν τοὺς πόδας εἰς τὴν γῆν, καὶ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἐπειτα ἤξεύρομεν, ὅτι ὅλα τὰ σώματα ἀφειμένα ἐλεύθερα κλίνουν πρὸς τὴν γῆν αὕτη ἡ δύναμις λέγεται βαρύτης ἡ βαρύτης λοιπὸν σπρώχνει τοὺς ἀντίποδας μᾶς πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἐκείνων ἀντίποδες. καὶ εἰδὼν ἡ γῆ εἶναι στρογγυλή, δὲν ἔχει ἐπάνω καὶ κάτω μέρη.

Τὰ νερὰ εὐρίσκονται εἰς τὰ κοιλάματα τῆς γῆς. Ἐὰν γεμίσης βαθὺ ἀγγεῖον ἀπὸ νερόν, καὶ τὸ τρυπήσης εἰς τὰ δύο τοῦ ἀντικρὺ ἄκρα, καὶ δέσης σχοινίον, καὶ τὸ στρεφογυρίσης ὀγλήγορα εἰς τὴν χεῖρά σου, δὲν χύνεται τὸ νερόν ἐξ αἰτίας τῆς ὀγληγορότητος οὕτω καὶ τὰ νερὰ τῆς γῆς κυκλοφοροῦν μὲ αὐτὴν, καὶ δὲν χύνονται. Ἐπειτα

ἡ Παντοδύναμος καὶ Πάνσοφος Πρόνοια φυλάττει ὅλην τὴν φύσιν, καθὼς ἀπ' ἀρχῆς τὴν ἐδημιούργησεν.

Μᾶς φαίνεται, ὅτι κινεῖται ὁ ἥλιος καὶ τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὴν κίνησιν τῆς γῆς. Ὅταν ταξειδεύωμεν μὲ πλοιάριον σιμᾷ εἰς τὸ παραθαλάσσιον, ὅσον τρέχει τὸ πλοιάριον, μᾶς φαίνεται, ὅτι ὁ αἰγιαλός, τὰ δένδρα, αἱ οἰκίαι φεύγουσιν εἰς τὰ ὀπίσω. Οὕτως, ὅταν κινῆται ἡ γῆ ἀπὸ τὰ δεξιὰ εἰς τ' ἀριστερά, διὰ νὰ εἶπω οὕτω, μᾶς φαίνεται, ὅτι κινεῖται ὁ ἥλιος ἀπὸ τ' ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ.

Ἡ Θ ι κ ή.

§ Γ'. Διδασκαλία.

Ἴσως πολλάκις ἐνοστιμεύθης τὴν πρώτην γλῶσσαν τῶν παιδων. Ἀλλ' ἐθαύμασες ποτὲ τὴν παράδοξον ταχύτητα τῶν πρώτων μαθημάτων; Πόσαι ιδέαι πρέπει νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὰς κεφαλὰς των, διὰ νὰ μάθωσι νὰ ὁμιλῶσιν! Ἀς μὴ χάνωμεν ταύτην τὴν πρώτην των ζέσιν, καὶ ἄς διευδύνωμεν πρὸς ἀρέσκειάν μας ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν εἰς τὸ νὰ μανθάνουν, διὰ νὰ μὴ κλίνη εἰς ἄχρηστα ἢ βλαβερά πράγματα. Εἶναι περίεργον τὸ παιδίον σου, καὶ πολὺ ἀγαπᾷ νὰ ἐρωτᾷ; Αὕτη εἶναι εἰδήσις, τὴν ὁποίαν σὲ δίδει ἡ φύσις διὰ τοὺς τρόπους, τοὺς ὁποίους ἔχεις διὰ νὰ τὸ διδάξης. Ἐὰν ἀργοπορήσης, ἡ ἀργοπορία θέλει σοῦ προξενήσει πολλὰ δάκρυα. Ἐὰν μερικοὶ σοφοὶ συμβου-

λεύουν να ἀναλάβῃς διὰ πολὺν καιρὸν τὴν διδασκαλίαν του, τὸ αἷτιον εἶναι, διότι ἔβλεπαν τὰ μαθήματα περικυκλωμένα ἀπὸ τιμωρίας καὶ Φοβερismούς. Τὰ πρῶτα μαθήματα, τὰ ὅποια οἱ γονεῖς, ἰποίας καταστάσεως καὶ ἂν ἦναι, πρέπει νὰ δίδουν εἰς τοὺς παῖδας εἶναι νὰ διαβάζουν, νὰ γράφουν καὶ νὰ λογαριάζουν. Ταῦτα τὰ μαθήματα εἶναι ὡφέλιμα εἰς ὅλας τὰς καταστάσεις τῆς ζωῆς, καὶ διπλασιάζουν τὰς δυνάμεις τοῦ νοός, ὁμιλοῦν οἱ ἄνθρωποι καὶ μὲ τοὺς ἀπέντας, συναναστρέφονται μὲ τοὺς ἀποθανόντας, βάλλουν ὡς εἰς παρακαταθήκην τὰ διανοήματά των, διὰ νὰ τὰ εὗρισκωσι πάντοτε.

Ἡ ἀμάθεια εἶναι πάντοτε ἓνα κακόν. Ὁ ἀμαθὴς παραστῇ ἐλεεινὴν μίξιν πίστεως καὶ δισπιστίας· παρὰ τοῦτον ἄλλος εὐκολώτερα δὲν ἀπατάται, καὶ μ' ὅλον τοῦτο, τὸ δυσκολώτερον πρᾶγμα εἶναι νὰ καταπέισης τὸν ἀμαθὴ διὰ τὰ ἴδιά του συμφέροντα· οὔτε καὶ γνωρίζει, ὅσον πρέπει, τὰ ἴδιά του χρεῖ, καὶ ἐνίοτε βλάπτει τοὺς ἄλλους καὶ τὸν ἑαυτὸν του, περισσότερον παρ' ἂν ἦτον κακὸς ἄνθρωπος.

Πολλὰ παραδείγματα μᾶς ἀποδείχνουν, ὅτι τὰ γράμματα καὶ τὸ ἔργον ἔκαμαν τοὺς ἀνθρώπους νὰ γέλουν καλοί. Εἰς τὴν Σκωτίαν, εἰς τὸ τέλος τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος, διακόσιαι χιλιάδες ἀνθρώπων ἦσαν, οἱ ὅποιοι ἐψωμοζητοῦσαν ἀπὸ θύραν εἰς θύραν, καὶ μεταξύ τούτων, ἑκατὸν χιλιάδες τούλάχιστον ἐζοῦσαν εἰς συνοδίαν χωρὶς νόμους, χωρὶς θρησκείαν, χωρὶς ἠθικὴν· ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πάντοτε μεθυσμένοι, ἐβλασφημοῦσαν, ἔκαμναν ὕρκους, ἐκτυπῶντο, καὶ ἔλαβαν ἕξιν εἰς

τὴν κλοπὴν καὶ εἰς τὸν φόνον. Ἡ πληγὴ ἦτον βαθεῖα, νὰ παιδεύσωσι τοὺς κακοποιούς, ἢ νὰ δώσωσιν ἐργόχειρον εἰς τοὺς πτωχοὺς ἦτον πολλὰ ἀδύνατος θεραπεία ἐναντίον τῆς Φθορᾶς τῶν ἡθῶν. Τί ἔκαμε τότε ἡ διοίκησις; Ἐκτύπησε τὸ κακόν εἰς τὴν ρίζαν του· διότι ἐπάσχισε νὰ διορθώσῃ τὴν ἀνατροφὴν, καὶ μ' ἓνα ψήφισμα, εἰς τοὺς 1698· ἐδιόρισθον σχολεῖα εἰς κάθε ἐνορίαν, καὶ εἰσodήματα διὰ τοὺς μισθοὺς τῶν διδασκάλων. Αὐτὰ τὰ σοφὰ μέτρα ἐφυλάχθησαν μὲ ὅλην τὴν ἀκρίβειαν, καὶ ἡ Σκωτία τὴν σήμερον εἶναι ὁ τόπος τῆς Εὐρώπης, ὅπου ὀλιγώτερα κακὰ γίνονται κατ' ἀναλογίαν τοῦ λαοῦ. Ἐὰν π. χ. συγκρίνωμεν τοῦτον τὸν τόπον μὲ τὰς ἄλλας ἐπαρχίας τῆς Μεγάλης Βρετανίας, θέλομεν ἰδεῖ, ὅτι εἰς τὴν Σκωτίαν εἶναι πταῖσται εἰς εἰκοσι χιλιάδας, εἰς τὴν Ἰρλανδίαν, εἰς εἰς χιλίους πεντακοσίους, εἰς τὴν Κοντεῖαν Μιδλέσες εἰς εἰς ἑννεακοσίους. Δὲν εἶναι σπάνιον νὰ εὕρῃ τινὰς βοσκὸν εἰς τὴν Σκωτίαν, ὁ ὅποιος διαβάζει τὸν Βιργίλιον εἶναι ὅμως σχεδὸν ἀνήκουστον νὰ εὗρεθῇ ἓνας κακοποιός. Πολλοὶ ἀπὸ τούτους τοὺς πτωχοὺς παῖδας τέσον ἐδιόρθωσαν τὰς οἰκογενείας των, ὥστε τοὺς ἀπέκοψαν ἀπὸ τὰς σφοδρὰς κλίσεις των. Μεγάλη ἡ δύναμις τῆς ἀληθείας, μεγάλη ἡ ἡδονὴ τῆς ἀρετῆς, ἡ ὅποια πλανᾷ τὸ ἐλάττωμα, καὶ γλυκαίνει τὴν τραχύτητα καλῆτε-ρα παρὰ ἡ δύναμις καὶ εὐγλωττία! Τοιαῦτα παραδείγματα ἔχομεν καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους τόπους τῆς Εὐρώπης. Οἱ σοφοὶ καὶ Χριστιανοὶ βασιλεῖς καθημέραν φροντίζουν διὰ τὴν ἀνατροφὴν καὶ χρηστοθήθειαν τῶν νέων.

Υστερον ἀπὸ ταῦτα τὰ πρῶτα μαθήματα, τὰ ὅποια εἶναι ἀναγκαῖα εἰς καθένα, οἱ Φρόνιμοι γονεῖς θέλουν διορίσει τὰ μαθήματα, τὰ ὅποια εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὸ ἐπάγγελμά, διὰ τὸ ὅποιον ἔχουν προσδιορισμένα τὰ παιδία των. Εἶναι γνωστή ἡ ἱστορία τοῦ κηπωροῦ, ὁ ὅποιος καταγινόμενος εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ἀστέρων, καὶ εἰς τὸ νᾶ συνθέτη ἡμερολόγια, ἀφινε νὰ ξηραίνωνται τὰ φυτὰ τοῦ περιβολίου του. Πολλοὶ φιλόδοξοι δὲν καταδέχονται τὴν τέχνην τῶν γονέων των. Ἐνας καλὸς τεχνίτης ἡμπορεῖ ιδιωτεύων νὰ ζήσῃ εὐτυχῆς καὶ ὠφέλιμος.

Γεωμετρία.

Περὶ τῶν Παραλλήλων.]

Εἰς τὸν κύκλον (Σχ. 2'), εἰάν βάλωμεν δύο ἴσας χορδαὶς ἀπὸ τὰ δύο μέρη τῆς διαμέτρου, ὅλα των τὰ σημεῖα θέλουν ἀπέχει ἴσα ἀπ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς διαμέτρου, καὶ ἀκολουθῶς, ὅλα τὰ σημεῖα τῆς μιᾶς χορδῆς ἴσα ἀπέχουν ἀπ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ἄλλης. Αἱ τοιαῦται εὐθεῖαι λέγονται **Παράλληλοι**. 1'. καὶ αἱ δύο λοιπὸν εἶναι καὶ τῆς διαμέτρου παράλληλοι. Ἐπειδὴ αἱ δύο χορδαὶ ἴσα ἀπέχουσιν ἀπὸ τὴν διάμετρον, τὸ τόξον $\epsilon\lambda = \sigma\beta$, καὶ $\Lambda\gamma = \beta\delta$. Λοιπὸν $\epsilon\gamma = \sigma\delta$. (διὰ τὸ ἀξίωμα). 2'. Τὰ μεταξὺ λοιπὸν τῶν παραλλήλων τόξα εἶναι συναλλήλως ἴσα.

§ 14'. Ἡ ζη, ἥτις κόπτει τὰς παραλλήλους, λέγεται **Ἐμπίπτουσα**. ἡ γωνία $\nu = \tau$, ὡς

κατὰ κορυφὴν. λοιπὸν καὶ τὸ τόξον $\zeta\beta = \Lambda\eta$. Ἀλλὰ τὸ $\sigma\beta = \Lambda\gamma$, διότι αἱ δύο χορδαὶ ἴσα ἀπέχουσιν ἀπὸ τὴν διάμετρον. Λοιπὸν $\zeta\sigma = \gamma\eta$. καὶ $\gamma\omega\nu. 1 = \omega$. καὶ $\omega = \sigma$. Λοιπὸν $1 = \nu$. καὶ $1 = \pi$. Λοιπὸν $\pi = \nu$. Αἱ γων. π, ν , λέγονται **Ἐναλλάξ**. Αἱ γων. $1, \nu$ λέγονται **ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη**. ἡ μία ἔξω, καὶ ἡ ἄλλη μέσα· αἱ $1, \omega$ λέγονται **Ἀπέξω** πρὸς διάφορα μέρη. Λοιπὸν ἡ εἰς τὰς παραλλήλους ἐμπίπτουσα κάμνει 3'. τὰς ἐναλλάξ γωνίας ἴσας. 4'. καὶ τὰς ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη. 5'. καὶ τὰς ἀπέξω πρὸς διάφορα μέρη.

§ 15'. Αἱ γων. $1 + 5 = 180^\circ$. ἀλλὰ $1 = \nu$. λοιπὸν $\nu + 5 = 180^\circ$. ἤγουν αἱ δύο ἀπὸ μέσα γωνίαι, ἡ μία ὀξεῖα, καὶ ἡ ἄλλη ἀμβλεῖα, εἶναι ἴσαι δύο ὀρθῶν.

§ 16'. 7'. Ἐὰν ἡ ἐμπίπτουσα ἦναι κάθετος ἐπάνω εἰς μίαν παράλληλον, πρέπει νὰ ἦναι κάθετος καὶ ἐπάνω εἰς τὴν ἄλλην· διότι καὶ μετὰς δύο κάμνει τὰς αὐτὰς γωνίας. 8'. Καὶ εἰάν ἐπάνω εἰς μίαν εὐθεῖαν στέκωνται δύο κάθετοι αὐταὶ θέλουν εἶσθαι παράλληλοι, καὶ ἡ εὐθεῖα εἶναι ἐμπίπτουσα.

Πρόβλημα. Διὰ νὰ σύρω, ἀπὸ τὸ δοθὲν σημεῖον M , παράλληλον τῆς δοθείσης εὐθείας AB , (Σχ. 10'), με κέντρον M , καὶ με τὸ τυχὸν διάστημα γράφω τόξον, τὸ ὅποιον κόπτει τὴν AB εἰς τὸ τυχὸν σημεῖον K . Πάλιν με κέντρον K , καὶ με τὸ αὐτὸ διάστημα, γράφω τὸ τόξον MA . Ἀφ' οὗ λάβω τὸ $KI = MA$, σύρω τὴν MI καὶ τὴν ἐμπίπτουσιν MK . Ἡ γων. $\alpha = \beta$, διότι καὶ τὰ ὑποτείνοντα τόξα εἶναι ἴσα ἀλλήλοις· αὐταὶ δὲ αἱ γωνίαι εἶναι ἐναλλάξ. Λοιπὸν ἡ MI εἶναι παράλληλος τῆς AB .

Μὲ τὸ ὄργανον (σχ. ι ι.) σύρομεν εἰς τὴν πρᾶξιν τὰς παραλλήλους.

Ἱστορία τῶν Ἑθνῶν.

Οἱ Σύροι.

Κατὰ τὴν Θείαν Γραφὴν, εὕρισκοντο παλαιοὶ τῆς Συρίας βασιλεῖς, τῆς ὁποίας μητρόπολις ἦτον ἡ Δαμασκός. Ἡ πολιτικὴ ἱστορία συγχίζει τὴν Συρίαν μὲ τὴν Ἀσσυρίαν, ἕως τὴν διάλυσιν τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου. Οἱ Σύροι ἦσαν τρυφολοί· ἐκυριεύθησαν κατὰ διαδοχὴν ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τῆς Νινευῆ 730 χρόνους πρὸ Χριστοῦ καὶ μετὰ Χριστὸν 148 χρ. ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τῆς Βαβυλώνος. 536. πρὸ τῆς ἡμετέρας ἐποχῆς ὑπέπεσαν εἰς τὸν ζυγὸν τῶν Περσῶν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Κύρου καὶ τέλος, εἰς τοὺς 330 εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου. — 3703. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου, Σέλευκος ὁ Νικάνωρ, ἕνας ἀπὸ τοὺς στρατηγούς του, ἄρχισε τὸ μέγα βασίλειον τῆς Συρίας· τὸ ὅποτον ἀπὸ τὸ ὄνομά του, ἐλέγετο βασίλειον τῶν Σελευκιδῶν, καὶ ἐποχὴ τῶν Σελευκιδῶν καὶ ταύτην τὴν ἐποχὴν ἀναγκάσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ τὴν δεχθῶσιν· εὕρσκεται καὶ εἰς τὰ δύο βιβλία τῶν Μακκαβαίων. Τούτου διάδοχος ἔγενεν Ἀντίοχος ὁ Σωτὴρ, ὁ ὁποῖος ἐνίκησε τοὺς Βιθυνίους, τοὺς Μακεδόνας καὶ τοὺς Γαλάτας.

3781. Οὗ πλέον περίφημος βασιλεὺς τῆς Συρίας ἦτον ὁ Ἀντίοχος, ὁ ἐπωνομασθεὶς μέγας. Ἀφοῦ ἐκυρίευσε τὴν Ἰουδαίαν, τὴν Φοινίκην, καὶ

πολλοὺς ἄλλους τόπους, ἔβαλε σκοπὸν νὰ ὑποτάξῃ καὶ τὰς εἰς τὴν Ἀσίαν ἐλευθέρους Ἑλληνικάς πόλεις, τὴν Λάμψακον, τὴν Σμύρνην, καὶ ἄλλας. Αἱ πόλεις αὗται ἐπικαλέσθησαν τὴν βοήθειαν τῶν Ῥωμαίων, οἱ ὁποῖοι ἔπεμψαν πρὸς αὐτὸν πρέσβεις διὰ ν' ἀφήσῃ τοὺς Ἑλληνας ἡσυχούς, καὶ νὰ δώσῃ ὀπίσω εἰς τὸν Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον τὸν τόπον, τὸν ὁποῖον ἐπῆρεν ἀπὸ αὐτόν. Ἀντὶ ν' ἀποκριθῇ ὁ Ἀντίοχος, ἐκήρυξε τὸν πόλεμον ἐναντίον τῶν Ῥωμαίων· ἐνίκηθη σιμὰ εἰς τὴν Μαγνησίαν ἀπὸ τὸν ὑπατον Σκιπίωνα, καὶ μὲ βαρεῖας συνθήκας ἔκαμε τὴν εἰρήνην. — 3829. Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς ἄρπαξε τὸν θρόνον τῆς Συρίας ἀπὸ τὸν Δημήτριον. Ἀφοῦ ἐκυρίευσε τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔδειξε μεγάλην ὀμότητα εἰς τοὺς ἑπτὰ Μακκαβαίους παῖδας, καὶ εἰς τὸν διδάσκαλόν των Ἑλεάζαρ. Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος ἐτρόπωσε τὸ στράτευμά του. τέλος ὁ Ἀντίοχος ἔλαβε φοβεράν πληγὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπέθανεν ἀπὸ ἀπελπισίαν. — 3941. Ἀντίοχος ΙΒ'. τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Συρίας, ἥτις κατεστάθη ἐπαρχία τῆς Ῥώμης. — Διήρκεσε τὸ βασίλειον τῆς Συρίας, ἀπὸ τὸν Σέλευκον Νικάνωρα ἕως εἰς τὸν Ἀντίοχον τὸν ΙΒ', χρόνους 238.

Μυθολογία.

Ἡ Ῥα.

Ἡ Ἡῤα ἦτον θυγάτηρ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Κυβέλης, καὶ ἀδελφὴ τοῦ Διός. Ἦτον ἡ θεὰ τῶν

Βασιλείων, καὶ ἔφορος τοῦ γάμου, καὶ τῆς γέν-
 νας. Ἦτον ὑπερήφανος, ζηλότυπος, καὶ ἐκδικήτρια,
 καὶ ἀκατάπαυστα ἐκατασκόπευε τὰ κινήματα τοῦ
 ἀνδρός της, καὶ κατὰτρεχε τὰς ἐρωμένας του, καὶ
 ὅσα παῖδια ἐγεννῶντο ἀπὸ αὐτόν. Ὁ Ζεὺς, διὰ νὰ
 κρύψῃ τὴν ἐρωμένην του Ἰώ, θυγατέρα τοῦ Ἰνά-
 χου, τὴν ἐμεταμόρφωσεν εἰς ἀγελαίδα. Ἡ Ἡῤα,
 ὑποπτευθεῖσα, ἔδωκε τὴν ἀγελαίδα εἰς τὸν Ἀργον,
 διὰ νὰ τὴν φυλάττῃ, ὅστις εἶχεν ἑκατὸν ὀμμά-
 τια, καὶ τὰ πενήντα ἦσαν πάντοτε ἀνοικτά, ὅταν
 τ' ἄλλα πενήντα ἦσαν κλεισμένα εἰς ὕπνον. Ὁ
 Ἑρμῆς μὲ τὴν σύριγγά του τὸν ἀπεκοίμισε, καὶ
 τὸν ἐφόνευσεν, καὶ ὁ Ζεὺς τὸν ἐμεταμόρφωσεν εἰς
 ταῶνα, καὶ ἔβαλε τὰ πολλὰ του ὀμμάτια εἰς τὴν
 οὐρὰν τοῦ ταῶνος. Ἡ Ἡῤα ἔβαλε τὴν βωδόμυϊαν
 νὰ δαγκάνῃ ἀκατάπαυστα τὴν ἀγελαίδα Ἰώ, καὶ
 τὴν ἔκαμε νὰ περιέρχεται ὅλην τὴν γῆν. Ὅταν
 ἐπέρασε σιμὰ ἀπὸ τὸν πατέρα της, ἔγραψε τὸ
 ὄνομά της ἐπάνω εἰς τὴν ἄμμον μὲ τὸν πόδα της.
 Ὁ Ἰναχος τὴν ἐγνώρισε, καὶ ὑπῆγε νὰ τὴν πάρῃ,
 ἀλλ' ἡ βωδόμυϊα τὴν ἐδάγκασεν δυνατὰ τότε ὥρ-
 μησε καὶ τὴν ἐσκότωσε, καὶ κολυμβῶσα ἔφθασεν
 εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου ὁ Ζεὺς τὴν ἔδωκε τὴν προ-
 τέραν της μορφήν. Ἐκεῖ ἐγέννητε τὸν Ἑπαφόν, καὶ
 ἐλατρεῦετο ὕστερον μὲ τὸ ὄνομα Ἰσις, καὶ ἐπαρ-
 στένετο μὲ σχῆμα γυναικὸς, ἥτις εἶχε κεφαλὴν
 ἀγελαίδας.

Ἡ Ἡῤα ἦτον ἄσπονδος τῶν Τρώων ἐχθρά·
 διότι, ὅταν ἐφιλονείκησε περὶ εὐμορφίας μὲ τὴν
 Ἀφροδίτην καὶ Ἀθηναίαν, ὁ Πάρις, υἱὸς τοῦ Πριά-
 μου, ἔδωκε τὸ μῆλον εἰς τὴν Ἀφροδίτην, προτιμή-

σας αὐτήν. Ἡ Ἡῤα λοιπὸν ἐκατὰτρεχε τοὺς
 Τρώας, ἕως ἀφάνισε τὴν πόλιν των καὶ ὁ θυμὸς
 της ἀκόμη κατεδίωκε τὸν Τρῶα Αἰνεΐαν.

Φιλέκδικος οὖσα καὶ φθονερά, ἐκατὰτρεξε
 τὴν Εὐρώπην ἕως εἰς τὸν ἐρχομὸν τοῦ ἀδελφοῦ της
 Κάδμου. Ἀφάνισε τὴν Σεμέλην μητέρα τοῦ Διονύ-
 σου. Ἐκίνησε πολλοὺς κινδύνους ἐναντίον τοῦ Ἡῤα-
 κλέους. Τέλος, ἠθέλησε νὰ ἐκδικηθῇ καὶ ἀπὸ τὸν
 ἄνδρα της. Τὸν ἀφῆκε λοιπὸν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν
 Σάμον. Ὁ Ζεὺς ἐσυμβουλεύθη τὴν Ἀφροδίτην, διὰ
 νὰ κάμῃ τὴν Ἡῤαν νὰ γυρίσῃ ὀπίσω. Ἐκείνη τὸν
 ἐσυμβούλευσε νὰ βάλῃ εἰς ἄμαξαν ἄγαλμα ἀν-
 θρώπου στολισμένου, καὶ νὰ κηρύξῃ, ὅτι εἶναι ἡ
 Πλάτεια, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ, τὴν ὁποίαν μέλ-
 λει νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκα. Τοῦτο μαθοῦσα ἡ Ἡῤα,
 ἐδαιμονίσθη καὶ ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὸ ἄγαλμα, καὶ
 τὸ ἐσύντριψεν. Ἡ πρᾶξις αὕτη τὴν ἔκαμε νὰ ἐν-
 τραπῇ, ὅμως δὲν τὴν ἐσωφρόνισεν.

Ἡ Ἡῤα ἐτιμᾶτο μάλιστα εἰς τὴν Σάμον,
 καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸ Ἄργος. Ἐπαρστένετο ὡς
 ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐπάνω εἰς λαμπρὰν ἄμαξαν συ-
 ρομένην ἀπὸ δύο ταῶνας. Ἐκράτει εἰς χεῖρας τὸ
 σκῆπτρον, καὶ ἦτον στεφανωμένη μὲ κρῖνα καὶ
 ρόδα. Ἐβαλλον σιμὰ της ταῶνα. ἐνίοτε ἐπρόσθε-
 ταν καὶ τὸ οὐράνιον τόξον· διότι ἡ Ἡῤα ἀγαποῦσε
 κατὰ πολλὰ τὴν Ἰρίν, ἡ ὁποία ἔφερε πάντοτε εἰς
 αὐτήν καλαὶς εἰδήσεις· διὰ τοῦτο τὴν ἐμετακόμισε
 εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

Μ Α Θ Η Μ Α Ε'.

Ἀκολουθία τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, περὶ τοῦ Πῶς μανθάνουσιν οἱ ἄνθρωποι.

Δ. Παιδιά μου! ἰ διὰ τί εἶσθε τόσον ἐκθαμβοί; — Μ. Ω', διδάσκαλε! τώρα ἐρχόμενοι ἐπεράσαμεν ἀπὸ τὴν ἀγορὰν ἐκεῖ ἐστάθημεν κ' ἐθεωρήσαμεν ἓνα ζῶον, τὸ ὁποῖον ἔφεραν, ὡς λέγουν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν. ὦ, τί κέρατα εἶχεν! — Ἄλλος μαθητής. Ὅχι δα, κέρατα δὲν εἶχεν, ἀλλ' οὐράν μακράν. — Ἄλλος. Οὐράν! δὲν εἶχεν οὐράν, ἐγὼ τὸ εἶδα, ὅταν ἐπεριπατοῦσεν ὀρθόν. — Ἄλλος. Τί ὀρθόν! ἐπεριπατοῦσε μὲ τὰ τέσσαρα, καὶ . . .

Δ. Ἀκούσετε, Παιδιά μου! Θέλω νὰ σᾶς ἐρωτήσω. ἰ Πόθεν προέρχεται ἡ ἀσυμφωνία αὕτη; Δὲν ἠξεύρω, ποῖος ἀπὸ σᾶς ἔχει τὸ δίκαιον· εἶσθε ἀσύμφωνοι εἰς τὴν περιγραφὴν τούτου τοῦ ζώου, κ' ἐγὼ μὲ σᾶς δὲν ἤμουν, διὰ νὰ βεβαιώσω τὸν λόγον τοῦ ενός. Ὅλοι, παιδιά μου! ἔχομεν ὁμμάτια, αὐτία, καὶ τὰ λοιπά· ὅλοι ὁμῶς δὲν βλέπομεν, οὔτε ἀκούομεν παρομοίως τὰ πράγματα· καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις διαβάζομεν πολλὰ, καὶ ὀλίγα μανθάνομεν, ἢ καὶ τίποτε. Διὰ νὰ μανθάνωμεν λοιπὸν καλὰ, ὅσα βλέπομεν, ἢ ἀκούομεν, ὁ τρόπος εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἡ φύσις μᾶς ἐδίδαξε. Δὲν φθάνει νὰ ἴδωμεν μόνον τὸ πρᾶγμα μίαν φορὰν, ἢ καὶ πολλαῖς φοραῖς, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸ ἐξετάσωμεν μὲ ἀκριβείαν, νὰ παρατηρήσωμεν τὰ μέρη του, καὶ μὲ ποῖον τρόπον κρατεῖται

τὸ ἐν ἀπὸ τὸ ἄλλο. Εἰς τοῦτο πρὸ πάντων χρησιμεύει ἡ προσοχή· ἡγουν εἰς τὴν ὁποίαν στιγμὴν βλέπεis, ἢ ἀκούεις, νὰ μὴ ἔχῃς τίποτε ἄλλο εἰς τὸν νοῦν σου, εἰμὴ ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα μόνον. Πολλὰκις, ἔχοντες ἄλλοῦ τὸν νοῦν μας, περναῖ ἄνθρωπος ἀπ' ἐμπρὸς μας καὶ δὲν τὸν βλέπομεν. ἰ Πῶς ἡμποροῦμεν λοιπὸν νὰ μάθωμεν, ὅταν δὲν προσέχωμεν; Εἶναι προστούτοις ἀναγκαῖον, διὰ νὰ ἡμανθάνωμεν εὐκόλα, ν' ἀρχίζωμεν ἀπ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἠξεύρομεν. π. χ. Ἐὰν σᾶς ἀναφέρω κύκλον, βέβαια δὲν καταλαμβάνετε, τί πρᾶγμα εἶναι· ἀλλ' ἔὰν σᾶς εἴπω, ὅτι ὁ γύρος τοῦ κοσκίνου εἶναι κύκλος, καταλαμβάνετε εὐκόλα. Παρομοίως, ἔὰν θελήσω νὰ σᾶς διδάξω τὴν παλαιὰν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, πρέπει νὰ σᾶς κάμω νὰ μάθετε πρῶτα τὸν μηχανισμόν τῆς μητρικῆς σας γλώσσης, τὴν ὁποίαν καταλαμβάνετε, καὶ τὴν ὁμιλεῖτε.

Γ ε ω γ ρ α φ ί α.

γ'. Β ο ι ω τ ί α.

Ἡ Βοιωτία ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὸ στενὸν τῆς Εὐβοίας· πρὸς μεσημβρίαν τὴν Ἀττικὴν· πρὸς δυσμὰς τὴν Ἀλκυονίδα Θάλασσαν καὶ τὴν Φωκίδα· πρὸς βορρᾶν πάλιν τὴν Φωκίδα, καὶ τοὺς Ὀπουντίους Λοκρούς.

Ποταμοί. Ἀσωπός, Ἰσμηνός, χύνεται σιμὰ εἰς τὰς Θήβας, εἰς τὴν Ὑλικὴν λίμνην. Κηφισὸς, ἤρχετο ἀπὸ τὴν Φωκίδα, καὶ ἦτον ὁ μεγαλύτερος τῆς Βοιωτίας ποταμός· ἐχύνετο εἰς

τὴν Κωπαίδα λίμνην. Μέλας (Μαυροπόταμον)
Βοάγριος (Γαβριάς).

Περίφημοι πηγαί, Ἰππου Κρήνη,
καὶ Ἀγανίπη, εἰς τὸν Ἑλικῶνα. Λήθη καὶ
Μνημοσύνη, εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Τροφωνίου.

Λίμναι, Κωπαῖς, εἰς τὴν μέσσην τοῦ τό-
που, πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ὀρχομενοῦ. ἦτον με-
γάλη, καὶ ἐκατάπινε τοὺς πλειότερους πεταμούς.
Υλίκη, πρὸς μεσημβρίαν τῆς Κωπαίδος.

Περίφημα βουνά. Ὁ Ἑλικῶν (Λι-
κῶνα) πρὸς τὰς Θεσπιάς, καὶ σιμὰ εἰς τὴν Ἀλ-
κυονίδα θάλασσαν, εἶναι ὠραιότατον, εὐωδέστατον
καὶ ὑγιεινότατον βουνόν. Κιθαίρων, μέρος τοῦ Ἑλι-
κῶνος, πρᾶχωρεῖ ὑποκάτω εἰς τὰς Πλαταιάς, καὶ
κάμνει τὸ τῆς Ἀττικῆς σύνορον. Σφίγξ, πρὸς
δυσμὰς τῶν Θηβῶν.

Πόλεις. Θῆβαι, ἦσαν εἰς τὴν μέσσην τοῦ
τόπου. Ἡ ἰσχυρὰ τῆς πόλεως ἀκρόπολις ἐλέγετο
Καδμεία. Πλαταιαὶ (Πλατάνι), πρὸς τὰ νο-
τιοδυτικὰ τῶν Θηβῶν. Λεύκτρα, Ἀσκη, σιμὰ
εἰς τὸν Ἑλικῶνα. Λεβάδεια, σιμὰ εἰς αὐτὴν
εἶναι τὴν σήμερον ἡ Λειβαδιά· ἔχει κατοίκους ἑξ
χιλ. Κατ' εὐθείαν πρὸς βορρᾶν εἶναι ἡ Χαιρῶ-
νεια (Κάπραινα). Θεσπιαί, πρὸς βορρᾶν τῶν
Λεύκτρων· ὁ τόπος τῶρα λέγεται Κοκόσι. Κρέου-
σα, ἐπίγειον τῶν Θεσπιῶν, πρὸς βορρᾶν τῶν Πλα-
ταιῶν εἰς τὴν Ἀλκυονίδα θάλασσαν, πρὸς τὰ σύ-
νορα τῆς Φωκίδος. Ἀλῖαρτος, πρὸς ἀνατολὰς
τῆς Κορωνείας, εἰς τὴν λίμνην Κωπαίδα. Ἀνθι-
δῶν, πόλις ἀξιόλογος ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν,
πρὸς βορρᾶν τῆς Αὐλίδος. Τάναγρα, ἡ αὐτὴ

καὶ Γραῖα, ἐπάνω εἰς τὸν Ἀσωπόν, εἰς τὰ σύνορα
τῆς Ἀττικῆς. Πρὸς ἀνατολὰς, ὅχι μακρὰν τῆς Κω-
παίδος, ἦτον ἡ Κορώνεια. Ἀυλῖς (Βαθύ) εἰς
τὴν Εὐριπον τῆς Εὐβοίας, παραθαλάσσιος πόλις,
μὲ δύο λιμένας.

δ. Φωκίς.

Ἐχει σύνορα πρὸς ἀνατολὰς τὴν Βοιωτίαν,
καὶ μέρος τῆς Λοκίδος· πρὸς βορρᾶν, τὴν Δωρίδα,
πρὸς δυσμὰς, τὴν Λοκίδα, καὶ πρὸς μεσημβρίαν,
τὸν Κορινθιακὸν κόλπον.

Κόλποι. Κρισσαῖος, μέρος τοῦ Κοριν-
θιακοῦ, ὀνομασθεὶς ἀπὸ τὴν πόλιν Κρίσσαν. Ἀν-
τικιβρᾶτος, σιμὰ εἰς τὴν Ἀντικιβρᾶν.

Ποταμοί. Ὁ Κηφισσός, ὅστις ἐδῶ ἀνα-
βρύει, καὶ τρέχει εἰς τὴν Βοιωτίαν. Πλειστός,
διαβαίνει σιμὰ εἰς τοὺς Δελφούς.

Βουνά. Παρνασσός (Λιάκουρα). Αἱ δύο
τοῦ κορυφαίου ὀνομάζονται Ὑάμπηϊα καὶ Τιθορία.
αὐτοῦ ἦτον καὶ ἡ Κασταλία πηγή. Οἶτη (Βου-
ξέρια) εἰς τὰ σύνορα τῆς Θεσσαλίας.

Πόλεις. Δελφοί (Καστρέ). Κίβραι,
ἐπίγειον τῶν Δελφῶν, εἰς τὸν Κρισσαῖον κόλπον.
Ἐλάτεια (Τουρκοχωρι) πρὸς βορρᾶν τῶν Δελ-
φῶν. Κρίσσα (ἴσως εἶναι τὸ χωρίον τὸ ὀνομαζό-
μενον σήμερον χρυσόν). Ἀνατολικὰ τῶν Δελφῶν
εἶναι Δαυλῖς (Δαύλεια) μεταξύ Χαιρωνείας καὶ
Δελφῶν. Ἀνατολικὰ τῆς Δαυλίδος εἶναι τὸ Μόδι,
χωρίον. Αὕτη εἶναι ἡ Ἀΐβα. Δαδί, χώρα. λέ-
γουν, ὅτι ἐδῶ ἦτον ἡ Ἀμφίλεια. Παραπάνω ἀπὸ

τούς Δελφούς ἦτον ἡ Λυκύρεια, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὠνομάσθη Λιάκουρα ὁ Παρνασός. Ἀντίκιζέα (Ἀσπρα Σπήτια, καὶ Σονόλα) εἰς τὸν κόλπον τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος. Μεσόγειοι πόλεις ἦσαν πολλαί, ἀλλὰ τὴν σήμερον εἶναι ὁ Σάλωνας. Χωρία ὅμως εἶναι πάμπολλα ὁ Σάλωνας εἶναι πόλις μικρὰ περιτειχισμένη. Ἐδῶ, λέγουν ἦτον ἡ Τιθορεία. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Παρνασοῦ εἶναι ὁ Ὀσίος Λουκάς, μοναστήριον κτισμένον ἀπὸ τὸν βασιλέα Γεωμανόν.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Πόλεμος τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν Μεσσηνίων.

Ἀριστόδημος.

Αἱματωδέστατοι ἐχρημάτισαν οἱ πόλεμοι τῶν δύο τούτων λαῶν, καὶ ἐτελείωσαν μὲ τὸν παντελῆ ἐξολοθρευμὸν τῆς Μεσσηνίας, ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου, ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὴν Σπάρτην, ἣτις εἶχε καὶ αὐτὴ τοὺς βασιλεῖς τῆς. Οἱ Μεσσηνιοὶ ἦσαν περιτειχισμένοι εἰς τὸ βουνὸν Ἰθάμην. Διὰ τὰ ἐπιτύχωσιν εἰς τὸν πόλεμον, ἐμελλαν γὰρ θυσιάσωσι μίαν, παρθένον, κατὰ τὸν Δελφικὸν χρῆσμον ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἔπεσεν ὁ κλῆρος. Ἡ ἱστορία, κατὰ δυστυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος, γέμει ἀπὸ τοιαύτας σκληρότητας μεταξὺ τῶν ἡμιβαρβάρων λαῶν, ὅποιοι ἦσαν τότε οἱ Ἕλληνες. Ὁ πατήρ τῆς κόρης κατέφυγε μὲ αὐτὴν εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους. Ὁ Ἀρι-

στόδημος, ὅστις ἔγεινεν ὕστερον βασιλεὺς, ἐπρόσφερετὴν θυγατέρα τοῦ ἀλλ' ὁ ἀρξάβωνιαστικός τῆς, διὰ τὰ τὴν σῶσιν, εἶπεν, ὅτι αὐτὴ δὲν εἶναι παρθένος. Ἀκούσας τοῦτο ὁ Ἀριστόδημος, τὴν ἐφόνευσεν ἰδιοχείρως. Ὁ Ἀριστόδημος ἐβάσταξε μερικὸν καιρὸν τὸν πόλεμον ἐναντίον τῆς Σπάρτης· ἀλλὰ μαθὼν ἀπὸ τοὺς μάντεις, ὅτι τὸ τέλος τοῦ πολέμου θέλει εἶσθαι ὀλέθριον, ἐσφάγη ἐπάνω εἰς τὸν τάφον τῆς θυγατρὸς του.

Δεύτερος πόλεμος τῶν Μεσσηνίων.

Ἀριστομένης.

Ὁ Ἀριστομένης ἐφάνη μέγας τῆς πατρίδος του πρόμαχος ἐναντίον εἰς τὴν τυραννίαν τῆς Σπάρτης. Εἰς τὸν πρῶτον ἐκαταδουλώθη ἡ πατρίς του. Ὑπέφεραν τὸν ζυγὸν οἱ Μεσσηνιοὶ εἰς διάστημα σαρανταπέντε χρόνων. Ὁ Ἀριστομένης, γεννηθεὶς ἀπὸ βασιλικὸν αἷμα, ἦτον ἀρχηγὸς τῆς ἐπαναστάσεως, διὰ τὰ ἀποτινάξωσι τὸν ζυγόν. Διὰ τὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς συμπολίτας του, καταφρονήσας τοὺς πελεμίους, ἐχώθη κρυφὰ εἰς τὴν Σπάρτην, καὶ ἀφιέρωσεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς μίαν ἀσπίδα ἀπὸ τὰ λάφυρα τῶν Σπαρτιατῶν.

Ἡ Σπάρτη ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους ἓνα στρατηγόν· καὶ ἐκεῖνοι διὰ τὰ μὴν ὑπερισχύωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ Λακεδαιμόνιοι, τοὺς ἔδωσαν τὸν ποιητὴν Τυρταῖον, ὅστις μὲ τὰ ποιήματά του τοὺς ἐμψύχονε, καὶ πολλὰς φορὰς τοὺς ἐκατάστησε νικητάς. Ὁ Ἀριστομένης ὠχυρωμένος εἰς τὸ βουνὸν Ἰρᾶν, πολεμῶν ἐπληρώθη, καὶ αἰχμαλωτί-

σθῆ· ῥιφθεῖς εἰς τὸν λάκκον, ὅπου ἔρριπταν οἱ Σπαρτιάται τοὺς αἰχμαλώτους, ἔπιασε τὴν οὐρανὸν μίᾳς ἀλώπεκος, καὶ ἐβγῆκεν ἀπὸ ἐκεῖ.

Ἀφ' οὗ ἐκυριεύθη καὶ τὸ βουνὸν Ἰσὰ, οἱ Μεσσηνιοὶ κατήντησαν εἰς τὴν κατάστασιν τῶν Εἰλώτων καὶ πολλοὶ ὑπῆγαν νὰ κατοικήσωσιν εἰς ἱτὴν Ζάγκλην, πόλιν τῆς Σικελίας, τὴν ὁποίαν ὠνόμασαν Μεσσήνην καὶ ὁ Ἀριστομένης κατέφυγεν εἰς τὴν Ῥόδον, ὅπου καὶ ἀπέθανεν.

Φυσική.

Ἡ θεωρία τῆς φύσεως.

Ἡμέρα καὶ νύξ.

Εἰάν βάλλω χυμονικὸν ἔμπρὸς εἰς τὸ φῶς τοῦ λύχνου, τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ θέλει εἶσθαι φωτισμένον, καὶ τὸ ὀπίσθεν σκοτεινόν. Εἰάν στρέψω τὸ χυμονικὸν ἀπὸ τῶν δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερά, ἀρχίζουν νὰ φωτίζωνται οἱ πρὸς τὰ δεξιὰ τόποι, ἡγουν ὁ ἥλιος ἀνατέλλει διὰ τοὺς κατοίκους ἐκείνων τῶν τόπων καὶ οἱ πρὸς τ' ἀριστερά τόποι ἀρχίζουν νὰ χάνουν τὸ φῶς, ἡγουν βασιλεύει ὁ ἥλιος δι' αὐτούς. Ἡ γῆ λοιπὸν στρεφομένη ὁλόγυρα εἰς τὸν ἄξονά της, εἰς διάστημα εἰκοσιτεσσάρων ὥρων, κάμνει μὲ τοιοῦτον τρόπον τὸ ἡμερονύκτιον. Αὕτη εἶναι ἡ ἡμερούσιος τῆς γῆς κίνησις.

Χρονικὴ τῆς γῆς κίνησις.

Εἰνῶ κινεῖται ἡ γῆ καθ' ἡμέραν ὁλόγυρα εἰς τὸν ἄξονά, προχωρεῖ εἰς τὸν δρόμον της, καὶ κά-

μνεί τὸν γῦρον της εἰς τὸν ἥλιον εἰς διάστημα τριακοσίων ἐξήντα πέντε ἡμερῶν, πέντε ὥρων, δεκαπέντε λεπτῶν, καὶ κάτι ἀκόμη· τοῦτο τὸ περισσεῦον κάμνει μίαν ἡμέραν εἰς κάθε τέσσαρας χρόνους, τὴν ὁποίαν ἡμέραν ἐπρόσθεσαν εἰς τὸν Φεβρουάριον μῆνα εἰς τὰς ἑπτὰ τοῦ μηνός, καὶ ταύτην τὴν ἡμέραν ἐλογάζον διὰ ἑκτὴν· ὅθεν δύο ἡμέρας ἐλογάζον κατὰ συνέχειαν ἑκτὴν τοῦ μηνός· διὰ τοῦτο ὁ τέταρτος ἐκεῖνος χρόνος ἐλέγετο Λατινιστὶ Βισέξτους, ἡγουν δύο φορὰς ἕξ. Ὑστερον ὁμως ἐπρόσθεσαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός.

Ἡ θική.

§ Δ. Ἡ θική ἀνατροφῆς.

Παρά τὸ νὰ μορφῆται τινὰς τὸ σῶμα καὶ νὰ ἀναπτύσση τὸν νοῦν, ἄλλο ἀναγκαιότερον πρᾶγμα δὲν εἶναι εἰς τὴν ἀνατροφὴν. Ἀνώτερον ἀπὸ τὴν υἱεῖαν καὶ ἐπιδεξιότητα, ἀνώτερον ἀπὸ τὴν πλεονεχύχωρον ἐπιστήμην εὐρίσκεται ἓνα τί, ἡγουν τὸ νὰ ἦναι τινὰς εἰς εἰρήνην μὲ τὸν ἑαυτὸν του, νὰ ἡξεύρῃ νὰ θέλῃ τὸ καλόν, καὶ νὰ διώχῃ τὸ κακόν.

Εἰς τὰς πρώτας στιγμὰς τῆς ζωῆς, ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει ἀκόμη τὴν δύναμιν νὰ στρέφεται πρὸς τὸν ἑαυτὸν του, ἀλλὰ βλαστάνει, διὰ νὰ εἴπω οὕτως· ἀλλ' ἡ χρεῖα τῆς ἡθικῆς ἀνατροφῆς φανερόνεται, ὅσον ἡ νόησις ἀναπτύσσεται, καὶ ἡ βία τῆς πρώτης γλώσσης δείχνει τὴν ἐλευθέρωσιν τῶν ἰδεῶν. Οἱ φρόνιμοι γονεῖς σύγκαιρα μεταχειρίζονται πρὸς τοὺς παῖδας των μίαν ἀναγκαίαν, ὁμως δύ-

σκολον μίξιν σταθερότητος καὶ ἡμερότητος· προλαμ-
βάνουσι τὰς χρείας των, ὅμως δὲν τὰς μεταχει-
ρίζονται· πασχίζουν νὰ διεγείρωσι τὴν εὐγνωμοσύ-
νην καὶ φιλοστοργίαν των, ὅμως φοβοῦνται, μὴ πα-
ρακινήσωσι τὰς ἀπαιτήσεις τῶν παιδῶν. Ἡ ἠθικὴ
ἀνατροφὴ, εἰς τοὺς πρώτους μάλιστα χρόνους, πρέ-
πει νὰ ἀφίνεται εἰς τὴν φρόνησιν τῆς μητρός.
Ἡ Ποῖος ἄλλος ἡξεύρει καλῆτερα, παρὰ ἡ μήτηρ, τὴν
πράγμα ἡμπορεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν ἀρετὴν εἰς τὸ
παιδίον μὲ τὰ αἰσθήματα τῆς φιλοστοργίας; Ὅταν
ἀκόμη δὲν καταλαμβάνῃ ὅλην τὴν ἔκτασιν τοῦ
σφάλματος, ἡξεύρει πρὸ πολλοῦ, ὅτι δὲν θέλει νὰ
λυπήσῃ τὴν μητέρα. Αὕτη εἶναι ἡ εὐγλωττος συμ-
βουλὴ τῆς βασιλίσσης Βλαύχης, μητρός τοῦ Ἀγίου
Λουδοβίκου. „Τίε μου! ὅσον καὶ ἂν σ' ἀγαπῶ, κα-
λῆτερα ἢ θελα νὰ σὲ ἴδω νεκρόν, παρὰ νὰ μισαν-
θῇς ἀπὸ κανένα θανάσιμον ἀμάρτημα.“ Ἡ
μάθημα ἡμπορεῖ νὰ παρομοιάσῃ τούτους τοὺς λό-
γους, οἱ ὅποιοι προφέρονται μὲ μητρικὸν τόνον; Ἡ
ἀπαλὴ τοῦ παιδὸς ψυχὴ εἶναι δεκτικωτάτη τῶν
ὅσα μὲ ἡμερότητα καὶ μὲ ἀγάπην τὸν συμβουλεύει
ἡ μήτηρ. Οἱ γονεῖς δὲν πρέπει νὰ παραβλέπωσι
μικρὰ τινὰ παιγνίδια σημεῖα σκληρότητος· καθὼς
τὸ νὰ πνίγωσι πουλίαν, νὰ κτυπῶσι τοὺς κάτους,
τοὺς σκύλους, καὶ τὰ παρόμοια. Τοιαῦτα παιγνί-
δια φέρουσι τὸν ἄνθρωπον εἰς μεγαλύτερα κακά.

Αἱ διδασκαλίαι σου εἶναι ἀνωφελεῖς, ὅταν δὲν
στηρίζωνται ἐπάνω εἰς τὸ παράδειγμα τῆς διαγω-
γῆς σου. Ποτὲ δὲν θέλεις ὁδηγήσει εἰς τὴν Θεοσε-
βειαν, ὅταν σὺ ἦσαι ψυχρὸς εἰς τὰ θεῖα. Διὰ
νὰ ἀκούεται ἡ συμβουλὴ τῶν γονέων, πρέπει νὰ

ἐμπνέωσιν εἰς τὰ τέκνα των τοῦτο τὸ φρόνημα,
ὅτι οἱ γονεῖς ποτὲ δὲν σφάλλουν· τοῦτο ὅμως δὲν
ἐμπνέεται, εἰμὴ μὲ τὸ παράδειγμα. Ἡ ὁμόνοια
τῶν γονέων, ἡ δικαιοσύνη των, ἡ φρόνησίς των, εἰς
ἓνα λόγον, αἱ ἀρεταὶ των, εἶναι χρῆν, τὰ ὅποια
πρέπει νὰ πληρόνωσι πρὸς τὰ τέκνα των.

Γ Ε Ω Μ Ε Τ Ρ Ι Α.

Περὶ τῶν εἰς τοὺς κύκλους θεωρουμέ-
νων καθέτων καὶ περὶ τῶν Ἐφαπτο-
μένων.

§ 8'. Ἐὰν ἀπὸ τὸ κέντρον Κ (Σχ. 12'.)
σύρωμεν τὴν κάθετον Κε ἐπάνω εἰς τὴν χορδὴν
τοῦ τόξου ΑΒ, καὶ τὴν ὑπάγωμεν ἕως εἰς τὸ Δ
σημεῖον τοῦ τόξου, τὰ σημεῖα Κ, ε, Δ, ἴσα ἀπέ-
χουσιν ἀπὸ τὰ Α, Β. Λοιπὸν 1'. ἡ κάθετος, ἥτις
περνᾷ ἀπὸ τὸ κέντρον, κόπτει τὴν ὑποτείνουσάν καὶ
τὸ τόξον εἰς δύο ἴσα μέρη. Ἀς ὑποθέσωμεν τὸ ἐναν-
τίον, ὅτι ἡ κάθετος ἐπάνω εἰς χορδὴν κόπτει εἰς
δύο ἴσα μέρη καὶ αὐτὴν καὶ τὸ τόξον. Ἀς σύρω-
μεν τὴν κάθετον πρὸς τὰ ἄνω ἀπροσδιορίστως, τὸ
εἶσα ἀπέχει ἀπὸ τὰ Α, Β, καθὼς ὑποθέσαμεν,
καὶ ἐπειδὴ εἶναι κάθετος, καὶ ὅλα τῆς τὰ ση-
μεῖα, καὶ ἀκολουθῶς, καὶ τὸ Κ ἴσα ἀπέχουν ἀπὸ
τὰ Α, Β. Ἀλλὰ τὸ Κ εἶναι τὸ κέντρον. Λοιπὸν
2'. Ἐὰν κάθετος κόπτῃ εἰς δύο ἴσα μέρη τὴν χορ-
δὴν, συρομένη πρὸς τὰ ἄνω, θέλει περάσει ἀπὸ τὸ
κέντρον. Ἀς ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ Κε περνᾷ ἀπὸ τὸ
*

κέντρον, καὶ κόπτει τὴν χορδὴν εἰς τὴν μέσσην. Τὸ Κ λοιπὸν καὶ τὸ εἶσα ἀπέχουν ἀπὸ τὰ Α, Β. Εἶναι λοιπὸν κάθετος ἡ Κε. Λοιπὸν 3'. Ὄταν εὐθεῖα περνᾷ ἀπὸ τὸ κέντρον, καὶ κόπτῃ τὴν χορδὴν εἰς τὴν μέσσην, αὕτη εἶναι κάθετος. Ἀς ὑποθέσωμεν, ὅτι ε, Δ, κόπτει εἰς τὴν μέσσην καὶ τὴν χορδὴν, καὶ τὸ τόξον. Λοιπὸν τὰ ε, Δ, ἴσα ἀπέχουν ἀπὸ τὰ Α, Β. Λοιπὸν ἡ ε, Δ εἶναι κάθετος.

Ἀπὸ τέσσαρας λοιπὸν περιστάσεις, δύο ὅταν συμπέσωσιν, ἔχομεν καὶ τὰς ἄλλας δύο. ἢ γούν α', ὅταν ἡ εὐθεῖα περνᾷ ἀπὸ τὸ κέντρον. β', ὅταν ἦναι κάθετος ἐπάνω εἰς τὴν χορδὴν. γ', ὅταν κόπτῃ τὴν χορδὴν εἰς τὴν μέσσην καὶ δ', ὅταν κόπτῃ τὸ τόξον εἰς τὴν μέσσην.

Πρόβλημα α'. Τὴν δοθεῖσαν εὐθεῖαν αβ. (Σχ. 12'.) νὰ κόψωμεν εἰς δύο ἴσα μέρη. — Λύσις. Τὴν γράφω εἰς κύκλον οὕτω μὲ κέντρον Α, καὶ μὲ διάστημα α, β, γράφω τὸ τόξον εἰς τὸ β. καὶ σύρω τὴν Αβ. Ἀπὸ τὸ κέντρον Κ καταιβάζω τὴν κάθετον Κε.

Πρόβλημα β'. Νὰ κόψωμεν εἰς δύο ἴσα μέρη τὴν δοθεῖσαν γωνίαν αβγ (Σχ. 13'.) — Λύσις. Ἀπὸ τὴν κορυφὴν γράφω τόξον, καὶ σύρω τὴν χορδὴν καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν κορυφὴν καταιβάζω κάθετον, ἕως εἰς τὸ τόξον, τὸ ὁποῖον κόπτεται εἰς δύο ἴσα μέρη. Λοιπὸν καὶ ἡ γωνία.

„Εἰάν κόψωμεν εἰς δύο ἴσα μέρη κάθε μέρος ἀπὸ τὸ διαιρεθὲν τόξον, θέλει κοπῇ καὶ ἡ γωνία εἰς 4, 8, 16, κ. τ. λ. Ἡ στοιχειώδης ὁμως γεωμετρία δὲν μᾶς διδάσκει νὰ κόπτωμεν τὴν γωνίαν εἰς ἴσα μέρη 3, 6, 9 κ. τ. λ.

Πρόβλημα γ'. Τοῦ τόξου ΑΒΓ (Σχ. 14'.) νὰ εὕρωμεν τὸ κέντρον καὶ νὰ τελειώσωμεν τὸν κύκλον. — Λύσις. Λαμβάνω τρεῖς σημεῖα τοῦ τόξου Α, Β, Γ, τὰ ἐνόνω μὲ δύο χορδαίς, τὰς ὁποίας κόπτω εἰς δύο ἴσα μέρη, καὶ ἀπὸ τὸ μέσαίτατον σημεῖον ὑψώνω καθετέρους, αὗται θέλουν ἐνωθῇ εἰς ἓν σημεῖον Κ, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ κέντρον.

Πρόβλημα δ'. Ἀπὸ τρεῖς δοθέντα σημεῖα, (ὅχι ὁμως βαλμένα κατ' εὐθεῖαν) νὰ κάμωμεν νὰ περάσῃ περιφέρεια κύκλου. — Λύσις. Ἐνόνω τὰ σημεῖα, εὕρισκω τὸ κέντρον, καὶ αἱ Κι, Κο εἶναι ἡμιδιάμετροι.

§ 9'. Τῆς εὐθείας γραμμῆς ὅλα τὰ σημεῖα φυλάττουν τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν τῆς καμπύλης ὁμως, καὶ μάλιστα τοῦ κύκλου κάθε σημεῖον ἀλλάζει θέσιν πρὸς τ' ἄλλα. Κάθε λοιπὸν εὐθεῖα συρμένη ἀπέξω ἐπάνω εἰς τὸν κύκλον, ἐγγίζει τὴν περιφέρειαν εἰς ἓνα μόνον σημεῖον. Ἡ εὐθεῖα λοιπὸν ΓΘ (Σχ. 12'.) ἐγγίζει τὴν περιφέρειαν εἰς τὸ σημεῖον Φ, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται ἔφαπτομένη τοῦ κύκλου, καὶ τὸ Φ, σημεῖον τῆς ἔπαφης. Ἐάν σύρωμεν ἀπὸ τὸ κέντρον πολλὰς εὐθείας πρὸς τὴν ΓΘ, ἐπειδὴ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ΓΘ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν περιφέρειαν, καὶ μόνον τὸ Φ, εἶναι ἐπάνω εἰς αὐτήν, ὅλαι αἱ ἄλλαι ἀπὸ τὸ κέντρον εὐθεῖαι εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὸ σημεῖον Φ, καὶ μόνη ἡ ἡμιδιάμετρος ΚΦ εἶναι ἡ συντομωτέρα, καὶ ἀκολουθῶς, κάθετος ἐπάνω εἰς τὴν ἔφαπτομένην.

Πρόβλημα. Νὰ σύρωμεν ἔφαπτομένην εἰς τὸ σημεῖον Φ — Λύσις. Σύρωμεν τὴν ἡμιδιά-

μετρον ΚΦ, καὶ εἰς τὸ σημεῖον Φ, ὑψόνω τὴν κά-
θετον ΓΘ.

Ἱστορία τῶν Ἑθνῶν.

Οἱ Μῆδοι καὶ Πέρσαι.

Οἱ πλείότεροι πολιτικοὶ ἱστορικοὶ λέγουν, ὅτι ἡ μοναρχία τῶν Μήδων διεδέχθη τὴν τῶν Ἀσσυρίων βασιλείαν, καὶ τὴν θέτουσιν εἰς τὴν δευτέραν τάξιν, χωρίζοντες τὴν ἀπὸ τὴν τῶν Περσῶν. Ἀλλ' ἡ Θεία Γραφή τὰς συναριθμεῖ ὁμοῦ.

Ὅταν ὁ Ἀρβάκης, διοικητὴς τῶν Μήδων, τοὺς ἔκαμε νὰ ἐπαναστατήσουν ἐναντίον τοῦ Σαρδαναπάλου, καὶ ἐκυρίευσεν τὸ βασίλειόν του, ὡς διηγῆται ὁ Ἡρόδοτος, εὐχαριστήθη νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ, χωρὶς νὰ ὑποτάξῃ εἰς αὐτοὺς τὸ βασίλειον τῶν Ἀσσυρίων. Ἐκτοτε οἱ Μῆδοι ἐσύστησαν νόμους κατ' ἑαυτοὺς, καὶ ἐδιαίρεθον εἰς ἑξ. φυλάς, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι, εὐρισκόμενοι ὅλοι εἰς χωρία, ἐδιόρισαν κριτὰς, διὰ νὰ θεωρῶσι τὰς ὑποθέσεις των, ἕως ἐκλεξάν καὶ βασιλέα.

3207. Καὶ ὀλίγον ὕστερον, ὁ πρῶτος ἐκλεχθεὶς βασιλεὺς ἦτον ὁ Δηϊοκλῆς, ἓνας ἀπὸ τοὺς κριτὰς των, τὸν ὁποῖον ἡ Γραφή ὀνομάζει Ἀρφαξάδ. Οὗτος οἰκοδόμησε τὰ Ἐκβάτανα, κ' ἐβάλε τὰ θεμέλια μεγάλου βασιλείου. Οὗτος ἐμεταχειρίσθη ὕστερον μεγάλην αὐστηρότητα, καὶ ἐβασίλευσε πενήντα τρεῖς χρόνους. — 3361. Φραόρτης, υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω, καὶ Κυαξάρης, υἱὸς τοῦ Φραόρτου, ὑπέταξαν τὴν Περσίαν, καὶ ἐπροχώρησαν εἰς

τὴν μικρὰν Ἀσίαν, ἕως εἰς τὸν Ἀλυν ποταμόν. — Ἀστυάγης διεδέχθη τὸν Α'. Κυαξάρην. Οὗτος ἐπολεμήθη ἀπὸ τὸν Νεργλισσόρ, ὅστις ἤρπασεν τὸ βασίλειον τῆς Βαβυλῶνος, καὶ εἶδε μὲ ζηλοτυπίαν τὴν αὐξήσιν τῶν Μήδων εἰς τὴν Ἀνατολήν. Ὅταν ἐτοιμάζετο πρὸς ἰδίαν τοῦ ὑπεράσπισιν, ἀπέθανε, καὶ ἀφῆκε τὸν θρόνον καὶ τὸν πόλεμον εἰς Β'. Κυαξάρην τὸν υἱόν του, τὸν ὁποῖον ὁ Δαυνὴλ ὀνομάζει Δαρεῖον Μῆδον.

3445'. Κυαξάρης ὁ Β'. ἐχειροτόνησε στρατηγὸν τὸν Κῦρον, υἱὸν τῆς ἀδελφῆς του Μανδάνης, καὶ τοῦ Καμβύσου, βασιλέως τῆς Περσίας, καὶ ὑποκειμένου εἰς τοὺς Μήδους. ὁ Κῦρος ἐπίασε τὸν Κροῖσον, βασιλέα τῆς Λυδίας, εἰς τὴν μητρόπολιν του Σάρδεις, μὲ πολυάριθμον πλοῦτον, ἐδάμασε καὶ τοὺς λοιποὺς συμμάχους τοῦ βασιλέως τῆς Βαβυλῶνος, ἐκυρίευσεν καὶ ταύτην τὴν πόλιν, τὴν ὑπέταξεν εἰς τὸν Κυαξάρην τὸν θεῖον του, ὁ ὁποῖος τὸν ἔδωκεν εἰς ἀμοιβὴν τὴν θυγατέρα του εἰς γυναῖκα τὴν μονογενῆ καὶ κληρονόμον.

Μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκει ὁ Κυαξάρης καὶ ὁ Καμβύσης, ὁ δὲ Κῦρος τοὺς διαδέχεται, καὶ ἐνώνει τὸ βασίλειον τῶν Περσῶν, τὸ ὁποῖον ἕως τότε δὲν ἠκούετο, μὲ τὸ βασίλειον τῶν Μήδων τὸ ὁποῖον ἠϋξήθη περισσότερο διὰ τὴν ἀπόκτησιν πολλῶν τόπων.

3468. Διὰ τὴν ἑνωσιν τοῦ βασιλείου τῆς τῆς Περσίας μὲ τὸ βασίλειον τῆς Μηδίας, ὁ Κῦρος ἐθεμελίωσε τὸ μεγαλύτερον βασίλειον, τὸ ὁποῖον ἕως τότε δὲν ἐφάνη εἰς τὸν κόσμον. Ἡ Φήμη ὅμως τοῦ Κύρου ἔκαμε νὰ ὑπερισχύσῃ τὸ ὄνομα Βασιλέως

τῶν Περσῶν. — 3482'. Τὸ βασιλεῖον τῶν Περσῶν αὐξανεν ἀπὸ ἡμέραν εἰς ἡμέραν. Παρεκτὸς τῶν εὐρυχωρότατων τόπων τῆς Ἀσίας, καὶ ἡ μικρὰ Ἀσία εἶχεν ὑποταχθῆ εἰς τοὺς Πέρσας, ὁμοίως καὶ ἡ Συρία ἡ Ἀραβία, καὶ ἡ Αἴγυπτος. — Καμβύσης, ὁ υἱὸς τοῦ Κύρου τὰς ὑπέταξεν. Οὗτος ὁ διὰ τὴν σκληρότητά του περίφημος βασιλεὺς δὲν ἔζησε πολὺ ὑστερον ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του Σμέρδην, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἐθανάτωσεν. — Ὁ μάγος Σμέρδης ἐβασίλευσεν ἑπτὰ μῆνας, μετὰ τὸ ὄνομα Σμέρδης ἀδελφὸς τοῦ Καμβύσου· ἀλλ' ἡ πανουργία του ἐξεσκεπάσθη. Οἱ ἑπτὰ πρῶτοι ἄρχοντες Πέρσαι συνώμοσαν κατ' αὐτοῦ, τὸν ἐκρήμνισαν ἀπὸ τὸν θρόνον, καὶ εἰς τὸν τόπον του ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον ὁ Δαρεῖος, ἕνα ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ. Οὗτος ἦτον υἱὸς τοῦ Ὑστάσπου. — Εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας του, ἐπαναστάτησεν ἡ Βαβυλὼν· ὁ Δαρεῖος τὴν ἐπολιόρκησε, ἀλλ' οἱ Βαβυλώνιοι ἐβαστοῦσαν δυνατὰ· ὅθεν ὁ Ζώπυρος, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς Πέρσας, ἔκοψε τὰ αὐτῖα του καὶ τὴν μύτην, καὶ κατέφυγεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὡς ἀδικούμενος ἀπὸ τὸν Δαρεῖον· καὶ ἐπειδὴ τὸν ἐπίστευσαν οἱ Βαβυλώνιοι, αὐτὸς ἐπρόδωκε τὴν πόλιν εἰς τὸν Δαρεῖον, ὅστις τὴν ὑπέταξεν. Ἡ μεγαλητέρα του ἐκστρατεία ἦτον ἡ κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Διὰ τὴν ὑποτάξιν τὴν Ἑλλάδα, ἔστειλε τὸν γαμβρόν του Μαρδόνιον εἰς τοὺς 3514 μετὰ πολυάριθμον στρατευμα· ἀλλ' ὁ Μιλτιάδης τὸ κατετρόπωσεν εἰς τὸν Μαραθῶνα μετὰ μόνας δέκα χιλιάδας. — 3524. Ξέρξης, ὁ υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Δαρείου, μετὰ οκτακοσίας χιλιάδας ἐκστράτευσεν κατὰ τῆς Ἑλλά-

δος, παρεκτὸς τῶν χιλίων, ἢ χιλίων διακοσίων πλοίων. Λεωνίδας, ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, μετὰ μόνους τριακοσίους φονεῦει εἴκοσι χιλ. Περσῶν εἰς τὰ στενὰ τῶν Θερμοπυλῶν. Ὁ στόλος κατετρόπωθη εἰς τὴν Σαλαμῖνα. Ὁ Δαρεῖος ἐπέρασε πάλιν τὸν Ἑλλησπόντον, τὸν ἀκόλουθον χρόνον. Τὰ λείψανα τοῦ στρατεύματος, τὰ ὅποια ἔμειναν μετὰ τὸν Μαρδόνιον κατεκόπησαν εἰς τὰς Πλαταιάς, ἀπὸ τὸν Παυσανίαν, βασιλέα τῆς Σπάρτης, καὶ ἀπὸ τὸν Ἀριστείδην. — 3530. Ὁ Ξέρξης ἐδόλοφονήθη ἀπὸ τὸν Ἀρτάβανον, ἀρχισωματοφύλακα, καὶ εἰς τὸν θρόνον ἀνέβη Ἀρταξέρξης ὁ λεγόμενος Μακρόχειρ, ὁ ὁποῖος ἐβιάσθη ἀπὸ τὸν Κίμανα, υἱὸν τοῦ Μιλτιάδου, νὰ κάμῃ ἀτιμὸν εἰρήνην. — 3674'. Δαρεῖος Γ'. Ἀφ' οὗ ἐνικήθη εἰς τρεῖς μάχας ἀπὸ τὸν Μεγάλον Ἀλέξανδρον, ἐφονεύθη ἀπὸ τὸν προδότην Βῆσσον, καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸ βασιλεῖον τῶν Περσῶν, τὸ ὁποῖον διήρκεσε διακοσίους ἔξ χρόνους.

Ἀνατροφή, Διοικήσεις, Ἡθὴ, Θρησκεία, καὶ Στρατιωτικὴ τῶν Περσῶν.

Ἐπαίνου ἀξίος εἶναι ὁ τρόπος, μετὰ τὸν ὁποῖον ἀνετρέφοντο οἱ Πέρσαι, καθὼς διηγεῖται ὁ Πλάτων. Οἱ παῖδες ἐλάβανον τοιαύτην ἀγωγὴν, ὥστε κατεστένοντο καλοὶ πολῖται. Ἔως τοὺς δεκαεπτὰ χρόνους ἔμειναν ἔξω ἀπὸ τὴν πατρικὴν οἰκίαν, εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν διδασκάλων, οἱ ὁποῖοι εἰς τοῦτο μόνον ἀσχολοῦντο, εἰς τὸ νὰ τοὺς καταστένωσι φρονίμους καὶ γενναίους. Ὅσοι δὲν ἀνετρέφοντο μετὰ τοιοῦτον τρόπον, δὲν ἐλάμβαναν τιμὰς, οὔτε πολί-

τικάς ὑπουργίας. — Περὶ τῆς ἀνατροφῆς κυρίως τῶν βασιλέων ἐφρόντιζαν περισσότερον. Εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους, τοὺς ἐμόρφοναν μὲ τὰς σωματικάς ἀσκήσεις, ἀφοῦ οἱ πρῶτοι τῆς αὐλῆς ἀξιώματικοὶ ἐνέπνεαν εἰς τὰς ψυχὰς των τὰ στοιχεῖα τῆς ἠθικῆς. Εἰς τοὺς δεκατέσσαρας παρεδίδοντο εἰς τέσσαρας διδασκάλους τοὺς πλέον ἐκλεκτοὺς. Ὁ πρῶτος τοὺς ἐδίδασκε τὴν θρησκείαν, καὶ τὴν πολιτικὴν ὁ δεύτερος τοὺς ἐσυνειθίζε νὰ ὁμιλῶσι τὴν ἀλήθειαν, καὶ νὰ κρίνωσι δίκαια· ὁ τρίτος νὰ δαμάζωσι τὰ πάθη των μὲ τὴν ἐγκράτειαν· καὶ ὁ τέταρτος, νὰ ἀψηφοῦν τοὺς πόνους καὶ κινδύνους.

Ἀλλ' ὁ καρπὸς ταύτης τῆς ἀγωγῆς ἐχάανετο εἰς τὴν μέθην τῆς ἐξουσίας· διότι τῶν Περσῶν ἡ ἐξουσία ἦτον δεσποτική καὶ προαιρετή. Ὡνδμάζοντο Μεγάλοι Βασιλεῖς, Βασιλεῖς τῶν βασιλέων. Ἐπρεπε νὰ προσπίπτωσιν ἔμπροσθεν των οἱ ὑπήκοοι, ὡς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· διὰ τὴν παραμικρὰν ἀπροσεξίαν οἱ αὐλικοὶ ἔτρεχαν τὸν ἔσχατον κίνδυνον.

Τὸ βασίλειον τῶν Περσῶν ἦτον μοιρασμένον εἰς ἐπαρχίας, καθε μίᾳ ἀπὸ τὰς ὁποίας εἶχε τὸν διοικητὴν τῆς, ἢ σατράπην· καὶ καθεὶς ἀπὸ αὐτοὺς ἐλάμβανε τὰς προσταγὰς ἀμέσως ἀπὸ τὸν βασιλέα, καὶ εἰς αὐτὸν ἀπέδιδε λόγον τῆς διοικήσεώς του. Οἱ Πέρσαι ἐδιόρισαν τοὺς ταχυδρόμους, τοὺς ὁποίους ὠνόμαζαν Ἡμεροδρόμους· διότι ἐπεριπατοῦσαν ἡμέραν καὶ νύκτα. Ἀποδίδουν τὴν εὔρεσιν τούτων εἰς τὸν Κῦρον· ἡ ὁποία πολλὰ ἀργὰ ἐσυνειθίσθη εἰς τὴν δύσιν.

Διὰ νὰ ἀγρυπνῇ ὁ βασιλεὺς ἐπάνω εἰς τοὺς σατράπας, ἐπισκέπτετο τὰς ἐπαρχίας, ἢ ἔπεμπεν

ἐπιτρόπους. Διὰ νὰ μὴ κάμνη ὁ βασιλεὺς κατὰχρησιν τῆς ἐξουσίας του, ἕνας ἀξιώματικὸς τὸν ἔλεγε κάθε πρῶτῃ, ὅταν τὸν ἐξύπνιζε „Βασιλεῦ! σηκώθητι, καὶ φρόντιζε διὰ τὰς ὑποθέσεις, διὰ τὰς ὁποίας „ὁ Ὀρομάξης σ' ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον“. — Ὀρομάξης ἢ Ὀροσμάδης ἦτον τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς Πέρσας.

Ἡ γεωργικὴ κατ' ἐξοχὴν ἐτιμᾶτο εἰς τὴν Περσίαν. Ἐδίδετο λογαριασμὸς εἰς τὸν βασιλέα διὰ τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐγεωργοῦσαν. Ἐτιμωροῦσε τὴν εἰς τοὺς γεωργικοὺς πόνους ἀμέλειαν, καὶ ἀντάμοιβε τὴν βιομηχανίαν τῶν δραστηρίων γεωργῶν· μίαν φορὰν τὸν χρόνον, τοὺς ἐπροσκάλει εἰς τὴν τράπεζάν του.

Ὁ φόβος ταχείας τιμωρίας ἔγεινεν αἰτία, τοῦλάχιστον διὰ μερικὸν καιρὸν, νὰ φυλάττωσι δικαιοσύνην εἰς τὰ κρίτηρια. Ὁ Καμβύσης, ἀφοῦ ἐθανάτωσεν ἕνα κρίτην, ὁ ὁποῖος ἐδωροδοκῆθη, ἐκρέμασε τὸ δῆρμα του εἰς τὸ κρίτηριον, ὅπου ὁ υἱὸς τούτου τοῦ κριτοῦ ἔπρεπε νὰ διαδεχθῇ τὸν πατέρα του. Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κριτοῦ ἐδίδετο εἰς ἀνθρώπους ὥριμους. Ὁ κατηγορούμενος ἀπελογεῖτο ἔμπροσθεν εἰς τὸν κατήγορον, καὶ ἂν ἦτον ψευδὴς ἡ κατηγορία, ἐλάμβανεν ὁ κατήγορος τὴν ὁποίαν τιμωρίαν ἔπρεπε νὰ λάβῃ ὁ κατηγορηθεὶς.

Ἦτον ἐμποδισμένον ἀπὸ παλαιὸν νόμον, τὸ νὰ τιμωρῶσι μὲ θάνατον τὸ πρῶτον πταῖσμα. Κατὰ τὸν Ξενοφῶντα, ἡ νομοθεσία τῶν Περσῶν δὲν ἐπεριερίζετο εἰς τὸ νὰ τιμωρῇ τὰ πταίσματα, ἀλλ' εἰς τὸ νὰ πασχίξῃ νὰ τὰ προλαμβάνῃ, ἐμ-

πνέουσα μῖσος πρὸς τὴν κακίαν, καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν ἀρετὴν.

Ἡ εὐγνωμοσύνη ἐνομιζέτο ἀπὸ τοὺς Πέρσας μία ἀπὸ τὰς πρώτας ἀρετάς. Ἐφρόντιζαν γὰρ σημειόνουν εἰς βιβλίον τὰς ὁποίας ἐκδουλεύσεις ἔκαμνε τινὰς εἰς τὴν ἐπικράτειαν, διὰ γὰρ μὴ μείνῃ κἀνεὶς ἀβράβευτος.

Ἡ ἀχαριστία ἐνομιζέτο ἀμάρτημα πρὸς τὴν κοινωνίαν ἡμποροῦσες γὰρ σύρῃς εἰς τὴν κρίσιν τὸν ἀχάριστον, ἢ γὰρ τὸν τιμωρήσῃς.

Οἱ Πέρσαι ἐλάτρευαν ἕνα Θεόν. Ὁ Μίθρας, ἡγουν ὁ Ἡλῖος, τὸ ἱερὸν Πῦρ, τὸ ὁποῖον ἐφύλατταν ἀσβεστον, ἦσαν ἐμβλήματα τῆς δυνάμεως τοῦ Δημιουργοῦ· δὲν εἶχαν οὔτε νεοῦς, οὔτε ἀγάλματα.

Ὁ Ζοροάστρης ἔδωκε νόμους εἰς τοὺς Πέρσας, καὶ ἐκαθάρισε τὴν θρησκείαν των ἀπὸ τὰ σφάλματα τοῦ σαβείσμου, ἡγουν τῆς εἰδωλολατρείας τῶν Χαλδαίων. Ἐδωκε τὴν διδασκαλίαν τῶν δύο ἀρχῶν, τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, διὰ γὰρ ἐξηγήσῃ τὴν ἀρχὴν τοῦ κακοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἔκαμε τὸ κακόν.

Οἱ Πέρσαι εἶχαν παλαιὸν ἱερὸν βιβλίον, ὀνομαζόμενον Σάδδερ· τὸ ὁποῖον περιεῖχεν ἀξιολόγους κανόνας ἠθικῆς.

Οἱ μάγοι, ἢ ἱερεῖς τῶν Περσῶν, ἐφημίζοντο διὰ τὴν φρόνησιν, ἐπιστήμην, καὶ αὐστηρότητα τῆς ζωῆς των. Κατὰ τὸν Διογένην τὸν Λαέρτιον, ἐνδύοντο ἀπλᾶ, ἐκοιμῶντο ἱκατὰ γῆς, ἐζοῦσαν μὲν χόρτα, τυρίον καὶ ψωμίον. Τὸ κυρίως ἔργον των ἦτον ἡ προσευχή. Μὲ τὸν καιρὸν, ἀπέκτησαν μεγάλην ῥοπήν, ὥστε τίποτε δὲν ἐγίνετο, χωρὶς τὴν

συμβουλὴν των. Ἡ ἐπιστήμη των ἦτον μυκτηριώδης, καὶ κἀνένας ξένος δὲν ἡμποροῦσε γὰρ διδαχθῆ, χωρὶς τὴν ἀδείαν τοῦ βασιλέως.

Ἡ στρατιωτικὴ ἐτιμᾶτο ἀπὸ τοὺς Πέρσας· ἐπειδὴ ἐξ αἰτίας τῆς ἀπολαμβάνομεν μὲ ἡσυχίαν τὰ ἀγαθὰ τῶν ἄλλων τεχνῶν. Ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Κύρου ἦσαν καλοὶ στρατιῶται. Μετὰ τὸν Κύρον ἡ τρυφὴ ἐξελεύρισε πάραυτα τοὺς Πέρσας, καὶ αὕτη ἐγένεεν αἰτία τῆς πτώσεως τοῦ βασιλείου των.

Μυθολογία.

Δημήτηρ.

Ἡ Δημήτηρ ἦτον θυγάτηρ τοῦ Κρένου καὶ τῆς Κυβέλης, Θεὰ τοῦ θερισμοῦ· διότι ἐδίδασκε τοὺς ἀνθρώπους τὴν γεωργικὴν, περιερχομένη τὴν οἰκουμένην, καὶ ζητοῦσα τὴν θυγατέρα τῆς Περσεφόνῃς. Ὁ Πλούτων, Θεὸς τοῦ αἵμου, ἦτον τόσον μαῦρος, καὶ τὸ βασίλειόν του τόσον φοβερόν, ὥστε καὶ μὴ Θεὰ δὲν τὸν ἠθέλε. Μίαν ἡμέραν εἶδε τὴν Περσεφόνῃν, ἡ ὁποία ἐσύναξεν ἄνθη εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ τὴν ἄρπαξε, μ' ὅλον ὅτι δυνατὰ ἐναντιώθη ἡ νύμφη Κυανώ, τὴν ὁποίαν αὐτὰς ἐμετάβαλεν εἰς βρύσιν, καὶ ἀνοίξας πάραυτα τὴν γῆν, ἐμβῆκεν εἰς τὸ βασίλειόν του μὲ τὸ ἄρπαγμα.

Ἡ Δημήτηρ ἀναψε δύο λαμπάδας ἀπὸ τὴν Αἴτην, καὶ τὴν ἐζητοῦσε νύκτα καὶ ἡμέραν. Ὅταν ἐφθασεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Κελεοῦ, βασιλέως τῆς Ἐλευσῖνος, ἐδίδασκεν ἰδιαιτέρως τὴν γεωργικὴν τὸν

Τριπτόλεμον, υἱὸν τοῦ βασιλέως. Ἐξακολούθησε τὸν δρόμου της καὶ ἀπάντησε τὴν νύμφην Ἀρέθουσάν, ἣ ὅποια ἔδωκε τὴν εἶδῃσιν εἰς αὐτὴν, ὅτι ἡ Περσεφόνη εὐρίσκεται εἰς τὸν ἄδην. Τότε ἡ Δημήτηρ ὑπῆγεν εἰς τὸν Δία, πατέρα τῆς Περσεφόνης, καὶ τὸν ᾤρκισε νὰ κάμῃ τρόπον νὰ λάβῃ τὴν θυγατέρα της. Ὁ Ζεὺς ἐσυγκατάνευσε, μόνον ἂν δὲν ἔφαγε τίποτε εἰς τὸν ἄδην· ἀλλ' ὁ Ἀσκάλαφος ἐμαρτύρησεν, ὅτι εἶδε τὴν Περσεφόνην νὰ ροφᾷ ἕνα ρόϊδι. Ἡ Δημήτηρ τὸν ἐμεταμόρφωσεν εἰς Κουκουβαΐαν, κακὸν οἰωνόν. Ὁ Ζεὺς, διὰ νὰ παρηγορήσῃ τὴν Δήμητρα, ἐπρόστάξε νὰ ζῇ ἡ Περσεφόνη ἕξ μῆνας μὲ τὴν μητέρα της, καὶ ἕξ μῆνας μὲ τὸν Ποσειδῶνα.

Παραστένεται ἡ Δημήτηρ στεφανωμένη μὲ ἄνθη καὶ μὲ στάχυν, κρατοῦσα λαμπάδα εἰς τὴν μίαν χεῖρα, καὶ εἰς τὴν ἄλλην ἕνα δεμάτιον ἀπὸ στάχυν, ἢ κλάδον μήκωνος (παπαρούνας). Ἐνίοτε βάλλεται ἐπάνω εἰς ἁμαξάν συρομένην ἀπὸ ὄφεις. Τῆς κατασκευάζουν μεγάλα βυζία, διὰ νὰ φανερώσουν, ὅτι τρέφει τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Ποσειδῶν.

Ἦτον υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Κυβέλης. Ὁ πατήρ του ἐσυνείθιζε νὰ καταπίνῃ τὰ ἀρσενικά του παιδιά, ὡς εἶπαμεν. ἀλλ' ἡ Κυβέλη, ἣ ὅποια ἐπέτυχεν νὰ τὸν δώσῃ λίθον ἀντὶ τοῦ Διὸς, ἐμεταχειρίσθη παρομοίαν πονηρίαν, καὶ ἀνέθρεψε κρυφὰ τὸν Ποσειδῶνα ἀπὸ βοσκούς. Τὸ βασίλειον τῶν θαλασσῶν ἔπεσεν εἰς τὸ μερίδιόν του.

Ἐκαμε συνωμοσίαν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ ἐπειδὴ τὴν ἔμαθεν ὁ Ζεὺς, τὸν ἐξώρισεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μὲ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ μὲ τοὺς ἄλλους συνωμότας. Ὁ Λαομέδων ἐκτιζε τότε τὰ τείχη τῆς Τρωάδος. ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Ἀπόλλων τὸν ἐβοήθησαν εἰς ταύτην τὴν ἐπιχείρησιν, ἀλλ' ὁ Λαομέδων δὲν ἠθέλησε νὰ πληρώσῃ τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀνταμοιβήν, ὅθεν ὁ Ποσειδῶν ἐκαταπόντισε τὴν πόλιν, καὶ ἤγειρε τέρας, τὸ ὅποιον ἀφάνιζε τὸν αἰγιαλόν, καὶ ὁ Ἀπόλλων ἔστειλε τὴν λοιμικὴν. Ὁ χρησμός ἐρωτηθεὶς εἶπεν, ὅτι, διὰ νὰ ἐξιλεωθῶσιν οἱ θεοὶ, πρέπει νὰ δίδουν καθεὶς χρόνον μίαν κόρην εἰς ἐκεῖνο τὸ τέρας. Ὁ κλῆρος ἔπεσε πρῶτον εἰς τὴν Ἡσιόνην, θυγατέρα τοῦ Λαομέδοντος. ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς τὴν ἐλευθέρωσε, καὶ ἐπειδὴ ὁ Λαομέδων παρέβη πάλιν τὴν ὑπόσχεσίν του εἰς τὸ νὰ τὴν δώσῃ γυναῖκα· εἰς τὸν ἐλευθερωτὴν της, ὀργισθεὶς ὁ Ἡρακλῆς, τὸν ἐφόνευσεν. Ὁ Ποσειδῶν ἔκαμεν εἰρήνην μὲ τὸν Δία, καὶ ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Ἀμφιτρίτην.

ΜΑΘΗΜΑ 5.

Ἀκολουθία περὶ τοῦ, Πῶς μανθάνουσιν οἱ ἄνθρωποι.

Περὶ Αἰσθησεως.

Ἔως τῶρα σὰς εἶπα, παιδιά μου! τί πρέπει νὰ κάμνωμεν, διὰ νὰ μανθάνωμεν τὰ ἔξω ἀπὸ

ἡμᾶς πράγματα. Σήμερον θέλω σᾶς εἰπεῖ, τὶ χάρισμα καὶ τρόπον, ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς ἡ Πρόνοια, διὰ νὰ τὰ μανθάνωμεν, καὶ πολλάκις χωρὶς νὰ θέλωμεν.

Καθεὶς ἀπὸ ἡμᾶς αἰσθάνεται, ἡγουν νιώθει τὸ κρύον, τὴν ζέστην, τὸν πόνον, τὴν πείναν, καὶ τὴν δίψαν. Ἐὰν τὴν νύκτα ἀνοίξωμεν τὰ ὀμμάτιά μας, αἰσθανόμεθα, ὅτι εἶναι ἀναμμένη ἡ κανδήλα. Ἐὰν εἰς τὸ σκότος ἀπλώσωμεν τὴν χεῖρα, αἰσθανόμεθα, ὅτι εἶναι τοῖχος ἔμπροσθέν μας, τὸν ὅποιον ἡγγίξεν ἡ χεὶρ μας. Ἐχομεν λοιπὸν τοῦτο τὸ προτέρημα, τὸ ὅποιον λέγεται Αἴσθησις. Αἰσθανόμεθα πρὸς τούτοις, ὅτι μέσα εἰς ἡμᾶς εὐρίσκεται ἓνα τι, τὸ τὸ ὅποιον διαλογίζεται, νοεῖ καὶ αἰσθάνεται, καὶ ὀνομάζεται Ψυχὴ· ὅσα εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν ψυχὴν, λέγονται Σώματα. Ἡ αἴσθησις λοιπὸν εἶναι τῆς ψυχῆς· διότι τὰ ἀψυχα εἶναι καὶ ἀναίσθητα.

Ἡ ψυχὴ αἰσθάνεται μὲ πέντε μέρη τοῦ σώματος, ὡς νὰ βλέπῃ ἀπὸ πέντε παράθυρα, τὰ ὅποια λέγονται Αἰσθητήρια. Μὲ τὰ ὀμμάτια αἰσθάνεται τὸ φῶς, τὰ χρώματα καὶ τὰ διαστήματα· μὲ τὰ αὐτιά, αἰσθάνεται τοὺς ἤχους τῶν σωμάτων· μὲ τὴν μύτην, τὰς μυρωδίας· μὲ τὸ στόμα τοὺς χυμούς· καὶ μὲ ὅλον τὸ σῶμα αἰσθάνεται τὸ σκληρόν, τὸ ἀπαλόν, τὸ ψύχος, τὴν ζέστην. Ὅθεν μ' ὅλον ὅτι ἡ αἴσθησις εἶναι μία, λέγομεν ὅμως, ὅτι ἡ ψυχὴ ἔχει πέντ' αἰσθήσεις, τὴν ὄρασιν, τὴν ἀκοήν, τὴν ὀσφρησιν, τὴν γεῦσιν καὶ τὴν ἀφὴν. Ἄν δὲν εἴχαμεν τὰς πέντε ταύτας αἰσθήσεις, τίποτε ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μας δὲν ἠθέλα-
ἤξεύρει.

Ὅταν ἓνα ἐξωτερικὸν σῶμα ἐγγίξῃ τὸ σῶμα μας, εὐθὺς ἡ ψυχὴ αἰσθάνεται, καὶ πάραυτα καταλαμβάνει, ὅτι κατ' ἐγγίξε τὸ σῶμα· ἔπειτα καταλαμβάνει ὅτι τὸ δεῖνα σῶμα ἐγγίξε. Τὸ ἐγγίξιμον τοῦ ἐξωτερικοῦ σώματος, λέγεται Τύπος. Ὅταν αἰσθανθῇ τὸν τύπον ἡ ψυχὴ, λέγεται Αἴσθημα· καὶ ὅταν καταλάβῃ, τὶ πρᾶγμα εἶναι λέγεται Ἐννοια. Ὅταν λοιπὸν ἔχωμεν εἰς τὸν νοῦν μας ἄνθρωπον, πέτραν, ξύλον, λέγομεν, ὅτι ἔχομεν τὴν ἐννοίαν (ιδέαν) τοῦ ἀνθρώπου, τῆς πέτρας, τοῦ ξύλου. Μὲ ποῖον τρόπον ὅμως ὁ τύπος προξενεῖ τὸ αἶσθημα, καὶ τὸ αἶσθημα τὴν ἐννοίαν, δὲν ἠξεύρομεν· τόσον μόνον ἠξεύρομεν, ὅτι ὅπου εἶναι νεῦρον, ἐκεῖ εἶναι καὶ αἴσθησις. Πόνον δὲν αἰσθανόμεθα, ὅταν κόπτωμεν τοὺς ὀνυχας, ἢ τὰς τρίχας· διότι ταῦτα δὲν ἔχουσι νεῦρα· τὰ νεῦρα λοιπὸν εἶναι τὰ ὄργανα τῆς αἰσθήσεως.

Εἶπα, ὅτι αἰσθανόμεθα τὰ σώματα, ὅταν ἐγγίξουν τὰ αἰσθητήριά μας. Τὸ τριαντάφυλλον ὀλονένα ἐξατμίζεται· ὁ αἶρς λοιπὸν φέρει τὰ ἐξατμιζόμενα εὐώδη μόρια εἰς τοὺς ῥῶθωνάς μου· τὸ φῶς φέρει εἰς τὰ ὀμμάτιά μου τὸ κόκκινον χρῶμα τοῦ τριανταφύλλου· ὅταν τινὰς ὁμιλῇ, ἡ φωνὴ κτυπᾷ τὸν αἶρα, καὶ ὁ αἶρς φέρει τὸν ἤχον εἰς τὰ αὐτιά μας.

Περὶ τῆς τοῦ Παντός Σφαίρας.

Σᾶς ἔφερα, παιδιά μου, ταύτην τὴν σφαῖραν· ὡς ὑποθέσωμεν, ὅτι αὕτη εἶναι ἡ σφαῖρα τοῦ κόσμου *). Οὗτος εἶναι ὁ ἄξων. Ἰδού οἱ δύο πό-

*) Ἡ κρικωτὴ σφαῖρα.

λοι. Οὗτος εἶναι ὁ ὀρίζων. Βλέπετε, ὅτι εἶναι ὁ πλέον μεγάλος κύκλος, καὶ κόπτει τὴν σφαῖραν εἰς δύο ἴσα μέρη, ἡγουν εἰς ἄνω καὶ κάτω ἡμισφαίριον. Λέγεται καὶ κύκλος Κινητός· διότι εὐθὺς, ὡς ἔβγωμεν ἀπὸ ἑνα τόπον, ἔχομεν ἄλλον ὀρίζοντα. Κάθε λοιπὸν τόπος ἔχει τὸν ὀρίζοντά του.

Οὗτος ὁ κύκλος εἶναι καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοὺς πλέον μεγάλους, καὶ κόπτει τὴν σφαῖραν ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν εἰς τὴν δύσιν, εἰς δύο ἡμισφαίρια ἀρκτικὸν καὶ μεσημβρινόν. Εἶναι ἀκίνητος· διότι, νοεῖται εἰς τὴν μέσσην τοῦ κόσμου. Κάθε κύκλος μοιράζεται εἰς 360 ἴσα μέρη, καὶ ὀνομάζονται Μοίραι. Ἐπειδὴ ὁ κύκλος οὗτος εἶναι εἰς τὴν μέσσην τοῦ παντός, εἶναι μακρὰν ἀπὸ κάθε πόλιν ἕνα τέταρτον τοῦ κύκλου, ἡγουν ἐννενηντα μοίρας. Οὗτος λέγεται Ἰσημερινός· διότι ὅταν φθάσῃ ὁ ἥλιος εἰς αὐτόν, ἔχομεν τὴν ἡμέραν ἴσην τῆς νυκτός· καὶ τοῦτο γίνεται εἰς τὰς ἐννέα τοῦ Μαρτίου, καὶ εἰς τὰς ἐννέα τοῦ Σεπτεμβρίου.

Ὁ ἥλιος ἀνατέλλει καθ' ἡμέραν ἀπὸ ἑνα σημεῖον τοῦ ὀρίζοντος, τὸ ὁποῖον λέγεται Ἀνατολή, καὶ βασιλεύει εἰς τὴν δύσιν. Ὅταν φθάσῃ εἰς τὴν μέσσην τοῦ δρόμου του, εἰς τὸ ἄνω ἡμισφαίριον, λέγομεν, ὅτι εἶναι μεσημέριον· καὶ ὅταν φθάσῃ εἰς τὴν μέσσην τοῦ δρόμου του, εἰς τὸ κάτω ἡμισφαίριον, εἶναι μεσονύκτιον. Ὑποθέτομεν λοιπὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς μεγάλους κύκλους ἀπὸ τὴν ἀρκτικὴν εἰς τὴν μεσημβριαν. Οὗτος λέγεται Μεσημβρινός, ὅστις κόπτει τὴν σφαῖραν εἰς ἀνατολικὸν ἡμισφαίριον, καὶ εἰς δυτικόν, καὶ εἶναι κινητός· διότι κάθε τόπος ἔχει τὸν μεσημβρινόν του.

Κάθε βράδυ βλέπομεν, ὅτι οἱ ἀστέρες ἀνατέλλουν καὶ βασιλεύουν, ὁ ἕνας μακρὰν τοῦ ἄλλου ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν εἰς τὴν δύσιν. Ὅθεν ὑποθέτομεν, ὅτι καθ' ἑνα τρέχει ἰδικόν του κύκλον παράλληλον εἰς τὸν ἰσημερινόν. Διὰ τοῦτο ὅλοι οὗτοι οἱ κύκλοι λέγονται Παράλληλοι. Ἐὰν παρατηρήσωμεν, βλέπομεν, ὅτι ὅσον σιμῶναι ἡ θέσις τινὲς ἀστέρος εἰς τὸν πόλον, τόσον ὀγληγορώτερα ἀνατέλλει καὶ βασιλεύει· ὅσον λοιπὸν μακρύνονται οἱ παράλληλοι ἀπὸ τὸν ἰσημερινόν, τόσον μικρότεροι γίνονται.

Ἑλληνικὴ Ἱστορία.

Η' Θ ἡ τ ὦ ν Α' Θ ἡ ν α ἰ ὠ ν.

Σόλων ὁ Ἀθηναῖος ἐκατάγετο ἀπὸ τοὺς παλαιούς βασιλεῖς, τοὺς ὁποίους δὲν ἠθέλησε νὰ διαδεχθῇ. Ὁ Δράκων εἶχε κάμει αὐστηροὺς νόμους, ὥστ' ἔγαινε παροιμία, ὅτι τοὺς ἔγραψε μὲ αἷμα· ἀλλ' ὁ Σόλων τοὺς ἐδιόρθωσεν. Ἐδωκεν ἔπειτα δημοκρατικὸν πολιτικὸν σύνταγμα. Τετρακόσιοι γερουσιασταὶ ἐθεωροῦσαν τὰς δημοσίας ὑποθέσεις, πρὶν βαλθῶσιν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δήμου. Κάθε ρήτωρ ἐξετάζετο αὐστηρὰ διὰ τὴν διαγωγὴν του. Μέναι τρεῖς τάξεις πολιτῶν ἠμποροῦσαν νὰ λάβωσι τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχόντος. ἡ τετάρτη περιεῖχε τοὺς πτωχοὺς καὶ χωρὶς ἀγωγὴν. Καμμίαν ποινὴν δὲν ἐδιόρισεν ὁ Σόλων διὰ τὴν πατροκτονίαν· διότι ἐνόμιζεν, ὅτι ἀδύνατον ἦτον νὰ κάμῃ τι νὰς τοιοῦτον ἀμάρτημα.

Ἀφοῦ ἔκαμε τοὺς νόμους του, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ὀρκίσας τοὺς συμπολίτας του νὰ μὴ κάμωσι καμμίαν μετὰβολήν, εἰς ὅσον καιρὸν λείπει. Ἀφοῦ περιῆλθε πολλοὺς τόπους, καὶ μάλιστα τὴν Κρήτην καὶ τὴν Αἴγυπτον, ἐστράφη εἰς τὴν πατρίδα του, τὴν ὁποίαν εὗρηκεν εἰς ἀναρχίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὠφελήθη ὁ Πεισίστρατος· ἀλλ' ὁ Σόλων δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὴν διορθώσῃ. Ὁ Πεισίστρατος ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε τοῦ Σόλωνος τὴν ῥοπήν ἐπάνω εἰς τὸν λαόν, ἔδειξε πρὸς αὐτὸν ὑποκλίσιν καὶ σέβας· ὅθεν ὁ Σόλων ἔγενε μέρος τῆς φιλίας του, εἴτε ἐλπίζων, ὅτι μὲ ταύτην τὴν ἀδιαφορίαν, θέλει ἐλκύσει τὸν Πεισίστρατον, καὶ τὸν παρακινήσει νὰ φυλάξῃ τὸ πολιτικὸν σύνταγμα, εἴτε ἐπειδὴ διὰ τὸ γῆρας του ἤθελεν εἰς τὸ ἐξῆς ἡσυχίαν.

Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν διωρισμένον καιρὸν διὰ τὸ παιγνίδιον, καὶ ἐπαιζαν τοὺς ἀστραγάλους (κότσια) τὸ ζατρίκιον (σάτράντσι) καὶ τὸ τάβλιον. Ἐσυνάζοντο εἰς τὰς πλατείας, εἰς τὰ ἐργαστήρια, καὶ ἐκεῖ ἐμετῶρίζοντο, ὠμιλοῦσαν σαρκασμούς, κρίσεις περὶ τῆς διοικήσεως, εἰδήσεις πολιτικάς, καὶ μάλιστα εἰς καιρὸν πολέμου. Μὲ τοιαῦτα ἐπερνοῦσε τὸν καιρὸν τοῦ ὀκνηροῦ ἐκείνου λαός.

Αἱ γυναῖκες εἶχαν τὴν γελοιώδη συνήθειαν νὰ φθείρωσι τὸ φυσικὸν τοῦ προσώπου χρῶμα. Ὁ νόμος ἐπρόσταζε νὰ ζῶσιν εἰς τὴν οἰκίαν ἔγκλειστοι. Τὸ διαζύγιον ἦτον νομοθετημένον· οἱ εὐγενεῖς δὲν τὸ ἐμεταχειρίζοντο. Αἱ ἀσώτειαι, καὶ αἱ πολυτέλειαι κατεξόδευαν τὰς πλουσιωτέρας κληρονομίας. Μὲ ὅλην τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχόντων, οἱ

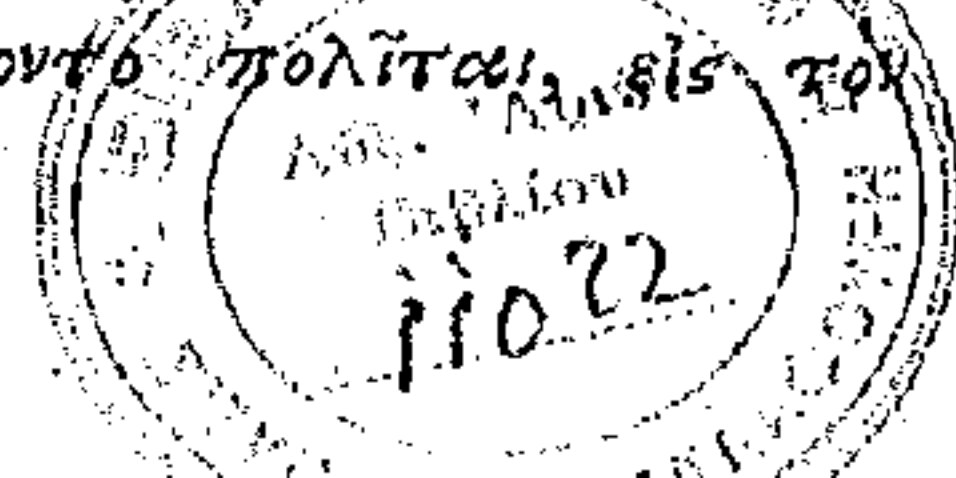
κλέπται ἐπεριφέροντο τὴν νύκτα εἰς τὴν πόλιν. Εὐκόλα ἠμποροῦσε τινὰς νὰ κερδήσῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ δήμου, ὅσον ἀχρεῖος ἂν ἦτον, ὁποῖος ἐχρημάτισεν ὁ δημαγωγὸς Κλέων. Εὐκόλα ὅμως ἐκαταδικάζετο καὶ εἰς θάνατον διὰ ψιλὴν ὑποψίαν, ἂν καὶ εἶχε τὰ μεγαλήτερα προτερήματα.

Ἐὰν παρατηρήσωμεν τῶν Ἀθηναίων τὰ μεγάλα προτερήματα, καὶ τὴν ὑπεροχὴν των εἰς τὴν παιδείαν καὶ εἰς τὰς τέχνας, ἠμποροῦμεν νὰ εἰπώμεν, ὅτι εἶχαν τὴν ἀνώτερον ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα· ἂν ἐξετάσωμεν ὅμως τὰ ἐλαττώματά των, τοὺς εὗρισκομεν ἀχάριστον καὶ ἀσπλαγχνον λαόν.

Διοίσεις τῶν Ἀθηναίων.

Οἱ Ἀθηναῖοι, ἀφοῦ κατήργησαν τὴν βασιλείαν, ἐσύστησαν δημοκρατίαν. Ἦτον ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Θησέως ἡ διαίρεσις τοῦ λαοῦ εἰς εὐγενεῖς, γεωργούς, καὶ τεχνίτας. Ὁ Σόλων ἠθέλησε νὰ συστήσῃ, ὅσον τὸ δυνατόν, τὴν ἰσότητά. Ἀφῆκε τὰ ἀξιώματα εἰς τοὺς πλουσίους· καὶ οἱ πτωχοὶ εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ προβάλλωσι τὴν γνώμην των εἰς τὰς κοινὰς συνελεύσεις.

Οἱ πλούσιοι ἐπλήροσαν χρονικὸν δόσιμον ἀνάλογον τῶν ὑπαρχόντων. Οἱ κάτοικοι ἦσαν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Φαληρέως Δημητρίου εἴκοσι μίαι χιλ. πολιτῶν, δέκα χιλ. ξένων καὶ ἰσαράντα χιλ. δούλων. Διὰ νὰ ἦναι τινὰς πολίτης Ἀθηναῖος ἔπρεπε νὰ ἐγεννήθῃ ἀπὸ ἐλευθέρους γονεῖς. Ἐνίοτε ὁ δῆμος ἐτιμοῦσε μερικοὺς δι' εὐγνωμοσύνην, καθὼς τὸν Ἰπποκράτην. Οἱ νέοι ἐγίνοντο πολῖται εἰς τὸν

εἰκοστὸν πρῶτον τῆς ἡλικίας των χρόνον. Ω' μνυάν, ὅτι θέλουν βοηθεῖ τὴν πατρίδα, καὶ ὑποτάσσασθαι εἰς τοὺς νόμους. Ο' δῆμος ἐμοιράσθη ὕστερον εἰς δέκα φυλάς, αἱ ὁποῖαι ὑποδιαίρουντο.

Ο' σσι ξένοι ἐκατοικοῦσαν εἰς τὴν Ἀττικὴν, δὲν εἶχαν μέρος εἰς τὴν διοίκησιν. Εἶχαν προστατας, ὑποτάσσοντο εἰς τοὺς νόμους, ἐπλήροναν δόσιμον, καὶ ἂν δὲν εἶχαν, ἐπωλοῦντο ἀσπλαγχνὰ ὡς δοῦλοι. Οἱ λεγόμενοι δοῦλοι, ἢ ἦσαν μὲν ἐλεύθεροι, ἀλλ' ἐδούλευαν διὰ τὴν πτωχείαν των ἢ ἦσαν αἰχμάλωτοι, τοὺς ὁποίους ἐμεταχειρίζοντο ἡμερώτερα, παρὰ αἱ Σπαρτιάται τοὺς Εἰλωτας.

Οἱ δοῦλοι εἶχαν καταφύγιον τὸν τάφον τοῦ Θησέως. Ἦμποροῦσαν γὰρ ἐξαγοράσῃσι τὴν ἐλευθερίαν των, ὅταν ἐσύναζαν μερικὰ χρήματα, καὶ ἂν δὲν ἤθελαν οἱ κύριοί των. Ἐὰν τὸν ἐκακομεταχειρίζετο ὁ κύριός του, ὁ δοῦλος τὸν ὑποχρέωνε γὰρ τὸν πωλήσει.

Οἱ ἄρχοντες ἐκλέγοντο μὲ κλήρους, καὶ ἐλάμβαναν μισθὸν ἀπὸ τὸ δημόσιον. Ο' δῆμος εἶχε τὸ δικαίωμα γὰρ τοὺς ἀναγκάζει, ἀφοῦ ἐτελείοναν τὴν ἐπιστάσιαν των, γὰρ δίδωσι λόγον διὰ τὴν διαγωγὴν των. ὁ Ἀ'ρειος Πάγος ὠνομάσθη ἀπὸ τὸν λόφον τοῦ Ἀ'ρεως, ὅπου ἐσυνάζοντο. Ἦ'τον καὶ πρὸ τοῦ Σόλωνος, ἀλλ' αὐτὸς τὸ ἐλάμπρυνε. Τοῦτο τὸ δικαστήριον ἐπιστατοῦσεν εἰς τὸ γὰρ φυλάττωνται οἱ νόμοι· ἐφρόντιζε διὰ τὰ ἥθη, καὶ ἔκρινε περὶ θανάτου· ἐθεωροῦσε καὶ τὰ κατὰ τῆς θρησκείας ἐγκλήματα. Ἐσυνάζοντο τὴν νύκτα εἰς ἀνοικτὸν τόπον. Αἱ συνελεύσεις τοῦ δήμου ἐγίνοντο ἢ εἰς τὴν πλατεῖαν ἢ εἰς τὸ θέατρον τοῦ Διονύσου, ἢ σιμᾶ

εἰς τὴν ἀκρόπολιν· ἄρχιζαν πάντοτε μὲ θυσίας καὶ προσευχάς, πάντοτε ὁμῶς μὲ ταραχάς.

Φυσικὴ Ἀστρονομία.

Χεῖμῶν, Θέρος, Φθινώπορον, καὶ Ἑ'αρ.

Διὰ γὰρ καταλάβωμεν, πῶς γίνονται οἱ τέσσαρες καιροὶ τοῦ χρόνου, εἰς τὴν κίνησιν τῆς γῆς, ἃς ἦναι ὁ δρόμος τῆς ὁλόγουρᾶ εἰς τὸν ἥλιον, ἡγουν ἢ Ἐκλειπτικὴ ΒΔΓΕ (Σχ. 15'.) εἰς σχῆμα αὐγοειδές· Κ τὸ κέντρον· Η μακρῆτερά ἀπὸ τὸ κέντρον ἢ Ἐστία, ὅπου εὐρίσκεται ὁ ἥλιος· αβ εἶναι ὁ ἄξων τῆς γῆς, καὶ εἰς τὴν μέσσην εἶναι ὁ ἰσημερινός γ. ἀπὸ τὸ γ. καὶ ἐπάνω εἶναι τὸ ἀρκτικὸν ἡμισφαίριον, ὅπου ἡμεῖς κατοικοῦμεν οἱ τῆς Εὐρώπης κάτοικοι. Εἰς τὸ Γ εὐρίσκεται ἡ γῆ εἰς τὸ ἀφῆλιον ἡγουν μακρὰν ἀπὸ τὸν ἥλιον· εἰς τὸ Β εὐρίσκεται εἰς τὸ Περιήλιον, ἡγουν σιμᾶ εἰς τὸν ἥλιον.

Ὅπου εὐρεθῇ ἡ γῆ εἰς τὴν ἐκλειπτικὴν, τὸ ἄκρον τῆς α πάντοτε βλέπει πρὸς τὸ αὐτὸ σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ Α, καὶ τοῦτο λέγεται Παράλληλισμός τοῦ ἄξονος. Ο' ἄξων τῆς γῆς εἶναι πάντοτε γυρμένος ἐπάνω εἰς τὴν ἐκλειπτικὴν. Ὅθεν, ὅταν ἡ γῆ εὐρίσκεται εἰς τὸ ἀφῆλιον, αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου σιμώνουν εἰς τὸ κατὰ κορυφὴν σημεῖον, καὶ τότε ἔχομεν καλοκαίριον· ὅταν ὁμῶς εὐρίσκεται εἰς τὸ περιήλιον, αἱ ἀκτίνες πίπτουσιν εἰς τὸ κατὰ ἡμισφαίριον γ β. Ὅθεν ἡμεῖς ἔχομεν χειμῶνα, ἂν καὶ εἴμεθα σιμώτερα εἰς τὸν ἥλιον.

Κινεῖται ἡ γῆ, διὰ τὴν ὑπάγην ἀπὸ τὸ Γ εἰς τὸ Ε. αἱ ἀκτίνες κατ' ὀλίγον μακρύνονται ἀπὸ τὸ κατὰ κορυφὴν σημεῖον, καὶ καταβαίνουν παρακάτω φθάσει ἡ γῆ εἰς τὸ Ε, καὶ αἱ ἀκτίνες τότε προσβάλλουν εἰς τὸ γ, ἡγουν εἰς τὸν ἡσημερινόν, καὶ τότε ἡμεῖς ἔχομεν φθινόπωρον. Ὅταν φθάσῃ ἡ γῆ εἰς τὸ β, αἱ ἀκτίνες προσβάλλουν εἰς τὸ κάτω ἡμισφαίριον γβ, καὶ τότε ἔχομεν χειμῶνα, ὡς εἶπαμεν. Ὅταν ἀρχίσῃ τὰ ὑπαγαίνῃ πρὸς τὸ Δ, αἱ ἀκτίνες ἀρχίζουν νὰ ἀναβαίνουν εἰς τὸ ἡμισφαίριόν μας· καὶ ὅταν φθάσῃ ἡ γῆ εἰς τὸ Δ, αἱ ἀκτίνες προσβάλλουν πάλιν εἰς τὸν ἡσημερινόν, καὶ τότε ἔχομεν ἀνοιξιν.

Ἡ Θικὴ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Τὰ Τέκνα.

Τί καλὰ παραδείγματα ἔχομεν τῆς φιλοστοργίας τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς, ὅταν βλέπωμεν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ρώμης, ὅτι δύο κόραι, κατὰ διαφόρους καιροὺς, ἔθρεψαν μὲ τὸ γάλα των, ἡ μία τὸν πατέρα, καὶ ἡ ἄλλη τὴν μητέρα, οἱ ὅποιοι ἦσαν καταδικασμένοι ν' ἀποθάνωσι τῆς πείνης!

Ἡ πατρικὴ ἐξουσία, ἐπειδὴ ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν χρεῖαν, καὶ ἐφυλάχθη ἀπὸ τὴν φιλοστοργίαν, κάμνει τὸν πατέρα κεφαλὴν καὶ ἀρχοντα τῆς οἰκογενείας· καὶ τοῦτο εἶναι πάσης κοινωνίας τὸ θε-

μέλιον. Τοιαύτη ἐξουσία ὡς φυσικὴ, εἶναι δοσμένη ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ ἀκολουθῶσα, ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς ἀγάπη καὶ τὸ σέβας εἶναι ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ.

Ἀπὸ τὴν υἱικὴν ἀγάπην γεννᾶται ἡ ἀδελφικὴ. Ὁ ἀδελφὸς εἶναι φίλος δοσμένος ἀπὸ τὴν φύσιν. Πέσης λύπης ἄξιός εἶναι, ὅποιος δὲν γνωρίζει τοῦτο τὸ πολύτιμον δῶρον! Ἡμποροῦμεν νὰ εὐρωμεν πιστότερον φίλον ἀπὸ τὸν ἀδελφόν, διὰ τὴν ἀποθέτωμεν εἰς αὐτὸν τοὺς διαλογισμούς μας; Οἱ πρεσβύτεροι ἀδελφοὶ ἔχουν τὰ χρέη τοῦ πατρὸς, καὶ οἱ μικρότεροι τὰ χρέη τοῦ υἱοῦ. Πρέπει λοιπὸν νὰ στηρίζωνται ἀμοιβαίως, εἰς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Οἱ Σύζυγοι.

Ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα σάρκα μίαν, καὶ ὅλα μᾶς βεβαιονοῦν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος χρειάζεται συντροφὸν τῆς ζωῆς του, καὶ ὅτι δὲν ἡμπορεῖ νὰ ζῇ μόνος, καθὼς ἀπεφάσισεν αὐτὸς ὁ δημιουργὸς τοῦ παντός. Αὐτὸς οὗτος, ἐδιόρισε καὶ τὸν πληθυσμὸν τῶν διαφόρων εἰδῶν μὲ τὴν ἑνωσιν τῶν δύο γενῶν (ἄρσενος καὶ θήλεος).

Ἀφοῦ οἱ δύο, ἔλθωσιν εἰς γάμου κοινωνίαν, ἀρχίζουν τὰ πρὸς ἀλλήλους χρέη των. Πρέπει πρῶτον νὰ ᾔναι πιστοὶ πρὸς ἀλλήλους, νὰ βοηθοῦνται, ὁ ἀνὴρ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν γυναῖκα, καὶ ἡ γυνὴ νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὸν ἄνδρα. Ὁ γάμος εἶναι συντροφία, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ δύο πρόσωπα

καταθέτουσι τὴν ὑπαρξίν των, τοὺς διάλογισμούς των, τὰ φρονήματα, τὴν τύχην των ὅλα εἶναι εἰς αὐτοὺς κοινά. Ἐπειδὴ ἀπεφάσισαν νὰ ζῶσιν ὁμοῦ, ἔχουσι καὶ τὰ τέκνα κοινά. Ἡ γυνὴ καταγίνεται εἰς τὰς οἰκιακὰς ὑποθέσεις καὶ ὁ ἀνὴρ ὡς πολίτης, ἀσφαλίζει τὴν ὑπαρξίν τῆς οἰκογενείας, καὶ κοπιᾷ διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς.

Γεωμετρία.

Περὶ τῶν Τριγώνων.

§ 9'. Ὅταν ἀπὸ τὴν ἄκρην τῆς πλευρᾶς τῆς γωνίας σύρω εὐθεῖαν πρὸς τὴν ἄκρην τῆς ἄλλης πλευρᾶς, κλείω τὸ χωρίον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπειδὴ ἔχει τρεῖς πλευράς, καὶ ἀκολουθῶς, τρεῖς γωνίας, λέγεται Τρίγωνον.

§ 10'. Ὅταν καὶ αἱ τρεῖς πλευραὶ ᾖναι ἴσαι, λέγεται Ἰσόπλευρον. Ὅταν ἔχη καὶ τὰς τρεῖς ἀνίσους, λέγεται Σκαληνόν. Ὅταν ἔχη δύο μόνας ἴσας, λέγεται Ἰσοσκελές.

Πρόβλημα α'. Ἐπάνω εἰς τὴν δοθεῖσαν εὐθεῖαν ΑΒ (Σχ. 16.) νὰ γράψωμεν τρίγωνον ἰσόπλευρον. — Λύσις. Μὲ κέντρα Α, Β, καὶ μὲ τὸ αὐτὸ διάστημα ΑΒ γράφομεν δύο τόξα, τὰ ὁποῖα κόπτονται εἰς τὸ α. Σύρομεν τὰς αΑ, αΒ. Αἱ τρεῖς πλευραὶ εἶναι ἴσαι διότι εἶναι ἡμιδιάμετροι ἴσων κύκλων.

Πρόβλημα β'. Ἐπάνω εἰς τὴν δοθεῖσαν εὐθεῖαν ΑΒ. νὰ γράψωμεν τρίγωνον ἰσοσκελές. —

Λύσις. Γράφομεν τὴν ΑΒ εἰς κύκλον (Σχ. 17.) Σύρομεν τὰς ἡμιδιάμετρος ΚΑ, ΚΒ.

§ 11'. Ὅταν τὸ τρίγωνον ἔχη ὀρθὴν γωνίαν, λέγεται Ὀρθογώνιον, καὶ ἡ ὑποκάτω τῆς ὀρθῆς γωνίας, Ὑποτείνουσα, αἱ δὲ ἄλλαι δύο πλευραὶ λέγονται Κάθετοι. Ἐὰν τὸ τρίγωνον ἔχη ἀμβλείαν γωνίαν, λέγεται Ἀμβλυγώνιον. Ἐὰν ἔχη καὶ τὰς τρεῖς γωνίας ὀξείας, λέγεται Ὀξυγώνιον. Πᾶσα κορυφὴ τῆς γωνίας λέγεται καὶ κορυφὴ τοῦ τριγώνου, καὶ ἡ ὑποκάτω τῆς πλευρᾶς, Ὑποτείνουσα. Ἡ ἀπὸ τὴν κορυφὴν κάθετος ἐπάνω εἰς τὴν ὑποτείνουσαν εἶναι τὸ ὕψος τοῦ τριγώνου.

§ 12'. Ἐὰν θελήσωμεν νὰ καταϊβάσωμεν παρακάτω τὴν γωνίαν α (Σχ. 17.) ἕως εἰς τὸ δ, διὰ νὰ πατοῦν τὰ σκέλη τῆς ἐπάνω εἰς τὰ ἄκρα τῆς αὐτῆς βάσεως βγ, πρέπει νὰ τ' ἀνοίξωμεν, καὶ ἀκολουθῶς πρέπει νὰ γείνη μεγαλητέρα ἢ γωνία. Ὅσον λοιπὸν ὑψόνεται ἡ γωνία, ἐπάνω εἰς τὴν αὐτὴν βάσιν, τόσοον μικρότερα γίνεται καὶ αὖν τὸ διάστημα ἀπὸ τὴν βάσιν ἕως εἰς τὸ α ᾖναι διπλάσιον παρὰ ἕως εἰς τὸ δ, ἡ γωνία α θέλει εἶσθαι τὸ ἥμισυ τῆς δ.

1'. Ἡ εἰς τὴν περιφέρειαν λοιπὸν τοῦ κύκλου γωνία α (Σχ. 18.) εἶναι τὸ ἥμισυ τῆς εἰς τὸ κέντρον δ. 2'. Ἡ εἰς τὴν περιφέρειαν λοιπὸν τοῦ κύκλου γωνία μετρεῖται μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ὑποτείνοντος τόξου βγ.

Ἡ γωνία α τοῦ τριγώνου αβγ (Σχ. 19.) μετρεῖται μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ τόξου βγ. καὶ ἡ γωνία β μετρεῖται μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ τόξου γα καὶ ἡ γωνία γ μετρεῖται μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ τόξου βγα.

Αἱ τρεῖς λοιπὸν γωνίαι τοῦ τριγώνου ἔχουσι μέτρον τὸ ἡμικύκλιον, ἢ εἶναι 180° . Λοιπὸν 3'. αἱ τρεῖς γωνίαι παντὸς τριγώνου εἶναι ἴσαι δύο ὀρθῶν, ἢ 180° .

„Κάθε γωνία λοιπὸν τοῦ ἰσοπλεύρου τριγώνου εἶναι ἐξήντα μοιρῶν. Τοῦ ὀρθογωνίου, ἐπεὶ δὴ ἡ μία εἶναι 90° , αἱ ἄλλαι δύο εἶναι 90° . καὶ ἂν αἱ κάθετοι ἦναι συναλλήλως ἴσαι, κάθε μία εἶναι 45° .

Τοῦ τριγώνου γαβ ἡ α γωνία (Σχ. 19'.) μέτρον ἔχει τὸ τέταρτον τοῦ κύκλου. Λοιπὸν εἶναι ὀρθή. Λοιπὸν 4'. ἡ εἰς τὸ ἡμικύκλιον γωνία εἶναι ὀρθή.

§ 13'. Ἐὰν τοῦ τριγώνου αβγ (Σχ. 19'.) αἱ δύο πλευραὶ ἦναι ἴσαι, αὗται εἶναι ἴσαι χορδαί. Λοιπὸν καὶ τὸ τόξον αηβ = αογ. Λοιπὸν καὶ ἡ γωνία, $\beta = \gamma$. Λοιπὸν 5'. τοῦ ἰσοσκελοῦς τριγώνου αἱ τῆς βάσεως γωνίαι εἶναι συναλλήλως ἴσαι.

§ 14'. Ἐὰν σύρωμεν ἔξω τὴν πλευρὰν απ, ἡ γωνία α τοῦ τριγώνου παβ, ἔχει μέτρον τὸ ἡμισυ τοῦ τεταρτημορίου βε, ὁμοίως καὶ ἡ β. ἀλλ' ἡ ἔξω γωνία π μετρεῖται ἀπὸ ὅλον τὸ τεταρτημόριον διότι εἶναι μεταξύ τῶν σκελῶν της. Λοιπὸν $\pi = \alpha + \beta$. Λοιπὸν 6'. ἡ ἔξω τοῦ τριγώνου γωνία εἶναι ἴση τῶν δύο μέσων καὶ ἀντικρὺ της.

§ 15'. Ἀς ὑποθέσωμεν εἰς τὰ δύο τρίγωνα (Σχ. 20'.) α'. τὴν πλευρὰν $AB = \alpha\beta$, καὶ τὴν $AG = \alpha\gamma$, καὶ τὴν περιεχομένην γωνίαν $A = \alpha$. Ἐπεὶ δὴ αἱ ἴσαι πλευραὶ εἶναι ἴσαι ὑποτείνουσαι τόξων, καὶ τὰ τόξα εἶναι συναλλήλως ἴσα. Λοιπὸν καὶ ἡ γωνία $B = \beta$. καὶ ἡ $\Gamma = \gamma$. καὶ ἐπεὶ δὴ $A = \alpha$, καὶ τὰ ὑποτείνοντα τόξα, καὶ αἱ τούτων

χορδαὶ εἶναι ἴσαι. Λοιπὸν καὶ $BF = \beta\gamma$. καὶ ὅλον τὸ ἐν τρίγωνον εἶναι ἴσον ὅλου τοῦ ἄλλου.

Ἀς ὑποθέσωμεν τῶρα τὴν πλευρὰν $AB = \alpha\beta$. τὴν γωνίαν $A = \alpha$ καὶ τὴν $B = \beta$. Αἱ ἴσαι γωνίαι ἔχουν ἴσα ὑποτείνοντα τόξα, καὶ ἀκολουθῶς καὶ χορδαὶς ἴσας. Λοιπὸν καὶ $BF = \beta\gamma$, καὶ $AG = \alpha\gamma$, καὶ αἱ συναλλήλως ἴσαι πλευραὶ ἔχουν ἴσα τὰ ὑποτείνοντα τόξα. Λοιπὸν καὶ ἡ γωνία $\Gamma = \gamma$, καὶ ὅλον τὸ ἐν τρίγωνον εἶναι ἴσον ὅλου τοῦ ἄλλου.

Ἐὰν ὑποθέσωμεν καὶ τὰς τρεῖς πλευρὰς τοῦ ἐνὸς τριγώνου, ἴσας τῶν τριῶν πλευρῶν τοῦ ἄλλου τριγώνου, αὗται εἶναι χορδαὶ ἴσων τόξων. Λοιπὸν καὶ αἱ ὑποκείμεναι γωνίαι εἶναι συναλλήλως ἴσαι ἢ γουν $A = \alpha$, $B = \beta$, καὶ $\Gamma = \gamma$. Λοιπὸν 7'. ἀπὸ ἑξ τινὰ, ἢ γουν ἀπὸ τρεῖς πλευρὰς καὶ τρεῖς γωνίας, τρεῖς τινὰ τοῦ ἐνὸς τριγώνου ἂν ἦναι ἴσαι μετὰ τὰς τρεῖς τοῦ ἄλλου τριγώνου, καὶ τὰ λοιπὰ εἶναι ἴσα καὶ ἀκολουθῶς, τὰ δύο τρίγωνα εἶναι ἴσα εἰς ὅλα.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ.

Θαλάσσιοι Θεοί.

Ἀπὸ τοῦς θαλασσίους θεοὺς πρῶτος ἦτον ὁ Ωκεανός, ὁ πάππος τοῦ Ποσειδῶνος, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει πολλὰς γυναῖκας, τὴν Δωρίδα, μητέρα τῆς Ἀμφιτρίτης, καὶ τὴν Τετθίδα, ἡ ὁποία ἐγέννησε πολλὰς νύμφας, λεγομένας Ωκεανίτιδας. Ἐνίστε λαμβάνεται ἡ Τετθίς ὡς θεὰ τῆς θαλάσσης,

καὶ ὡς ἡ Θάλασσα. Ἡ Τετθίς παραστένεται εἰς ἄμαξάν μὲ σχῆμα κογχύλης συρομένης ἀπὸ δελφίνας.

Ὁ Ὠκεανὸς καὶ ἡ Τετθίς ἐγέννησαν τὸν Νηρέα καὶ τὴν Δωρίδα, καὶ οὗτοι ἐγέννησαν πενήντα θυγατέρας ὀνομαζομένας Νηρηίδας, ἡ νύμφας τῆς θαλάσσης. Αὗται εἶχαν τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματος εἰς σχῆμα οὐρᾶς ὀφασίου. Πολλὰς Νηρηίδας εἶχαν οἱ Ἕλληνες, τὰς ὁποίας ὠνόμαζαν διαφόρως, κατὰ τὴν ἐπιστάσιαν καθεμίᾳς. Αἱ νύμφαι τῶν ποταμῶν καὶ τῶν πηγῶν ὠνομάζοντο Ναϊάδες, τὰς ἐπαράσταναν στηριγμένας εἰς δεξαμενὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔβγαине νερόν. Αἱ νύμφαι τοῦ δάσους ὠνομάζοντο Δρυάδες, καὶ Ἀμαδρυάδες ἐλέγοντο, ὅσαι ἐγεννῶντο καὶ ἀπέθνησκον ὁμοῦ μὲ τὰς δρυς (βαλανιδίας). Αἱ νύμφαι τῶν κοιλάδων καὶ τῶν πεδιάδων ὠνομάζοντο Νάπειαι, καὶ τῶν βουνῶν Ὀρειάδες.

Ἡ Θέτις ἦτον ἡ πλέον περίφημος ἀπ' ὅλας τὰς νύμφας. ἦτον ὡραιότατη, ὥστε ὁ Ζεὺς ἠθέλησε νὰ τὴν λάβῃ εἰς γυναῖκα· ἀλλ' ὁ Προμηθεὺς ἐπροεῖπεν, ὅτι αὕτη θέλει γεννήσει υἱόν, ὁ ὁποῖος θέλει γείνει λαμπρότερος καὶ μεγαλήτερος ἀπὸ τὸν πατέρα του. Τότε ἐπαραιτήσῃ τὸν σκοπὸν του, καὶ ἡ Θέτις ἔλαβεν εἰς σύζυγον τὸν Πηλέα, ὁ ὁποῖος ἐγέννησε τὸν Ἀχιλλέα.

Τίσι τοῦ Ὠκεανοῦ ἦσαν καὶ οἱ ποταμοί, ἕως τρεῖς χιλιάδες τὸν ἀριθμόν. Ἐπαραστένοντο γυμνοί, στεφανωμένοι μὲ καλάμους, καὶ μὲ μακρὰ γένεια, καὶ στηριγμένοι εἰς δεξαμενὴν, ἡ ὁποία ἔχυνεν ἄτπρον κύμα. Τέλος, ὁ Ὠκεανὸς καὶ ἡ Τετθίς ἐγέννησαν υἱὸν τὸν Πρωτέα. Οὗτος ἐφύλαττε τὰ κοπά-

δια τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ἐχρησιμολογοῦσεν, ὅμως ἔπρεπε νὰ τὸν δένουν, διὰ νὰ τὸν ἀναγκάζουν εἰς τοῦτο. Ἐμεταμορφόνετο λοιπὸν εἰς πῦρ, εἰς θηρίον, εἰς νερόν, διὰ ν' ἀποφύγῃ τὰς χεῖρας ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐκρατοῦσαν.

Ὁ Αἰόλος ἦτον θεὸς τῶν ἀνέμων, καὶ ἐσυναριθμεῖτο μὲ τοὺς θαλασσίους θεούς. ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς, κ' ἐκατοικοῦσεν εἰς τὴν Αἰολίαν, νῆσον κειμένην μεταξὺ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Σικελίας (τὴν σήμερον Λειπάρη).

Αἱ Σειρήνες, θυγατέρες τοῦ Ἀχελώου ποταμοῦ, καὶ τῆς μούσης Καλλιόπης, ἦσαν τέρατα, τὸ ἥμισυ γυναῖκες, καὶ τὸ ἥμισυ πτηνά. Ἐκατοικοῦσαν τοὺς βράχους εἰς τὰ παραθαλάσσια μεταξὺ τῆς νήσου Καπρείνης, καὶ τῶν παρὰ θαλάσσιον τῆς Ἰταλίας. Ἐτραγουδοῦσαν μὲ τὴν μελωδίαν, ὥστε ἐσυρναν τοὺς διαβάτας, καὶ τοὺς ἔτρωγαν. Ὁ χρησμός εἶχε προειπεῖ εἰς αὐτάς, ὅτι, ὅταν ἓνας μόνος ἄνθρωπος περάσῃ, καὶ δὲν θελῇ ἀπὸ τὴν μελωδίαν τῶν, θέλουσιν ἀποθάνει. Ὁ Ὀδυσσεὺς διδάχθεις ἀπὸ τὴν Κίρκην, ἔφραξε μὲ κηρία τὰ αὐτιά τῶν συντρόφων του, καὶ αὐτὸς ἐδέθη εἰς τὸ κατάρτιον. Ἡ πρόβλεψις αὕτη τὸν ἔσωσε, καὶ αἱ Σειρήνες ἀπὸ πείσμα ἔπεσαν εἰς τὴν Θάλασσαν, εἰς τόπον, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη ὕστερον Σειρηνοῦσσα, καὶ ἐκεῖ ἐμεταβάλλθησαν εἰς βράχους.

Αἱ Ἀρπυιαὶ εἶναι τέρατα, καὶ εἶχαν κεφαλὴν γυναικὸς, αὐτὰ ἀρκούδας, σῶμα γυπὸς, πτερὰ νυκτερίδος, καὶ ἔνυχας εἰς τὰς χεῖρας καὶ πόδας, ἐφαρμάκευαν ὅ,τι ἔγγιζαν.

Ο Γλαῦκος ἦτον ψαράς ἀπὸ τὴν Ἀνθηδού-
να, πόλιν τῆς Βοιωτίας. Ἐπαραιτήρησε μίαν ἡμέραν,
ὅτι τὰ ὄψαρια, τὰ ὅποια ἔβαλεν ἐπάνω εἰς ἓνα
χόρτον θαλάσσιον, ἐλάμβαναν δύναμιν, καὶ ἐπίπταν
εἰς τὴν θαλάσσαν. ὅθεν ἔφαγεν ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ
χόρτον, διὰ τὰ δύναμωθῆ; καὶ πάραυτα ἐπήδησεν
εἰς τὴν θαλάσσαν, ὅπου ἐσυναριθμήθη μὲ τοὺς
θαλασσίους θεούς.

Σκύλλα, θυγάτηρ τοῦ Φόρκυος, ἦτον ὥραια
νύμφη, τὴν ὅποιαν ἀγάπησεν ὁ Γλαῦκος· ἀλλ' ἡ Κίρ-
κη ζηλοτυπήσασα, ἐφαρμάκευσε τὴν βρύσιν, ὅπου
ἐσυνείθιζεν ἡ Σκύλλα νὰ λούεται. ὅθεν ἐμεταμορ-
φώθη εἰς φοβερόν τέρας, τοῦ ὁποίου τὸ κάτω μέ-
ρος ἐπαρομοιάζε σκύλλου, καὶ τὸσον ἐσιχιάθη τὸν
ἑαυτὸν της, ὥστε ἐπέσεν εἰς τὴν θαλάσσαν, καὶ ἐμε-
ταμορφώθη εἰς βράχον.

Ἡ Χάρυβδις, ἐπεὶδὴ ἔκλεψε μερικά βώδια
τοῦ Ἡρακλέους, ἐκεραυνώθη ἀπὸ τὸν Δία, καὶ ἐμε-
ταμορφώθη εἰς βράχον, ὁ ὅποιος κεῖται ἔμπρο-
σθεν εἰς τὴν Σκύλλαν.

Ἡ Σκύλλα καὶ ἡ Χάρυβδις ἦσαν δύο βρά-
χοι πολλὰ σιμὰ ὁ ἓνας εἰς τὸν ἄλλον, μεταξὺ
τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ περάσῃ τινὰς, διὰ τὰ ὑπά-
γει εἰς τὴν Σικελίαν. Τὸ πέρασμα ἦτον τόσον ἐπι-
κίνδυνον, ὥστ' ἔγινε παροιμία „πεσεῖν εἰς Σκύλλαν
καὶ Χάρυβδιν.“

Ο Ποσειδῶν ἐπαρυστένετο μὲ ἄμαξαν εἰς
σχῆμα κογχύλης, καὶ συρομένην ἀπὸ θαλάσσια
ἄλογα, ἡ-δελφίνας. Ἡ ἐπιφάνεια τῶν κυμάτων ἦτον
σκεπασμένη ἀπὸ τρίτωνας καὶ νηρηίδας. Τὸ μέτω-
πον σκεπασμένον μὲ διαδόημα μὲ τὴν μίαν χεῖρα

καταπαύει τὰς ταραχὰς τῶν κυμάτων, καὶ μὲ
τὴν ἄλλην κρατεῖ τὴν τριαιναν, σημεῖον τῆς τρι-
πλῆς του βασιλείας, τῆς θαλάσσης τῶν ποταμῶν,
καὶ τῶν πηγῶν.

Μ Α Θ Η Μ Α Ζ'.

Ἀνατομή.

Μυολογία.

Παιδιά μου! Ἐπειδὴ ἐφθάσαμεν εἰς τὰ ὄρ-
γανα τῆς αἰσθήσεως, πρέπει νὰ σοῦς εἶπω πρότερον
μερικά τινὰ ἀναγκαῖα τῆς ἀνατομῆς. Εἰς τὴν πρῶ-
την περίοδον ὠμιλήσαμεν περὶ τῆς Ὀστεολογίας.
σήμερον ἀρχίζομεν ἀπὸ τὴν Μυολογίαν.

Τὸ κρέας, τὸ ὅποιον τρώγομεν, εἶναι συνθε-
μένον ἀπὸ νήματα (κλωσταῖς), τὰ ὅποια λέγον-
ται Ἴνες. Ἡξεύρομεν, τί εἶναι οἱ ποντικοί, ἡγουν
τὰ κομμάτια τοῦ κρέατος, τὰ ὅποια ἔχουν σχῆμα
ποντικοῦ. Ταῦτα λέγονται Μῦες, ἡγουν ποντικοί.

Οἱ μῦες εἶναι τυλιγμένοι εἰς σκέπασμα, τὸ
ὅποιον ἔχει κελλία, ἡγουν τρύπας, ὅποια εἶναι
αἱ τρύπαι τοῦ σφογγαρίου καὶ διὰ τοῦτο λέγεται
Κελλῶδες Ὑφασμα. Εἰς τὰ κελλία τοῦ ἀποθέτε-
ται τὸ πᾶχος, τὸ ὅποιον ἀλείφει τὴν ἐπιφάνειαν
ὅλων τῶν μερῶν· τὸ πολὺ ὅμως πᾶχος πρήσκει τὸν
ἄνθρωπον, στενοχωρεῖ ὅλα τὰ μέλη, καὶ διὰ τοῦτο
οἱ παχεῖς δύσκολα ἀνασταίνουν, καὶ εὐκόλα πνίγον-
ται· διότι ὑπόκεινται εἰς τὴν ἀποπληξίαν.

Τὸ πάχος εὐκόλως βορᾶται ἀπὸ κάποια ἀγ-
γεία, ὅταν αὐξηθῇ τοῦ αἵματος ἢ κίνησις, ἐξ αἰ-
τίας τοῦ παροξυσμοῦ, καὶ τῆς ὑπερβολικῆς τοῦ
αἵματος κινήσεως, ἢ ὁποῖα φθίρει καὶ τὸν μυαλὸν
τῶν κοκκάλων καθὼς βλέπομεν εἰς τὰ κτήνη, τὰ
ὁποῖα ἀποθνήσκουν, ὕστερον ἀπὸ τὸ πολὺ τρέξι-
μον. Οἱ παχεῖς ὁμῶς πρέπει νὰ κινούνται πολὺ,
ὅχι ὁμῶς ὑπερβολικά. Πλείοντον ἀπ' ὅλα φθίρει
τὸ πάχος ἢ τοῦ νοῦς ἀσχολία καὶ αἱ φροντίδες
ὁμοίως καὶ ἡ πολλὴ χρῆσις τῶν ξεινῶν, τὰ ὁποῖα
προξενοῦν τὴν φθίσιν τοῦ πνεύμονος.

Τὸ ἄκρον τοῦ μυός, τὸ ὁποῖον ἔχει σχῆμα
σειρητίου, λέγεται Τένων, καὶ τὸ ἄλλο ἄκρον Ἀπο-
νεύρωσις· μετὰ τὰ αὐτὰ τὰ ἄκρα κολλᾶται ὁ μῦς εἰς
τὰ σιμωτεινὰ κόκκαλα. Αἱ ἴνες πιάσχουν Ἐρεθι-
σμόν, ἡγουν συμμαζεύονται καὶ σφίγγονται, ὅταν
τὰς ἐγγίξῃ κανένα σῶμα. Συμμαζεύόμενος λοιπὸν
ὁ μῦς, σύρει τὰ κινητὰ μέρη εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι
κολλημένος, καὶ τὰ κάμνει νὰ κινούνται.

Ἄλλοι μῦες ἀπλώνουν τὸ μέλος, καὶ ἄλλοι
τὸ λυγρίζουν· καὶ οὗτοι οἱ δεύτεροι λέγονται Ἀντα-
γωνισταί, καὶ εἶναι οἱ δυνατώτεροι. Ἡ ἡρεμία, ἡ
χαλύνσις, ἡ ἰσοστασία προξενεῖται ἀπὸ τὸ μισο-
λύγισμα, τὸ ὁποῖον ἔχουν τὰ μέλη εἰς τὸν καιρὸν
τοῦ ὕπνου. Τὰ νεῦρα κινῶσι τοὺς μῦας· καὶ ὅταν
μαζεύονται οἱ ἀνταγωνισταί, παύουν νὰ ἐνεργοῦν
οἱ ἄλλοι, καὶ τὸ ἐναντίον. Ἡ στάσις τοῦ σώμα-
τος δὲν εἶναι ἀνάπαυσις ἀλλ' ἀποτελέσμα συνε-
χοῦς ἀπλώσεως τῶν μυῶν· εἰς ταύτην τὴν κατά-
στασιν ἡ κεφαλή, ἡ ὁποῖα κλίνει πρὸς τὸ ἔμπρο-
σθεν, χρειαν ἔχει νὰ κρατῇται, καὶ ὅλον τὸ σῶμα

μα εὐρίσκεται εἰς ἀγῶνα, διὰ νὰ στηρίζεται. Ὅθεν
ἡ ὀρθοστάσια προξενεῖ κούρασιν.

Γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος.

Λοκροί.

Οἱ Λοκροὶ ἐδiciaροῦντο εἰς τρεῖς φυλάς, ἀπὸ
τὰς ὁποίας οἱ Ὀπούντιοι ἐκατοικοῦσαν πρὸς ἀνατο-
λάς, καὶ οἱ Οἰόλαι πρὸς τὰ δυτικονότια τῆς Φω-
κίδος. Λοκροὶ οἱ Ἐπικνημίδαι ἔχουν σύνορα πρὸς
βορρᾶν τὸν Μαλιακὸν κόλπον (Νεγροπόντε) πρὸς
ἀνατολάς τὴν Εὐριπον τῆς Εὐβοίας (Κόρφος τοῦ
Ἀἰμυροῦ) πρὸς μεσημβρίαν τοὺς Ὀπουντίους Λο-
κρούς· καὶ πρὸς δυσμὰς τὴν Φωκίδα καὶ τὴν Θεσ-
σαλίαν.

Ἀκρωτήρια καὶ βουνά. Κνημίς, ἀ-
κρωτήριον ἀντικρὺ τοῦ εἰς τὴν Εὐβοίαν Κηναίου·
ἀπὸ τοῦτο ὠνομάσθησαν οἱ κάτοικοι. Θερμοπύ-
λαι (Στόμα τοῦ Λύκου). Οἶτη καὶ Καλλι-
δρομος, εἰς τὰ σύνορα τῆς Θεσσαλίας.

Τόποι. Κνημίδες, ὁ λιμὴν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον
ἐπερνοῦσαν εἰς τὴν Εὐριπον. Θρόνιον, εἰς τὸν πο-
ταμὸν Βοάγειον, μητρόπολις τοῦ τόπου.

Λοκροὶ οἱ Ὀπούντιοι εἶναι μεταξὺ τῶν εἰρη-
μένων· ὠνομάσθησαν ἀπὸ τὴν μητρόπολιν τῶν Ὀπούν-
τα. Κεῖνος, ἐπίγειον τῆς Ὀπούντος. Δαφνοῦς,
λιμὴν, Παντονίτσα, χλωμός, Τελαάντι.

Λοκροὶ οἱ Οἰόλαι ἔχουν σύνορα πρὸς βορρᾶν
τὴν Δωρίδα πρὸς νότον, τὸν Κορινθιακὸν κόλπον·
πρὸς ἀνατολάς τὴν Φωκίδα καὶ πρὸς δυσμὰς τὴν

Αἰτωλίαν. Πρωτεύουσα ἡ Ναύπακτος (Ἐπαχ-
τος), τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι εἶναι δύο χιλ.

Αἰτωλία.

Ἐχει πρὸς ἀνατολὰς τὸν Εὐήνον ποταμὸν
(Φιδάρι), ὁ ὁποῖος τὴν χωρίζει ἀπὸ τὴν Ὀζολαίαν
Λοκρίδα πρὸς δυσμὰς τὸν Ἀχελῶν ποταμὸν. Οὗ-
τος εἶναι ὁ Θόας, καὶ τὴν σήμερον Ἀσπρος, ἢ Ἀσ-
προπόταμον, ὁ ὁποῖος τὴν χωρίζει ἀπὸ τὴν Ἀκαρ-
νανίαν πρὸς τὰ βόρεια, τὴν Δωρίδα καὶ πρὸς νό-
τον, τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.

Πόλεις τὴν σήμερον δὲν εὐρίσκονται εἰμὴ
μερικαὶ χῶραι, καθὼς τὸ Ἀνατολικόν, τὸ Μεσο-
λόγγιον, τὸ Βραχῶρι, τὸ Ζαπάντι, τὰ ὁποῖα καὶ
αὐτὰ κατεξημῶθησαν.

Ἀκαρνανία.

Ἀπλώνεται κατὰ μᾶκρος ἀπὸ τὸ βόρειον εἰς
τὸ νότιον, καὶ ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὸν Ἀχελῶν
ποταμὸν πρὸς βορρᾶν, τὴν Θεσσαλίαν πρὸς τὸ
ἀνατολικοβόρειον τὴν Δωρίδα καὶ πρὸς τὸ δυτικο-
βόρειον, τὴν Ἡπειρον, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὴν χωρίζει
ὁ Ἀράχθος ποταμός (τώρα ποτάμι τῆς Ἀῖτας).
πρὸς δυσμὰς, τὸ Ἰόνιον πέλαγος, καὶ μέρος τοῦ
Ἀμβρακικοῦ κόλπου. πρὸς μεσημβρίαν, πάλιν τὸ
Ἰόνιον πέλαγος.

Αἱ πρωτεύουσαι πόλεις ἦσαν Ἀκτίον, Ἀρ-
γος Ἀμφιλοχικόν (Ἀῖτα), ἡ ἀρχαιοτάτη
μητρόπολις, εἶναι κάτω ἀπὸ τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον.

Δωρίς.

Εἶναι εἰς τὸ βόρειον τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος
καὶ τῆς Αἰτωλίας, καὶ εἰς τὸ ἀνατολικοβόρειον τῆς
Ἀκαρνανίας. Λέγεται τὴν σήμερον Κράβαρι, καὶ
Λοιδορίκι, τόπος βουνώδης καὶ ὀλίγον καρποφόρος.
Εἶχεν ἄλλοτε πόλεις Ἐρενεόν, Βαῖον, Πάνδον, Κι-
τίειον· ἔχει τώρα χωρία ἀρκετά, καὶ μίαν χώραν
τὸ Λοιδορίκι.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Στρατιωτικὸν τῶν Ἑλλήνων τῆς ξηρᾶς.

Οἱ στρατιῶται ἦσαν πολῖται, καὶ σύμμαχοι,
καὶ μισθοῦτοί, καὶ δοῦλοι τὸ συμμαχικὸν ἐπληρό-
νετο ἀπὸ τοὺς συμμάχους· τὸ διαλεκτὸν στρατεύ-
μα τῶν Λακεδαιμονίων ἦσαν οἱ ἐντόπιοι, οἱ ὁποῖοι
ἦσαν ὀκτώ, ἢ ἐννέα χιλ. οἱ δὲ λοιποὶ Λακεδαιμό-
νιοι ἕως τριάντα χιλ. Εἰς τὴν ἀρχὴν οἱ στρατιῶ-
ται δὲν ἐλάμβαναν μισθόν, ἀλλ' ὕστερον ἐκατα-
δέχοντο καὶ μισθόνωνται καὶ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς
τῆς πατρίδος των, ἤγουν ἀπὸ τοὺς Πέρσας.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι μόλις μετὰ τὸν πόλεμον
τῶν Μεσσηνίων ἀπόκτησαν ἵππικόν, τὸ ὅποῖον ἀρ-
χισεν εἰς τὴν Σκίρον, πλησιόχωρον τῆς Σπάρτης
πόλιν, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἵππεῖς ἐλέγοντο Σκιρίται.
Οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὸν Περσικὸν πόλεμον μόλις εἶ-
χαν τριακοσίους ἵππεῖς, ἔπειτα ἀπόκτησαν χιλίους
διακοσίους. Μερικὰ ἄλογα τῶν παλαιῶν ἐγονάτιζαν

μέ τους ἐμπροσθίους πόδας, διὰ καὶ ἀναβαίνωσι
μέ εὐκολίαν οἱ κύριοι των.

Θαλασσινὴ τῶν Ἑλλήνων δύναμις.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν κατ' ἐξοχὴν θαλασσινόν
ἔθνος μεταξύ τῶν Ἑλλήνων. Εἰς τὴν πρῶσαν τοῦ
καράβιου εἶχαν πάντοτε ἓνα κοντάρι ἴσα μέ τὴν
θάλασσαν, καὶ εἶχε εἰς τὴν ἄκραν χαλκῶμα, καὶ
ἦτον ἐπικίνδυνον εἰς τοὺς ἐχθρούς. Εἰς ταῖς ναυ-
μαχίαις τῶν παλαιῶν πολλὰ καράβια ἐβυθίζοντο.

Τὰ καράβια ἐκινούντο ἢ μέ κωπία, ἢ μέ τὰ
πανία, ἐνίοτε καὶ μέ τὰ δύο. Ὀνομάζοντο μακρὰ
πλοῖα, τὰ εἰς πόλεμον ἐπιτήδεια, πρὸς διαφορὰν
τῶν φορηγῶν. Τὰ πρῶτα ἢ εἶχαν μόνον τὸ ὄνομα,
ἢ ἦσαν μικρότερα, ἐλαφρότερα, καὶ ἀνοικτὰ χωρὶς
κατάστρωμα, μέ εἴκοσι, ἢ σαράντα κωπία.

Τὰ μεγάλα πολεμικὰ πλοῖα εἶχαν μίαν σει-
ρὰν, ἢ καὶ πολλὰς, κωπίων ἀπὸ καθε μέρους· ὁ ἀρι-
θμὸς ἐνίοτε ἦτον ἕως σαράντα, ἀλλ' ἦσαν διὰ μό-
νην πολυτέλειαν. Τὰ πλέον συνιθισμένα ἦσαν μέ
τρεις σειρὰς κωπίων, ἢ μέ πέντε· ὅθεν ἐλέγοντο
Τριήρεις, ἢ Πεντηκόντοροι. Λέγουσιν, ὅτι οἱ Κορίν-
θιοι πρῶτοι ἐμεταχειρίσθησαν πολλὰς κωπίων σει-
ράς. Οἱ Ἀθηναῖοι διὰ συμβουλῆς τοῦ Θεμιστο-
κλέους ἀσχολήθησαν εἰς τὴν ναυτικὴν μέ καλὴν ἐκ-
βασιν. Οἱ ἱστορικοὶ δὲν εἶναι σύμφωνοι διὰ τὴν
θέσιν τῆς τάξεως τῶν κωπίων. Οἱ στρατιῶται ἦσαν
ὀπλισμένοι σχεδὸν καθὼς καὶ οἱ τῆς ξηρᾶς· διότι
πολλάκις ἐπολεμοῦσαν παρόμοια.

Φυσικὴ Ἀστρονομία.

Περὶ τῶν λοιπῶν Πλανητῶν.

Ὅλοι οἱ Πλανῆται κυκλοφοροῦν ὁλόγυρα εἰς
τὸν ἥλιον. Ὁ Ἑρμῆς εἰς ὀγδοῇντα ἡμέρας καὶ εἴ-
κοσι τρεῖς ὥρας· ὅθεν ὁ χρόνος τοῦ εἶναι ὀγδοῇντα
ἡμερῶν, καὶ εἴκοσι τριῶν ὥρων. Ἡ Ἀφροδίτη εἰς
διακοσίας εἴκοσι τέσσαρας ἡμέρας, καὶ δεκαεὺς ὥρας.
Ὁ Ἄρης εἰς ἓνα ἰδικόν μας χρόνον, καὶ τριακοσίας
εἴκοσι μίαν ἡμέραν, καὶ εἴκοσι δύο ὥρας. Ὁ Ζεὺς
εἰς ἑνδεκα ἰδικούς μας χρόνους, καὶ τριακοσίας
δεκαπέντε ἡμέρας, καὶ ὀκτὼ ὥρας. Ὁ Κρόνος εἰς
εἴκοσι ἑννέα ἰδικούς μας χρόνους, καὶ ἑκατὸν ἐξήν-
τα τέσσαρας ἡμέρας, καὶ ἑπτὰ ὥρας. Ὁ Ἑρσχε-
λος εἰς ὀγδοῇντα δύο ἰδικούς μας χρόνους, καὶ δια-
κοσίας ἑννεῇντα ἑννέα ἡμέρας, καὶ τέσσαρας ὥρας.
Περὶ δὲ τῶν ἄλλων νεωτέρων πλανητῶν ὀλίγα ἠξέ-
ρουν οἱ Ἀστρονόμοι.

Τοῦ Διὸς τὸ ἡμερονύκτιον εἶναι ἑννέα ὥραι,
καὶ πενήντα ἕξ λεπτά· τῆς Ἀφροδίτης εἴκοσι τρεῖς
ὥραι, καὶ εἴκοσι λεπτά· τοῦ Κρόνου δέκα ὥραι,
καὶ δεκαεὺς λεπτά· διὰ τοὺς ἄλλους εἶναι ἀκόμη
ἄγνωστον.

Ὅσον διὰ τὸ μέγεθος των, ὁ Ἑρμῆς εἶναι
ἕξ φοραῖς μικρότερος ἀπὸ τὴν γῆν· οὗτος φαίνεται
κάποτε ὀλίγον τι μετὰ τὴν ἀνατολὴν, ἢ μετὰ τὴν
δύσιν τοῦ ἡλίου· φωτίζεται ἀπὸ τὸν ἥλιον ἕξ φο-
ραῖς περισσότερο, παρ' ὅσον ἡ γῆ· διότι εἶναι πολ-
λὰ σιμὰ εἰς αὐτόν. Ἡ Ἀφροδίτη (ὁ Ἀύγερινός),
ὁ λαμπρότατος ἀστὴρ, εἶναι σχεδὸν ἴση μέ τὴν

γῆν· ὁ Ἀρης εἶναι κόκκινος, καὶ φαίνεται μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, πρὸς δυσμὰς, καὶ πρὸ τῆς ἀνατολῆς κατὰ ἀνατολὰς, ὡς μικρὸς ἀστήρ· τὴν νύκτα ὁμῶς εὐρισκόμενος πρὸς μεσημβρίαν φαίνεται μεγάλος· εἶναι σχεδὸν ἑπτὰ Φοραῖς μικρότερος ἀπὸ τὴν γῆν. Ὁ Ζεὺς, ὁ μεγαλήτερος πλαυήτης, εἶναι ἀπὸ τὴν γῆν μεγαλήτερος χιλίας τετρακοσίας ἐβ. δομήντα τέσσαρας Φοράς· ἔχει τὸ φῶς εἰκοσιπέντε Φοραῖς πλέον ἀδύνατον, παρ' ὅσον ἡ γῆ. Μετὰ τὴν Ἀφροδίτην οὗτος εἶναι ὁ λαμπρότατος εὐμορφος καὶ ξανθός. Ὁ Πιάτσης εἶναι τριάνταεπτὰ Φοραῖς μικρότερος ἀπὸ τὴν γῆν. Ὁ Κρόνος φαίνεται μεγάλος μὲ κίτρινον φῶς, τὸ ὁποῖον κλίνει πρὸς τὸ κόκκινον· εἶναι μεγαλήτερος ἀπὸ τὴν γῆν χιλίας τριάντα Φοράς. Ὁ Ἑρσχελος εἶναι ὀγδοήντα τρεῖς Φοραῖς μεγαλήτερος ἀπὸ τὴν γῆν.

Διὰ τὰ μάθωμεν τὰ διαστήματα τῶν, ὥς ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ βολὴ τοῦ κανονίου, εἰς κάθε δεύτερον λεπτόν, τρέχει ἑξακοσίους πόδας. Ἄν ἐρρίπτετο λοιπὸν ἀπὸ τὸν ἡλίον, ἔπρεπε νὰ φθάσῃ εἰς τὸν Ἑρμῆν εἰς ἐννέα καὶ ἡμισυν χρόνους· εἰς τὴν Ἀφροδίτην εἰς δεκαοκτώ· εἰς τὴν γῆν εἰς εἴκοσι πέντε, εἰς τὸν Ἀρην εἰς τριάντα ὀκτώ· εἰς τὴν Ἑστίαν, καὶ εἰς τὴν Παλλάδα, εἰς ἐβδομήντα· εἰς τὸν Δία εἰς ἑκατὸν τριάντα· εἰς τὸν Κρόνον, εἰς διακοσίους τριάντα ὀκτώ· εἰς τὸν Ἑρσχελον εἰς τριακοσίους εἴκοσι ἐννέα· καὶ ἂν ἐρρίπτετο ἀπὸ τὴν γῆν, ἔφθαιεν εἰς τὴν σελήνην, εἰς εἴκοσι τρεῖς ἡμέρας.

Η' Θ' ι κ ι η'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ὁ Δεσπότης καὶ ὁ Δοῦλος.

Ὁ δοῦλος εἶναι μέρος τῆς οἰκογενείας, διὰ τοῦτο λέγεται Οἰκιακός· εἰς τοὺς παλαιούς χρόνους, οἱ οἰκιακοὶ οὗτοι ἦσαν προσηλωμένοι εἰς τοὺς κυρίους των, ὡς τέκνα τῆς οἰκογενείας, μὲ πολλὴν ἀγάπην καὶ χρέος· οἱ γέροντες δοῦλοι ἐφρόντιζαν διὰ τὰ τέκνα, τὰ ὁποῖα εἶδαν νὰ γεννηθῶσιν, καὶ τὸ εσπέρας ἔκαμναν κοινῶς τὴν προσευχὴν των μεγαλοφώνως.

Ἡ τῆς τύχης ἰσότης εἶναι ἀδύνατον νὰ συσταθῇ μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἀνισότης τῶν δυνάμεων, τῆς εὐφυΐας, τῆς βιομηχανίας, τῆς ἡλικίας, ἡ μετάδοσις τῶν ὑπαρχόντων, αἱ συμπεριφοραί, ὁ ἀριθμὸς τῶν παιδῶν, καὶ ἄλλα πολλὰ αἰτίαι δὲν συγχωροῦσι τὴν ἰσότητα, οὔτε καλὸν ἦτον, ἂν ὑπῆρχεν ὅλαι αἱ ἐνέργειαι πρέπει γὰρ βαλθῶσιν, εἰς χρῆσιν, οἱ σωματικοὶ πόνοι, καὶ αἱ τοῦ νοῦς ἀσχολίαι· εἰς ταύτην τὴν ἀνισότητα (χωρὶς τὴν ὁποῖαν πᾶσα πολιτικὴ ἐνώσις, πᾶσα κοινωνικὴ διάταξις, ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατος) ὁ πτωχὸς καὶ ἀδύνατος πάντοτε εἶναι ὑποκείμενος εἰς τὸν πλουσιώτερον καὶ ἀδυνατώτερον.

Ὁ αὐθόγης ὥς ἐνθυμῆται, ὅτι πρέπει, μὲ τὴν γλυκύτητα καὶ φιλανθρωπίαν, νὰ συγκερνᾷ τὴν αὐστηρότητα τῆς ἐξουσίας του, καὶ τὴν ταπεινότητα τῆς δουλείας· ὁ δοῦλος νὰ μὴ λησμονῇ,

ὅτι ὑποσχέθη πίστιν, εἰς πᾶσαν περίστασιν, καλὴν θέλησιν καὶ ὑπακοήν.

ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ.

Περὶ τῶν πολυγώνων.

„Τὸ ἀπλούστερον ἀπ' ὅλα τὰ πολύγωνα εἶναι τὸ τρίγωνον, καὶ τὸ πλεον σύνθετον ὁ κύκλος· διότι νοεῖται μὲ ἀπείρους πλευρὰς ἀπείρως μικράς.

„Αἱ πλευραὶ καὶ γωνίαι καθε κανονικοῦ πολυγώνου εἶναι συναλλήλως ἴσαι. Ἡ εὐθεῖα, ἥτις περᾶ διὰ μέσον τοῦ κέντρου ἀπὸ μίαν γωνίαν εἰς τὴν ἀντικρὺ, λέγεται Διαγώνιος, καὶ κόπτει τὸ σχῆμα εἰς δύο ἴσα μέρη. Αἱ ἀπὸ τὸ κέντρον πρὸς τὰς γωνίας εὐθεῖαι κόπτουν τὸ πολύγωνον εἰς τόσα τρίγωνα, ὅσαι εἶναι αἱ πλευραὶ.

„Διὰ τὴν ἡξεύρωμεν, πόσων μοιρῶν εἶναι καθε γωνία τοῦ πολυγώνου, τὸ μοιράζομεν εἰς τόσα τρίγωνα, ὅσαι εἶναι αἱ πλευραὶ· ἀλλὰ καθε τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι εἶναι ἴσαι δύο ὀρθῶν· ὅσα λοιπὸν εἶναι τὰ τρίγωνα, διπλασία εἶναι αἱ ὀρθαὶ γωνίαι. Ἀλλ' ἀπὸ αὐτὰς πρέπει ν' ἀφαιρέσωμεν τέσσαρας ὀρθάς, αἱ ὁποῖαι εἶναι εἰς τὴν κορυφὴν τῶν τριγώνων, ἢ εἰς τὸ κέντρον τοῦ πολυγώνου· ὅσαι λοιπὸν εἶναι αἱ πλευραὶ τοῦ πολυγώνου διπλασία εἶναι αἱ ὀρθαὶ γωνίαι πλὴν τεσσάρων.

„Ὅθεν τοῦ ἑξαγώνου αἱ γωνίαι εἶναι ἴσαι ὀκτὼ ὀρθῶν, τὰς ὁποίας ἂν μοιράσωμεν μὲ ἑξ, ἔχομεν ἑκατὸν εἴκοσι μοίρας διὰ καθε γωνίαν τοῦ ἑξαγώνου.

„Ὅταν δύο μόνοι πλευραὶ τοῦ πολυγώνου, αἱ ἀντικρὺ, ἦναι παράλληλοι, λέγεται Τραπεζίον, ἐὰν ὁμως καθε δύο ἀντικρὺ πλευραὶ ἦναι παράλληλοι, λέγεται παραλληλόγραμμον. (Σχ. 21) καὶ ἂν αἱ γωνίαι τοῦ ἦναι ὀρθαί, λέγεται ὀρθογώνιον· καὶ ἂν καὶ αἱ τέσσαρες πλευραὶ ἦναι συναλλήλως ἴσαι, λέγεται Τετράγωνον· ἐὰν τοῦ παραλληλογράμμου αἱ γωνίαι δὲ ἦναι ὀρθαί, αἱ τέσσαρες ὁμως πλευραὶ ἦναι ἴσαι, λέγεται Ῥόμβος· ἐὰν δὲ μόνοι αἱ ἀντικρὺ γωνίαι ἦναι ἴσαι Ῥομβοειδές.

Εἰάν σύρωμεν τὴν διαγώνιον (Σχ. 21.) αδ, τὸ σχῆμα μοιράζεται εἰς δύο τρίγωνα, ἡ γωνία $\alpha = \sigma$, καὶ $\pi = \epsilon$, διὰ τὰς παραλλήλους· λοιπὸν ὅλη ἡ $\alpha = \delta$, οὕτω δειχνεται καὶ $\beta = \gamma$ · τῶν παραλληλογράμμων λοιπὸν αἱ ἀντικρὺ γωνίαι εἶναι ἴσαι.

Α'ς ἦναι τὸ τετράγωνον αβγε, (Σχ. 22.) καὶ ἂς σύρωμεν τὴν διαγώνιον αβ· τὸ αβ τρίγωνον εἶναι ὀρθογώνιον, καὶ ὑποτείνουσα εἶναι ἡ αβ· τὸ τετράγωνον τοῦτο εἶναι ἐπάνω εἰς τὴν πλευρὰν αγ, ἂς γείνη καὶ ἄλλο τετράγωνον ἐπάνω εἰς τὴν γβ, καὶ ἂς συρθῇ ἡ διαγώνιος βδ. Εἰάν θελήσωμεν νὰ γράψωμεν τετράγωνον ἐπάνω εἰς τὴν ὑποτείνουσαν αβ, αἱ δύο τοῦ πλευραὶ εἶναι αβ, βδ, καὶ διαγώνιός τοῦ ἡ αδ. Τὸ ἡμισυ λοιπὸν τοῦ νέου τετραγώνου περιέχει τὰ δύο ἡμισυ τῶν ἄλλων τετραγώνων· τὸ ὅλον λοιπὸν θέλει περιέχει ὁλόκληρα τὰ δύο τετράγωνα.

„Τὸ τετράγωνον λοιπὸν τῆς ὑποτείνουσας τοῦ ὀρθογωνίου τριγώνου εἶναι ἴσον τῶν δύο τριγώνων, τὰ ὁποῖα γράφονται ἐπάνω εἰς τὰς δύο καθεύτους.

Μυθολογία.

Πλούτων.

Ο Πλούτων, ὁ τρίτος υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Κυβέλης, ἐβασίλευσεν εἰς τὸν ἄδην, ἦγουν εἰς τοὺς ὑπογείους τόπους, ὅπου ὑπῆγαιναν αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθνησκόντων, διὰ νὰ ἀνταμειφθῶσι κατὰ τὰ ἔργα των.

Ο ἄδης περιέχει τὸν Τάρταρον, καὶ τὰ Ἠλύσια Πεδία· ὁ πρῶτος ἦτον καταδίκης τόπος, διὰ τοὺς κακοὺς, καὶ τὰ Ἠλύσια πεδία ἦτον τόπος τερπνός, ὅπου αἱ σκιαὶ τῶν ἐναρέτων ἀπολάμβαναν τελείαν εὐδαιμονίαν.

Τὸν Πλούτωνα εἶχε καταπίει ὁ πατήρ του, καθώς καὶ τοὺς ἄλλους υἱούς· ἀλλ' ὁ Ζεὺς τὸν ἔδωκε ποτὸν, ὅθεν ἀναγκάσθη νὰ ἐξεράσῃ τὸν Πλούτωνα, ὅστις ἔλαβεν εἰς μερίδιον τὸν ἄδην. Ἠρπάσεν τὴν Περσεφόνην, καὶ τὴν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα. Τὸν παραστένουν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐπ' αὐτῷ εἰς ἅμαξαν ἀπὸ ἔβενου (ἀμπανόζι), συρομένην ἀπὸ μαῦραι ἄλογα, στεφανωμένην μὲ ἔβενον, μὲ νάρκισσον, καὶ μὲ κυπάρισσον. Ἐκρατοῦσεν εἰς τὴν δεξιάν του μακρῆν δίκρανον, καὶ μὲ τὴν ἀριστεράν, κλειδίον, διὰ νὰ κλείῃ τὴν αἰωνιότητα.

Τὸ βασίλειόν του ἔχει τρεῖς κριτὰς, τὸν Μίνω, τὸν Αἰακὸν, καὶ τὸν Ῥαδάμανθυν. Ο Ἑρμῆς ἔφερε τὰς ψυχὰς ἔμπροσθεν εἰς τὸν θρόνον των· οἱ κριταὶ τὰς ἐπαράδιδαν εἰς τὰς Εὐμενίδας, ἢ Ἑρινύας, θυγατέρας τῆς νυκτὸς καὶ τοῦ Ἀχέρωνος. Ὑταὶ ἦσαν τρεῖς, Ἀληκτώ, Τισιφώνη καὶ Μέγαλη.

ἔα' εἶχαν ὄφεις ἀντὶ τριχῶν εἰς τὴν κεφαλὴν· ἐκράτουν εἰς τὴν μίαν χεῖρα λαμπάδα, καὶ εἰς τὴν ἄλλην, μάστιγα ἀπὸ ὄφεις· σύντροφοὶ των ἦσαν ὁ Τρόμος, ἡ Μανία, ἡ Χλωμότης καὶ ὁ Θάνατος. Τὸ ἔργον των δὲν ἦτον μόνον νὰ τιμωρῶσι τὰς σκιας τῶν κακῶν, ἀλλὰ πολλάκις ἄρπαζαν καὶ ζωντανούς. Ἐπεριφέροντο ὁλόγυρα εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν κακοποιῶν καὶ ἔχοντες εἰς τοὺς κόλπους των τὰς φθαρτικὰς λαμπάδας των, ἄρχιζαν ἀπὸ αὐτὰς νὰ τιμωρῶσι τοὺς κακοτρόπους. Ο μητροκτόνος Ορέστης ἐπαράστενεν εἰς τοὺς Ἕλληνας τρομερὸν παράδειγμα τῆς σκληρότητος τῶν Ἑρινύων· καὶ μὲ ὅλον τοῦτο ἐλατρεύοντο ὡς θεαί· διότι ἦσαν φοβεραί. Ἦτον τόσον τὸ πρὸς αὐτὰς τῶν ἀνθρώπων σέβας, ὥστε δὲν ἐτολμοῦσαν νὰ προφέρουν τὸ ὄνομά των, οὔτε νὰ ἴδωσι τὸν ναόν των. Οἱ θεοὶ τὰς ὀνόμαζαν σεμναὶς θεάς. Οἱ πολλοὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ναοὶ των ἦσαν ἱερὰ ἄστυλα τῶν ἐνόχων, ἐθυσίαζαν εἰς αὐτὰς ὁλόκληρα ἀρνία, κριάρια καὶ τρυγόνας.

Εἰς τὸν ἄδην ἦσαν καὶ ἄλλαι τρεῖς θεαὶ ἀδελφαί, λεγόμεναι Μοῖραι, ἦγουν, ἡ Κλωθώ, ἡ Λάχεσις καὶ ἡ Ἀτρώπος. Αὗται ἦσαν θυγατέρες τοῦ Ἑρέβου καὶ τῆς Νυκτὸς· ἐκλωθάν τὴν τύχην τῶν ἀνθρώπων. Ἡ Κλωθώ ἐκρατοῦσε τὴν ἡλακίτην (ρόκαν), καὶ ἡ Λάχεσις ἔστρεφε τὸν ἄτρακτον, καὶ ἡ Ἀτρώπος ἐκοπτε τὴν κλωστήν μὲ τὸ ψαλλίδιον. Οἱ ποιηταὶ πλάττουν, ὅτι αὗται ἐμεταχειρίζοντο ἄσπρον λινάρι κλωσμένον μὲ χρυσόν καὶ μὲ μετάξι, διὰ νὰ φανερόνουν τὰς εὐτυχεῖς ἡμέρας, καὶ μαῦρον λινάρι, διὰ τὰς δυστυχεῖς.

Ἦσαν καὶ ἄλλοι θεοὶ τοῦ ἄδου. Π. Χ. Ἡ νύξ ἦτον θεὰ τοῦ σκότους, θυγάτηρ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Παραστένεται μὲ μαῦρον φόρεμα κεντημένον μὲ ἄσπρον ἓνα σκήπτρον ἀπὸ μόλυβδον ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα, τρέχουσα μὲ σιωπὴν ὁλόγυρα εἰς τὸν οὐρανόν, ἐπάνω εἰς ἁμαξάν ἀπὸ ἔβενον, μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

Ὁ Ὑπνος εἶναι υἱὸς τοῦ Ἐρέβου καὶ τῆς νυκτός, καὶ πατὴρ τῶν ὀνείρων. Ἔχει τὸ παλάτιόν του εἰς σπήλαιον, ὅπου δὲν προσβάλλουσιν αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου. Ποτὲ οἱ σκύλλοι, οἱ πετεινοί, καὶ αἱ χῆνες δὲν ταράττουν ἐκεῖ τὴν ἡσυχίαν. Ὁ ποταμὸς τῆς λήθης τρέχει ἡσυχὰ ὁλόγυρα εἰς τὸ παλάτιον. Εἰς τὸ ἔμβασμα φυτρὸνούν μήκωνες (παπαροῦνα), καὶ ἄλλα ὑπνωτικὰ φυτά. Οὗτος ὁ θεὸς κοιμάται ἐπάνω εἰς κράββατον ἀπὸ ἔβενον μὲ μαῦρα παραπετάσματα. Ὁλόγυρά του κοιμούνται ἐξαπλωμένοι οἱ υἱοὶ τοῦ ὀνείρου.

Ὁ Θάνατος εἶναι υἱὸς τοῦ Ἐρέβου καὶ τῆς νυκτός· κρατεῖ εἰς τὴν χεῖρα αἵματωμένον δρέπανον· ἓνα μαῦρον φόρεμα, κεντημένον μὲ ἄσπρα, ἐσκέπαζε τὰ στιλβωμένα κόκκαλα τοῦ κιτρίνου σκελετοῦ του. Ἀφιερώνουν εἰς αὐτὸν τὸ κυπαρίσσιον καὶ τὸν πετεινόν· διότι τὸ κελεύδιμά του ταράττει τὴν σιωπὴν, ἡ ὁποία πρέπει νὰ εὑρίσκεται εἰς τὸν τάφον.

Οἱ παλαιοὶ ἀνόμαζαν Νερτέρους τὰς σκιάς καὶ ψυχὰς τῶν νεκρῶν, ὁμοίως καὶ τοὺς θεοὺς τοὺς προστάτας τῶν τάφων. Εἰς τούτους ἐθυσίαζαν μαῦρα πρόβατα καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν φίλων γάλα, μέλι, κρασίον, καὶ θυμιάματα.

Οἱ κυριώτεροι ποταμοὶ τοῦ ἄδου ἦσαν οἱ ἀκόλουθοι. Ὁ Ἀχέρων, υἱὸς τοῦ ἡλίου καὶ τῆς γῆς, δὲν ἔτρεχεν ἄλλοτε εἰς τὸν ἄδην· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔδωκε νερὸν εἰς τοὺς Τιτᾶνας, ὅταν ἤθελαν νὰ ἀναίβωσιν εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ Ζεὺς, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν ἀποστασίαν του, τὸν ἐκρήμνισεν εἰς τὴν κατοικίαν τῶν ἀποθαρμένων· ὅθεν τὰ νερά του ἔγιναν θολὰ καὶ πικρά.

Ὁ Κωκυτὸς ὁλογύριζε τὸν τάρταρον, καὶ τὰ νερά του ἦσαν ἀπὸ τὰ δάκρυα τῶν κακοποιῶν. Ἀγρία δένδρα ἐπάνω εἰς τὰς ὄχθας του ἐσχημάτιζαν θλιβεράν σκιάν καὶ σκοτεινὴν καὶ μία θύρα ἐπάνω εἰς στροφέας ἀπὸ χαλκὸν ἦτον εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ἄδου.

Ὁ Φλεγέθων, ἡ Πυριφλεγέθων ἔχυνε χεῖμαξρους ἀπὸ φλόγας, καὶ ἐπερικύκλωνεν ἀπ' ὅλας τὰ μέρη τὰς φυλακὰς τῶν κακοτρόπων· εἰς τὰς ὄχθας του δὲν ἐφύτρυνε κανένα φυτόν· ἐχύνετο καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Ἀχέρωνα.

Ἡ Στύξ ἐπερικύκλωνεν ἐννέα φοραῖς τὸν ἄδην, ἦτον θυγάτηρ τοῦ Ωκεανοῦ καὶ τῆς Τετθίος. Ἐγέννησε μὲ τὸν Ἀχέρωνα μίαν κόρην λεγομένην Νίκην. Ὅταν ὁ Ζεὺς, διὰ νὰ νικήσῃ τοὺς Τιτᾶνας, ἐκάλεσε τοὺς ἀθάνατους πρὸς βοήθειάν του, ἡ Στύξ ἔστερξε πρώτη μὲ τὴν θυγατέρα της. Ὁ Ζεὺς, δι' εὐγνωμοσύνην, τὴν ἔκαμε πολλὰς εὐεργεσίας, καὶ ἐψήφισε νὰ ὀμνύουν οἱ θεοὶ εἰς τὸ ὄνομά της, καὶ ὁποῖος παραβῇ τὸν ὅρκον του, θέλει ἐξορισθῇ διὰ δέκα χρόνους ἀπὸ τὸν οὐρανόν, καὶ θέλει στερηθῇ τὴν ἀμβροσίαν καὶ τὸ νέκταρ. Ἡ

ἀμβροσία ἦτον ἢ συνειθισμένη τροφή τῶν Θεῶν, καὶ τὸ νέκταρ ἦτον τὸ ποτόν.

Ὁ Ἑρῆβος ἦτον υἱὸς τοῦ Χάους καὶ τῆς Νυκτός, καὶ ἐμεταμορφώθη εἰς ποταμόν, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὸν ἄδην· διότι ἐβοήθησε τοὺς Τιτᾶνας· ὁ Ἑρῆβος θεωρεῖται καὶ ὡς μέρος τοῦ ἄδου, ἢ ὡς ὁ ἄδης αὐτός.

Αἱ σκιαὶ ἔπρεπε νὰ πῶσιν ἀπὸ τὸ νερὸν τῆς Λήθης, διὰ νὰ λησμονήσωσι τὰ περασμένα.

Μ Α Θ Η Μ Α Η'.

Α' ν α τ ο μ ή.

Νευρολογία καὶ Ἀγγειολογία.

Ἡ κοιλότης τοῦ κρανίου περιέχει εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τὸν ἐγκέφαλον, εἰς τὸ ὀπισθεν τὴν παρεγκεφαλίδα, καὶ εἰς τὸ μέσον, τὴν παρεκτασιν τοῦ ἐγκεφάλου. Ὅλα ταῦτα φυλάττονται ἀπὸ διπλοῦν σκέπασμα. Τὸ ἐξωτερικὸν λέγεται Μῆνιγξ, ἢ Ἐπικρανίς, καὶ τὸ ἐσωτερικόν, τὸ καὶ λεπτότερον, λέγεται μικρὰ Μῆνιγξ, ἢ Ἐπικεφαλίς, ἢ ὁποῖα χώνεται καὶ εἰς τὸν σωλῆνα τῶν σπονδύλων. Ὁ ἐγκέφαλος ἀπλώνεται, καὶ ἐμβαίνει εἰς τὸ ραχοκόκκαλον, καὶ τότε ὀνομάζεται Ρ'αχίτης Μυελός.

Εἰς ὅλην τοῦ σώματος τὴν κατασκευὴν εὗρίσκονται τόσα πολλὰ ἀγγεῖα, ὥστε ὅλη ἡ ὀργανικὴ ὕλη φαίνεται σύνθετος ἀπὸ αὐτά. Ταῦτα τὰ

ἀγγεῖα φέρουν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματος τὴν ἀναγκαίαν ὕλην, καὶ μεταφέρουν τὸ λοιπὸν τῶν ἐκκρίσεων. Εἰς τὰ κελλία ὅλου τοῦ ὕφασματος εὗρίσκονται διάφοροι χυμοί, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους συστένονται καὶ αὐτὰ τὰ ἀγγεῖα καὶ τὰ νεῦρα. Ὁ ἐγκέφαλος δέχεται τὸ ἕκτον σχεδὸν μέρος τοῦ ὅλου αἵματος ἀπὸ τοὺς πνεύμονας.

Αἱ φέρουσαι τὸ αἷμα ἀρτηρίαι μοιράζονται εἰς τὴν τοῦ ἐγκεφάλου ἐπιφάνειαν, καὶ τὸ χύνουν ἔπειτα μέσα εἰς αὐτόν. Ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ ἐγκεφάλου τὸ αἷμα ἐπιστρέφει διὰ μέσον τῶν φλεβῶν, τὸ ὁποῖον ἀποθέτουσιν (ἡγουν μέρος αὐτοῦ) εἰς μερικοὺς κόλπους. Αἱ ἀρτηρίαι διαφέρουν ἀπὸ τὰς φλέβας· διότι αἱ πρῶται εἶναι δυνατώτεραι, φέρουσι καθαρὸν τὸ αἷμα ἀπὸ τὴν καρδίαν εἰς ὅλα τὰ μέρη, ἔχουν ἴνας, καὶ ἀκολουθῶς, ἐρεθίζονται σφίγγονται. Ὅταν λοιπὸν ἔμβη τὸ αἷμα εἰς αὐτάς, ἐρεθίζονται καὶ σφίγγονται, καὶ σπρώχνουν τὸ αἷμα παρμπρός, ἔπειτα πάλιν ἀπλώνονται καὶ αὐταὶ αἱ δύο κινήσεις λέγονται Συστολὴ καὶ Διαστολή, τὰς ὁποίας αἰσθανόμεθα, ψηλαφῶντες τὸν σφιγμόν.

Αἱ ἀρτηρίαι ἔχουν ἀπὸ μέσα ὡς θυρίδων σκεπάσματα καταρράκτας θυλάς, (Τουρκιστὶ Κεπέγγια), αἱ ὁποῖαι λέγονται Δικλίδες. Ἐρχόμενον λοιπὸν τὸ αἷμα, τὰς σπρώχνει, τὰς ἀνοίγει, καὶ ἐμβαίνει μέσα, καὶ ἀφοῦ ἔμβη, κλείεται ἡ δικλὶς, καὶ δὲν ἀφίνει τὸ αἷμα νὰ ὀπισθοδρομήσῃ. Ἀφοῦ τὸ αἷμα κάμῃ τὸ ἔργον του, ὅ,τι μείνῃ, ἐμβαίνει εἰς τὰς φλέβας· διότι τὰ λεπτὰ ἄκρα τῶν ἀρτη-

ριῶν καὶ τῶν φλεβῶν ἐνόνονται, καὶ ἡ ἐνωσις αὕτη λέγεται Ἀναστόμωσις.

Τὰ νεῦρα συνοδεύουν τὰς ἀρτηρίας, τὰ ὅποια ἐβγαίνουν ἀπὸ τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπὸ τὸν ραχίτην μυελόν, καὶ μοιράζονται εἰς ὅλον τὸ σῶμα. Τίποτε δὲν ἠξεύρομεν περὶ τῆς αἰσθήσεως, καὶ ὅσα λέγονται, εἶναι ἀπλάτῃ ὑποθέσεις. Τοῦτο μόνον ἠξεύρομεν, ὅτι, ὅπου νεῦρον, ἐκεῖ καὶ αἰσθήσις. Ἡ ζωὴ φυλάττεται μὲ τὰ διάφορα ἐρεθιστικά, ἡγουν μὲ τὴν θερμότητα, μὲ τὸν αἆρα, μὲ τὴν τροφὴν κ. τ. λ. τὰ ὅποια ἐρεθίζουν τὰ νεῦρα τοῦ τυχόντος ὀργάνου, καὶ δίδουν τὰς ἀναγκαίας ὕλας διὰ τὰ τελειοῦν τὸ ἔργον των.

Γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος.

Θεσσαλία.

Κεῖται πρὸς τὸ βόρειον τῆς κυρίως Ἑλλάδος, καὶ χωρίζεται ἀπὸ αὐτὴν μὲ μίαν γραμμὴν, ἥτις ἀπλώνεται ἀπὸ τὴν ἄκρην τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου ἕως εἰς τὴν ἄκρην τοῦ Μαλιακοῦ· καὶ χωρίζεται διὰ τῆς Οἴτης πρὸς μεσημβρίαν, καὶ ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, πρὸς ἄρκτον τὴν Μακεδονίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὴν χωρίζει ὁ Ὀλύμπος, καὶ πρὸς δυσμὰς τὴν Ἡΰπειρον, καὶ τὴν χωρίζει ὁ Πίνδος.

Ποταμοί. Πηνειός (Σαλαμβριά), ὅστις ἀναβρῦει ἀπὸ τοὺς πρόποδας τοῦ Πίνδου, καὶ χύνεται εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον.

Βουνά. Ὀλύμπος, εἰς τὴν Πελασγιῶτιν. Ὄσσα (Κίσαβος), εἰς τὴν Μαγνησίαν. Μεταξὺ ταύτης καὶ τοῦ Ὀλύμπου εἶναι τὰ Τέμπεη (Μπαμπᾶς), ὅπου εἶναι αἱ ἐκβολαὶ τοῦ Πηνειοῦ. Πήλειον (βουνὸν τῆς Ζαγοράς). Οἶτη, σύνορον τῆς Θεσσαλίας, καὶ τὸ Καλλίδρομον σιμὰ εἰς τὰς Θερμοπύλας.

Ἡ Θεσσαλία διαιρεῖται εἰς τὴν Φθιώτιδα, Θεσσαλιώτιδα, Ἐστιώτιδα, Πελασγιώτιδα καὶ Μαγνησίαν· ἔχει πληθὺς σιταρίου, κρασίου, λαδίου, βαμβακίου, καὶ μεσημβρινῶν πωρικῶν.

Φθιώτις.

Εἶναι εἰς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Θεσσαλίας, καὶ ἀπλώνεται ἀπὸ τὸν Μαλιακὸν κόλπον ἕως εἰς τὸν Πελασγικόν, σιμὰ εἰς τὸν Βῶλον, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἕως εἰς τὸν Πίνδον.

Πόλεις. Θεσσαλικαὶ Θῆβαι (Ζητοῦνι), Φάρσαλα (Φέρσαλα), ἥτις ἔχει πέντε χιλ. κατοίκων.

Θεσσαλιώτις.

Εἰς τὸ δυτικομεσημβρινὸν τῆς Θεσσαλίας, καὶ εἰς τὸ δυτικὸν τῆς Φθιώτιδος. Ἐκατοικεῖτο ἀπὸ τοὺς Αἰνιῶνας.

Πόλεις. Ὑπάτα (Νέαι Πάτραι, Παζαρζῆκι).

Ἑστιῶτις ἢ Γστιαιῶτις.

Κεῖται εἰς τὸ βόρειον τῶν ἀνωτέρω, καὶ εἰς τὸ δυτικὸν τῆς Πελασγιώτιδος, καὶ συνορεύει πρὸς δυσμαῖς μὲ τὴν Ἡΰπειρον.

Πόλεις. Τρίκκη (Τρίκκαλα). Μασκλοῦρι (Χωρίον). Γόμφοι (Σταγαί) εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἡΰπειρου. Σιμά εἰς τὰ Τρίκκαλα εἶναι καὶ τὰ Μετέωρα, εἴκοσι τέσσαρα μοναστήρια· τῶρα ὅμως εἶναι κατοικημένα δεκατρία. Ποταμὸς εἶναι ὁ Πηνειός.

Πελασγιῶτις ἢ Περόραιβία.

Εἶναι ὁ τόπος ὁλόγυρα τῆς Λαρίσσης.

Πόλεις. Λάρισσα εἰς τ' ἀριστερὰ τοῦ Πηνειοῦ. ἔχει κοκκίνην βαφὴν διὰ τὰ νήματα, καὶ ἐργαστήρια μαρμαρίνου. Κάτοικοι εἶναι εἴκοσι χιλ. Γούρναβος, πόλις νέα, ἐπάνω εἰς τὸν Πηνειόν. ἔχει ἐργαστήρια μεταξίου καὶ βαμβακίου· βάπτονται καὶ κόκκινα νήματα. Κάτοικοι ἔξ χιλ. Βελεστινός, χώρα. Ἀρμυρός, χώρα, πέντε ἢ ἕξ ὥρας ἀπὸ τὸν Γόλον. Εἰς τὸ δυτικὸν τοῦ Γόλου ἦσαν αἱ Παγασαί. Οἷσισσών (Εἰλασσῶνα) χώρα Τσαρίτσανη, χώρα.

Μαγνησία.

Εἶναι σχεδὸν χερσόνησος· διότι χώνεται μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, μεταξύ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου καὶ τοῦ Πελασγικοῦ.

Πόλεις. Δημητρίάς, πόλις. Μακρηνίτσα, χώρα ἐπάνω εἰς λόφον τῆς Ὀσσης· βάπτονται κόκκινα νήματα. Κάτοικοι τέσσαρες, χιλ. — Ράψιανη, χώρα.

Ἑλληνικὴ Ἱστορία.

Περὶ τῶν Ἀμφικτυῶνων.

Ἡ ἀξιόλογος αὕτη σύνοδος ἐσυστήθη ἀπὸ τὸν Ἀμφικτύωνα, υἱὸν τοῦ Δευκαλίωνος καὶ βασιλέα τῶν Ἀθηναίων. Ὁ βασιλεὺς αὗτος συνέλαβε καλὸν σκοπὸν, εἰς ἐποχὴν ἀκόμη τῆς βαρβαρότητος, καὶ ἐνώσῃ μὲ φιλίας δεσμοὺς τοὺς λαοὺς τῆς Ἑλλάδος. Οἱ Ἀμφικτύωνες, ἢ Ἀντιπρόσωποι ἀπεσταλμένοι ἀπὸ διαφόρους λαοὺς, ἦσαν κατ' ἐξοχὴν διαρισμένοι καὶ φυλάττωσι τοὺς θησαυροὺς τοῦ ναοῦ τῶν Δελφῶν καὶ διὰ τοῦτο ἐπολέμησαν ἐναντίον τῶν Φωκέων, οἵτινες εἶχαν γυμνώσει τὸν ναόν.

Ἐσυνάζοντο τὴν ἀνοιξιν καὶ τὸ φθινόπωρον, ἢ καὶ ἄλλοτε, ὅταν ἦτον χρεῖα· καὶ ἐσυνάζοντο εἰς τοὺς Δελφούς, ἢ εἰς τὰς Θερμοπύλας. Κάθε λαὸς ἐπεμπε δύο ἀντιπροσώπους εἰς τὴν σύνοδον. Κανεὶς δὲν εἶχε τὴν ὑπεροχὴν ἐπάνω εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ κάθε τι ἀπεφασίζετο μὲ τῶν πλειοτέρων τὰς ψήφους. Οἱ Ἀμφικτύωνες ἔκριναν τὰς μεταξύ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων διαφοράς, καὶ ἡ ἀπόφασίς των δὲν ἀνεκατέετο εἰς ἄλλο κριτήριον. Ἐδοκίμαζάν ὅμως ἐνίοτε ἐναντιώσεις, καὶ τότε εἶχαν τὸ δικαίωμα καὶ μεταχειρισθῶσι στρατιώτας, τοὺς ὁποίους αὐτοὶ

ἑστρατολογουῦσαν μὲ ψήφισμα. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκλογῆς τῶν ὤμνων νὰ φυλάξωσι τὰ χρέη τοὺς, καὶ ἐκαταρῶντο καὶ ἀναθεματίζαν τὸν ἑαυτὸν τῶν, ἐὰν τὰ παρέβαιναν.

Πεισίστρατος.

Οἱ νόμοι, τοὺς ὁποίους ἔδωκεν εἰς τοὺς Ἀθηναίους ὁ Σόλων, δὲν ἐμπόδισαν τὸν Πεισίστρατον ἀπὸ τοῦ νὰ ἀρπάσῃ τὴν ὑπερτάτην αὐθεντίαν. Ἀλλ' ἡ κυβέρνησίς του, ἥ νὰ εἴπω καλῆτέρα, τὸ βασιλείον του, δὲν ἠμπόρεσε νὰ στερεωθῇ χωρὶς ἐμπόδια. Εἰς διάστημα δεκαεπτὰ χρόνων ἐβιάσθη δύο φορές νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας· μ' ὅλον τοῦτο ἐκράτησε τὴν ἐξουσίαν, καὶ τὴν ἀφῆκεν εἰς τοὺς υἱοὺς του.

Ἰππαρχος καὶ Ἰππίας, υἱοὶ τοῦ Πεισιστράτου.

Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων.

Ο' Ἰππαρχος εἶχε μερικά καλὰ προτερήματα καὶ διὰ τὴν πρὸς τὴν παιδείαν ἀγάπην του ἐπροσκάλεσε τοὺς δύο Ποιητάς, τὸν Ἀνακρέοντα καὶ τὸν Σιμωνίδην. Ἀλλ' ἡ ἀτιμία, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰς δύο νέους Ἀθηναίους, ἤγουν εἰς τὸν Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα, ἔγινεν αἰτία τοῦ θανάτου του. Οὗτοι ἐσίμωσαν εἰς αὐτὸν, ἔχοντες σκεπασμένα μὲ κλάδους μυρσίνης τὰ ὅπλα, καὶ οὕτω τὸν ἐφόνευσαν. Ο' Ἀρμόδιος πάραυτα ἐφονεύθη

ἀπὸ τοὺς Φύλακας. καὶ ὁ Ἀριστογείτων βασανισθεὶς διὰ προσταγῆς τοῦ Ἰππίου, εὗρηκεν αἰτίαν νὰ ἐκδικηθῇ· διότι ἐσυκοφάντησε πολλοὺς φίλους τοῦ Ἰππίου, ὅτι ἦσαν τάχα συνωμόται, τοὺς ὁποίους ὁ Ἰππίας εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ θυμοῦ του, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς φονεύσουν. Ἐπειτὰ, ἐπειδὴ τὸν ἐρώτησεν ὁ Ἰππίας, ἂν ἦναι καὶ ἄλλοι συνωμόται, ἀπεκρίθη ὁ Ἀριστογείτων. „Ἄλλος δὲν ἔμεινεν εἰμὴ σύ. Ἀποθνήσκω εὐχαριστημένος, διότι σ' ἐστέρησα τοὺς πλέον ἀκριβοὺς σου φίλους.“

Ο' Ἰππίας ἐβασίλευσεν ἀκόμη τρεῖς χρόνους εἰς τὰς Ἀθήνας μὲ πολλὴν τυραννίαν· ἀλλὰ τέλος, ὁ Κλεισθένης, ἀρχηγὸς τῶν Ἀλκμαϊονίδων, βοηθούμενος ἀπὸ τοὺς Λακεδαιμονίους, τὸν ἀνάγκασε νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν Δαρεῖον βασιλέα τῶν Περσῶν. Ο' Ἰππίας ἔγινεν αἰτίας μὲ τὰς παρακινήσεις του νὰ ἐκστρατεύσῃ οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐφονεύθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Μαραθῶνος.

Μόλις ἐλευθερωθέντες οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ Ἰππίου, ἐτίμησαν τὴν μνήμην τοῦ Ἀρμόδιου καὶ Ἀριστογείτονος· τοὺς ἔστησαν στήλας, καὶ ἐψήφισαν νὰ ἐορτάζεται κατ' ἔτος ἡ μνήμη τῶν εἰς τὰ Παναθηναῖα. Μετὰ καιρὸν ἀρχισαν νὰ ψάλλωσιν εἰς τὰ συμπόσιά των τοὺς ὕμνους τῶν δύο τούτων νέων.

II Θεωρία τῆς Φύσεως.

Περὶ τῆς Σελήνης.

Τὸ Φεγγάρι κάμνει τὸν γῦρον του εἰς τὴν γῆν, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται Δορυφόρος τῆς Γῆς. ἔχουν δορυφόρους, ἢ Φεγγάρια καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους πλανήτας. Ὁ Ζεὺς ἔχει τέσσαρα Φεγγάρια· ὁ Κρόνος ἑπτὰ, καὶ μίαν πλατῆϊαν ζώνην, ἢ ὁποῖα Φέγγει ὡς Φεγγάριον. Ὅσον μακρύτερα εἶναι ὁ Πλανήτης ἀπὸ τὸν ἥλιον, τόσον πλειότερα Φεγγάρια ἔχει.

Ἐπειδὴ εἰς τί χρειάζονται τὰ Φεγγάρια εἰς τοὺς πλανήτας; ἤθελεν ἐρωτήσῃ τινάς. Ἐρωτῶμεν καὶ ἡμεῖς. Ἐπειδὴ εἰς τί χρησιμεύουν οἱ πλανῆται εἰς τὴν γῆν μας; Ὁ Θεὸς τίποτε ἄχρηστον δὲν ἔκαμεν. Ἐπειδὴ τίς ἠξέυρει ἂν ἔβαλεν εἰς τοὺς πλανήτας πλάσματα του, καθὼς καὶ εἰς τὴν γῆν μας, διάφορα ὅμως ἀπὸ ἡμᾶς; Οἱ πλανῆται εἰς ὅλα ὁμοιάζουν τὴν γῆν. Τὸ Φεγγάριόν μας δέχεται τὸ Φῶς ἀπὸ τὸν ἥλιον, καὶ τὸ πέμπει εἰς τὴν γῆν. καὶ ἡ γῆ τὸ δέχεται ὁμοίως ἀπὸ τὸν ἥλιον, καὶ τὸ πέμπει εἰς τὸ Φεγγάριον παρομοίως καὶ οἱ πλανῆται λαμβάνουν τὸ Φῶς ἀπὸ τὸν ἥλιον.

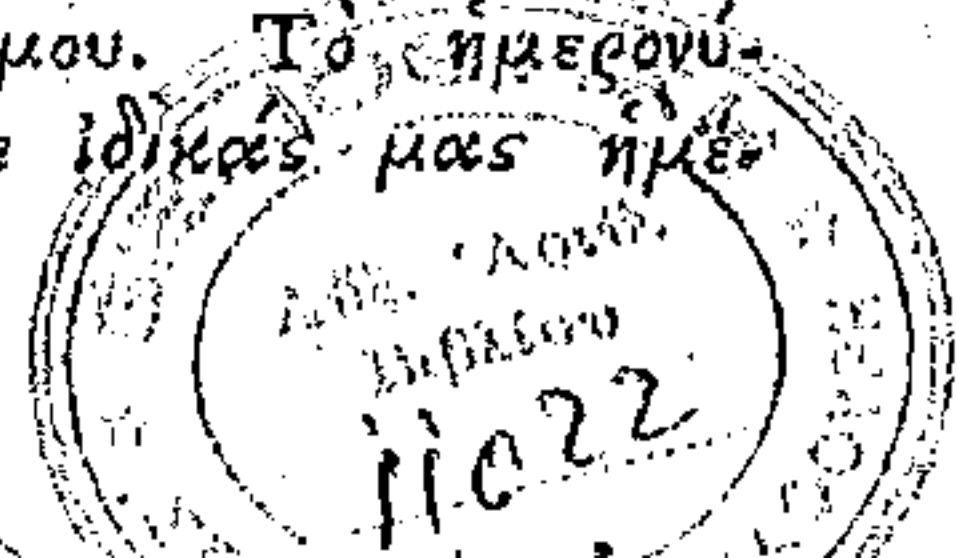
Τὸ Φεγγάρι κάμνει τὸν γῦρον τῆς γῆς εἰς εἰκοσιεννέα ἡμέρας, σαραντατρία λεπτά καὶ κάτι ἀκόμη. Κάμνει καὶ τὸν γῦρον τοῦ ἡλίου ὁμοῦ μετὰ τὴν γῆν. Τὰ φωτισμένα μέρη τῆς σελήνης εἶναι, ὅσα ἀντανεκλῶσι τὸ Φῶς πρὸς ἡμᾶς καὶ τὰ ἀφώτιστα δὲν τὸ ἀντανεκλῶσιν.

Ἐὰν εἰς τὴν σελήνην, καθὼς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους πλανήτας, δὲν εὐρίσκονται ἐμφυχα ὄντα, εὐρίσκονται τοῦλάχιστον ὀμμάτια διὰ νὰ βλέπωσι τὸ Φῶς· ἀλλέως, δὲν ἤθελεν ἀποστέλλει ἐκεῖ τὸ Φῶς τοῦ ὁ ἥλιος. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ᾔναι ὄντα τῆς αὐτῆς φύσεως μετὰ τοὺς κατοίκους τῆς γῆς.

Ἡ σελήνη μᾶς παραστένεται μετὰ διάφορα σχήματα, τὰ ὁποῖα λέγονται Φάσεις. Ἀς ᾔναι (ΣΧ. 23.) ΑΔΒΕ ἡ ἐκλειπτική. Η ὁ ἥλιος. ΖΘΚΛ ἡ τροχιά τῆς σελήνης, καὶ Γ ἡ γῆ. Ἡ σελήνη εἶναι στρογγυλή, καὶ ἔχει πάντοτε τὸ ἓνα τῆς ἡμισφαίριον, ἢ πρόσωπον τὸ αὐτὸ, γυρισμένον πρὸς ἡμᾶς. π. χ. αβγδ, καὶ τοῦτο πάντοτε βλέπομεν. Ὅταν ᾔναι μετὰ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς γῆς, εἶναι φωτισμένον τὸ πρὸς τὸν ἥλιον μέρος τῆς, τὸ ὀπισθὸν ὅμως μέρος τὸ πρὸς ἡμᾶς, ἡγουν τὸ αβγδ, εἶναι ἀφώτιστον, καὶ τότε λέγεται τέλος τοῦ Φεγγαρίου, ἢ Σύνοδος. Ὅταν σιμόνη πρὸς τὸ Θ, φωτίζεται μέρος τοῦ πρὸς ἡμᾶς ἡμισφαίριον καὶ ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ Θ, φωτίζεται τὸ ἡμισφαιρίου καὶ ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ Λ, καὶ τότε λέγομεν, ὅτι εἶναι εἰς τετραγωνισμόν. Ἀλλ' ὅταν ᾔναι εἰς τὸ Κ, βλέπομεν ὅλον τὸ ἡμισφαίριον φωτισμένον αβγδ, καὶ λέγομεν, ὅτι εἶναι πανσέληνος.

Περὶ τοῦ Ἡλίου.

Ὁ Ἡλῖος εἶναι τὸ κέντρον τῶν πλανητῶν μας, ἡγουν τοῦ ἰδικοῦ μας κόσμου. Τὸ ἡμερονοκτίον του, γίνεται εἰς εἰκοσιπέντε ἡμέρας, καὶ δέκα ὥρας.

Η' Θ Ι Κ Η.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Χρέη τῆς Κοινωνίας.

Α'. Χρέη τῆς Συγγενείας.

Ἄν ἔβγωμεν ἀπὸ τὴν οἰκισκὴν ἐστίαν, καὶ ἐξετάσωμεν τὰς σχέσεις τῆς κοινωνίας, πρῶτην εὐρίσκομεν τὴν τῆς συγγενείας ὡς μίαν παλαιὰν ἀποικίαν, ἣ ὁποία ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν. Οὔθεν εἶναι ἐνωμένη καὶ προσκολλημένη εἰς αὐτήν. Ἐὰν ἡ πλεονεξία τὰς χωρίζῃ, βλάπτουν τὸν ἑαυτὸν τοὺς καὶ χάνονται. Τὸ ἐναντίον, ἡ ὁμόνοια δι' αὐτὰς εἶναι πολύτιμος θησαυρός.

Β'. Χρέη τῆς Φιλίας.

Οἱ δεσμοὶ τοῦ αἵματος θεμελιώνει σχέσεις μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καὶ χωρὶς τὴν θέλησιν των ἄλλοι ὁμῶς δεσμοὶ διορίζουσιν ὡς ὑποχρεώσεις ὅχι ὀλιγώτερον ἰσχυράς. Αὗται εἶναι αἱ Φιλίαι, τὰς ὁποίας ἀποκτῶμεν μετὰ τὴν ἐκλογὴν μας.

Φιλία κυρίως εἶναι, ἡ ὁποία βάλλει μίαν ψυχὴν εἰς δύο σώματα. Τὸ σημεῖον τῆς ἀληθοῦς Φιλίας εἶναι νὰ μὴν ἀποβλέπῃ ὁ φίλος εἰς τὸ ἴδιον συμφέρον.

ἐπάνω εἰς τὴν παρελθούσαν του ζωὴν, καὶ ἐτοιμάζεται διὰ δευτέραν ζωὴν, δὲν ἡμποροῦν νὰ βαλθῶσι συναλλήλως εἰς τὴν αὐτομόν ἰσότητά των δικαιωμάτων καὶ τῶν ἐνοχῶν. Ἡμεῖς διαβαίνομεν κατὰ διαδοχὴν ἀπὸ ταύτας τὰς διαφορὰς περιόδους, χωρὶς νὰ ἡξεύρωμεν, ἕως ποῦ θέλομεν ὑπάγει. Τὸ παιδίον, ἢ ὁ νέος, ἡμποροῦν νὰ σταματήσουν εἰς τὸν δρόμον των πρὸ τοῦ γέροντος, ὅστις εἶναι πλήρης ἡμερῶν. Ἡμποροῦμεν ἄρα γε, ὅταν μετρηθῇ ὁ χρόνος τῆς ζωῆς μας, νὰ μὴ σταματήσωμεν ἀνέλπιστα; καὶ, ἂν πρέπη νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ γῆρας, ἅς ἐνθυμούμεθα ὅτι ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος δὲν τὸ φοβεῖται, ἐπειδὴ [τὸ βλέπει περικυκλωμένον ἀπὸ σέβας καὶ τιμὴν, καὶ ἔρχεται εἰς αὐτὸν ὡς ἡ δύσις τοῦ ἡλίου τῆς ὥραίας ἡμέρας.

Δ'. Χρέη τῶν δύο γένων.

Τὰ δύο γένη δὲν ἔχουσι τὰ αὐτὰ χρέη νὰ πληρώσωσι διότι δὲν ἐπλάσθησαν διὰ τὸ αὐτὸ τέλος. Τὸ ἔργον των λοιπὸν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν δὲν εἶναι τὸ αὐτό· ἀλλὰ καθεὶς ἀπὸ αὐτοὺς ἔχει ἰδιαιτέραν ἀρετὴν, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ πασχίξῃ νὰ ἀποκτήσῃ· ἔχει τὴν ἰδιαιτέραν του τελειότητα, πρὸς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ ἢ ἀνατροφῇ του. Οὔθεν τίποτε δὲν εἶναι πλέον διαφορετικὸν ἀπὸ τὰς ὁρέξεις καὶ γνώμας των καὶ ἀπὸ τὰ πρῶτα παιγνίδια τῆς βρεφικῆς ἡλικίας, τὸ κοράσιον ἀγαπᾷ νὰ στολίζεται, ἐν ᾧ, τὸ ἐναντίον, ὁ ἀδελφός της γεμίζει τὸ πᾶν ἀπὸ τὸν ἦχον τοῦ τυμπάνου του.

Αἱ σχέσεις τοῦ ἑνὸς γένους πρὸς τὸ ἄλλο πρέπει πάντοτε νὰ κανονίζονται μὲ κάποιαν συμφωνίαν, τῆς ὁποίας ἡ χρεία φαίνεται ἀφ' ἑαυτῆς εἰς τὰς ἀπαλὰς ψυχὰς, καὶ ἡ ὁποία ὑπαγορεύει καὶ εἰς τὰ δύο γένη τὴν εὐζωίαν, καὶ τὴν φύλαξιν, εἰς ἐγγύησιν τῶν ἀμοιβαίων χρεῶν. Οἱ ἄνδρες δὲν πρέπει νὰ λησμονῶσι ποτὲ, ὅτι ὅλον τὸ ἔργον τῶν εἶναι νὰ ὑπερασπίζωσι τὰς γυναῖκας καὶ νὰ τὰς τιμῶσιν.

Δὲν πρέπει νὰ συγχίζωμεν ταύτην τὴν χρηστοθήθειαν μὲ τὸν πολλὰ κολακευτικὸν πρὸς τὰς γυναῖκας τρόπον, ὁ ὁποῖος ἀτιμάζει τὸ ἑν γένος καὶ δὲν τιμᾷ τὸ ἄλλο, καὶ ὁ ὁποῖος ἀπὸ μέρος καὶ τῶν δύο πρέπει νὰ καταφρονῇται. Καθὲν γένος πρέπει νὰ φυλάττῃ τὸν χαρακτήρα του, τὸν ὁποῖον ἡ φύσις ἐτύπωσεν εἰς αὐτό: ὁ ἀνὴρ τὴν δύναμίν του, τὴν δραστηριότητά του, διὰ τὴν ὠφέλειαν τῶν ὁμοειδῶν του, τῆς οἰκογενείας του, τῆς πατρίδος του· ἡ γυνὴ τὴν ἡμερότητά της, τὴν σεμνότητά της, καὶ ὅλας τὰς χάριτας τῶν οἰκιακῶν ἀρετῶν.

Γ ε ω μ ε τ ρ ί α.

Περὶ τῶν Ἀναλόγων Εὐθειῶν.

Αἱ ἀναλογίαι θεωροῦνται καὶ εἰς τὰς γραμμάς. Ἐὰν ἔχωμεν τὰς δύο εὐθείας ΑΗ, αη (Σχ. 24), καὶ κόψωμεν τὴν ΑΗ εἰς τόσα ἴσα μέρη ΑΒ, ΒΓ, κ. τ. λ. καὶ ἀπὸ ἑνὸς σημείου τῆς σύρων τὴν εὐθεῖαν Αα πρὸς τὴν αη, μὲ ὁποῖαν γωνίαν θέλωμεν, καὶ ἀπὸ τ' ἄλλα κοψίματα σήσωμεν παραλ-

λήλους τῆς Αα, τὰς Ββ, Γγ κ. τ. λ. καὶ ἀπὸ τὰ σημεία α, β, κ. τ. λ. σύρωμεν παραλλήλους τῆς ΑΗ τὰς αι, βο, γπ κ. τ. λ. ἢ αι = ΑΒ (διότι εἶναι παράλληλοι μεταξὺ παραλλήλων)· καὶ ἐπειδὴ ΑΒ = ΒΓ = βο, πρέπει νὰ ἦναι καὶ αι = βο = πγ κ. τ. λ. Ἡ γωνία α = β = γ, καὶ αἱ ἄλλαι πλευραὶ εἶναι συναλλήλως ἴσαι. Ἐὰν λοιπὸν εὐθεῖα κοπῇ εἰς ἴσα μέρη, καὶ ἀπὸ τῶν κοψίματα συρθῶσι πρὸς ἄλλην εὐθεῖαν τόσαι παράλληλοι, κόπτουν καὶ τὴν ἄλλην εὐθεῖαν εἰς ἴσα μέρη.

Ἐὰν λοιπὸν κομμάτιον (τὸ ΑΒ) τῆς ΑΗ τόσαις φοραῖς περιέχεται εἰς τὴν ὅλην εὐθεῖαν, ὅσαις φοραῖς ἓνα κομμάτιον (τὸ αβ) τῆς ἄλλης εὐθείας αη περιέχεται εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν εὐθεῖαν. Ὅθεν ἔχομεν τὰς ἀκολουθοῦσας ἀναλογίας:

1'. ΑΒ : ΑΗ :: αβ : αη. Καὶ 2'. ΑΒ : αβ :: ΑΗ : αη.

3'. 2 ΑΒ : 2 αβ :: ΑΗ : αη. Καὶ 4'. 3 ΑΒ : 3 αβ :: ΑΗ : αη. κ. τ. λ.

Τοῦτο θέλει νὰ εἴπῃ „Ἐὰν ἡ πολλὰ κομμάτια τῆς μιᾶς εὐθείας, πρὸς ἓνα ἢ ἄλλα τόσα κομμάτια τῆς ἄλλης εὐθείας εἶναι, ὡς ὅλη ἡ μία πρὸς ὅλην τὴν ἄλλην.“

Α'ς κόψωμεν τὰς δύο εὐθείας (Σχ. 25) ΑΗ, αη, μὲ τρεῖς παραλλήλους Αα, Εε, Δδ. Ἐὰν ἡ ΑΗ περιέχῃ σαρανταεπτὰ ἴσα μέρη, καὶ ἡ ΑΕ τὰ εἴκοσι πέντε, ἡ ΕΗ πρέπει νὰ περιέχῃ τὰ εἴκοσι δύο. Α'ς σύρωμεν τὰς παραλλήλους Ββ, Γγ, κ. τ. λ. (Σχ. 24.) διὰ νὰ κοπῇ ἡ ΑΗ, εἰς σαρανταεπτὰ ἴσα μέρη· καὶ ἡ αη θέλει κοπῇ ὁμοίως εἰς σαραν-

ταεπταὶ ἴσα μέρη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἡ αε περιέχει
τὰ εἴκοσι πέντε, καὶ ἡ εη τὰ εἴκοσι δύο. Λοιπὸν
ἔχομεν :

ΑΕ : ΕΗ :: 25 : 22. Καὶ αε : εη :: 25 : 22.
Λοιπὸν.

ΑΕ : ΕΗ :: αε : εη. ἔχομεν πρὸς τούτοις.

ΑΗ : ΑΕ :: 45 : 25. Καὶ αη : αε :: 45 :
25. Λοιπὸν

ΑΗ : ΑΕ :: αη : αε. ἡγουν

1'. „Αἱ παράλληλοι κόπτουν τὰς εὐθείας
ἀναλόγως.“

2'. „Κάθε μιᾷς τὰ μέρη πρὸς ἀλλήλα εἶ-
ναι, ὡς καὶ τὰ τῆς ἄλλης.“

3'. „Ὅλη πρὸς ἓνα τῆς μέρος εἶναι, ὡς καὶ
ἡ ἄλλη πρὸς τὸ ἀμοιβαῖον τῆς μέρος.“

Αὐτὸς σύρωμεν τὴν ΑΚ παράλληλον τῆς αη.
ἔγεινεν ἡ Αο = αε. Λοιπὸν

Αε : Αο :: ΑΗ : ΑΚ : εΗ : αΚ. ἡγουν

„Ἡ τῆς βάσεως τοῦ τριγώνου παράλληλος
κόπτει τὰς πλευρὰς ἀναλόγως.“

Εἰάν λοιπὸν ἔχωμεν τρεῖς πλευρὰς ἀναλόγους
μ, ν, σ, (ΣΧ. 26'.) διὰ νὰ εὐρώμεν τὴν τετάρτην, κά-
μνομεν οὕτως. Εὔπαινω εἰς τὴν πλευρὰν ΑΒ παίρνομεν
τὴν ΑΒ = μ, τὴν ΒΓ = ν. καὶ εὔπαινω εἰς τὴν ΑΓ
τὴν Αδ = σ. σύρωμεν τὴν βδ, καὶ ταύτης παράλ-
ληλον τὴν γε. ἔχομεν λοιπὸν

ΑΒ (μ) : ΒΓ (ν) :: Αδ (σ) : δε. καὶ αὕτη
εἶναι ἡ ζητούμενη.

Ἱστορία τῶν Εἰθνῶν.

Φοινίκες.

Οἱ πρῶτοι βασιλεῖς τῆς Φοινίκης εἶναι ὀλίγον
γνωστοὶ εἰς ἡμᾶς. Ἡ Σιδῶν ἦτον εἰς τὴν ἀρχὴν ἡ
μητρόπολις· ἀλλ' ἡ δόξα τῆς Τύρου ἐξήλειψε τὴν
δόξαν τῆς Σιδῶνος. Ἡ Τύρος ἐκτίσθη ἀπὸ τὸν
Αὔγηνορα, βασιλέα τῶν Θηβῶν, ὁ ὁποῖος εἶχε με-
τακομισθῇ εἰς τὴν Σιδῶνα.

Ἡ Βιομηχανία τῶν κατοίκων τῆς Τύρου, καὶ
ἡ καλὴ θέσις τῆς τὴν κατέστεναν κυρία τῆς θα-
λάσσης, καὶ κέντρον τοῦ ἐμπορίου ὅλης τῆς οἰκου-
μένης.

2978'. — Ἰζάμ ἐχρημάτισεν ὁ πρῶτος βα-
σιλεὺς τῆς Τύρου. Οἱ Σολωμὼν ἔβαλεν εἰς τὴν κε-
φαλὴν τοῦ τοῦ βασιλικὸν στέφος, καὶ ἐχάρισεν εἰς
αὐτὸν πολλὰ χωρία, διὰ νὰ τοῦ ἐκτείνῃ ὀλίγον τὴν
ἐπικράτειαν δώδεκα βασιλεῖς ἐχρημάτισαν μετὰ
τὸν Ἰζάμ ἕως τὸν Πυγμαλίωνα.

3109'. — Πυγμαλίων ἐφόνευσεν τὸν ἀνδράδελ-
φόν του Σιχέα, διὰ ν' ἀποκτήσῃ τὸν πολὺν τοῦ
πλοῦτον· ἀλλ' ἡ Διδῶ, γυνὴ τοῦ Σιχέως ἠπάτησε
τὴν πλεονεξίαν τοῦ Πυγμαλίωνα· διότι ἔφυγε λα-
βοῦσα τοὺς θησαυροὺς τοῦ Πυγμαλίωνα, καὶ ὑπῆ-
γε νὰ θεμελιώσῃ εἰς τὰ παράθαλάσσια τῆς Ἀφρι-
κῆς τὴν Καρχηδόνα εἰς τοὺς 890 πρὸ Χριστοῦ.
Ἡ Καρχηδὼν λοιπὸν ἦτον ἀποικία τῆς Τύρου.

Ἡ ὑπερηφανία, ἡ καλὴτέρα νὰ εἴπω, ὁ πλοῦ-
τος τῆς Τύρου ἔγεινεν αἰτία τοῦ φθόνου· διότι
ἐκυριεύθη, καὶ ἠφανίσθη ἀπὸ τὸν Ναβουχοδονόσορ,

Βασιλέα τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ἐξανακτίσθη εἰς μίαν νῆσον ἐκεῖ σιμὰ, ὅπου εἶχαν καταφύγει οἱ κάτοικοι.

3472'. — Αὕτη ἡ νέα Τύρος ἐκυριεύθη, καὶ ἠφανίσθη ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρον, ὅστις ἠνώσε ταύτην τὴν ἐπικράτειαν μὲ τὴν Σιδῶνα, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐρημώσει δέκα ἐννέα χρόνους πρότερον ὁ Ωΐχος, βασιλεὺς τῆς Περσίας.

Ἡ Τύρος ἐξανακτίσθη ἀπὸ δεκαπέντε χιλ. κατοίκους τῆς, τοὺς ὁποίους ἔσωσαν οἱ Σιδῶνιοι, ὅταν ἐμβῆκαν εἰς αὐτὴν μὲ τὰ στρατεύματα τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐπληθύνθησαν οἱ κάτοικοι, ὅμως ποτὲ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ ἐξαναποκτήσωσι τὴν κυριότητα τῆς θαλάσσης. Μετὰ δεκαοκτὼ χρόνους, ὁ Ἀντίγονος, ἕως ἀπὸ τοὺς στρατηγοὺς τοῦ Ἀλεξάνδρου, κηρυχθεὶς βασιλεὺς τῆς Ἀσίας, τὴν ἐπολιόρκησε μὲ πολυάριθμον στόλον, καὶ τὴν ὑπεδούλωσεν.

Ἀνακαλύψεις καὶ ἐμπόριον τῶν Φοινίκων.

Οἱ Φοίνικες ἐκατοικοῦσαν εἰς παραθαλάσσιον στενὸν μεταξὺ τῆς Μεσογείου. καὶ τοῦ ὅρους Λιβάνου, τὸ ὁποῖον σήμερον περιέχεται εἰς τὴν Συρίαν. Οὗτοι ἦσαν τὸ κατὰλοιπον τῶν Χαναναίων, τοὺς ὁποίους δὲν εἶχαν διώξει οἱ Ἰσραηλῖται· ὁ τόπος τῶν ἦτον ἀκαρπός· ὅθεν ἠναγκάσθησαν νὰ φέρωσι τὰ ἀναγκαῖα ἀλλὰχόθεν. Ἐσυλλογίσθησαν, ὅτι ἡ θαλάσσα, ἡ ὁποία χωρίζει τοὺς διαφόρους λαοὺς, ἠμποροῦσε καὶ νὰ τοὺς ἐνώσῃ. Τέλος, ὕστερον ἀπὸ πολλὰς δοκιμαίας, ἐξέθεσαν τὴν ζωὴν τῶν

εἰς ξύλον εὐθραυστον, εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ἀνέμων καὶ τῶν κυμάτων, διὰ νὰ ὑπάγουν νὰ συνάξωσιν εἰς ἄλλα κλίματα ὅ,τι ἡ φύσις τοὺς ἐστέρησεν.

Οὕτως ἀρχίσεν ἡ ναυτική, τὴν ὁποίαν οἱ Φοίνικες εἰς τὸ ἐξῆς ἠύξησαν μὲ καλὴν ἐκβάσιν· ὠδηγήθησαν ἀπὸ τὰς παρατηρήσεις τῶν ἀστέρων, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν ἔλαβαν ὁδηγὸν τὴν μεγάλην ἄρκτον, καὶ τέλος, ἕνα μικρὸν ἀστὲρα τῆς ἄρκτου πολλὰ σιμὰ εἰς τὸν πόλον.

Οἱ Φοίνικες ἐπολυπλασίασαν τὰς ἀποικίας τῶν εἰς τὴν Κύπρον, Ρόδον, εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν Σικελίαν καὶ Σαρδηνίαν. Τὸ Κάδιξ ἔγεινεν ἀποθήκη ἡ Βετική καὶ τὸ λοιπὸν μέρος τῆς Ἰσπανίας ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς ἀναρίθμητον πλοῦτον· ὥστε ἠναγκάσθησαν νὰ βάλλωσιν εἰς τὰς ἀγκύρας τῶν, ἀντὶ τοῦ προτέρου μολύβδου, ἄργυρον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἦσαν παραφορτωμένοι.

Ὀλίγον καιρὸν ὕστερον ἀπὸ τὸν πόλεμον τῆς Τρωάδος, εἶχαν καταστήματα εἰς τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀφρικῆς. Ὤδηγοῦσαν τὰ πλοῖα τοῦ Σολωμῶντος εἰς Ὀφεῖρ, εἰς Θαρσεῖς, καὶ εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ἐπέστρεφον φορτωμένοι ἀπὸ χρυσίου, ἄργυρον, καὶ ἀπὸ πολύτιμα πράγματα. Ἐκρυπταν τὴν τέχνην τῆς ναυτικῆς ἀπ' ὅλας τὰς ἄλλας ἔθνη, διὰ νὰ μὴ ταξιδεύωσι καὶ ἐκεῖνα.

Τὰ διὰ τὸ ἐμπόριον πλοῖα τῶν ἦσαν σχεδὸν στρογγυλά, καὶ διὰ τὰς θαλασσιναὺς ἐκστρατείας, μακρὰ καὶ ὀξέα καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐμακρύνοντο ἀπὸ τὰ παραθαλάσσια, ὅσον τὸ δυνατόν, ἔπρεπε νὰ κατασκευάζωσι τὰ πλοῖα τῶν ὁπωσοῦν πλατέα· διότι δὲν ἠμποροῦσαν νὰ τὰ κάμωσι βαθέα.

Ἡ Βιομηχανία τῶν Φοινίκων ἦτον περίφημος διὰ τὰ ὑφάσματα καὶ διὰ τὴν ὡραιότητα τῶν χρημάτων. Κατὰ τύχην εὗρέθη ἡ Πορφύρα. Ἐνας σκύλλος τῆς μάνδρας, ἀναγκαζόμενος ἀπὸ τὴν πείναν, ἐσύντριψε μίαν κεγχύλην, καὶ ἀπὸ τὸ αἷμα τῆς ἐβάφισαν τὰ χεῖλη του· ἐπαραιτήρησαν τὸ χρῶμα τοῦτο, καὶ τὸ ἐμεταχειρίσθησαν εἰς βαφὴν τῶν ὑφασμάτων.

Ἀποδίδουν εἰς τοὺς Φοινίκας τὴν εὐρεσίαν τοῦ ἀλφαβήτου.

Ἡ Βηρυτὸς εἶναι περίφημος, ὡς πατὴρ τοῦ φιλοσόφου Σαγχωνιάδωνος τοῦ ἀπ' ὅλους παλαιότερου συγγραφέως μετὰ τὸν Μωϋσῆν, τοῦ ὁποῦ ἔμειναν μερικά λείψανα. Οὗτος ἔγραψε τὰς ἀρχαιότητας τῆς πατρίδος του εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, καὶ ἀνέβη ἕως εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου· δέχεται ἓνα σκοτεινὸν χάος, καὶ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ὀργανίζει τὸ πᾶν· αἱ ιδέαι του περὶ τῶν ἄλλων δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν Γένεσιν. Ἡ ἱστορία του ἔχει βάσιν τὰ συγγράμματα Ἑρμού τοῦ Τρισμεγίστου τῶν Ἑλλήνων.

Μυθολογία.

Ἀκολουθία περὶ τοῦ ᾠδοῦ.

Ἡ εἴσοδος τοῦ ᾠδοῦ ἐμυθολογεῖτο, ὅτι ἦτον εἰς τὴν Καμπανίαν, ἐπαρχίαν τῆς Ἰταλίας, εἰς τὴν λίμνην Αὐέρνην, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐξατμίζοντο φθοροποιοὶ ἀτμοί· ὅσα πουλῖα ἐπετοῦσαν ἐπάνωθεν τῆς, ἀπέθνησκον.

Ὁ Κέρβερος ἐφύλαττε ταύτην τὴν εἴσοδον, ὅστις ἦτον σκύλλος μὲ τρεῖς κεφαλὰς, καὶ ἐχάιδεψε τοὺς ὅσοι ἐμβαινάν· κατέτρωγεν ὅμως ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἤθελον νὰ ἐβγουν, ἢ νὰ ἐμβωσι, πρὶν ἀποθάνουν. Ὁ Ἡρακλῆς τὸν ἔδεσεν, ὅταν ἐβγαλεν ἀπὸ τὸν ᾠδὴν τὴν Ἀλκέστην, σύζυγον τοῦ Ἀδμήτου. Ἡ Σιβύλλα, ἡ ὁποία ὠδήγησε τὸν Αἰνείαν εἰς τὸν ᾠδὴν, ἀπεκοίμισε τὸν Κέρβερον μὲ πλακοῦντα ἀπὸ μέλι καὶ μήκωνας (παπαροῦνα)· καὶ ὁ Ὀρφεὺς τὸν ἀπεκοίμισε μὲ τὴν λύραν του, ὅταν ὑπῆγε νὰ ζητήσῃ τὴν Εὐρυδίκην.

Ὁ Χάερων ἦτον ὁ πορθμεὺς, υἱὸς τοῦ Ἑρέβου καὶ τῆς Νυκτός· ἐπερνοῦσε τὰς σκιάς μὲ τὸ σκαφίδιον, καὶ ἐλάμβανε μισθὸν ἓνα ὀβολόν. Διὰ τοῦτο οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐβαλλον ὀβολόν εἰς τὸ στόμα τῶν ἀποθαμένων. Ὅσοι δὲν ἠξιώθησαν νὰ θαφθῶσιν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, ἐπλανῶντο ἐκὰς τὸν χρόνον εἰς τὰ παραθαλάσσια, καὶ ἔπειτα τοὺς ἐδέχετο ὁ Χάερων εἰς τὸ σκαφίδιον.

Οἱ κακότεροποι ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἐτιμωροῦντο εἰς τὸν ᾠδὴν, ἦσαν οἱ ἀκόλουθοι. Ὁ Σίσυφος, υἱὸς τοῦ Αἰόλου, ἦτον περίφημος ληστής εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ ἐθανάτονε μὲ διαφόρους κολάσεις ὅλους τοὺς ξένους. Ὁ Θησσεὺς τὸν ἐφόνευσε, καὶ οἱ θεοὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὸν ᾠδὴν, ὅπου κατεδικάσθη νὰ ἀναισθάζῃ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ἓνα βράχον, ὅστις ἀκατάπαυστα ἐπιπτε κατω.

Ὁ Φλογίας ἦτον υἱὸς τοῦ Ἄρεος· οὗτος ἠθέλησε νὰ ἐκδικηθῇ, διὰ τὴν ἀτιμίαν, τὴν ὁποῖαν ἔκαμεν ὁ Ἀπόλλων εἰς τὴν θυγατέρα του Κορωνίδα τὴν νύμφην· ὅθεν ἐβαλε πῦρ εἰς τὸν ναὸν τῶν Δελ-

Φῶν. Οἱ Ἀπόλλων τὸν ἐτόξευσε, καὶ τὸν ἐθανάτωσε, καὶ τὸν ἐκρήμνισεν εἰς τὸν Τάρταρον, ὅπου εὕρισκετο εἰς παντοτεινὸν φόβον· διότι ἕνας βράχος κρέμεται ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν του.

Οἱ Σαλμωνεύς, ἀδελφὸς τοῦ Σισύφου, αὐθάδῃσιν ἐκείνῳ θεῷ· ἐκατασκεύασε λοιπὸν γέφυραν ἀπὸ χαλκόν, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἔτρεχε μὲ ἀμαξάν, καὶ ἐμιμήτο τὴν βροντὴν· ἐκεῖθεν ἔρριπτεν ἀναμμένους λαμπάδας ἐπάνω εἰς κἀνένα δυστυχῆ· ὁ Ζεὺς τὸν ἐκεραύνωσε, καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὸν Τάρταρον.

Οἱ Ἰξίων ἦτον βασιλεὺς τῶν Λαπίθων· δὲν ἐπλήρωσε τὰ δῶρα, τὰ ὅποια ὑπεσχέθη εἰς τὸν Δειονέα, διὰ τὴν λαβὴν εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα του· ὅθεν τοῦ ἄρπαξε τὰ ἄλογα· ὁ Ἰξίων προσποιηθεὶς, ἔφερε τὸν πενθερόν του, καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς ἀναμμένην κάμινον. Πάραυτα ἄρχισε νὰ τὸν ἐλέγχῃ ἢ συνείδησις, καὶ ἔπεσεν εἰς μανίαν. Οἱ Ζεὺς, σπλαγχνισθεὶς διὰ τὴν μετάνοιάν του, τὸν ἔβαλεν εἰς τὴν τράπεζαν τῶν θεῶν· ἀλλ' αὐτὸς ἐπεβούλευσε τὴν Ἥραν, ἥτις ἐφάνέρωσε τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν Δία, καὶ ὁ Ζεὺς τὸν ἐκεραύνωσε, καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὸν αἶθρα, καὶ αἱ Εὐμενίδες τὸν ἔδεσαν μὲ ὀφείδια εἰς τροχόν, ὅστις περιστρέφεται ἀκατάπαυστα.

Οἱ Τιτυοὶ ἦτον γίγας, τοῦ ὁποίου τὸ σῶμα ἀπλωμένον, ἐσκέπαζεν ἐννέα στρέμματα γῆς. Ἐπεβούλευσε τὴν Λητώ. Οἱ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἀρτεμις, διὰ τὴν ἐκδικήσασιν τὴν μητέρα των, τὸν ἐτόξευσαν καὶ ἕνας ἀχόρταγος γύψ, κολλημένος ἐπάνω εἰς τὴν κοιλίαν του, κατέτρωγεν ἀκατάπαυστα τὸ σικύτιον

καὶ τὰ σπλάγχνα του, τὰ ὅποια πάλιν ἀνεκαίνιζοντο.

Οἱ Τάνταλος ἦτον υἱὸς τοῦ Διός, καὶ βασιλεὺς τῆς Φρυγίας. Διὰ τὴν δοκιμὰσιν τοῦ θεοῦ, ἔβαλεν εἰς τὴν τράπεζαν τὰ μέλη τοῦ υἱοῦ τοῦ Πέλοπος. Ἡ Δήμητρα, λυπημένη διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῆς θυγατρὸς τῆς, καὶ διὰ τοῦτο μὴ προσέχουσα, ἔφαγε τὸν ἕνα ὦμον· οἱ ἄλλοι ἐβδελύχθησαν ταύτην τὴν τράπεζαν, καὶ ἀνέστησαν τὸν Πέλοπα, καὶ αὐτὸν ἐκείνου τοῦ ὦμου, ἐχάρισαν εἰς αὐτὸν ἐλεφάντινον ὦμον. Ἐρρίψαν ἔπειτα τὸν Τάνταλον εἰς τὸν αἶθρα, καὶ τὸν κατεδίκανον εἰς πείναν καὶ εἰς δίψαν. Ἦτον μέσα εἰς τὸ νερὸν βουτηγμένος ἕως τὸν λαιμόν, καὶ εἶχεν ἔμπροσθέν του κλάδον μὲ ἐξαίρετα παρικό· καὶ ὅταν ἤθελε νὰ πῇ, ἔφευγε τὸ νερὸν, καὶ ὁ κλάδος ἐσύρετο εἰς τὰ ὀπίσω, ὅταν ἤθελε νὰ φάγῃ.

Οἱ Δαναοὶ βασιλεὺς τοῦ Ἀργεῶς, εἶχε πενήντα θυγατέρας, καὶ τὰς ὠνίμαζαν Δαναίδας. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Αἰγύπτου εἶχε πενήντα υἱούς, οἱ ὅποιοι ἔλαβαν εἰς γυναῖκας τὰς Δαναίδας· ὁ γάμος ἔγινε τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Ἀλλ' ὁ Δαναὸς, ἐπειδὴ ἔμαθεν ἀπὸ τὸν χρησμόν, ὅτι θελεῖ ἐκθρονισθῆναι ἀπὸ ἑνὸς τοῦ γαμβρόν, ἐπρόσταξε τὰς θυγατέρας του νὰ σφάξωσι τοὺς ἀνδρας των. Τὸ ἐκατόρθωσαν καὶ μόνη ἡ Ὑπερμήστρα ἔσωσε τὸν ἄνδρα τῆς Λυγκέας. Οἱ Ζεὺς λοιπόν, διὰ τὴν τιμωρῆσιν μετὰ θάνατον, τὰς ἐκαταδίκασε νὰ ἀνασύρῃσι νερὸν εἰς τρυπημένον πῖθον.

Οἱ Πλούτος ἦτον θεὸς τοῦ πλούτου, καὶ υἱὸς τῆς Δήμητρος καὶ Ἰασίωνος· συναριθμεῖται μὲ τοὺς

θεοὺς τοῦ αἵθου· διότι ὁ πλοῦτος ἐβγαίνει ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς γῆς. Τὸν παραστένουν ἐνίοτε τυφλόν, καὶ ἄλλοτε χωλόν.

Μ Α Θ Η Μ Α Θ'.

Περὶ τῆς Σφαίρας τοῦ Παντός.

Ἄλλος ἀπὸ τοὺς πλέον μεγάλους κύκλους εἶναι καὶ οὗτος, ὅστις κόπτει τὴν σφαῖραν εἰς δύο ἡμισφαίρια, ἀνοτολικοβόρειον, καὶ δυτικονότεον· διότι κόπτει λοξὰ τὸν ἰσημερινόν, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται Λοξός· λέγεται καὶ Ἐκλειπτική· διότι εἰς αὐτὸν γίνονται αἱ ἐκλείψεις ἡλίου καὶ σελήνης. Τὸ σημεῖον, ὅπου ἡ Ἐκλειπτική ἐγγίζει τὸν ἰσημερινόν, λέγεται τῆς Ἰσημερίας· διότι, ὅταν φθάσῃ ὁ ἥλιος εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον, ἡ ἡμέρα ἐκείνη εἶναι ἴση τῆς νυκτός. Φανερόν, ὅτι ἡ Ἐκλειπτική ἐγγίζει τὸν ἰσημερινόν εἰς δύο σημεία, τὰ ὅποια εἶναι μακρὰν ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο ἓνα ἡμικύκλιον· ῥῥθεν εἰς κάθε ἕξ μῆνας ἔχομεν Ἰσημερίαν.

Ἡ Ἐκλειπτική μοιράζεται εἰς δώδεκα ἴσα μέρη, καὶ κάθε μέρος εἰς τριάντα μοίρας. Ὁ ἥλιος εὐρίσκεται κάθε μῆνα εἰς ἓν ἀπὸ αὐτὰ τὰ δώδεκα κομμάτια· κάθε κομμάτιον ἀντικρὺζει εἰς ἓνα ἀστερισμόν, καὶ τούτους τοὺς ἀστερισμοὺς οἱ παλαιοὶ γεωργοὶ καὶ βοσκοὶ ἐπαρομοίαζαν μετὰ ζῴων· ῥῥθεν τοὺς ὠνόμαζαν Ζῳδία.

Τ' πόθεσαν προστούτοις οἱ Ἀστρονόμοι, ὅτι ἡ Ἐκλειπτική εὐρίσκεται εἰς μίαν πλατεῖαν ζώνην, λεγομένην Ζωδιακὸν κύκλον. Ἐξ ζῳδία εὐρίσκονται πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἀρκτικού Πόλου, καὶ εἶναι, ἂν ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὸ σημεῖον τῆς Ἰσημερίας καὶ ἐπάνω, Κριός, Ταῦρος, Δίδυμοι, Καρκίνος, Λέων καὶ Παρθένας· καὶ τ' ἄλλα ἕξ πρὸς τὸ μέρος τοῦ μεσημβρινοῦ Πόλου, ἐκείθεν ἀπὸ τὸν Ἰσημερινόν, καὶ εἶναι, ἂν ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὸ ῥῥθεν σημεῖον καὶ κάτω, προχωροῦντες πρὸς μεσημβρίαν, Ζυγός, Σκορπίος, Τοξότης, Αἰγόκερως, Τ'δροχόος καὶ Ἰχθύες.

Εἶναι καὶ ἄλλοι δύο παραάλληλοι κύκλοι, ὁ ἓνας ἐδῶθεν ἀπὸ τὸν Ἰσημερινόν, καὶ ὁ ἄλλος ἐκείθεν, καὶ ἀπέχει καθεῖς ἀπὸ τὸν Ἰσημερινόν εἴκοσι τρεῖς μοίρας καὶ μισήν· ἡ Ἐκλειπτική τοὺς ἐγγίζει καὶ τοὺς δύο· οὗτοι λέγονται Τροπικοί· διότι, ὅταν φθάσῃ ὁ ἥλιος εἰς τὸ σημεῖον, ὅπου ἡ Ἐκλειπτική ἐγγίζει τὸν πρὸς ἀρκτον Τροπικόν, φαίνεται εἰς ἡμᾶς οἱ ὅποιοι κατοικοῦμεν τὸ ἀρκτικόν ἡμισφαίριον, ὅτι τρέπεται, ἡγουν γυρίζει πρὸς τὰ μεσημβρινὰ μέρη· καὶ ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον, ὅπου ἐγγίζει τὸν μεσημβρινὸν τροπικόν, μᾶς φαίνεται, ὅτι γυρίζει πρὸς ἡμᾶς. Ὅλα ταῦτα εἶναι τῆς ὁράσεως ἀπάτη· διότι ὁ ἥλιος δὲν γυρίζει ὀπίσω, ἀλλὰ προχωρεῖ εἰς τὴν Ἐκλειπτικὴν· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἡμικύκλιόν της προχωρεῖ ἀπὸ τὴν ἀρκτον εἰς τὴν μεσημβρίαν, νομίζομεν, ὅτι γυρίζει ὀπίσω.

Ταῦτα τὰ δύο σημεία λέγονται καὶ Ἡλιοστάσια· διότι ἐκείνην τὴν ἡμέραν μᾶς φαίνεται, ὅτι στέκεται ὁ Ἡλιος· εἶναι καὶ τοῦτο ἀπάτη τῆς

ὁράσεως· διότι, ὅταν ἀπὸ μακρὰν βλέπωμεν ἄνθρωπον, ὅστις προχωρεῖ εἰς τὰ ἐμπρός, ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς ἡμᾶς, μᾶς φαίνεται, ὅτι μένει ἀκίνητος τὴν στιγμὴν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν γυρίζει. Τὸ σημεῖον τοῦ ἀρκτικοῦ τροπικοῦ λέγεται τοῦ Καρκίνου· διότι ἀντικρύζει εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Καρκίνου, καὶ λέγομεν, ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ ἥλιος εὕρεται εἰς τοῦτο τὸ ζῳδίον· καὶ τὸ σημεῖον τοῦ μεσημβρινοῦ Τροπικοῦ λέγεται τοῦ Αἰγόκερω, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

Γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος.

Ἡπειρος.

Εἶναι εἰς τὸ δυτικὸν τῆς Θεσσαλίας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὴν χωρίζει ὁ Πίνδος, καὶ εἶναι ἐπ' αὐτῇ εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος, καὶ ἔχει ἀπὸ τ' ἀνατολικόνότια τὴν κυρίως Ἑλλάδα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὴν χωρίζει ὁ ποταμὸς Ἀραχθός, ἀπὸ τὸ δυτικοβόρειον, τὴν Μακεδονίαν, τὴν ὁποίαν χωρίζει μία ῥάχη τῶν Ἀκροκεφαυνίων (Βουνὰ τῆς Χιμάρας), ἥτις εἶναι ὀλίγον κάτω ἀπὸ τὸν Αὐλῶνα.

Ποταμοί. Ἀραχθός (ποτάμι τῆς Ἀρτας), Ἰναχός (πατάμι τῶν Σταγῶν), Θύαμις (τὸ Γλυκύ), καὶ Ἀχέρων (Καλαμᾶς), ὅστις ἐβγαίνει ἀπὸ τὴν Ἀχερουσίαν λίμνην, καὶ δέχεται τὸν Κωκυτόν.

Βουνὰ. Πίνδος (τοῦ Μεσσοβίου), Ἀκροκεφαυνία, Κιμμέριον (Τσουμέρικα), σιμὰ εἰς τὰ Ἰωάννινα.

Πόλεις. Δωδώνη, ἦτον εἰς τὰ σύνορα τῆς Μακεδονίας· ἦσαν καὶ ἄλλαι πόλεις. Τώρα εἶναι τὰ Ἰωάννινα, ἐπ' αὐτῇ εἰς τὰς ἑχθρας τῆς Ἀχερουσίας λίμνης, κάτοικοι τριάντα χιλ. Ἄρτα, παραθαλάσσιος, εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, δυτικὰ τῶν Ἰωαννίνων ἐλέγετο Ἄργος Ἀμφιλοχικόν. Ἀργυροκάστρον (Ἀντιγόνη). Βουθρωτόν, Φρούριον παραθαλάσσιον ἀντικρὺ τῆς νήσου Κερκύρας. Νικόπολις (Πρέβεζα) ἀντικρὺ τοῦ Ἀκτίου.

Νῆσοι. Κέρκυρα (Κορφοί)· κάτοικοι, ἐξήντα πέντε χιλ. Πρωτεύουσα Κορφοί· κάτοικοι δεκατέσσαρες χιλ.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Ἐφοδος τοῦ Δαρείου εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Οἱ Πέρσαι δὲν εἶχαν ἀκόμη περιπλεχθῇ μὲ τοὺς Ἕλληνας, ὅταν ἡ Ἀτόσσα, θυγάτηρ τοῦ Κύρου, καὶ γυνὴ τοῦ βασιλέως Δαρείου, ἐπρόβαλεν εἰς αὐτὸν νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ἀνδρίαν τοῦ λαοῦ του, διὰ νὰ κυριεύσῃ τὴν Ἑλλάδα. Λέγουσιν, ὅτι τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης ἡ ἐπίνοια ἦτον τοῦ Κροτωνιάτου Δημοκίδου ἰατροῦ, ὅστις, δοῦλος ὢν τῆς βασιλίσσης, ἐπιθυμοῦσε νὰ λάβῃ ἐπιστάσιαν διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ μὲ τοῦτο τὸ μέσον ν' ἀποκτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του. Ἡ βασίλισσα ἤλπιζεν εἰς τὰς δούλας τῆς, ὅτι θέλει κατορθώσῃ τὸ πρᾶγμα μὲ τὸ μέσον τῶν γυναικῶν τῶν Ἀθηναίων, τῆς Σπάρτης, καὶ τοῦ Ἀργεῖος.

Ο Δαρεΐος, κύριος ὢν τῶν εἰς τὴν Ἀσίαν Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν, ἐξουσίασεν ἔπειτα καὶ τὴν Θράκην· ἐβίασε τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας νὰ πληρώσῃ φόρον εἰς αὐτόν· καὶ ἀφ' οὗ ἐκυρίευσεν πολλὰς νήσους, ἐφοβέριζε καὶ τὴν Εὐβοίαν, γείτονα τῆς Ἀττικῆς. Ἡ Ἰωνία, βοηθουμένη ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους, ἐπαναστάτησεν ἐναντίον τῶν Περσῶν· ὁ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως Μακεδόνιος ἀρχισε νὰ τὴν ὑποτάσῃ, καὶ μετὰ ταῦτα ἔμβασε τὰ στρατεύματά του εἰς τὰ καράβια, διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Ἑλλάδα· ἀλλὰ μία μεγάλη τρικυμία ἀφάνισε τὸ πλείοντον μέρος τῶν καραβίων του.

Μ' ὅλην ταύτην τὴν ἀποτυχίαν, ὁ Δαρεΐος ἐπεμψε ζητῶν ἀπὸ τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις Γῆν καὶ Ὑδωρ, τὸ ὅποιον δηλοῖ τὴν ὑποταγὴν τινὸς τόπου εἰς ξένην ἐξουσίαν. Πολλὰ ἔθνη, ἐπειδὴ δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ἀντισταθῶσιν, ἐδέχθησαν τὸν ζυγόν· οἱ Ἀθηναῖοι ὅμως καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι, οἱ ὅποιοι ἀπὸ τότε ἦσαν δυνατοὶ ἐπικράτειαι, ἀπέρριψαν μὲ καταφρόνησιν τὸ οὐτιδανὸν πρόβλημα. Ἡ γενναιότης τῶν ἦτον ἐπαίνου ἀξία, ἀν δὲν ἔβλαπταν τὸ δικαίωμα τῶν ἐθνῶν, θάψαντες, ἢ καταπροντίσαντες τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τὸν βασιλέα.

Οἰργισθεὶς ὁ Δαρεΐος, ἐδιόρισε στρατηγούς Δάτιν τὸν Μῆδον, καὶ τὸν Ἀρταφέρνην, διαδόχους τοῦ Μακεδονίου. Ἡ Ἐρετρία, ἀφ' οὗ ἀντεστάθη ἑξ ἡμέρας, ἐκυριεύθη μὲ προδοσίαν, καὶ ἐδοκίμασε τὰ κακὰ τοῦ πολέμου. Τέλος, οἱ Πέρσαι ἔκαμαν ἀπόβασιν ἑκατὸν χιλ. πεζῶν, καὶ δέκα χιλ. ἱππέων, σιμὰ εἰς τὸν Μαραθῶνα, μακρὰν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας περίπου ἑκατὸν σαράντα στάδια.

Μάχη τοῦ Μαραθῶνος.

Μιλτιάδης, Θεμιστοκλῆς, Ἀριστείδης.

Αἱ Ἀθηναῖαι, παραιτημέναι εἰς τὰς ἰδίας τῶν δυνάμεις, ἐφαίνοντο, ὅτι ἔμελλαν νὰ καταπλακωθῶσιν ἀπὸ τὸ πολὺ πλῆθος τῶν Περσῶν. Ἀλλὰ τρεῖς πολῖται ἀθανάτισαν τὸ ἴδιον ὄνομα, σώσαντες τὴν Ἑλλάδα. Πρῶτος εἶναι ὁ Μιλτιάδης, ὅστις καὶ προτοῦ ἐθεωρεῖτο ὡς ἐπιτήδειος στρατηγός, καὶ πολὺν καιρὸν ἦτον ἐπαρχος εἰς τὴν Θράκην· τοῦτον ἠκολούθησεν ὁ Ἀριστείδης καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ὡς νεώτεροι.

Μόλις δέκα χιλ. ἐστρατολόγησαν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ διὰ νὰ γεμίσουν τοῦτον τὸν ἀριθμὸν, ἀναγκάσθησαν νὰ ὀπλίσουν καὶ τοὺς δούλους. Δέκα στρατηγοὶ ἐπρόσταζαν, καὶ ὅταν ἐφθάσεν εἰς τὸν Μαραθῶνα τοῦτο τὸ στράτευμα, ἦλθαν χίλιοι σύμμαχοι Πλαταιεῖς. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ὑπεσχέθησαν βοήθειαν, ὅμως αὕτη δὲν ἐπρόφθασεν.

Ο Μιλτιάδης, τοῦ ὁποίου τὴν γνώμην ἐβεβαίωσεν ὁ Ἀριστείδης, ἐκατάπεισε τοὺς στρατηγούς νὰ κτυπήσωσι τὸν ἐχθρὸν μὲ ὅλον τοῦ πλῆθος. Ο Ἀριστείδης, καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ ἐπαρχώρησαν τὴν στρατηγίαν εἰς τὸν Μιλτιάδην· ἀλλ' ἐπειδὴ καθεὶς ἀπὸ αὐτοὺς ἔμελλε νὰ ᾔῃαι ἀρχηγὸς ὅλου τοῦ στρατεύματος μίαν ἡμέραν, ἐπρόσμενε καὶ ὁ Μιλτιάδης τὴν ἡμέραν του· καὶ ἀφ' οὗ ἐπίασε καλὴν θέσιν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ, καὶ ὠχύρωσε μὲ δένδρα τὰς πλευράς, ἐναντίον τῆς

ὁρμῆς τῶν Περσικῶν ἱππέων, ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς μάχης· καὶ τοιαύτην προθυμίαν ἔδειξαν οἱ στρατιῶται, ὥστε ὡς βέλη ἐρρίφθησαν ἐπ' αὐτὸν εἰς τοὺς ἐχθρούς, ἐναντίον τῆς τῶν Ἑλλήνων συνηθείας. Αἰματώδης ἔγεινεν ἡ μάχη μερικὰς ὥρας· εἴτα ἡ δεξιὰ πτέρυξ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἔστρεψεν εἰς φυγὴν, καὶ ἐσκόρπισεν εἰς τὴν πεδιάδα τοὺς ἀντικρύ της ἐχθρούς· καὶ ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τοὺς ἔσπρωξε μέσᾳ εἰς λιμνώδεις τόπους. Τὸ Ἑλληνικὸν ὅμως κέντρον εἶχεν ἀδυνατισθῆ, καὶ δύσκολα ἀντιστέκετο εἰς τὰς ἐφόδους τοῦ καλητέρου στρατεύματος τοῦ Δατίδος. Διὰ καλὴν τύχην τῶν Ἀθηνῶν, ἦτον ἐκεῖ ὁ Ἀριστείδης καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς, οἱ ὁποῖοι, μὲ τὸ παράδειγμά των, ἐμψύχοναν τοὺς στρατιώτας, καὶ ὅταν ἔφθασαν πρὸς βοήθειάν των αἱ δύο νικητρίαι πτέρυγες, ἀπεφασίσθη τῶν Περσῶν ἡ καταστροφή. Οἱ Πέρσαι καταδιωκόμενοι ἕως εἰς τὰ καράβιά των, ἀπὸ τὰ ὁποῖα πολλὰ ἐπιάσθησαν, καὶ ἄλλα ἐβυθίσθησαν, ἐσώθησαν μὲ τὴν φυγὴν. Κυναίγειρος, ὁ ἀδελφὸς Αἰσχύλου τοῦ ποιητοῦ, ἠθέλησε νὰ ἐμποδίσῃ μὲ τὴν δεξιὰν χεῖρα κρατῶν τὸ πλοῖον, ἀλλ' ἀφοῦ ἐκόπη ἡ χεὶρ, ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανεν.

Ἐξ χιλ. Περσῶν καὶ πλείότεροι ἐφονεύθησαν εἰς ταύτην τὴν μάχην, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ἰππίας· ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους ὅμως μόλις διακόσιοι, καὶ δύο στρατηγοί, ὁ Πολέμαρχος Καλλιμάχος, καὶ ὁ Στησίλαος, καὶ ὁ Μιλτιάδης ἔλαβε μίαν πληγὴν. Ἐνὰς στρατιώτης κοπιασμένος ἀπὸ τὴν μάχην, ἔτρεξεν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ φθάσας, ἐφώ-

νάξε „χαίρετε, νικῶμεν“ καὶ πάραυτα ἔπεσε, καὶ ἐξεψύχησεν.

Ὁ Μιλτιάδης, εὐθὺς μετὰ τὴν μάχην, ἔτρεξεν εἰς τὰς Ἀθήνας πρὸς βοήθειαν, προβλέψας, ὅτι ἐμελλεν ὁ Δατὶς νὰ κάμῃ ἀπόβασιν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐπειδὴ δὲν ἦσαν οἱ πρόμαχοι, ἀλλ' ἀπέτυχεν ἀπὸ τὸν σκοπὸν τοῦ ὁ βάρβαρος, καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἀσίαν. Τὴν ἐπαύριον τῆς μάχης ἔφθασαν δύο χιλ. Σπαρτιάται, διὰ νὰ γείνωσι μάρτυρες τοῦ θρίάμβου τῶν ἰδίων ἀνταγωνιστῶν. Εὐρήκασιν τὸν Ἀριστείδην μὲ τὴν φυλὴν τοῦ φυλάττοντα τὰ λάφυρα καὶ τοὺς αἰχμαλώτους.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἠθέλησαν νὰ ἀθανατίσωσι μὲ μνημεῖα τὴν ἐνθύμησιν ταύτης τῆς λαμπρᾶς νίκης· ἔδειξαν ὅμως τὴν κλίσιν των πρὸς τὴν δημοκρατίαν. Τὰ ὀνόματα τῶν ἀποθαμένων ἐχαράχθησαν εἰς τὸν Μαραθῶνα, παρομοίως καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ Καλλιμάχου καὶ Στησίλαου. Τὸ μόνον διακριτικὸν τοῦ Μιλτιάδου σημεῖον ἦτον, ὅτι ἐστέκετο εἰς τὴν μέσσην τῶν στρατιωτῶν, καὶ τοὺς ἐμψύχονεν. Ὁ Πολύγνωτος ἐξωγράφησε ταῦτα εἰς τὴν Ποικίλην Στοάν· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησε μισθὸν τοῦ ἔργου, οἱ Ἀθηναῖοι, δι' εὐγνωμοσύνην, τὸν ἔδωκαν οἰκίαν, καὶ ἐδιόρισαν νὰ τρέφεται μὲ ἔξοδα τοῦ κοινοῦ.

Δὲν ἐφοβοῦντο τὴν δόξαν ἐνὸς τεχνίτου. Ἀλλ' ἡ τοῦ Μιλτιάδου ἐκίνησε τὴν ὑποψίαν καὶ ζηλοτυπίαν τοῦ λαοῦ. Τὸν ἐγκάλεσαν λοιπὸν, ὅτι ἐμεταχειρίζετο τὴν ὑπερτάτην αὐθεντίαν, ὅταν ἦτον εἰς τὴν Θράκην καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπέτυχεν εἰς τὴν κατὰ τῆς Πάρου ἐπιχείρησιν, τὸν ἐγκάλεσαν, ὅτι διε-

Φθάρη ἀπὸ τοὺς Πέρσας, ὁ ἐξολοθρευτὴς τῶν Περσῶν καὶ ὁ νικητὴς τοῦ πλουσίου τούτου καὶ δυνατοῦ λαοῦ ἀπέθανεν εἰς τὴν Φυλακὴν ὡς κατὰ δίκην· διότι δὲν εἶχε νὰ πληρώσῃ ζημίαν πενήντα ταλάντων, εἰς τὴν ὁποίαν κατεδικάσθη. Τοῦτο μόνον τὸ ἔργον ἦτον ἀρκετὸν νὰ δείξῃ τὴν ἀδίκον καταδίκην ἐναντίον τῆς ἀρετῆς του.

Ἀρχηγοὶ τοῦ ἔθνους τότε ἦσαν ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Ἀριστείδης, τῶν ὁποίων αἱ διχόνοιαι ἦσαν τόσον συχναί, ὥστε εἶπε μίαν ἡμέραν ὁ Ἀριστείδης, „ὅτι ἡ πατρίς κινδυνεύει ἂν δὲν φυλακώσουν καὶ τοὺς δύο.“ Πρέπει νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι ὁ Ἀριστείδης δὲν εἶχε τὸ ἀδίκον διότι πολλάκις ἔδειξε τὸν ἡμέρον καὶ εἰρηνικὸν του χαρακτήρα. Τὸν ἐκατάτρεχεν ὁ Θεμιστοκλῆς, καὶ ἐπάσχισε νὰ τὸν ἐξορίσῃ. Ἐνὰς λοιπὸν ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δὲν ἐγνώριζε κατὰ πρόσωπον τὸν Ἀριστείδην, τὸν ἐπαρακάλεσε νὰ γράψῃ ἐπάνω εἰς ὄστρακον τὸ ὄνομά του ὡς ψῆφον κατὰ τοῦ Ἀριστείδου. Τὸν ἐρώτησεν ὁ Ἀριστείδης: „Καὶ τί κακὸν σ' ἔκαμε;“ Τίποτε, ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος, ὅμως δὲν ὑποφέρω πλέον νὰ τὸν ἀκούω νὰ τὸν ὀνομάζουν πάντοτε Δίκαιον. Ὁ Ἀριστείδης λοιπὸν ἔγραψε τὸ ὄνομά του, χωρὶς νὰ φαιερῶθῃ· κατεδικάσθη εἰς ἐξορίαν, καὶ ἀνεχώρησεν, εὐχόμενος νὰ μὴ λάβωσιν ποτὲ χρεῖαν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὸν ἀνακαλέσωσιν.

Ἐφοδος τοῦ Ξέρξου εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Περὶ τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Ἀριστείδου.

Μετὰ τὴν εἰς τὸν Μαραθῶνα καταστροφὴν τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος, ἀπέθανεν ὁ Δαρεῖος, ὁπότε πάλιν ἐτοιμάζετο ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος. Ξέρξης ὁ υἱὸς του τὸν ἐδιαδέχθη, καὶ ἀκολούθησε τὸν σκοπὸν του καὶ διὰ παρακινήσεως τοῦ Μαρδονίου ἐτοίμασε πλέον πολυάριθμα στρατεύματα παρὰ τὰ τοῦ πατρὸς του. Τὸ στρατεῦμα ἦτον φοβερὸν, ὅμως χωρὶς στρατηγόν. Ἦτον μεγάλη καὶ ἡ ἀνοησία τοῦ Ξέρξου, τοῦλάχιστον καθὼς μᾶς τὴν περιγράφουν. Λέγουν, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ τρικυμία διέλυσε τὴν γέφυραν, τὴν ὁποίαν εἶχε κατασκευάσει ἐπάνω εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, ἐμαστίγωσε τὴν θάλασσαν. Μ' ὅλον τοῦτο, εἰς ἄλλην περίστασιν, ἔδειξε φρόνησιν· ὅταν ὑπῆγαν πρὸς αὐτὸν δύο Σπαρτιάται, κ' ἐζητοῦσαν νὰ ἐκδικήσῃ ἐπάνω των τὸν θάνατον τῶν δύο πρέσβεων τοῦ πατρὸς του, τοὺς ὁποῖους ἐφόνευσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, αὐτὸς ἀπεκρίθη. „Δὲν θέλω νὰ μιμηθῶ τὴν ἀμαρτίαν, μετὰ τὴν ὁποίαν ἐμολύνθησαν οἱ ἐχθροί μου.“

Οἱ Ἕλληνες ἐστοχάσθησαν ν' ἀντιπαρατάξωσιν ἰσχυρὰν δύναμιν, ἂν καὶ δὲν ἦσαν ἐνωμένοι. Οἱ Ἀργεῖοι ἐνώθησαν κρυφὰ μετὰ τὸν Ξέρξην καὶ ὁ Γέλων, βασιλεὺς τῶν Συρακουσῶν, δὲν, ἡθέλησε νὰ βοηθήσῃ τοὺς Ἕλληνας.

Εἰς τὴν ἐπικίνδυνον ταύτην κατάστασιν, ὁ Θεμιστοκλῆς ἐτόλμησε νὰ συμβουλεύσῃ τοὺς συμπολίτας του νὰ παραιτήσωνται τὴν πόλιν, καὶ νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ καράβια. Τοὺς κατέπεισε λοιπόν, καὶ ἡ ναυαρχία ἐδόθη εἰς τὸν Εὐρυβιάδην τὸν Λακεδαιμόνιον. καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς, ἂν καὶ καλὸς στρατηγός, δὲν ἐζήτησε τὴν ἀξίαν ταύτην, μὲ ὅλον ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν πολὺ περισσότερα καράβια, παρὰ οἱ Λακεδαιμόνιοι.

Η' Θεωρία τῆς Φύσεως.

Γενικὴ τῶν ὄντων διαίρεσις.

Τὰ καθαρὰ πνεύματα εἶναι οὐσίαι αὔλοι καὶ νοεραί. Τὰ σώματα, οὐσίαι ἐκτεταμέναι καὶ στερεαί. Τὰ μικτὰ ὄντα, σύνθετα ἀπὸ αὔλου, καὶ ἀπὸ σωματικῆς οὐσίας, εἶναι τὰ τρία γενικὰ τοῦ ὄντος εἶδη, τὰ ὅποια βλέπομεν καὶ γνωρίζομεν εἰς τὸ Πᾶν.

Η' Ἀρμονία τοῦ Παντός.

Ὅλα εἰς τὸ Πᾶν εἶναι συστηματικά, ὅλα εἰς αὐτὸ εἶναι ἑνώσεις, σχέσεις, δεσμός. Κάθε παραμικρὸν ἄτομον εἰς τὸν κόσμον εἶναι συνθετικὸν στοιχεῖον. Ἄν λείψῃ τοῦτο τὸ ἄτομον, θέλει εἶσθαι ἄλλη τάξις πραγμάτων, καὶ ἄλλο σύστημα· διότι τοῦτο τὸ ἄτομον εἶναι δεμένον μὲ ἄλλο ἄτομον, καὶ ἐκείνο μὲ ἄλλο, καὶ οὕτως ἀκολουθῶς. Ἡ Θεία Σοφία ἐδεσε τὸσον στενά, τὰ μέρη ὅλων τῶν

ἔργων τῆς, ὥστε καὶνὲν δὲν εἶναι, τὸ ὅποιον δὲν ἔχει σχέσιν μὲ ὅλον τὸ σύστημα. Ἐνα μανιτάριον, ἕνα μικρὸν σκωλήκιον ἔχει σχέσιν μὲ ὅλον τὸ Πᾶν, καθὼς ἡ κέδρος, καὶ ὁ ἐλέφας.

Οὕτως ὅλα τὰ μικρὰ προϊόντα τῆς Φύσεως, τὰ ὅποια οἱ ἀνόητοι νομίζουν ἀνωφελῆ, εἶναι μικροὶ τροχοί, οἱ ὅποιοι κινοῦσι τὸν μέγαν τροχόν.

Τὰ διάφορα λοιπὸν ὄντα ἴδια τοῦ κάθε κόσμου ἡμποροῦν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τόσα ἰδιαίτερα συστήματα, δεμένα εἰς ἓν πρῶτον σύστημα μὲ διάφορους σχέσεις, καὶ τοῦτο τὸ σύστημα εἶναι δεμένον μὲ ἄλλα πλέον ἐκτεταμένα συστήματα, ἡ ἑνώσεις τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ τὸ γενικὸν σύστημα.

Τίποτε λοιπὸν δὲν εἶναι μονῆρες. Κάθε ὄν ἔχει τὴν ἰδίαν του ἐνέργειαν, τῆς ὁποίας ἡ σφαῖρα εἶναι προσδιορισμένη μὲ τὸν βαθμόν, τὸν ὅποιον πρέπει νὰ ἔχῃ εἰς τὸ Πᾶν. Οὕτως, ἐπειδὴ αἱ σφαῖραι πλατύνονται, ἡ θαυμασία αὕτη πρόοδος ὑψεύεται βαθμῶν ἀπὸ τὸ ἡλεκτρον ἕως εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἡλίου, καὶ ἀπὸ τὴν σφαῖραν τοῦ σκωληκίου ἕως εἰς τὸν ἀγγελον.

Τὰ στοιχεῖα ἐνεργοῦσιν ἐπ' ἀλλήλα κατὰ τινὰς νόμους, οἱ ὅποιοι προέρχονται ἀπὸ τὰς ἰδίας των σχέσεις, καὶ αὗται αἱ σχέσεις τὰ ἐνόνουσι μὲ τὰ ὄντα, μὲ τὰ φυτά, μὲ τὰ κτήνη, μὲ τὸν ἄνθρωπον· καὶ οὗτος ἀπλώνεται εἰς πολλὰ ὄντα, καθὼς ὁ κορμὸς τοῦ δένδρου, ἀπλώνει τοὺς κλάδους του ἐπάνω εἰς ὅλην τὴν γῆνον σφαῖραν.

Τὰ εἶδη καὶ τὰ ἄτομα ἔχουν σχέσιν μὲ τὸ μέγεθος καὶ μὲ τὴν στερεότητα τῆς γῆς, τὸ μέγεθος καὶ ἡ στερεότης τῆς γῆς ἔχουν σχέσιν μὲ

τὸν τόπον, τὸν ὁποῖον αὐτὴ κατέχει εἰς τὸ πλανητικὸν σύστημα.

Εἰάν ὁ ἥλιος ἔλκῃ τοὺς πλανήτας, καὶ οἱ πλανῆται ἔλκουν τὸν ἥλιον, καὶ ἔλκουν ἀλλήλους· ὅλοι ὁμοῦ μὲ τὸν ἥλιον ἔλκουν τὰ πλησίον συστήματα, καὶ ταῦτα ἔλκουν ἄλλα πλέον μακρυνά, καὶ τοῦ Παντός ἡ ζυγαρία μένει εἰς ἰσοσταθμίαν.

Τὸ φυσικὸν ἔχει σχέσιν μὲ τὸ ἠθικόν· καὶ τῶν δύο τὸ τέλος εἶναι ἡ εὐδαιμονία τοῦ νοητικοῦ ὄντος.

Τὸ ὀμματίον ἔχει σχέσιν μὲ τὸ Φῶς, ἡ ἀκοὴ μὲ τὸν αἶρα, ἡ γλῶσσα μὲ τοὺς χυμούς.

Ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἐνωμένη μὲ ὀργανισμένον σῶμα, διὰ μέσον αὐτοῦ ἔχει συνάλλαγμα μὲ ὅλην τὴν Φύσιν. Ἀπὸ ταύτας τὰς γενικὰς ἀρχὰς προέρχεται ἡ ἐνωσις τῶν αἰτίων καὶ τῶν αἰτιατῶν· ἐκ τούτων προστούτοις προέρχεται καὶ ὁ αἰετός δεσμός, ὁ ὁποῖος κάμνει τὸ παρελθόν, τὸ ἐνεστώς, τὸ μέλλον, καὶ τὴν αἰδιότητα μιᾷς μόνης ὑπάρξεως, ἐν μόνον καὶ ἀδιαίρετον ὅλον. Ἀπὸ τὰς σχέσεις ὅμως τῶν μερῶν τοῦ κόσμου, αἱ ὁποῖαι ἀποβλέπουσι πρὸς ἓν γενικὸν τέλος, προέρχεται ἡ ἁρμονία τούτου τοῦ κόσμου. Τῆς ὡραιότητος τοῦ κόσμου τὸ θεμέλιον εἶναι ἡ ἁρμονικὴ διαφορὰ τῶν συνθετικῶν ὄντων, ὁ ἀριθμός, ἡ ἐκτασις, ἡ ποιότης τῶν ἰδίων αποτελεσμάτων καὶ ἡ κατ' ἐξοχὴν εὐδαιμονία, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπ' ὅλα ταῦτα.

Ἡ Ἰκτὴ.

Ε. Χρῆς τοῦ βαθμοῦ.

Εἶναι καὶ φυσικὴ μεγαλειότης, καὶ τῶν βαθμῶν μεγαλειότης· ἡ δευτέρα κρέμεται ἀπὸ τὴν θέλησιν τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἀπεφάσισαν νὰ τιμήσωσι μερικὰ ὑποκείμενα, καὶ νὰ προσφέρωσι εἰς αὐτὰ σέβας. Ἡ φυσικὴ ὑφίσταται εἰς τὰ ψυχικά, ἢ σωματικά προτερήματα, καθὼς εἰς τὰς ἐπιστήμας, εἰς τὴν παιδείαν, εἰς τὸ πνεῦμα, εἰς τὴν ἀρετὴν, εἰς τὴν ὑγείαν, εἰς τὴν δύναμιν.

Καὶ εἰς τὰς δύο μεγαλειότητας χρεωστούμεν σέβας, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ δείχνωμεν μὲ ἐξωτερικά σημεῖα, καὶ ἐσωτερικῶς νὰ ὁμολογῶμεν εὐγνωμοσύνην πρὸς τοῦτον τὸν βαθμόν. Πρὸς τὸν φυσικὸν βαθμόν χρεωστούμεν ὁμοίως σέβας, καὶ τὸ ἐναντίον χρεωστούμεν καταφρένησιν καὶ μῖσος πρὸς τὰ ἐλαττώματα τῶν δύο τούτων βαθμῶν. Εἰάν ᾖσαι ἀξιοματικός, χρεωστῶ νὰ προσφέρω σέβας εἰς τὸ ἀξίωμα σου, καὶ νὰ σὲ χαιρετῶ· δὲν ἀναγκάζομαι ὅμως νὰ σ' ἔχω εἰς ὑπόληψιν διὰ τοῦτο καὶ μόνον ὅτι εἶσαι ἀξιοματικός, χωρὶς καὶνένα προτέρημα, ἢ ἀρετὴν. Ἄν ᾖσαι ἀξιοματικός, καὶ ἐνάρετος, πρέπει νὰ ἀποδίδω, ὅτι ἀρμόζει καὶ εἰς τὸ ἐν καὶ εἰς τὸ ἄλλο. — Ἰδού, εἰς τὴν ὑφίσταται ἡ δικαιοσύνη τούτων τῶν χρεῶν, ν' ἀποδίδωμεν εἰς κάθε μεγαλειότητά τὸ χρεωστούμενον σέβας.

Αἱ χρεωστούμεναι τιμαὶ εἰς τοὺς ἀρχοντας ὠφελοῦσι τὴν κοινωνίαν· διότι τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχοντος δὲν ὑπερσπίζει, εἰμὴ ὅταν προσφέρωμεν

σέβας εἰς αὐτό καὶ τὸ ἐναντίον, κἀνεῖς δὲν τὸ σέβεται, ὅταν δὲν ὑπερασπίζῃ.

ς. Χρὲς τῆς Τύχης.

Ἦτον μίαν φορὰν, διηγοῦνται οἱ προπάτορες μας, νῆτος κατοικημένη ἀπὸ μεγάλους ἀστρονόμους, ἱστορικούς, ποιητάς, ζωγράφους, καὶ μουσικούς. Κἀνεῖς εἰς ἐκείνην τὴν νῆσον δὲν ἐκαταδέχετο νὰ καλλιεργήσῃ τὴν γῆν, νὰ σκάψῃ τὰ μεταλλεῖα, νὰ κτίσῃ οἰκίαν, ἀλλὰ καθεὶς ἐνόμιζεν ἀνάξιον τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ τοιοῦτον ἔργον. Ἀκολούθησε νὰ τελιώσουν ὅλα τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Εἶδαν τὸν ἑαυτὸν τοὺς εἰς κίνδυνον ν' ἀποθάνωσι τῆς πείνας, καὶ τοῦ κρύου· ἀλλ' ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε τόσῃν προσοχὴν εἰς τὰς μεγαλειότητας, ἀλλ' εἶχε φρόνησιν, εὗρηκε τὸν τρόπον νὰ κάμῃ ἀλλαγὴν μὲ μίαν γείτονα νῆσον, ἥγουν νὰ δώσῃ μαθηματικούς, καὶ φιλοσόφους, καὶ νὰ πάρῃ ψωμάδες, κτίστας, ράπτας, καὶ ξυλουργούς. Παρομοίως, εἰάν εἰς καὶ γέν ἔθνος, ἓνα θαῦμα ἔκαμνε πλουσίους ὅλους τοὺς κατοίκους, ἔπρεπε νὰ παρακαλέσουν τὸν Θεὸν νὰ στείλῃ πτωχοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι, διὰ ν' ἀπολαμβάνουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, ἔπρεπε νὰ εὐχαριστηθῶσιν εἰς τὰς κοπιαστικὰς ἐργασίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἔχει χρεῖαν τὸ κοινὸν καλόν.

Εὐτυχεῖς οἱ ἀνθρώποι, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Θεία Πρόνοια ἔκαμε ταύτην τὴν χάριν νὰ γεννηθῶσιν εἰς εὐζωίαν καὶ εἰς τὴν εὐνοίαν τῆς τύχης! Αὐτοὶ χρεωστοῦσι διὰ τὴν καλὴν χρῆσιν τοιαύτης

εὐεργεσίας, νὰ ὁμολογῶσι τὴν εὐγνωμοσύνην των. Ἡ Θρησκεία μᾶς διδάσκει, ὅτι οἱ πλούσιοι, ἐδῶ εἰς τὴν γῆν, εἶναι οἰκονόμοι τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς πτωχοὺς· εἰς αὐτοὺς ἐδόθη ἡ ἐπιστάσια νὰ διορθοῦν, μὲ τὴν φιλανθρωπίαν των, τῆς τύχης τὴν ἀνισότητά· καὶ μάλιστα νὰ προμηθεύωσιν εἰς αὐτοὺς τὸ ἐργόχειρον, τὸ ὅποιον εἶναι ἡ φρονιμωτέρα καὶ εὐεργετικωτέρα μεγαλοδωρεῖα, καὶ ἡ ἵποια χρησιμεύει εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος δίδει, καὶ δὲν ἀτιμάζει τὸν ὅστις λαμβάνει· εἰς τοὺς πλουσίους ἐδόθη τὸ νὰ φροντίζωσι διὰ τὰς ἐνδεεῖς τῶν ἀνθρώπων· τάξεις, διὰ τὴν ἐκ τῆς μαθήσεως εὐεργεσίαν, ἡ ὁποία φυλάττει τὸν ἀνθρώπον ἀπὸ τὰ κακὰ τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς πτωχείας.

Ἡ Ὑπερηφανία, τὴν ὁποίαν ὁ πλοῦτος προξενεῖ, εἶναι τὸ πλέον ἀνυπόφερτον, τὸ πλέον συνειδισμένον, καὶ τὸ πλέον ἀνόητον πρᾶγμα ἀπὸ ὅλα. Ὡς Ποῖος εἶναι πτωχότερος ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς δύο; ἔλεγεν ὁ Διογένης πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον. Σὺ, ὁ ὁποῖος δὲν εὐχαριστεῖσαι εἰς τὸ βασιλεῖον τῶν προγόνων σου, καὶ ἐκθέτεσαι πάντοτε εἰς πολλοὺς κινδύνους, διὰ ν' ἀποκτήσῃς καὶ ἄλλο, ἢ ἐγώ, ὁ ὁποῖος ζῶ εὐχαριστούμενος εἰς ὅ,τι ἔχω, καὶ τοῦ ὁποίου αἱ ἐπιθυμίαι δὲν ἀπλόνονται ἐκείθεν ἀπὸ τὸ δισάκιον καὶ ἀπὸ τὸ τριβώνιον; Ὁ αὐτὸς Διογένης ἦτον, ὁ ὁποῖος ἰδὼν τινὰς, οἵτινες ἔπιναν μὲ κοίλῃν τὴν χεῖρα, ἔρριψε τὸ ποτήριόν του ὡς ἀχρηστον. Ἡ ἐπιτήδευσις τοῦ κυνικοῦ φιλοσόφου ἔβλαπτε τὴν ἀρετὴν, τὴν ὁποίαν εἶχε νὰ εὐχαριστεῖται εἰς τὸ ὀλίγον· μὲν ἐμπόδιζεν ὅμως νὰ ᾔῃαι πλούσιος, ἀν καὶ εἶχε μόνον τὸ δισάκιον. Ὡς Πόσων πραγ-

μαύτων χρεῖαν δὲν ἔχω, ἔλεγεν ὁ σοφὸς Σωκράτης, ὅτ' ἔβλεπε τὰ περιττὰ τῆς πολυτελείας τῶν Ἀθηναίων; Ἐὰν μετρήσωμεν καλὰ τὰς λέξεις, ἀληθινοὶ πτωχοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων αἱ χρεῖαι, ἀληθιναὶ ἢ ψευδεῖς, ὑπερβαίνουν τὰ κέρδη των καὶ δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς τόσον νὰ μάθωμεν νὰ συνάζωμεν πλοῦτον, ὅσον νὰ μάθωμεν νὰ μετριάζωμεν τὰς ἐπιθυμίας μας, καὶ νὰ ὀλιγοστεύωμεν τὰς χρεῖας μας.

Πρέπει νὰ μετριάζωμεν τὰς ἐπιθυμίας μας· διότι πλέον βέβαιοι εἴμεθα διὰ τὸν ἑαυτὸν μας, παρὰ διὰ τὴν τύχην, καὶ εἶναι φρονίμου ἀνδρὸς ἔργον νὰ λάβῃ ὅλην τὴν προσοχὴν ἐναντίον αὐτῆς. Πρέπει προστούτοις νὰ μετριάζωμεν τὰς ἐπιθυμίας μας· διότι, ὅταν μίαν φορὰν περᾶσωμεν τὰ σύνορα τῆς φρονήσεως, δὲν ἠξεύρομεν ποῦ θέλομεν σταματήσει καὶ δὲν εἶναι σπάνιον τὸ νὰ βλέπωμεν μετὰ τὸ τῶν πλουσιωτάτων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἐπτώχευσαν, καὶ εἶναι φορτωμένοι χρεῖν. Ἡ μετριότης περισσότερον ἀξίζει, παρὰ ὁ πλοῦτος. Ἐκ τούτου ὁμῶς δὲν συνάγομεν, ὅτι ὁ πλοῦτος δὲν εἶναι καλός. Ὁ πλούσιος ἔχει τρόπον νὰ κἀμνη καλὸν εἰς τοὺς ὅσοι τὸν περικυκλόνουν· ἀνεξάρτητος ὢν καὶ ἐλεύθερος, καταφρονεῖ πολλὰ ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα ἐμπλέκουσι τὴν ζωὴν μας· ἔχει χρεὸς εἰς τοὺς υἱοὺς του· χρεωστῇ εἰς τὸν ἑαυτὸν του νὰ φυλάξῃ τὴν πατρικὴν περιουσίαν, τὴν ὁποῖαν ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς πατέρας του, καὶ τὴν ὁποῖαν τύχην ἠμπόρεσεν αὐτὸς νὰ ἀποκτήσῃ. Ἡ καλὴ μεταχειρῆσις τοῦ πλούτου ἐξίσου ἀπέχει ἀπὸ τὴν φιλαργυρίαν καὶ ἀπὸ τὴν ἀσωτίαν. εἶναι φρόνιμος ὁ λό-

γος, ὅτι πρέπει νὰ κυβερνῶμεν τὴν τύχην, ὡς καὶ τὴν υἱείαν, νὰ ἔχωμεν ὑπομονὴν, ὅταν αὐτὴ ᾔῃαι κακὴ, νὰ τὴν ἀπολαμβάνωμεν ὁμῶς, ὅταν ᾔῃαι καλή.

Ἄν ἔχῃ πολλὰ χρεῖν ὁ πλούσιος, ὅχι ὀλιγώτερα ἔχει καὶ ὁ πτωχός. Πόσοι ἀνθρώποι βαρύνουσι μὲ τὴν κακὴν των διαγωγὴν, τὴν δυστυχίαν τῆς ἰδίας των καταστάσεως! Ἐνας ἀνθρώπος κερδαίνει τὸ ψωμίον του ἀπὸ ἐλεημοσύνης, παραπονεῖται ὅτι τὸ ψωμίον εἶναι ξηρόν, μαῦρον, ἐνῶ ὁ ἐνάρετος εὐχαριστεῖται νὰ τὸ μοιρασθῇ μὲ αὐτόν. Ἄλλος φεύγει ἀπὸ τὴν βρομεράν του οἰκίαν, καὶ εὕρισκε ἀλλήν ὅπως οὖν καθαρωτέραν καὶ αὐτὸς παραπονεῖται, ὅτι τὸ κρέας εἶναι ἄπαχον, καὶ ὅτι δὲν τὸν ὑπηρετοῦσι μὲ προθυμίαν. Ἡ εὐσπλαγχνία ὑπερβαίνει ὅλην τὴν δυσἀρεσκίαν καὶ ἂν ὁ πλοῖσιος ἠξεύρῃ, ὅτι αὐτὴ εἶναι δικαίωμα τοῦ πτωχοῦ, ὁ πτωχὸς πρέπει νὰ τὴν θεωρῇ ὡς διόλου θεληματικὴν ἀρετὴν, ἀλλέως πρέπει νὰ νομίζεται ἀχάριστος.

Ὁ πτωχὸς πρέπει νὰ αἰσθάνεται, ὅτι χρεῖαν ἔχει νὰ ᾔῃαι ἀνώτερος ἀπὸ τὴν τύχην του, καὶ νὰ στολίσῃ τὴν θέσιν του, πληρόνων τὰ χρεῖν του καὶ ὑποφέρον τὴν ἰδίαν του κατάστασιν μὲ γενναίαν ψυχίαν· εἶναι ὁμῶς σκόπελος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πρέπει αἱ εὐγενικαὶ ψυχαὶ νὰ φυλάττωνται. Τοῦτο εἶναι ἵχνος ὑπερηφάνιας. Μερικοὶ ἀχάριστοι πλοῖσιοι ἀποφεύγουσι τοὺς πτωχοὺς φίλους των. Ὅποιος ἐκτιμᾷ ἀληθῶς τὸν ἑαυτὸν του, ἠξεύρει, ὅτι ἡ πτωχεία δὲν ἀφαιρεῖ, οὔτε προσθέτει τίποτε εἰς ὅ, τι ἀξίζει. Δὲν ἠμποροῦμεν ὁμῶς νὰ εἰπωμεν, ὅτι, ἂν ὁ πτωχὸς ἔχῃ πλειότεραν χρεῖαν, παρὰ ὁ πλού-

σιος· διότι ὁ κόσμος ἔχει δι' αὐτὸν ὀλιγωτέραν συμπάθειαν, ἔχει, εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν μεγαλήτερον προτέρημα· τὸ νὰ ἦναι ἐνάρετος· διότι εἶναι ὑποκείμενος εἰς τὸν δυνατώτερον πειρασμόν, ἡγούν εἰς τὴν ἀνάγκην· καὶ εὐρίσκεται περιστάσις, εἰς τὴν ὅποιαν φαίνεται ἡ μεγάλη ψυχὴ μὲ τὴν ἀγαθότητα. Μολιέρος, διὰ νὰ δώσῃ ἐλεημοσύνην εἰς ἓνα πτωχόν, τὸν ἔδωκε κατὰ λάθος ἓνα φλωρίον· ὁ πτωχὸς ἔτρεξεν ἐξοπῖσά του, διὰ νὰ τοῖ φανερώσῃ τὸ λάθος του. Ποῦ ὑπῆγεν, ἐφώναξεν ὁ Μολιέρος, νὰ φωλεύσῃ ἡ ἀρετὴ! Καλήτερον πράγμα δὲν εἶναι ἀπὸ τὴν εὐεργεσίαν ἐνωμένην μὲ τὴν δυστυχίαν. Ἐνὰς πτωχὸς ἱερεὺς, ὅσα ἐλάμβανεν ἀπὸ τὴν ἐλεημοσύνην τῶν χριστιανῶν, τὰ ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πτωχοὺς. Μίαν ἡμέραν πτωχὴ γυνὴ μὲ τὸ φρέφος τῆς εἰς τὰς ἀγκάλας ἦλθε διὰ νὰ ζητήσῃ ἐλεημοσύνην· ὁ καλὸς ἱερεὺς ἦτον διόλου γυμνωμένος, καὶ ἡ κέλλα του ὁμοίως γυμνὴ· γυρίζει τὰ ἱμάτιά του, καὶ μόλις βλέπει ἐπάνω εἰς τὸν κράββατόν του πᾶνινον σκέπασμα· τὸ σχίζει, καὶ μὲ τὸ ἓνα κομμάτιον σκεπάζει τὸ βρέφος. Ω! ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ! Ἄγιε ἄνθρωπε! Εἰς τὴν ἀπλότητά τῆς καρδίας σου, δὲν ἤξευρες οὔτε σὺ τὸν ἥρωισμόν τῆς εὐσπλαγχνίας σου!

Ἡ Θεία πρόνοια κατ' εὐθεϊαν ἠθέλησε, διὰ νὰ διορθώσῃ τὰς ἀνίσους διανομὰς τῆς τύχης· ἵνα ἡ εὐδαιμονία νὰ ἡμπορῇ νὰ ἀρμόζῃ εἰς ὅλας τὰς καταστάσεις. Καὶ ὁ πτωχὸς ἔχει τὰς ἐορτάς του, καὶ ἡ χαρὰ, τὴν ὅποιαν προξενεῖ ἡ καλητέρα κατάστασις, ἐδόθη καὶ εἰς τὴν πρῶτον δυστυχὴν κατάσταση. Ὁ ἄνθρωπος συνειθίζει εἰς ὅλα, ἔξω μόνον

τὸν ἂν εἰς τὸν ἑαυτὸν του δυσαρεστῇται· καὶ ἡ ἔξις, ἡ ὅποια σηκώνει ἀπὸ τὴν πολυτέλειαν τὰς ἡδονὰς τῆς, ἀμβλύνει, εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, διὰ εὐεργετικὴν ἀμοιβὴν, τὰ κεντήματα τοῦ πόνου. Ἄν ἦναι δυνατόν νὰ προσδιορίσῃ τινὰς τὴν τῆς τύχης θέσιν, ἡ ὅποια περισσότερον ἀπ' ὅλας τὰς ἄλλας, φαίνεται διακρισμένη διὰ τὴν εὐδαιμονίαν, σὺ μόνος πρέπει νὰ τὴν ἐπικαλῇσαι, λέγω τὸν Ἰησοῦν τῆς μετριότητος, σὺ, ὅστις εἶσαι πολλὰ πλούσιος· διότι εἶσαι εὐεργετικὸς· εἶσαι φρόνιμος· διότι εὐχαριστεῖσαι εἰς τὸ ὀλίγον.

Ζ. Γενικὰ Χρέη.

Εἰς τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους σχέσεις μας, πρέπει νὰ ἀποβλέπωμεν εἰς τὰ χρέη μας περισσότερον, παρὰ εἰς τὰ δικαιώματά μας, καὶ νὰ ἡξεύρωμεν καλά, ὅτι τὰ ἀληθινὰ μας δικαιώματα ἄλλο τί δὲν εἶναι εἰ μὴ τὰ ἀναγκαῖα μέσα διὰ νὰ πληρόνωμεν τὰ χρέη μας.

Πρέπει ἀκόμη νὰ ἡξεύρωμεν, ὅτι δὲν πρέπει οὔτε μίαν μόνην φοράν νὰ ἀνακαλῶμεν τὰ δικαιώματά μας, χωρὶς νὰ ἐνθυμούμεθα, ὅτι αὐτὰ εἶναι καὶ τῶν ὁμοειδῶν μας, καθὼς εἶναι καὶ ἰδικά μας.

Ὅταν φερώμεθα καλά πρὸς τὸν ἑαυτὸν μας, φερόμεθα καλά καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους.

Τὸ πρῶτον χρέος μας, εἰς τὰς κοινωνικὰς σχέσεις, μὲ τὰς ὁποίας εἶναι ἐνωμένοι οἱ ἄνθρωποι, εἶναι ἡ ἀνάγκη νὰ δίδωμεν εἰς τοὺς ὁμοειδεῖς μας παράδειγμα καθαρᾶς ζωῆς, καὶ βλέπομεν, ὅτι εἰ-

και σφίγγεται δεμένη ή ευδαιμονία μας με την των άλλων ευδαιμονίαν.

Γεωμετρία.

Περί των Ομοίων Τριγώνων.

Εάν εις τὰ δύο τρίγωνα (Σχ. 27) ή γωνία $A = \alpha$, και $B = \beta$, και $\Gamma = \gamma$, τὰ δύο τρίγωνα λέγονται όμοια, και αϊ παρακειμένα εις τὰς ίσας γωνίας πλευραι λέγονται όμόλογοι των πλευρών του άλλου τριγώνου των παρακειμένων εις τὰς ίσας εκείνου γωνίας, ήγουν ή AB είναι όμόλογος της $\alpha\beta$, ή AG της $\alpha\gamma$, και ή BG της $\beta\gamma$.

Ας βάλλωμεν τὸ τρίγωνον $\alpha\beta\gamma$ επάνω εις τὸ $AB\Gamma$, ὥστε ή $\alpha\beta$ νὰ πέσῃ επάνω εις τὴν AB , και ἐπειδὴ ή γων. $\alpha = A$, ή $\alpha\gamma$ θέλει πέσει επάνω εις τὴν AG , ή γων. $E = \beta = B$, και ή $\Delta = \gamma = \Gamma$. Η' ΔE λοιπὸν εἶναι παράλληλος της $B\Gamma$. Λοιπὸν δι' ὅσα εἶπαμεν ἀνωτέρω.

$$\therefore AE : AB :: AD : AG.$$

Ας σύρωμεν τὴν EZ παράλληλον της AG . ὑποθέτοντες κοινὴν τὴν γωνίαν B των δύο τριγώνων $BA\Gamma$, BEZ ἐπειδὴ εἶναι ἴσαι διὰ τὰς παραλλήλους, ήχομεν

$$\therefore BA : EA :: B\Gamma : Z\Gamma, \text{ ή } AE : AB :: EZ : B\Gamma.$$

Βλέπομεν, ὅτι ή $EZ = \Delta E = \beta\gamma$, και $AE = \alpha\beta$, και $AD = \alpha\gamma$. Αλλάζομεν λοιπὸν τοὺς ὅρους και ήχομεν.

$\therefore \alpha\beta : AB :: \beta\gamma : B\Gamma :: \alpha\gamma : AG$. ήγουν „Γὰ ὅμοια τρίγωνα ἔχουν τὰς όμολόγους „πλευρὰς ἀναλόγους.“

$\therefore \alpha\beta : AB :: \alpha\gamma : AG :: \beta\gamma : B\Gamma$.
Επειδὴ ή $AD = \alpha\gamma$, και ή ΔE παράλληλος της $B\Gamma$, ήχομεν

$$\therefore AE : AB :: AD : AG.$$

Εάν ἀντικαταστήσωμεν μόνον τὸ ἰσότημον τοῦ AE , θέλομεν ἔχει.

$$\therefore \alpha\beta : AB :: AD : AG.$$

Αλλ' ὑποθέσαμεν $\therefore \alpha\beta : AB :: \alpha\gamma : AG$. Ας βάλλωμεν λοιπὸν εις ἀναλογίαν τοὺς ὑστερινοὺς ὅρους των δύο ἀναλογιών $\therefore \alpha\gamma : AG :: AD : AG$.

Οἱ δύο ἀκόλουθοι ὅροι εἶναι οἱ αὐτοί λοιπὸν και ή $\alpha\gamma = AD$. Αλλ' εἶδαμεν, ὅτι

$$\therefore AE : AB :: DE : B\Gamma.$$

Εάν ἀντικαταστήσωμεν μόνον τὸ ἰσότημον τοῦ AE , ήχομεν

$$\therefore \alpha\beta : AB :: DE : B\Gamma.$$

Αλλ' ὑποθέσαμεν προστούτοις και

$\therefore \alpha\beta : AB :: \beta\gamma : B\Gamma$. Λοιπὸν $\beta\gamma : B\Gamma :: DE : B\Gamma$. Λοιπὸν $\beta\gamma = DE$

„Τὰ τρίγωνα λοιπὸν $\alpha\beta\gamma$, ΔDE εἶναι ἴσα, „και ἀκολουθῶς ἰσογώνια, ὅθεν και ὅμοια διότι „ὑποθέσαμεν ἀναλόγους τὰς όμολόγους πλευρὰς.“

Ἱστορία τῶν Ἑθνῶν.

Περὶ τῶν Ἰνδῶν.

Κάνενα Βέβαιον δὲν εὐρίσκομεν περὶ τῆς χρονολογίας τῶν παλαιῶν Ἰνδῶν. Τοῦτο εἶναι παλαιὸν ἔθνος, ἢ τοῦλάχιστον τὸ πρῶτον πολιτισμένον, καὶ τοῦτο ἀποδείχνεται ἀπὸ τὰ ταξείδια εἰς τοῦτον τὸν τόπον τῶν παλαιῶν Αἰγυπτίων καὶ Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι ἔλαβαν ἀπὸ τούτους Ἰνδοὺς τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν θρησκείαν.

3677 — Πῶρος Βασιλεὺς τῶν Ἰνδῶν ἐνίκηθη καὶ αἰχμαλωτίσθη ἀπὸ τὸν μέγαν ἀλέξανδρον.

Ἠθικὴ καὶ Θρησκεία τῶν Ἰνδῶν.

Ἄν πρέπη νὰ πιστεύσωμεν τὸν Ἀρριανόν, ὅλοι οἱ Ἰνδοὶ ἦσαν ἐλεύθεροι, καὶ ἐδιαιροῦντο εἰς ἑπτὰ τάξεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐνόνοντο ποτὲ διὰ μέσου τοῦ γάμου. Ἡ τάξις τῶν γεωργῶν ἦτον εἰς μεγάλην τιμὴν. Ποτὲ δὲν τοὺς ἐσήκωσαν ἀπὸ τὰ γεωργικὰ τῶν ἔργα, διὰ νὰ τοὺς μεταχειρισθῶσιν εἰς ἄλλα εἰς καιρὸν πολέμου δὲν ἤγγιζαν οὔτε αὐτοὺς, οὔτε τὰ ὑπάρχοντά των. Ἄλλη τάξις ἦτον τῶν θεωρῶν, οἱ ὅποιοι ἐδίδαν λόγον εἰς τὸν βασιλέα περὶ τῆς τῶν ἄλλων διαγωγῆς.

Πρῶτοι ἐστέκοντο εἰς καυστικὸν ἥλιον θεληματικῶς, καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην κακουχίαν ὅταν ἐφθάναν εἰς γῆρας, καὶ ἡ ζωὴ των ἦτον βάρος εἰς ἄλλους, ἐκείοντο ζωντανοί, καὶ κατεφρόνουν ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐπρόσμεναν τὸν θάνατον ὄντες ἄρρω-

στοι καὶ τάλαιπωροῦμενοι. Ὁ Κάλανος ἔδωκε τοιοῦτον παράδειγμα ἐμπροσθεν τοῦ στρατεύματος τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Οὗτοι ἐπίστευαν, ὅτι ὁ κόσμος ἔλαβεν ἀρχὴν, καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ τελειώσῃ καὶ ὅτι γέμει ἀπὸ τὸ Ὑπέρτατον Ὄν καὶ ὅτι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου, τὸ γάλα, τὸ κρασίον, τὸ λάδιον καὶ τὸ μέλι ἔτρεχαν ἀπὸ βρύσεις· ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἄνθρωποι κακὰ μετεχειρίσθησαν τὴν εὐδαιμονίαν των, ὁ Θεὸς τοὺς τὰ ἐστέρησεν, καὶ τοὺς κατεδίκασεν νὰ ζῶσι μὲ τοὺς κόπους των. Αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ εὐρίσκονται καὶ εἰς τὸ Βέδαμ, παλαιὸν βιβλίον τῶν Βράχμάνων. Ὑπέρτατον καὶ τελειότατον Ὄν, νοερὰ αἰτίαι, αἱ ὁποῖαι ἐρρύησαν ἀπὸ αὐτό, μερικαὶ ἀπὸ τὰς ὁποίας ἤμαρτον, κ' ἔχασαν τὴν δόξαν των, καὶ ἐρρίφθησαν εἰς ὑλικὸν κόσμον, εἰς τὸν ὁποῖον αὐταὶ προξενοῦν τὰ κακὰ. Ὁ Βισνού ἔλαβεν ἄνθρωπινον σχῆμα, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ κακὰ πνεύματα. Ἡ μετεμψύχωσις, ἡ συνεχὴς μετάβασις τῶν ψυχῶν, ὕστερον ἀπὸ τὰς ὁποίας, ἐνομόμεναι μὲ τὴν ἀρχὴν των, ἀπολαμβάνουσιν αἰώνιον εὐδαιμονίαν. Τοιαύτη ἦτον συντόμως ἡ τῶν Ἰνδῶν θεολογία. Τὸ σύστημα τῆς μετεμψυχώσεως εἶχεν ἠθικὸν σκοπόν, ἐχρησίμευεν εἰς τὸ νὰ καταπαύῃ τὰ πάθη· διότι καθὼς ἐφοβεῖτο, μήποτε, ἂν φεῖθῃ κακὰ, περάσῃ ἡ ψυχὴ του μετὰ θάνατον, εἰς τὸ σῶμα τινὸς ἀκαθάρτου κτήνους, καταδικασμένου εἰς κόπους καὶ εἰς καταφρόνησιν.

Οἱ Ἰνδοὶ ἦσαν πολλὰ ἀμαθεῖς εἰς τὴν ἀστρονομίαν ἦσαν ὅμως ἐξαιρετοὶ εἰς τὰς ἐπιστήμας,

καὶ εἶχαν νοῦν ἐφευρετικόν. Ἀποδίδουσιν εἰς αὐτοὺς τὴν εὕρεσιν τῶν κύβων, καὶ τῶν ἀραβικῶν χαρακτῆρων.

Ἦτον εἰς τοὺς Ἰνδίας, ἐξ ἀμνημονεύτων αἰώνων, καὶ εἶναι καὶ τὴν σήμερον, παλαιὰ τις συνήθεια, ἥτις ἀποδείχνει τὸν ὑπὲρ τῆς πίστεως ζήλον, καὶ τὴν φιλίαν· αἱ γυναῖκες ἐνόμιζαν καύχημα νὰ καῶσιν εἰς τὴν πυρκαϊάν τοῦ ἀποθανόντος ἀνδρός.

Μυθολογία.

Ἑρμῆς.

Ὁ Ἑρμῆς υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μαίας, ἦτον ὁ ἄγγελος καὶ μηνυτὴς τῶν θεῶν, καὶ ἰδίως τοῦ πατρὸς του· ὠδηγοῦσεν εἰς τὸν ἄδην τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθνησκόντων. Ἦτον ἑφορος τῆς εὐγλωττίας καὶ τοῦ ἐμπορίου. Τὸν παραστένουν μὲ πτερὰ εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ εἰς τοὺς πόδας, καὶ μὲ κηρύκειον εἰς τὴν χεῖρα, τὸ ὁποῖον ἦτον ῥάβδος, καὶ εἰς αὐτὴν ἦσαν περιπλεγμένοι ὄφεις μὲ πτερύγια ὡς τὰ τῶν ὄψαριων. Ὁ Ἑρμῆς εὗρὼν μίαν ἡμέραν, δύο ὄφεις, οἱ ὁποῖοι ἐπολεμοῦσαν συναλλήλως, τοὺς ἐχώρισε μὲ τὴν ῥάβδον του, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνώθησαν. Τὸ κηρύκειον ἐθεωρεῖτο ὡς σύμβολον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐνώσεως.

Παραστένουν τὸν Ἑρμῆν μὲ χρυσᾶς ἀλύσσους, αἱ ὁποῖαι ἐβγαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα του, διὰ νὰ φανερώσουν, ὅτι ἡ εὐγλωττία ἀλυσσοδένει καὶ αἰχμαλωτίζει τὰ πνεύματα. Ὡς ἑφορον τοῦ ἐμπορίου τὸν παραστένουν μὲ σακκούλιον εἰς τὴν ἄρι-

στεράν, καὶ μὲ κλάδον ἐλαίας καὶ μὲ βακτηρίαν εἰς τὴν δεξιάν· ὁ κλάδος εἶναι σύμβολον τῆς ἀναγκαίας εἰς τὸ ἐμπόριον εἰρήνης· ἡ βακτηρία εἶναι σύμβολον τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἀρετῆς, αἱ ὁποῖαι χρειάζονται εἰς τὸ ἐμπόριον.

Ἦτον ἑφορος καὶ τῆς κλοπῆς, καὶ ἦτον καὶ αὐτὸς κλέπτης. Ἐκλεψε μίαν ἡμέραν τὴν λύραν τοῦ Ἀπόλλωνος, τὰ ὅπλα του, καὶ τὰ κοπάδια τοῦ βασιλέως Ἀδμήτου, τὰ ὅποια ἐφύλαττεν ὁ Ἀπόλλων. Ἐνὰς μόνος βοσκὸς ὀνομαζόμενος Βάττος, εἶδε ταύτην τὴν κλοπὴν. Ὁ Ἑρμῆς φοβούμενος, μὴ τὸν φανερώσῃ, τὸν ἐχάρισε τὴν εὐμορφότεραν ἀγελάδαν καὶ διὰ νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς πίστεώς του, ἐπέστρεψε πάλιν εὐθύς μὲ σχῆμα χωρικοῦ, καὶ τὸν ἐπρόσφερε βώδιον καὶ ἀγελάδαν, ἂν τὸν φανερώσῃ, ποῦ εὗρίσκετο τὸ κλεμμένον κοπάδιον. Ὁ Βάττος, διὰ τὸ κέρδος, ἐπρόδωκε τὸν Ἑρμῆν, ὅστις, διὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ, τὸν ἐμεταμόρφωσεν εἰς βάσανον λίθον (Τουρκιστὶ Μείγκι).

Ὁ Ἑρμῆς ἐδίδαξε τὴν καταμέτρησιν τῶν χωραφίων, καὶ τὴν χρῆσιν τῆς ζυγαρίας καὶ τοῦ κοιλοῦ. Ὁ Ὀμηρος ἀποδίδει εἰς αὐτὸν τὴν εὕρεσιν τῆς λύρας· διότι εὗρὼν χελώνην εἰς τὰς ὀχθὰς τοῦ Νείλου, τὴν ἐκένωσε μ' ἓνα σίδηρον, ἔκαμε πολλὰς τρύπας, ἔβαλε χορδαὺς ἀπὸ λινάρι, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἐννέα εἰς τιμὴν τῶν Μουσῶν, καὶ ἐχάρισε τοῦτο τὸ ὄργανον εἰς τὸν Ἀπόλλωνα.

Ἄθηνᾶ.

Ὁ Ζεὺς ἐδοκίμασε, μίαν ἡμέραν, σφοδρότατον πόνον εἰς τὴν κεφαλὴν· ἐπρόσταξε λοιπὸν τὸν Ἡφαι-

στον νά τοῦ σχίσῃ τὴν κεφαλὴν μὲ τὸν πέλεκυν· ὅθεν ἐβγῆκεν ἡ Ἀθηνᾶ ὠπλισμένη ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἕως εἰς τοὺς πόδας. Αὕτη εἶναι θεὰ τῆς φρονήσεως καὶ τοῦ πολέμου. Ὡς ἔφορος τοῦ πολέμου λέγεται Παλλὰς· καὶ ὡς ἔφορος τῆς σοφίας καὶ τῶν ὠραίων τεχνῶν, λέγεται Ἀθηνᾶ.

Ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ Ποσειδῶν ἐφιλονείκησαν συναλλήλως διὰ τὸ ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν. Κριταὶ ὄντες οἱ μεγάλοι θεοὶ εἶπαν, ὅτι θέλει λάβει τὰ νικητήρια, ὅποιος ἀπὸ τοὺς δύο κάμῃ τὸ ὠραιότερον καὶ ὠφελιμώτερον ἔργον. Ὁ Ποσειδῶν λοιπὸν ἐκτύπησε τὴν γῆν μὲ τὴν τρίαιναν, καὶ ἐβγῆκεν ὠραιότερον ἄλογον. Ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ, μ' ἓνα κτύπον τῆς λόγχης ἔκαμε νὰ φυτρώσῃ ἡ ἐλαία, σύμβολον τῆς εἰρήνης. Ὅθεν ἔλαβε τὰ νικητήρια, καὶ ὠνόμασε τὴν πόλιν Ἀθήνας, ἥτις ἐλέγετο πρότερον Κεκροπία· καὶ ἦτον εἰς αὐτὴν ἀφιερωμένη ἡ ἐλαία.

Ἡ ἀράχνη ἐκαυχᾶτο, ὅτι ὑπερβαίνει τὴν Ἀθηνᾶν εἰς τὸ ὕψος καὶ κέντημα. Ὁργισθεῖσα ἡ Ἀθηνᾶ, ἐκοψε τὸ ὕψος αὐτῆς, καὶ τὴν ἐμεταμόρφωσεν εἰς τοῦτο τὸ ζῷον.

Παραστένεται ἡ Ἀθηνᾶ μὲ ἀσπίδα, μὲ περικεφαλαίαν καὶ μὲ λόγχην, ἔχουσα εἰς τοὺς βραχίονας τὴν Αἰγίδα, καὶ σιμά της τὴν Γλαυκὰ (κουκουβάϊαν), ὡς σημεῖον τῆς φρονήσεως, καὶ τῆς σοφίας. Ἡ Αἰγίς ἦτον ἀσπίς ἀπὸ δέρμα ἑνὸς τέρατος λεγομένου Αἰγέως, τὸ ὅποion ἐξερνοῦσε φλόγας, καὶ τὸ ἐφόνευσεν ἡ Ἀθηνᾶ. Ἡ Θεὰ, διὰ νὰ καταστήσῃ φοβερωτέραν τὴν ἀσπίδα της, ἐκόλλησεν εἰς αὐτὴν καὶ τῆς Μεδούσης τὴν κεφαλὴν, μιᾶς ἀπὸ τὰς τρεῖς Γοργόνας.

Μ Α Θ Η Μ Α Ι.

Ὁ ρ γ α ν α τ ῆ ς Αἰ σ θ ῆ σ ε ω ς.

Τὰ ὄργανα τῆς αἰσθήσεως ὅλα σχεδὸν δέχονται τὰ νεῦρα ἀπὸ τὸν ἐγκέφαλον. Τὰ ἄκρα τούτων τῶν νεύρων ἔχουν κάποιαν ἰδιαιτέραν κατασκευὴν, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἐπιτήδεια νὰ δέχωνται τῶν σωμάτων τοὺς τύπους, τὰ ὅποια μᾶς περικυκλόνουν, καὶ πλήττουν τὰ νεῦρα μας. Κάθε αἰσθητηρίου νεῦρον ἔχει ἰδιαιτέραν κατασκευὴν· καὶ διὰ τοῦτο ἡ ὄρασις δὲν αἰσθάνεται τὰ ὀσφραντά, οὔτε ἡ ὀσφρητις αἰσθάνεται τὰ χρώματα· καὶ πάλιν ἄλλῶς διατίθεται ἡ ὄρασις ἀπὸ τὸ κόκκινον χρῶμα, καὶ ἄλλῶς ἀπὸ τὸ πράσινον.

Α φ ῆ.

Ἡ αἰσθησις τῆς ἀφῆς εὐρίσκεται εἰς τὰ ἀπαλά ἄκρα τῶν νεύρων τοῦ δέρματος, τὸ ὅποion σκεπάζει ὅλον τὸ σῶμα, καὶ ἐμβαίνει εἰς ὅλα τοῦ τὰ ἀνοικτὰ μέρη· καὶ διὰ τοῦτο ἡ αἰσθησις τῆς ἀφῆς εἶναι καθολικωτέρα. Τὸ δέρμα σκεπάζεται ἀπὸ ἐπιδερμίδα, ἥτις εἶναι πυκνὸν καὶ ἐλαστικὸν ὕψος· τὰ πολλὰ νεῦρα διαπερῶσι τὸ δέρμα, καὶ σπεύρονται ἐπάνω εἰς τὴν ἐπιφάνειάν του, ὡς ἀπαλή ὕλη, ἥτις εἶναι συνωδευμένη ἀπὸ δικτυωτὸν ὕψος, καὶ ἀπὸ λεπτότατα αἵματος ἀγγεῖα. Ὅλα αὐτὰ σκεπάζονται ἀπὸ ἓνα μυζῶδες σκέπασμα, εἰς τὸ ὅποion εὐρίσκεται τὸ χρῶμα τοῦ δέρματος.

Ἡ ἐπιδερμὶς φυλάττει τὰ νεῦρα ἀπὸ τὸ ἄμεσον ὑγγίξιμον τῶν ἔξω σωμάτων.

Γ ε ὕ σ ι ς.

Ἡ αἴσθησις τῆς γεύσεως εἶναι καὶ αὐτὴ ὄργανον τῆς αἴφῃς πλέον ἐξαίρετον. Ἐνὰς ὕμνην (τσίπα) τυλίσσει τὸ μυζῶδες τῆς γλώσσης σκέπασμα, καὶ ἄλλως ὕμνην εἶναι στρωμένος εἰς τὸ μέσα μέρος τοῦ στόματος. Εἰς τούτους τοὺς δύο ὕμνας εὐρίσκεται ἡ αἴσθησις τῆς γεύσεως. Τὰ σώματα, τὰ ὅποια βάλλομεν εἰς τὸ στόμα, διαλυόμενα εἰς τὸν σιελώδη χυμὸν, χωρίζονται, καὶ γίνονται λεπτότατα, καὶ καὶ δὲ σώματος μόρια διαφόρως πλήττουσι τὰ ἐκεῖ νεῦρα ὅθεν αἰσθανόμεθα τὸ γλυκύ, τὸ πικρόν, κ. τ. λ. ἡ ἄκρα μάλιστα τῆς γλώσσης ἔχει ταύτην τὴν αἴσθησιν.

Γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος.

Μακεδονία.

Ἡ κυρίως Μακεδονία, ἀν περιλάβωμεν καὶ τὴν Ἀλβανίαν, ἔχει πρὸς μεσημβρίαν τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν Ἡπείρου· πρὸς ἀνατολὰς, ὁμοίως τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, καὶ τὴν Θράκην· πρὸς δυσμαίς, τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον, ὅστις εἰς τοῦτο τὸ μέρος λέγεται Ἰόνιον πέλαγος· καὶ τέλος πρὸς βορρᾶν, τὴν Δαλματίαν, Βόσναν, Σερβίαν καὶ Βουλγαρίαν.

Ποταμοί. Μετὰ τὸν Πηνειὸν τῆς Θεσσαλίας, εἶναι ὁ Φάραβος (ποτάμι τῆς Κατερίνας). Ἀλιάκμων (Βίστριτσα, ἢ Πλαταιμὼν). Λύδιος (Μαυρονέρι) εἰς τὴν Πιερίαν. Ἀξιὸς (Βαρδάρει) ἀπὸ δυσμαίς πρὸς ἀνατολὰς χύνεται εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον. Ἐχέδωρος (Γαλικός). Χάβριος (Χαβριάς). ὅλοι οὗτοι χύνονται εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον. Στρυμὼν (Ρενδίνα). Νέσσοι (Καρασουγιού, Μέστρο). οἱ δύο οὗτοι χύνονται εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Ὁ Νέσσοι χωρίζει τὴν Μακεδονίαν ἀπὸ τὴν Θράκην· εἰς τὴν Ἀλβανίαν εἶναι ὁ Δριλάν (τὸ Βρίνον), καὶ ἄλλοι, οἱ ὅποιοι χύνονται εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος.

Βουνά. Ὁ Ὀλύμπος καὶ τὰ Καμβουόια, εἰς τὰ σύνορα τῆς Θεσσαλίας. Ὁ Ἀΐθων (Ἀΐγιον ὄρος) εἰς τὴν Χερσόνησον αὐτὴν. Τὸ Βέρμιο (Ξερόλίβανον). Ἡ Πιερία, σιμὰ εἰς τὸν Ὀλύμπον. Ἡ τὸν καὶ τόπος τῆς Μακεδονίας οὕτως ὀνομαζόμενος. Ὁ Παπαδάρος εἰς τὴν Ἀλβανίαν. Τὸ χρυσοφόρον Παγαῖον, σιμὰ εἰς τοὺς Φιλίππους. Ὁ Ὀρβυλος, μεταξὺ Μακεδονίας καὶ Δαρδανίας. Ὁ Σκάρδος, μεταξὺ Ἰλλυρίας καὶ Μακεδονίας. Τὸ Κιττάριον, μεταξὺ Ἡπείρου καὶ Μακεδονίας.

Πόλεις. Μεθώνη (Μοδών). Βέβροια πρὸς τὰ μεσημβρινὰ μέρη. Πελαγονία. Πέλλη. (Γενιτζέ) πρὸς δυσμαίς τῆς Θεσσαλίας, εἰς τὸν Ἀξιὸν ποταμὸν, πατρὶς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου· κάτοικοι ἔξ' ἑκατ. Ὀλυνθος, ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὸν μυχὸν τοῦ Τορωναίου κόλπου. Θεσσαλονίκη (πρότερον Θέρμη, καὶ ἐκ ταύτης ὁ Θερμαϊκὸς κόλπος) εἰς τὰ ἀνατολικά τοῦ μυχοῦ τοῦ κόλπου.

ἔχει ἐργαστάσια πανικῶν, ταπήδων, βαμβάκιου καὶ μετάξης· ὁμοίως καὶ μάλλινων, καὶ κοκκίνων νημάτων· κάτοικοι ἐβδομήντα χιλ. Παλλήνη (Παλιούρι). Πλάταμών, παραθαλάσσιος, εἰς τὰ δυτικονότια τῆς Θεσσαλονίκης· ἄλλοτε ἦτον μοναστήριον. Πύδνα (Κίτρο). Ποτίδαια (Κασσάνδρα) ἐπ' αὐτῇ εἰς τὴν Παλλήνην. Στάγειρα (Λιβάνοβα) εἰς τὸν Στρυμονικὸν κόλπον, πατρὶς τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἀΐθωσ (Ἀΐγιον ὄρος), μετὰ τὸν Λιγγὸν σχηματίζει τὸν Σιγγιτικὸν κόλπον. Ἀμφίπολις (Ἐμβόλι). Ἐρισσός, εἰς τὸν Σιγγιτικὸν κόλπον. Ρένδινα χώρα. Νεάπολις (Καβάλα). Φιλίπποι, Δράμα, Κεστέντέλι, ἐπ' αὐτῇ εἰς τὸν Στρυμόνα. Σέρβραι, ἐπ' αὐτῇ εἰς τὸν Γαλλικὸν ποταμόν. Μελένικον, Καστωρία, Πιτόλια, Περλεπές, σιμὰ εἰς τὰ Πιτόλια. Βοσκόπολις, ἄλλοτε ἐπίσημος. Ἐδεσσα (Βοδινά), ἄλλοτε πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας, ἕως εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Φιλίππου. Κοζάνη, χώρα. Σιάτιστα, χώρα. Νιάουστα, πόλις.

Τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Μακεδονίας ὀνομάζεται Ἀλβανία, καὶ ἀπὸ τοὺς παλαιούς Ἰλλυρία.

Πόλις. Ἐπίδαυρος καὶ Δυρράχιον (Δουράτσο). κάτοικοι ἐννέα χιλ. Ὀλχίνιον ἢ Δολχίνιον (Δολτσίνι)· κάτοικοι ὀκτὼ χιλ. Κετίγκη, πρω-
ουσα τῶν Μαυροβουνιωτῶν, οἱ ὅποιοι εἶναι πενήντα χιλ. Σκόδρα, πρωτεύουσα τῆς Ἀλβανίας. κάτοι-
τεύκοι δώδεκα χιλ. σιμὰ εἶναι τὸ Δρίβαστον, καὶ ἡ Δρινόπολις (Ἀρίναβάρι). Ἀχριδός (Ἀχρίδα, ἢ Ὠχρίδα), εἰς τὴν λίμνην Λυχνιδίδα, εἰς τὰ σύ-
νορα τῆς Μακεδονίας. Κρόια, Πατρὶς τοῦ Γεωρ-

γίου Καστριώτου Σκενδέρμπεη. Πύργος, εἰς τὸν αἰγιαλόν. Παρακάτω εἶναι ἡ Ἀπωλλωνία. Ἀυλῶν, παραθαλάσσιος Ἐλιμπασάν.

Ἑλληνικὴ Ἱστορία.

Ὁ Ξέρξης κυριεύει καὶ καίει τὰς Ἀθήνας.

Ὁ Ξέρξης μετὰ τὰ πολυάριθμά του στρατεύματα ἐρήμονε τὴν Φωκίδα, καὶ ὑπήγαγε πρὸς τὰς Ἀθήνας. Οἱ λαοὶ τῆς Πελοποννήσου ἐκέντρωσαν τὰς δυνάμεις των, διὰ τὸ φυλαχθῶσιν ὅθεν οἱ Ἀθηναῖοι εἶδαν τὸν ἑαυτὸν τοὺς ὑποκείμενον εἰς ὅλην τὴν μανίαν τοῦ Πέρσου. Εἰς ταύτην τὴν περίστασιν εὐρισκόμενοι, ἐνθυμήθησαν, ὅτι ὀλίγους χρόνους πρότερον, ἡ Πυθία ἐρωτηθεῖσα ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν ἤμποροῦν ἀλλέως τὰ σωθῶσιν, ἀν δὲν καταφύγωσιν εἰς ξύλινα τεῖχη. Ἡ ἀπόκρισις αὕτη ὡς σκοτεινὴ, κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ χρησμοῦ, διαφόρως ἐξηγήθη. Μερικοὶ ἐνόμισαν, ὅτι πρέπει τὰ φυλαχθῶσιν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἥτις ἦτον περιτειχισμένη μετὰ σάνιδια. Ἀλλ' ὁ Θεμιστοκλῆς εἶπεν, ὅτι ταῦτα τὰ ξύλινα τεῖχη ἦσαν τὰ καρὰβιότων, εἰς τὰ ὅποια πρέπει τὰ καταφύγωσι. Μετὰ πολὺν κόπον τοὺς ἐκατάπεισε τὰ παραιτήσασθαι τὰς οἰκίας των.

Πολλοὶ ἔστειλαν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα των εἰς τὴν Τροιζήνα, πόλιν τῆς Ἀργολίδος παραθαλάσσιον. Οἱ Τροιζήνιοι μεγάλως τοὺς ἐπεριποιήθησαν· ἐδίόρισαν ἕξοδα διὰ τὴν τροφήν των,

καὶ ἐπλήρουν διδασκάλους διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν παιδῶν.

Μέρος τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος ἐπροχώρησεν ἕως εἰς τὰς Ἀθήνας· καὶ ὁ Ξέρξης ἐπρόσταξε νὰ κατακαύσῃ τὴν πόλιν. Πρὶν περάσῃ τὰς Θερμοπύλας ὁ Βαββαρος, ὁ Λεωνίδαας, βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων ἐπρόσμενεν ἐκεῖ εἰς τὰ στενὰ μὲ τριακοσίους συμπολίτας, καὶ ἄλλους Ἕλληνας διὰ τὴν ἀντιστάθην, ἕως νὰ ἐτοιμασθῶσιν οἱ Ἕλληνες. Ὅταν ὁ Ξέρξης τὸν ἐμήνυσε νὰ παραδώσῃ τὰ ὅπλα, τὸν ἀπεκρίθη Λακωνικῶς „Ἐλα νὰ τὰ πάρῃς“. Ἀλλὰ τέλος, ἔπρεπε νὰ νικηθῶσιν οἱ Σπαρτιάται ἀπὸ τὸ πλῆθος· μάλιστα ἐπειδὴ ἐπροδόθη ἓνα μονοπάτι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐμβάντες οἱ Πέρσαι, ἐπερικύκλωσαν τοὺς Σπαρτιάτας. Ὁ Λεωνίδαας μὲ τοὺς τριακοσίους κατέσφαξε βαρβάρους, ἕως ἔπεσαν ὅλοι μὲ δόξαν φονευμένοι. Ὁ Λεωνίδαας εἶχε προστάξει τὸ πρῶν νὰ κάμωσι τὸ προγευμα „διότι, εἶπε, τὸ βράδυ θέλομεν δειπνήσειν εἰς τὸν αἶθρην“. Δύο Λακεδαιμόνιοι ἔλειπαν ἀπὸ τὸν τόπον τῆς σφαγῆς, κατὰ προσταγὴν τοῦ Λεωνίδου, καὶ διὰ τοῦτο δὲν τοὺς εἶχαν εἰς τιμὴν οἱ συμπολίται τῶν ὅθεν καὶ αὐτοὶ εὗρηκαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξαλείψωσι μὲ τὸν θάνατον τὴν ἀτιμίαν.

Τὸ ἐνδοξὸν τέλος τοῦ Λεωνίδου ἐπροξένησεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τοιοῦτον σωτήριον ἀποτέλεσμα, ὁποῖον ἤθελε προξενήσῃ μία νίκη· ἐδείξεν εἰς τὸν Ξέρξην, μὲ ὁποίους ἀνθρώπους ἔμελλε νὰ πολεμήσῃ. Αὕτη ἡ νίκη τοῦ Ξέρξου, ἂν πρέπη νὰ δοθῇ τοῦτο τὸ ὄνομα εἰς τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν, τὸν ἐξημίωσε περίπου εἴκοσι χιλ. ἀνθρώπων, καὶ

δύο τοῦ ἀδελφοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν μάχην· καὶ τότε ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπαρακλήνησε τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὰ καράβια.

Ὁ στόλος τῶν Ἑλλήνων ἐχώθη εἰς τὰ στενὰ τῆς Σαλαμῖνος. Ὁ Ἀριστείδης, τὸν ὁποῖον ὁ Θεμιστοκλῆς, διὰ τὸ κοινὸν καλὸν, ἐπροσκάλεσεν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν, ἐδείξε τὴν ἀρετὴν τῆς ψυχῆς του, θυσιάσας τὰς ἰδίας του γνώμας διὰ τὸ κοινὸν ὄφελος, καὶ ἀκολουθήσας τὰς γνώμας ἐκείνου, ὅστις τὸν ἐκατάτρεχεν ὅθεν ὁμονήσαντες ἐκαταφάνισαν τὸν πολυάριθμον στόλον τοῦ βαρβάρου, ὅστις ἐσυνίστατο ἀπὸ χίλια διακόσια ἑπτὰ καράβια· οἱ δὲ Ἕλληνες εἶχαν μόνον τριακόσια ὀγδοῇκτα. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἔλαβε τὴν πρωτίστην δόξαν ταύτης τῆς ἐκβάσεως, διότι ἔσωσε τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Ξέρξης, τῆς μάχης θεωρὸς, καὶ τῆς καταστροφῆς τοῦ στρατεύματός του, ἀφῆκε τριακοσίας χιλ. εἰς τὸν Μαρδόνιον, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ βασιλείον του ὡς φυγάς. Ἡ μάχη τῆς Σαλαμῖνος ἔβαλε τέλος εἰς τὰς φιλοδόξους ὀνειραπολήσεις τοῦ βαρβάρου. Τὸν ἀκόλουθον χρόνον, ὁ Μαρδόνιος εὗρέθη εἰς τὴν πεδιάδα τῶν Θεβῶν ἔμπροσθεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν στρατεύμα, τοῦ ὁποῖου στρατηγὸς ἦτον ὁ Πausanias, βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι στρατηγὸν εἶχαν τὸν Ἀριστείδην.

Μετὰ μίαν νίκην ἐναντίον τοῦ ἵππικοῦ τῶν Περσῶν, ἡ ἔλλειψις τοῦ γεροῦ ἀνάγκασε τοὺς Ἕλληνας νὰ συρθῶσι σιμὰ εἰς τὰς Πλαταιάς. Ἐκεῖ ἐκτύπησαν, καὶ ἐνίκησαν κατὰ κράτος τοὺς Πέρ-

σας. Ο Ἀρτάβανος ἔφυγεν εἰς τὴν Ἀσίαν μὲ σα-
ράντα χιλ. Περσῶν, καὶ ἔξω ἀπὸ τρεῖς χιλ. περ-
που. Φυγὰδων, ὅλον τὸ ἐπίλοιπον Περσικὸν στρα-
τευμα ἐτάφη εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὴν αὐτὴν τῆς μά-
χης ἡμέραν, Ξάνθιππος ὁ Ἀθηναῖος, καὶ Λεωτυ-
χίδης ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, σιμᾷ εἰς τὸ
ἀκρωτήριον τῆς Μυκάλης, ἐνίκησαν τὸν Περσικὸν
στόλον, καὶ οὕτως ἐτελείωσεν ὁ πόλεμος, ὅστις ἐβά-
σταξε δύο χρόνους.

Παυσανίας καὶ Θεμιστοκλῆς.

Μετὰ ὀλίγον καιρὸν, κατηγορηθεὶς ὁ Παυσα-
νίας, ὅτι μετεχειρίσθη σκληρότητας ἐναντίον τῶν
συμμάχων, καὶ ὅτι εἶχε δολίαν κοινολογίαν ἐπι-
στόλικήν μὲ τοὺς Πέρσας, καὶ καταδικασθεὶς εἰς
θάνατον, κατέφυγεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς.
Χρίσαντες λοιπὸν τὴν θύραν οἱ Λακεδαιμόνιοι, τὸν
ἔκαμαν ἰ ἀποθάνῃ τῆς πείνας.

Καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς διὰ τοιαύτας κατηγο-
ρίας ἐξωρίσθη, καὶ καταδιωκόμενος ἀπὸ πόλιν εἰς
πόλιν, καὶ ἀναγκασθεὶς νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν Ἀρ-
ταξέρξην διάδοχον τοῦ Ξέρξου, ἀπόλαυσε τόσα
ἀγαθὰ ἀπὸ τοῦ βασιλέα, ὥστε μίαν ἡμέραν ἐφώναξε
διὰ τὴν μεγαλοδωρίαν ἐκείνου, „ὦ Παῖδες, χαμένοι
„ἠθέλαμεν εἶσθαι, ἂν δὲν ἔχαινόμεθα.“ Μετ' ὀλί-
γον καιρὸν, ἀπέθανεν εἰς τὴν Μαγνησίαν ἀπὸ ἀσθέ-
νειας, κατὰ τὴν πιθανωτέραν γνώμην. Ο ἄντίζηλος
τοῦ Ἀριστείδους ἀπέθανεν εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς τοιαύ-
την ἔνδειαν, ὥστε ἡ ἐπικράτεια ἐξόδευσεν εἰς τὴν
ταφήν του, καὶ εἰς ζωοτροφίαν τῆς οἰκογενείας του,

μ ὅλον ὅτι πολὺν καιρὸν ἐχρημάτισε θησαυρο-
φύλαξ.

II. Θεωρία τῆς Φύσεως.

Περὶ τελειότητος γενικῶς.

Ὅλα τὰ ὄντα καθ' ἑαυτὰ θεωρούμενα εἶναι
τέλεια· ὅλα εἶναι ἀνάλογα τοῦ σκοποῦ, διὰ τὸν
ὁποῖον ἔγειναι. Οἱ προσδιορισμοί, ἢ αἱ ἰδιαιτέρας
ιδιότητες ἐκάστου ὄντος, εἶναι τὰ ἀνάλογα μέσα
αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ. Ἄν οὗτοι οἱ προσδιορισμοί με-
ταβληθῶσι, δὲν θέλουσιν ἔχει πλέον σχέσιν μὲ
τὸν σκοπὸν, καὶ δὲν θέλει θαυμάζεται εἰς τὸ ἐξῆς
ἢ τοῦ Δημιουργοῦ σοφία.

Τὰ ἀποτελέσματα θεωρούμενα μὲ τοιαύτην
ὥσιν μᾶς παραστήνουσι διαφόρους βαθμοὺς σχε-
τικῆς τελειότητος. Τὸ μέτρον τοιαύτης τελειότητος
εὐρίσκεται εἰς τὰς σχέσεις, τὰς ὁποίας ἔχει κάθε
ὄν μὲ τὸ πᾶν.

Τὸ ὄν, τὸ ὁποῖον ἔχει πλέον διαφορετικὰς
σχέσεις μὲ τὸ ὅλον, ἔχει καὶ ὑψηλοτέραν τελειό-
τητα.

Ἐπειδὴ δύο εἶναι τὰ γενικὰ ὄντα, τὰ σώ-
ματα καὶ τὰ πνεύματα, εἶναι καὶ δύο γενικὰ
εἶδη τῆς τελειότητος, σωματικὴ καὶ πνευματικὴ.

Περὶ τῆς σωματικῆς τελειότητος.

Ἀπ' ὅλων τὰς μεταβολὰς τῆς ὕλης, ἡ πλέον
ἐξαιρετος εἶναι ὁ ὁργανισμός· καὶ ὁ τελειότερος

ὁργανισμός εἶναι, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ πλειότερα ἀποτελέσματα μὲ ἴσον ἀριθμόν, ἢ μὲ ὀλιγώτερον τῶν μελῶν. Τοιοῦτον εἶναι μεταξὺ τῶν ἐπιγείων σῶμα, τῶν τὸ ἀνθρώπινον σῶμα.

Περὶ τῆς πνευματικῆς τελειότητος.

Ἡ δύναμις, μὲ τὴν ὁποίαν ἀποκτῶμεν τὰς γενικὰς ιδέας, ἀφαιροῦντες ἀπὸ τὸ ὑποκείμενον, ὅ,τι ἔχει κοινὸν μὲ τ' ἄλλα, καὶ παραστένοντες τὰ μὲ προαιρετὰ σημεῖα, καταστένει τὸν ὑψηλότετον βαθμὸν τῆς πνευματικῆς τελειότητος· καὶ οὗτος ὁ βαθμὸς χαρακτηρίζει τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν.

Ἡ Ἐπιγείος Ζωή.

Ἡ ἀμοιβαία ἐνέργεια τῶν στερεῶν καὶ τῶν ρευστῶν εἶναι τὸ θεμέλιον τῆς Ἐπιγείου Ζωῆς. Τὸ γὰρ τρέφεται τὸ σῶμα, ἡγουν τὸ γὰρ μεταβάλλη εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ οὐσίαν ξένης ὕλης, γὰρ αὐξάνη δεχόμενον ἐσωτερικῶς ταύτας τὰς ὕλεις, γὰρ γεννᾷ ἄτομα τοῦ αὐτοῦ εἶδους, εἶναι τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα τῆς ἐπιγείου ζωῆς.

Ἐὰν τὸ σῶμα δὲν αἰσθάνεται τὴν ἐνέργειαν τῶν ὁργάνων του, ζῇ τὴν φυτικὴν ζωὴν, καθὼς τὰ φυτά. Ἐὰν τὴν αἰσθάνεται, ζῇ τὴν φυτικὴν καὶ τὴν αἰσθητικὴν ζωὴν, καθὼς τὸ ζῶον. Ἐὰν αἰσθάνεται καὶ σκέπτεται, ἔχει τὴν φυτικὴν, τὴν αἰσθητικὴν, καὶ τὴν σκεπτικὴν ζωὴν· μόνος ὁ ἀνθρώπος ἀπολαμβάνει τοιαύτην ζωὴν.

Διαφορὰ τῶν Κόσμων.

Δύο φύλλα ὅμοια εἰς ὅλα δὲν ὑπάρχουσιν· ἀκόμη περισσότερον δὲν ὑπάρχουσι δύο κουκκίαι, δύο βροῦχοι, δύο ἄνθρωποι διόλου ὅμοιοι; Τί πρέπει λοιπὸν νὰ εἰπώμεν διὰ δύο πλανήτας, διὰ δύο συστήματα πλανητῶν, διὰ δύο ἡλιακὰ συστήματα; Πᾶσα σφαῖρα ἔχει τὴν κυβένησιν, τοὺς ἰδιαιτέρους νόμους, τὰ ἴδια προϊόντα.

Ἴσως εἶναι κόσμοι τόσοι ἀτελεῖς, ὥς πρὸς τὸν ἡμέτερον, ὥστε κατοικοῦσιν εἰς αὐτοὺς ὄντα ἄμορφα καὶ ἀνοργάνιστα, καὶ ὄντα ὁργανισμένους καὶ ἄψυχα.

Τὸ ἐναντίον, ἡμποροῦν νὰ ᾖναι κόσμοι τόσοι τέλει, ὥστε οἱ βράχοι ἴσως εἶναι ὁργανισμένοι, τὰ φυτὰ ἴσως αἰσθάνονται, τὰ κτήνη ἴσως σκέπτονται, καὶ ἀντὶ ἀνθρώπων εἶναι ἄγγελοι.

Ἡ ὁποία λοιπὸν πρέπει νὰ ᾖναι ἡ ὑπεροχὴ τῆς οὐρανίου Ἱερουσαλήμ, ὅπου ὁ ἄγγελος εἶναι τὸ μικρότερον ἀπ' ὅλα τὰ νοητικὰ ὄντα;

Τὸ ἀπέραντον τῆς ἀλύσου τῶν ὄντων.

Μεταξὺ τοῦ κατωτάτου καὶ ἀνωτάτου βαθμοῦ τῆς σωματικῆς καὶ τῆς πνευματικῆς τελειότητος εἶναι ἀναρίθμητοι μεσάζοντες βαθμοί. Ἡ σειρά τούτων τῶν βαθμῶν καταστένει τὴν οἰκουμενικὴν ἀλύσσαν, ἡ ὁποία ἐνώνει ὅλα τὰ ὄντα, δίνει ὅλους τοὺς κόσμους, ἐναγκαλίζεται ὅλας τὰς σφαῖρας. Ἐν μόνον ὄν εἶναι ἔξω ταύτης τῆς ἀλύσου· ὁ Δημιουργὸς αὐτῆς.

Ἡ φύσις δὲν προχωρεῖ μετὰ πηδήματα· τὸ πᾶν εἰς αὐτὴν προχωρεῖ βαθμηδόν. Ἐὰν μεταξύ δύο ὄντων ἦναι κενόν, ἢ μετὰ ποῖον λόγον γίνεται ἡ μετάβασις ἀπὸ τοῦ ἓν εἰς τὸ ἄλλο; Ὁ πολύπους δένει τὸ Φυτόν μετὰ τὸ ζῶον· ἄλλο ὃν δένει τὸ πτηνὸν μετὰ τὰ τετραπόδα· ὁ πίδακος εἶναι μετὰ τῶν τετραπόδων καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ Ὀικη.

B I B Λ I O N Β'.

Περὶ τοῦ ἀνθρώπου ὡς πρὸς τὰς σχέσεις του μετὰ τὸν ἑαυτὸν του θεωρουμένου.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α'.

Πρέπει νὰ μελετῶμεν τὸν ἑαυτὸν μας.

Ἔτι εἴμεθα ἡμεῖς; ἡ ἀληθινὴ τοῦ ἀνθρώπου μελέτη εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος· ἡ πρώτη ἀπ' ὅλας τὰς γνώσεις εἶναι νὰ γνωρίσῃ τὸν ἑαυτὸν του. Ἡ προσωπικὴ πείρα, εἶναι ἢ πλέον κατ' εὐθείαν, ἀκριβής, εὐγλωττος, παρὰ ὅλαις αἰ ὁμιλίαις καὶ ὅλαις βιβλίαις. Ὅποιος μελετᾷ τὸν ἑαυτὸν του γνωρίζει τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀδυναμίαν τῆς ἰδίας του φύσεως· ἡξεύρει, ποίας περιστάσεις πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ, καὶ ποίας κλίσεις πρέπει νὰ νικᾷ. Εἰς τὸν ναὸν τῶν Δελφῶν, ὅπου ὁ Ἀπόλλων ἔδιδε τοὺς χρησμούς του, ἦτον χαραγμένον μετὰ χρυσᾷ γραμμάτια. „Ἰ ν ᾧ θι σ α υ τ ὄ ν.“ Ἡ γνώμη αὕτη εἶναι τὸ κεφάλαιον ὅλων

τῶν χρησμάτων, καὶ γραμμένη εἰς τὸν ναὸν, ὡς νὰ ἔλεγεν, ὅτι μόνον γνωρίζοντες τὴν ἰδίαν μας καρδίαν, ἡμποροῦμεν νὰ ὁδηγηθῶμεν εἰς τὴν ἀγάπην καὶ λατρείαν αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ἐὰν ἐπιθυμῇς νὰ προχωρήσῃς εἰς τὴν ἐπιστήμην τοῦ καλῶς ζῆν, βάλε εἰς τὴν πρώτην τάξιν, μετὰ τῶν καλῶν ἔξεων, τὸ νὰ γνωρίσῃς τοῦτο, τὸ ὅποῖον σε λείπει, διὰ νὰ γενῇς καλὸ τυχερός, καὶ συχνὰ λογάριάζε τοὺς διαλογισμούς σου. Ἐντολὴ τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἶναι νὰ ἐξετάζῃ ὁ ἄνθρωπος καθε βράδυ, μέσα εἰς τὸν νοῦν του, τί ἔκαμε, καὶ τί ἐδιαλογίσθη εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας. Ὁ Πυθαγόρας ἐδιόριζε ταύτην τὴν πράξιν εἰς τοὺς μαθητάς του· ἠθέλε νὰ ἐξετάζουσαν τὸν ἑαυτὸν τοὺς καθημέραν τί ἔκαμαν, διὰ νὰ γένωσι καλλήτεροι, καὶ διὰ νὰ καλλιεργήσωσι τὸν νοῦν των, ἐξετάζοντες προστούτοις, πόσον ἀξίζει ἡ δεῖνα ἡμέρα, εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς ζωῆς των. Μίαν ἡμέραν, εἰς τὴν ὅποian ὁ Τίτος δὲν ἔκαμε καλὸν εἰς κανένα, Φίλοι μου! ἐφώναζεν, ἔχασα τὴν ἡμέραν μου. Ω! εἰάν τινὰς ἀπὸ ἡμᾶς ἐρωτοῦσε τὸν ἑαυτὸν του καθε βράδυ, ἂν ἔχασε τὴν ἡμέραν του, πόσαις φораῖς ἠθέλαμεν ἀποκριθῇ εἰς τὸν ἑαυτὸν μας, ὅτι καμμίαν εὐεργεσίαν δὲν ἐκάμαμεν εἰς τοὺς ὁμοειδεῖς μας, καμμίαν πρόοδον τῆς νοήσεώς μας! Εὐτυχεῖς ἠθέλαμεν εἶσθαι εἰάν ἐλέγχοντες τὸν ἑαυτὸν μας διὰ τὸ ὅποῖον καλὸν δὲν ἐκάμαμεν, δὲν ἠθέλαμεν ἀναστενάξαι διὰ τὸ ὅποῖον κακὸν ἐκάμαμεν! Ὁ φόβος, διότι ἐντραπήμεν εἰς τὸν λογαριασμόν μας, ἡμπορεῖ ἀκόμη πολὺ νὰ μᾶς ὠφελήσῃ· ἐμποδίζει τὸ ν' ἀφίνωμεν τὴν ζωὴν μας νὰ τρέχῃ χωρὶς ν'

ἀφίνη ἵχνος· καὶ νὰ φεύγῃ χωρὶς ἐπιστροφῇ.
Ὅποιος συνάξει καὶ ζυγίζει τούτους τοὺς λογισμοὺς,
καὶ ἀκολουθεῖ τὰς προόδους τῶν, καὶ ἀκατάπαυσ-
τα τοὺς ἐξετάζει, μανθάνει νὰ μετρή τὴν χρῆσιν
τοῦ καιροῦ, καὶ νὰ τὴν ἐκτιμᾷ, ὅσον ἀξίζει. Ὁ
καιρὸς φεύγει, δὲν θεραπεύεται, καὶ μ' ὅλον τοῦ-
το ἦτον εἰς ἡμᾶς ἀρκετός, εἰάν, ἀντὶ νὰ τὸν σκω-
πίζωμεν ὡς ἄσωτοι, ἡξεύραμεν νὰ κἀμνῶμεν οἰκονο-
μικὸν λογαριασμόν. Τοῦτον τὸν θησαυρὸν, διὰ τὴν
ὁποῖον λυπούμεθα, ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν αἰωνίως νὰ τὸν
κρατῶμεν, πασχίζομεν ἀκατάπαυστα νὰ τὸν εἴψω-
μεν ἀπ' ἐπάνωθεν μᾶς ὡς βαρὺ φορτίον. Ἡ μελέ-
τη, ἡ κτῆσις τοῦ ἑαυτοῦ μᾶς εἶναι τὸ καλῆτερον
προφυλακτικὸν ἐναντίον τοῦ κόπου καὶ τῆς ὀκνηρί-
ας, ἡ ὁποία φονεύει τὸ σῶμα, χανόνει τὴν ψυ-
χήν. Συλλογίσου, ὅτι ἡ εὐεργεσία αὕτη εἶναι με-
γάλη, καὶ δὲν πρέπει νὰ τὴν καταφρονῶμεν.

Εἰς τὰς μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους σχέσεις
μᾶς, θέλομεν καταλάβει, ὅτι καλὰ ἐκάμαμεν νὰ
μελετήσωμεν τὴν ἰδίαν μᾶς καρδίαν. Ὅποιος γνωρί-
ζει τὸν ἑαυτὸν του, εὐκόλως γνωρίζει καὶ τοὺς ἄλ-
λους. Εὐρίσκονται ἀναρίθμητοι διαφοραὶ μεταξύ
τῶν ἀνθρώπων· ὅμως περισσότερον ὁμοιάζουν παρ' ὅσον
διαφέρουν. Αἱ αὐταὶ δυνάμεις εἶναι εἰς ὅλους, ἀν καὶ
κάθε μία ἔχῃ διαφορὰς ἀναλογίας τῆς ἐνεργείας· εἶ-
ναι αἱ αὐταὶ χρεῖαι, ἀν καὶ ἡ ἀγωγή καὶ ἡ ἔξις ὑπε-
ρισχύουν εἰς μερικοὺς. Τὰ αὐτὰ γενικὰ δικαιώμα-
τα, καὶ τὰ αὐτὰ χρεῖ, ἀν καὶ εὐρίσκωνται ἀναγ-
καῖαι διαφοραὶ διὰ τὴν προσερχομένην τῶν εἰς μερι-
κὰ δικαιώματα καὶ χρεῖ, τὰ προσκολλημένα εἰς
πᾶσαν ἰδιαιτέραν θέσιν τῆς ζωῆς. Ἡ μελέτη λοι-

πὸν τοῦ ἑαυτοῦ μᾶς χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ μάθω-
μεν, ὅσα χρεωστοῦμεν εἰς τοὺς ὁμοειδεῖς μᾶς, καὶ
ὅσα ἐκεῖνοι χρεωστοῦσιν εἰς ἡμᾶς· μᾶς δείχνουν εἰς
τὸν αὐτὸν καιρὸν, τί ἠμποροῦμεν νὰ ἐλπίζωμεν, ἢ
νὰ φοβούμεθα ἀπὸ αὐτοῦ· διότι ἔχοντες τὰς αὐτὰς
ἀρχὰς τῆς ἀρετῆς, καθὼς καὶ ἡμεῖς, ἔχουν καὶ τὰς
ἀρχὰς τῆς ἡμετέρας ἀδυναμίας, παθῶν, καὶ ἐλατ-
τωμάτων· ὅθεν ἡξεύροντες νὰ ἐνώνωμεν τὴν φρόνησιν
μὲ τὴν καλωσύνην, δὲν ἀφίνομεν νὰ μᾶς ἀπατῶ-
σιν, ὅπως συγχωροῦμεν.

Μεταξὺ τῶν ἀναρίθμητων ὠφελειῶν, τὰς
ὁποίας προξενεῖ ἡ μελέτη τοῦ ἑαυτοῦ μᾶς, μεγα-
λητέρα δὲν εἶναι παρὰ τὸ νὰ μανθάνωμεν νὰ ὑπο-
φέρωμεν πάντοτε, ὅταν ἡ ἀδικία μᾶς καταδυνα-
στεύῃ, καὶ ἡ τύχη μᾶς κατὰτρέχῃ, καὶ οἱ φίλοι
μᾶς προδίδουν, καὶ τὰ τέκνα μᾶς φέρονται κακὰ,
τότε μάλιστα ἄλλοῦ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ εὐρωμεν
ἀσφαλὲς καταφύγιον, εἰμὴ εἰς τὸν ἑαυτὸν μᾶς.
Βίαις ὁ φιλόσοφος, σωθεὶς μὲ χαρὰν ἀπὸ τὸ ναυ-
άγιον, ἔλεγεν ὅτι ὅλα τὰ ἔφερε μαζί του. Ἡ στα-
θερὰ μελέτη τοῦ ἑαυτοῦ του ἔβαλεν εἰς τὸ βά-
θος τῆς καρδίας του τὴν δύναμιν νὰ ἀποφεύγῃ
τὰς ἀντικρούσεις τῆς τύχης.

Γ Ε Ω Μ Ε Τ Ρ Ι Α.

Ακολουθία τῶν ἀναλογιῶν.

Α'ς ὑποθέσωμεν τὴν Α γωνίαν ὀρθὴν (Σχ. 28.),
καὶ ἅς καταϊβάσωμεν τὴν κάθετον ΑΔ. Ἐχομεν

τρία τρίγωνα ὀρθογώνια ΑΒΓ, ΔΒΑ, ΔΓΑ, τα ὅποια ἐχωρίσαμεν διὰ πλειοτέραν εὐκολίαν.

Α'ς συγκρίνωμεν πρῶτα τὰ δύο ΑΒΓ, ΑΒΔ. Ἡ γωνία Α.1 = Δ.2, ὡς ὀρθαί, ἡ Β κοινὴ τῶν δύο τριγώνων. Λοιπὸν Γ.1 = Δ.2 : Α'ς βάλωμεν εἰς ἀνάλογίαν τὰς ἀναλόγους πλευράς.

1'. $ΒΔ^2 : ΒΑ^2 :: ΒΑ^2 : ΒΓ^2$. Λοιπὸν $ΒΑ$, $ΒΑ$, ἢ $\frac{ΒΔ^2}{ΒΑ} = ΒΔ \propto ΒΓ$.

Α'ς συγκρίνωμεν τὰ ΑΒΓ, ΑΔΓ. Ἡ γωνία Α.1 = Δ.3. ἡ Γ κοινὴ. Λοιπὸν Β.1 = Δ.3. Λοιπὸν.

2'. $\therefore ΔΓ^3 : ΑΓ^1 :: ΑΓ^3 : ΑΓ^1$. Λοιπὸν $\frac{ΔΓ^2}{ΑΓ} = ΔΓ \propto ΑΓ$.

Α'ς συγκρίνωμεν καὶ τὰ δύο μικρὰ τρίγωνα ΒΑΔ, ΓΑΔ. Ἡ γων. Δ.2 = Δ.3. ἡ Γ κοινὴ. Λοιπὸν Β.2 = Α.3. Λοιπὸν.

3'. $ΒΔ^2 : ΑΔ^3 :: ΑΔ^2 : ΓΑ^3$. Λοιπὸν $\frac{ΒΔ^2}{ΑΔ} = ΒΔ \propto ΓΔ$.

Λοιπὸν α'. „Ἡ ἀπὸ τὴν ὀρθὴν γωνίαν κάθετος κόπτει τὸ τρίγωνον εἰς δύο τρίγωνα ὅμοια συναλλήλως καὶ τοῦ ὅλου. β'. Πᾶσα πλευρὰ τοῦ ὀρθογώνιου τριγώνου εἶναι μέση ἀνάλογος τῆς ὅλης ὑποτείνουσας, καὶ τοῦ παρακειμένου τμήματος. γ'. Ἡ κάθετος εἶναι μέση τῶν δύο τμημάτων τῆς ὑποτείνουσας.“

Εἰάν λοιπὸν δοθῶσι δύο εὐθεῖαι α, β (Σχ. 29'.) καὶ ζητῆται μέση ἀνάλογος, ἐπάνω εἰς τὴν ἀπροσδιόριστον λαμβάνομεν τὴν ΑΒ = α, καὶ τὴν ΒΓ = β, καὶ γράφομεν ἡμικύκλιον ἐπάνω εἰς τὴν ΑΓ. καὶ ἀπὸ τοῦ σημείου Β. ὑψόνομεν τὴν κάθετον ΒΔ. Α'ς σύρωμεν τὰς ΔΑ, ΑΓ, ἡ γωνία Δ εἶναι ὀρθή. Λοιπὸν ΑΒ : ΒΔ :: ΒΔ : ΒΓ.

Εἰάν συνάψωμεν τοὺς τύπους 1, 2, ἔχομεν

4'. $\frac{ΒΔ^2}{ΑΒ} + \frac{ΒΔ^2}{ΑΓ} = ΒΔ \propto ΒΓ + ΔΓ \propto ΒΓ = (ΒΔ + ΔΓ) ΒΓ = \frac{ΒΓ^2}{ΒΓ}$, ἡγουν „τὸ τετράγωνον τῆς ὑποτείνουσας τοῦ ὀρθογώνιου τριγώνου εἶναι ἴσον τοῦ κεφαλαίου τῶν τετραγώνων τῶν δύο καθετῶν“ καθὼς ἐδείξαμεν καὶ ἄλλοῦ.

Ἡ ΑΒ (Σχ. 30'.) εἶναι ἡ ἐφαπτομένη τοῦ κύκλου ἡ Αε λέγεται Τέμνουσα. Α'ς σύρωμεν τὴν ΒΔ. Εἰς τὰ δύο τρίγωνα ΑΒΔ, ΑΕΒ, ἡ γων. Α εἶναι κοινὴ. ἡ Ε = ΑΒΔ (διότι μετρεῖται μὲ τὸ αὐτὸ τόξον ΒΔ). Τὰ τρίγωνα λοιπὸν εἶναι ὅμοια. Λοιπὸν.

$\therefore ΑΔ : ΑΒ :: ΑΒ : ΑΕ$. Λοιπὸν $\frac{ΑΔ^2}{ΑΒ} = ΑΔ \propto ΑΕ$. ἡγουν „ἡ ἐφαπτομένη εἶναι μέση ἀνάλογος τῆς ὅλης τεμνούσης, καὶ τοῦ ἐκτὸς μέρους τῆς.“

Ἱστορία τῶν Εὐθνῶν.

Κινέζοι.

Τίποτε βέβαιον δὲν ἔχομεν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Κινέζων, εἰμὴ ὅσα παρέλάβαμεν ἀπὸ τὰ γραμμένα, καὶ ἀπὸ τὰ μνημεῖα των, τὰ ὅποια δὲν ἀναβαίνουν παρὲν ἀπὸ 800 χρόνους πρὸ Χριστοῦ. Ἡμποροῦμεν λοιπὸν νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι, ὅσα λέγονται γενόμενα πρὸ ταύτης τῆς ἐποχῆς, ὅλα εἶναι τοῦλάχιστον ἀβέβαια. Ἡ βασιλεία τῶν Κινέζων διαίρεται κοινῶς εἰς εἴκοσι δύο δυναστείας. Μερικοὶ λέγουν, ὅτι ὁ Φοχι, ὁ πρῶτος μονάρχης τῆς Κίνας εἶναι ὁ Νῶε.

1869 Περίπου, Ἰάβ, ἕνας ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τῆς Κίνας φημίζεται ὡς νομοθέτης, καὶ πρῶτον τυπὸν ὅλων τῶν βασιλέων.

3554 — Κομφούκιος, ὁ πλέον περίφημος διὰ τὴν φιλοσοφίαν καὶ διὰ τὰς ἀρετάς του, τὸν ὅποιον πολὺ σέβονται τὴν σήμερον οἱ Κινέζοι. Ἡ διδασκαλία του διαιρεῖται εἰς τέσσαρα μέρη, εἰς τὸ πρῶτον διδάσκει, ὅτι εἶναι ἀρμόδιον νὰ κάμῃ τὸν ἄνθρωπον ἐνάρετον. Εἰς τὸ δεύτερον διδάσκει τὴν τέχνην νὰ συλλογίζεται ὀρθά. Εἰς τὸ τρίτον διδάσκει περὶ τῆς κυβερνήσεως, περὶ τῆς ἐπικρατείας καὶ τοῦ χρέους τῶν ἀρχόντων. Εἰς τὸ τέταρτον διδάσκει τὴν εὐγλωττίαν, καὶ μάλιστα τὴν ἠθικὴν.

3764 — Χί, περίφημος βασιλεὺς, ὁ ὅποιος, ἀφ' οὗ ἐκυρίευσεν ὅλην τὴν Κίναν, τῆς ὁποίας ἐξουσίαζε πρότερον ἕνα μέρος, ἐκίνησε τὰ τροπαιοφόρα ὅπλα του ἐναντίον τῶν Ταρτάρων καὶ διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὰς ἐφόδους των, ἐπρόσταξε νὰ ἐγείρῃ, 221 χρόνους πρὸ Χριστοῦ, τὸ μέγα τεῖχος, τὸ ὅποιον χωρίζει τὴν Κίναν ἀπὸ τὴν Ταρταρίαν. Τοῦτο τὸ μέγα ἔργον ἐτελείωσεν εἰς πέντε χρόνους, καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη σώζεται.

Λιμπάγγ, στρατιώτης, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον 203 πρὸ Χριστοῦ, καὶ ὠνομάσθη Καοτσών. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ἐφευρέθη τὸ χαρτὶν ἀπὸ μετάξην, ἡ μελάνη, καὶ τὰ γραφεῖα, τὰ ὅποια εἶναι ὡς τὰ κοινὰ.

3821 — Βασιλεὺς εἰρηνικὴ καὶ ἐνδοξος τοῦ Βεντίλ. Οὗτος ἀνανέωσε τὴν γεωργικὴν, ἐκαλλιέργησε τὴν γῆν μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας, ἐπεμε-

λήθη τοὺς σκώληκας τῆς μετάξης καὶ τὰς ἐπιστήμας.

3860 — Κίγγ τί, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ ἀνωτέρω, ἠκολούθησε τὰ ἴχνη τοῦ πατρὸς. Τοῦτον διεδέχεται ὁ Βού τί, ἀνδρεῖος βασιλεὺς, μέτριος καὶ φιλεπιστήμων.

3952' — Ἰβού τί, ἔκαμε νὰ ἀνθήσωσιν αἱ ἐπιστῆμαι εἰς τὴν Κίναν. Τοῦτον διεδέχθη ὁ Χίγγ τί, ὅστις κατεστάθη μισητὸς διὰ τὴν σκληρότητά του. Ἀφ' οὗ ἐβασίλευσεν εἴκοσι ἕξ χρόνους, τὸν διεδέχθη ὁ ἀνεψιὸς του Νοάλ, ἄξιος κυβερνητῆς διὰ τὰς ἀρετάς του.

Παρατηρήσεις περὶ τῶν Κινέζων.

Μερικοὶ λέγουν, ὅτι οἱ Κινέζοι εἶναι ἀποικία Αἰγυπτίων, οἱ ὅποιοι ὑπῆγαν εἰς τὴν Κίναν εἰς τοὺς 2889 χρόνους. ἄλλοι ὅμως ἀναιρέσαν ταύτην τὴν γνώμην. Δὲν ἠμποροῦμεν ὅμως νὰ ἀρνηθῶμεν, ὅτι οἱ Κινέζοι καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ὁμοιάζουν εἰς πολλά. Ἡ γραφὴ τῶν Κινέζων εἶναι ἡ αὐτὴ σχεδὸν μὲ τῶν Αἰγυπτίων τὰ ἱερογλυφικά· τὰ ἦθη καὶ αἱ συνήθειαι ὁμοιάζουν ἀκόμη περισσότερον.

Οἱ Κινέζοι εἶναι ξεχωριστὸν θῆμα εἰς τὸν κόσμον, εἴτε διὰ τὴν διάρκειαν τῆς βασιλείας των, εἴτε διὰ τὸ ἀμετάβλητον τῶν ἰδίων γνωμῶν. ἔχουν περὶ τῆς διοικήσεως, καθὼς καὶ οἱ Αἰγύπτιοι σοφὰς παραγγελίας. [ἀλλ' ἡ διδασκαλία τοῦ Φοέ, τὴν ὁποίαν διδάσκουν οἱ Βόνζοι, (εἶδος μοναχῶν), ἐφθεῖρε μὲ τὴν δεισιδαιμονίαν, τὴν διδασκαλίαν τοῦ

Κομφορέου. Ὅλα κρέμονται ἀπὸ τὸν βασιλέα καὶ αὐτοὶ οἱ νόμοι, τῶν ὁποίων εἶναι ὁ ἐξηγητής.

Οἱ Κινέζοι δὲν ἀναφέρονται εἰς τὰς παλαιὰς ιστορίας τῶν Ἑλλήνων.

Μυθολογία.

Α' ρ η ς.

Ἦτον υἱὸς τῆς Ἥρας, τὸν ὁποῖον συνέλαβεν, ἐπειδὴ ἔγγιξεν ἕνα ἄνθρωπος. Ἦτον ἑφορος τοῦ πολέμου, καὶ παραστένεται πάντοτε ὀπλισμένος ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἕως εἰς τοὺς πόδας. Ἔχει σιμὰ τοῦ ἕνα πετεινόν, σύμβολον τῆς ἀναγκαίας εἰς τὸν μαχητὴν ἀγρυπνίας. Λέγουσιν, ὅτι ἐγέννησεν ἀπὸ τὴν Ῥέαν Συλβίαν, θυγατέρα τοῦ Νομίτορος, τὸν Ῥωμύλον, καὶ τὸν Ῥῶμον.

Η' φ α ι σ τ ο ς.

Ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας ἐγεννήθη πόσον ἄσχημος, ὥστε ὁ Ζεὺς, ὀργιζόμενος διὰ τὴν ἄσχημίαν του, τὸν ἐκρέμνισεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ὀλόκληρον ἡμέραν ἐκυλίετο εἰς τὴν αἰέρα, καὶ τὸ ἑσπέρας ἔπεσεν εἰς τὴν νῆσον Λῆμνον, καὶ ἐσυντρίφη ὁ μηρός του, καὶ ἔμεινε διὰ πάντα χωλός. Ἦτον θεὸς τοῦ πυρός, καὶ πρῶτος τῶν χαλκέων, οἵτινες κατεσκεύαζαν τὸν κέραυνόν τοῦ Διός. Τὰ χαλκεῖα του ἦσαν εἰς τὴν Λῆμνον, εἰς τὴν Λιπάρην καὶ εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ βουνοῦ τῆς Αἴτνης. Σύντροφοὶ του ἦσαν οἱ Κύκλωπες, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἓν μόνον ὀμμάτιον εἰς τὴν μέσσην τοῦ μετώπου.

Μ Α Θ Η Μ Α Ζ'.

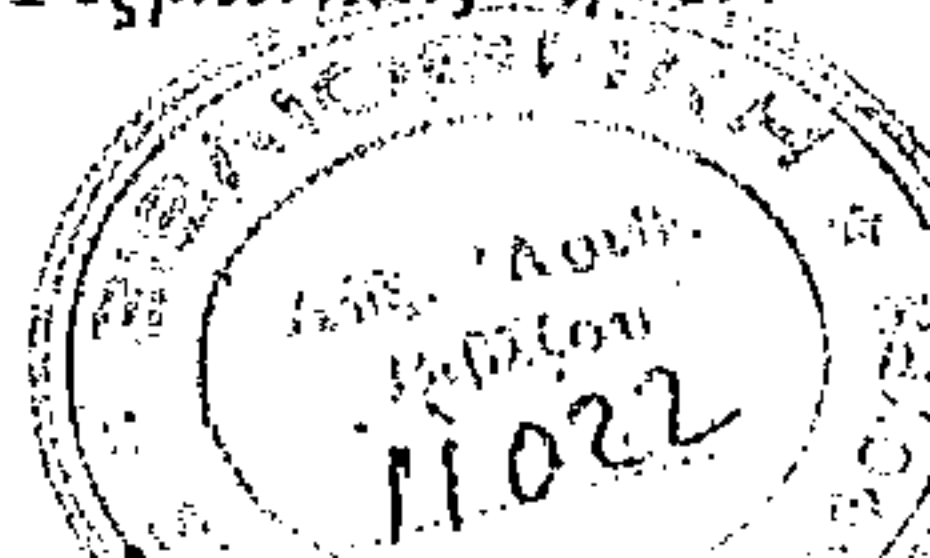
Περὶ τῆς Σφαίρας τοῦ Παντός *).

Διὰ τὸ νὰ ἡξεύρωμεν τὸ διάστημα ἀπὸ ἑνὸς τόπου εἰς ἄλλον, μετροῦμεν ἀπὸ τὴν ἄρκτον πρὸς τὴν μεσημβρίαν. Πλάτος τοῦ τόπου λέγεται τὸ διάστημα ἀπὸ αὐτὸν τὸν τόπον ἕως τὸν ἰσημερινόν, εἴτε εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον εὐρίσκεται ὁ τόπος, ἢ εἰς τὸ μεσημβρινόν ὅθεν λέγεται Βόρειον, ἢ Μεσημβρινόν πλάτος.

Ἀλλ' εἶναι χρεῖα νὰ πάρωμεν καὶ τὸ διάστημα τοῦ τόπου ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν πρὸς τὴν δύσιν, ἢ τὸ ἐναντίον καὶ ἐδῶ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν μόνιμον σημεῖον, καθὼς ἔχομεν ἕνα κύκλον ἀπὸ τὴν ἄρκτον εἰς τὴν μεσημβρίαν, καὶ τοιοῦτος κύκλος εἶναι ὁ μεσημβρινός· ἀλλ' ὁ μεσημβρινός εἶναι κινητὸς κύκλος, ἐπενόησαν λοιπὸν οἱ ἀστρονόμοι ἕνα ἀκίνητον κύκλον, τὸν ὁποῖον ὠνόμασαν Πρῶτον Μεσημβρινόν, καὶ ὁ ὁποῖος διαβαίνει ἀπὸ τὰς Καναρίας νήσους.

Διὰ τὸ εὐρωμεν λοιπὸν τὸ πλάτος ἑνὸς τόπου, τὸν φέρομεν ὑποκάτω εἰς τὸν μεσημβρινόν τῆς σφαίρας, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸν μετροῦμεν τὰς μοίρας ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον ἕως τὸν ἰσημερινόν, λογαριάζοντες εἴκοσι πέντε λεύγας εἰς κάθε μοῖραν ἢ λεύγη εἶναι ἴση μιᾷ ὥρᾳ. Κάθε μοῖρα τοῦ ἰσημερινοῦ περιέχει δεκαπέντε μίλια Γερμανικά, ἢ εἰ-

*) Μετὰ τὴν ὑδρογειὴν σφαῖραν.

κοσι πέντε Γαλλικαὲς λεύγας, ἢ ἐξήντα Ἰταλικά μίλια.

Εἰάν λοιπὸν ἕνας τόπος πρὸς ἄρκτον ἀπέχη ἀπὸ τὸν ἰσημερινὸν πενήντα μοίρας, καὶ ἄλλος εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν ἀπέχη τριάντα μοίρας, οἱ δύο οὗτοι τόποι ἀπέχουσιν ἀπ' ἀλλήλων εἴκοσι μοίρας ἢ 1500 λεύγας.

Διὰ τὰ εὗρωμεν καὶ τὸ μῆκος, ἡγουν τὸ διάστημα τοῦ τόπου ἀπὸ τὸν πρῶτον μεσημβρινόν, φέρομεν ὁμοίως τὸν τόπον ὑποκάτω εἰς τὸν μεσημβρινόν τῆς σφαίρας, καὶ μετροῦμεν τὰς μοίρας ἐπάνω εἰς τὸν ἰσημερινὸν ἕως εἰς τὸν πρῶτον μεσημβρινόν.

Ὅσον προχωροῦμεν εἰς ἕνα πόλον, τόσον οἱ ἐκεῖ ἀστέρες φαίνονται ὅτι σιμώνουν εἰς τὸ κατὰ κορυφὴν μας σημεῖον, ὡς νὰ ὑψόνετο ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα ὁ πόλος. Τοῦτο λέγεται Εἴσαρμα τοῦ πόλου ὅσοι λοιπὸν μακρυνόμεθα ἀπὸ τὸν ἰσημερινόν, τόσον ἔχομεν ὑψωμένον τὸν πόλον. Τὸ διάστημα λοιπὸν τοῦ πόλου ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα εἶναι ἴσον μὲ τὸ πλάτος τοῦ τόπου. Εἰάν λοιπὸν θέλωμεν νὰ ὑψώσωμεν τὸν πόλον ἐνὸς τόπου, πρέπει νὰ εὗρωμεν τὸ πλάτος του.

Διαιροῦσι τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς εἰς πέντε ζώνας. α', Τὸ μεταξὺ τῶν δύο τροπικῶν διάστημα λέγεται Κατανεκαυμένη Ζώνη. β', καὶ γ', ἀπὸ κάθε τροπικῆς ἕως εἰς τὸν ἴδιον πολικὸν κύκλον λέγονται Εὐκρατοι. δ', καὶ ε', ἀπὸ κάθε πολικὸν κύκλον ἕως εἰς τὸν πόλον λέγονται Παγωμένοι.

Ἐπενόησαν προστούτοις οἱ ἀστρονόμοι κύκλους παραλλήλους εἰς τὸν ἰσημερινόν, διὰ νὰ διακρίνωσι

τὰ κλίματα, εἰς τὰ ὅποια ἡ μία ἡμέρα εἶναι μεγαλύτερα ἀπὸ τὴν ἄλλην, εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν. Ἀριθμοῦσι λοιπὸν τριάντα κλίματα εἰς τὰ ὅποια πρῶτα εἴκοσι τέσσαρα, ἢ ἡμέρα αὐξάνει μισὴν ὥραν, ἀπὸ ἕνα τόπον εἰς ἄλλον, ἀλλ' εἰς τὰ τελευταῖα ἕξ μεταξὺ τῶν πολικῶν κύκλων καὶ τοῦ πόλου ἢ ἡμέρα αὐξάνει ἕνα μῆνα εἰς κάθε κλίμα, ἡγουν ἢ μεγαλύτερα ἡμέρα εἰς τὸ δεῖνα κλίμα εἶναι τόσαι ὥραι, ἢ τόσοι μῆνες.

Πρὶν ἀνατεῖλῃ ὁ ἥλιος, φαίνεται ἡ αὐγὴ, καὶ μετὰ τὴν δύσιν τὸ λυκόφως. Ὅταν φθάσῃ τὸ πρῶτ' ὁ ἥλιος δεκαοκτὼ μοίρας ὑποκάτω εἰς τὸν ὀρίζοντα, ἀρχίζει ἡ αὐγὴ, καὶ τὸ ἑσπέρας παύει τότε τὸ λυκόφως.

Γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος.

Περὶ τῆς Θράκης.

Εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Μακεδονίας κεῖται ἡ Θράκη, ἥτις ἔχει πρὸς βορρᾶν τὴν Βουλγαρίαν, πρὸς ἀνατολὰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον, τὸν Βόσπορον, καὶ τὴν Προποντίδα, καὶ πρὸς νότον τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.

Ἀκρωτήρια. Σκίβριον, ἀντικρὺ τῆς νήσου Σαμοθράκης. Σαρπηδόριον, εἰς τὴν ἄκρην τῆς Χερσονήσου. Ἑστιάς, σιμὰ εἰς τὸ Βυζάντιον. Χρυσόκερος, ἐπάνω εἰς τὸν ὅποιον κεῖται ἡ Κωνσταντινούπολις. Κυάναϊ, νῆσοι, καὶ Συμπληγάδες, εἰς τὸν Εὐξείνιον, κλείουσαι τὸ Βυζάντιον.

Πορθμοί. Ἑλλησποντος (Στενὸν τῶν Δαρδανέλων), Θρακικὸς Βόσπορος (τὸ Κατὰστένον).

Ποταμοί. Ἐβρος (Μαρίτσα), ἔχει τὴν ἀρχὴν τῇ εἰς τὸ δυτικοβόρειον, σιμὰ εἰς τὰ σύνορα τῆς Βουλγαρίας· περναῖ ἀπὸ τὴν Φιλιππούπολιν, Ἀδριανούπολιν, καὶ ἀπὸ ἄλλας χώρας, καὶ τέλος, χύνεται εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, μεταξὺ τῆς Αἴνου καὶ τῆς Μακεδονίας, δεχόμενος εἰς τὸν δρόμον του καὶ τὸν Ἀρτεμίσιον (Ἀρταν), καὶ τὸν Πάξιον (Τοῦντζαν). Νέστος, ἢ Νέστος, σύνορον εἰς τὸ μέσημβρινὸν τῆς Θράκης καὶ τῆς Μακεδονίας.

Λίμναι. Βιστορίς (Μπορού), σιμὰ εἰς τὰ Ἀβδηρα. Ἰσμαρίς, σιμὰ εἰς τὴν Μαριώνειαν. Στεντορίς, σιμὰ εἰς τὴν Αἴνον.

Βουνά. Ὁ ὑψηλὸς Αἶμος (Μπαλκάν) ἀπλώνεται ἕως εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν, καὶ ἀποτελεῖ τὰ πρὸς τὴν Μοισίαν σύνορα. Παράλληλα μὲ αὐτὸν, ὅμως νοτιώτερα, ἀπλώνεται ἡ Ροδὴ πη (Ἀργένταρον).

Πόλεις. Πλατύστεινον, ἐδῶθεν ἀπὸ τὸν Νέστον· αὐτοῦ ἦσαν τὰ Ἀβδηρα, Μπορού, χώρα ἐπάνω εἰς τὴν ὁμώνυμον λίμνην. Μαριώνεια, χώρα. Πελαγονία (Αἶνος), εἰς τὸ ἀνατολικὸν τῆς Αἴνου ὀλίγον μακρὰν, πρὸς τὸ βόρειον, εἶναι ὁ Ἰσθμὸς τῆς χερσονήσου τῆς Θράκης, ἡ ὁποία ἀπλώνεται ἀπὸ τὸ ἀνατολικοβόρειον εἰς τὸ δυτικονότιον. Καρδία (Καρδιά), πόλις (τῶρα χωρίον) εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ Ἰσθμοῦ. Εἰς τὸ ἀνατολικὸν τῆς χερσονήσου εἶναι δύο φρούρια, τὸ ἓν εἶναι ἡ Σηστός (παλαιὸν κάστρον). Καλλιόπολις, εἰς

τὸ στόμα τῆς Προποντίδος, κατ. δεκαπέντε χιλ. Περίστας πόλις ποτέ. Μυριόφυτον, χώρα. Γόκος καὶ Χώρα, δύο κομποπόλεις. Ραϊδεστός, πόλις εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀρξοῦ ποταμοῦ. Ἡράκλεια πόλις, ὠνομάζετο πρότερον Μυγδονία, εἶτα Πέρινθος. Σηλυβρία, πόλις. Ἐπιβάται, χώρα, σιμὰ εἰς ἓνα κόλπον, εἰς τὸν ὁποῖον χύνεται ὁ Ἀδύρας ποταμός. Κωνσταντινούπολις, ἡ καθεδρὰ τοῦ Σουλτάνου τῶν Τούρκων. Τὸ μέρος τῆς Θράκης, ὅπου κῆται ἡ Κωνσταντινούπολις, εἶναι Χερσόνησος. Ἡ βόρειος πλευρὰ βρέχεται ἀπὸ τὸν Πόντον, καὶ ἡ ἀνατολική, ἀπὸ τὸν Βόσπορον καὶ ἡ νότιος, ἀπὸ τὴν Προποντίδα. Εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ στόματος τοῦ Βοσπόρου εἶναι ὁ Κεράτιος κόλπος, ἀπλωμένος κατὰ μῆκος, ὅστις εἶναι καὶ λιμὴν τῆς πόλεως.

Εἰς τὴν πλευρὰν τῆς Θράκης, ἥτις βρέχεται ἀπὸ τὸν Πόντον, ἦσαν ἄλλοτε Ἑλληνικαὶ πόλεις, εἰς τὴν ἔξοδον τοῦ Βοσπόρου, ἡ Δέλκων (Δέρκος), Φιλιόπολις, κρημνισμένη. Ἀγαθόπολις, Μήδεια, Σαλμυδησσός (Σταγνίαρα). Ἀδριανὴ (Γατόπολις). Περωντικὸν Βερδεστό, ἴσως εἶναι ἡ νῦν Σωζούπολις. Τούτζα (Βορδαβίτσα). Ἀπελλωνία, Ἀγχιαλος, Μεσημβρία. Αὗται αἱ πόλεις εἶναι εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν. Εἰς δὲ τὴν μέσην τῆς Θράκης εἶναι ἡ Ἀδριανούπολις εἰς τὴν ἑνωσιν τῆς Μαρίτσας, τῆς Ἀρτας καὶ τῆς Τούτζας. ἐλέγετο πρότερον Ὀρεστιάς, κατ. ἑκατὸν τριάκτα χιλ. Φιλιππούπολις ἐπάνω εἰς τὴν Μαρίτσαν, κατ. ἑκατὸν εἴκοσι χιλ. Διδυμότοιχον, εἰς τὰ δεξιὰ

τῆς Μαρίτσας· ἐλέγετο Τραϊανούπολις. Ἰσως ὁμοίως Τραϊανούπολις εἶναι ἡ μεταξὺ Διδυμοτοίχου καὶ Αἴνου, ἥτις λέγεται Θερμά καὶ Λέτσα. Ἰανούπολις (Γάμπολις). Πλωτινούπολις (Πλωυδιν). Ζεγαράς, Δέβαλτος (Πουργάζι). Αἰκαδιούπολις. Μελγαράς (Μελγαλαγορά) Βιζύη, εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν. εἰς αὐτὰ τὰ μέρη εἶναι καὶ αἱ Σαράντα Ἐκκλησίαι.

Υποκάτω εἰς τὴν Θράκην, εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, εἶναι ἡ νῆσος Λήμνος, μεταξὺ τῆς Χερσονήσου καὶ τοῦ Ἀΐθωνος κατ' ὀκτὼ χιλ. Ἡ Σαμοθράκη ἀντικεῖ τῶν στομίων τοῦ Ἐβρου, ὁμοίως καὶ ἡ Θάσος.

Ἑλληνικὴ Ἱστορία.

Γέλων ὁ Συρακούσιος.

Ὁ περίφημος οὗτος ἀνὴρ εἰς τὴν ἀρχὴν εἶχεν ἀρπάσει τὴν βασιλείαν· εἴτα ὁμοίως ἐγίνε νόμιμος βασιλεὺς καὶ εὐεργέτης τοῦ λαοῦ του. Ἀφοῦ ἐκυρίευσε τὰς Συρακούσας, ἀφῆκε τὴν πατρίδα του Γέλα εἰς τὸν ἀδελφόν του Γέρωνα. Οἱ Καρχηδόνιοι, παρακινούμενοι ἀπὸ τὸν Ξέρξην, ἦλθαν ἐναντίον τοῦ Γέλωνος μετὰ τὸν στρατηγὸν Ἀμικάρ, τὸν πλέον περίφημον ἀπὸ τοὺς στρατηγοὺς των. Ἀλλ' ὁ Γέλων τοὺς ἐνίκησε κατὰ κράτος, τὴν αὐτὴν ἡμέραν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν εἰς τὴν Σαλαμῖνα. Ὁ Γέλων, διὰ τελερίαν τοῦ δόξαν, ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς νικημένους εἰς συνθήκην νὰ μὴ θυσιάζωσιν εἰς τὸ ἕξῃς τοὺς υἱοὺς των εἰς τοὺς

ἰδίους των θεούς. Ἀφοῦ ἐμοίρασε δίκαια τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰ λάφυρα, ἐσύναξε τοὺς Συρακούσιους, καὶ ἀπέδωκε λόγον τῆς διαγωγῆς του, καὶ τοὺς εἶπεν, ἂν ἔχουν παράπονον ἀπὸ αὐτόν, ἡ ζωὴ του εἶναι εἰς χεῖρας των. Βλέποντες τὸ ἀνέλπιστον φέρισμόν του οἱ Συρακούσιοι, μάλιστα ἐπάνω εἰς τὰς νίκας του, μετ' εὐφημίαν ἐπρόσφεραν εἰς αὐτόν τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν, καὶ διὰ τὴν ἀθανάτισωσιν τὴν ἐνθύμησιν τῆς πράξεώς του, ἔστησαν στήλην, ἥτις τὸν παρέστενε μετὰ φόρεμα ἰδιώτου πολίτου, καθὼς εἶχε παραστάθῃ εἰς αὐτοὺς.

Ἐκατὸν τριάντα χρόνους μετὰ τὸν θάνατόν του, ἐπειδὴ ὁ Τιμόλεων ἔδωκε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς Συρακούσιους, καὶ οἱ Συρακούσιοι κατέστρεψαν τῶν βασιλέων τὰ ἀγάλματα, δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἐγγίξωσι τοῦ Γέλωνος τὸ ἀγαλμα. Τόσον ἡ ἐνθύμησις τῶν ἀρετῶν του ἦτον χαραγμένη εἰς τὴν καρδίαν τῶν Συρακουσίων.

Ὁ Ἰέρων ὁ διάδοχός του, ἐπειδὴ εἰς τὴν ἀρχὴν εἶχε δοθῇ εἰς ὅλας τὰς ὁρμὰς τῆς νεότητος, ἐκίνησε τοῦ λαοῦ τὴν δυσαρέσκειαν μ' ὅλον τοῦτο ὑπόφεραν μετὰ ὑπομονὴν τὰ ἐλαττώματά του διὰ τὸ πρὸς τὸν ἀδελφόν του σέβας. Τέλος ἡ ὑπομονὴ των ἀνταμείφθη μετὰ τὴν διόρθωσιν τῶν ἡθῶν τοῦ Ἰέρωνος.

Κίμων υἱὸς τοῦ Μιλτιάδου.

Ἡ νεότης του δὲν ἦτον τόσο ἀξιέπαινος μετὰ ταῦτα ὅμως ἐγίνε ἀξίος τοῦ πατρὸς τοῦ υἱός, καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους μιμητής. Ἐπλούτησεν ἀπὸ

τὰ λάφυρα τῶν Περσῶν, τοὺς ὁποίους πολλάκις ἐνίκησε, καὶ ἐξαγόρασε τὸ σῶμα τοῦ πατρὸς του, πληρώσας τὸ χρέος του, διὰ τὰ τὸ ἐνταφιάση μὲ τιμὴν.

Ὅταν ἀπέθνησκειν ἀπὸ μίαν πληγὴν, ἦτον ναύαρχος τῶν Ἀθηναίων ἐναντίων τῶν Περσῶν. Ἐπαράγγειλε τοὺς ἀξιωματικούς νὰ μὴ κοινολογήσωσι τὸν θάνατόν του, ἀλλὰ νὰ οἰκονομήσωσι τὸν στόλον ὡς νὰ ἦτον αὐτὸς ζωντανός. Οὕτως ὁ Κίμων καὶ μετὰ θάνατον ὠφέλησε τὴν πατρίδα του.

Πελοποννησιακὸς πόλεμος.

Περικλῆς.

Ἡ φιλοδοξία τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Σπαρτιατῶν καὶ ἡ ζηλοτυπία ἐκίνησε τὸν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον, ὅστις διήρκεσεν εἰκοσιεπτὰ χρόνους, καὶ εἰς τὸν ὅποιον ὅλη σχεδὸν ἡ Ἑλλάς ἐπεριπλέχθη. Ὁ Περικλῆς ἐκυβέρνησε πολὺν καιρὸν σχεδὸν ὡς βασιλεὺς, μὲ μεγάλην δόξαν, τὰς Ἀθήνας. Τὸν κατηγοροῦν, ὅτι ἐκίνησε τὸν πόλεμον, διὰ τὰ φανῆ ἀναγκάσιος, καὶ ν' αὐξήσῃ τὴν δόξαν του. Ἡ γενναιοψυχία του, ἡ εὐγλωττία, τὰ προτερήματα του, ἡ ἀγάπη πρὸς τὰς τέχνας καὶ πρὸς τὴν παιδείαν, ἐκατάστησαν ἀξιοσέβαστον τὸ ὄνομά του, ὥστε ἡ πρώτη τῶν γραμμάτων ἐποχὴ λέγεται ἡ τοῦ Περικλέους.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ δευτέρου χρόνου τοῦ πολέμου, ἡ λοιμικὴ νόσος ἀφάνισε τὴν Ἀττικὴν καὶ τὸ χειρότερον, ὁ λαὸς ἔπεσεν εἰς καταφρόνησιν τῆς

θρησκείας, καὶ ἀκολούθως εἰς ὅλας τὰς κακοῦς θείας· διότι ἐνόμιζεν, ὅτι οἱ θεοὶ δὲν ἐφρόντιζαν πλέον διὰ τὴν ἀρετὴν. Ἡ μάλιστα αὕτη διήρκεσε δύο χρόνους, ἔπειτα ἀρχίσε νὰ ὀλιγοστεύῃ, ἀλλὰ μετὰ δεκάοκτώ μῆνας πάλιν ἀρχίσε νὰ ἐξολοθρεύῃ.

Ἐκρούσθη καὶ ὁ Περικλῆς, καὶ ἀπέθανε τὸν τρίτον χρόνον τοῦ πολέμου. Ὅταν ἀπέθνησκειν, οἱ φίλοι του ὁλόγυρα εἰς τὸν κρᾶββάτόν του ἐδιηγούντο τὰς πράξεις του· ἀλλ' ὁ Περικλῆς εἶπε, «τὰς ἀνδραγαθίας μου τὰς ἔκαμαν καὶ ἄλλοι· καλῆτερα εἶπέτε, ὅτι κἀνείς δὲν ἐμαυροφόρησεν ἐξ αἰτίας μου.» Οἱ λόγοι οὗτοι δείχνουσι τὴν ἡμερότητα τῆς κυβερνήσεώς του, καὶ ὅτι ἦτον ἀθῶος εἰς ὅσα κακὰ ἐσυνέβησαν εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ἐκστρατεία τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν Σικελίαν.

Τὸν ἕκτον χρόνον τοῦ πολέμου, ὁ Ἀλκιβιάδης ἐπαρακίνησε τοὺς Ἀθηναίους νὰ κάμουν ταύτην τὴν ἐκστρατείαν· διότι ἐνόμιζεν, ὅτι ἡ κατάκτησις ταύτης τῆς πλουσιωτάτης νήσου, εὐκόλυνε τὴν κατάκτησιν τῆς Καρχηδόνας καὶ μέρους τῆς Ἀφρικῆς. Λέγουν προστούτοις, ὅτι εἶχε σκοπὸν ἐκεῖθεν νὰ περάσῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ νὰ τελειώσῃ τὰς λαμπράς του κατακτήσεις μὲ τὴν κατάκτησιν ὅλης τῆς Πελοποννήσου. Ὁ Σωκράτης, λέγουν, ἐμέμφετο ταύτην τὴν ἐπιχείρησιν. Ἐψηφίσθησαν λοιπὸν στρατηγοὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, ὁ Νικίας καὶ ὁ Λάμαχος. Ὁ Νικίας εἰς μάτην ἐπάσχισε νὰ μεταβάλλῃ τὴν γνώμην τῶν Ἀθηναίων. Πρὶν ἀκόμη

ἀναχωρήσουν, ὁ Ἀλκιβιάδης ἐγκαλέσθη ὡς ἀσεβὴς πρὸς τὰ τῶν Θεῶν ἀγάλματα, καὶ μόλις ἀνεβλήθη ἡ κρίσις πρὸς τὸ παρόν. Μόλις ἐκυρίευσε τὴν Κατάνην, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἀνανέωσαν τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν. Τὸν ἐπρόσταξαν λοιπὸν νὰ ἔλθῃ νὰ ἀπολογηθῇ. ἀλλ' αὐτὸς κατέφυγεν εἰς τὴν Σπάρτην.

Ἀφοῦ ἐφονεύθη ὁ Λάμαχος εἰς μίαν μάχην, μείνας μόνος στρατηγὸς ὁ Νικίας, εἰς τὴν ἀρχὴν ἔκαμε μερικὰς νίκας. Ἀλλ' ἀφοῦ, ἔφθασεν ὁ Γύλιππος μὲ στόλον τῶν Λακεδαιμονίων, τὰ πρᾶγματα τῶν Ἀθηναίων ἐχειροτέρευσαν. ὅθεν ἀπεφάσισεν ὁ Νικίας νὰ ἀναχωρήσῃ μὲ τὸ στράτευμά του κρυφίως· καὶ τοῦτο ἦτον τὸ μόνον σωτήριο διὰ τοὺς Ἀθηναίους· ἀλλ' ἡ δεισιδαιμονία ἐμπόδισε τὸ ἔργον. Τὸ μεσονύκτιον ἔγεινεν ἔκλειψις τῆς Σελήνης· ὁ Νικίας καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ ἀγνοοῦντες τὴν αἰτίαν τοῦ φαινομένου, ἐφοβήθησαν. Οἱ μάντεϊς εἶπαν, ὄντες καὶ αὐτοὶ ἀμαθέστατοι καὶ ἀπατεῶνες, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναχωρήσωσιν, εἰμὴ μετὰ τρεῖς φοραῖς ἐννέα ἡμέρας. Προσμένοντες λοιπὸν ἐνικήθησαν πολλάκις ἀπὸ τοὺς Συρακουσίους, ὥστε ὁ Νικίας μὲ τὸ ὀλίγον ὑπόλοιπόν του στράτευμα ἐπαρὰδόθη εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν, μὲ συμφωνίαν νὰ φυλαχθῇ ἡ ζωὴ των· ἀλλ' οἱ Συρακούσιοι, παραβάντες τὰς συνθήκας, τοὺς ἔσφαξαν ὅλους, καὶ μόνοι ἐκεῖνοι ἐσώθησαν, ὅσοι ἐπρόφεραν στίχους ἀπὸ τὰς τραγωδίας τοῦ Εὐριπίδου· ὅθεν ὅταν ἐστράφησαν εἰς τὴν πατρίδα, ὑπῆγαν νὰ εὐχαριστήσωσι τὸν Εὐριπίδην, καὶ ἡ στιγμή αὕτη πρέπει

νὰ ἦτον ἡ πλέον γλυκεῖα εἰς τοῦτον τὸν λαμπρὸν ποιητὴν.

Οἱ Ἀθηναῖοι, μαθόντες τὸ συμβᾶν, πολλὰ ἐλυπήθησαν, καὶ ἐφοβήθησαν, μήποτε τοὺς παραιτήσωσιν οἱ σύμμαχοι καὶ τοὺς ἐφαίνετο, ὅτι ἔβλεπαν τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς Συρακουσίους ἐρχομένους, διὰ νὰ τοὺς πλακώσουν καὶ διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης.

Θεωρία τῆς Φύσεως.

Γῶμα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βαθμίδων τῆς κλίμακος.

Τὰ ὄντα τῆς ἡμετέρας σφαίρας παρομοιάζουν κλίμακα μὲ τόσας βαθμίδας, ὅπου ἡ μία δὲν ἔμπορεῖ νὰ σταθῇ χωρὶς τὴν ἄλλην. Ἀς ὑποθέσωμεν δύο τοίχους κεκλιμένους πρὸς ἀλλήλους· διὰ νὰ κάμωμεν κλίμακα μεταξὺ αὐτῶν, πρέπει ἡ κατωτάτω βαθμὶς νὰ ᾖ μικροτάτη, π. χ. μιᾶς σπιθαμῆς· δὲν ἔμποροῦμεν λοιπὸν νὰ τὴν καταφρονήσωμεν· διότι ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν εἶναι τελειοτάτη· παρομοίως καὶ τὰ ὄντα, τὸ ἐν χρησιμεύει διὰ τὸ ἄλλο, καὶ οὕτως ἀκολουθῶν· αἱ δεκάοντ' ἢ εἴκοσι χιλιάδες φυτῶν εἶναι τόσαι βαθμίδες, ὅπου, ἀπὸ τὴν μίαν τὸ ἐν εἶδος ἀναβαίνει εἰς τὴν ἄλλην.

Τὸ ἀπλοῦν παράγει τὸ σύνθετον· τὸ μέρος παράγει τὴν ἵνα, ἡ ἴς τὸ ἀγγεῖον, τὸ ἀγγεῖον παράγει τὸ ὄργανον, τὸ ὄργανον παράγει τὸ σῶμα. Ἡ κλίμαξ λοιπὸν τῆς Φύσεως προχωρεῖ ἀπὸ τὸ

συνθετικὸν εἰς τὸ σύνθετον, ἀπὸ τὰ ἀπλά μέρη, ἢ γουν ἀπὸ τὰ ἀδιαίρετα ἄτομα· φαίνεται ὅτι βάσις τῶν στερεῶν σωμάτων εἶναι ἡ καθαρά γῆ· ἀπὸ τὴν ἔνωσιν ταύτης μὲ τὰ διάφορα εἶδη τοῦ λαδιου, μὲ τὸ θειάφιον, μὲ τὰ ἅλατα, γεννῶνται διάφορα εἶδη γαιῶν, τὰ ὅποια χρησιμεύουν εἰς τροφήν τῶν ὀργανισμένων σωμάτων. Ἡ πίσσα καὶ τὸ θειάφιον, τὰ ὅποια συνθέτονται ἀπὸ καύσιμον σῶμα καὶ ἀπὸ γῆν, μᾶς ὁδηγοῦσιν εἰς τὰς μεταλλικὰς οὐσίας. Τὰ μέταλλα ἕως τὴν σήμερον δὲν εὗρέθησαν σύνθετα· μετὰ τὰ μέταλλα ἀκολουθοῦν τὰ ἡμιμέταλλα, καθὼς τὸ ἀντιμόνιον κ. τ. λ. καὶ ταῦτα κάμνουν τὴν μετάβασιν ἀπὸ τὰς μεταλλικὰς οὐσίας εἰς τὰ ἅλατα, τῶν ὁποίων βάσις εἶναι τὸ νερὸν καὶ ἡ γῆ· μετὰ τὰ ἅλατα ἀκολουθοῦν αἱ πέτραι. Μερικαὶ ἀπὸ ταύτας εἶναι σχηματισμέναι μὲ φύλλα καὶ μὲ ἴνας· καὶ φαίνεται ὅτι ἀπὸ αὐτὰς γίνεται ἡ μετάβασις ἀπὸ τὰ ἀνοργάνιστα σώματα εἰς τὰ ὀργανισμένα, καὶ πρῶτον εἰς τὰ φυτά. Οὕτως καὶ εἰς κάθε εἶδος τῶν ὄντων τὸ ἓν ἄτομον εἶναι τελειότερον ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἕως νὰ φθάσῃ εἰς τὸ τελειότατον, καὶ οὕτως μεταβαίνει ἡ φύσις εἰς ἄλλο τελειότερον εἶδος, ὡς θέλομεν ἰδεῖ εἰς τὴν ἀκολουθίαν.

Ἡ Θ ι κ ῆ.

Περὶ τοῦ Αὐτεξουσίου.

Ὅταν ἡ σφενδονιζομένη πέτρα πίπτῃ εἰς τὴν γῆν, ὅταν τὸ πῦρ ὑψόνηται, ὅταν τὸ νερὸν ἐξατμί-

ζεται διὰ τῆς θερμότητος, ἡ παγὼν ἀπὸ τὸ ψύχος, δὲν ἀποδίδομεν εἰς αὐτὰ κακὴν ἢ καλὴν θέλησιν· ἀλλ' ὅταν τὸ ἄτομον κεντᾷ, ἡ τὸ ἄγριον θηρίον σχίσῃ τὸ κυνήγιόν του, τότε λέγω, ὅτι εἶναι κακοποιὸν ὄν, καὶ ὅχι φθαρμένον· διότι ὁ τίγρις ἀκολουθεῖ τὸν αὐτοματισμὸν καὶ δὲν ἠξεύρει ἂν ἦναι καλὸν, ἢ κακὸν τὸ ἔργον του. Σὺ ὅμως δὲν διευθύνεσαι ἀπὸ τὸν αὐτοματισμὸν καθὼς τὰ ἄλογα ζῶα, χωρὶς νὰ ἦσαι πληροφορημένος, ὡς νὰ μὴν εἶχες ἔλεγχον συνειδήσεως. Σὺ δὲν εἶσαι ὡς τὰ ἀψυχα ὄντα, ἀναγκασμένος νὰ ὑπακούῃς εἰς ἄφευκτον ὠθισμόν· ἡ θέλησίς σου εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν σου, καὶ εἰς τὸν ἑαυτὸν σου θέλεις ἀπολογηθῇ διὰ τὴν ἐκλογὴν σου.

Ἐὰν κἀνένας μὲ εἶπῃ, ὅτι, ὅταν πολλὰ πινάκια φαγητῶν βαλθῶσιν ἔμπροσθέν μου, εἶμαι ἀναντιρρήτως βιασμένος, ὅχι μόνον νὰ πάρω, ἀλλὰ καὶ νὰ θελήσω νὰ πάρω τὸ δεῖνα πινάκιον, καὶ ὅχι τὸ ἄλλο· ἐγὼ δὲν ἀποκρίνομαι εἰς τοῦτο· διότι ἔχω τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐκλέξω ὅ, τι θέλω. Μ' ὅλον τοῦτο ἠθέλησαν μερικοὶ νὰ πείσωσι τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς θελήσεώς των δὲν ἀρμόζουσιν εἰς αὐτοὺς, ἀλλ' εἶναι δεμέναι συναλλήλως πρὸ αὐτῶν διὰ μέσου ἀμεταβλήτου εἰμαρμένης. Πρὸς τούτους δὲν πρέπει τινὰς νὰ ἀποκρίνεται. Καθεὶς γνωρίζει εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας του, ὅτι αἱ ἀποφάσεις του εἶναι τῆς θελήσεώς του. Τὰ πάθη ἡμποροῦν εἰς τὴν μέθην των, νὰ ἀπατήσωσι τὸ λογικόν μου, νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐκλογὴν μου, μ' ὅλον τοῦτο κάμνω ἐκλογὴν, καὶ ὅταν ὑποτάσσωμαι εἰς αὐτὰ, μ' ὅλον ὅτι ἐλέγχω ταύτην.

μου τὴν ὑπακοήν, ἢ ἐξωτερικὴ δύναμις ἡμπορεῖ νὰ μὲ βιάσῃ νὰ πράξω, ἢ νὰ μὴ πράξω. ὅλη ὁμως ἡ οἰκουμένη ἐκ συμφώνου δὲν ἡμπορεῖ νὰ μὲ ἀναγκάσῃ νὰ θελήσω, ἢ νὰ μὴ θελήσω. Ἄν ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶχε τὸ αὐτεξούσιον, τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν δὲν ἠθέλεν εἶσθαι δι' αὐτὸν, καθὼς δὲν εἶναι διὰ τὴν ἀψυχὸν καὶ ἄλογον μηχανήν καὶ δὲν ἠθέλεν ἔχει κάμμιαν ἀπολογίαν· διότι δὲν εἶχε τὸ αὐτεξούσιον νὰ ἐκλέγῃ. Τὸ πρᾶγμα ὁμως δὲν ἔχει οὕτως. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀρετὴν διότι ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ καὶ τὸ κακόν. Εἶναι ὑπεύθυνος εἰς κακίαν· διότι ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ καὶ τὸ καλόν. Ἡ Πρόνοια ἀφίνει τὸ κακόν, διὰ νὰ λάβῃ ὑπαρξιν ἡ ἀρετή.

Συχνοὶ ὁμως κίνδυνοι ἠθέλαν ταραττεῖ τὴν ἡσυχίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν ζωὴν των, εἰάν κάθε ἄνθρωπος ἡμποροῦσε νὰ ἐνεργῇ χωρὶς χαλινούς, καὶ χωρὶς κανόνα, κατὰ τὴν θέλησιν του, καλὸν ἢ κακόν. Ἐναντίον τῆς καταχρήσεως τούτου τοῦ αὐτεξουσίου ἐκάστου ἀτόμου, ἦτον ἀναγκαῖα ἡ σύστασις τῶν κοινωνιῶν. Ὅθεν διὰ κοινὸν καλόν, ὁ ἄνθρωπος ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ μόνον, ὅ,τι πρέπει νὰ κάμῃ.

Γ ε ω μ ε τ ρ ί α.

Επιφάνεια τῶν στερεῶν.

Ἐξ παραλληλόγραμμα βαλμένα τὰ τέσσαρα εἰς τὰ πλάγια, καὶ τὰ δύο ἐπάνω καὶ κάτω ἀπο-

τελοῦν τὸ πρίσμα *). Εἰάν ἡ ἀπὸ τὸ ἐπάνω παραλληλόγραμμον εὐθεῖα ἦναι κάθετος ἐπ' αὐτὴν εἰς τὴν βάσιν, τὸ πρίσμα λέγεται ὀρθόν. Ὅλα λοιπὸν τὰ παραλληλόγραμμα εἶναι συναλλήλως παράλληλα.

Εἶναι φανερόν, ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τοῦ πρίσματος, ἔξω ἀπὸ τὰς δύο βάσεις, εἶναι τὸ κεφάλαιον τῶν ἐπιφανειῶν ὅλων τῶν παραλληλογράμμων, ἡ ἴση τῆς περιμέτρου ἐπὶ τὴν εὐθεῖαν, ἥτις ἐνώνει τὰς δύο βάσεις.

Δύο παράλληλα παραλληλόγραμμα ἐνδέχεται νὰ ἦναι στενωτέρα ἀπὸ τ' ἄλλα δύο, καθὼς τὸ σχῆμα τοῦ σανδυκίου. Τὰ παραλληλόγραμμα εἶναι ὀρθογώνια, ἢ ὄχι.

Ὁ στρογγυλὸς στύλος λέγεται κύλινδρος, ἢ ἂν θέλῃς, ὑπόθεσε κύκλον, ὅστις καταιβαίνει ἔως κάτω, παραλλήλως μὲ τὸν ἑαυτὸν του. Ἡ περιφέρεια τοῦ κύκλου, ἔως νὰ καταιβῇ, κάμνει πόσα βήματα, ὅσα σημεῖα ἔχει ἡ κάθετος ἐπ' αὐτὴν εἰς τὰς δύο βάσεις. Ἡ ἐπιφάνεια λοιπὸν τοῦ κυλίνδρου εἶναι ἴση τῆς περιμέτρου τῆς βάσεως ἐπὶ τὸ ὕψος.

Τρεῖς τρίγωνα ἐνωμένα κάμνουν τὴν πυραμίδα· ἡ ἐπιφάνειά της λοιπὸν εἶναι τὸ κεφάλαιον τῶν ἐπιφανειῶν τῶν τριῶν τριγώνων, ἢ εἶναι ἴση τῆς ἡμιπεριμέτρου τῆς βάσεως ἐπὶ τὴν κάθετον, ἥτις πίπτει ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἐπὶ τὴν βάσιν τῆς πυραμίδος.

Υπόθεσε ὀρθογώνιον τρίγωνον, τὸ ὅποῖον στρέφεται ὁλόγυρα εἰς μίαν πλευρὰν τῆς ὀρθῆς γωνίας.

*) Ἄς παραστήνῃται μὲ χονδροχάρτια.

καὶ θέλει κάμει τὸν Κῶνον. Τὸ τρίγωνον λοιπὸν ἔκα-
μεν ἄπειρα τρίγωνα. Ἡ ἐπιφάνεια λοιπὸν τοῦ Κῶ-
νου εἶναι τὸ κεφάλαιον τῶν ἐπιφανειῶν ὅλων τού-
των τῶν τριγώνων, ἢ ἴση τῆς ἡμιπεριμέτρου τῆς
βάσεως ἐπὶ τὸ ὕψος.

Ἱστορία τῶν Ἑθνῶν.

Ρώμη.

Ἡ Ῥωμαϊκὴ ἱστορία ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Θεμε-
λίωσιν τῆς Ῥώμης, 751 χρόνους πρὸ Χριστοῦ, καὶ
διαρκεῖ ἕως τὴν εἰς τὸ Ἀκτιον μάχην, καὶ περιέ-
χει 720 χρόνους, καὶ διαιρεῖται εἰς τέσσαρας
ἐποχάς.

Ἡ πρώτη εἶναι ἀπὸ τὴν Θεμελίωσιν τῆς Ῥώ-
μης, ἕως τὴν κατάργησιν τῆς βασιλείας, καὶ τὴν
ἀρχὴν τῆς δημοκρατίας, καὶ περιέχει 244 χρό-
νους.

Ἡ δευτέρα ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς δη-
μοκρατίας ἕως τὸν πρῶτον πόλεμον τῶν Καρχηδο-
νίων εἰς διάστημα 245 χρόνων.

Ἡ τρίτη, ἀπὸ τὸ πρῶτον πόλεμον ἕως τὸν
ἀφανισμόν τῆς Καρχηδόνας, εἰς 116 χρόνους.

Ἡ τετάρτη, ἕως εἰς τὴν μάχην τοῦ Ἀκτίου,
εἰς διάστημα 115. χρόνων.

Πρώτη Ἐποχή.

Ἀπὸ τὴν Θεμελίωσιν τῆς Ῥώμης ἕως
τὴν ἀρχὴν τῆς δημοκρατίας 244. Χρόνος
Α'. 3253 ἀπὸ κτίσεως κόσμου.

Ὁ Ῥωμύλος ἔβαλε τὰ πρῶτα Θεμέλια τῆς
Ῥώμης. Ἐνῆς ἀπλοῦς περίβολος τὸν ἐφάνη ἀρκε-
τὸς πρὸς ἀσφάλειαν τῆς νέας πόλεως. Ῥέμος ὁ
ἀδελφός του ἐπεριγέλασε τὸ ὀλίγον πᾶχος τοῦ
τείχους, καὶ τὸ ἐπέρασε καταφρονητικῶς μ' ἓνα
πήδημα ἐφονεύθη ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του.

Τὸ ἔργον τοῦ Ῥωμύλου ἐπαράστανε μόνον εἰ-
κόνα πόλεως, δὲν εἶχε κατοίκους, ἐκεῖ σιμὰ ἦτον
ιερόν ἄλσος, τὸ ὁποῖον τὸ ἔκαμεν ἄσυλον. Εἰς ὀλί-
γον καιρὸν συνέτρεξεν ἀπ' ὅλα τὰ μέρη πολὺ πλῆ-
θος λαοῦ Βοσκῶν, Λατίνων καὶ Τοσκάνων, καὶ ξέ-
νων. Ἀπὸ ταῦτα τὰ ἐνωμένα μέρη ἐσύστησεν ὁ
Ῥωμύλος ἓν μόνον σῶμα, καὶ ἔπλασε τὸν λαὸν τῶν
Ῥωμαίων.

Λαὸς χωρὶς γυναῖκας δὲν ἠμποροῦσε νὰ διαρ-
κέσῃ πολὺν καιρὸν, ἐζήτησαν λοιπὸν διὰ γάμον
ἀπὸ τὰ πλησιόχωρα ἔθνη καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνα δὲν
ἠθέλησαν, οἱ Ῥωμαῖοι ἐσύστησαν ἵππικὸν ἀγῶνα,
καὶ ἐπειδὴ αἱ κόραι ἦλθαν εἰς τὴν θέαν, τὰς ἤρ-
πασαν, οἱ Ῥωμαῖοι καὶ οὕτως ἀρχισε πόλεμος.

Ἡ αἱματωδέστερα μάχη ἦτον ἐναντίον τῶν
Σαβίνων. Οὗτοι ἐμβάντες εἰς τὴν Ῥώμην διὰ προ-
δοσίας νέου τινὸς Σαβίνου, ἔκαμαν ἐναντίον τῶν
Ῥωμαίων μάχην τόσον πεισματώδη, εἰς τὸ μέσον
τῆς δημοσίου ἀγορᾶς, ὥστε ὁ Ῥωμύλος ἐπαρκαλί-

λεσε τὸν Δία νὰ παύσῃ τὴν μὲ καταεισχύνην φυγὴν τῶν ἀνθρώπων του. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Στήτορος Διός. Ἐπολέμησαν ἀκόμῃ μὲ ἴσῃ μανίᾳ, ἀλλ' αἱ ἀρπαχθεῖσαι τῶν Σαβίνων θυγατέρες, μὲ λυτὰς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, ἔπεσαν εἰς τὸ μέσον τῶν μαχομένων. Ἐγένετο ἡ εἰρήνη καὶ συμμαχία μὲ τὸν Τάτιον βασιλέα τῶν Σαβίνων, οἱ ὅποιοι παραίτησαν τοὺς τόπους των, καὶ ἦλθαν νὰ κατοικήσωσιν εἰς τὴν Ρώμην. Ἐμοίρασαν μὲ τοὺς γαμβροὺς των τὸν ἴδιον πλοῦτον. Ὁ Ρωμύλος διέταξε τὸ βασίλειον κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον· ἔμοίρασε τοὺς νέους εἰς φυλάς, αἱ ὅποιοι ἔπρεπε νὰ ᾔναι πάντοτε εἰς τὸ ἄλογον, καὶ μὲ τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας. Ἐσύνθεσε τὸ δημόσιον συμβούλιον ἀπὸ 200 μέλη· οὗτοι ἦσαν γέροντες, καὶ διὰ τὸ ἐπάγγελμάτων ἐλέγοντο Πατέρες, καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν των Γερούσια.

Ἡ πόλις ἐμοιράσθη εἰς δύο τάξεις, εἰς τὴν τῶν Πατρικίων καὶ εἰς τὴν τοῦ λαοῦ. Οἱ πατρικιοὶ ἀπελάμβαναν πολὺν καιρὸν ὅλα τὰ ἀξιώματα· ἀλλὰ τέλος, καὶ ὁ λαὸς ἀπήλαυσε τὸ αὐτὸ δικαίωμα.

Ὁ Ρωμύλος ἀπέθανεν, ἀφοῦ ἐβασίλευσε 37 χρόνους. Ἀπέδωσαν εἰς αὐτὸν θείας τιμὰς, ὀνομάσαντές τον Κουῖρινον.

39'. — Τὸν Ρωμύλον διεδέχθη Νουμᾶς ὁ Πομπίλιος, ἐκλεχθεὶς ἀπὸ τὸν λαὸν ὁμοφώνως. Εἶχε γεννηθῇ εἰς πόλιν τινὰ τῶν Σαβίνων. Οἱ Ρωμαῖοι ἐπρόσφεραν τὸ σκῆπτρον εἰς αὐτὸν διὰ τὴν πολλὴν του εὐσέβειαν. Ὁ Νουμᾶς ἐδιόρισε τὰς θυσίας, τὰς τελετὰς τῆς θρησκείας, καὶ ὅτι ἀνα-

φέρεται εἰς τὴν λατρείαν τῶν θεῶν· κατέστησε τοὺς ἀρχιερεῖς, τοὺς οἰωνισμοὺς, καὶ τ' ἄλλα ἱερὰ τικὰ τάγματα. Ἐμοίρασε τὸν χρόνον εἰς δώδεκα μῆνας, ἐδιόρισε τὰς ἐορτὰς, καὶ τὰς ἀποφράδας ἡμέρας· ἔδωκεν εἰς τὰς ἐστιὰδας παρθένους τὴν φυλακὴν τῶν θυρεῶν· ἔνδεκα ἱερὰς ἀσπίδας ἐπρόσταξε νὰ κατασκευάσωσι παρομοίας μὲ ἐκείνην, ἡ ὅποια, ὡς λέγουσιν, ἔπεσεν ἀπὸ τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ ὑπερασπίξῃ τοὺς Ρωμαίους. Αἱ ἐστιάδες ὁμοίως ἐδιορίσθησαν πρὸς φύλαξιν τοῦ Παλλαδίου· τρυφῆς τοῦ Ἰαννοῦ, καὶ μάλιστα τοῦ ἱεροῦ πυρὸς τῆς Ἑστίας. Ὁ Νουμᾶς, διὰ νὰ δώσῃ πλεῖστον βάρος εἰς τὰς διαταγὰς του, ἐπροσποιήθη, ὅτι τὰς ἐνέπνευσεν ἡ νύμφη Αἰγερία. Ἐσύστησε σοφοὺς νόμους, καὶ ἀπέθανε, βασιλεύσας εἰρηνικῶς τεσσαράκοντα τρεῖς χρόνους.

85'. — Τὸν Νουμᾶν διεδέχθη Τούλλιος Ὀστίλιος, ὅστις ἐκλέχθη διὰ τὴν ἀνδρείαν του. Ἐδιόρισε παντοῦ τὴν τακτικὴν, καὶ κατέστησε πολεμικὴν τέχνην. Ἰ Μονομαχία τῶν τριῶν ἀδελφῶν Ὀρατίων, καὶ τῶν τριῶν ἀδελφῶν Κουριατῶν. Οἱ Ὀρατίοι ἐπολεμοῦσαν διὰ τοὺς Ρωμαίους, καὶ οἱ Κουριαταὶ διὰ τοὺς Ἀλβίνους· οἱ τελευταῖοι ἐνίκηθησαν. Ὁ βασιλεὺς ἀφάνισε τὴν πόλιν Ἀλβαν τὴν ἀντίζηλον τῆς Ρώμης.

144'. — Ἀγκος Μάρτιος βασιλεύει. Ἀπλώσε τὰς σχέσεις εἰς τὰ ἔξω· ἐπεριτείχισε τὴν Ρώμην, κατεσκεύασε γέφυραν ἐπάνω εἰς τὸν Τίβεριν, καὶ ἐθεμελίωσε τὴν ἀποικίαν τῆς Ὀστίας, εἰς τὰς ἐκβολὰς τούτου τοῦ ποταμοῦ.

138'. — Ἡ Ῥώμη αὐξήθη, καὶ ἔλαβε μεγάλας δυνάμεις εἰς τὸν καιρὸν τοῦ παλαιοῦ Ταρκυνίου διαδόχου τοῦ Ἀγκου. Οὗτος ὁ βασιλεὺς πολλάκις ἐπολέμησε, καὶ ὑπέταξε τοὺς δώδεκα λαοὺς τῆς Ἑτρουρίας· ἐκ τούτου ἐσυειθίσθησαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους οἱ βαβδούχοι, οἱ δίφροι, οἱ θριαμβευτικοὶ χιτῶνες. Ὁ Ταρκουίνιος ἐκαλλώπισεν ἀρκετὰ τὴν Ῥώμην, ἠύξησε τὸν ἀριθμὸν τῆς γερουσίας ἕως τριακοσίων, καὶ ἀρχισε τὸ μέγα ἔργον, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς τὴν κοινὴν ἀνάπαυσιν.

176 — Σερούιος Τούλλιος ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον μετὰ τὴν ψῆφον τοῦ λαοῦ χωρὶς τὴν θέλησιν τῆς γερουσίας. Ἐδιαίρεσεν ἐκ νέου τοὺς Ῥωμαίους, ἐδιάρθεσεν εἰς ἑκατοντάδας τὴν τάξιν τῶν πολιτῶν, ἐνῶ πρότερον ἦσαν διαθεμένοι κατὰ φυλάς· ἔκαμε νὰ ὑπερισχύῃ εἰς τὰς συνελεύσεις τὸ πλούσιώτερον καὶ σημαντικώτερον μέρος, μετὰ συμφωνίαν νὰ βαστάξῃ ὅλα σχεδὸν τὰ βάρη τῶν ἐξόδων τῆς ἐπικρατείας· ἐσήκωσεν ἀπὸ τὸν λαὸν καθεὶ ἀξίωμα, ὅμως καὶ καθεὶ δόσιμον. Ἐβασίλευσε σαράντα τέσσαρας χρόνους, καὶ ἀπέθανε δολοφονηθεὶς διὰ προσταγῆς τοῦ γαμβροῦ τοῦ Ταρκυνίου τοῦ Σουβέρβου (ὑπερηφάνου) ἐγγόνου τοῦ ἀνωτέρω.

244 — Οὗτος ἐβασίλευσε περισσότερον παρὰ εἴκοσι χρόνους, ἔκαμε πολλὰς κατακτήσεις καὶ ἔκτισε τὸ Καπιτόλιον. Σέξτος, ἓνας ἀπὸ τοὺς υἱοὺς του, ἐπιβουλεύθη τὴν σωφροσύνην τῆς Λουκρητίας Ἀρχοντίσσης Ῥωμαίας. Ἡ Λουκρητία ἐφονεύθη ἀφ' ἑαυτῆς· ὅθεν οἱ Ῥωμαῖοι ἐδίωξαν τοὺς Ταρκυνίους,

κατέλυσαν τὴν βασιλείαν, καὶ ἐκήρυξαν δημοκρατικὴν κυβέρνησιν.

Μυθολογία.

Ἀφροδίτη.

Ἡ θεὰ τῆς ὡραιότητος καὶ τῶν ἐρώτων, ἦτον θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Διώνης. Ἄλλοι λέγουν, ὅτι ἐγεννήθη ἀπὸ τὸν ἀφρὸν τῆς θαλάσσης. Εὐθύς ὡς ἐγεννήθη, ὁ Ζέφυρος τὴν ἔφερεν εἰς τὴν νῆσον Κύπρον, ὅπου αἱ ὧραι εἶχαν τὴν ἐπιστάσιαν νὰ τὴν τρέφωσι, καὶ μετ' ὀλίγον τὴν ἔφεραν μετὰ πομπὴν εἰς τὸν οὐρανόν. Ὅλοι οἱ θεοὶ τὴν ἐκρίναν ὡραίαν, καὶ καθεὶς ἤθελε νὰ τὴν λάβῃ εἰς γυναῖκα· ἀλλ' ὁ Ζεὺς ἐπροτίμησε τὸν Ἡφαιστον, διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις του εἰς τὸ χαλκεῖον ἐναντίον τῶν γιγάντων· ὅθεν ὁ ἀσχημότερος θεὸς ἔλαβε τὴν ὡραιότεραν θεάν· καὶ ἐπειδὴ αὕτη δὲν εὐχαριστεῖτο ἀπὸ αὐτὸν, ἀπέκτετε πολλοὺς ἐραστὰς, μάλιστα τὸν Ἀῖρην, τὸν Διόνυσον, τὸν Ἀγκίστην, βασιλέα τῆς Τρωάδος, καὶ τὸν κυνηγὸν Ἀδωνιν.

Μετὰ τὸν Ἀῖρην ἐγέννησε τὸν Ἐρώτα, τὸν ὁποῖον παραστένουν ὡς παιδίον γυμνόν, μετὰ πονηρὸν χαμογέλασμα, μετὰ δεμένα ὀμμάτια, μετὰ τόξον εἰς τὴν χεῖρα, καὶ ἐνίοτε μετὰ λαμπάδα, μετὰ πτέρυγας, καὶ βελοθήκην μετὰ πολλὰ βέλη ἀναμμένα.

Μετὰ τὸν Διόνυσον ἐγέννησε τὸν Ὑμέναιον, ἢ Ὑμέναιον, προστάτην τοῦ γάμου, τὸν ὁποῖον παραστένουν μετὰ σχῆμα ξανθοῦ νέου, στεφανωμένου μετὰ τριαντάφυλλα, καὶ μετὰ λαμπάδα εἰς τὴν χεῖρα.

Λέγουν, ὅτι ἐγέννησε μὲ τὸν Διόνυσον τὰς τρεῖς Χάριτας, Ἀγλαΐαν, Θάλειαν καὶ Εὐφροσύνην. Ἄλλοι ὅμως λέγουσιν, ὅτι αὐταὶ εἶναι θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρυνόμης, καὶ ἦσαν ἀχώριστοι ἀπὸ τὴν Ἀφροδίτην. Ἀκολουθοῦσαν αὐταὶ καὶ τὰς Μούσας. Τὰς παραστένουν γυμναῖς, καὶ πιασμένας ἀπὸ τὰς χεῖρας, διὰ νὰ φανερώσουν, ὅτι αἱ χάριτες ἔχουν τὸ φυσικὸν κάλλος.

Ὁ Ἀδωνις ἦτον ὡραιότατος νέος· ἡ Ἀφροδίτη τόσον τὸν ἀγάπησεν, ὥστε ἐπαραιτήσῃ τὸν Ὀλύμπου καὶ τοὺς θεούς, διὰ νὰ τὸν ἀκολουθῇ· ὅθεν τὸν ἐσυνόδευσεν εἰς τὰ δάση. Ζηλοτυπήσας ὁ Ἀρης, ἐμεταχειρίσθη πρὸς ἐκδίκησιν τὴν βοήθειαν τῆς Ἀρτέμιδος, ἥτις ἐκίνησεν ἕνα μεγάλον ἀγριόχοιρον, τὸν ὁποῖον ἐρέθισεν ὁ Ἀδωνις, θέλων νὰ τὸν φονεύσῃ. Τὸ ζῶον ἔπεσεν ἐπάνω του, καὶ τὸν ἐφόνευσεν. Ἡ Ἀφροδίτη εἰς τὴν ἀπελπισίαν τῆς ἐλυπεῖτο, ὅτι ἦτον ἀθάνατος, καὶ μετέβαλε τὸν Ἀδωνιν εἰς Ἀνέμωνην (εἶδος παπαρούνας).

Ἐτιμᾶτο ἡ Ἀφροδίτη, κατ' ἐξοχὴν, εἰς τὴν Κύπρον, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάζετο Κύπρις. Ἐκεῖ εἶχε πολλοὺς ὡραίους ναοὺς, καὶ οἱ ἀξιολογώτεροι ἦσαν εἰς τὴν Πάφον, Ἀμαθοῦντα καὶ εἰς τὸ Ἰδάλιον. Εἶχε προστούτοις ναοὺς καὶ εἰς τὴν Κύθηραν, Κνίδον κ. τ. λ.

Παραστένεται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς ἅμαξαν συρομένην ἀπὸ περιστερᾶς, ἢ ἀπὸ κύκνου, ἢ καὶ ἀπὸ σπουργίτας. Σιμά τῆς κάθεται ὁ υἱὸς τῆς Ἐρώς. Ἦτον εἰς αὐτὴν ἀφιερωμένον τὸ τριαντάφυλλον· διότι ἦτον βαμμένον μὲ τὸ αἷμα τοῦ Ἀδωνιδος, ἢ καὶ αὐτῆς τῆς Ἀφροδίτης, ἥτις ἀγκυλώθη

ἀπὸ μίαν ἄκανθαν τοῦ τριανταφύλλου, καὶ διὰ τοῦτο ἔγινε κόκκινον, ἐνῷ πρῶτα ἦτον ἄσπρον.

Μ Α Θ Η Μ Α ΙΒ'.

Περὶ τῆς Ὀσφρήσεως.

Τὸ ὄργανον τῆς ὀσφρήσεως εὐρίσκεται εἰς κάποιον ὕμένα, ὅστις εἶναι στρωμένος εἰς τὸ μέσα μέρος τῶν ῥωθῶνων, καὶ διαθέτεται ἀπὸ κάποια μόρια, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἦναι αἰέρια, ἥγουν λεπτότατα. — Μερικὰ ζῶα αἰσθάνονται ὀσμήν τινῶν σωμάτων, τὴν ὁποίαν δὲν αἰσθάνεται ὁ ἄνθρωπος. Μερικὰ ζῶα, καθὼς ὁ σκύλλος, μυρίζονται ὅλα τὰ σώματα, καὶ ἐπειδὴ ἔχουν πλατυτάτους τοὺς ῥωθῶνας, δέχονται καὶ πλειότερα μυριστικὰ ἰμόρια, ὅθεν ἔχουσι καλητέραν ὀσφρησιν, παρὰ ὁ ἄνθρωπος· μ' ὅλον τοῦτο εὐρίσκονται καὶ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὀξυτέραν τὴν ὀσφρησιν παρ' ἄλλους. — Εἰς τὰς Ἀντίλλας νήσους εὐρίσκονται μαῦροι, οἱ ὁποῖοι, ὡς οἱ σκύλλοι, ἰχνηλατοῦσι τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὴν ὀσφρησιν, καὶ διακρίνουν τὴν ὀσμήν τοῦ μαύρου, καὶ τοῦ Εὐρωπαίου. Ἐνὰ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἀνετράφη εἰς τὸ δάσος, καὶ ἐξοῦσε μὲ ῥίξας, αἰσθάνετο μὲ τὴν ὀσφρησιν τὸν ἐρχομὸν τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἔδιδε τὴν εἶδησιν εἰς τοὺς σύγγενεῖς. Ἀφοῦ ὅμως ἀλλάξε τρόπον ζωῆς, ἔχασε καὶ τοῦτο τὸ προτέρημα τοῦ ἐμείνεν ὅμως μέρος· διότι, ἀφοῦ ὑπᾶνδρεύθη, εὗρισκε μὲ τὴν ὀσμήν, ποῦ ἦτον ἡ γυνὴ του.

Ἰερεὺς τις εἰς τὴν Πράγαν ἐγνώριζε μὲ τὴν ὁσμήν, ὅχι μόνον τοὺς διαφόρους ἀνθρώπους, ἀλλὰ, τὸ πλεον παρὰξενον, ἐγνώριζε τὴν σῶφρονά κόρην, ἢ γυναῖκα, καὶ τὴν μὴ τοιαύτην. Φαίνεται λοιπὸν, ὅτι ἡ τελειότης τῆς ὁσφρήσεως προέρχεται, ὅχι μόνον ἀπὸ τὸ ὄργανον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς ζωῆς, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴν ἑλλειψίν τῶν σφοδρῶν ὁσμῶν· διότι αὗται ἀδυνατίζουν τὸ ὄργανον, καὶ αἱ λεπταὶ ὁσμαι δὲν προξενοῦσι πλεον δυνάτους τύπους.

Γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος.

Νῆσοι τῆς Ἑλλάδος. — Εὐβοία.

Ἡ Βοιωτία, ἡ Λοκρίς, ἡ Θεσσαλία, κεῖνται ἀπὸ τοὺς νοτιοανατολικούς πρὸς τοὺς βορειοδυτικούς αἰγιαλοὺς τῆς Ἀττικῆς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὁ Εὐβοϊκὸς κόλπος τὴν χωρίζει, ὅστις σιμὰ εἰς τὴν Χαλκίδα ὀνομάζεται Εὐρίππος.

Ἀκρωτήρια. ἀντικρὺ τῶν Θερμοπυλῶν, Ἀρετεμίσιον, ἀντικρὺ τοῦ εἰς τὴν Θετταλίαν Ἀφρικτοῦ ἀκρωτηρίου, Γεραιστός καὶ Πιταλία, βλέπousι πρὸς τὸ Σούνιον.

Τόποι. Χαλκίς, εἰς τὴν Εὐρίππον, πόλις παραθαλάσσιας, καὶ ἀξιόλογον φρούριον διὰ τὴν θέσιν του. Ἐρετρία (Ῥόκκα), ἐν μίλιον μακρὰν ἀπὸ αὐτὴν. Κάρυστος, εἰς τὸ νοτιοανατολικὸν τῆς νήσου. Ἰστίκια, ἢ μετέπειτα Ωρεός, εἰς τὸ βορειοδυτικόν. Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου εἶναι σαράντα χιλ. τῆς δὲ Χαλκίδος δέκα ἑξ χιλιάδες.

Κ ρ ῆ τ η.

Ἀπλόνεται ἀπὸ δυσμᾶς πρὸς ἀνατολὰς, καὶ εἶναι ἡ μεσημβρινωτάτη, νῆσος, ἣτις χωρίζει τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἀπὸ τὴν Μεσόγειον.

Βουνά. Ἰῶν, ἢ Ἰδαῖον ὄρος (ψηλορίτης). Δίκτη, εἰς τὴν μέσην τῆς νήσου. Κώρυκος, Λευκά ὄρη (Σφακία).

Ἀκρωτήρια. Κίμαρος, τὸ βορειοδυτικόν. Κεῖοῦ μέτωπον, τὸ νοτιοδυτικόν. Σαρώνιον τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς νήσου.

Ποταμοί. Ὁ κυριώτερος ποταμὸς τῆς νήσου Ἀηθαῖος τρέχει διὰ μέσου τῆς Γορτύνης εἰς τὴν μεσημβρινὴν πλευράν.

Τόποι. Κνωσσός ἢ ἄλλοτε μητρόπολις τῆς νήσου· εἰς τὰ ἀνατολικά της μέρη, σιμὰ εἰς αὐτὴν ἦτον ὁ Λαβύρινθος. Γόρτυνα ἦτον εἰς τὸ μεσημβρινόν, μεγαλητέρα ἀπὸ τὴν Κνωσσόν. Κυδωνία πρὸς δυσμᾶς. Ἀμνισός, ὁ παλαιὸς λιμὴν τοῦ Μίνως. Τὴν σήμερον ἡ Κρήτη ἔχει τρεῖς πόλεις, καὶ πολλὰς χώρας. Πρώτη πόλις εἶναι ἡ Κάνδια (τὸ Κάστρον), κτισμένη ἐπάνω εἰς τὴν παλαιάν Ἡράκλειαν. Εἶναι ὀχυρωτάτη πόλις, καὶ μητρόπολις ὅλης τῆς νήσου· κάτ. δεκατέσσαρες χιλ. Δευτέρα, τὰ Χανιά (ἡ παλαιὰ Κυδωνία). Ὀχυρωτάτη πόλις. κάτ. ἑπτὰ χιλ. Τρίτη, Ῥέθυμνος, ὀχυρωτάτη, ἐπάνω εἰς βράχον. κάτ. ἑξ χιλ. Ὅλης τῆς νήσου οἱ κάτοικοι εἶναι διακόσιαι σαράντα χιλ. καὶ τὸ ἥμισυ εἶναι Ἕλληνες.

Νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους.

Αἱ μικρότεραι Ἑλληνικαὶ νῆσοι διαιροῦνται εἰς Κυκλάδας, καὶ εἰς Σποράδας. ἀλλ' ἡ διαίρεσις εἶναι ἀπροσδιόριστος.

Κυκλάδες νῆσοι.

Δήλος, ἡ μικροτάτη τῶν Κυκλάδων, κεῖται σιμὰ εἰς τὴν Μήκονον. Εὐθύς μετὰ τὴν Δήλον εἶναι ἡ Ὀρτυγία, ἡ Ῥήνεια. Πάρος, καὶ ἀντικρὺ τῆς Ἀντίπαρος, εἰς τὸ ἀνατολικὸν τῆς Σίφνου· κατ. τῆς Πάρου δύο χιλ. Νάξος (Ἀξιά) ἡ μεγαλητέρα καὶ καρποφορωτέρα τῶν Κυκλάδων. κατ. δέκα χιλ. Ἄνδρος, ἡ βορειοτάτη ἀπ' ὅλας μετὰ τὴν Εὐβοίαν· κατ. δώδεκα χιλ. Τήνος. κατ. δέκα ἕξ χιλ. Σύρος, πρὸς δυσμὰς τῆς Δήλου. Κέως (Τζία), ἀντικρὺ τῆς Σουνιάδος ἄκρας· εἶχε τέσσαρας καλὰς πόλεις. Ἐλένη (Μακρονήσι). εἰς τὸ βόρειον τῆς Τζίας, σιμὰ εἰς τὸν αἰγιαλὸν τῆς Ἀττικῆς, δὲν εἶναι ἀπὸ τὰς Κυκλάδας. Γύαρος (Γουῦρα), μετὰ Τζίας καὶ Ἄνδρου — Κύθνος (Θερμιά), καὶ Σέριφος, εἰς τὰ νότια τῆς Τφίας.

Σποράδες Νῆσοι.

Μήλος, μετὰ τῆς Κρήτης, καὶ τοῦ Σκυλαίου ἀκρωτηρίου. κατ. ἑπτὰ χιλ. Σιμὰ εἰς αὐτὴν εἶναι ἡ Σίφνος καὶ ἡ Κίμωλος. Πολύαιγος (Πελαγοῦσα). Ἴος (Νιό) μικρὰ νῆσος, ὑπο-

κάτω εἰς τὴν Νάξον. Θήρα (Σαντορήνη)· κατ. δώδεκα χιλ. εἰς τὰ νοτιώτατα τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους Σίκινος. δυτικὰ τῆς Ἴου. Φιλόκανδρος (Πολύκανδρος). Ἀστυπάλαια, ἀντικρὺ τῆς Κῷ. ἡ ἀνατολικωτάτη ἀπ' ὅλας τὰς νήσους τῆς Εὐρώπης τοῦ Αἰγαίου πελάγους Βλίαρος (Ἀνάφη). Ἀμοργὸς, μετὰ Νάξου καὶ Ἀλικαρνασσοῦ. Σκύρος, πρὸς βορρᾶν, ἀντικρὺ τῆς Εὐβοίας. Σκίαθος, καὶ Σκόπελος, μετὰ Εὐβοίας καὶ Μαγνησίας. Εἰς τὸ Καρπάθιον πέλαγος εἶναι ἡ Κάρπαθος μετὰ Ρόδου καὶ Κρήτης, καὶ ἡ Κάσος.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Ἀλκιβιάδης.

Οἱ τοῦ στόλου στρατιῶται ἐρεθισμένοι, διότι τετρακόσιοι πολῖται, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχαν ἐγχειρίσει τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν, ἐκυβερνοῦσαν ὡς τύραννοι, ἀπεφάσισαν νὰ κινήσωσιν ὅπλα ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων. Ἀλλ' ὁ Ἀλκιβιάδης, εὕρισκόμενος τότε σιμὰ εἰς τὸν Τισσαφέρην, ὑπασπιστὴν τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας, τοὺς ἐμπόδισεν. Οἱ τετρακόσιοι ἐκαθαίρεθησαν, καὶ ὁ λαὸς ἐψήφισε νόμιμον τὴν πρόσκλησιν τοῦ Ἀλκιβιάδου. Ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Σάμον μὲ τὸν στόλον, καὶ ἀπαντήσας τὸν στόλον τῶν Λακεδαιμονίων, τὸν ἐκτύπησεν, ἐφόνευσε πολλοὺς, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ τὸν ναύαρχον Μίνδαρον, καὶ ἐπῆρε πολλὰ καράβια καὶ λάφυρα, καὶ διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς Κυζίκου, ἐγίναν οἱ Ἀθη-

ναῖοι κύριοι ἐκείνων τῶν μερῶν. Οἱ Λακεδαιμόνιοι, μαθόντες ταύτην τὴν ἀποτυχίαν, ἐζήτησαν τὴν εἰρήνην ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους. Οἱ Φρόνιμοι ἐσυμβούλευαν νὰ δεχθῶσι τὰ προβλήματα, ἀλλ' ὁ λαὸς ἐσύρθη ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ ρήτορος Κλεοφῶντος· ὅθεν ἐδίωξαν τοὺς πρέσβεις.

Ὡφελούμενος ἀπὸ τὴν νίκην ὁ Ἀλκιβιάδης, ἐκυρίευσε πολλὰς πόλεις, καὶ ἀνάγκασε τὸν Πέρσην Φαρνάβαζον νὰ ὑπογράψῃ ὠφελίμους συνθήκας διὰ τοὺς Ἀθηναίους. Ἦλθεν ἔπειτα εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου τὸν ἐδέχθησαν μὲ δόξαν καὶ τιμὴν· ἀλλ' αἱ μεγάλαι αὐταὶ τιμαὶ παρεκίνησαν τοὺς ἀρχοντας νὰ ταχύνουν τὴν ἀναχώρησίν· του· τὸν ἔδωσαν ὁμῶς ὅ,τι ἐζήτησεν.

Νίκη τοῦ Λακεδαιμονίου Λυσάνδρου.

Ο Ἀλκιβιάδης ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἰωνίαν, διὰ νὰ συνάξῃ χρήματα διὰ τοὺς στρατιώτας, παραγγείλας τὸν Ἀντίοχον τὸν ὑπασπιστὴν του νὰ μὴ ναυμαχήσῃ, ἕως νὰ ἐπιστρέψῃ. Ἀλλ' ὁ Ἀντίοχος ὑπῆγε νὰ δείξῃ ἀνδραγαθίαν εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους· ὁ Λύσανδρος ἐκτύπησε, καὶ ἐνίκησε τὸν στόλον τῶν Ἀθηναίων. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου ὑπερίσχυσαν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐσήκωσαν τὴν ἐξουσίαν ἀπὸ αὐτόν, καὶ ἐχειροτόνησαν ἄλλους δέκα στρατηγοὺς.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι νικῶνται ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους. Διάδοχος τοῦ Λυσάνδρου ἐστάλθη ὁ Καλλικρατίδας, ὅστις τὸν ὁμοίασεν εἰς τὰ προτερήματα, καὶ τὸν ὑπερέβαινεν εἰς τὰς ἀρετάς. Ἐνίκησε πολλάκις τὸν στόλον τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐπολιόρ-

κησε τὸν Κόνωνα, ἓνα ἀπὸ τοὺς στρατηγοὺς των. Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν πολλὰ καράβια, καὶ ὁ πρωτεύς τοῦ Καλλικρατίδα τὸν ἐσυμβούλευε, νὰ μὴν ἔμβῃ εἰς κίνδυνον· ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπεκρίθη, „Ἡ τύχη τῆς Σπάρτης δὲν κρέμεται ἀπὸ ἓνα ἀνθρώπου.“ Δὲν ἐστοχάσθη, ὅτι ὁ ἓνας οὗτος ἄνθρωπος ἦτον στρατηγός.

Εἰς τὰς Ἀργινοῦσας ἐνίκηθη, καὶ ἀπέθανε, πολεμῶν μὲ ἀνδρείαν. Οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἔτρεξαν διὰ νὰ ἐλευθερώσωσι τὸν Κόνωνα. Ὁ Θηραμένης διωρισμένος νὰ θάψῃ τοὺς νεκροὺς, καὶ ἐμποδισθεὶς ἀπὸ τὴν τρικυμίαν, ἐγκάλεσεν ὡς αἰτίους τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς, τοὺς ὁποίους οἱ Ἀθηναῖοι κατεδίκασαν εἰς θάνατον, καὶ μάταια ἐπάσχισεν ὁ Σωκράτης νὰ τοὺς σώσῃ.

Ὁ Λύσανδρος νικᾷ τοὺς Ἀθηναίους εἰς Αἰγὸς ποταμούς.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καλλικρατίδα οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔστειλαν τὸν Λύσανδρον εἰς τὸν στόλον. Οὗτος εὗρηκε τὸν στόλον τῶν Ἀθηναίων εἰς τόπον λεγόμενον Αἰγὸς ποταμοί, καὶ εἶχε κυριεύσει τὴν Λάμψακον ὁ Λύσανδρος, καὶ ἐπροσποιεῖτο δειλίαν, διὰ νὰ ἀπατήσῃ τοὺς ἐχθρούς. Ὁ Ἀλκιβιάδης, ὅστις ἐκατοικοῦσεν ἐκεῖ σιμὰ ἰδιωτεύων, ἀπέδειξεν εἰς τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἀθηναίων τὸν κίνδυνον τῆς θέσεώς των, καὶ τὰ στρατηγήματα τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ὑπεσχέθη, ἂν ἐκεῖνοι ἰσχυρογνωμῶντες μείνουν εἰς τὴν θέσιν των, νὰ κτυπήσῃ τοὺς ἐχθρούς διὰ ξηρᾶς μὲ πολυάριθμον Θρακῶν στρα-

τευμα· οἱ στρατηγοὶ ὁμως δὲν ἠθέλησαν εἰς τίποτε
να τὸν ἀκούσωσι.

Μίαν ἡμέραν τὸ ἑσπέρας οἱ Ἀθηναῖοι, ἀφοῦ
ἐπερίπαιξαν ἀρκετὰ τοὺς Λακεδαιμονίους ὡς δει-
λούς, ἐβγῆκαν εἰς τὴν ξηράν, καὶ ἐδόθησαν εἰς τὰς
τρυφάς. Οἱ Λακεδαιμόνιοι πίπτουν αἰφνηδίως ἐπά-
νω των, καὶ τοὺς κατασφάζουν. Ὁ Λύσανδρος ἄλλα
καράβιά των ἐκυρίευσε, καὶ ἄλλα ἐβύθισεν· μόνος
ὁ Κόνων (ἕνας ἀπὸ τοὺς στρατηγοὺς, ὅστις δὲν
ἐθανατώθη μετὰ τὴν εἰς τὰς Ἀργινούσας μάχην)
ἔφυγε μὲ ἐννέα καράβια. Ἡ ναυμαχία αὕτη ἔδωκε
τέλος εἰς τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον.

Θεωρία τῆς Φύσεως.

Π ρ ό ό ρ ο ς τ ω ν ὄ ν τ ω ν.

Εἶδαμεν ὅτι ἡ κλίμαξ τῶν ὄντων ἀρχίζουσα
ἀπὸ τὰ ἄτομα προχωρεῖ βαθμηδόν, καὶ μεταβαί-
νει εἰς τὰ ἡμιμέταλλα, καὶ μέταλλα, πέτρας καὶ
τὰ τοιαῦτα· διὰ τὰ μεταβῆ εἰς τὰ φυτὰ, βλέ-
πομεν τὸν ὀργανισμόν τῶν πετρῶν, αἱ ὅποια ἔχουν
φύλλα πέτρινα, ἴνας κ. τ. λ. καὶ αὗται φαίνονται
ὅτι εἶναι αἱ διαβάσεις τῶν ὄντων τῶν μὴ ὀργανι-
σμένων εἰς τὰ ὀργανισμένα στερεά· τὰ ὅποια εἶ-
ναι δύο εἰδῶν γενικῶν, ἡγουν τῶν φυτῶν καὶ τῶν
ζώων. Δὲν ἠξεύρομεν ὁμως, τί εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον
κάμνει τὴν μετάβασιν τοῦ ἐνὸς εἴδους εἰς τὸ ἄλλο.
Εὐρίσκονται ζῶα, τῶν ὁποίων ἡ κατασκευὴ ὁμοιά-
ζει τὴν τῶν φυτῶν. Ὅ,τι λέγομεν περὶ τοῦ σπόρου
καὶ τοῦ βλαστού διὰ τὰ φυτὰ, τὰ αὐτὰ λέγομεν

διὰ τὸ αὐτὸν καὶ τὸ ἔμβρυον εἰς τὰ ζῶα. Τὸ
φυτὸν καὶ τὸ ζῶον αὐξάνονται παρομοίως διὰ τῆς
ἀνεπαισθήτου ἀναπτύξεως, ἡ ὁποία προέρχεται
ἀπὸ τὴν τροφήν. Ἡ ὕλη, τὴν ὁποίαν ἐσωτερικῶς
δέχονται καὶ τὰ δύο εἶδη, λαμβάνει κατασκευὴν
ἀνάλογον· ἕνα μέρος λαμβάνει ἡ φύσις διὰ τὸ φυ-
τὸν, ἢ διὰ τὸ ζῶον, καὶ τὸ ἄλλο κενόνεται ἔξω.
Τὰ φυτὰ, καὶ τὰ ζῶα ἔχουν γένος ἀρσενικόν, καὶ
θηλυκόν, ἀπὸ τὰ ὅποια προέρχονται τὰ αὐτὰ
ἀποτελέσματα καὶ εἰς τὰ δύο εἶδη. Πολλὰ εἶδη
ζώων, καθὼς καὶ φυτῶν, πολυπλασιάζονται μὲ τὸ
κόψιμον, ἢ μὲ κλαδίσκους. Μερικὰ προστούτοις,
καθὼς καὶ τὰ φυτὰ, μένουν ἀκίνητα εἰς τὸν αὐτὸν
τόπον ὅλην των τὴν ζωήν.

Τὸ φυτὸν, τὸ ὅποιον φαίνεται, ὅτι κατέχει
τὸν κατώτατον τόπον τούτου τοῦ εἴδους εἶναι τὸ
ὑδνόν (ὡς γαιόμηλον), εἰς τὸ ὅποιον μὲ τὸ μικρο-
σκόπιον φαίνεται ὁ σπόρος τοῦ ὀλίγον μακρὰν εἶ-
ναι τὸ πολυάριθμον εἶδος τῶν μανιταριῶν καὶ τῶν
ἀγαρικῶν· εἴτα εἶναι οἱ λειχήνες, οἱ ὅποιοι ἔρπουσιν
ἐπάνω εἰς τὰς πέτρας καὶ εἰς τὰ ξηρὰ ξύλα.
ἔπειτα ἡ μοῦχλα, ἡ ὁποία ἀγαπᾷ τὴν σκιάν καὶ
τὴν ὑγρασίαν· ὅλα ταῦτα εἶναι φυτὰ ἀτελῆ.

Μετάβασις ἀπὸ τὰ φυτὰ εἰς τὰ ζῶα.

Τὸ φυτὸν τὸ λεγόμενον Αἰσθητικόν, ὅταν τι-
νὰς τὸ ἐγγίξῃ, φεύγει, καὶ συστέλλεται εἰς τὸν
ἑαυτὸν του, καὶ φαίνεται, ὅτι ἀπὸ τοῦτο τὸ φυ-
τὸν ἀρχίζει τὸ εἶδος τῶν ζώων.

Ἐπάνω ἀπὸ τὸ αἰσθητικὸν τοῦτο βλέπω ἓνα κάλυκα εἰς τὸ βάθος τοῦ νεροῦ, παρόμοιον μὲ ἄνθος. Ἀποσύρεται, καὶ χάνεται δι' ὅλου, ὅταν θέλω νὰ τὸ ἐγγίξω· ἐκβαίνει ἀπὸ τὸν κάλυκα καὶ ἀνοίγεται, ὅταν τὸ ἀφήσω ἐλεύθερον. Ἀπορῶν περὶ τοῦ τοιούτου πράγματος, βλέπω σιμὰ τοῦ ἄλλο σωματίου μὲ τὸ αὐτὸ σχῆμα, ὅμως μεγαλύτερον, τὸ ὁποῖον δὲν κατοικεῖ εἰς θήκην· κἀθεταῖ ἐπάνω εἰς μικρὸν στέλεχος, τοῦ ὁποίου ἡ κάτω ἄκρη εἶναι ἐνωμένη μὲ φυτόν, καὶ ἡ ἄνω κλίνουσα πρὸς τὰ κάτω, διαιρεῖται εἰς διαφόρους κλαδίσκους.

Καταλαμβάνω, ὅτι εἶναι παρασιτικὸν φυτόν, καὶ διὰ νὰ πληροφωρηθῶ καλήτερα, τὸ κόπτω εἰς δύο κατὰ μῆκος. Πάραυτα βλαστάνει καὶ ἀποκαθίσταται ὡς πρότερον, καὶ οἱ μικροὶ κλαδίσκοι τοῦ ἀπλόνονται. Ἄν περάσῃ, κατὰ τύχην, κἀνὲν σκωλήκιον, καὶ ἐγγίξῃ τοὺς κλάδους τοῦ, περιμαζεύεται ὁ κλάδος, καὶ φέρει τὸ σκωλήκιον εἰς τὸ ἄνω ἄκρον, ὅπου εἶναι τὸ στόμα τοῦ, τὸ ὁποῖον ἀνοίγεται, καὶ καταπίνει τὸ σκωλήκιον, καὶ εὐθὺς τὸ χωνεύει, καὶ ἐκβάλλει τὸ περίττωμα πάλιν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ. Παρατηρῶ τὸ κομμένον μέρος, καὶ τὸ εὗρισκω, ὅτι αὐξήθη, κ' ἔγινε παρόμοιον μὲ τὸ ἄλλο· καὶ μετὰ τινὰς ἐβδομάδας ταῦτα τὰ δύο μικρὰ ζῶα μεταμορφώνονται εἰς δυνατὰ δένδρακια.

Ἀπὸ τὸν κορμὸν, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζα σῶμα τῶν ζώων, ἐκβαίνουνσι κλάδοι, καὶ ἐκτείνονται πρὸς κάθε μέρος, ἐνῶ ὁ κορμὸς στέκεται εἰς κἀνέναν στήριγμα. Τὰ δύο σώματα θεωροῦνται ὡς ἓν, καὶ ὅτι τρώγει τὸ ἓν, μετέχει καὶ τὸ ἄλλο. Τέλος, χωρί-

ζονται, καὶ καθὲν ὑπάγει νὰ συστήσῃ ἰδίαν οἰκογένειαν.

Χωρίζω ἓνα κατὰ μῆκος ἕως εἰς τὴν μέσην, καὶ ἀμέσως βλέπω ἓνα τέρας μὲ δύο κεφαλὰς· χωρίζω τὰ διαιρεθέντα μέρη, καὶ εὐθὺς γεννᾶται πολυκέφαλος ὕδρα· κατακόπτω ἓνα, καὶ προσαρμόζω τὰ μέλη τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο, κ' εὐθὺς γίνεται ἓν μόνον ζῶον.

Ταῦτα τὰ ζῶα λέγονται Πολύποδες, καὶ εἶναι μετάβασις ἀπὸ τὰ φυτὰ εἰς τὰ ζῶα.

Ἡ' Θ ι κ ή.

Περὶ τῆς Φιλαυτίας.

Οἱ δαίμων, ὁ ὁποῖος πειράζει τὸ δυστυχὲς ἀνθρώπινον γένος, εἶναι ἡ Φιλαυτία. Ἡ παροιμία λέγει „Κάθε ἄνθρωπος εἶναι καλὸς διὰ τὸ ἴδιον συμφέρον.“ Μεγάλη ἀλήθεια εἶναι αὕτη, ἂν δώσωμεν εἰς τὴν λέξιν Συμφέρον τὴν πλέον εὐρύχωρον σημασίαν της· διότι τὸ νὰ παραχωρῶσιν οἱ ἄνθρωποι, ἢ νὰ ἀνθίστανται εἰς τὴν ἀπάτην τῆς Φιλαυτίας, εἶναι αἰτία ἢ τῶν σφαλμάτων, τὰ ὁποῖα πράττουσιν, ἢ τῶν ἐσωτερικῶν πολέμων, τοὺς ὁποῖους δοκιμάζουν, διὰ νὰ κάμωσι τὸ καλόν.

Ἐὰν λοιπὸν κατέβαινεν ἄγγελος ἀπὸ τὸν οὐρανόν, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπερφυσικὴ δύναμις ἤθελε σβύσει τὴν αἰσθησίν τοῦ συμφέροντος εἰς τὰς καρδίαις ὅλων τῶν ἀνθρώπων, φαίνεται, ὅτι μὲ τοῦτο, ξηραίνων τὴν πηγὴν ὅλων τῶν ἐλαττωμάτων, ἤθελε κάμει μέγα καλὸν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ἀλλ'

ὥς ἴδωμεν, τί ἡμπορεῖ νὰ προέλθῃ ἀπὸ ταύτην τὴν μεταμόρφωσιν.

Ὁ ἄνθρωπος, εἰάν δὲν αἰσθάνετο τὰς τοῦ σώματος ἡδονάς, δὲν ἤθελε χάνει εἰς τὸ ἐξῆς, διὰ νὰ τὰς κυνηγᾷ, τὸν πολύτιμον καιρὸν· τὸ σῶμα του, μὴν αἰσθάνομενον τὸν πόνον, δὲν ἤθελε δοκιμάζει λύπας· τὰ πάθη του, τὰ ὅποια γεννῶνται μὲ τὸ μέσον τῶν αἰσθήσεων, ἤθελαν χαθῇ μὲ τὴν ἀνάμνησιν τῶν, μὲ τὰς ἐπιθυμίας τῶν, καὶ μὲ τὰς ἐλπίδας τῶν. Πόση ἐλάφρωςις διὰ τὴν ἀνθρωπότητα! Ὡς ἄγγελε ἀγαθέ! πόσῃν εὐγνωμοσύνῃν πρέπει νὰ ὁμολογῶσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς ἐσέ! ἀπὸ πόσα κακὰ ἐκαθάρισες τὴν γῆν!

Ἀλλὰ, μεταξύ ὅλων τούτων τῶν ἀγαθῶν, ἓνας λογισμὸς μὲ συγχίζει. Μὲ ὅλην ταύτην τὴν ἀδιαφορίαν πρὸς ὅλους τοὺς τύπους τῶν αἰσθήσεων, ἥ τί γίνεται ἡ τοῦ ἀνθρώπου ὑπαρξίς; Εἰάν ὁ πόνος δὲν τὸν διδάσκῃ νὰ ἀποφεύγῃ ἐκεῖνο, τὸ ὅποion βλάπτει τὸ σῶμα του. Εἰάν ἡ ἡδονὴ εἰς τὸ νὰ εὐχαριστῇ τὰς χρείας του, δὲν τὸν φέρῃ σιμὰ εἰς ἐκεῖνο, τὸ ὅποion θέλει τὸν ὠφελῇ. Εἰάν ὁ αὐτοματισμὸς τῆς ἰδίας του διατηρήσεως δὲν χρησιμεύῃ εἰς αὐτὸν ὡς ὁδηγὸς, τὸν βλέπω ῥιμμένον χωρὶς βοήθειαν κατὰ γῆς, ὑποκείμενον εἰς τὴν προσβολὴν ὅλων ἐκείνων, τὰ ὅποια τὸν περικυκλόνουν, ἀνεπιτήδειον εἰς τὸ νὰ ζῇ. Ἡ φυσικὴ ζωὴ δὲν τὸν χρησιμεύει πλέον, καὶ μὲ ὅλον τοῦτο, αὕτη εἶναι ἀχώριστος ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, μὲ τὴν ὁποίαν εἶναι δεμένον τὸ σῶμα μας, μὲ ἐνδιαθέτους καὶ συνεχεῖς σχέσεις, ἂν καὶ ἀνεξαρτήτους ὅλα τὰ ὠφέλιμα πάθη ἐχάθησαν. Τὰ ἔργα τῆς κοινωνίας, τὰ βοη-

θήματά της, καταστένονται χωρὶς ἀντικείμενον, καὶ χωρὶς σκοπὸν. Κάμμια προφύλαξις νὰ ἐτοιμάζῃ πλέον τοὺς ἀνθρώπους δι' ὅλας τὰς αἰφνηδῖους τῆς τύχης προσβολάς. Ἡ ἀρετὴ, μὴν ἔχουσα πλέον μάχας νὰ βαστάξῃ, δὲν ἔχει πλέον νίκας νὰ νικήσῃ. Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι πλέον ἄνθρωπος. Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ὅλα εἰς τὸν ἄνθρωπον, καθὼς καὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ παντός, εἶναι ἐνωμένα μὲ ἀπειρον σοφίαν καὶ τὸ κακὸν αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὸ καλόν, καὶ μία μόνη δύναμις ἂν ἀφανισθῇ, προξενεῖ τὸν ἀφανισμόν ὅλης τῆς ἡμετέρας φύσεως. Ἀναγκαζόμεθα λοιπὸν νὰ παρακαλέσωμεν τὸν ἄγγελον νὰ μᾶς ἀφήσῃ, καθὼς εἴμεθα.

Εἶναι μέγα σφάλμα τὸ νὰ θεωρῶμεν ὡς ἐλαττώματα ὅλας τὰς πράξεις, τὰς ὁποίας μᾶς ὑπαγορεύει τὸ προσωπικὸν συμφέρον. Τὰ χρησιμεύοντα εἰς ἡμᾶς πάθη δὲν εἶναι ἠθικῶς οὔτε καλὰ, οὔτε κακὰ. Ὅταν κάμωμεν κἀνένα πράγμα, τὸ ὅποion μᾶς ὠφελεῖ, ἢ πληρόνομεν τὸν ἑαυτὸν μας δι' αὐτὴν τὴν πράξιν, μὲ τὸν μισθὸν τῆς τιμῆς (διότι τιμῶμεν ἑαυτοὺς), ἢ τιμωροῦμεν ἑαυτοὺς μὲ τὴν καταφρόνησιν τοῦ ἑαυτοῦ μας; Ἡ συνείδησίς μας δὲν λαμβάνει οὔτε τὸ ἐν, οὔτε τὸ ἄλλο μέρος· ἐπειδὴ τὰ πάθη εἶναι ἀδιαφόρα κατ' ἑαυτὰ, αἱ πράξεις δὲν εἶναι οὔτε ἐπαίνων ἀντικείμενον, οὔτε μέμψεως· ὡς ἀναγκαῖα εἰς τὴν ἡμετέραν φύσιν, εἶναι προσταγμένα ἀπὸ τὸν δημιουργὸν τοῦ ἡμετέρου ὄντος.

Δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι ὁ ἄνθρωπος κινεῖται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀπὸ τὸ προσωπικὸν συμφέρον ἢ ἐπιστήμη, ἢ ὁποία γνωρίζει τὸ καλόν ἢ

σοφία, ἥτις τὸ πράττει ἢ φρόνησις, ἢ ὁποῖα τὸ προβ-
λέπει, καὶ προετοιμάζεται, εἶναι ὠφέλιμα διὰ τὴν φύ-
λαξιν τοῦ σώματος, εἰς τὸ ὁποῖον χρησιμεύουσι καὶ
ἀσφαλίζουναι τὰς ἡδονὰς του. Ἡ ἐγκράτεια καὶ ἡ σω-
φροσύνη φυλάττουσι καὶ δυναμόνουσι τὴν ὑγείαν, τὴν
ὁποῖαν ἀφανίζει ἡ ἀκρασία. Ἡ δραστηριότης καὶ
δύναμις τοῦ νοῦς εἶναι οὐσιώδης εἰς τὴν φυσικὴν
τοῦ ἀνθρώπου φύλαξιν. Ἡ ὀκνηρία, καὶ ῥαθυμία,
αἱ ὁποῖαι εἶναι πηγὰς ὅλων τῶν ἐλαττωμάτων, τὸν
εἰσάγουσιν εἰς τὴν ἀηδίαν, καὶ εἰς τὴν τυραννίαν τῶν
αἰσθήσεων, ἀφανίζουναι τὴν ὑγείαν, τὴν τύχην, καὶ
τελειόνουσιν τὴν ζωὴν μὲ ὅλας τὰς στενοχωρίας
τῆς ἀρρώστιας καὶ τῆς πτωχείας.

Ἐὰν μεταβῶμεν ἀπὸ τὰς ἀτομικὰς ἀρετὰς
εἰς τὰς οἰκιακὰς, ἀκόμη τὸ προσωπικὸν συμφέρον
τοῦς συμβουλεύει τὸ συμφέρον πρὸς τούτοις τοῦς
μακρύνει ἀπὸ τὴν κακίαν. Μεταξὺ τῆς φυλαργυ-
ρίας, ἢ ὁποῖα ἀποθνήσκει ἀπὸ δυστυχίαν μέσα
εἰς τὴν ἀφθονίαν, καὶ τῆς ἀσωτείας, ἢ ὁποῖα θυ-
σιάζει τὴν περὶ τοῦ μέλλοντος φροντίδα εἰς τὰς
παρούσας μωρίας, ἡ οἰκονομία στερεώνει τὴν οἰκιακὴν
εὐδαιμονίαν ἐπάνω εἰς σταθερὰν μετριότητα, ἐπά-
νω εἰς σοφὰς συνθέσεις, καὶ συνετὴν ἐπιστήμην τῆς
ἀπολαύσεως. Ἡ πρὸς τὴν οικογένειαν ἀγάπη, ἂν
δὲν λογαριάζωμεν, εἴμῃ τὰ ὁποῖα συμφέροντα προ-
ξενεῖ, παραστένει πολλὰς ὠφελείας. Ὁ πατήρ,
ἐπειδὴ ἀγαπᾷ τὰ τέκνα του, προξενεῖ εἰς τὸν ἑαυ-
τόν του συνεχῇ εὐφροσύνην, καὶ ἐτοιμάζει στήριγ-
μα διὰ τὸ γῆρας του. Οἱ σύζυγοι, ὅταν ἀγαπῶ-
σιν ἀλλήλους, προσκολλῶνται εἰς τὴν οἰκίαν, ἀγρυ-
νοῦσι δι' αὐτήν, προλαμβάνουσι τὰς ἐσωτερικὰς

ἀταξίας, ἀπολαμβάνουν γενικὴν ὑπόληψιν, ἐνῶ οἱ
ἀσύμφωνοι σύζυγοι γίνονται αἵτιοι νὰ παραβλέπε-
ται ἡ οἰκία, νὰ σκορπίζωνται τὰ ἔξοδα, νὰ διαρ-
πάζεται, νὰ ἀφανίζεται, νὰ ἀκολουθοῦν παρὰ πο-
να, σκαῖνδαλα, κρισολογήματα, καταφρονήσεις ἐκ
μέρους τῶν δούλων, καὶ τὸ χειρότερον, ἐκ μέρους
τῶν τέκνων. Ὁ υἱὸς ἔχει χρεῖαν ἀπὸ τὸν πατέρα,
ὁ ὁποῖος τὸν τρέφει, ἀσφαλίζει τὴν κατάστασιν
του εἰς τὸν κόσμον, μεταδίδει εἰς αὐτὸν τὴν περι-
ουσίαν του. Οἱ ἀδελφοὶ δὲν ἡμποροῦν νὰ κάμουν
ἄλλο τί φρονιμώτερον, παρὰ νὰ ἀγαπῶσιν ἀλλή-
λους· ἡ ὁμόνοια καταστένει τὴν εἰρήνην καὶ τὴν δύ-
ναμιν των. Τῶν κυρίων καὶ τῶν δούλων τὸ συμφέ-
ρον εἶναι νὰ μὴ ζῶσι μὲ δυσπιστίαν καὶ πόλεμον,
καὶ νὰ προξενῶσιν ἀμοιβαίαν εὐχαρίστησιν μὲ τὴν
ἀλλαγὴν τῶν ἔργων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐξίσου καὶ εἰς
τὰ δύο μέρη ἀναγκαῖα.

Αἱ κοινωνικαὶ ἀρεταὶ εἶναι πάμπολλαι, καὶ κα-
ταντῶσιν εἰς τὴν δικαιοσύνην, ἢ ὁποῖα καὶ αὕτη
ὑφίσταται εἰς τὴν φύλαξιν τούτου τοῦ κανόνος
„Κάμε εἰς τὸν ἄλλον, ὅ, τι θελεῖς νὰ κά-
μῃ ὁ ἄλλος εἰς ἐσέ.“ Πρέπει νὰ ζῶμεν διὰ
τοῦς ὁμοειδεῖς μας, διὰ νὰ ζῶσι καὶ ἐκεῖνοι δι'
ἡμᾶς· καὶ κακὰ ἡξεύρομεν τὸ συμφέρον μας, ὅταν
δὲν ἡξεύρωμεν νὰ κάμνωμεν, διὰ τοῦτο τὸ τέλος,
μερικὰς θυσίας διὰ μεγαλητέρας μελλούσας ὠφε-
λείας. Ὁ ἀδίκος, ὁ σκληρὸς, ὁ πανούργος, ὁ ψεύ-
στης, ὁ ὑπερφίλαυτος ἄνθρωπος, τὰ κάμνει ὅλα
διὰ τὸν ἑαυτόν του, καὶ σωρεύει ἐπάνω εἰς τὴν
κεφαλὴν του τὰς θλίψεις καὶ τὰ κακά. Ἐνας
βοσκὸς ἐσυνείθισε, διὰ νὰ πειράξῃ τοῦς συντρόφους

του, καὶ φωνάζει ψεύματα „Τρεχάτε, κ' ἦλθεν ὁ „λύκος“ τέλος ἐκεῖνοι ἄρχισαν νὰ μὴ τὸν πιστεύω-
σιν· ἄλλην φεραν, ἐπειδὴ ἐφάνη ἀληθινὰ ὁ λύκος,
φωνάζει ὁ βοσκὸς, κἀνεὶς ὅμως δὲν τὸν πιστεύει,
καὶ ἀκολουθῶς, κἀνεὶς δὲν ἦλθε πρὸς βοήθειάν του,
καὶ ἄφησαν καὶ αὐτὸν καὶ τὰ πρόβατα εἰς
τὴν ἐξουσίαν τοῦ λύκου. Ὁ κόσμος γέμει ἀπὸ
τοιαύτα παραδείγματα, καὶ ἡ ἀπλῶς ἐπίγειος
δικαιοσύνη συχνὰ μᾶς δείχνει, ὅτι οἱ ἄνθρωποι
παιδεύονται ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἀμάρτημα, τὸ ὅποιον
πράττουσιν, καὶ ὡς φωνάζουν „ὁ λύκος, ὁ
„λύκος“ κἀνεὶς οὔτε τοὺς ἀκούει, οὔτε τοὺς βοη-
θεῖ. Ὅταν ὁ λαὸς τῆς Ῥώμης ἐπαναστάτησεν ἐναν-
τίον τοῦ Νέρωνος, ἄνθρωπος δὲν εὐρέθη νὰ τὸν ὑπε-
ρασπίσῃ, ἀλλ' ἀπὸ ἑνὸς τοῦ δοῦλον ἔλαβεν ὡς χά-
ριν νὰ τὸν φονεύσῃ.

Μὲ τοιοῦτον τρόπον, τὸ μόνον συμφέρον ταύ-
της τῆς ζωῆς ἡμπορεῖ νὰ προστάξῃ τὴν πρᾶξιν
ὅλων τῶν ἀρετῶν, καὶ ὅταν τινὰς ἄλλο δὲν συλλο-
γίζεται, εἰμὴ τὰς τῶν αἰσθήσεων ἡδονὰς, τὴν ὑγεί-
αν, χωρὶς τὴν ὑποίαν αὐταὶ τίποτε δὲν εἶναι, τὴν
τύχην, τὴν ὑπόληψιν, τὴν ἡσυχίαν, τὴν ὅποιαν
χρειαζόμεθα, διὰ νὰ τὰς ἀπολαμβάνωμεν, τὴν ἐλ-
πίδα, ὅτι θέλομεν τὰς δοκιμάζει πάντοτε. Ἡ ἀρε-
τὴ, καὶ ἡ ἀλήθεια εἶναι ὡς ἡ εὐθεῖα γραμμὴ, ὁ
συντομώτερος δρόμος.

Μ' ὅλον τοῦτο, ὡς ἀκολουθήσωμεν τὴν ἐξέ-
τασίν μας. Εἶναι πολλὰ βαρὺ τὸ νὰ πιστεύωμεν,
ὅτι εἶναι σεβαστὴ ἡ ἀρετὴ, ὡς προκύπτουσα ἀπὸ
λογαριασμὸν ὠφελείας. Εἴαν ἡ θέλησίς μας ἔλα-
βε τὸ αὐτεξούσιον νὰ ἐκλέγῃ τοὺς στοχασμούς

τῆς, ἔχει τὴν δύναμιν νὰ διευθύνεται ἀπὸ εὐγενέ-
στερα αἵτια.

Γεωμετρία.

Ἀκολουθία.

Εἴαν τὸ ἡμικύκλιον Ααβ (Σχ. 31). περι-
στραφῇ ἐπάνω εἰς τὴν διάμετρον ΑΒ, ἕως ν' ἀπο-
κατασταθῇ, ὅθεν ἄρχισεν, θέλει κάμει σφαῖραν.
Εἶναι φανερόν ὅτι κάθε σημεῖον τοῦ ἡμικυκλίου
ΑΟΒ κάμνει κύκλον, τοῦ ὁποίου ἡ διάμετρος περ-
νᾷ, ὡς ἀπὸ κέντρον, ἀπὸ κάθε σημεῖον τῆς δια-
μέτρου ΑΒ, καὶ ὁ μεγαλύτερος κύκλος εἶναι, ὅστις
ἔχει τὴν διάμετρον ΟΠ = ΑΒ, ἡγουν τὴν διάμε-
τρον ὅλης τῆς σφαίρας, ἥτις λέγεται Α'ξων, καὶ
διὰ τοῦτο λέγεται Μέγιστος Κύκλος, ὁποῖος ὁ
ΑΟΒΠ. Ἡ ἐπιφάνεια λοιπὸν τῆς σφαίρας εἶναι
τὸ γινόμενον ἀπὸ τὴν περιττὴν περιφέρειαν τοῦ με-
γίστου κύκλου μὲ τὴν διάμετρόν του.

Ἀς ὑποθέσωμεν τὴν διάμετρον = α, καὶ τὸν
λόγον πάσης διαμέτρου πρὸς τὴν περιφέρειαν ὡς
 $1 : \pi$ ἔχομεν ταύτην τὴν ἀναλογίαν $1 : \pi ::$
 $\alpha : \alpha\pi$, ὅθεν ἡ περιφέρεια τοῦ παρόντος κύκλου
εἶναι α π .

Διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ κύκλου,
ὑποθέτομεν τὴν περιφέρειαν α π βάσιν τριγώνου,
καὶ ὕψος τὴν ἡμιδιάμετρον $\frac{\alpha}{2}$, ἡ ἐπιφάνεια λοιπὸν

$$\text{τοῦ μεγίστου κύκλου εἶναι } \pi \approx \frac{a}{2} = \frac{\frac{a^2}{2}}{\frac{a}{2}} = \frac{\frac{a^2}{2}}{\frac{a}{2}} = \frac{a^2}{4}$$

Ἀλλ' εἶδαμεν, ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τῆς σφαίρας εἶναι $\frac{a^2}{4}$, εἰάν λοιπὸν συγκρίνωμεν $a^2 \pi : \frac{a^2}{4} = 4$
 $a^2 \pi : a^2 \pi$ ἡγουν ἡ ἐπιφάνεια τῆς σφαίρας εἶναι τετραπλασίον τῆς ἐπιφανείας τοῦ μεγίστου κύκλου.

Ῥωμαϊκὴ ἱστορία.

Εὔποχος ἡ δευτέρα.

Ἡ ὁποία περιέχει ἀπὸ τὴν Θερμελίωσιν τῆς δημοκρατίας ἕως εἰς τὸν πρῶτον πόλεμον τῶν Καρχηδονίων, διάστημα 245 χρόνων.

245 — Βρούτος, καὶ Κολλατῖνος σύζυγος τῆς Λουκρητίας, ὠνομάσθησαν Ὑπάτοι (Κόνσουλ) τῆς δημοκρατίας. Ἡ ἀξία αὕτη διήρκει ἕνα χρόνον. Ὁ Βρούτος μανθάνει, ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ ἐπάσχιζαν ν' ἀποκαταστήσωσι τοὺς βασιλεῖς, ἐπρόσταξε καὶ τοὺς φέρουν εἰς τὴν δημόσιον ἀγοράν, τοὺς ἔδειξε μὲ βραβδία, ἐνῶ ἦτον παρῶν ὅλος ὁ λαός, καὶ τέλος, τοὺς ἀπεκεφάλισεν.

Ὁ Κολλατῖνος, ἐπειδὴ ἔδειξεν εὐσπλαγχνίαν πρὸς τοὺς συνωμότες, ἠναγκάσθη καὶ παραιτήσθαι.

τὴν ὑπατείαν. Ἀντ' αὐτοῦ ἔγινε Βαλέριος Πουβλικός, ἕνας ἀπὸ τοὺς πλέον δικαίους Ῥωμαίους.

247 — Ὁ Πορσέννας, βασιλεὺς τῆς Ἑτρορίας, σιμόνει μὲ ἀναρίθμητον στράτευμα, διὰ ν' ἀποκαταστήσῃ τοὺς Ταρκυνίους εἰς τὸν θρόνον· εἶχε κυριεύσει τὴν Ἰανίκουλαν, καὶ ὑπήγαγε καὶ ἔμβη εἰς τὴν Ῥώμην. Ὁ ράτιος Κοκλῆς στέκεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς γεφύρας τοῦ Τιβέριδος, φυλάττων τὸ πέρασμα, ἐνῶ ἐκρήμνιζαν τὴν γέφυραν· συντρίβεται ἡ γέφυρα, καὶ αὐτὸς ῥίπτεται εἰς τὸν ποταμόν, καὶ ὑπάγει κολυμβῶν καὶ εὕρη τοὺς συντρόφους του, μὲ ὅλην τὴν χάλαζαν τῶν βελῶν.

Ὁ Πορσέννας στενοχωρεῖ τοὺς Ῥωμαίους μὲ τὸ σπαθίον καὶ μὲ τὴν πείναν. ὁ Μούτιος Σκαίβουλας χώνεται εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ βασιλέως, διὰ καὶ τὸν φονεύσῃ· φονεύει ἀντὶ τούτου, ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀρχοντάς του· φέρεται πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ καταδικάζεται καὶ καὶ ἡ δεξιὰ του χεῖρ. παρ' αὐτὰ ὁ Μούτιος τὴν ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὴν ἐστίαν, καὶ τὴν ἀφῆκε καὶ καὶ μὲ ἡρώϊκὴν σταθερότητα. „Μάθε, λέγει πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι τριακόσιοι „νέοι Ῥωμαῖοι, ὡς ἐγώ, ὤμοσαν καὶ σοῦ ἐφαιρέσωσι τὴν ζωήν.“ Ὁ Πορσέννας θαυμάσας καὶ φοβηθεὶς, συγκατανεύει εἰς τὴν εἰρήνην, καὶ λαμβάνει ἐνέχυρα δέκα νέας κόρας τῶν πρώτων τῆς Ῥώμης οἰκογενειῶν. Κλελία, μία ἀπὸ αὐτὰς, φεύγει, καὶ περὶ τὸν Τίβεριν μὲ τὸ ἄλογον. Δι' αὐτὴν ἔστησαν οἱ Ῥωμαῖοι ἀγάλμα ἱππέως.

Οἱ Ταρκύνιοι ἀκολουθοῦσαν τὸν πόλεμον, ἕως εἰς τὸν θάνατον τοῦ Ἀρουνίου, υἱοῦ τοῦ Ταρκυνίου Σουβέρβου· ὁ Ἀρουνίου ἐφονεύθη ἀπὸ αὐτὸν τὸν

Βρούτον, ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς ἐπληρώθη θανασίμως· πίπτει καὶ ἀποθνήσκει ἐπάνω εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἔχθρου του.

258 — Οἱ Λατῖνοι μὲ τοιοῦτον τρόπον ἐκρατοῦσαν τοὺς Ταρκυνίους. Ἡ Ῥώμη κατεσχίζετο ἀπὸ τὰς ταραχὰς μεταξὺ τῶν πατρικίων καὶ τοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν θέλει νὰ πιάσῃ τὰ ὄπλα. Καταστένεται τὸ ἀξίωμα τοῦ Δικτάτορος. Πόλεμος τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Λατίνων. Ὁ δικτάτωρ Ποσθούμιος ρίπτει μίαν σήμαίαν εἰς τὸ μέσον τῶν ἔχθρων, τοὺς κτυπᾷ ἀνδρεῖα, καὶ τοὺς διώκει. Οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Ταρκυνίου, Τίτος καὶ Σέξτους φονεύονται εἰς τὴν μάχην, ὁ Μάρκιος κυριεύει τὰς Κοριόλας, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Κοριολάνος.

Οἱ πλέον ἰσχυρογνώμονες Λατῖνοι ἦσαν οἱ Ἐκκοί καὶ οἱ Βόλσκοι. Τίτος Κοουίντιος Κίγκιννάτος μεταβαίνει ἀπὸ τὸ ἀροτρον εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Δικτάτορος, νικᾷ τοὺς ἔχθρους κατὰ κράτος, καὶ ἀπὸ τὸ στρατόπεδον ἐπιστρέφει εἰς τὸν ἀγρόν του. Ἡ μάχη αὕτη διήρκεσε δέκα πέντε ἡμέρας.

Μυθολογία.

Διόνυσος.

Ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης, θυγατὶς τοῦ Κάδμου, βασιλέως τῶν Θεβῶν. Ἡ Ἥρα, ὡς ζηλότυπος, εὗρηκε τρόπον, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν Σεμέλην, ἐρωμένην τοῦ Διός. Ἐλαβε τὴν μορφήν τῆς Βηρόνης τροφῆς τῆς Σεμέλης, καὶ τὴν ἐσυμβούλευσε νὰ παρακαλέσῃ τὸν Δία νὰ ἔλθῃ πρὸς

αὐτὴν μὲ ὅλην τὴν λαμπρότητα τῆς δόξης του. Ὁ Ζεὺς ὤμοσεν εἰς τὴν Στύγα, ὅτι θέλει ἔλθει κατὰ τὸ θέλημά της. Ἡ Σεμέλη λοιπὸν ἐκάη ἀπὸ τὸν κεραυνόν, καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Θεῶν ἐπῆρε τὸν Διόνυσον ἐμβρυόν εἰς τὸν μηρόν του, ἕως ἐγεννήθη.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ὁ Διόνυσος ἐπαρκαδόθη εἰς τὴν Φροντίδα τῆς Ἰνούς, ἥτις τὸν ἀνέθρεψε μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Ὑάδων, τῶν Ωρέων καὶ τῶν Νυμφῶν. Ἐδιδάχθη ἔπειτα ἀπὸ τὰς Μούσας, καὶ ἀπὸ τὸν Σιληνόν, τὸν γέροντα Σάτυρον, ὅστις τὸν ἀκολούθησεν ἔπειτα εἰς τὴν κατάκτησιν τῶν Ἰνδιῶν. Ὁ Σιληνὸς ἐπεριήρχετο ἐπάνω εἰς γάδαρον, καὶ δὲν ἔλειπεν ἡμέρα νὰ μὴ μεθύσῃ.

Ἀφοῦ ἐμεγάλωσεν ὁ Διόνυσος, περιῆλθε τὴν γῆν, καὶ ἐκυρίευσεν τὰς Ἰνδίας μὲ στρατεύματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ὄπλα, θύρσους, καὶ τύμπανα. Ὑπῆγεν ἔπειτα εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου ἐδίδάξε τὴν γεωργικὴν ἐφύτευσε τὴν ἀμπέλον, καὶ ἐλατρεύετο ὡς θεὸς τοῦ κρασίου.

Ζωγραφίζεται εἰς σχῆμα νέου, μὲ χρῶμα ροδοκόκκινον, καὶ μὲ φαιδρὸν πρόσωπον, καθὼς ἀρμόζει εἰς τὸν θεὸν τοῦ τρυγητοῦ. Ἐκάθετο ἐπάνω εἰς ἓνα βαρέλλιον μ' ἓνα ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα, καὶ εἰς ἄμαξαν συρομένην ἀπὸ τίγρεις καὶ πάνθηρας, κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα θύρσον, ἥγουν ῥάβδον περιτύλιγμένην μὲ κρεμαστὰ σταφύλια καὶ κισσόν, καὶ ἐπάνω εἶχε μῆλα τῆς κουκουναριᾶς.

Ἡ ἐορτὴ του ἐπανηγυρίζετο μὲ πολλοὺς ἀλαγμούς ἀπὸ τὰς ἱερεῖας τὰς λεγομένας Βάκχας, Θυιάδας καὶ Μαιναῖδας, αἱ ὁποῖαι ἐφοροῦσαν δέρματα τίγρεων, καὶ ἔτρεχαν εἰς τὰ βουνὰ, ἐπικα-

λούμεναι τὸν Θεόν των. Εἶχαν τὰ μαλλία των ἐκτυλιγμένα, καὶ ἐκρατοῦσαν εἰς χεῖρας των λαμπάδας, ἢ θύρους. Αἱ ἑορταὶ αὗται ἐλέγοντο Διωνύσια, ἢ Ὀργια. Οἱ χωρικοὶ τῆς Ἀττικῆς τὰς ἐώρταζαν πηδῶντες μὲ τὸν ἕνα πόδα σηκωμένον, ἐπάνω εἰς φουσκωμένα ἀσκία, καὶ μὲ λάδι ἀλειμμένα, καὶ ἐπροξενούσαν γέλιον, ὅσοι ἐπιπταν.

Μ Α Θ Η Μ Α ΙΓ'.

Περὶ τῆς Ἀκοῆς.

Ἡ αἴσθησις τῆς ἀκοῆς εὐρίσκεται κυρίως εἰς ἕνα ἄπλωμα τῶν νεύρων ἐπιτήθειον καὶ δέχεται τὸν τύπον, ἔστις προξενεῖται ἀπὸ τὸν κλονιζόμενον αἆρα, ὁ ὁποῖος ἐγγίζει τοῦτο τὸ ἀκουστικὸν νεῦρον.

Τὸ ὄργανον τοῦτο εὐρίσκεται εἰς τὰ κόκκαλα τοῦ κρανίου. Ἡ τρύπα τοῦ αὐτίου, τὴν ὁποίαν βλέπομεν, εἶναι στόμιον ἑνὸς αὐλακίου, εἰς τὸ τέλος τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ὕμην, ὅστις λέγεται τοῦ τυμπάνου, καὶ σκεπάζει ἕνα λάκκωμα, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι τρύπα, στόμιον ἑνὸς σωλῆνος, ὅστις λέγεται Σάλπιγξ Εὐσταθίου, καὶ τελειώνει εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ στόματος, καὶ διὰ τοῦτο οἱ κωφοὶ ἀνοίγουν τὸ στόμα, διὰ καὶ ἀκούσῃ καλήτερα· διότι ὁ αἶρ ἐμβαίνει μὲ τὸν ἦχον ἀπὸ τὸ στόμα εἰς τὴν σάλπιγγα, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ αὐτίον. Κοινωνεῖ προστούτοις ἡ ἰσάλπιγξ μὲ τὸ λάκκωμα τῶν ῥωθῶνων. Διὰ τοῦτο, ὅταν ἔχωμεν κατάρξουν, καὶ

ἐκβάλλωμεν τὴν μύξαν, ἀκούεται εἰς τὸ αὐτίον κάποια κίνησις νεροῦ. Πολλάκις σωρευόμενοι κατ' ὀλίγον οἱ χυμοὶ, οἱ ὁποῖοι ἐμβαίνουν ἀπὸ τὴν σάλπιγγα, προξενούσι τὴν κώφυσιν, ἐμποδίζοντες τὸ ἔμβασμα τοῦ αἵρος εἰς τὸ τύμπανον.

Ὁ αἶρ, ἀφοῦ ἐμβῇ ἀπὸ τὸ ἔξω αὐλάκιον, κινεῖ τὸν ὕμηνον τοῦ τυμπάνου, καὶ ἡ κίνησις αὕτη μεταδίδεται εἰς τὸν αἆρα τὸν περιεχόμενον εἰς τὸ λάκκωμα. Μέσα ἀπὸ τοῦ λάκκου τοῦ τυμπάνου εἶναι λάκκωμα λεγόμενον Λαβύρινθος, ὅστις περιέχει νερόν, εἰς τοῦτον εἶναι ἀπλωμένον τὸ ἀκουστικὸν νεῦρον. Ἡ κίνησις λοιπὸν τοῦ εἰς τὸ τύμπανον αἵρος μεταδίδεται εἰς τὸ νερόν τοῦ Λαβυρίνθου, καὶ ἐκεῖθεν ὁ τύπος γίνεται εἰς τὸ ἀκουστικὸν νεῦρον.

Τοῦ αἵρος ἰδίωμα εἶναι καὶ προξενῆ ἦχον. Τὰ ἐλαστικά σώματα, ὅταν κρούωνται, μεταβάλλουσιν σχῆμα, μὲ κάποιον κλονισμόν τῶν ἰδίων μερῶν, ὡς ἀνατριχίασμα. Ἄν κρούσῃς ἄδειον γυάλινον ποτήριον, καὶ τὸ ἐγγίξῃς, αἰσθάνεσαι τὸ ἀνατριχίασμα, τὸ ὁποῖον πάραυτα παύει, ὅταν πιάσῃς καλὰ τὸ ποτήριον, καὶ ἐμποδίσῃς τὴν κίνησιν τῶν μερῶν.

Εἰς ὅσον καιρὸν διαρκεῖ τοῦ σώματος ὁ κλονισμὸς, ἡ κίνησις μεταδίδεται μὲ τὸν ἦχον εἰς τὸν ὀλόγυρα αἆρα, καὶ προχωρεῖ εἰς τὰ ἔμπροσθεν, καὶ οὕτως ἐμβαίνει εἰς τὸ αὐτίον.

Γεωγραφία τῆς Τουρκίας.

Βλαχία.

Κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Βουλγαρίας, μεταξὺ τοῦ Δουνάβεως καὶ τῶν βουνῶν τῆς Τρανσυλβανίας καὶ πρὸς μὲν τὰ ἀρκτικά μέρη ἔχει ὑψηλότεα βουνά, πρὸς δὲ τὰ μεσημβρινά, κατὰ τὸ μᾶκρος τοῦ Δουνάβεως, καρποφορωτάτας πεδιάδας, καὶ πολλοὺς ποταμούς. Ὁ τόπος εἶναι ὀλίγον κατοικημένος, καὶ κακὰ γεωργημένος. Οἱ κάτοικοι εἶναι μόλις ἑννεακόσιοι χιλ. Εἰς τὰς Τουρκικὰς ἐπαρχίας δὲν πρέπει νὰ λογαριάζωμεν κατοίκους· διότι ἡ θανατικὴ νόσος συχνὰ σηκώνει τόσον πλῆθος, ὅσον δὲν ἡμπορεῖ νὰ σηκώσῃ ὁ σκληρότερος καὶ πολυχρονιώτερος πόλεμος· πρόσθεσε καὶ τὴν κακὴν Τουρκικὴν διοίκησιν.

Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Βουκουρεῖστιον, ἐπάνω εἰς τὸν ποταμὸν Δεμποβίτσαν, εἶναι καὶ καθέδρα τοῦ ἡγεμόνος. Ἡ πόλις εἶναι μεγάλη, ὅμως κακὰ κτισμένη· ἔχει μ' ὅλον τοῦτο πολλὰς ὡραίας οἰκοδομὰς, καὶ πολυαριθμούς ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια. Εἶχε καὶ ἓνα Λύκειον, ὅπου ἐδιδάσκετο ἡ Ἑλληνικὴ φιλολογία, καὶ ἄλλαι γλῶσσαι καὶ ἐπιστῆμαι. Τὴν σήμερον εἶναι ἓνα σχολεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον διδάσκονται καὶ κάποιαι ἐπιστῆμαι εἰς τὴν Βλαχικὴν γλῶσσαν· τὸ ὁποῖον προστατεύει ὁ ἡγεμὼν Γρηγόριος Γκίκας, ἀνὴρ φιλοδίκαιος, φιλόπτωχος, καὶ τωόντι πατὴρ τοῦ λαοῦ του. Κάτοικοι σαράντα δύο χιλ. Εἶναι καὶ ἄλλαι τρεῖς φρούρια εἰς τὰς ὀχθὰς τοῦ Δουνάβεως εἰς

τὴν ἐξουσίαν τῶν Τούρκων, τὸ Γιούργεβον, ἡ Ἰμπραΐλα, καὶ ὁ Κουλές.

Μολδαυία, ἢ Μπουδανία.

Κεῖται ἀρκτικοανατολικά τῆς Βλαχίας, μεταξὺ τῶν βουνῶν τῆς Τρανσυλβανίας, καὶ τοῦ Προύτου ποτ. ὅστις εἶναι τῶρα σύνορον τῆς Ρωσσίας. Πρωτεύουσα καὶ καθέδρα τοῦ ἡγεμόνος εἶναι τὸ Ἰάσιον. Τῆς Μολδαυίας εἶναι καὶ τὸ Γαλάτσι, καὶ κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Ἰασίου, ἐπάνω εἰς τὸν Δούναβιν. Κάτοικοι τῆς Μολδαυίας πεντακόσιοι χιλ. τοῦ δὲ Ἰασίου τριάντα χιλ. καὶ τοῦ Γαλατσίου πέντε.

Βουλγαρία.

Ἡ τὶς ἐλέγετο Κάτω Μοισία, ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν, πρὸς μεσημβρίαν τὸν Αἴμον (Κοτζά Μπαλκάν), πρὸς δυσμὰς τὴν Σερβίαν, καὶ πρὸς ἄρκτον τὸν Δούναβιν. Εἶναι τόπος βουνώδης, αἱ κοιλάδες ὅμως εἶναι καρποφορώταται εἰς γεννήματα καὶ κρασίον. Οἱ Βούλγαροι κατ'άγονται ἀπὸ τὰ πέριξ τοῦ Βόλγα, καὶ εἶναι λαὸς ἡμέρος καὶ εἰρηνικός, [ὀμιλεῖ τὴν Σλαβωνικὴν γλῶσσαν, καὶ ἡ θρησκεία των εἶναι τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

Πόλις πρωτεύουσα Σόφια, κάτ. σαράντα ἑξ χιλ. Βιδίνι, ἐπάνω εἰς τὸν Δούναβιν, φρούριον ἰσχυρόν. Νικόπολις, ἐπάνω εἰς τὸν Δούναβιν, κάτ. εἴκοσι χιλ. Σιστόβι, ἐπάνω εἰς τὸν Δού-

ναβιν, κατ. εἴκοσι πέντε χιλ. Ρουχτσούκι, ἐπάνω εἰς τὸν Δούναβιν, κατ. τριάντα χιλ. Σιλίστρα, Φρούριον, ἐπάνω εἰς τὸν Δούναβιν. Βάρνα, εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν, κατ. εἴκοσι τέσσαρες χιλιάδες.

Σερβία.

Ἐχει πρὸς ἄρκτον τὸν Δούναβιν, καὶ Σαῦον, πρὸς δυσμὰς τὴν Βόσναν, πρὸς μεσημβρίαν τὴν Μακεδονίαν, καὶ πρὸς ἀνατολὰς τὴν Βουλγαρίαν, καὶ μέρος τοῦ Δουνάβεως. Ἐλέγετο Ἀνω Μοισία. Εἶναι βουνώδης, ποτίζεται ἀπὸ τὸν Μοραύαν. Ἐχει μεγάλα δάση, καρποφόρον γῆν, ὅμως κακὰ γεωργημένην. Ἐχει βοσκὰς καὶ βοσκήματα (κατ. σχεδὸν ἓνα μιλλιόνιον. Πρωτεύουσα Βελιγράδ, εἰς τὴν ἑνωσιν τοῦ Δουνάβεως καὶ τοῦ Σαύου κατ. τριάντα χιλ.

Βόσνα.

Ἐχει πρὸς ἀνατολὰς τὴν Σερβίαν, πρὸς μεσημβρίαν τὴν Ἀλβανίαν, πρὸς δυσμὰς τὴν Δαλματίαν καὶ τὴν Κροατίαν, καὶ μέρος τοῦ Ἀδριατικοῦ καὶ πρὸς ἄρκτον, τὴν Σλαβωνίαν. κατ. ἐξήντα χιλ. Πρωτεύουσα Σαράϊον. Ἐνα μέρος τῆς Δαλματίας καὶ Κροατίας ἐξουσιάζουν οἱ Τούρκοι, τὰ δὲ λοιπὰ ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Πολιορκία καὶ ἄλωσις τῶν Ἀθηναίων.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν βυθισμένοι εἰς τὴν λύπην, διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ στόλου τῶν, ὅταν οἱ βα-

σιλεῖς τῆς Λακεδαιμόνος, ὁ Ἀγίς καὶ ὁ Πausανίας, ἐπολιόρκησαν τὰς Ἀθήνας διὰ ξηρᾶς, καὶ ὁ Λύσανδρος διὰ θαλάσσης. Ἡ πείνα τοὺς ἔκαμε καὶ παραδοθῶσι μὲ βαρείας συνθήκας. Ὁ Λύσανδρος λοιπὸν ἐμβῆκεν εἰς τὸν Πειραιᾶ εἰς τὴν ὁποίαν ἡμέραν ἐνίκησαν οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Βάρβαρον εἰς τὴν Σαλαμῖνα· ἐκρήμνισε τὰ μακρὰ τεῖχη μὲ τὸν ἥχον τῶν μουσικῶν ὀργάνων, μὲ λύπην καὶ καταφρόνησιν τῶν Ἀθηναίων. Ἐσύστησε πάσαντα τιράντας ἄρχοντας, καὶ ἔβαλε φύλακας εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ Λακεδαιμόνιον Φρούραρχον.

Θάνατος τοῦ Ἀλκιβιάδου.

Ὁ Ἀλκιβιάδης εἰς τὴν ἐξορίαν ἐφρόντιζε διὰ τὴν πατρίδα του, καὶ ἐδιαλογίζετο πάντοτε καὶ τὴν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τοὺς τριάντα τυράννους. Ἐστοχάσθη λοιπὸν καὶ φανερώσῃ εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν, ὅτι ὁ ἀδελφός του Κύρος συνάζει Ἑλληνικὸν στράτευμα, καὶ μὲ τοῦτο ἠλπιζε καὶ λάβῃ στράτευμα Περσικόν, καὶ καὶ ὑπάγῃ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἀλλ' οἱ τριάντα ἔδοσαν εἶδησιν εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ οὗτοι ἐπάσχισαν καὶ θανατωθῇ ὁ Ἀλκιβιάδης, μὲ τὸ μέσον τοῦ Φαρναβάζου. Οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ αὐτὸν ἔβαλαν πῦρ εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου εὗρίσκετο ὁ Ἀλκιβιάδης ἐπήδησεν ἔξω, καὶ ἔφυγεν, τὰ πολλὰ ὅμως βέλη τὸν ἐφόνευσαν.

Οἱ τριάντα τύραννοι.

Οὗτοι ἔβαλαν τρεῖς χιλιάδας σωματοφύλακας, καὶ ἐμπόδισαν τὰ ὅπλα εἰς τοὺς ἄλλους.

Ἐκατάτρεξαν καὶ ἔσφαξαν τοὺς πλουσίους· ἐδήμευσαν τὰ ὑπάρχοντά των, τὰ ὅποια ἐμοίρασαν συναλλήλως. Πρῶτοι τούτων ἦσαν ὁ Κριτίας καὶ ὁ Θηραμένης· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Θηραμένης ἐδυσχεστεῖτο εἰς τὴν σκληρότητα τοῦ Κριτίου, οὗτος εὗρεκε τρόπον καὶ τὸν ἐφόνευσεν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θηραμένου, οἱ τύραννοι μετεχειρίσθησαν πολλὰ κακά. Οἱ τῆς δουλείας ἐχθροί, ὅσοι διὰ τὸ ἀξίωμα, ἢ διὰ τὸν πλοῦτον ἐφοβοῦντο, ἔφυγαν. Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ἦτον καὶ ὁ Θρασύβουλος. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπρόσταξαν μὲ ψήφισμα, καμμία Ἑλληνικὴ πόλις νὰ μὴ δεχθῇ τοὺς φυγάδας. Οἱ Μεγαρεῖς ὁμῶς καὶ οἱ Θηβαῖοι δὲν ὑπήκουσαν εἰς τοῦτο τὸ ἀπάνθρωπον ψήφισμα. Οἱ Θηβαῖοι μάλιστα ἐκήρυξαν, ὅτι θέλει παιδευθῇ, ὅποιος δὲν δώσῃ βοήθειαν εἰς Ἀθηναίων φυγάδα, εἰς καιρὸν ἀνάγκης. Ὁ Συρακούσιος Ῥήτωρ Λυσίας ἐσύναξε πεντακοσίους μὲ ἰδίᾳ του ἔξοδα πρὸς ἐλευθέρωσιν τῆς κοινῆς μητρὸς τῆς ῥητορείας. Μὲ ταύτην τὴν βοήθειαν, καὶ μὲ τοὺς λοιποὺς φυγάδας ἔβαλε σκοπὸν ὁ Θρασύβουλος νὰ ἐλευθερώσῃ τὰς Ἀθήνας. Ἐπολέμησε μὲ τοὺς τριάκοντα, καὶ εἰς ταύτην τὴν μάχην ἐφονεύθη ὁ Κριτίας, καὶ οἱ τριάκοντα ἔφυγαν εἰς τὴν Ἐλευσίνα.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐστράτευσαν κατὰ τοῦ Θρασυβούλου, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς Πausανίας εὐσπλαγχνίσθη τὴν πρότερον ἀκμάζουσαν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, οἱ τριάκοντα ἐφονεύθησαν, καὶ οἱ φυγάδες ἐστράφησαν εἰς τὴν πατρίδα. Ὁ Θρασύβουλος ἔκαμε ψήφισμα νὰ λησμονηθῶσι τὰ περασμένα· καὶ αἱ Ἀθηναῖοι τότε ἔγειναν πρωτότυπον σοφῆς καὶ εὐ-

γενοῦς πολιτικῆς. Ὁ Θρασύβουλος ἐτελείωσε τὸ ἔργον του, ἀποκαταστήσας τοὺς ἀρχαίους νόμους, καὶ τοὺς τρόπους τῆς ἐκλογῆς, οἱ ὅποιοι ἐσυνεθίζοντο πρὶν κυριευθῇ ἡ πόλις.

Θεωρία τῆς Φύσεως

Μετάβασις τῶν Ἐντόμων εἰς τὰ Ὄστρακόδερμα.

Οἱ σκώληκες, τῶν ὁποίων τὸ σῶμα εὗρίσκεται εἰς πετρώδη σωλῆνα, φαίνονται, ὅτι ἐνόνουν τὰ ἔντομα μὲ τὰ ὀστρακόδερμα· εἶναι ὁμῶς ζῶα εἰς θήκην, τῶν ὁποίων ἡ κατασκευὴ συνερίζεται μὲ τὴν κατασκευὴν τοῦ πολύποδος. Ἡ κλίμαξ τῆς φύσεως, ἃραγε διαιρεῖται εἰς πλείότερους κλάδους, καὶ ὑψόνεται περισσότερον, καὶ τὰ ἔντομα καὶ τὰ ὀστρακόδερμα εἶναι δύο πλάγιοι κλάδοι; Ὁ βάτραχος καὶ ἡ σαῦρα πλησιάζουν εἰς τὰ ἔντομα. Ἐἶναι ἃραγε καὶ ἄλλοι τούτων κλάδοι;

Ἡ καραβίδα καὶ ὁ καρκίνος εἶναι ἴσως κλάδοι τῶν ὀστρακοδόερμων· τοιοῦτοι εἶναι οἱ βαθμοὶ τῆς φύσεως τῶν ὄντων, τὰ ὅποια ὀλίγον τι διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων· καὶ τοιαῦτα εἶναι τὰ στενὰ ὅρια τῶν ἡμετέρων γνώσεων.

Μετάβασις ἀπὸ τὰ ὀστρακόδερμα εἰς τὰ ἔρπετα.

Τὰ ὀστρακόδερμα συνορεύουν μὲ τὰ ὀψάρια, καὶ μεταξὺ τούτων, ἢ εἰς τὰ πλάγιά των φαί-

γονται βαλμένα τὰ ἔρπετα, ἐνωμένα εἰς κάποιον τρόπον μὲ τὰ ὀστρακόδερμα διὰ μέσου τοῦ μεγάλου κοιλίου, καὶ μὲ τὰ ὀψάρια διὰ μέσου τοῦ νεροφειδίου.

Μετάβασις ἀπὸ τὰ ἔρπετα εἰς τὰ ὀψάρια.

Ἡ ἔγχευσις, διότι ἔρπει, καὶ τὰ ἔρποντα ὀψάρια, φαίνεται, ὅτι δένουν τὰ ὀψάρια μὲ τὸ νεροφειδόν.

Μετάβασις ἀπὸ τὰ ὀψάρια εἰς τὰ πτηνά.

Ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ νεροῦ τινάσσεται εἰς τὸν αἶρα τὸ πετώμενον ὀψάριον, τοῦ ὁποίου τὰ πτερύγια ὁμοιάζουν τὰ πτερὰ τῆς νυκτερίδας· καὶ ἰδοὺ ἐφθάσαμεν εἰς τὰ πτηνά. Ὁ θαλάσσιος λέων, καὶ ὁ θαλάσσιος μόσχος, ὁ ἵπποπόταμος, ὁ κροκόδειλος, ἡ χελώνη ἐνόνουν τὰ ὀψάρια μὲ τὰ τετράποδα· τὰ πτηνά λοιπὸν εἶναι μεταξὺ τῶν ὀψαρίων καὶ τῶν κτηνῶν· ἡ τετραπόδων· τὰ πουλῖα τοῦ νεροῦ ἢ τὰ ἀμφίβια, εἶναι ὑποκάτω εἰς τὸ πετώμενον ὀψάριον.

Μετάβασις τῶν πτηνῶν εἰς τὰ τετράποδα.

Πτηνὰ τὰ ὁποῖα ἔχουν ἰτὰ αὐτῖα ἐξέχοντα πρὸς τὰ ἔξω, καὶ τὸ στόμα μὲ ὀδόντια, καὶ τέσ-

σαρας πόδας, καὶ ὑμενώδη πτερὰ, ὅποια εἶναι ἡ νυκτερίς, εὐρίσκονται εἰς τὴν κλίμακα διὰ τὰ μεταβαίνει ἡ φύσις ἀπὸ τὰ πτηνὰ εἰς τὰ τετράποδα.

Μετάβασις τῶν τετραπόδων εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Μὲ ποῖαν βαθμίδα ἡ φύσις θέλει ὑψωθῇ ἕως εἰς τὸν ἄνθρωπον! τὸ μόνον σχέδιον τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁ πίθηκος.

Μὲ τοιοῦτον τρόπον προχωροῦσι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὸ ἀτελὲς εἰς τὸ τέλειον, καὶ ἀπὸ τὸ τέλειον εἰς τὸ τελειότερον ἀπὸ τὸ ἀτελὲς ἄτομον ἡ φύσις προχωρεῖ εἰς τὸ τελειότερον ἄτομον τοῦ αὐτοῦ εἶδους, ἕως νὰ φθάσῃ εἰς τὸ τελειότατον ἄτομον, τὸ ὁποῖον ἔχει ὁμοιότητα μὲ τὸ πρῶτον ἄτομον τοῦ ἀνωτέρου εἶδους· οὕτως εἰς τὸ εἶδος τῶν πιθήκων, ἀπὸ ἄτομον εἰς ἄτομον καταντᾷ εἰς τὸν Οὐραγγουτάγγ, ἢ ἀγριάνθρωπον, καὶ ἐκεῖθεν μεταβαίνει εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἐξ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ποῦ μεταβαίνει ἡ φύσις; εἰς αὐτοῦ στέκεται; καὶ ἡ σοφία, ἡ ἀγαθότης τοῦ Δημιουργοῦ ἕως ἐδῶ τελειώνει τὰ ἔργα τῆς; ἀδύνατον.

Ἡ Θ ι κ ή.

Περὶ τῆς Συμπαθείας.

Ἐκ τῶν ἰδίων κρῖνομεν τὰ ξένα πράγματα, καὶ ὅλη ἡ ζωὴ μας θεμελιώνεται εἰς τὴν πειθῶν,

εἰς τὴν ὁποίαν εὐρισκόμεθα, ὅτι καὶ ἄλλα ὄντα ὁμοιάζουν μὲ ἡμᾶς, περισσότερον ἀκόμη διὰ τὰς ἐσωτερικὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας ἀδύνατον εἶναι νὰ τὰς καταλάβωσιν αἱ αἰσθήσεις, παρὰ δὲ ὅλας τὰς ἐξωτερικὰς ποιότητας. Βλέπω εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους σῶμα καὶ ὄργανα παρόμοια μὲ τὰ ἰδικά μου καὶ ἂν δὲν ἤμπορῶ νὰ ἦμαι παρὼν εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς νοήσεώς των, οὔτε εἰς τοὺς ἐσωτερικοὺς τῆς ψυχῆς των πολέμους, ποτὲ δὲν ἤναγκάσθην νὰ πιστεύσω ὅτι εἶναι στεινόμενοι, καθὼς οὔτ' ἐγὼ, ἀπὸ νόησιν καὶ θέλησιν ποτὲ δὲν ἀπέδωκα τὰς πράξεις των, καθὼς οὔτε τὰς ἰδικὰς μου, εἰς μηχανισμόν διευθυνόμενον ἀπὸ τυφλὸν αὐτόματον. Αὕτη ἡ ἐσωτερικὴ ὁμοίωσις, διὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι ταυτιζόμενοι συναλλήλως, βάλλουσι τὸν ἑαυτὸν τοὺς εἰς τὸν τόπον καὶ θέσιν τοῦ ἄλλου, ἐμβαίνουν εἰς αὐτοὺς, γίνονται αὐτοὶ ἐκεῖνοι, ὠνομάσθη Συμπάθεια, καὶ παραστένει κοινότητα αἰσθημάτων, ἡ ὁποία μεταφέρει, διὰ νὰ εἰπω οὕτως, τὸ ὄν εἰς ἄλλο ὄν.

Ἡ συμπάθεια συνοδεύεται μὲ ζωντανὴν ἡδονήν. Ὅταν τινὰς συμπάσχη εἰς τὴν χαρὰν μας, ἢ εἰς τὸν πόνον μας, πάντοτε αὕτη ἡ κοινωνία τῶν αἰσθημάτων φέρει εἰς ἡμᾶς εἶδος ἡδονῆς, μάλιστα μᾶς κακοφαίνεται, ὅταν οἱ ἄλλοι δὲν μετέχωσι μέρος ἐκείνου, τὸ ὁποῖον διαθέτει τὴν ψυχὴν μας. Ἡ ἡδονὴ συνοδεύει τὴν συμπάθειαν, διὰ μέσου τῆς ὁποίας οἱ ἄλλοι ἐμβαίνουν εἰς τὰ ἰδικά μας αἰσθήματα, καὶ ἡμεῖς ἐμβαίνομεν εἰς τὰ αἰσθήματα τῶν ἄλλων. Τὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα χύνονται μὲ

τὸν φίλον, προξενοῦν ἡδονὴν καὶ εἰς τὸν παρηγοροῦντα καὶ εἰς τὸν παρηγορούμενον.

Διὰ τοῦτον τὸν τῆς συμπαθείας νόμον, ἐκτιμῶμεν τὰς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων πράξεις. Μεταφερόμενοι εἰς τὸν τόπον τῶν ἀκουσίως, κρίνομεν τὰς διαθέσεις καὶ τὰς πράξεις των κατ' ἐκείνας, τὰς ὁποίας ἡμεῖς ἠθέλαμεν κάμει, ἂν ἡμεῖς ἐκεῖνοι. Ἀλλ' ἐπειδὴ δυσκολώτερον εἶναι διὰ τοὺς ἄλλους, παρὰ διὰ τὸν ἑαυτὸν μας, ἐπειδὴ τὰ πάθη ὅταν δὲν ἦναι παρόντα, νεκρόνονται· παύει ὁ φθόνος μου, ὅταν δὲν βλέπω τὸν φθονούμενον διότι ἡ ἀπάτη τῶν παθῶν, ἐξαλείφεται καὶ χάνεται, μὲ ὅτι ἔχουσι προσωπικόν· κρίνομεν περὶ τῶν ἄλλων, καθὼς ἠθέλαμεν κάμει, ἂν ἡμεῖς εἰς τὸν τόπον των, περισσότερον, παρὰ μὲ τὴν διαγωγὴν, τὴν ὁποίαν ἠθέλαμεν ἔχει πραγματικῶς. Ἀπὸ τὰς σταθερὰς προσπαθήσεις, μὲ τὰς ὁποίας πασχίζομεν νὰ μεδέξωμεν μέρος τῶν αἰσθημάτων, τὰ ὁποῖα διαθέτουσι τοὺς ὁμοειδεῖς μας, γεννῶνται αἱ γλυκεῖαι καὶ ἀξιαγάπητοι ἀρεταί, ἡγουν ἡ ἀγάπη καὶ συμπάθεια, ἡ συμφωνία, ἡ ἀνεξίκακος φιλανθρωπία. Οὗτος εἶναι ὁ τῆς Χριστιανικῆς πίστεως νόμος „**Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν**“ Εἶναι καὶ ἄλλης φύσεως βία, ἡγουν, νὰ ἀγαπῶμεν τὸν ἑαυτὸν μας, ὅσον ἠθέλαν μᾶς ἀγαπᾶ οἱ ξένοι. Αὕτη ἡ νίκη τῆς ψυχῆς, ἐπάνω εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς, εἶναι ἡ πηγὴ τῶν μεγάλων ἀρετῶν, τὸ νὰ ἀρνηθῇ τινὰς τὸν ἑαυτὸν του, νὰ θυσιάσῃ τὰς θελήσεις του, νὰ λησμονῇ τὰ ἴδια συμφέροντα. Ταύτην τὴν δύναμιν διδάσκουσιν οἱ Στωϊκοὶ καὶ εἶναι ὑψηλὴ, εἰς γυμνόνοντες τὴν ἀπὸ

τὴν ὑπερηφάνειαν, μὲ τὴν ὁποίαν οἱ φιλόσοφοι οὐ-
τοι τὴν ἐβλαπταν, τὴν ἐνώσωμεν μὲ τὴν ταπεινώ-
σιν τῆς τῶν Χριστιανῶν ἡθικῆς.

Ἐὰν μόνον τὸ προσωπικὸν συμφέρον ἐξωγο-
νοῦσε τὴν ἀνθρωπίνην θέλησιν, ἐὰν καθεὶς βαλμέ-
νος εἰς παντοτεινὴν κατάστασιν καὶ πολέμῃ μὲ ὅσα
τὸν περικυκλόνουν, καὶ ἦτον καταδικασμένος εἰς τὸν
μονήρη βίον τῆς ὑπερφυλαυτίας, καὶ εἰς τὴν δυ-
στυχίαν καὶ μὴν ἀποδίδῃ ὅλους τοὺς λογισμούς,
εἰμὴ εἰς τὸν ἑαυτόν του, καὶ μὴ βλέπῃ, εἰμὴ τὸν ἑαυ-
τόν του εἰς τοῦτο τὸ εὐρύχωρον πᾶν, καὶ μὴν αἰ-
σθάνεται τὸν ἑαυτόν του εὐτυχῇ εἰς τὴν εὐτυχί-
αν τῶν ἄλλων, καὶ μὴ λυπῆται εἰς τὰς δυστυχί-
ας των, πόσον δυστυχὴς ἦθελεν εἶσθαι αὕτη ἡ
ζωή! Ἡ μήτηρ σ' ἐγέμισεν ἀπὸ φιλήματα, ὅταν
ἐμβαίνες εἰς ταύτην τὴν ζωὴν, ἃ ἔθρεψε μὲ τὸ
γάλα της, ἔφθειρε διὰ σέ τὴν ὑπαρξίν της· ὁ φι-
λόστοργος πατήρ σου ἐδόθη ὅλος εἰς ἐσέ, ἀγρύ-
πνησε δι' ὅλας τὰς στιγμὰς σου, ἐφύλαξεν ὅλην
τὴν ζωὴν σου, ἡ καρδιά του ἐκτυποῦσεν ἀπὸ χα-
ρὰν διὰ τὰς ἐλπίδας, τὰς ὁποίας ἐδείξες διὰ τὸ κα-
λόν· οἱ ἀδελφοί σου ἐμέθεζαν ἀπὸ τὰ παιγνίδια
σου, ἀπὸ τὴν χαρὰν σου, ἀπὸ τὴν λύπην σου· οἱ
φίλοι ἐδιπλασίασαν τὴν ὑπαρξίν σου, προσκαλοῦν-
τες σε εἰς τὸ καὶ μεθέξῃς ἀπὸ τοὺς λογισμούς των·
ἡ γυνή σου σέ ἐγέμισεν ἀπὸ ὅλας τὰς ἡδονὰς τῆς
ἐναρέτου ἀγάπης, σ' ἔκαμε πατέρα· καὶ μ' ὅλα
ταῦτα λέγεις, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ζῇ, εἰμὴ διὰ
μόνον τὸν ἑαυτόν του;

Γεωμετρία.

Περὶ τῶν Στερεῶν.

Σῶμα, ἢ στερεὸν ὀνομάζομεν, ὅταν θεωρῶμεν
τὸ μετὰξὺ τῶν ἐπιφανειῶν διάστημα, αἱ ὁποῖαι εἶ-
ναι πλευραὶ τοῦ σώματος. Διὰ καὶ γένηται τὸ Πρίσμα,
πρέπει καὶ καταίβῃ ἓνα πολύγωνον ἕως κάτω, καὶ
καὶ γεμήσῃ τὸ μετὰξὺ τῶν δύο βάσεων διάστημα.
Τὸ στερεὸν λοιπὸν τοῦ πρίσματος εἶναι ἴσον τῆς
ἐπιφανείας τῆς βάσεως ἐπὶ τὸ ὕψος. Λέγεται
Κύβος, ὅταν αἱ πλευραὶ τῆς βάσεως καὶ τὸ ὕψος
ᾖναι ἴσα.

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τὸ στερεὸν τοῦ κυ-
λίνδρου εἶναι ἴσον τῆς βάσεως ἐπὶ τὸ ὕψος.

Ἐὰν ἀπὸ τοῦ μεσαίτατον σημείου τοῦ κύβου
σύρωμεν τόσας εὐθείας πρὸς τὰς γωνίας του, ὁ
κύβος θέλει κοπῇ εἰς ἕξ πυραμίδας. Τὸ στερεὸν λοι-
πὸν καθεὶς πυραμίδος εἶναι τὸ ἕκτον μέρος τοῦ πε-
ριγεγραμμένου κύβου. Ἀλλὰ τὸ ὕψος τῆς πυρα-
μίδος φθάνει ἕως τὸ ἥμισυ τοῦ κύβου, ὡς εἶδα-
μεν· τὸ στερεὸν λοιπὸν τῆς πυραμίδος εἶναι τὸ τρί-
τον μέρος τοῦ περιγεγραμμένου κύβου, ἢ γοῦν τὸ
τρίτον μέρος τοῦ γινομένου ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς
βάσεως ἐπὶ τὸ ὕψος.

Ἐὰν τὸ πρίσμα στρογγυλωθῇ, καὶ γένηται κύ-
λινδρος, καὶ χαμηλωθῇ ἕως εἰς τὴν κορυφὴν τῆς
πυραμίδος, ἀφοῦ καὶ αὕτη στρογγυλωθῇ καὶ γέ-
νηται κῶνος, οὗτος θέλει εἶναι τὸ τρίτημόριον τοῦ κυ-
λίνδρου.

Εάν υποθέσωμεν τὴν σφαῖραν συνθεμένην ἀπὸ ἀπείρους πυραμίδας, τῶν ὁποίων αἱ κορυφαὶ ἐνονοῦνται εἰς τὸ κέντρον τῆς σφαίρας, αἱ δὲ βάσεις ἀποτελοῦν τὴν ἐπιφανείαν της, φανερόν, ὅτι τὸ στερεὸν τῆς σφαίρας εἶναι ἴσον τῆς ἐπιφανείας της ἐπὶ τὸ τρίτημόριον τῆς ἀκτίνος.

Ἱστορία τῶν Ἑθνῶν.

Ἀκολουθία τῆς Ρωμαϊκῆς ἱστορίας.

Ὁ δυστυχὴς λαὸς τῆς Ρώμης, ἐπιφορτισμένος ἀπὸ δοσίματα, καὶ κακὰ πάσχων ἀπὸ τοὺς χρεοφειλέτας, καὶ ἐπειδὴ ἡ τύχη του δὲν ἠλπιζε κάμμιαν μεταβολὴν ἐκ μέρους τῆς γερουσίας, ἀπεσύρθη ἐπάνω εἰς τὸ ἱερὸν ὄρος, σιμᾷ εἰς τὴν Ρώμην. Μενίνιος Ἀγρίππας ἐστάλθη ἐκ μέρους τῆς γερουσίας πρῶτος τῶν δέκα πρέσβων. Μὲ τὴν περίφημον παραβολὴν ἔδειξεν, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἦναι ἐνωμένα τὰ μέλη τοῦ σώματος μὲ τὸν στόμαχον, ὅθεν τοὺς ἔπεισε νὰ ἐνωθῶσι μὲ τὴν γερουσίαν. Ὁ λαὸς συγκατένευσε νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν Ρώμην, μὲ συνθήκην, νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ψηφίσῃ ἄρχοντα, ὅστις θέλει ὑπερασπίζῃ τὰ δίκαια τοῦ λαοῦ, καὶ νὰ ἦναι ἀνενόχλητος. Ἐκλέχθησαν οἱ ἄρχοντες, καὶ ὠνομάσθησαν Τριβούνοι, ἢ Φύλαρχοι. Τὸ ἔργον των ἦτον νὰ συνέρχωνται, καὶ νὰ ὑπερασπίζωσι τὸν λαὸν ἐναντίον τῆς ἐξουσίας τῶν ὑπάτων.

Οἱ ἄρχοντες οὗτοι, διὰ νὰ λάβωσιν ὑπεροχὴν ἐπάνω εἰς τὸν λαόν, τὸν ἐκολάκευαν, ἐκινούσαν

τὴν διχόνοιαν μεταξὺ τῶν δύο τούτων τάξεων, καὶ ἐπρόβαλαν ὅτι τοὺς ἀποκτηθέντας τόπους πρέπει νὰ τοὺς μοιρασθῶσιν οἱ πολῖται, ἢ τὸ τούτων εἰσόδημα. Ἐναντιώθησαν οἱ ἐκ τῆς γερουσίας, ἠκολούθησαν οἰκιακαὶ διχόνοιαί, καὶ ἔξω πόλεμοι, κατὰ συνέχειαν διεγερόμενοι, διὰ νὰ φυλάττεται ἡ ἐσωτερικὴ εἰρήνη.

263 — Ὁ Κοριολάνος ἐξορίζεται διὰ βίου ἀπὸ τὴν Ρώμην· διότι ἐμέμφθη τὴν θηλυπρεπῆ συγκατάβασιν τῆς γερουσίας πρὸς τὸν λαόν καὶ πρὸς τοὺς δημάρχους. Ὑπῆγεν εἰς τοὺς Βόλσκους, ἔγινε στρατηγός των, καὶ ἐστρατοπέδευσε τέσσαρα μίλλια μακρὰν τῆς Ρώμης· ἐνίκησε πολλάκις τοὺς Ρωμαίους, καὶ ἦτον σιμᾷ νὰ κυριεύσῃ τὴν Ρώμην. Ἡ γερουσία ἔστειλε πολλάκις κήρυκα, διὰ νὰ τὸν καταπραΰνῃ· ἀλλ' αὐτὸς δὲν ὑπήκουσε. Τέλος, Βετουρία ἡ μήτηρ του παραστένεται, τὸν ὀρκίζει νὰ λυπηθῇ τὴν πατρίδα, καὶ ἀρχίζει νὰ κλαίῃ. Ὁ Κοριολάνος ἀφίνει τὰ ὅπλα „Ἡ Ρώμη ἐσώθη, ἡ Φώνα ξεν, ἀλλ' ἐγὼ εἶμαι χαμένος“ καὶ δὲν ἠπατήθη· διότι ἐδολοφονήθη ἀπὸ τοὺς Βόλσκους.

302 — Αἱ πολιτικαὶ διχόνοιαί ἐξακολουθοῦν, δι' ἑλλείψιν τῶν νόμων. τὰ δύο μέρη συμφωνοῦν νὰ στείλωσι πρέσβεις εἰς τὴν Εἰλλάδα, διὰ νὰ συνάξωσιν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς νομοθεσίας των, καὶ μάλιστα τοὺς νόμους τοῦ Σόλωνος, οἱ ὅποιοι ἦσαν κοινότεροι. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν των, ἐκλέχθησαν δέκα τῆς γερουσίας, μὲ τὸ ὄνομα Δεκανδρία, διὰ νὰ βάλουν τοὺς νόμους εἰς τὰξιν· ἐδόθη εἰς αὐτοὺς ἀπόλυτος ἐξουσία ἕως τὴν τελείαν ἐκπλή-

ρωσιν τούτων τῶν νόμων οὗτοι εἶναι οἱ λεγόμενοι νόμοι τῶν δέκα πινάκων. Οἱ δέκα οὗτοι ἄνδρες ἦσαν τὸν πρῶτον χρόνον δημοτικοί, τὸν δεύτερον οἰκειοποιήθησαν τὴν ἀξίαν, καὶ τὸν τρίτον τύραννοι· ὅθεν ἐστερήθησαν τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὴν Ρώμην, καὶ κατηργήθη ἡ τῆς δεκανδρείας ἀξία.

310 — Ἀνάπτονται πάλιν αἱ διχόνοιαί, ὁ λαὸς ἀρχίζει ἄλλα ζητήματα, ἀποβλέπει εἰς τὰς τιμὰς καὶ εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ ὑπάτου, ὁ ὁποῖος ἕως τότε ἐπεριόριζετο εἰς μόνον τὰ τῆς λατρείας. Οἱ δῆμαρχοι ἀποφασίζουν νὰ ἀναγκάσουν τὴν γερουσίαν νὰ δεχθοῦν τὸν χυδαῖον λαὸν εἰς τὰ πρῶτα ἀξιιώματα. Ἡ γερουσία συγκατανεύει εἰς τὸ νὰ κατασταθῶσι τρεῖς ἄρχοντες ἔχοντες τὴν αὐτὴν τῶν ὑπάτων ἐξουσίαν, μὲ τὸ ὄνομα στρατιωτικοὶ δῆμαρχοι, καὶ ἐκλέχθησαν καὶ εἰς τὰς δύο τάξεις, ἀλλ' ἀμέσως ἀποκατεστάθη ἡ ἀξία τῶν ὑπάτων, καὶ κατ' ὀλίγον αἱ τιμαὶ ἔγιναν κοιναὶ καὶ εἰς τοὺς πατρικίους καὶ εἰς τὸν λαόν.

Οὗ Κόμιλλος κυριεύει τὴν πόλιν Βητίων μετὰ δεκαετῇ πόλεμον.

365 — Οὗ Βρέννος μὲ στρατεύμα Γαλλικὸν ἐπολιόρκησε τὸ Κλούσιον πόλιν τῆς Τοσκάνας. Οἱ Ρωμαῖοι ἔστειλαν πρὸς αὐτὸν πρέσβεις παρακαλοῦντες τὸν διὰ τοὺς πολιορκουμένους· οἱ Γάλλοι ἔγιναν πλέον αὐθάδεις· ἀνέφθη ὁ πόλεμος μετὰ αὐτῶν καὶ τῶν Ρωμαίων· οἱ Γάλλοι θριαμβεύουσι, καὶ ὑπάγουσιν ἐναντίον τῆς Ρώμης, ἐμβαίνουν εἰς ταύτην τὴν πόλιν, τὴν ὁποίαν εἶχαν παραιτήσει οἱ πλείότεροι κάτοικοι, καὶ κατέφυγαν εἰς τὸ Κα-

πιτόλιον· ἔκαυσαν καὶ ἐφόνευσαν, ὅποιον εὗρισκαν ἐθανάτωσαν ὅλους τοὺς τῆς γερουσίας, οἱ ὁποῖοι ἦσαν καθήμενοι ἡσυχᾶ ἐπάνω εἰς τοὺς δικαστικούς των θρόνους μὲ ὅλα τὰ παράσημα τῆς ἀξίας των. Ἐμείναν ἕξ μῆνας, πασχίζοντες νὰ κυριεύσωσι τὸ Καπιτόλιον βαρυνθέντες, ἐπρόβαλαν δόσιμον, διὰ νὰ ἀναχωρήσωσιν· ἐζύγισαν τὸ χρυσίον μὲ ψευδεῖς ζυγαρίας, καὶ ἔβαλαν πρὸς τοῦτοις καὶ ἕνα σπαθίον εἰς τὴν ζυγαρίαν· τότε ἔφθασεν ὁ Κόμιλλος, τοὺς κτυπᾷ ὀπισθεν, τοὺς νικᾷ κατὰ κράτος, καὶ τοὺς διώχνει ἀπὸ τὴν Ρώμην.

414. — Οἱ Ρωμαῖοι βοηθοῦσι τὸν τῆς Καμπανίας λαόν, τὸν ὁποῖον ἐπολεμοῦσαν οἱ Σαμνῖται. Περικλείσθοντες αἰφνηδίως εἰς στένωμα βουνῶν, ὅθεν ἦτον ἀδύνατον νὰ ἔβγωσιν, ἐπέρασαν ὅπλοι ὑποκάτω εἰς τὸν ζυγόν. Μετὰ ἕνα χρόνον σχεδὸν ὁ Παπίριος καταστένει τὸ στρατεύμα τῶν Σαμνιτῶν εἰς τὴν αὐτὴν στάσιν, εἰς τὴν ὁποίαν οὗτοι εἶχαν φέροι τοὺς Ρωμαίους. Ἡ πόλις τῶν Σαμνιτῶν ἐκηρηνίσθη ἐκ θεμελίων.

458 — Συμμαχία τῶν Ἐτρούσκων, Ὀμβρίων, Σαμνιτῶν καὶ Γάλλων ἐναντίον τῶν Ρωμαίων, τὴν ὁποίαν διεσκόρπισεν ἡ φρόνησις τοῦ Φαβίου Μαξίμου, ὁ ὁποῖος κυριεύσας τὰ ὑψηλὰ μέρη, ἔπεσεν αἰφνηδίως ἐπάνω εἰς τοὺς ἐχθρούς, ὅταν ἦσαν σκορπισμένοι ἄτακτα εἰς τὴν πεδιάδα. Τότε ὁ Δέκιος, ἕνας ἀπὸ τοὺς ὑπάτους, κλεισμένος ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν εἰς μίαν κοιλάδα, ἀπεφάσισε ν' ἀποθάνῃ, καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐπροξένησε τὴν νίκην εἰς τοὺς Ρωμαίους.

472. — Ἡ Ῥώμη ἔπειτα ἦτον εἰς πόλεμον μετὰ τοὺς Ταραντίνους, οἱ ὅποιοι ἐκατοικοῦσαν εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἄκρην τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐπείραζαν δυνατὰ τὴν Ῥώμην· ὁμοίως οἱ Ῥωμαῖοι ἐπολεμοῦσαν καὶ μετὰ τὸν Πύρρον, βασιλέα τῆς Ἡπείρου, τὸν πλέον ἐνδοξόν μονάρχη τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Πύρρος ἦλθε διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, μετὰ ὅλα τὰ στρατεύματα τῆς Ἡπείρου, τῆς Θεσσαλίας, καὶ τῆς Μακεδονίας, καὶ μετὰ ἐλέφαντας, οἱ ὅποιοι ἕως τότε ἦσαν ἀγνώστοι εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐφοβήθησαν οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ἔφυγαν. Οἱ ὑπατοὶ Κούριος καὶ Φαβρίκιος ἐπολέμησαν μετὰ καλητέραν ἐκβασιν εἰς τὴν Ἀπουλείαν, ἐπειδὴ εἶχεν ἀφανισθῆ ὁ ἐκ τῶν ἐλεφάντων φόβος. Ὁ Φαβρίκιος στέλλει πρὸς τὸν Πύρρον τὸν ἰατρὸν ἐκείνου, ὅστις ἤθελε νὰ πωλήσῃ εἰς τὸν Φαβρίκιον τὴν κεφαλὴν τοῦ Πύρρου τοῦ κυρίου του. Ὁ Πύρρος ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Φαβρίκιον μέρος τῆς ἐπικρατείας του, διὰ νὰ προδώσῃ τοὺς Ῥωμαίους, ἀλλ' ὁ καλὸς πολίτης δὲν ἠθέλησεν οὔτε ν' ἀκούσῃ τὸ πρόβλημα. Ὁ Πύρρος νικᾷται δύο φορές, καὶ πληγόνεται νικηθεὶς τὸν τελευταίαν φοράν, ἀναγκάσθη νὰ φύγῃ, καὶ νὰ ἐπιστραφῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Μεγαλοπρεπὴς θρίαμβος εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ ἀλυσιδωμένους Μολοσσούς, Θεσσαλοὺς, Μακεδόνας, μετὰ ἀγγεῖα χρυσᾶ, τάπητας πορφυροῦς, ἀγάλματα, εἰκόνας, καὶ μετὰ ὅλην τὴν πολυτέλειαν τῶν Ταραντίνων· κατόπιν τῶν ἵππων ἀκολουθοῦσαν οἱ ἐλέφαντες.

485. — Ἡ Ἰταλία εἰς εἰρήνην, ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι ἐκυνηγοῦσαν τοὺς συμμάχους τῶν ἐχθρῶν

τῶν. Ὁ Σεμπρώνιος κυριεύει τὸ Ἀσκολόν, καὶ ὑποτάσσει τοὺς Πικεντίνους, ἡγούν τὴν μητρόπολιν.

Τὸν ἀκόλουθον χρόνον, ὁ Μάρκος Ἀττίλιος κυριεύει τὸν τόπον τῶν Σαλεντίνων, ἀναγκάσας τὴν πόλιν Βρινδίσιον.

Οἱ Βολσιανοὶ οἱ πλουσιώτεροι τῶν Ἑτρουσκῶν τελευταῖοι ὑπετάχθησαν εἰς τὴν Ῥώμην.

Ἡμποροῦμεν νὰ θεωρήσωμεν τὸ τέλος ταύτης τῆς ἐποχῆς ὡς νεότητα τοῦ Ῥωμαϊκοῦ λαοῦ. Τὸ φέρεσμά του τότε ἦτον εἰς τὴν δυνάμιν του· εἶχε μείνει εἰς αὐτὸν κάποια ἀγριότης τῶν βοσκῶν προπατόρων του. Ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ ἐπαναστάσις τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ποσθουμίου, τὸν ὅποιον ἐλιθοβόλησαν· διότι δὲν τοὺς ἔδωκε τὰ λάφυρα, τὰ ὅποια ὑπεσχέθη εἰς αὐτούς. Ἐκ τούτου ἡ ἐξορία τῶν προκρίτων πολιτῶν· διότι ἐναντιώθησαν εἰς τὰς φαντασίας τοῦ πλήθους.

Ἡ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἀγάπη, ἡ πρὸς τὴν αἰδῶ ἀτιμία ἐπροξένησαν τὰς ἐπαναστάσεις τοῦ λαοῦ. Διὰ νὰ ἐκδικηθῶσι τὴν Λουκρητίαν, κατήργησαν τὴν βασιλείαν. Κατήργησαν τὴν δεκανδρίαν, διὰ νὰ ἐκδικήσωσι τὴν Βιργινίαν, νέαν Ῥωμαίαν ἀπὸ ἐλευθέρου γονεῖς. Ὁ Ἀππίος, ἕνας ἀπὸ τοὺς δέκα, ἠθέλησε νὰ ἐκδικηθῇ καὶ αὐτὸς ἀπὸ αὐτῆς, ὡς δούλην φυγάδα, μετὰ μέσον ἑνὸς ἀνθρώπου του, μετὰ σκοπὸν νὰ τὴν ἀτιμάσῃ. Ὁ Βιργίνιος ὁ πατήρ της, ἐπειδὴ τὴν εἶδεν ὑποκειμένην εἰς τὸν Ἀππίον, καὶ συρομένην εἰς δουλείαν, τὴν ἔσταμάτησε, καὶ τὴν ἔσφαξεν εἰς τὸ μέσον τῆς πλατείας.

Ἐπειδὴ ὁ λαὸς ὑποπτεύθη, ὅτι ὁ Σπούριος

Κάσσιος καὶ ὁ Μέλιος ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν τυραννίαν πάραυτα ἐφονεύθησαν.

Μυθολογία.

Ἀπόλλων.

Ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς. Ἡ Ζηλοτυπία τῆς Ἡρας, ἐκίνησεν ἐναντίον τῆς Λητοῦς τὸν δράκοντα Πύθωνα, ὅστις τὴν ἀκολουθοῦσεν ἀκατάπαυστα. Ἡ Γῆ ὑπεσχέθη μὲ ὄρκον νὰ μὴ δώσῃ ἄσυλον εἰς τὴν Λητώ, ἥτις, ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς τὸ παραθαλάσσιον, δὲν ἠμποροῦσε πλέον νὰ ἀποφύγῃ τὰς καταδρομὰς τοῦ δράκοντος· ἀλλ' ὁ Ποσειδῶν ἦλθεν εἰς βοήθειάν της, καὶ ἔσπρωξε πρὸς τὴν ξηρὰν τὴν νῆσον Δῆλον, ἣ ὅποια ἔπλεε, καὶ τότε ἐστερεώθη. Ἡ Λητώ κατέφυγεν εἰς αὐτήν, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀρτεμιν· ὅθεν ὁ Ἀπόλλων ὠνομάσθη Δήλιος.

Οὗτος ἦτον θεὸς τῆς ποιήσεως, τῶν τεχνῶν, καὶ τῆς ἰατρικῆς. Θεωρεῖται καὶ ὡς θεὸς τῆς ἡμέρας. Ἐφόνευσεν τὸν τερατώδη ὄφιν, ὅστις εἶχε γεννηθῇ ἀπὸ τὸν πηλὸν τῆς γῆς μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τοῦ Δευκαλίωνος. Ἐπρόσταξε νὰ σκεπάσουν μὲ τὸ δῆμα τοῦ τὸν τρίποδα, ἐπάνω εἰς τὸν ὅποιον ἐκάθητο ἡ Πυθία καὶ ἔδιδε τοὺς χρησμούς. Εἰς ἐνθύμησιν τούτου τοῦ ἔργου ἐωρτάζοντο τὰ Πύθια.

Ἀσκληπιός.

Ὁ Ἀσκληπιὸς υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, εἶχε μάθει ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ ἀπὸ τὸν Κένταυρον

Χείρωνα τὴν ἰατρικὴν τέχνην, καὶ ἔγεινε τόσον ἐπιτήδειος, ὥστε ἀνέστησε τὸν Ἰππόλυτον υἱὸν τοῦ Θησέως, τὸν ὅποιον εἶχαν κατακόψει τὰ θαλάσσια τέρατα. Ὁ Ζεὺς ὀργισθεὶς, ἐπεὶ ἓν ἄσβεστον αἵματιον εἰς τὰ δικαιώματά του, ἐκεραύνωσε τὸν αὐθάδη ἰατρόν. Ὁ Ἀπόλλων, ἐπεὶ δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐκδικηθῇ ἀπὸ τὸν Δία, ἐφόνευσεν τοὺς Κύκλωπας, οἱ ὅποιοι εἶχαν κατασκευάσει τὸν κεραυνόν. Ὁ Ζεὺς ὀργισθὲν διὰ τοῦτο, καὶ ἐδίωξε τὸν Ἀπόλλωνα ἀπὸ τὸν οὐρανόν.

Γυμνωθεὶς ἀπ' ὅλης του τὰς ἀκτίνας ὁ Ἀπόλλων, ἠναγκάσθη νὰ γένη βοσκὸς, καὶ νὰ φυλάττῃ τὰς μαινάρους τοῦ Ἀδμήτου, βασιλέως τῆς Θεσσαλίας, καὶ μὲ τοῦτο ἐτιμήθη ἔπειτα ὡς θεὸς τῶν βοσκῶν. Ἡ γάπησε τὴν Δάφνην, θυγατέρα τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ, καὶ τὴν ἠκολούθησεν ὀλόκληρον χρόνον. Ἀλλ' ἐπεὶ ἐκουράσθη ἡ Δάφνη, ἐπεκαλέσθη τὴν βοήθειαν τοῦ πατρὸς της, ὅστις τὴν ἐμεταμόρφωσεν εἰς τοῦτο τὸ φυτόν. Ὁ Ἀπόλλων ἐκοψέ κλάδον ἀπὸ αὐτὴν, καὶ μὲ αὐτὸν ἐστεφανώθη, καὶ ἠθέλησε νὰ ᾔῃαι ἀφιερωμένη εἰς αὐτὸν ἡ Δάφνη, ἥτις ἐγένεν ἔπειτα βραβεῖον τῶν ποιητῶν.

Ἡ γὰρ κατὰ πολλὰ τὸν νέον Ὑάκινθον ἀλλὰ μίαν ἡμέραν παίζων μὲ αὐτὸν τὸ παιγνίδιον τῶν δίσκων, τὸν ἐφόνευσεν, ὅθεν τὸν ἐμεταμόρφωσεν εἰς τοῦτο τὸ ἄνθος. Οἱ γονεῖς τοῦ νέου ἠθέλησαν νὰ ἐκδικήσωσι τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ των, ὅθεν ἔφυγεν ὁ Ἀπόλλων εἰς τὴν Τρωάδα, ὅπου ὁ Λαομέδων μετεχειρίσθη καὶ αὐτὸν καὶ τὸν Ποσειδῶνα, διὰ νὰ κτίσῃ τὰ τείχη τῆς Τρωάδος.

Ἐπαυσε τοῦ Διὸς ἡ ὀργή, καὶ ὁ Ἀπόλλων ἐστράφη πάλιν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἔλαβε τὸ ἀξίωμα του, καὶ τὴν ἐπιστάσιαν νὰ μοιράζῃ τὸ φῶς εἰς τὸ πᾶν ὅθεν ὡς πατὴρ τοῦ φωτός, ἐλέγετο Φοῖβος, ἢ Ἡλῖος· διὰ τοῦτο παραστένεται εἰς ἅμαξαν ἀκτινοβολοῦσαν, καὶ συρομένην ἀπὸ τέσσαρα ἄγρια ἄλογα.

Τοῦ Ἡλίου οἱ πλέον περιβόητοι υἱοὶ ἦσαν ἡ Λύγη καὶ ὁ Φαέθων.

Διὰ τὴν αὐγὴν λέγουσιν οἱ Ποιηταί, ὅτι, ὅταν ὁ Ἡλῖος ἐβγαίῃ ἀπὸ τὸν κράββατον τῆς Τετθίδος, ἡ Λύγη ἀναβαίνει εἰς χρυσὴν ἅμαξαν συρομένην ἀπὸ δύο ἄλογα πλέον ἄσπρα ἀπὸ τὴν χιόνα. Οἱ δρόμοι τῆς ἁμάξης χαράττουσιν εἰς τὸν αἶερα μικρὰν αὐλακὰ ἀπὸ πορφύραν κεντημένην μὲ χρυσοῦν καὶ γαλάσιον χρῶμα· ἡ θεὰ φθάνει εἰς τὰς διαφανεῖς πύλας τῆς Ἀνατολῆς, καὶ τὰς ἀνοίγει μὲ τοὺς βοδοδακτύλους τῆς, ἡγουν μὲ τοὺς δακτύλους τῆς, οἱ ὅποιοι εἶναι ἀπὸ τριαντάφυλλα. Ἐκεῖ σταματᾷ ἐπάνω εἰς ἕνα σύννεφον, καὶ μὲ ἀνυπόμονον ὀμμάτιον προσμένει τὴν ἅμαξαν τοῦ πατρὸς τῆς. Πάραυτα εἰς τὸ μέσον τῆς ἀρμονίας τῶν οὐρανίων σφαιρῶν νομίζει, ὅτι ἀκούει τοὺς χρεμετισμούς τῶν ἵππων. Τέλος, βλέπει τὸν πατέρα τῆς, ὅστις μὲ τὰς ἀθανάτους χεῖρας του κρατεῖ τοὺς ἀκτινοβολοῦντας χαλινούς. Τότε ἡ θυγάτηρ τῆς ἡμέρας χύνει δάκρυα χαρᾶς, οἱ ζέφυροι τὰ συνάξουν ἐπάνω εἰς τὰ πτερά των, καὶ τὰ χύνουν ὡς δρόσον ἐπάνω εἰς τὰ ἄνθη.

Ὁ Φαέθων εἶχε λογοτριβὴν μὲ τὸν Ἐπαφόν, ὅστις τὸν ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἦτον υἱὸς τοῦ Ἡλί-

ου. Ὁ Φαέθων ἠρώτησε τὴν μητέρα, καὶ αὕτη τὸν ἔστειλεν εἰς τὸν Ἡλίον, διὰ νὰ βεβαιωθῇ. Ὑπῆγε λοιπὸν πρὸς ἐκεῖνον, καὶ τὸν ὤρκισε, νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φωτίσῃ τὸν κόσμον μὲ τὴν ἅμαξαν τοῦ πατρὸς. Ὁ Ἡλῖος, ἐπειδὴ ὤμοσε, πρὶν ἀκούσῃ τὸ ζήτημά του, μάταια ἐπάσχισε νὰ τοῦ μεταβάλλῃ τὸν σκοπὸν ὅθεν τὸν ἔδωκε τὴν ἅμαξαν. Τὰ ἄλογα τοῦ Ἡλίου ἐνόησαν πάραυτα, ὅτι ἄλλος τὰ ὠδηγοῦσεν ὅθεν ἄλλαξαν δρόμον καὶ πότε ὑψονόμενα, ἐφοβέριζαν νὰ καύσωσι τὸν οὐρανόν, πότε χαμηλονόμενα, ἐστέγνωσαν τοὺς ποταμούς, καὶ ἔκαυσαν τὰ βουνά. Ἡ Γῆ, ξηρανθεῖσα ἕως εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς, ἐπαραπονέθη εἰς τὸν Δία, ὅστις, διὰ νὰ προλάβῃ τὸν ἐξολοθρευτὸν τοῦ παντός, καὶ νὰ θεραπεύσῃ ὀγλήγορα ταύτην τὴν ἀταξίαν, ἐκεραύνωσε τὸν Φαέθοντα, καὶ τὸν ἐκρήμνισεν εἰς τὸν Ἡριδανὸν ποταμόν. Αἱ ἀδελφαί του Ἡλιάδες, θρηνοῦσαι ἀπαρηγόρητα διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ, ἐμεταβάλλθησαν εἰς αἰγείρους (λεύκας) καὶ τὰ δάκρυά των εἰς ἤλεκτρον (κεχρυμπάρι). Κύκνος, ὁ Συγγενὴς τοῦ Φαέθοντος, ἐμεταβάλλθη εἰς πτηνόν.

Ἀναρίθμητα ἦσαν τὰ χρηστήρια τοῦ Ἀπόλλωνος. Τὰ πλέον περίφημα ἦσαν τῶν Δελφῶν, τῆς Τενέδου, καὶ τῆς Κλάρου· ὁ πλέον εὐμορφος καὶ περίφημος ναὸς τοῦ ἦτον τῶν Δελφῶν, καὶ ἡ Ἱέρεια ἐλέγετο Πυθωνίς. Ὁ Ἀπόλλων, ὡς θεὸς τῆς ποιήσεως καὶ τῶν ὠραίων τεχνῶν, ἦτον ὁ διδάσκαλος τῶν ἐννέα Μουσῶν, μὲ τοῖς ὁποῖας ἐκατοικοῦσεν εἰς τὸ ἱερὸν ὄρος. αὕτη ἡ οἴκησις ὠνομάσθη Παρνασσός, Ἐλικὼν, Πιερίαι ἢ Πίνδος· διότι ὅλα ταῦτα τὰ

Βουνὰ ἦσαν ἀφιερωμένα εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ εἰς τὰς Μούσας. Ἐλέγετο καὶ ἱερὰ Κοιλὰς, ἣτις ἐπὶ τίζετο ἀπὸ τὴν Κασταλίαν πηγὴν, καὶ ἀπὸ τὴν Ἰπποκρήνην, τὴν ὁποίαν ὁ Πήγασος ἵππος ἔκαμε καὶ ἀναβρύσῃ μὲ τὸ κτύπημα τοῦ ποδός. Ὁ Πήγασος ἦτον ἄλογον πτερωτὸν, τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ αἷμα τῆς Μεδούσης, ὅταν ὁ Περσεὺς ἔκοψε τὴν κεφαλὴν της.

Ὁ Πάν ἐκαυχῆθη, ὅτι ὁ αὐλὸς τοῦ ὑπερβαίνει τὴν λύραν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ὁ Μίδας, βασιλεὺς τῆς Φρυγίας, γενόμενος κριτής, ἔδωκε τὰ νικητήρια εἰς τὸν φίλον τοῦ Πᾶνα. Ὁ Ἀπόλλων, πρὸς ἐκδίκησιν, τὸν ἐχάρισε δύο αὐτῖα γαδάρου· ὁ βασιλεὺς δὲν ἠμπόρεσε καὶ κρύψῃ τὴν ἀσχημίαν τοῦ ἀπὸ τὸν ξυριστὴν του, καὶ τὸν ἐφοβέρισεν, ἂν δὲν φυλάξῃ τὸ μυστικόν. Ὁ ξυριστής, μὴν ὑποφύων, ἔκαμε τρύπαν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔβαλε τὸ στόμα του, καὶ εἶπε χαμηλὰ „ὁ βασιλεὺς ἔχει γαδάρου αὐτῖα.“ ἐκεῖ ἐφύτρωσαν κάλαμοι, οἱ ὁποῖοι κινούμενοι ἀπὸ τὸν ἄνεμον, ἔλεγαν „ὁ βασιλεὺς ἔχει γαδάρου αὐτῖα.“

Ὅταν ὁ Διόνυσος ὑπῆγαινε διὰ καὶ κυριεύσῃ τὰς Ἰνδίας, ὁ Σιληνὸς ἐσταμάτησεν εἰς μίαν βρύσιν, ὅπου ὁ Μίδας ἐπρόσταξε καὶ χύσουν κρασίον· ὁ γέρον Σιληνὸς ἐμεθύσθη, καὶ μερικοὶ χωρικοὶ τὸν ἐστόλισαν μὲ στεφάνους, καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὸν Μίδαν, ὅστις τὸν ἐδέχθη μὲ πολλὴν φιλοφροσύνην. Ὁ Διόνυσος, ἐπειδὴ εὗρηκε τὸν τροφὸν του, ἐχάρη, καὶ ὑπεσχέθη εἰς τὸν Μίδαν καὶ τὸν δῶσθαι, ὅτι ζητήσῃ. Ὁ Μίδας ἐζήτησεν, ὅτι πιάνη, καὶ γίνεται μάλαγμα· καὶ ὁ Διόνυσος ἔκαμε τὸ θέλημά του.

ἀλλὰ πάραυτα μετενόησεν ὁ Μίδας· διότι τὰ φαγητά, ὅταν ἐσίμοναν εἰς τὸ στόμα του, μετεβάλλοντο εἰς μάλαγμα. Ὁ Διόνυσος λυπηθεὶς διὰ τὴν μετάνοιαν τοῦ Μήδου, διὰ καὶ τὸν ἐλευθερώσῃ, τὸν ἐδίδρισε καὶ γιφθῇ εἰς τὰ νερά τοῦ Πακτωλοῦ, ἔστις διέβαινε ἀπὸ τὴν Λυδίαν, καὶ φέρει χρυσοφόρον ἄμμον.

Παραστένεται ὁ Ἀπόλλων ὡς εὐμορφος νέος, μὲ ξανθὰ μαλλία, καὶ μὲ βελοθήκην εἰς τὸν ὄμρον, μὲ τόξον εἰς τὴν χεῖρα, καὶ μὲ στέφανόν ἀπὸ δάφνης εἰς τὴν κεφαλὴν, ἢ ἐπάνω εἰς τὴν χρυσὴν ἄμαξαν τὴν συρομένην ἀπὸ τέσσαρα ἄλογα. Ἦτον εἰς αὐτὸν ἀφιερωμένος ὁ κόραξ· διότι τὸ πτηνὸν τοῦτο ἦτον εἰς τὰς μαντείας διωρισμένον καὶ πολλάκις τὸ πέτασμα, ἢ τὸ κράξιμόν του ἔδιδε καὶ καταλάβουν οἱ μάντεις. Ὁ μῦθος λέγει, ὅτι ὁ κόραξ εἶχεν ἄλλοτε ἄσπρα πτερά, ἀλλ' ὁ Ἀπόλλων τὰ ἔκαμε μαῦρα, διὰ καὶ τὸν τιμωρήσῃ· διότι ὁ κόραξ ἐξεσκέπασε τὴν ἀπιστίαν τῆς Κορωνίδος, τὴν ὁποίαν ἀγαποῦσεν ὁ Ἀπόλλων. Εἰς τὴν πρώτην ὁρμὴν τῆς ζηλοτυπίας τοῦ ἐφόνευσε τὴν ἐρωμένην του· ἀλλὰ πάραυτα μετενόησε, καὶ μετέβαλε τὴν Κορωνίδα εἰς κορώνην.

Μ Α Θ Η Μ Α Ι Δ'.

Περὶ τῆς Ὁράσεως.

Ἡ αἴσθησις τῆς ὁράσεως εὐρίσκεται κυρίως εἰς λεπτότατον ὑμένα στρωμένον εἰς τὸ βάθος τοῦ ὀφθαλμοῦ, καὶ εἶναι ἀπλωμα τοῦ ὀπτικοῦ νεύρου, καὶ λέγεται Ἀμφιβληστροειδὴς χιτὼν. Οὗτος διατίθεται ἀπὸ τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον ἔρχεται α'. ἀπὸ τὸν ἥλιον, καὶ ἀπ' ὅλα τὰ φωτεινὰ σώματα, κατ' εὐθείαν εἰς τὰ ὀμμάτιά μας. β'. Ὅταν βλέπωμεν σφαῖραν πρὸς τὸν τοῖχον, αὕτη στρέφεται πρὸς τὰ ὀπίσω ἢ κίνησις αὕτη λέγεται Ἀντανανκλωμένη. Αἱ ἀκτῖνες λοιπὸν τοῦ φωτός, ὅταν πέσωσιν ἐπάνω εἰς τὰ σώματα, ἀντανανκλώνται πρὸς ἡμᾶς, καὶ μᾶς κάμνουν νὰ τὰ βλέπωμεν. γ'. Γέμισε ἀγγεῖον ἀπὸ νερόν, καὶ βάλε το εἰς τὴν ἀκτῖνα τοῦ ἡλίου. Ὅταν ἡ ἀκτίς τοῦ ἡλίου, ἢ τοῦ φωτός, περᾷ ἀπὸ ἑνὸς σώματος εἰς ἄλλο, καθὼς ἀπὸ τὸν ὁλόγυρά μας ἀέρα εἰς τὸ νερόν τοῦ γυαλίνου ἀγγείου, θλάται (τσακίζεται, διπλώνεται), καὶ ἀφοῦ ἔβγῃ ἔξω δὲν τὴν βλέπομεν κατ' εὐθείαν, ἀλλ' εἰς τὸν πάτον τοῦ ἀγγείου. Διὰ τοῦτο βλέπομεν, εἰς τὴν θάλασσαν, τὸ κωπὶον τσακισμένον· διότι τοιοῦτο μᾶς τὸ δείχνει, ἢ θλωμένη ἀκτίς. Ἐὰν βάλωμεν νόμισμα εἰς ἀγγεῖον, εἰς τόπον, ὅπου τὸ βλέπομεν, ἀφοῦ χύσωμεν ἐπάνω τοῦ νερόν, ἡ ἀκτίς θέλει μᾶς τὸ δείξει ἄλλοῦ, ἢ τελείως δὲν τὸ βλέπομεν. Πολλὰκις, εἰς τὸ βασιλεῦμα τοῦ ἡλίου, ἀπατώμεθα, νομίζοντες, ὅτι κατέβη ὑποκάτω εἰς τὸν ὀρίζοντα, ἐνῶ εἶναι ἀκόμη

ἐπάνω, ἢ τὸ ἐναντίον. Τὸ φῶς λοιπὸν ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς ἢ κατ' εὐθείαν, ἢ ἀντανανκλώμενον, ἢ θλωμένον.

Τὸ φῶς, ἂν ᾖ καμμία ὕλη, ἢ ἀλλοίωσις, δὲν ἠξεύρομεν. Ἐὰν κλείσωμεν τοῦ θαλάμου τὰ παραθύρια, ὥστε νὰ γένη σκότος, καὶ νὰ μείνῃ μία μόνη τρύπα εἰς τὸ παραθύριον, θέλομεν ἰδεῖ εἰς τὸν ἀντικρὺ τῆς τρύπας ἀσπρισμένον τοῖχον, ζωγραφισμένα ὅλα τὰ ἔξω ἀντικείμενα, μὲ τὰ χρώματά των καὶ μὲ τὰ σχήματά των. Τόσον λοιπὸν ἠξεύρομεν, ὅτι τὸ φῶς φέρει εἰς τὰ ὀμμάτιά μας τὴν εἰκόνα τῶν ἀντικειμένων μὲ ὅλα των τὰ χρώματα καὶ σχήματα.

Γεωγραφία τῆς Ρωσσίας.

Τὸ εὐρύχωρον Ρωστικὸν Βασίλειον ἐκτείνεται εἰς πολὺ μέρος τῆς ἀνατολῆς καὶ ἀρκτικῆς Εὐρώπης, μάλιστα εἰς τὸ ἀρκτικὸν τῆς Ἀσίας, καὶ εἰς πολλὰς νήσους μεταξὺ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἕως εἰς τὰ βορειοδυτικὰ παραθαλάσσια τῆς ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς. Εἰς ταύτην τὴν ἑκτασιν περιέχει 180 μοίρας τοῦ μήκους, καὶ 38' τοῦ πλάτους, καὶ περιέχει τετράγωνικὰς τῆς Γαλλίας λεύγας 343, 828. Τὸ ἐνναετον μέρος τῆς κατοικημένης γῆς, καὶ 45 μυλλιόνια κατοίκων. Διαιρεῖται εἰς Ρωσσίαν τῆς Εὐρώπης, καὶ τῆς Ἀσίας.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ρωσσία συνορεύεται πρὸς ἀρκτικὸν μὲ τὴν Παγωμένην Θάλασσαν, καὶ μὲ τὴν Νορβηγίαν πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὴν Ἀσίαν, πρὸς μεσημβρίαν μὲ τὴν Τουρκίαν, καὶ μὲ τὴν Μαύρην.

θάλασσαν, καὶ πρὸς δυσμὰς μετὰ τὸ Βασιλεῖον τῆς Πολωνίας, μετὰ τὴν Γαλλικίαν, Προυσίαν, μετὰ τὴν Βαλτικὴν καὶ μετὰ τὴν Σβεκίαν. Ἡ ἑκτασίς της εἶναι 72, 052 τετραγωνικῶν λευγῶν.

Ὁ Τόπος χωρίζεται μετὰ διαφορὰς σειρὰς βουνῶν, ἀπὸ τὰ ὅποια τὸ μεγαλύτερον εἶναι τὸ Οὐράλ, καὶ ἑκτείνεται ἀπὸ ἄρκτον εἰς μεσημβρίαν, καὶ χωρίζει τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην.

Αἱ θάλασσαι, αἱ ὅποια βρέχουν τὴν Ῥωσίαν, εἶναι, ἡ Παγωμένη, καὶ ἡ Λευκὴ, ἡ ὅποια εἶναι μέγας κόλπος τῆς Παγωμένης, ἡ Βαλτικὴ μετὰ τοὺς δύο κόλπους, τῆς Φινλανδίας καὶ τῆς Βοθνίας καὶ ἡ Μαύρη θάλασσα, ἥτις ἔχει κοινὴν μετὰ τὴν θάλασσαν τοῦ Ἀζόφ, ἡ Μαιώτις λίμνη, ἡ ὅποια εἶναι κόλπος ἐκείνης διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ Καφᾶ, ὅστις ἐλέγετο Κιμμερικὸς Βόσπορος.

Αἱ πρώτισται λίμναι εἶναι ἡ Λαδόγα, πρὸς ἀνατολὰς τοῦ κόλπου τῆς Φινλανδίας, μία ἀπὸ τὰς μεγαλητέρας λίμνας τῆς Εὐρώπης (ἡ Νεύα, ποταμὸς, ἔχει τὰς ἀρχὰς της ἀπὸ ταύτην τὴν λίμνην) ἡ Οὐνέγα, μετὰ τῆς λευκῆς θαλάσσης, καὶ τῆς Λαδόγας· ἡ Γ'λμεν, σιμὰ εἰς τὸ Νοβογορόδ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξέρχεται ὁ Βολχόβ· καὶ ἡ Πείηπος εἰς τὴν Λιβονίαν, ἡ ὅποια ἔχει κοινὴν μετὰ τὸν κόλπον τῆς Φινλανδίας διὰ μέσου τῆς Νεύας.

Οἱ μεγαλύτεροι ποταμοὶ εἶναι ὁ Βόλγας, ὁ ὅποιος ἀρχίζει ἀπὸ τὸ δάσος Βολχούσκη, διοίκησιν τοῦ Γ'βέρ, καὶ χύνεται ἐκ τὴν Κασπίαν θάλασσαν, κάτω ἀπὸ τὸ Ἀστραχάν, εἰς διάστημα πλεῖστον ἀπὸ 500 λεύγας. Ὁ Δνιέπερ (ἄλλοτε Βορυσθέ-

νης), ὁ ὅποιος ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Σμολένσκον, δέχεται εἰς τὴν Χερσῶνα τὸν Βόγ, καὶ χύνεται εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν, σιμὰ εἰς τὸ Ὀτσακόβ. Ὁ Δούνας, χωρίζει τὴν Λιβονίαν ἀπὸ τὴν Κουρλανδίαν, καὶ χύνεται εἰς τὴν Βαλτικὴν. Ἡ Δβίνα, ἥτις συνίσταται ἀπὸ τὴν συνδρομὴν τῶν ποταμῶν Γούγ καὶ Σουχόνας, οἱ ὅποιοι ἐνέονται εἰς τὸ Οὐστιούγ, καὶ χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Ἀρχαγγέλου. Ὁ Δόν (ἄλλοτε Τάναϊς), ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Τοῦλαν, κάμνει κατὰ μέρος, τὸ σύνορον τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας, καὶ χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Ἀζόφ. Τέλος, ὁ Δνιέστερ, σύνορον ἄλλοτε Ῥωσίας καὶ Τουρκίας.

Ἡ γῆ καὶ τὸ κλίμα εἶναι πολὺ διαφορετικόν, κατὰ τὴν ἑκτασιν τῆς Ῥωσίας, τὴν ὁποίαν ἡμποροῦμεν νὰ μοιράσωμεν εἰς τρεῖς μέρη, τὸ μεσημβρινόν, μετὰ 45 καὶ 50 μοιρῶν τοῦ πλάτους, ἔχει κλίμα γλυκὺ, καὶ γῆν καρποφόρον, ἂν καὶ περιέχῃ λίμνας, καὶ ἀγεωργήτους τόπους· τὸ εἰς τὸ κέντρον, μετὰ 50 καὶ 60 μοιρῶν, ἔχει μέτριον κλίμα τὸ καλοκαίριον, ὅμως ψυχρότατον τὸν χειμῶνα· ἡ γῆ γενικῶς εἶναι καρποφόρος· ἡ πλέον καλλιεργημένη καὶ ἡ πλέον πολυάνθρωπος· τὸ βόρειον, ἐκείθεν τῆς 60 μοίρας, γεωργικὴ πλέον δὲν εἶναι, ἀλλ' εὐρίσκονται κτηνοτρόφοι παντοῦ ὁ αἶψ εἶναι καθαροὶ καὶ ὑγιενοί.

Τὰ προϊόντα εἶναι διάφορα κατὰ τοὺς τόπους. Τὸ σιτάρι, τὸ καννάβι, τὸ λινάρι, ἡ ξυλική, εἶναι πάμπολλα. Εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη καλλιεργοῦσι τὸν Ταβάκον. Τὰ παρικὰ καὶ τὰ ὄσπρια εἶναι ἐξαιρετά. Ἐπιμελοῦνται τὰ κτήνη, μάλιστα

τὰ κερατοφόρα, καὶ τὰ ἄλογα. Τὰ ἀρκτικά μέρη ἔχουν γοναρικά. Οἱ ψαρεῖδες πιάνουν πολλά ὀψάρια, μάλιστα τὰ στουριώνια (τσιγες), καὶ τὰ μεταλλεῖα περιέχουσι ἄργυρον, σίδηρον, χαλκόν, καὶ μόλυβδον ὀρυκτὰ κάρβουνα, ἄλας, μάρμαρα καὶ ἄλλα ὀρυκτὰ.

Οἱ κάτοικοι εἶναι ἕως 38 μιλλιόνια πρὸ τοῦ μεγάλου Πέτρου ἦτον μόνον 12 μιλλιόνια.

Ἡ Ῥωσικὴ γλῶσσα εἶναι Σλαβωνικὴ διάλεκτος· τὰ πλείότερα τῶν 43 γραμμάτων τοῦ ἁλφαβήτου, εἶναι Ἑλληνικά.

Τὸ δόγμα τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας εἶναι ἡ βασιλεύουσα Θρησκεία, αἱ ἱερὰ τελεταὶ γίνονται εἰς τὴν Σλαβωνικὴν γλῶσσαν. Ἡ ἱερὰ σύνοδος, τῆς ὁποίας πρόεδρος καὶ προστάτης εἶναι ὁ Αὐτοκράτωρ, κυβερνᾷ τὰ τῆς ἐκκλησίας πράγματα. Μία αἵρεσις εὐρίσκεται, ἡ γουν, οἱ Ῥοσκέλνικοι. Ὅλοι αἱ Θρησκεῖαι εἶναι ἐλεύθεραι καὶ ἀνεκταί. Οἱ Τάρταροι εἶναι Μωαμεθανοί, οἱ Λάπωνες καὶ οἱ Σαμουέται εἶναι κατὰ μέρος ἔθνη. Οἱ Ἰουδαῖοι, ἀπὸ τοὺς 1805, ἔλαβαν ὑπαρξίν πολιτικὴν.

Πρὸ τοῦ μεγάλου Πέτρου, αἱ ἐπιστῆμαι καὶ αἱ τέχναι ἦσαν ὀλίγον γνωσταὶ εἰς τὴν Ῥωσίαν· ἀλλ' ὁ μέγας οὗτος βασιλεὺς δὲν ἐλυπήθη οὔτε κόπους, οὔτ' ἐξοδα, διὰ νὰ τὰς ἐμβάσῃ καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν φιλοκαλίαν εἰς τοὺς ὑπηκόους του. Ἐθεμελίωσεν εἰς τὴν Πετρούπολιν μίαν Ἀκαδημίαν, καὶ εἰς ὅλον του τὸ βασίλειον ἐσύστησε σχολεῖα, καὶ ἔσυρεν εἰς τὸ βασίλειόν του πολλοὺς σοφοὺς καὶ τεχνίτας ἀπὸ τὰ ἄλλα μέρη. Οἱ διάδοχοί του ἐξηκολούθησαν τὸ ἔργον, τὸ ὅποion ἀρχισεν ὁ

μέγας οὗτος ἀνὴρ, διὰ τὸν πολιτισμὸν τοῦ λαοῦ. Παρεκτὸς τῶν πανεπιστημίων τῆς Μόσχας, Βίλνας, Δορπάτου, Χερκόβου, καὶ Λ'βου, εὐρίσκονται Λύκεια, γυμνάσια, καὶ ἄλλα φιλολογικὰ κατ'ἀστήματα. Οἱ Ῥῶσσοι εἶναι εὐρωστοὶ καὶ ἱκανοὶ νὰ ὑποφέρωσι τοὺς κόπους καὶ τὰς μάχας.

Εὐρίσκονται εἰς τὴν Ῥωσίαν χειροτεχνίαι μετὰ ξης, μαλλίων, καὶ βαμβακίου, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀρκετὰ διὰ τὰς χρεῖας τοῦ τόπου, εἶναι ὅμως πάμπολλαι αἱ τοῦ χονδρικοῦ πανίου, διὰ τὰ καράβια, καὶ αἱ τῶν σχοινίων. Κατασκευάζεται προστούτοις καὶ χαρτὶν, περγαμηναὶ, δάπιδες, γίτρον, σαπῶνιον, ταβάκος, πινάκια πήλινα, πραγματεῖαι ἀπὸ σίδηρον, χαλκόν, χάλυβα, πάφυλα. Τὰ βυρσοδεφεῖα κατασκευάζουσιν ἐξαιρετὰ δέρματα, μαρξοκίνα. Ἡ κατασκευὴ τῆς ψαροκόλλας καὶ τοῦ χαβιαρίου εἶναι ἀναγκαιοτάτη.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Ῥωσίας εἶναι εἰς μεγάλην ἐνέργειαν, καὶ ὑφίσταται κυρίως εἰς ξυλικήν, σιτάριον, δέρματα, γοναρικά, πανία διὰ τὰ καράβια, καννάβι, λινάρι, ρητίνην, αἰλείμματα, ψαροκόλλαν, λινόλαδον, ποτάσσαν, σαπῶνιον, σίδηρον καὶ χαλκόν. Τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον βοηθεῖται ἀπὸ πολλοὺς ποταμοὺς, καὶ ἀπὸ ἀναριθμήτους ὁχετοὺς. Μέγα εἶναι τὸ ἐμπόριον, τὸ ὅποion κάμνει ἡ Ῥωσία μὲ τὰς φορτηγίας (κερβάνια), καὶ διὰ τῆς Κασπίας θαλάσσης, μὲ τὰς Ἀσιατικὰς τῆς ἐπαρχίας, μὲ τοὺς νομάδας λαοὺς τοὺς εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἀσίας, μὲ τὴν Περσίαν καὶ Κίαν.

Αἱ πρῶτισται πόλεις τοῦ ἐμπορίου αἱ Εὐρωπαϊκαὶ καὶ εἶναι ἡ Πετρούπολις, ἡ ὁποία κάμνει περισσό-

τερον ἀπὸ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Ῥήγα, Ῥευάλ, Ἀρχάγγελος, Μόσκα, Κίεβον καὶ Ὀδησσός.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ῥωσσία συνδέτεται ἀπὸ παλαιάς, καὶ ἀπὸ νέας ἐπαρχίας, καὶ διαιρεῖται εἰς 40 πολιτεύματα. Οἱ τόποι τῶν Καζάκων τοῦ Δὸν, καὶ οἱ τῆς Μαύρης Θαλάσσης δὲν ἀνήκουσιν εἰς κανὲν πολίτευμα.

Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.

Ἀ γ η σ ί λ α ο ς .

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀγιδος, ἔπρεπε νὰ βασιλεύσῃ ὁ υἱὸς τοῦ Λεωτυχίδης· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτον κοινὴ γνώμη, ὅτι αὐτὸς ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἔχασε τὸν θρόνον διὰ σφάλμα τῆς μητρός του· ἐβασίλευσε λοιπὸν ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀγησίλαος μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Λυσάνδρου, καὶ διὰ τὰ πολλὰ τοῦ ἀνδρὸς προτερήματα· διότι ἦτον καὶ πολεμικὸς καὶ πολιτικὸς, ἤξευρε νὰ οἰκαιοποιῇται τοὺς ἐχθρούς του μὲ τὰς ὑποχρεώσεις, καὶ ὠφελοῦσε τοὺς φίλους του, χωρὶς νὰ ἐξετάζῃ, ἂν ἦτον δικαία ἢ εἰς αὐτὸν γινομένη ὠφέλεια· ὅθεν ἀπέκτησε μεγάλην φάρμακον, διὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἔφοροι τὸν κατεδίκασαν εἰς ζημίαν, λέγοντες ὅτι τῶν πολιτῶν ἡ καρδία πρέπει νὰ προσκολλᾶται εἰς μόνην τὴν πατρίδα.

Ὁ Ἀγησίλαος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀσίαν· ἀλλ' ὁ Τισσαφέρνης ὁ σατράπης τοῦ μεγάλου βασιλέως, ἐπειδὴ ἔλαβε βοήθειαν, τὸν ἐμήνυσεν, ὅτι, ἂν δὲν παραιτήσῃ τὴν Ἀσίαν, ὁ πόλεμος εἶναι κηρυγμένος.

Ὁ Ἀγησίλαος ἐκυρίευσεν πολλὰς πόλεις, καὶ ἡγήμασε πολλὰς ἐπαρχίας, καὶ ἔσπευε πρὸς τὸ μέρος τῆς Σπάρτης τὸν Φαρνάβαζον. Εἰς διάστημα δύο χρόνων ὁ Ἀγησίλαος διέσπειρε τὸν φόβον τῶν ὀπλων του εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν δόξαν τοῦ ὀνόματος του· ὅθεν ἔβαλε σκοπὸν νὰ κτυπήσῃ τὸν μέγαν βασιλέα μέσα εἰς αὐτὴν τὴν καθέδραν του· διότι οἱ σατράπαι του δὲν ἦσαν πιστοί· ἀλλ' ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς ὀνομαζόμενος Τεθραύστης, ἔστειλε τὸν Τιμοκράτην τὸν Ῥόδιον μὲ τριάντα χιλ. Δαρεικοὺς, καὶ ἐπαρακίνησε πολλὰς Ἑλληνικὰς πόλεις νὰ ἀποτινάξωσι τὸν βαρὺν ζυγὸν τῶν Λακεδαιμονίων. Οἱ Οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ὑπήκουσαν λέγοντες „ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲν μᾶς ἐτιμώρησαν, ὅσον ἔπρεπεν, ὡς „νικηταί“.

Ἐκίνησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ εἰς τὴν μάχην τὴν γενομένην εἰς Ἀλῆαρτον ἐφονεύθη ὁ Λύσανδρος. Ὁ Ἀγησίλαος ἐπροχωροῦσεν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας, ἀλλ' αἰφνηδῶς ἐπροσκαλέσθη ἀπὸ τοὺς ἐφόρους, καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη εἰς αὐτοὺς μὲ ἄκραν ταπείνωσιν καὶ ὑπακοήν, καὶ ἀμέσως ἐκίνησε διὰ τὴν Σπάρτην. Τόσον ἐχάρησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι διὰ τὴν εἰς τοὺς νόμους ὑπακοήν του, ὥστε ὅλοι οἱ νέοι ἠθέλησαν νὰ γένωσι στρατιῶται του. Οἱ ἔφοροι εὐχαριστήθησαν νὰ διαλέξωσι πενήντα τοὺς ἀνδρειότερους, καὶ τοὺς ἐπεμψαν πρὸς αὐτὸν προσκαλοῦντες τον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Βοιωτίαν.

Θεωρία τῆς Φύσεως.

Τὸ ἀπέραντον τῆς Φύσεως.

Ἡ Παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπείρος, καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶναι πεπερασμένος, καὶ διὰ τοῦτο εἰς πᾶσαν μικροτάτην ἀνακάλυψιν ἐκπληττόμενος φωνάζει πρὸς τὸν Δημιουργὸν τῆς Φύσεως „Εἴδωμαι „στῶθι ἡ γνῶσις σου ἐξ ἐμοῦ, οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς „αὐτήν“. Στοχασθῆτε, παιδία μου! ἀπ' ὅσα εὗρίσκονται εἰς τὴν σφαῖραν μας, ἡγουν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, ἔμπροσθέν μας, διὰ τὰ μάθωμεν ὀλιγώτατα, δὲν φθάνει ὅλη μας ἡ ζωὴ ἀμμή μέσα εἰς τοῦτο τὸ ἀπέραντον διάστημα τοῦ οὐρανοῦ, ἔ πόσα ἀπέραντα δημιουργήματα εὗρίσκονται; „Μόλις „τὰ ἐν ποσὶν εἰκάζομεν, τὰ δὲ ἐν οὐρανοῖς τίς οἶ „δεν;“ ἔλεγεν ὁ σοφὸς Σολομών. Δὲν φθάνει τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἔμπροσθεν εἰς τοὺς πόδας μας ἀπέραντοι κόσμοι εὗρίσκονται, τοὺς ὁποίους δὲν βλέπουν τὰ ὀμμάτιά μας. Μόλις ἡ ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπου νοὸς ἐπενόησε τὰ μικροσκόπια, καὶ αὐτὰ κατὰ τύχην, μὲ τὰ ὅποια βλέπομεν τὰ μικρότατα ζῶα, τὰ ὅποια μὲ γυμνὰ ὀμμάτια ἀδυνατοῦμεν νὰ ἴδωμεν, καὶ οὐτ' αὐτὰ ἡμποροῦμεν νὰ τὰ μετρήσωμεν. ἔ πόσα λοιπὸν εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὅποια δὲν βλέπομεν, οὔτε μὲ τὰ μικροσκόπια; ἔ καὶ πόσοι ἀπέραντοι κόσμοι εἶναι, τοὺς ὁποίους βλέπουσι τῶν ζωῶν τὰ ὀμμάτια; ἔ ἀμμή ὅσους δὲν βλέπουσιν; Διὰ τοῦτο παιδία μου! ἀληθινὸς Θεοσεβὴς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος σπουδάζει τὴν φύσιν, καὶ μόνος εἶναι ἀσεβὴς ὁ ἐπιπόλαιος ἄνθρωπος.

Ὁ Λάινης εἶχε μικροσκόπιον, τὸ ὁποῖον ἐμεγάλωνε τὰ πράγματα εἰκισι ἑπτὰ μιλλιόνια φορές περισσότερον ἀπ' ὅ, τι ἦσαν. Μίαν ἡμέραν εἶδε μὲ αὐτὸ ἐπάνω εἰς φύλλον χόρτου σκωλήκιον πολλὰ ἄσπρον, τόσον μικρὸν, ὥστε μὲ τὸ ῥηθὲν μικροσκόπιον μόλις ἐφαίνετο ὡς κόκκος κριθαρίου, τοῦ ὁποῖου εἶχε καὶ τὸ σχῆμα ἐπαρατήρησεν εἰς τὸ σκωλήκιον εἰκοσι πόδας, μὲ τοὺς ὁποίους ἔτρεχεν ὀγληγορώτατα, καὶ οἱ εἰκοσι πόδες ὁμοῦ ἐφαινοντο ὡς μία κλωστή μετάξης.

Ἐνὰς φιλόσοφος (ὁ Βερναρδίνος) μίαν ἡμέραν παρετήρησε μὲ τὸ μικροσκόπιον ἐπάνω εἰς μίαν χαμοκερασίαν μικρὰς ὠραίας μυίας, τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν εἶδεν ἄλλου εἶδους μυίας, καὶ εἰς διάστημα τριῶν ἐβδομάδων εἶδε τριάντα ἑπτὰ εἶδη μυιῶν τέλος, εἶδεν ἀναρίθμητα εἶδη, καὶ τόσον διαφορετικά, ὥστε ἀπορήσας ἀφῆκε τὰς παρατηρήσεις του.

Ἀλλ' εἰς τὴν χαμοκερασίαν ἦσαν καὶ ἄλλαι ἀναρίθμητοι ἐντόμων φυλαὶ, ἡγουν, εἰς τὰ φύλλα ἐφώλευον κοχλῖαι, ὀλόγυρα ἐπετοῦσαν χρυσαλίδες, εὗρίσκοντο κάνθαροι, μικροὶ σκώληκες τρεφόμενοι ἀπὸ τὴν καρδίαν τῶν φύλλων, σφήκες καὶ μέλισσαι ἐβομβοῦσαν ὀλόγυρα εἰς τὰ ἄνθη, ἄλλοι σκώληκες ἐβύζαναν τὸν καυλὸν τοῦ ἄνθους, μύρμηκες ἐγλείφον τοὺς σκώληκας, καὶ τέλος, αἱ ἀράχναι ἀπλοναν ἐκεῖ σιμὰ τὰ δίκτυά των, διὰ νὰ πιάσωσι καίνενα ἐντομον.

Τὰ φυτὰ εἶναι αἱ πόλεις τῶν ἐντόμων, καὶ ὁποῖος τὰ περιγράφει, πρέπει νὰ περιγράψῃ καὶ τοὺς κατοίκους. Μ' ὅλον τοῦτο ἡ χαμοκερασία

ἐκείνη δὲν ἦτον εἰς ἀνοικτὴν πεδιάδα, ἀλλ' εἰς τοὺς καπνοὺς τῆς πόλεως. Ἀλλ' οὔτε ἠμποροῦμεν νὰ ἡξεύρωμεν, ποῖα ἔντομα ἔρχονται εἰς τὸ διάστημα ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, οὔτε ποῖα κατοικοῦν ἐκεῖ τοὺς ἄλλους καιροὺς τοῦ χρόνου, οὔτε τὰς σχέσεις τῶν μὲ τὰ ἄλλα εἶδη τῶν ζώων, καὶ μάλιστα μὲ τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος καταφρονεῖ, ὅσα δὲν εἶναι πρὸς ἰδίαν τοῦ χρησιν. Ἦ θέλαμεν εἰπεῖ διὰ τὰ πλέον μικρότερα ἔντομα, τὰ ὅποια οὔτε μὲ τὸ μικροσκόπιον ἠμποροῦμεν νὰ ἴδωμεν;

Ἡ φύσις τίποτε ἀχρηστον δὲν κάμνει ὅταν αὐτὴ κατασκευάζῃ τόπον, διὰ νὰ κατοικηθῇ, εἰς αὐτὸν βάλλει ἔμψυχα ὄντα, καὶ δὲν περιορίζεται εἰς τὴν μικρότητα τοῦ διαστήματος. Ἐβαλε λοιπὸν χιλιάδας ζωῶν, τὰ ὅποια κολυμβοῦν, εἰς μίαν σταλαγματίαν νεροῦ, μὲ πτερύγια, ὡς τὰ τῶν ὀψαρίων. Μερικοὶ ἐμέτρησαν ἕως δέκα, ἄλλοι ἕως τριάντα, καὶ ἄλλοι ἕως σαράντα πέντε χιλ. ζωῶν εἰς ἐκείνην τὴν σταλαγματίαν, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀμφιβάλλωμεν περὶ τούτου· διότι βλέπομεν ἐπάνω εἰς τὸ σῶμα τῆς μύιας καὶ τοῦ ψύλλου, τόσα ζωῶν μὲ ἀγκιστροειδεῖς πόδας. Ἦμποροῦμεν λοιπὸν νὰ πιστεύσωμεν ἀπὸ τὴν ἀναλογίαν, ὅτι εὐρίσκονται ζωῶν ἐπάνω εἰς τὰ φύλλα τῶν φυτῶν, καθὼς καὶ κτήνη εἰς τὴν πεδιάδα, τὰ ὅποια κοιμῶνται εἰς τὰ ἀόρατα μαλλία τοῦ φύλλου.

Ἐὰν ἠμπορούσαμεν νὰ μάθωμεν ἀκριβῶς τοῦτον τὸν νέον κόσμον, δὲν ἠθέλαμεν ἡξεύρει ἀκόμη τὴν ἱστορίαν του καὶ ἂν μάθωμεν καὶ ταύτην, δὲν ἠθέλαμεν ἔχει, εἰμὴ μόνων τῶν γενῶν τὴν γνῶσιν,

ἀλλ' ὅχι καὶ τῶν εἰδῶν. Ἦμποροῦσαμεν νὰ κάμωμεν, ἔὰν ἠθέλαμεν νὰ περιγράψωμεν τὰ ἀναρίθμητα εἶδη τῶν φυτῶν, τὰ ὅποια εἶναι σπαρμένα ἐπάνω εἰς ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς; Ἐνὰς ἀπὸ τοὺς νεωτέρους βοτανικοὺς ἐκαυχῆθη, ὅτι εἶχε συναγμένας εἴκοσι πέντε χιλ. φυτῶν, καὶ ὁμολογεῖ, ὅτι πενταπλάσια εἶναι τὰ εἶδη, ὅσα δὲν εἶδεν, ἀλλ' ἤκουσεν, καὶ μ' ὅλον τοῦτο τίποτε δὲν ἡξεύρομεν ἀπὸ τὰ ἐσωτερικὰ μέρη τῆς Ἀφρικῆς. Ἦ πόση ἀπέραντος γῆ εἶναι, εἰς τὴν ὁποίαν βοτανικοῦ, ποὺς δὲν ἐπάτησεν; Ὁ Σεβαστιανὸς ἠσχολήθη εἴκοσι πέντε χρόνους εἰς τὸ νὰ τελειοποιήσῃ τὴν βοτανικὴν μόνης τῆς πατρίδος του, βοηθούμενος καὶ ἀπὸ ἄλλους, καὶ ὅχι ὅλης, ἀλλ' ὀλίγων τετραγωνικῶν μιλλίων. Ἦμπορεῖ λοιπὸν νὰ κάμῃ ἕνας μόνος ἄνθρωπος εἰς διάστημα ὀλίγων μηνῶν περιηγήσεως;

Ἐγὼ νομίζω, στηριζόμενος εἰς τὸ ἀπέραντον τῆς φύσεως καὶ τῆς διαιρέσεώς της, ὅτι δὲν εἶναι τετραγωνικὸν μίλλιον τῆς γῆς, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ἰδιαιτέρον φυτὸν, ἢ τὸ ὁποῖον φυτρώνει καλῆτερος αὐτοῦ παρὰ ἄλλου. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἦναι πάμπολλα μιλλιόνια εἶδη πρώτης τάξεως φυτῶν σπαρμένα ἐπάνω εἰς τόσα ἄλλα τετραγωνικὰ μίλλια τῆς ξηρᾶς· ὅλαι ὁμως αἱ γνώσεις αὗται εἶναι ἀνωφελεῖς, ἂν καὶ γνωρίσωμεν καὶ ὅλων τῶν φυτῶν τὰ εἶδη καὶ τὰ μέρη· διότι αἱ ιδιότητές των μάλιστα εἶναι περίεργοι αἱ ἐνέργειαι των εἶναι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀγνώριστοι.

Ἐὰν θελήσωμεν νὰ ἔμβωμεν καὶ εἰς τὴν τῶν ζώων ἐξέτασιν, θέλομεν ἰδεῖ ἔμπροσθέν μας ἀνοι-

κτὸν μεγαλήτερον ἀσυγκρίτως στάδιον. Ἐνὰς φυσικὸς ἐκκοινολόγησεν, ὅτι ἔχει πλείονας παρὰ τριάντα χιλ. εἶδη ζώων. Ἀλλ' ὅταν ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι κάθε εἶδος φυτοῦ εἶναι κατοικία παμπόλλων γενῶν ἐντόμων, καὶ ὅτι δὲν εἶναι οὔτε ἐν φυτὸν, τὸ ὅποιον δὲν ἔχει ἰδιαίτερα εἶδη μυιῶν, χρυσαλίδων, σκωλήκων, κοχλίων, κανθαρίων κ. τ. λ. καὶ ὅτι τὰ ἔντομα ταῦτα χρησιμεύουν εἰς τροφήν ἄλλων ἀναριθμήτων εἰδῶν ἐντόμων, καὶ πουλίων, καὶ ὅτι καὶ ταῦτα τὰ πουλία γίνονται τροφή τῶν ἀρπακτικῶν πουλίων, τῶν ὁποίων τὰ λείψανα, συρόμενα ἀπὸ τὴν βροχὴν εἰς τοὺς ποταμούς, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὰς θαλάσσας, γίνονται τροφή ἀπείρων σχεδὸν ὀψαρίων, καὶ ταῦτα παρομοίως τρώγονται ἀπὸ τὰ πουλία τῶν ποταμῶν καὶ τῶν θαλασσῶν, ὅταν, λέγω, ἐνθυμηθῶμεν ταῦτα, θέλομεν καταλάβει ὅτι τὰ φυτὰ εἶναι ὡς βάσεις ἀναριθμήτων εἰδῶν ζώων, καὶ δὲν συναριθμῶ μὲ τὰ εἰρημένα, τὰ λοιπὰ εἶδη τῶν ζώων, ἀπὸ τὸν τυφλοποντικὸν ὅστις ζῇ ὑποκάτω εἰς τὰ χόρτα, ἕως εἰς τὴν καμηλοπάρδαλιν, ἢ ὁποῖα τρέφεται ἀπὸ φύλλα δένδρων εἰς δέκα πέντε ποδῶν ὕψος. Ἡ ζωὴ ἐνὰς ἀγχινουστάτου ἀνδρὸς ἢμπορεῖ νὰ περιγράψῃ μόλις μερικὰ ὀλιγώτατα ἔντομα. Τόση εἶναι τῆς φύσεως ἡ ἀμετρία, καὶ ὁ ἀφθονος πλοῦτος!

Μ Α Θ Η Μ Α Ι Ε'.

Ἡ Ὀικη.

Ἡ Ἀθανασία τῆς ψυχῆς.

Ἀν ἦναι ἀναγκαῖα μία δικαιοσύνη, καὶ ἡ δικαιοσύνη, ταύτης τῆς ζωῆς δὲν εἶναι ἀρετή. Ἐὰν ἢμπορῇ ἡ ἀρετὴ, ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, νὰ τυραννῇται ἀπ' ὅλα τὰ κακὰ, ἀπὸ τὴν σκληρὰν ἐνδείαν, ἀπὸ τοὺς ὀξεῖς πόνους, ἀπὸ τὰς ὑποψίας, ἀπὸ τὸν φθόνον, ἀπὸ τὴν ἀχαριστίαν, ἀπὸ τὸ μῖσος, καὶ μ' ὅλον τοῦτο πρέπει ἀφεύκτως ἡ ἀρετὴ νὰ ἔχῃ τὸν μισθὸν τῆς μὲ τὴν εὐδαιμονίαν, ἂν ἡ κακία ἢμπορῇ νὰ λάμπῃ μὲ τὴν ἀφθονίαν, καὶ μὲ τὴν ὑγείαν, νὰ πίνῃ τὴν ἡδονὴν μὲ μέγα ποτήριον, νὰ βασιλεύῃ εἰς αὐλὴν ἀστράπτουσαν ἀπὸ κόλακας, νὰ οἰκειοποιῇται τὴν τιμὴν τῶν καλῶν ἀνθρώπων, νὰ κοιμᾶται εἰς τὴν ὑπερήφανον λήθην τῶν ἰδίων ἀμαρτημάτων, καὶ μ' ὅλον τοῦτο πρέπει ἀφεύκτως νὰ λάβῃ τὸν μισθὸν τῆς μὲ τὴν δυστυχίαν, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ θελήσωμεν νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ὕστερον ἀπὸ ταύτην τὴν ἐπίγειον ζωὴν, εὐρίσκεται ἄλλη, εἰς τὴν ὁποῖαν τὰ χρεὴ πληρόνονται, εἰς τὴν ὁποῖαν αἱ ἀμοιβαὶ καὶ αἱ ποιναὶ μοιράζονται, εἰς τὴν ὁποῖαν τελειώνει ὁ αἰώνιος ἐκεῖνος νόμος, ὅστις θέλει νὰ κρίνεται καθεὶς κατὰ τὰ ἔργα του.

Μὲ τοῦτο τὸ συμπλήρωμα τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως, τὸ ὅποιον εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑπερτάτης δικαιοσύνης, πρέπει νὰ ὑπάρξῃ τέλος πάντων, καὶ ἡ εἰρήνη εἰς τὴν ψυ-

χὴν μας μεταξύ τοῦ χρέους καὶ τῆς εὐδαιμονίας. Ὁ συμβιβασμός των δὲν γίνεται εἰς ταύτην τὴν σωματικὴν ζωὴν· διότι ἡ ψυχὴ ἐνώθη μὲ τὸ σῶμα διὰ τὴν πολεμῆ, καὶ ἕως εἰς τὴν ὑστερινὴν στιγμὴν ἡ κακία πρέπει νὰ προσβάλλῃ εἰς αὐτὴν μὲ ἀπατηλὰ εὐδαιμονίας φαντάσματα, ὥστε ὁ λόγος, ἀφοῦ διασκορπίσῃ τὴν ἀπάτην των, νὰ νικήσῃ, ἐκλέξας αὐτεξουσίως τὸ καλόν.

Ἡ εὐδαιμονία εἶναι τὸ τέλος καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος διδάσκεται ἀπὸ τὴν ἰδίαν του καρδίαν, ὅτι ἐδῶ δὲν τὴν εὐρίσκει, καὶ ὅτι πρέπει νὰ τὴν ζητῇ ἄλλου. Ἐὰν ἡμεῖς ἐγίναμεν διὰ μόνας τὰς σωματικὰς ἡδονὰς, καὶ διὰ τὰ συμφέροντα τῶν αἰσθήσεων, ἢ διὰ τί, μὴ δυνάμεναι νὰ μᾶς εὐχαριστήσουν, ποτὲ δὲν μᾶς χορτάξουν; Ἐὰν γεννώμεθα, διὰ νὰ πληρωθῇ δι' ἡμᾶς ἡ εὐδαιμονία μὲ τὴν ἀγάπην τῶν ὁμοειδῶν μας, καὶ τὴν ἰδικὴν μας εὐχαρίστησιν, ἢ διὰ τί ἡ φιλοστοργία τοῦ πατρὸς, τοῦ συζύγου, τοῦ υἱοῦ, ἡ σφοδρωτάτη ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα, καὶ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, δὲν εἶναι ἀρκετὰ ὅλα ταῦτα νὰ γεμίσωσι τὸ ἀπέραντον τῆς καρδίας μας, καὶ δὲν τὴν κάμνουν νὰ λέγῃ, Δὲν ἐπιθυμῶ πλέον τίποτε; ἢ Πόθεν προέρχονται αὗται αἱ ἐξαναγεννώμεναι χρεῖαι, ἀφοῦ ἐκπληρώσωμεν ὅλας τὰς γλυκείας χρεῖας, αἱ ὁποῖαι μᾶς εὐχαριστοῦν, αἱ ἄστατοι ἀνησυχίαι τῆς καρδίας, ἡ ὁποία τυραννῆται ἀπὸ ἄγνωστον δίψαν; Ὅλα τὰ ἄλλα ὄντα ζῶσιν εὐχαριστημένα, καὶ εἰς τελείαν σχέσιν μεταξύ τῶν ἰδίων δυνάμεων, καὶ τοῦ τέλους, διὰ τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθησαν· καὶ ἐνένας ἐσωτερικὸς πόλεμος δὲν

εἶναι εἰς αὐτούς· καὶ μὴ φιλόδοξος νόησις δὲν εἶναι, ἡ ὁποία πηδᾷ εἰς τὸ ἄπειρον, καὶ θέλει νὰ κυριεύσῃ τὸ μέλλον· ζῶσιν ἀπὸ τὸ παρὸν, καὶ διὰ τὸ παρὸν εἶναι πεπερασμένα ὄντα. Ὁ ἄνθρωπος μόνος εἶναι ἀνήσυχος καὶ ἀνευχάριστος· ὁ ἄνθρωπος μόνος, βαλμένος ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, γίνεται διάρπαγμα τῶν ἰδίων πολυχρονίων ἐπιθυμιῶν· ἀφίεται νὰ κατασπάζεται ἀπὸ τοὺς φόβους, εὐρίσκει τὴν τιμωρίαν του εἰς τὰς ἐλπίδας του· λυπεῖται μέσα εἰς τοὺς κόλπους τῶν ἡδονῶν· ἀκόμη καὶ ἐπιθυμεῖ, καὶ ὅπου προστούτοις μεταχειρίζεται τὴν ἀρετήν.

ἢ Διατί εὐρίσκονται ὅλοι αὗτοι τοῦ μέλλοντος αἱ ἐννοιαὶ περικλεισμένοι εἰς τὴν ἐλπίδα, καὶ εἰς τὴν αἰσθησὶν τῶν τῆς συνειδήσεως ἐλέγχων; ἢ διὰ τί ἡ χρεῖα αὕτη νὰ προχωρῶμεν καθημέραν, νὰ κλίνωμεν ἀκατάπαυστα πρὸς τὴν τελειοποίησιν; ἢ διὰ τί ἡ ἐνδόμυχος αὕτη πειθῶ, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη καρδία δὲν ἐγίνε διὰ νὰ σταματᾷ εἰς τὴν μέσσην τοῦ δρόμου τῆς; Καθημέραν βλέπομεν, ὅτι ἀποθνήσκουσι σιμὰ εἰς ἡμᾶς ὄντα, τὰ ὁποῖα μᾶς περικυκλόνουν, καὶ μία συνειδήσις τῆς ἡμετέρας ἀθανασίας ζῇ εἰς ἡμᾶς. ἢ Ποῖος ἄνθρωπος καταλαμβάνει τὸν θάνατον, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ἀπλώσῃ τὴν χεῖρα του ἐπάνω του, καὶ δὲν ἡμπορεῖ νὰ εἴπῃ, ὅτι χρειάζεται θαυμαστὴ ὑποταγὴ τοῦ ἡμετέρου λογικοῦ, διὰ νὰ πιστεύσωμεν τὸν θάνατόν μας, τὸ πλέον βέβαιον ἀπ' ὅσα συμβαίνουν; ἢ ποῖος θέλει ἐξηγήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν, τὴν τόσον καρποφόρον εἰς τοὺς ἥρωας, ὅτι δὲν ἀποθνήσκουμεν δι' ὅλου, ἀλλὰ θέλομεν ἐξακολουθεῖ νὰ ζῶμεν εἰς

τὴν μνήμην τῶν ἀνθρώπων; Ἡ δὲ δύναμις λοιπὸν αὕτη, νὰ φθάσωμεν μὲ τὸν νοῦν μας τὰ πλεον μακρυσμένα μέρη τούτου τοῦ εὐρυχώρου κόσμου, καὶ νὰ τρέξωμεν τὸ ἀπέραντον τοῦ διαστήματος καὶ τοῦ χρόνου, νὰ ὑψωθῶμεν ἕως νὰ νοήσωμεν τὴν ὑπαρξιν καὶ τὰ κατηγορήματα τῆς ὑπερτάτης Προνοίας, δὲν ἐδόθη εἰς τὸ λογικόν μας, εἰμὴ διὰ νὰ καταφρονῶμεν, καὶ νὰ δυσχεραστούμεθα ἀπὸ ταύτην τὴν ζωὴν;

Ἰδοὺ ἡ ἀπόδειξις, ὅτι, εἰάν οἱ αἰώνιοι νόμοι τῆς δικαιοσύνης χρειάζονται δευτέραν ζωὴν διὰ νὰ τελειωθῶσιν, ὅλα εἶναι διαφερόμενα εἰς τὴν καρδίαν μας, διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν ὅλην ταύτην τὴν ζωὴν ὡς ἐτοιμασίαν τῆς ἄλλης, τῆς ὁποίας ἡ προσδοκία ἐξυπνίζεται εἰς τὸ μέσον ὅλων τῶν αἰσθημάτων μας.

Ὅλα, ὅσα βλέπομεν εἰς τὸν φυσικὸν κόσμον, κρατοῦσι καθολικὸν σύστημα. Ἡ γῆ, τὴν ἑποῖαν κατοικοῦμεν, εἶναι μέρος ἀπειροστὸν τοῦ παντός, καὶ ἀκολουθεῖ κανονικὰ τὸν δρόμον τῆς, ἐνῶ ἀναρίθμητοι κόσμοι τελειοῦν τὰς περιόδους τῶν κανονικῶν ὡς καὶ αὕτη. Μεταξὺ τοῦ γενικοῦ τῶν ὄντων συνδέσμου, ἡ ὁ ἀνθρώπος μόνος θέλει εἶσθαι χωριστὸς κρῖκος ἀπ' ὅλην τὴν ἀλυσσον; ἢ οἱ ἄνθρωποι, ὡς μονήρη μικρότατα μέρη, προϊόντα τῆς τύχης, θέλουν ἀφανισθῆναι ὁ ἕνας κατόπιν εἰς τὸν ἄλλον, καὶ θέλουν νομισθῆναι ὡς μηδὲν εἰς τοῦτο τὸ μέγα Πᾶν, τὸ ὁποῖον αὐτοὶ εἶχαν τὴν δύναμιν νὰ νοήσωσιν; ἢ ἡ νόσις θέλει ἀποθάνει, καὶ ὅσα αὕτη ἐγνώρισε, θέλουν ζῆν ἀπέραντον ζωὴν; Ἐνῶ ὁ φυσικὸς κόσμος κυβερνᾶται μὲ κάποιαν τάξιν πολλὰ

νοητικὴν καὶ σοφὴν, ἢ ὁ ἠθικὸς κόσμος θέλει ἀφελθῆναι εἰς τὴν ἀβεβαιότητα, εἰς τὴν ἀδικίαν, εἰς ὅλας τῆς τύχης τὰς φαντασίας; Ἀκόμη περισσότερο ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς νόμους, οἱ ἠθικοὶ ἔχουν τὴν ἰδίαν τῶν καθολικότητά, τὴν ἰδίαν ἀνάγκην.

Ὅτι ἀθάνατος ψυχὴ εἶναι προσκολλημένη εἰς τὸ θνητόν μας σῶμα, βέβαια εἰς τοῦτο ζαλίζεται ἡ φαντασία. ἢ ἀλλὰ ποῖαν ἐξήγησιν θέλει δώσει τινὰς τοῦ ἀνθρώπου, ἂν ὅλα ἀπόθνήσκουσιν εἰς αὐτὸν μὲ τὸ σῶμα; Τὸ αὐτὸν τῆς ψυχῆς δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μᾶς ἀποδείξῃ τὴν ἀθανασίαν τῆς. Τὸ νὰ πιστεύωμεν ἀθανασίαν ψυχῆς εἶναι ἀναγκαία πληροφωρία διὰ τὸν ἀμαθῆ καὶ διὰ τὸν σοφόν. Ἐπρεπε εἰς τοὺς σοφοὺς σκοποὺς τῆς ὑπερτάτης δικαιοσύνης, αὕτη ἢ εἰς ὅλους ἀναγκάια πίστις, νὰ ᾖ ὁρατὴ εἰς ὅλους χωρὶς ἐξέτασιν, καὶ χωρὶς μελέτην μὲ μόνην τὴν ἀπλὴν πίστιν.

Ἐάν ἡ ἐννοία αὕτη, ὅτι ἡ ψυχὴ ζῇ μετὰ τὸν σωματικὸν θάνατον, δὲν ᾖ ἀναντίρρητος ἀλήθεια τῶν ἀρχῶν τῆς ἡμετέρας φύσεως, ἢ ποῖος ἔπεισε τοὺς ἀνθρώπους ὅλων τῶν αἰώνων, καὶ ὅλων τῶν τόπων, ὅτι ἡ ψυχὴ τῶν εἶναι ἀθάνατος; Τὰ Ἡλύσια πεδία, ὁ Τάρταρος, οἱ κριταὶ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ῥωμαϊκῆς μυθολογίας ἐγέμισαν τὴν ἀρχαιότητα ἀπὸ γελοίους καὶ φοβεροὺς μύθους. Ἡ Αἴγυπτος ἔκρινε τοὺς βασιλεῖς τῆς μετὰ θάνατον. Ὁ Ἰνδὸς φρονεῖ ὅτι θέλει περάσει ἀπὸ στενὴν γέφυραν, ὡς τρίχα, καὶ οἱ κακοὶ θέλουσι κρημνισθῆναι εἰς τὴν ἀβυσσον. Οἱ Βάρδοι τῆς Καληδονίας ἐβλεπαν τὰς ψυχὰς τῶν διὰ τὴν πατρίδα ἀποθανόντων πολεμιστῶν πλανωμένας εἰς τὰ νέφη, καὶ ὅτι

αἱ ἄρπυιαι ἔτριζαν τοὺς ὀδόντας, ὅταν τὰς ἔβλεπαν. Ὁ Μωάμεθ ὑπόσχεται εἰς τοὺς καλοὺς Μουσουλμάνους ἀκενῶτους ἡδονῶν χειμάρρους. Παράδοξος ὁμοφωνία ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἃν ἐπιστηρίζεται εἰς τὴν πλάνην καὶ εἰς τὸ ψεῦδος!

Τί θαυμαστή εἶναι τῆς ψυχῆς ἡ ἀθανασία, περὶ τῆς ὁποίας ἡ πληροφορία εἶναι τόσο βαιθέως χαρραγμένη εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος! Ἄν ᾔηται ἄλλη ζωὴ, ἡ ἀδικία εἶναι ἀδύνατος, καὶ ὅλα τὰ κακὰ ταύτης τῆς γῆς διορθώνονται, ἡ δυστυχία χάνεται, ὁ θάνατος δὲν προξενεῖ πλέον φόβον· διότι αὐτὸς θέλει εἶσθαι διάβασις πρὸς εὐτυχεστέραν ζωὴν. Φοβούμεθα τὸν θάνατον, ἢ ἄλλ' ἡξεύρομεν καλὰ τί εἶναι τὸ φοβερόν του; ὅτι ὁ θάνατος μᾶς φέρει εἰς νέαν ὑπαρξίν, εἰς τὴν ὁποίαν ὅλα πρέπει νὰ ἀνακαλυφθῶσιν, ἡ καρδία δὲν θέλει ἔχει ὡς προσπύργιον τὰς πανουργίας της, ἡ δολιότης, πρὸς τὴν ὁποίαν καταφεύγει τὸ πάθος, θέλει εἶσθαι φανερά. Ὅταν τὸ σῶμα μου πάυσῃ νὰ ζῇ, ἢ τί θέλω γένει ἐγώ; τότε θέλω ἔβγαι ἀπὸ τὸν στενὸν κύκλον ταύτης τῆς ζωῆς, θέλω ἰδεῖ τὸ φῶς· ἡ ἀρετὴ θέλει φανῇ τόσο ὡραία, τόσο εὐκολος, ὥστε ἡ λύπη μου θέλει εἶσθαι, ὅτι δὲν τὴν ἐνηγκαλίσθην διὰ πάντα. Ὅταν ἔχωμεν τόσῃ ἐνάργειαν τότε, καὶ τόσῃ ὡραιότητι, δὲν εἶναι καρδία, ἢ ὁποία δὲν θέλει ῥαγῇ.

Μὲ τοιοῦτον τρόπον, ἡ δευτέρα ζωὴ δικαιώνει τὴν αἰώνιον δικαιοσύνην, καὶ ἐξηγεῖ εἰς τὴν καρδίαν μου τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα τὴν γεμίζουν, καὶ τὴν ταράττουν. Τώρα καταλαμβάνω, ἢ διατί στενοχωρούμενος ἀπὸ ἀδίκου τύχης ὑψόνα τὰ ὀμμάτιά μου

εἰς τὸν οὐρανόν; ἢ διατί ὁ νοῦς μου πετᾷ πρὸς τὸ μέλλον, καὶ φαντάζεται ἰδέας τελειότητος, ὡραιότητος, εὐδαιμονίας, τὰ ὁποῖα εἶναι ξένα εἰς τὸ ὄν, τὸ ὁποῖον ζῇ καὶ ἀποθνήσκει ἐπάνω εἰς τὴν γῆν; Ἄς σωρεύωσιν ἐπιχειρήματα καὶ σοφίσματα; θέλει ζῇ πάντοτε τὸ αἶσθημα τοῦ ἀπείρου, τὸ ὁποῖον μὲ ὑψώνει ἀνώτερον ἀπὸ τὰ ἄλογα ὄντα, καὶ ἐξευγενίζει τὴν φύσιν μου, καὶ μὲ δείχνει ὅλην μου τὴν ἀξίαν.

Ὁ ἄνθρωπος θέλει εἶσθαι ὅλος θνητός! Ὅχι· ἡ ἰδέα αὕτη ἐπειδὴ δὲν συμβιβάζεται μὲ ὅ, τι αἰσθάνομαι μέσα εἰς τὸν ἑαυτόν μου, δὲν ἔγινε διὰ νὰ καρποφορήσῃ ἐπάνω εἰς τὴν ἐγῆν. Πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὸν τάφον τὰ θέλγητρά μας, εἰς τὴν δόξαν τὰς ἀπάτας μας, εἰς τὴν φιλίαν τὰς ἐλπίδας μας, εἰς τὸ ἀμάρτημα τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεως, εἰς τὴν δυστυχίαν τὴν ὑπομονήν, εἰς τὴν ἀρετὴν τὸ θάρρος. Πρέπει νὰ τρέμωμεν εἰς τὴν ἐξ ἀδικιῶν εὐτυχίαν, νὰ βλέπωμεν τὸν οὐρανὸν διὰ μέσου τῆς ἀνεμοζάλης, καὶ, ἀφίνοντες τὴν ζωὴν, νὰ λέγωμεν εἰς ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἀγαπούσαμεν ἐνάρετον ἀγάπην. Ὁ θάνατος μᾶς χωρίζει, ἢ ἀθανασία θέλει μᾶς ἐνώσει.

Ἱστορία τῶν Ἑθνῶν — Ρωμαϊκὴ Ἱστορία.

Τρίτη Ἐποχὴ.

Ἡ ὁποία περιέχει ἀπὸ τὸν πρῶτον
Λιβυκὸν πόλεμον ἕως τὴν καταστροφὴν
τῆς Καρχηδόνος εἰς διάστημα 116 ἐτῶν.

488' — Οἱ Μαμερτῖνοι εἶχαν κυριεύσει τὴν
Μεσσήνην. Οἱ Ἰέρων βασιλεὺς τῶν Συρακουσῶν πο-
λιορκεῖ τὴν πόλιν· οἱ Μεσσήνιοι, ἐπικαλοῦνται τὴν
βοήθειαν τῶν συμμάχων Ρωμαίων, καὶ παραπονοῦν-
ται, εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, διὰ τὴν τυραννίαν τῶν
Καρχηδονίων, συμμάχων τοῦ Ἰέρωνος. Ἡ Καρχη-
δὼν, ὁμοίως καὶ ἡ Ρώμη ἐπιθυμοῦσαν νὰ κυριεύσω-
σι τὴν Σικελίαν καὶ αἱ δύο αὗται πολιτεῖαι, ἐξι-
σου κενόδοξοι καὶ δυναταὶ, ἀπέβλεπαν εἰς τὴν παγ-
κόσμιον μοναρχίαν. Ἡ Ρώμη ὥπλισθη, τάχα διὰ
νὰ βοηθήσῃ τοὺς συμμάχους, μὲ σκοπὸν ὅμως νὰ
ἐκτελέσῃ τὴν ἐπιθυμίαν της.

Φθάσαντες εἰς τὴν Σικελίαν οἱ Ρωμαῖοι, ἐνίκησαν
τὸν Ἰέρωνα, καὶ ἐκ τούτου ἄρχισεν ὁ Λιβυκὸς
πόλεμος, ἡγουν κατὰ τῶν Καρχηδονίων, καὶ διήρκε-
σεν 24 χρόνους, μὲ διαφόρους ἐκβάσεις. Οἱ Ρωμαῖ-
οι, ἂν καὶ ἀρχαριοὶ εἰς τὰς ναυμαχίας, ἐθριάμ-
βευσαν εἰς τὴν Λιπάρην, ἐναντίον τῆς ἐπιστήμης καὶ
ἐπιδεξιότητος τῶν Καρχηδονίων· ἐβύθισαν καὶ ἐφυ-
γάδευσαν τὸν στόλον των. Οἱ Ρέγουλος, παντοῦ νι-
κητὴς καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πύλας τῆς Καρχηδόνος,

ἐνίκηθῃ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸν Ξάνθιππον τὸν Λακε-
δαιμόνιον στρατηγὸν, ὅστις ἦλθε πρὸς βοήθειαν
τῆς πόλεως, ἡχμαλωτίσθη ἀπὸ τοὺς ἑχθροὺς, καὶ
ἐστάλη εἰς τὴν Ρώμην, διὰ νὰ κάμῃ τὴν ἀλλαγὴν
τῶν αἰχμαλώτων· ἀλλ' αὐτὸς ἐμπόδισε τοὺς Ρω-
μαίους ἀπὸ ταύτην τὴν ἀλλαγὴν, καὶ ἐστράφη εἰς
τὴν Καρχηδόνα, ὅπου ἀπέθανεν εἰς τὰς βασάνους.
Οἱ ὕπατος Μέτελλος νικᾷ σιμὰ εἰς τὸ Πάνορμον
(Παλέρμο), καὶ διώκει τοὺς Καρχηδονίους ἀπὸ τὴν
Σικελίαν. Οἱ ὕπατος Πούπλιος Κλαύδιος νικᾷται,
τοῦ ὁποίου ὁ στόλος ἐπνίγη εἰς τὸν αὐτὸν τόπον,
ὅπου ἔβριψε τὰ ἱερὰ πτηνὰ εἰς τὴν θάλασσαν· διό-
τι δὲν ἠθέλησαν νὰ φάγωσι, τὸ ὅποιον ἐνομίζετο
κακὸς οἶωνός, ὅθεν θυμοθεῖς τὰ ἔβριψεν εἰς τὴν θά-
λασσαν, διὰ νὰ πῶσι νερόν.

Οἱ πόλεμος ἐτελείωσεν ἀπὸ τὸν Λυτάτιον
Κατοῦλον ὕπατον, ὅστις ἐνίκησε κατὰ κράτος διὰ
θαλάσσης τοὺς Καρχηδονίους, ὥστε ἐζήτησαν τὴν
εἰρήνην.

534' — Μετὰ τέσσαρας ὅμως χρόνους ἄρ-
χισεν ὁ δεύτερος Λιβυκὸς πόλεμος ἐξ αἰτίας τοῦ
Λυνίβου. Οὗτος εἰς τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν, ἔδω-
κεν ὄρκον εἰς τὸν πατέρα του ἔμπροσθεν τοῦ θυ-
σιαστηρίου, νὰ ἐκδικήσῃ τὴν Καρχηδόνα. Διὰ νὰ
εὔρῃ αἰτίαν, ἐκτύπησε τὴν Σαγούνταν, παλαιὰν καὶ
πλουσίαν πόλιν τῆς Ἰσπανίας, σύμμαχον τῶν Ρω-
μαίων. Ἀπελπισθέντες οἱ κάτοικοι, μετὰ ἐννέα μη-
νῶν πολιορκίαν, ἀνάψαν πυρκαϊὰν εἰς τὴν δημόσιον
ἀγορὰν, καὶ ἐκάησαν μὲ τὰς γυναῖκας καὶ παιδί-
ων, καὶ μὲ ὅλον των τὸν πλοῦτον.

Οἱ Ῥωμαῖοι ἐζήτησαν τὸν Ἀννίβαν· ὁ πρέσβυς Φάβιος, παρασταθεὶς εἰς τὴν γερούσιαν τῆς Καρχηδόνας, καὶ τηκώσας τὰ ἄκρα τοῦ φορέματός του, εἶπεν „ἐδῶ σὰς φέρω, ὦ γερούσια! ἢ τὸν πόλεμον, ἢ τὴν εἰρήνην, διαλέξετε.“ Οἱ Καρχηδόνιοι ἀπεκρίθησαν „τὸν πόλεμον“ — „ἰδού“ εἶπεν ὁ Φάβιος, τινάσσων μὲ ἀγριότητα τὸ φορέμά του.

Ὁ Ἀννίβας διαβάς τὰς κορυφὰς τῶν Ἀλπεων, κτυπᾷ τοὺς Ῥωμαίους εἰς πολλὰ μέρη. Εἰς τὴν τελευταίαν μάχην ἐπαράταξε κάλλιστα τὸ στράτευμά του, ἔχων εἰς βοήθειαν τὸν ἥλιον, τὸν ἄνεμον καὶ τὸν κονιορτόν. Ἐχάθησαν πάραυτα χιλ. Ῥωμαῖοι, καὶ ταύτην τὴν φθοράν ἔμαθάν οἱ Καρχηδόνιοι ἀπὸ δύο μεδύμνους δακτυλιδίων τῶν Ῥωμαίων, τοὺς ὁποίους ἔττειλεν ὁ Ἀννίβας.

Ἀλλ' ὁ Ἀννίβας δὲν ἤξευρε νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ ταύτην τὴν νίκην· εἰδεμὴ, ἢ θελε δειπνίσει εἰς τὸ Καπιτόλιον μετὰ πέντε ἡμέρας. Ἀντὶ νὰ ὑπάγῃ κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Ῥώμην, ἐσκόρπισε τὸ στράτευμά του εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Καπύης.

Ἡ Ῥώμη ὅμως μὲ ὅλας τὰς δυστυχίας της, δὲν ἔχασε τὴν γενναιότητα καὶ τὸ θάρρος· ἀμέσως πολιορκεῖ τὰς Συρακούσας καὶ τὴν Καπύην, τὴν μίαν ὥς μὴ φυλάξασαν τὰς συνθήκας, καὶ τὴν ἄλλην ὥς ἀποστατήσασαν.

Ὁ Μάρκελλος ἐκύριεψε τὰς Συρακούσας, μὲ ὅλον ὅτι ὁ μέγας Ἀρχιμήδης τὴν ὑπεράσπιζε μὲ τὰς μηχανάς του.

Ὁ Φάβιος ἀκολουθεῖ τὰ ἴχνη τοῦ Ἀννίβα εἰς ὅλον τὸν τόπον τῶν Σαμνιτῶν, τὸν κάμνει νὰ κουρασθῇ, καὶ νὰ ὀλιγοστεύσῃ τὸ στράτευμά του,

μὲ τὴν φρόνησιν τῆς ἀργοπορίας του. Ὁ Κλαύδιος Μάρκελλος τὸν νικᾷ κατὰ κράτος, μὲ ὅλον τοῦτο ὁ φοβερός ἐχθρὸς μένει εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἰταλίας. Οἱ Ῥωμαῖοι ἀποκτῶσι πάλιν τὸ Τάραντον καὶ τὴν Καπύην. Ὁ Ἀννίβας ὑπάγει πρὸς τὴν Ῥώμην μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις, καὶ στρατοπεδεύει τρεῖς μίλια μακρὰν τῆς πόλεως· οἱ Ῥωμαῖοι πωλοῦν τὸ στρατόπεδόν του, καὶ εὐρίσκουσιν ἀνθρώπους νὰ τὸ ἀγοράσωσιν· ὁ Ἀννίβας, ἐξεναντίας, πωλεῖ τὰς τραπέζας τῶν κολυβιστῶν τῆς Ῥώμης, κάνεις ὅμως δὲν τολμᾷ νὰ τὰς ἀγοράσῃ.

Ὁ Ἀσδρούβας, ἀδελφὸς τοῦ Ἀννίβα, ἐνικήθη ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους, ὅποτε ἤρχετό πρὸς βοήθειαν τοῦ ἀδελφοῦ. Ὁ Σκιπίων ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ ἐστρατοπέδευσε τρεῖς μίλια μακρὰν τῆς Καρχηδόνας. Ὁ Ἀννίβας φεύγει ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἔρχεται ἐναντίον τοῦ Σκιπίωνος· οἱ δύο στρατηγοὶ ἦλθαν ἀντικρὺ ὁ ἓνας εἰς τὸν ἄλλον, ἦλθαν εἰς ὁμιλίαν περὶ εἰρήνης, ὅμως εἰς μάτην. Ὁ Ἀννίβας νικᾷται εἰς μάχην, καὶ αἱ συνθήκαι τελειοῦν τὸν δεύτερον Λιβυκὸν πόλεμον.

539 — Ἀφοῦ ἐνικήθησαν οἱ Καρχηδόνιοι, ἡ Μακεδονία, ἡ Ἑλλάς, ἡ Συρία πίπτει εἰς τὴν αὐτὴν δυστυχίαν. Φίλιππος Ε'. βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας τρεῖς φορὰς νικᾷται, καὶ τρεῖς φορὰς φεύγει. Ὁ ὑπάτος Φλαμίνιος δίδει εἰρήνην εἰς αὐτόν, καὶ τὸν ἀνεβάζει εἰς τὸν θρόνον τοῦ ἀποκαταστήναι τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν πρώτην τῆς κατὰστασιν.

Ὁ Ἀντίοχος, βασιλεὺς τῆς Συρίας νικᾷται, ζητεῖ εἰρήνην, καὶ μένει εἰς μέρος τῆς ἐπικρατείας

του. Οὕτως ἡ τῶν Ῥωμαίων δύναμις μεταβαίνει ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν εἰς τὴν Ἀσίαν, καθὼς μετέβη πρότερον ἀπὸ τὴν Εὐρώπην εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ἀφοῦ ἐκυρίευσεν τὴν Ἰσπανίαν ὁ νεώτερος Σκιπίων.

584 — Ἡ Μακεδονία ἐπανίσταται ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Περσέως, υἱοῦ τοῦ Εἰ. Φιλίππου, ὅστις εἶχε προετοιμάσει τὰ ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου καὶ διὰ τὰ φυλάξῃ τὴν Μακεδονίαν, ἔβαλε τὰ στρατεύματα εἰς τὰ ὑψηλότετα καὶ δύσβατα μέρη. Ὁ ὕπατος Μάριος Φίλιππος ἐμβῆκε διὰ μέσου τῶν βράχων αὕτη ἡ αἰφνίδιος εἰσδρομὴ προξενεῖ τόσον φόβον εἰς τὸν Περσέα, ὥστε φοβηθεὶς μήποτε χάσῃ τοὺς θησαυροὺς του, καὶ καῶσι τὰ καράβιά του, ρίπτει τοὺς θησαυροὺς εἰς τὴν θάλασσαν καὶ καίει τὰ καράβια.

Φεύγει ὁμοῦς ἀπ' ἐμπροσθεν Παύλου Λιμίου, ὁ ὁποῖος εἶχε χωρῆ εἰς τὴν Μακεδονίαν, μὲν ὅλον τοῦτο ἐπιάσθη, καὶ ὁ ὕπατος τὸν μετεχειρίσθη ὡς βασιλεῖα.

Εἰς τοὺς 601 ἡνοίχθη ὁ τρίτος πόλεμος τῆς Μακεδονίας ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἀνδρίσκου, ἀνδρός ἀπὸ τὸν λαόν, καὶ ὁ ὁποῖος ἤρπασεν τὴν βασιλείαν. Ἀφοῦ ἐνίκησεν τὸν πραιτῶρα Ιουέντιον, ἐνίκηθη ἀπὸ τὸν Μέτελλον, καὶ ἐφέρθη εἰς τὴν Ῥώμην μὲ τὴν αὐλοσσαν, διὰ τὰ συρθῆ εἰς τὸν θρίαμβον.

Ἐδῶ τὰ ἤδη τῶν Ῥωμαίων ἀρχίσαν νὰ μεταβάλλωνται, καθὼς καὶ ἡ τύχη των ἡ πολυτέλεια τῆς Ἀνατολῆς ἐπέρασεν εἰς τὴν Ῥώμην, μὲ τὰ πρᾶγματα τῶν ἐπαρχιῶν, ταῖς ὁποῖαις ἐκυρίευσαν, καὶ διὰ τὰ τὴν βασιτάξωσιν, ἤρπαζαν μὲ δόλους τὰς ὑπουργίας τῆς πολιτείας.

Εὐρίσκετο ἀληθινὰ περισσοτέρα ἐπιστήμη τῆς πακτικῆς, ὁμοῦς ὀλιγωτέρα ἀρετὴ εἰς τὰ συμβούλεια. Ἡ δίψα πρὸς τὴν φιλοδοξίαν διέφθειρε πάραυτα ἐκείνην τὴν εὐθύτητα, τὴν ὁποίαν τόσον ἐτιμοῦσαν καὶ οἱ ἐχθροὶ των. Ἡμπορεῖ νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ἄλλο ἔθνος ἔρχεται νὰ φανῇ εἰς τὴν σκηνὴν ἡ ἰδιοτέλεια ὑπερίσχυεν ἀπὸ τὸ κοινὸν συμφέρον καὶ ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη ἦτον προσκόλλησις εἰς τοὺς ἀρχηγούς των φατριῶν.

Μυθολογία.

Μοῦσαι.

Ἦσαν θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μνημοσύνης, θεᾶς τῆς ἐνθυμήσεως. Ἦσαν δὲ ἐννέα. Οὐρανία, Κλειώ, Καλλιόπη, Θάλεια, Μελπομένη, Ἔρατώ, Εὐτέρπη, Πολύμνια καὶ Τερψιχόρη. ἐκατοικούσαν μὲ τὸν Ἀπόλλωνα εἰς τὸ Ἱερόν ὄρος.

Ἡ Οὐρανία ἦτον ἑφορος τῆς Ἀστρονομίας, ἡ Κλειώ τῆς Ἱστορίας, ἡ Καλλιόπη τῆς Εὐγλωττίας, καὶ τοῦ Ἡρωικοῦ ποιήματος, ἡ Θάλεια τῆς Κωμῳδίας, ἡ Μελπομένη τῆς Τραγωδίας, ἡ Ἔρατώ τῆς Ἐρωτικῆς ποιήσεως, ἡ Εὐτέρπη τῶν Μουσικῶν ὀργάνων, ἡ Πολύμνια τῆς ᾠδῆς, καὶ ἡ Τερψιχόρη τοῦ χοροῦ.

Ἀρτεμις.

Ἦτον θυγατὴρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς. ὠνομάζετο Σελήνη εἰς τὸν οὐρανόν, Ἀρτεμις εἰς τὴν

γῆν, καὶ εἰς τὸν Ἀΐδην Ἐκάτη· διὰ τοῦτο οἱ Ποιη-
ταὶ τὴν ὀνόμαζαν Τριπλὴν Ἐκάτην. Εἰς τὴν γῆν
ἐθεωρεῖτο ὡς ἔφορος τῶν κυνηγῶν· ἐκατοικοῦσε τὰ
δάση μὲ πλῆθος νυμφῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκυνηγοῦσαν.
Ὡνομάζετο Σώφρων Ἀΐρεμις· διότι δὲν ἠθέλησε
ποτὲ νὰ ὑπάνδρευθῇ· καὶ τόσῃν σεμνότητι εἶχεν,
ὥστε ἐμεταμόρφωσεν εἰς ἔλαφον τὸν κυνηγὸν Ἀκ-
ταίωνα, ὅστις ἐτόλμησε νὰ τὴν ἴδῃ εἰς τὸ λουτρόν.
ὁ Ἀκταίων ἐφαγώθη ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοῦ σκύλους.
Λέγουσιν ὅμως, ὅτι ἡ Ἀΐρεμις ἠγάπησε τὸν βοσκὸν
Ἐνδυμίωνα, ἀλλὰ τότε θεωρεῖται ὡς οὐρανία θεά.

Ὁ πλέον περίφημος τῆς Ἀΐρεμιδος ναὸς ἦτον
τῆς Εὐφείας. Ὅλη ἡ Ἀσία ἐσύντρεξεν εἰς διάστημα
διακοσίων εἴκοσι πέντε χρόνων εἰς τὸ νὰ στολίσωσι
καὶ νὰ πλουτίσωσι τὸν ναὸν ἐκεῖνον, ὅστις ἐσυνα-
γριθμῆθη μὲ τὰ ἑπτὰ θεάματα τοῦ κόσμου· ἐκὰν
ἀπὸ τὸν Εὐρύστρατον τὴν αὐτὴν ἡμέραν, εἰς τὴν
ὁποίαν ἐγεννήθη ὁ Ἀλ. ξανδρος. Ὁ Εὐρύστρατος τὸν
ἔκαυσε, διὰ νὰ μελῇ ἀθάνατον τὸ ὄνομά του·
διότι δὲν ἦτον ἀξίος νὰ τὸ ἐπιτύχῃ μὲ ἐναρέτους
πράξεις. Οἱ Εὐφείσιοι ἐμπόδισαν τὸ νὰ ἀναφέρεται
τὸ ὄνομά του. Μ' ὅλον τοῦτο ἔμεινεν ἀθάνατον διὰ
τὴν κακίαν, ἢ διὰ τὴν μαρίαν του.

Παραστένεται ἡ Ἀΐρεμις μὲ κόθορνον (γα-
λέντζα) εἰς τοὺς πόδας, μὲ τόξον εἰς τὴν μίαν
χεῖρα, καὶ μὲ βέλη εἰς τὴν ἄλλην, καὶ μὲ βελο-
θήκην εἰς τὸν ὤμον, καὶ ἡμισέληνον εἰς τὸ μέτω-
πον. Ἀλλοτε παραστένεται εἰς ἁμαζαν συρομένην
ἀπὸ ἐλάφους.

Παροράματα τῆς Β^ας Περιόδου.

Σελ.	Στίχ.	Γράφε.
20	— 24	— ἡμέραν
—	— 25	— σιλικήν
—	— 27	— κόπους
—	— 28	— ὅπλων
21	— 24	— ἀπολαμβάνει
—	— 25	— θάνατος
31	— 8	— πράγματα
—	— 24	— ἄνθρωπον
32	— 19	καὶ 20 — (Τορνέσα)
35	— 30	— νησον ἀπὸ
37	— 14	— Λέχαιον
45	— 5	— ἐκνευρίζει καὶ
55	— 20	— ἐφώναζεν
72	— 30	— κατασκευήν
77	— 7	— Εἴλωτες
74	— 22	— Κυνάσουρα
98	— 6	— ἀνατροφή
103	— 8	— υἱόν
131	— 1	— μας
148	— 20	— Βῶλον . . . Βώλου

Τέλος τῆς Δευτέρας Περιόδου.

1102

Σελ. Στίχ. Γράφε.

149	—	4	—	Ράψανη
151	—	13	—	Αλκμαιωνιδῶν
165	—	6	—	Αλκηστιν
173	—	6	—	ἴδιόν των
198	—	26	—	πρωτεύουσα
—	—	28	—	κάτοικοι
276	—	13	—	Λπούλιαν
291	—	10	—	δέκα

